

1

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד

לכבוד

90-92

שם תיק: גרמניה כרד בי
מוזהה פיו: 5029 / 5029/3-א
טווחה פריק: R0002y7
כתובת: 2-111-2-5-7
05/11/2020 תאריך הדפסה

תיק מס

מחלקה

אאא, חוזם: 28005

אל: רהמש/1813

מ-: פריס, נר: 317, תא: 300890, זח: 1800, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל: גוברין סמנכל

דע: אירופה 1

מאת: השגריר פריס

שמור

שגריר גרמניה המזרחית STEPHANE STEINLEIN ביקרני לפי
בקשתו בלווית היועץ המדיני בשגרירות (30/8).

1. מסר שב-3/10 מועד איחוד הגרמניות תיסגר השגרירות שבראשה הוא עומד ולמעשה הוטל עליו לבצע את מלאכת הסגירה. היועץ סיפר שכל שרות החוץ של גרמניה המזרחית יבוטל ורק בודדים ישולבו במשהח הגרמני. כל השאר כולל הוא עצמו יפוטרו. השגריר מיהר להצדיק בנוכחות היועץ את (מכירת החיסול) בהסבירו שקיימת טענה שהדיפלומטים של גרמניה המזרחית השתייכו כולם למפלגה הקומוניסטית ושיתפו פעולה עם ה-סטזי.

2. השגריר שהוא כומר פרוטסטנטי מסר שישאר בצרפת גם אחרי סגירת השגרירות כי אשתו צרפתייה. דיבר בלהט על הצורך להתגבר במהירות על ההתעלמות המכוונת של הממשל המזרח גרמני מהשואה ומהעוול ההיסטורי שנעשה ליהודים וטען שלישראל נועד תפקיד חשוב בהחזרת התודעה היהודית והרגישות לשואה במזרח גרמניה. הוא מצדד בשיגור מרצים אנשי תרבות וכד' כדי שלא להחמיץ את הנכונות העכשווית והרצון הטוב שמגלים על פי טענתו השלטונות המזרח גרמנים כלפי ישראל. היועץ ציין שכל שיטת החינוך במזרח גרמניה כולל ההוראה בבתי הספר תשתנה ויש לדאוג לכך שמקומה של השואה לא יפקד מספרי ההוראה החדשים. עוד ציין שעל החינוך מופקדים השלטונות המקומיים באזורים השונים ומוטב שנרכז מאמצינו בנושא ברשויות המקומיות.

3. לפי בקשתו שמע ממני סקירה על המצב באזורנו ועל עמדותינו לגבי המשבר במפרץ. במהלך השיחה הביע הערכות ודעות מאד אוהדות לישראל.

4. השיחה מזכירה במידה רבה את הסקרנות והאהדה שהשמיעו אנשי הפרלמנט המזרח גרמני שנפגשו עמי לפני מספר חודשים. היא נערכה באווירה נינוחה ללא שום בקשה או העלאת נושא אופרטיבי כלשהוא בתחום היחסים הבילטרליים.

סופר

אד

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, גוברין,
מזאר, תפוצות, ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

ססטס

α

~~1/2/2014~~

אל : מר י. בן-אורן, המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה

$\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$
 2

הנדון : שילומים מגרמניה

חצ"ב סקירה בנדון והצעות לפעולה.

~~ב ב ר כ ה,~~

ד"ר יעקב כהן

העתק: מר י. אחימאיר, מנהל לשכת ראש הממשלה

כ"ט בתמוז תש"ן
22 ביולי 1990

14103

הנדון: שילומים מגרמ"ז

להלן מספר הערות והצעות לפעולה:

1. נחיצות שיחות בדרג מדיני עליון
 - א. בשיחות עם נציגי גרמ"ז שהתנהלו בשנה האחרונה בדרג המקצועי התרכזו בעיקר בשאלת חידוש היחסים כמטרה עקרית תוך נסיון להשיג התחייבות גרמ"ז במסגרת השיחות על חידוש היחסים להתחיל במו"מ לגבי שלומים, נסיון שלא הצליח.
 - ב. השיחה בין שר החוץ מר משה ארנס לבין שה"ח של מערב גרמניה בפברואר השנה התרכזה בנסיון להסרת "הצנזרים" שנקטה הנציבות נגדו. שה"ח הגרמני הביע אמנם במהלך השיחה התנגדות ל"סנקציות" והבטיח לפעול להסרתן אך ממה שידוע לנו לא נאבק לבטול האמצעים, שהרי אם גרמניה המערבית היתה מפעילה השפעתה בנו"ן, לדבר היו השלכות מידיות.
 - ג. היוצא מכאן שנושא השלומים לא הועלה לדיון בנושא מרכזי בשיחות בדרג גבוה - דהיינו ברמה של רה"מ, שה"ח או שר האוצר. שאלת השלומים הופכת לבעיה מרכזית, שהשיבות נכרת הן למדינת ישראל והן ליהדות העולם. לעומת זאת שאלת חידוש היחסים הופכת, לאור איחודה המלא של גרמניה בסוף השנה להצהרתית ומשנית בחשיבותה.
 - ד. בוחיטס להצעה, שהועלתה לאחר הסבוב האחרון של השיחות עם גרמ"ז, ליוזם דיון בנושא השלומים ברמה של שרי האוצר ברצוני להביע ספקות לגבי התועלת שתצמח לנו מכך. שר האוצר הגרמני מוצף ברגע זה בפניות מכל הכוונים לכסות והוצאות וההפסדים הנובעים מאיחודן של שתי גרמניות. בנוסף לתשלומי ענק לגרמ"ז נתבקש האוצר הגרמני לממן הוצאות אחזקת הצבא הסובייטי בגרמ"ז ובנוסף סיוע ישיר לבריה"מ - בסכום של 5 מליארד מארק. קנצלר קוהל הבטיח כמו כן סיוע כלכלי ישיר לצכוסלובקיה ולפולין במאמץ למנוע התנגדותם לאיחוד גרמניות. זו גם הסבה להסכמה גרמנית להגברת סיוע למדינות רבות אחרות. קשה להניח שפניה מצדנו ברגע זה לשר האוצר תיאו ויגל, בנושא השלומים תמצא אוזן קשבת ואוהדת.
 - ה. המסקנה מהאמור לעיל שנחוצה פניה לקנצלר קוהל ובמקביל לשה"ח גנשר כדי לקדם הנושא. להלן רכוז הטענות הכלכליים הרלוונטים לקראת פניה מעין זו.

-2-

2. טענות כלכליים

א. בעבר היו אלה נציגי גרמניה המערבית, שטענו שעל גרמ"ז לשאת בשליש מנטל השלומים. (הסכם לוקסמבורג מה-10.9.52).

ב. המקור הטבעי שהיה צריך לשמש לכסוי השלומים מגרמ"ז הוא רכוש העם (הרכוש הצבורי השייך לעם הגרמני), (VOLKSEIGENES VERMOEGEN), אולם דווקא בגלל חשיבותו של הרכוש הצבורי נקבע בהסכם לאיחוד גרמניה שרכוש זה ינוצל אך ורק למטרות הבאות:

1. להתאמת כלכלת גרמ"ז לתנאי התחדות החדשים.

2. להכראה התקציבית של גרמ"ז.

3. לפצוי אותם החוסכים בגרמ"ז שפגעו חשגור חליפין של 2:1 משמע שגרמניה המערבית, כבר הסכימה למרות הנאמר בהסכם לוקסמבורג, שהמקור היחידי העומד לרשות גרמניה המזרחית, על מנת לפצותו על פשעי העבר ולמען קליטת נפגעי הוואצזס, דהיינו הרכוש הצבורי של גרמניה המזרחית וההכנסות ממנו, לא ניתן יהיה לנצלו למטרה זו.

הטעון שעלינו להציג הוא שחובתה של גרמניה המערבית לדאוג למקור אלטרנטיבי ולציין בהקשר לכך שגרמניה המערבית עומדת להקים, יחד עם המדינות הפרוליות (LAENDER) קרן מיוחדת בסך של 95 מליארד מרק לצורך איחוד גרמניה. הקרן תמומן ע"י הלאות לזמן ארוך של גרמניה המאוחדת.

במצב זה הגיוני לתבוע שממשלת גרמניה המערבית תחליט ותצהיר שקרן מיוחדת זו תהיה בין היתר גם מקור לחיסול חובות העבר ההיסטורי הן כלפי מדינת ישראל והן כלפי היהדות.

3. הצעות לקראת המו"מ:

א. מוצע שבחליפת האגרות יכלל כבסיס לשלומים המשפט מופיע בהקדמה להסכם לוקסמבורג.

ב. רצוי שבחליפת האגרות יאמר שהמדובר בתמורה רב שנתית.

ג. מוצע שבמט המו"מ המעשי, יוסכם רק על התנאים לתשלום בשנה הראשונה - השנה בה גרמ"ז עדיין קיימת.

ד. הצעה לסכום הראשון שעלינו לדרוש תצי מליארד מארק. התשלום האינפלציוני שקיבלנו ממערב גרמניה בשנות ה-50 היה רבע מליון מרק.

ה. משך ההסכם - 11 שנה.

ו. הערה: האוצר מתנגד לקבלת סחורות מגרמ"ז כתשלום במסגרת הסכם שלומים.

ד"ר יעקב כהן

אאא, חוזם: 5218

אל: רהמש/330

מ-: כון, נר: 45, תא: 060890, זח: 1800, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: אירופה 1, יועץ שה'ח לתפוצות

דע: סמנכ'ל הדס, סמנכ'ל בנצור, סמנכ'ל גוברין

מאת: השגריר- בון

שלך חוזם 3937 מ-5.8

1. ממליץ שסימור רייך יביע את עניינה של יהדות ארה"ב בתהליך איחוד הגרמניות, כחלק מן האיחוד האירופי ותוך שמירה על דפוסי החופש, הדמוקרטיה והידידות לישראל שעוצבו בלמעלה מ-40 שנות קיומה של רפ"ג. גרמניה המאוחדת צריכה להיות גורם מוביל בכל מהלך המקדם את שלום ובטחון ישראל.

2. 16 מליון תושבי גרמ'ז יצאו מתקופה טוטאליטרית שנמשכה 12 שנה ונכנסו לדיקטטורה שנמשכה 40 שנה. גם תקופה שניה זו הצטיינה בעויינות לעם היהודי ולמדינת ישראל. מתבקשת, אם כן, התייחסות בחוזה האיחוד השני ה- EINIGUNGSVERTRAG של גרמניה על כל חלקיה לעברה והאחריות הנובעת מכך.

3. בקשנו שידגיש ש-45 שנה לאחר סיום מלחמה השניה עדיין לא נפרע מלוא החוב החומרי לישראל על יישובם של היהודים ניצולי שואה שעלו מהאזור שנשלט ע"י הנאצים. לפני 38 שנה הכירה בכך ממרפ"ג, אך פרעה רק שני שליש מכך.

EINGLIEDERUNGSKOSTEN FUER DIE AUS DEM NATIONAL SOZIALIST
ISCHEM

MACHTBEREICH NACH ISRAEL EINGEWANDERTEN JUDEN

(DOKUMENT 30, 5.4.1952)

עשרת אלפי ניצולים חיים מתחת לקו העוני בישראל ומקבלים השלמת הכנסה. מן הראוי להזכיר גם פנסיית הנכים.

4. פרעון מלווה הפיתוח לרפ"ג איננו מותיר תנופה כלשהי לפיתוח- היפוכו של דבר. בנושא זה יש בין רפ"ג לישראל NEGATIVE CASH FLOW של מאה מליון מ'ג לשנה, בו ה- DEBT SERVICING עולה על המלווה השנתי בסך 140 מליון מ'ג. הפיכת יתרת החוב לקרן במטבע ישראלית שיוצא למפעלי פיתוח בישראל, בקיצור 'הקרן השקלית', יכול להיות הסטורי. יהיו אלה שורה של מפעלים שינציחו את תרומת ממרפ"ג להאדרת חוסנה המשקי והמדעי של ישראל.

5. לישראל גם NEGATIVE CASH FLOW שנתי אחר בסך כמיליארד דולר לשנה, הנובע ממאזן מסחרי שלילי בין שתי המדינות, ממנו

הוא צריך להיות
לפחות כ-100 מיליארד
ש"ח/מדינה

נהנית התעשייה הרפ'י'גית.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רס), אמן, ממד, הדס, איר, גוברין, מזאר,
בנצור, מצפא, כהן, תפוצות, ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאא, חוזם: 21110

אל: רהמש/832

מ-: בון, נר: 278, תא: 240790, זח: 1500, דח: מ, סג: כל,

בבב

בלמס/מיד

אל: אירופה 1 מזא'ר 2 יועץ השר לתפוצות

מאת: הציר בון

החלטת הפרלמנט של רד'ג המסתייגת ממדיניותה בעבר כלפי ישראל.

1. מן העתונות שה'פולקסקמר' החליטה (23.7) על רויזיה של מדיניות רד'ג כלפי ישראל והסתייגה ממדיניות בת עשרות שנים שהיתה אנטי ישראלית ואנטי ציונית ומצטערת על ההשלכות הפנים והחוץ מדיניות. רד'ג מסתייגת מהחלטות קודמות בהן הציונות הושוותה לגזענות.

2. ממשרדה של נשיאת ה'פולקסקמר' ברגמן-פוהל, הבטיחוני להעביר את נוסח ההחלטה במהירות האפשרית. כשנקבלה - נעבירה אליכם בפקס.

מרים שמרת.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
מזאר, תפוצות, סייכל, רכיב, מעת, הסכרה,
ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאאא, חוזם: 20304

אל: רהמש/805

מ-: בון, נר: 259, תא: 230790, זח: 1700, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מידי

אל: סמנכל אגף מזאר י. גוברין

מאת: הציר בון

לפניתך בדבר הנוסח הרשמי של החלטת ממרד'ג בדבר נכונותה לקלוט פליטים יהודים.

הממונה על נציגות רד'ג בבון כתב לי בתשובה לפנייתי:

"כרצוני לידעך באשר לתקונות לאישור מעמד תושב קבע לאזרחים זרים. במגמה להבהיר את חוק הזרים הקיים, התקינה תועצת השרים של רדג תקנת מקום מגורים ותקנת הענקת מקלט שתכנסנה לתוקף ה-1 אוגוסט 1990.

נוסח שתי התקנות טרם פורסם. לפי מידע מהרשויות העוסקות בכך ברדג, אין בתקנות הסדרים מיוחדים המתייחסים לאזרחים יהודים. אבל, מאעצת השרים של רדג בהתקינה את התקנות הנל, החליטה לאשר שהייה ברדג, בהיקף מוגבל, לאזרחים יהודים זרים הנמצאים תחת איום רדיפה או אפליה, מסיבות הומניטריות.

אני מבקש את הבנתך, שבשלב זה ביכולתי לתת רק מידע מוגבל זה אך מבטיחך כבר עכשיו להעביר את נוסח שתי התקנות מייד לכשתומצאנה לידי.

חתום KLIENKE

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, גוברין, מזאר, תפוצות

סססס

הקונגרס היהודי העולמי
WORLD JEWISH CONGRESS
המשרד בישראל ISRAEL OFFICE

Handwritten signature and date: 19 July 1990

ירושלים, כו' בתמוז תש"ן
19 ביולי 1990

לכבוד
ראש הממשלה
מר יצחק שמיר
משרד רה"מ
ירושלים

כבוד ראש-הממשלה,

נחבקשתי על ידי נשיא הקונגרס היהודי העולמי, מר אדגר ברונפמן, להעביר אליך את מכתבו של ראש ממשלת מזרח-גרמניה, מר לותר דה-מאזייר. רצ"ב. צילום המקור בגרמנית וחירגום חופשי לאנגלית.

המכתב הגיע למר ברונפמן לאחר מאמץ אינטנסיבי בעניין בעקבות הפגישה שקיימה משלחת הקונגרס היהודי העולמי במשרדך ב-5 ביולי 1990, ועם שר האוצר, מר יצחק מודעי יום לפני כן.

את המגעים עם מזרח גרמניה קיימנו חוד עדכון ותיאום מלא, ואף בהנחייה של מר מיכאל שילר, יועץ שר החוץ לענייני התפוצות. נראה כי ראש ממשלת מזרח-גרמניה אימץ חלק משמעותי מהנוסח שהועבר אלינו על ידי מר מיכאל שילר. במכתבו מעלה דה-מאזייר הצעה מעשית להמשך המשא-ומתן חוד קבלת עקרון הפיצויים למדינת ישראל והתייחסות ישירה לקליטת הפליטים שהיו בשטחי הכיבוש של גרמניה במלחמת העולם השנייה.

מר ברונפמן והקונגרס היהודי העולמי ימשיכו לעמוד לשירותה של מדינת ישראל בנושא.

בברכה,
Handwritten signature
ד"ר אבי בקר
מנכ"ל

העתק: סגן ראש הממשלה ושר החוץ, דוד לוי

שר האוצר, יצחק מודעי

DEUTSCHE DEMOKRATISCHE REPUBLIK

DER MINISTERPRÄSIDENT

Berlin, den 13. Juli 1990

Präsident
des Jüdischen Weltkongresses
Herrn Edgar M. Bronfman
501 Madison Avenue
UA-New York, NY 10022

Sehr verehrter Herr Bronfman,

gern erinnere ich mich an den Gedankenaustausch, den ich mit Ihnen hier in Berlin und anschließend in New York führen durfte. Ich weiß mich mit Ihnen einig in dem Bewußtsein, daß es für uns eine große Verpflichtung ist, den Geist der Versöhnung, der uns verbindet, lebendig zu halten und in diesem Sinne zu wirken. Die historische Verantwortung, die aus der Vergangenheit kommend uns für die Gegenwart und Zukunft obliegt und die in der Erklärung der Volkskammer vom 12. April 1990 ihren Ausdruck fand, ist Leitlinie für unser Denken und Handeln.

Diesen unseren Gesprächen folgend, würde ich die baldige Einberufung einer Gruppe von Persönlichkeiten des Staates Israel und der Deutschen Demokratischen Republik begrüßen. Ich wäre Ihnen sehr verbunden, wenn Sie und die Regierung des Staates Israel ihrerseits diesen Personenkreis berufen bzw. dessen Berufung veranlassen würden.

- 2 -

Die von uns so benannten Persönlichkeiten sollten es sich zur Aufgabe machen, die zwischen uns besprochenen Grundfragen der Wiedergutmachung der DDR an Israel im Rahmen unserer Möglichkeiten zu diskutieren und Ihnen wie uns alsbald Empfehlungen zur weiteren Behandlung vorzuschlagen. Dabei sollten zunächst Fragen im Zusammenhang mit der für Israel verursachten Last bezüglich der Aufnahme und Eingliederung der Flüchtlinge aus Deutschland bzw. aus den früher von Deutschland besetzten Gebieten angesprochen werden.

Es wäre dem Versöhnungsgedanken zwischen unseren Völkern förderlich, wenn die zu führenden Gespräche unter dem Geist stünden, auf den wir beide uns verständigt haben.

Shalom!

Ihr

Lothar de Maizière

Lothar de Maizière

Translation of letter from GDR Prime Minister

GERMAN DEMOCRATIC REPUBLIC

The Prime Minister

Berlin, July 13, 1990.

President of the World Jewish Congress
Mr. Edgar M. Bronfman
501 Madison Avenue
USA - New York NY 10022

Dear Mr. Bronfman,

I gladly recall the exchange of views which I had with you in Berlin and subsequently in New York. I know that I am of one mind with you that it is a major duty for us to maintain alive the spirit of reconciliation which links us and to work in that sense. The historic responsibility which, rooted in the past, commits us for the present and the future, and which found expression in the statement of the Volkskammer of April 12, 1990, is the guideline for our thinking and operating.

Following on these conversations of ours, I would welcome the speedy calling together of a group of personalities from the State of Israel and from the German Democratic Republic. I would be much obliged if you and the government of the State of Israel would, on your side, invite such a circle of people or respectively initiate their being invited.

The personalities appointed by us should view it as their task to discuss the basic issues which we dealt with, concerning reparations by the GDR to Israel, within the limits of our possibilities, and to submit recommendations to you and to us soonest as to how to proceed in future. The questions to be taken up primarily should concern the burden caused to Israel with the absorption and integration of refugees from Germany, respectively from territories formerly under German occupation.

It would further the feeling of reconciliation between our peoples if the conversations to be held stood under the spirit on which the two of us agreed.

Shalom!

Yours

Lothar de Maizière

אאא, חוזם: 5099

אל: רהמש/189

מ-: המשרד, תא: 060790, חז: 1100, חמ: מ, סג: סו,

בבב

סודי/מיידי

להלן 11 מקופנהגן מ-3.7:

עבור יוסי בן אהרון

אל: מנכ"ל

דע: תפוצות, אירופה מערבית, מזרחית, יוהמ'ש חשב הכללי משרד האוצר

בון - בני נבון

הנדון: גרמ'ז

1. בנפרד נוסח בגרמנית ובעברית של הצעה להודעה משותפת שמשלחת גרמ'ז העבירה לנו ביום 3.7.90. הנוסח בא בעקבות יומיים דיונים ולאחר שהעברנו להם קודם נוסח מוצע על ידינו שלא היה מקובל עליהם.

2. לאור חילוקי הדעות לגבי הנוסח לא חתמנו בראשי תיבות והודענו להם שאנו חוזרים ארצה להתייעץ. נוימן מסר כי הוא מצידו מוכן לבוא להמשך השיחות בירושלים.

3. עיקר המחלוקת הינה בהתייחסות לבסיס עליו יתבססו שיחות על שילומים: אנו דרשנו שיאמר שהבסיס לדיוני צוותי המומחים יהיה הסכם השילומים משנת 1952 (שם נאמר כידוע כי רפ'ג תשלם רק 2/3 מהתביעה, וכעולה מכך 1/3 חל על גרמ'ז).

ראש משלחת גרמ'ז, נוימן, הודיע כי בהתיעצות בין רוה'מ ושה'ח של גרמ'ז נקבע שאינם מוכנים להסכים לכל התייחסות להסכם 1952 ואם נעמוד על התייחסות להסכם זה הם יכניסו הסתייגות מצדם. לדבריו התייעץ גם עם שלטונות רפ'ג בנושא, לא ידוע באיזה דרג.

הוסיף כי בפועל אין כל כוונה שגרמ'ז או רפ'ג ישלמו שליש מהסכום שסוכם ב-1952. בשיחה עם גוברין הוסיף שכוונת גרמ'ז לשלם סכומים בגין פצוי אישי לקורבנות מלגות, קייטנות בגרמ'ז תמיכה בבתי אבות וכד'.

4. סכמנו עם נוימן שלעתונות נמסור כי השיחות היו מועילות והמשלחות חוזרות הביתה להתייעצויות לקראת המשכן.

5. דו"ח מפורט יועבר ארצה.

6. המלצה.

לדעתנו את הכדור יש להעביר עתה לרפ'ג. אנו ממליצים לפנות בדרג בכיר לממשלת רפ'ג ולברר עמדתה לגבי תשלום שליש השילומים לפי הסכם 1952. אם הם מוכנים לראות בהסכם 1952 בסיס למו'מ אין לדעתנו מניעה לחתום על הנוסח המוצע על ידי משלחת גרמ'ז (עם שינויים קלים) כאשר אנו מעדיפים הנוסח השני המתאים לתביעות חומריות.

המשלחת.

להלן התרגום לעברית של הנוסח שמוצע לנו על-ידי המשלחת הגרמנית:-

הודעה משותפת

של הרפובליקה הדמוקרטית הגרמנית ומדינת ישראל על כינון יחסים דיפלומטיים.

הרפובליקה הדמוקרטית הגרמנית ומדינת ישראל

- בקובען כנקודת מוצא את שותפותם של הגרמנים ברד'ג לאחריות לפשעים שנעשו על-ידי המשטר הנאצי בימי השואה כנגד העם היהודי, כפי שבאה לביטוי בהצהרת כל סיעות אסיפת-הנבחרים מן ה-12 באפריל 1990,

- תוך התחשבות מיוחדת בצורך ללמד את הנוער את ההסטוריה התרבות ודרך הייסורים של היהודים והצורך לקדם את שתוף הפעולה בין שתי המדינות כדי להגשים מטרה זו

- בגנותן את הטרור ובהחליטן לאחוז באמצעים הראויים בהתאם לנורמות החוק הבינלאומי, כדי למנוע כל צורה של השתתפות או תמיכה בפעולות טרור,

- בהסתייגן מהחלטת עצרת האו"ם 3379 מ-1975

הסכימו:

1. הרפובליקה הדמוקרטית הגרמנית ומדינת ישראל תכוננה יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות בתחולה מ..... ותחלפנה שגרירים מיוחדים ומוסמכים. מהלך זה ייעשה על-פי אמנת-וינה על יחסים דיפלומטיים מן ה-18 באפריל 1961. פרטי-הביצוע של כנון היחסים יוסכמו בנפרד בין שתי הממשלות.

2. הרפובליקה הדמוקרטית הגרמנית וישראל הסכימו להתחיל בתוך 30 יום בשיחות בדרג מומחים על תשלומים (MATERIELLE LEISTUNGEN) לקרבנות השואה, במטרה להגיע בהקדם האפשרי להסדר מוסכם.

(נוסח חליפי שהוצע ע"י המשלחת הגרמנית אך שעליו טרם קבלו אישור מברלין:

- הרפובליקה הדמוקרטית הגרמנית וישראל הסכימו להתחיל בשיחות על תביעות חומרות של מדינת ישראל שקשורות לקליטתם של ניצולי שואה, במטרה להגיע בהקדם האפשרי להסדר מוסכם).

הוכן ב.... ב....

בשני גליונות מקוריים, שניהם בגרמנית ובעברית כאשר הנוסחים בשתי הלשוניות הם בעלי תוקף שווה.

חתום עבור רד'ג חתום
עבור מדינת ישראל

תפוצה: @ (רהמ)

סססס

אמא, חוזם: 22441

אל: רהמ"ש/944

מ-: בון, כר: 235, חא: 220690, חז: 1700, דח: מ, סג: סו,

בבב

סודי/מיד

אל: אירופה 1 מזא"ר 2, מיכאל שילה - יועץ השר לתפוצות

מאת: הציר בון

שיחות קופנהגן הצפויות

בפגישה בין שאול בן חיים, סופר מעריב באירופה לבין ריינר
נוימן ממשה"ח של גרמ"ז, נאמר לבן חיים:

1. בפגישה הצפויה בקופנהגן הוסמך נוימן לחתום בראשי תיבות
על הסכם לכינון יחסים עם ישראל.

2. אמר בהדגשה שהדבר יתאפשר רק אם הנושא הכספי יופיע
כנכונות של שני הצדדים להתחיל במו"מ. אם הצד הישראלי יבקש
משהו מעבר לנכונות זאת, כהגדרת סכומים וכו' "העניין מת".
בן חיים נמנע מלדווח על כך בעתונו.

מרים שמרת

תפוצה: שהח, סשהח, 8(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, גוברין,
מזאר, 2, תפוצות

0000

1. The first part of the report

is devoted to a description

of the general situation of the country

and its people.

2. The second part

deals with the economic situation of the country

and its people.

3. The third part

deals with the social situation

of the country and its people.

4. The fourth part deals with the political situation

of the country and its people.

5. The fifth part deals with the cultural situation

of the country and its people.

6. The sixth part deals with the religious situation

of the country and its people.

7. The seventh part deals with the legal situation

of the country and its people.

8. The eighth part

deals with the

education of the

country and its people.

9. The ninth part

deals with the health of the country and its people.

10. The tenth part

deals with the

environment of the

country and its people.

11. The eleventh part

deals with the

transportation of the

country and its people.

12. The twelfth part

deals with the

communication of the

country and its people.

13. The thirteenth part

deals with the

defense of the country

and its people.

14. The fourteenth part

deals with the

foreign relations of the

country and its people.

15. The fifteenth part

deals with the

future of the country

and its people.

16. The sixteenth part

deals with the

conclusion of the report.

טל' 3757

כ"ד סיון תש"ו
17 ביוני 1990
גרז 103.01

76431

למנהל האס"מ

מזרח גרמניה - המצב הפנימי והחסות עם ישראל

א. המצב הפנימי

1. ב-18 במרץ 1990 נערכו בחירות חופשיות ודמוקרטיות ראשונות בגרמניה המזרחית. תוצאות הבחירות, בהן זכתה המפלגה הנוצרית דמוקרטית (CDU) מפלגת האחות למפלגתו של הנצלר רפ"ג הלמוט הול) במירב הקולות (40%) הובילו להקמת ממשלה בראשותה. הממשלה, אשר בראשה עומד לותר דה מאזייר, מזרכבת בנוסף ל CDU ומפלגות הלוויין שלה גם את המפלגה הסוציאל-דמוקרטית (S.P.D.) ומפלגת הדמוקרטים החופשיים ומאגדת כ 70% מכלל הקולות הבוחרים.

2. על ממשלת דה-מאזייר שבועה חותמתה של הכנסיה האוונגליט ורבים מחבריה הינם כמרים ובעלי תפקידים בכנסיה. הדבר מצביע על התפקיד המרכזי שמילאה הכנסיה בהפלת המשטר הקומוניסטי.

תפקידה העיקרי של הקואליציה מתייחס למגעים עם הממשל בבון בנוגע לאיחוד גרמניה. החוזה המדיני (STAATSVERTRAG) לאיחוד מוניטרי, משקי וסוציאלי אשר אמור להכנס לתוקף ב-1.7.90 מהווה שלב ראשון להראת הסכם פוליטי על איחודו מחדש של שתי הגרמניות.

ב. החסות עם ישראל

1. אותות ראשונים לשינוי אפשרי ביחסי גרמ"ז לישראל החלו עוד בימי המשטר הקומוניסטי. לפני למעלה משנתיים החלו מגעים ראשוניים בין שגרירי ישראל וגרמ"ז בבוהרשט. ב-1988 נעדרה גרמ"ז לראשונה בהצבעה על פסילת כתב האמנה של ישראל באו"ם. בינואר 1989 ביקר בישראל באורח "יד ושם" הורט נפלד, מזכיר המדינה לענייני דתות ובמהלך ביקורו נחתם הסכם לשיתוף פעולה בין "יד ושם" וארכיונים במזרח גרמניה בנושא חקר השואה.

2. לאחר השינויים בזירה הפנימית הגרמ"זית נערכו (בראשית פברואר ובראשית מרץ) בהופנהאגו שני סבבי שיחות בין משלחת ישראלית בראשות יועץ שה"ח לענייני תפוצות למשלחת גרמ"זית בראשות ראש האגף למזרח-תיכון במשרד החוץ. השיחות הוגדרו כשיחות הבהרה שנועדו לבדוק את עמדות שני הצדדים ביחס לכינון יחסים דיפלומטיים.

במהביל לשיחות עם נציגי משה"ח התקיימו מגעים בין חברי ועדת התביעות ואנשי ההונגרס היהודי לבין אישים גרמ"זים.

3. לאחר הבחירות לפרלמנט נתקבלה ב-12 באפריל פה אחד (20 נמנעים) הצהרה המביעה בהשת סליחה ומחילה מהעם היהודי, ממדינת ישראל ומההילה היהודית בגרמ"ז על הצער והכאב אשר נגרמו לעם היהודי. בהצהרה מכיר הפרלמנט באחריות גרמ"ז לפשעי הנאצים כלפי העם היהודי, הפולני והצ'כי. הפרלמנט הצהיר כי יעשה כל מאמץ על מנת לכוון יחסים דיפלומטיים מלאים עם ישראל ולשקם ולחזק את ההילה היהודית בגרמ"ז.

4. בסוף יוני מתוכננו סבב שיחות נוסף בין שני הצדדים בהופנהאגו שבמהלכו יתכן ויהבנו הסדרים להראת כינון יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות.

תאריך: 30.05.90

0877

משרד החוץ-מחלקת הקשר

משרד החוץ-מחלקת הקשר

25907

תאריך : 28.05.90

נכנס **

שמו

**

**

**

חוזם: 5,25907

אל: המשרד

יעדים: רהמש/1371, מצב/3055

מ-: גובה, נר: 204, תא: 280590, זח: 1730, דח: ר, סג: שמ

תח: @ גס: ארבל

נד: @

רגיל/שמו

ארבל 2

דע: מזאר

ציונות - גזענות / גרמ'ז

הסניף האירופי של הקונגרס היהודי העולמי יזם פניה אל רהמ' גרמ'ז, שייצטרף למוקיעים את ההחלטה על ציונות - גזענות. בחגובה הטיל רהמ' דמאזיה על פרופ' שריינר להכין מסמך שיכלול תגובות בינ'ל נגד ההחלטה, כמו החלטת הפרלמנט האירופי ב-1987. לדברי דניאל לאק (היועץ המשפטי של הקונגרס), שריינר פועל במסגרת ועדה פרלמנטרית גרמ'זית, שהקמתה נשמרת לפי שעה בסוד כדי למנוע התארגנויות נגד במזרח ובמערב גרמניה. פרופ' שריינר עצמו מקיים קשרי ידידות ממושכים עם דר' ריגנר מהקונגרס היהודי.

ביקשו סיוענו בריכוז רשימת החלטות בגנות ההחלטה ציונות גזענות שנתקבלו מאז עי ארגונים, פרלמנטים וכו'. מלבד איזכור הגוף, המקום והמועד נחוצים גם הנוסחים המדויקים. אחת המסקנות האמורות להכלל בנייר הגרמ'זי היא שהאומ' אינו המקום לקבל החלטות שעניינן מהותן של תנועות לאומיות.

בקונגרס מייחסים חשיבות רבה למהלך ומבקשים למנוע דליפת העניין. שריינר ישהה כאן מספר ימים, אך הקשר עם אנשי הקונגרס ישאר הדוק וניתן להעביר דרכם את החומר המבוקש.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

מילוא

ג

תפ: שהח, סשהח, רהמ, מנכל, ממנכל, גוברין, מזאר, ברנע, ארבל, סייבל, משפט, תפוצות, רביב

משרד החוץ-מחלקת הקשר

19635

תאריך : 22.05.90

שמו

יוצא

**
**
**
**

חוזם: 5,19635

א: 456/11

מ-: המשרד, תא: 220590, זח: 1431, דח: ב, סג: שמ

תח: גס: אירופה

נד

74216

שמו/בהז

103.01

א: בן

השגריר

גרמ'ז. בהמשך לשיחותינו הטלפוניות

נתקבלה גם ברכת שה'ח גרמ'ז לשה'ח ארנס לרגל יום עצמאותנו.
בין-השאר הבעת בטחוננו שכינן יחסים דיפלומטיים בין
ארצותינו יביא לידי הבנה בין עמינו'.

בתשובת שה'ח ארנס: תמימות דעים עם הערכה זו והבעת נכונותנו
להמשיך בשיחות קופנהאגן שיוליך ליעד זה.

ברכות.

גוברין

יג

תפ: שהח, סשהח, מנכל, ממנכל, גוברין, מזאר, איר

XX

משרד החוץ-מחלקת הקשר

17304

תאריך : 21.05.90

יוצא

במס

חוזם: 5,17304

אל: 53/דואר

מ-: המשרד, תא: 200590, זח: 1032, דח: ב, סג: בל

תח: גס: אירופה

נד: ג

במס/בהור

HIS EXCELLENCY
MR. MARKUS MECKEL
MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS
BERLIN, GERMAN DEMOCRATIC REPUBLIC

PLEASE ACCEPT MY THANKS FOR YOUR CONGRATULATIONS ON THE
OCCASION OF ISRAEL'S 42 ANNIVERSARY OF INDEPENDENCE.

I SHARE YOUR VIEW THAT THE ESTABLISHMENT OF OUR
DIPLOMATIC RELATIONS MAY PROMOTE THE UNDERSTANDING
BETWEEN OUR PEOPLE.
WE WELCOMED THE RESOLUTION ADOPTED UNANIMOUSLY BY THE
VOLKSKAMMER ON 12 APRIL 1990 AND SHALL BE PREPARED TO
RESUME OUR COOPENHAGEN TALKS, FOR THIS END.

I SEND YOU MY BEST WISHES AND WISH YOU SUCCESS IN YOUR
NEWLY APPOINTED POST.

MOSHE ARENS
MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS
JERUSALEM, ISRAEL

מש

תפ: שהח, טשהח, מנכל, ממנכל, איר, טקס, 2.5.91, מלחין

NNNN

JP19

7CZC YIV510 GRV0449 DD1111SA1
(10) BERLIN/TLX 91/86 13 0001

ETA TPRIORITE
HIS EXCELLENCY
MR. MOSHE ARENS
FOREIGN MINISTER
OF THE STATE OF ISRAEL
JERUSALEM/ISRAEL

5586

90 MAY 13

ON THE OCCASION OF THE NATIONAL DAY OF THE STATE OF
ISRAEL I SEND YOU MY WARM CONGRATULATIONS, EXPRESSING
AT THE SAME TIME MY CERTAINTY THAT THE ESTABLISHMENT
OF DIPLOMATIC RELATIONS WITH THE STATE OF ISRAEL
SOUGHT BY THE GERMAN DEMOCRATIC REPUBLIC WILL PROMOTE
THE UNDERSTANDING BETWEEN OUR PEOPLES.
PLEASE ACCEPT MY BEST WISHES FOR GOOD HEALTH AND
PERSONAL WELL BEING

MARKUS MECKEL
MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS OF
THE GERMAN DEMOCRATIC REPUBLIC

12 APR 86

1010 912

16903

תאריך : 19.05.90

* 0121

71 五回

10

5.16903:0710

7N:הפסוק

1989/147, 761/שס"ח:ס"ח

מש:לס,ג:נד,1700:נד,180590:נד,153:ג,111:-מ

תח:אוצר, דברת סג:משפחה

a: 71

7327/712000

78: ד' ר' נון , מ' מ' מנהל האגף הבי' 1871 מ'

דע: יונס החשוב הכללי, שילה, תפוצות

מאת: הצ"ר הכלכלי, 111

הַנְּדוּן: פִּיצוּיִים מִמְּזַרְח גֶּרְמָנִיָּה.

ברצוני להביא לחשומת לבך ידיעה ששמעתי ברדיו הגרמני בנדרן.
בידיעה זו צוטט שר החוץ המזרח גרמני מקל שאמר שגרמניה
המזרחית אמנם מכירה במחויבותה לשלם פיצויים לנודפים, אולם
בגלל מצבה הכלכלי של גרמניה המזרחית פיצויים אלה יהיו
סמליים בלבד. אני מעריך שהצהרה זו היתה בתגובה למכתב ר'
מילר נשיא וועידת התביעות לראש הממשלה דה-מז'יר ולמקל בנדרן
מה-12.5.90.

777.

17

תפ: שהח, סשהח, רהמ, מנכל, ממנכל, איר, גוברין, מזאר, כהן, כלכליתב',
אוצר. תפוצות

Press bulletin

Jerusalem, 15 May 1990

#21 TELEGRAM FROM MAIZIERE TO SHAMIR IN HONOR OF INDEPENDENCE DAY

/90.05.15 (Communicated by the prime minister's media adviser)

For the first time, a prime minister of the German Democratic Republic has sent a telegram congratulating an Israeli prime minister on the occasion of Israeli Independence Day.

The telegram reads as follows:

On the occasion of the national day of the State of Israel, I send you my heartfelt congratulations on behalf of the German Democratic Republic.

I am convinced that the initiated normalization of relations between the German Democratic Republic and your country will contribute to a better understanding between the German and the Jewish peoples and have a favourable impact on the international climate.

Please accept my sincere wishes for your personal well being and a peaceful future of your country.

Lothar de Maiziere
Prime Minister
German Democratic Republic

SG.--/sl.sg
#0

18:45 hours

אמא, חוזם: 10586

אל: רהמש/454

מ-: המשרד, תא: 120590, חז: 1700, דח: ס, סג: סר,
בבב

סודי/מידי

להלן 69 מבון:

אל: אירופה 1, מזא'ר 2

מאת: הציר, בון

יחסים עם גרמ'ז.

1. בנפרד ב'פקס' נאום רוה'ם רד'ג במזרח ברלין בפני
משחתפי הקונגרס היהודי העולמי (8.5.90).

2. הנאום מתאפיין בנטילת אחריות לאשמת גרמניה כלפי העם
היהודי והחובה להנחיל זאת לדור הצעיר הגרמני. מוזכרת החובה
לפעול נגד אנטישמיות. דה מזייר עורך חשבון נפש נוקב עם
המשטר הקודם ברד'ג בשאלה זו. מוזכרים 6 חסידי אומות העולם
מרד'ג שהוכרו ע"י 'יד ושם' בירושלים. זו ההתייחסות
היחידה ובעקיפין לישראל. קיימת התייחסות מפורשת להחלטת
הפרלמנט 'הפולקסקמר' של רד'ג ביחס לאשמת הגרמנים.

3. היעדר התייחסות לישראל בולט לכשעצמו, ועוד יותר נוכח
ההתייחסות לישראל בנאומי הקנצלר קוהל ב-6 דנא ונאום ראש
עיריית ברלין מומפר ב-8 דנא בפני באי הקונגרס (נאום מומפר
ישוגר אליכם לכשיגיעו).

4. סופר 'מעריב' שאול בן-חיים מוסר לי ששאל את רוה'ם דה
מזייר האם מקרה הוא שלא התייחס לנושא היחסים עם ישראל ונענה
- 'EIGENTLICH LAEUFT NOCH NICHTS' עדיין מוקדם לדבר על
כך שכן צריך לעשות עבודת הכנה מרובה. בשיחה בנדון בין שאול
בן-חיים לדוברו של דה מזייר,
GEHLER, השיב האחרון שרוה'ם

מציב את הפרמטרים בנושא. התרשמותו של בן-חיים שלמזרח גרמנים
לא אצה הדרך. בשיחה ב-6 דנא של בן-חיים עם שה'ח מקל, סיפר
מקל שהאנשים שטיפלו עד כה בשיחות עם ישראל אינם מטפלים עוד
בנושא ונתן להבין שאינם מקובלים עליו, כעושי דבר המשטר
הקודם. הוא עצמו אינו מסוגל להתפנות לכל הנושאים אליהם הוא
נדרש.

5. בשיחה בנושא אחר, היום, עם שר המדינה במשרד הקנצלר
שטאוונהאגן, הזכרתי את נאום דה מזייר וכי הדבר עורר את שימת
לב העתונות (בן-חיים דיווח לעתונות). שטאוונהאגן השיב שימצא
הזדמנות, לאחר שובו מישראל, לאוורר את הנושא בדיסקרסיות עם
איש סודו של דה מזייר במשרדו, שר המדינה (שמו נשכח ממני)
שעמו הוא בקשרים הדוקים.

מרים שמרת

תפוצה: רהם, תפוצות

ססס

אאא, חוזם: 9629

אל: רהמש/388

מ-פריס, נר: 149, תא: 100590, זח: 1944, דח: ר, סג: בל, בבב

בלמס/רגיל

אל: מזא'ר

דע: לשכת שה'ח, יאיר עמיקם-הכנסת

מאת: מאיר שמיר שטרסבורג

מועצת אירופה.

בעקבות שאלת סגן יו"ר הכנסת, ח'ד שבה וייס לשה'ח של מזרח
גרמניה מרקוס מקל, אשר הופיע בפני פורום מורחב של הועדה
 המדינית של מועצת אירופה, שאלה שבה ביקש חכ' וייס לדעת
 באופן נחרץ על גישתה של גרמ'ז על זכויות היהודים ניצולי
 השואה והיחס למדינת ישראל ואי שביעות רצונו מתשובת השר
 הגרמני כפי שניתנה לו, התקיימה פגישה בין מקל וייס שנמשכה
 כ-20 דקות.

אלה רשמיו של וייס מהפגישה:-

1. גרמ'ז לא תעשה הרבה יותר מצעדים סמליים בנושא הפיצויים
 האישיים לניצולי השואה.
2. אף כי גרמ'ז רוצה ביצירת יחסים דיפלומטיים עם ישראל עוד
 בטרם האיחוד, הרי שהיא היתה מעדיפה שהשאלות הקונקרטיות
 והמובהקות הקשורות ביצירת יחסים דיפלומטיים מלאים תוגדרנה
 ותומשנה עם גרמניה המאוחדת.
3. באשר לסכסוך המזה'ת מתרשם וייס שיחסו האישי של מקל דומה
 מאד ליחס השמאל הסוציאליסטי האירופי המדגיש את האיזון בין
 זכויות הישראלים והערבים.

המשלחת

תפוצה: שהח, סשהח, רהם, שהבט, מנכל, ממנכל, ר/מרכז, רם, תאמנ),
 ממד, איר1, איר2, גוברין, מזאר, תפוצות,
 כהן, עמיקם/כנסת

ססס

נכנס **

שומר

**

**

**

חוזם: 4,12483

אל: המשרד

יעדים: רהמ"ש/494, מצב/1398, מנמח/735

מ:- בון, נר: 109, תא: 200490, זח: 1530, רח: ר, סג: שם

תח: גס: אירופה

נר: 6

שומר/רגיל

אל: אירופה 1, מזא"ר 2

מאת: השגריר - בון

הורעת ממגרמ'ז בפי רוה"מ לותר דה מזייר

1. זו היא הודעה ארוכה שעיקרה הכמיהה לאיחוד מהיר ע"י סעיף 23 של חוקת רפ"ג. זה היה כמובן מצופה ותואם את מצע מפלגתו, אך יש בכך עדות לנחרצות ממגרמ'ז, כיוון שנאום דה מזייר היה נחות מ-24 טעות לאחר שברה"מ העבירה לדה מזייר הסתייגותה מדרך איחוד זו באמצעות שגרירם בברלין המזרחית קוטשמסוב (במקביל הועברה עמדת ברה"מ גם למגרפ"ג). ההודעה, שהינה פרוגרמטית, מונה את כל הטענות תיקון בגרמ'ז ומונה הליקוים בתחומים שונים. אלה כה רבים, שיכלו להעסיק ה-VOLKSKAMMER שנים רבות וכל זאת כאשר הממשלה הנבחרת רוצה לחסל עצמה בעתיד הנראה לעין.

מבסיסנה יהודית-ישראלית, לוקה ההודעה בחסר, יש אמנם התייחסות לקרבות הפאשיזם ומחנות הריכוז והמלחמה אך כל זאת בנשימה אחת עם קרבות הסטליניזם והחומה. אין התייחסות ספציפית לשואה או לישראל. בהמשך יש הבעת רצון לתרום לתהליך השלום במזה"ת, המכבד את זכות ההגדרה העצמית של העמים החיים שם. בכך נראה בעליל אימוץ עמדה של מגרפ"ג, כר גם באשר לייצוא נשק. "...יצא נשק לאזורי מתיחות יש בדרך כלל להפסיק". מענין אולי גם העדר התשובה החר-המשמעת על החזרת רכוש

משרד החוץ-מחלקת הקשר

שהולאם, אך יתכן ש שמוקדם מדי לצפות לעמדה בסוגיה זו והיו שהתאכזבו מכך ברפ"ג (לא יהודים).

2. להלו היבטים נוספים:

א. ברה"מ - התהליך ההסטורי לשחרורה של גרמ'ז מתקיים הודות למיכאל גורבצ'וב, מודעים למשא הכבד המוטל עליו בברה"מ, מבקשים מאזרחי ברה"מ לא לראות כאיום עליהם השאיפה לאיחוד גרמניה.

1. (גרמ'ז) גם מחוייבות להתייחס לבעיות בינ"ל והיא מודאגת מיחסי צפון-דרום במישור הכלכלי, מבעיית האפרטהייד בדרא"פ ומבעיות אקולוגיות, כפגיעה ביערות העד הטרופיים (במקום אחר רק בסוף דבריו, התייחס דה מזייר למזה"ת).

ג. אירופה - כל הכוחות הפוליטיים באירופה משתתפים היום בתהליך איחוד גרמניה, עתידנו באיחוד גרמניה ובאירופה בלתי מחולקת ושלווה. גרמניה שוכנת במרכז אירופה אך לעולם אסור לה לחתור לעמדה של מרכז הכוח של אירופה, איחוד גרמניה אמור להיות מעמודי התווך של הבנה באירופה ולחזק את יציבות אירופה.

הגבולות הקיימים באירופה בינם בלתי מעורערים. מחוייבת הכרה מבחינת המשפט הבינ"ל לפי הסכמי גרמ'ז ורפ"ג עם פולין בנושא הגבול המערבי שלה. לאחר איחוד גרמניה לא תכלול עוד החוקה הגרמנית את סעיף 23, בין השאר, לגרמניה אין תביעות טריטוריאליים כלפי מדינות אחרות וגם בעתיד לא תהיינה לה. גרמ'ז תבקש להשתתף בשת"פ הפוליטי של הקהיליה (EPC) גרמ'ז תקום בברכה הרחבה הדרגתית של הקהיליה. גרמ'ז תבקש להצטרף למועצת אירופה.

ז. הגנה - צבא גרמ'ז יוקטן משמעותית ומשימותיו יוגבלו לשטח גרמ'ז ולצרכי הגנה בלבד. לתקופת מעבר יוצבו לצדו הכוחות הסובייטיים, בדיונים תתחשב גרמ'ז תמיד באינטרסים הבטחוניים של ברה"מ ובנות ברית וורשה האחרות. יעדר שינוי מבני של צבא גרמ'ז וביטול הדרגתי של המחוייבות הצבאית של גרמ'ז. בכוונת ממגרמ'ז לנהל מדיניות בה יוחלפו בריתות ההגנה ע"י מבני-על BUENONISSUEBERGREIFENDE STRUKTUREN נהתחלה להקמת מערכת הגנה כלל אירופית ממגרמ'ז שואפת להפחתה של כל הכוחות הגרמניים. גרמ'ז שואפת לויתורה של גרמניה מאוחדת על נשק ABC (ייצור, בעלות, הצבה בתחומה ואספקה לאחרים) ומצידה מוותרת על כך כבר

משרד החוץ-מחלקת הקשר

עתה.

ה. מזא"ר - גרמ'ז תטפח ההשרים עם מזא"ר ושואפת לפתוח שת"פ פוליטי במסגרת ברית ורשה.

ו. הפרק העיקרי בנאום זה מזייר עוסק בנושא האיחוד והיחסים הבינגרמניים - אימוץ המערכת הכלכלית והסוציאלית של רפ"ג תוך שילוב תקופת מעבר, כדוגמת הצטרפות חבל ה-SAAR לרפ"ג בשנות החמישים.

- שותפות עם רפ"ג באספקת האנרגיה הנדרשת לגרמ'ז.

- ביסוס מדינת החוק וביטול המשטרה החשאית. חופש עתונות ורהביליטציה של אזרחים נפגעי המשטר הקודם.

- ביזור השלטון והענקת סמכויות לרשויות המקומיות (ב - 6 במאי יערכו להן בחירות).

- ביזור התמיכה ויחד עם זאת תמיכה פדרלית, באמצעות קרן מרכזית לחרבות.

- כוונה לשגר נבחרת ספורט כלל גרמנית לאולימפידת ברצלונה 1-1992.

-בהרחבה התייחס רוה"מ דה מזייר לשינויים המבניים הנדרשים בכלכלה, כלכלת שוק חופשי, תחיקה מתאימה להשקעות. איחוד מוניטרי עם רפ"ג והכנסת המרק המערב גרמני כמטבע חוקי. הוא ציין אפשרות שער חליפין של 1:1 במזכורת, גימלות וחסכונות, ושער של 2:1 לחובות (משאל דעת קהל ברפ"ג, שפורסם אמש, ציין 14 אחוז בעד חליפין של 1:1 ואילו 86 אחוזים מתנגדים). 9 - זה מזייר התייחס גם בהרחבה לבעיות בתחום איכות הסביבה הניצבות בפני גרמ'ז.

5. בדיפ (לאירופה 1) הנוסח המלא של הנאום.

נבו

פא

תפ: שהח, סשהח, רהמ, שהבט, מנכל, ממנכל, ר/מרכז, רס, 6(אמו), ממד, איר, 1, איר, 2, גוברין, מזאר, כהן, כלכליתא, כלכליתב'

נכנס **

שומר

**

**

**

חוזם: 4,12483

אל: המשרד

יעדים: דהמש/494, מצב/1398, מנמת/735

מ-: ב.ו.ו, נר: 109, תא: 200490, זח: 1530, דח: ר, סג: שמ

תח: & גס: אירופה

ג: ד:

שומר/רגיל

אל: אירופה 1, מזא'ר 2

מאת: השגריר - ב.ו.

הודעת ממגרמ'ז בפי רוה'מ לותר דה מזייר

1. זו היא הודעה ארוכה שעיקרה הכמיהה לאיחוד מהיר ע'י סעיף 23 של חוקת רפ'ג. זה היה כמובן מצופה ותואם את מצע מפלגתו, אך יש בכך עדות לנחרצות ממגרמ'ז, כיוון שנאום דה מזייר היה פחות מ-24 שעות לאחר שברה'מ העבירה לדה מזייר הסתייגותה מדרך איחוד זו באמצעות שגרירם בברלין המזרחית קוטשמסוב (במקביל הועברה עמדת ברה'מ גם למגרפ'ג). ההודעה, שהינה פרוגרמטית, מונה את כל הטעון תיקון בגרמ'ז ומונה הליקוים בתחומים שונים, אלה כה רבים, שיכלו להעסיק ה-VOLKSKAMMER שנים רבות וכל זאת כאשר הממשלה הנבחרת רוצה לחסל עצמה בעתיד הנראה לעין.

מבחינה יהודית-ישראלית, לוקה ההודעה בחסר, יש אמנם התייחסות לקרבות הפאשיזם ומחנות הריכוז והמלחמה אך כל זאת בנשימה אחת עם קרבות הסטליניזם והחומה. אין התייחסות ספציפית לשואה או לישראל. בהמשך יש הבעת רצון לתרום לתהליך השלום במזה'ת, המכבד את זכות ההגדרה העצמית של העמים החיים שם. בכך נראה בעליל אימוץ עמדה של מגרפ'ג. כך גם באשר לייצוא נשק. "... יצוא נשק לאזורי מתיחות יש בדרך כלל להפסיק". מענין אולי גם העדר התשובה החד-משמעית על החזרת רכוש

מושרד החוץ-מחלקת הקשר

שהולאם, אך יתכן ש שמוקדם מדי לצפות לעמדה בסוגיה זו והיו שהתאכזבו מכך ברפ'ג (לא יהודים).

2. להלו היבטים נוספים:

א. ברה'מ - התהליך ההסטורי לשחרורה של גרמ'ז מתקיים הודות למיכאל גורבצ'וב, מודעים למשא הכבד המוטל עליו בברה'מ, מבקשים מאזרחי ברה'מ לא לראות כאיום עליהם השאיפה לאיחוד גרמניה.

ב. לגרמ'ז גם מחוייבות להתייחס לבעיות בינ'ל והיא מודאגת מיחסי צפון-דרום במישור הכלכלי, מבעיית האפרטהייד בדרא'פ ומבעיות אקולוגיות, כפגיעה ביערות העד הטרופיים (במקום אחר רק בסוף דבריו, התייחס דה מזייר למזה'ת).

ג. אירופה - כל הכוחות הפוליטיים באירופה משתתפים היום בתהליך איחוד גרמניה, עתידנו באיחוד גרמניה ובאירופה בלתי מחולקת ושלווה. גרמניה שוכנת במרכז אירופה אך לעולם אסור לה לחתור לעמדה של מרכז הכוח של אירופה, איחוד גרמניה אמור להיות מעמודי התווך של הבנה באירופה ולחזק את יציבות אירופה.

הגבולות הקיימים באירופה בינם בלתי מעורערים. מחוייבת הכרה מבחינת המשפט הבינ'ל לפי הסכמי גרמ'ז ורפ'ג עם פולין בנושא הגבול המערבי שלה. לאחר איחוד גרמניה לא תכלול עוד החוקה הגרמנית את סעיף 23, בין השאר, לגרמניה אין תביעות טריטוריאליים כלפי מדינות אחרות וגם בעתיד לא תהיינה לה. גרמ'ז תבקש להשתתף בשת'פ הפוליטי של הקהילה (EPC) (גרמ'ז תקדם בברכה הרחבה הדרגתית של הקהילה). גרמ'ז תבקש להצטרף למועצת אירופה.

4. הגנה - צבא גרמ'ז יוקטן משמעותית ומשימותיו יוגבלו לשטח גרמ'ז ולצרכי הגנה בלבד, לתקופת מעבר יוצבו לצדו הכוחות הסובייטיים, בדיונים תתחשב גרמ'ז תמיד באינטרסים הבטחוניים של ברה'מ ובנות ברית וורשה האחרות. יעדר שינוי מבני של צבא גרמ'ז וביטול הדרגתי של המחוייבות הצבאית של גרמ'ז. בכוונת ממגרמ'ז לנהל מדיניות בה יוחלפו בריתות ההגנה ע'י מבני-על BUENDNISSUEBERGREIFENDE STRUKTUREN נהתחלה להקמת מערכת הגנה כלל אירופית ממגרמ'ז שואפת להפחתה של כל הכוחות הגרמניים. גרמ'ז שואפת לויתורה של גרמניה מאוחדת על נשק ABC (ייצור, בעלות, הצבה בחומה ואספקה לאחרים) ומצידה מוותרת על כך כבר

מושרד החוץ-מחלקת הקשר

עתה.

ה. מזא'ר - גרמ'ז תטפח הקשרים עם מזא'ר ושואפת לפתוח שת'פ פוליטי במסגרת ברית ורשה.

ו. הפרק העיקרי בנאום דה מזייר עוסק בנושא האיחוד והיחסים הבינגרמניים - אימוץ המערכת הכלכלית והסוציאלית של רפ'ג תור שילוב תקופת מעבר, כדוגמת הצטרפות חבל ה-SAAR לרפ'ג בשנות החמישים.

- שותפות עם רפ'ג באספקת האנרגיה הנדרשת לגרמ'ז.

- ביטוס מדינת החוק וביטול המשטרה החשאית. חופש עתונות ורהביליטציה של אזרחים נפגעי המשטר הקודם.

- ביזור השלטון והענקת סמכויות לרשויות המקומיות (ב - 6 במאי יערכו להו בחירות).

- ביזור התמיכה ויחד עם זאת תמיכה פרולית, באמצעות קרן מרכזית לתרבות.

- כוונה לשגר נבחרת ספורט כלל גרמנית לאולימפידת ברצלונה ב-1992.

-בהרחבה התייחס רוה'מ דה מזייר לשינויים המבניים הנדרשים בכלכלה, כלכלת שוק חופשי, תחיקה מתאימה להשקעות. איחוד מוניטרי עם רפ'ג והכנסת המרק המערב גרמני כמטבע חוקי. הוא ציין אפשרות שער חליפין של 1:1 במזכורת, גימלות וחסכוניות, ושער של 2:1 לחובות (משאל דעת קהל ברפ'ג, שפורסם אמש, ציין 14 אחוז בעד חליפין של 1:1 ואילו 86 אחוזים מתנגדים). 9 - זה מזייר התייחס גם בהרחבה לבעיות בחחום איכות הסביבה הניצבות בפני גרמ'ז.

5. בדיפ (לאירופה 1) הנוסח המלא של הנאום.

נבו

פא

תפ: שהח, סשהח, דהמ, שהבט, מנכל, ממנכל, ר/מרכז, רס, &(אמו), ממד, איר, 1, איר, 2, גוברין, מזאר, כהו, כלכליתא', כלכליתב'

סודי

נכנס **

**

**

**

חוזם: 4,8695

אל:המשרד

יעדים:רהמש/358,מצב/1038,מנמת/544

מ-:בון,נר:74,תא:160490,זח:1200,וח:ר,סג:סו

תח:פ,גס:אירופה

נר:8

סודי/רגיל

גרמז-ופג-ישראל. בהמשך לשלנו 73 מ-12.4.

א. לראשונה קמה ממשלה קואליציונית בגרמז שנבחרה בהליכים ומוקרטיים. ההסכם הקואליציוני קובע היעדים הבאים:

1. להבטיח רווחה וצדק חברתי לכל אזרחי גרמז.

2. חופש ומשפט צדק לכל.

3. למשש במהירות ובצורה אחראית את איחוד גרמניה לאחר מום עם ופג על בסיס סעיף 23 שבחוקה (של רפג). בכך תהיה תרומה ל'סדר השלום' של אירופה '.

ב. בישיבתה הראשונה של הפרלמנט הגרמזי החדש (VOLKSKAMMER) התקבלה החלטה ללא התנגדות בה נאמר:

.... בזמן הנאציזם ונלסוציאליזם נגרם פי גרמנים סבל בל ישוער לעמי העולם.

לאומנות וטרור גזעני הביאו לרצח עם, בעיקר ליהודים מכל ארצות אירופה, עמי ברהם, העם הפולני והעם הצועני... אנו מבקשים סליחתם של היהודים בכל העולם. אנו מבקשים סליחת העם בישראל על הצביעות והשוונות, על מדיניותה הרשמית של גרמז'ז כלפי מדינת ישראל ועל הרדיפה והבזוי של אזרחינו היהודים במדינתנו לאחר 1945... על הממשלה החדשה להשתדל לכונן יחסים ויפלומטיים עם ישראל.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

ג. סעיפים (א) ו-(ב) נותנים ביטוי לנושאים המעניינים אותנו:

1. ארעיות קיומה של המדינה גרמז, אשר תוך שנה עד שלוש שנים תעבור את רוב או כל שלבי האיחוד עם רפג.

2. התמודדות גרמז עם עברה ובקשן סליחה ומחילה מהעם היהודי ומדינת ישראל.

3. הבעת רצון לכונן יחסים דיפלומטיים עם מדינת ישראל.

לנל יש להוסיף את ההיבט הרפגי החד-משמעי והוא שהנשיא הקנצלר ושהח גנשר נתנו עידוד וברכה שנכונן יחסים דיפלומטיים עם גרמז. והיבט הישראלי גם הוא הינו חד משמעי למדי. גרמז מילאה את התנאים המוקדמים (אותם מעולם לא הגדרנו כך) לפתיחת מום לכינון היחסים.

הדברים החלו לזוז עוד בתקופת כהונת האנס מודרו כראש ממשלה. הן באגרת והן בדברים שנאמרו למיכאל שילה בשיחות קופנהאגן) וקיבלו את מעמדם בהחלטת הפרלמנט VOLKSKAMMER הגרמזי שצוטטה לעיל.

יש מקום לשאלה למה בכלל לכונן יחסים עם מדינת גרמניה אשר בעתיד הנראה לעין תיעלם. לכך אני מציע איבע תשובות:

1. תמיכתנו העקרונית באוניברסליות של יחסים בין מדינות.

2. מילוי, התנאים המוקדמים' פי גרמז.

3. המנהיגות הפוליטית של גרמז שמפלגותיה הן במידה רבה והשתקפות המפלגות ברפג, תשתלב במידה הולכת וגוברת לקראת האיחוד עם מנהיגות רפג ותיהפך לחלק ממנהיגות גרמניה. גרמז של היום תיהפך לחמש מתוך שש עשרה מדינות של גרמניה המאוחדת. חיוני לטפח מנהיגות זו כחלק ממנהיגות גרמניה העתידה.

4. גמום שלנו עם גרמז, עלינו לבסס במאקט ובאיפוק את תביעותינו ממדינה זו, זאת תוך ידיעה שהמעמסה של פרעון הביעות אלה תיפול בעיקרה על רפג.

ד. אין לנו יותר שום סיבה לשחק את משחק ה- SEO משחק של הזנקר ואוסקר פישר. בון שוב איננה בעיני ממגרמז של זה מאז'יר ומרקוס מקל, בירת הרוזנשיסטימ' אשר כל הנמצא בה פסול. היפוכו של דבר, בון היא בירת המדינה אליה תצטרף גרמז לפי סעיף 23, בעתיד הנראה לעין.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

אל לנו, לכן, להמשיך באנאכרוניזם של התחשבות באידיאולוגיה של SEO, שאבו עליה הכלה, העלולה בהחלט להתקבל ברפג כאקט המנסה-ולו סימלית-להמשיך את חלוקת גרמניה.

לאור כל הנל אני מציע להחליט על פתיחת המום לכינון היחסים בינינו לבין גרמז. זאת בהתאם לקוים שצויינו. מקום המום-נון. אין לי ספק שממגרמז תקבל זאת וממרפג תבורך על כך. הסמליות תהיה ברורה. אודה אם אתמנה לראשות המשלחת למום. כיון שאנו נכונן יחסים דיפלומטיים עם מדינה שחרתה על דגלה את ארעיותה ואת סיום קיומה פי מיזוג עם רפג, מן הראוי שיחסינו עימה ישקפו מצב זה. מועמדותי כשגריר לא תושב בגרמז וודאי תזכה לברכת בון ומזרח ברלין.

יג

תפ: שהח,סשהח,רהמ,מנכל,מנכל,איר,גוברין,מזאר,תפוצות, ו/מרכז,ממו,רם,פ(אמן)

אאאא, חוזם: 8510
אל: רהמש/335
מ:- ווש, נר: 305, תא: 130490, זח: 1900, דח: ס, סג: בל,
בבב

בלמס/מיידי

אל: מצפא, מזאר, תפוצות
דע: מעת, הסברה

בלמס.מיידי

רצב קטע מדברי הנשיא בוש (במטוסו בדרך לברמודה) בתשובה
לשאלה אודות הודעת מזרח גרמניה לגבי השואה.

Q. MR. PRESIDENT, THE EAST GERMANS HAVE ASKED THE
WORLD TO FORGIVE THEM FOR THE HOLOCAUST. SHOULD
THE WORLD FORGIVE THEM?

PRESIDENT BUSH: WELL, I'M ONE WHO BELIEVES
IN FORGIVENESS. AND THIS IS A GOOD -- FOR THOSE
OF US WHO WERE -- ARE -- HAVE FAITH, MOST OF THE
TEACHINGS HAVE AMPLE ROOM FOR FORGIVENESS AND
MOVING ON AND THERE'S -- I DON'T KNOW, FOR OUR
FAMILY, EASTER'S A VERY SPECIAL TIME OF YEAR AND
IT'S A TIME TO TAKE STOCK AND IT'S A TIME TO
BE GLAD. S9, I -- I'M INCLINED TO THINK WE OUGHT
TO -- WE OUGHT TO FORGIVE NOT FORGET, NECESSARILY,
BECAUSE I THINK YOU LEARN FROM HISTORY, LEARN
WHAT NOT TO DO WRONG, WHAT T9, YOU KNOW, HOW TO
CONDUCT ONESELF. BUT, I THINK -- I'M A CHRISTIAN
AND I THINK FORGIVENESS IS SOMETHING THAT I FEEL
VERY STRONGLY ABOUT. S9, THAT'S A PERSONAL OBSERVATION.
IT'S NOT A STATEMENT FOR OUR COUNTRY.

- 2 -

עתונות

תפוצה: שחח, סשהח, רהס, מנכל, ממנכל, בנצור, מצפא, גוברין,
מזאר, תפוצות, רביב, מעת, הסברה, לעס, ר/מרכז,
ממד, רס, תאמנ)
ססס

© 2007 The Authors
Journal compilation © 2007 Blackwell Publishing Ltd

AC: 0000, 0100, 0200, 0300
 0400, 0500, 0600, 0700

2019年12月15日

THE 204 STATE POLICE DIV (204101) STATE CAPITAL OFFICE
CIVIL RIGHTS DIVISION (204101) CIVIL RIGHTS DIVISION

[illegible]

חוזם: 4,8028

אל: המשרד

יעדים: 306/ש, מצב/928, מנמת/487

מ-: 73, נר: 120490, חא: 1600, רח: 1, סג: 1

תח: 8, אירופה

נד: 8

בלמס/מירי

אל: אירופה 1, מזאר 2, מע'ת

מאת: הסברה/בון

הצהרת הפתיחה של הפרלמנט בגרמ'ז (VOLKSKAMMER)

בהצהרה שהתקבלה פה אחד ע"י הפרלמנט הגרמ'זי ללא מתנגדים (20 נמנעים) ביקש הפרלמנט, סעיף 1 בהצהרה, סליחה ומחילה מהעם היהודי, ממדינת ישראל ומהקהילה היהודית בגרמ'ז, על הצער והכאב שנגרם לעם היהודי.

הפרלמנט הכיר באחריות גרמ'ז לפשעי הנאצים כלפי העם היהודי, הפולני והצ'כי.

הפרלמנט יעשה כל מאמץ על מנת לכונן יחסים דיפלומטיים מלאים בין גרמ'ז לישראל.

הפרלמנט יעשה לשיקומה ולחיזוקה של הקהילה היהודית בגרמ'ז.

הפרלמנט מכיר בכל הגבולות החדשים באירופה ובמפורש בגבול אודר-נייסה ומגנה פלישת ברית ורשה לצ'כיה (פראג) ב-1968.

מביעים הערכה לתהליך הליברליזציה והמודרניזציה בברה'מ ומשבחים החתירה לשלום.

בסיום ההצהרה עמד הפרלמנט עמדות דום במשך כדקה לזכר קורבנות הנאצים.

את הנוסח המדויק של ההצהרה נבריק בהמשך.

לידיעתכם.

פרושאור.

רש

תפ: שהח, טשהח, רהמ, מנכל, ממנכל, איר, גוברין, מזאר, רביב, מעת,
הסברה, לעמ, תפוצות, ר/מרכז, ממד, רם, (אמן)

חוזם: 4,8269
אל: 323/רהמש
מ-: המשרד, תא: 120490, זח: 2150, דח: ב, סג: בל
תח: 3 גס: הסברה
נדח: 8149

בלמס בהול לבוקר

לכל הנציגויות

בתשובה לשאלה בדבר החלטת הפרלמנט המזרח גרמני על קבלת
אחריותם לשואה ובקשתם לסליחת העם היהודי ומדינת ישראל, אמר
היום דובר משה'ח.

'טרם קבלנו את נוסח הדברים, אך בהנחה שהדברים שצוטטו על ידי
התקשורת אכן נכונים אנו מקדמים אותם בברכה ורואים בהם מפנה
מעודד בעמדותיה של גרמ'ז'.

לשימושכם במידה ותשאלו.

מעט

פא

תפ: שהח, סשהח, רהמ, מנכל, ממנכל, סמנכל, אוקיאני, מצדים, מצפא,
אסיה, מאפ, אמלט, מזתים, ארבל, הדרכה, מעת, הסברה, ממד, איר, איר, 2,
לעמ, ארבל, פרנ, מזאר

** נכנס

סודי

**
**
**

חוזם: 3,20421

אל: המשרד

יעדים: מצב/2800, מנמח/1161

מ-: זבון, נר: 202, תא: 230390, זח: 1400, דח: מ, סג: סו

תח: @ גס: אירופה

נד: @

סודי / מיד

אל: אירופה 1 מזא"ר 2

דע: מיכאל שילה

מאת: הציר בון

איחוד גרמניה, פיצויים בגרמ"ז לישראל. משיחה עם יו"ר ועדת
החוץ ובונדסטאג, ד"ר שטרקן (22.3).

1. ביוזמתו ביקש להעלות נושא הפיצויים והשילומים לישראל
 בגרמ"ז, בעקבות ביקור שערך אצלו עקיבא לוינסקי.

א. נושא היחסים בין גרמניה לישראל קרוב ללבנו ו - 7 שנים
 הקדיש, בהיותו מנהל המרכז הפדרלי לחינוך פוליטי, להחדרת
 תודעת האחריות לאשמת הנאצים לעם הגרמני.

גרמניה הופכת לאחת מאבני הפינה עליהם מדינת ישראל מסתמכת
 במדיניות החוץ והוא חושש מטעויות מסוכנות שישראל עלולה
 לעשות.

ב. את המודעות לאחריות האוכלוסיה בגרמ"ז למעשי הנאצים צריך
 לעורר שם. היא אינה קיימת. צריך לחשוב במשותף על דרכים
 לעשות זאת. לדעתו בסיוע חברי הבונדסטאג כלפי חברי
 הפולקסקאמר הפרלמנט שנבחר עתה.

ג. העוני של האוכלוסיה בגרמ"ז, ההזנחה וההדרדרות הכלכלית

משרד החוץ-מחלקת הקשר

אדירים. האוכלוסיה משוועת לשיפור תנאי מחייתה וכלכלתה.

ד. לכן, לדעת שטרקן, על ישראל להימנע משני דברים:

ד. 1. לבוא בתביעות לפיצויים.

ד. 2. להביע צפייה לפיצויים.

זאת משום שאזרחי גרמ'ז לא יכולים ריאלית לשלם ואינם מודעים למחויבותם לעשות כך.

ה. לדעתו, אין לוותר על נושא הפיצויים, אך לבצע זאת במישור החינוכי בשיתוף עם רפ'ג. יש לעורר את המודעות והמחויבות בתודעת האוכלוסיה בגרמ'ז ע"י פעולה של חינוך פוליטי, בדומה לזו שנעשתה ברפ'ג לאחר המלחמה.

ו. לאחר שעקיבא לוינסקי נפגש גם עם יו"ר הס.פ.ד. הנס יוכן פוגל, ביקש שטרקן את פוגל בכל לשון של בקשה שנושא הפיצויים לא יהפך לשנוי במחלוקת פוליטית בין שתי המפלגות.

2. יחסי ישראל גרמ'ז.

א. שטרקן הביע את דעתו, ששגרירות ישראל בבון הינה המתאימה לטפל בקשרים עם שתי הגרמניות, לשאלתי אם כוונתו שהשגריר בבון יגיש כתב האמנתו בברלין ענה בחיוב. לדעתו, לא יואמנו שגרירים חדשים בנציגויות הזרות במזרח ברלין.

ב) לשאלתי, למי אמור השגריר להגיש כתב האמנתו, דהיינו בראש המדינה כיום עומד נשיא מועצת המדינה גרלך, שהוא והמועצה בראשה הוא עומד, הינם מוסד מפלגתי (SED) טהור. מיהר להשיב שזה כמובן בלתי אפשרי ויהיה צורך בשינוי מהיר בחוקת גרמ'ז כדי לשנות זאת. יש רבים שרואים בפון וייצקר את הנשיא הרצוי ולפי דוגמת קנדה ומלכת אנגליה, ניתן לחשוב על זאת לפני האיחוד המלא.

מרים שמרת.

פא

תפ: שהח, סשהח, רהמ, מנכל, ממנכל, גוברין, מזאר, איר, תפוצות, סייבל, חביעות, ר/מרכז, ממד, רם, (אמן)

✓
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
JERUSALEM

משרד החוץ
ירושלים

סודי -

תש"ן
1990
ט"ו אדר
12 במרץ

60432

סבוב שני של שיחות נציגי גרמ"ז עם משלחת ישראל. הופנהאגן 7-9/3/90

משתתפים מהצד הגרמ"ז: MR. REINER NEUMANN שגריר - ראש אגף המזרח
התיכון והקרו;

MR. REINER BABBE - מזכיר ראשון - ראש מחלקת
המזרח התיכון והקרו;

MRS DR ANGELIKA TIMM, אוניברסיטת הומבולדט,
ברלין (שנאשה כמתורגמנית לעברית);

MR. THOMAS BERGMANN - מזכיר שני - שגרירות
גרמ"ז בקופנהאגן

מר מיכאל שילה - יועץ שה"ח לתפוצות;

מצידנו:

מר שמואל מירום - ס/מנהל מזא"ר 2;

מר מיכאל ארבל - יועץ שגרירות ישראל בקופנהאגן

- 1 -

גם הפעם התקיימו השיחות במחנה צבאי בקופנהאגן על פי המתכונת הקודמת.
ישיבה ראשונה 7/3/90 - 18:00.

נוימן: אני שמח להפגש באותו חוג ובאותה מסגרת כמו בפעם הקודמת. אם
אינכם מתנגדים אתחיל בדברים מפני שברצוני להמשיך במה שהמרנו
בפעם האחרונה והפעם בלי נאום ארוך על מצבה של ד.ד.ר כפי
שעשיתי בפעם הקודמת. אח"כ אולי נקבל את ההצעה הידידותית של
הדנים (א"ע), ולאחר מכן להייד דיון או שנמשיך מחר - לפי
רצונכם.

שילה: אני מסכים להצעתכם. אכן, ציפינו לתשובותיכם לנהודות שהעלינו
בפעם האחרונה. אם יהיה משהו שנוכל להשיב עליו עוד הליכה -
נעשה זאת, ולא - נמשיך מחר. באשר לאירועים בד.ד.ר נשמח לשמוע
על כך במהלך ארוחת הערב.

נוימן: תודה לך. אמרתי כבר שאני רוצה להתחיל בשאלות שהעליתם בפעם
האחרונה:

א. קבלת האחריות של ד.ד.ר להיסטוריה הגרמנית:

אנו יוצאים מההנחה שעשינו את הצעד החשוב ביותר. אני זוכר
שגם אתה, מר שילה, אמרת שזו השאלה החשובה ביותר. קיימת
הצהרה רשמית של דה"מ הנס מודרו אשר הוכנה מראש עם
הקונגרס היהודי העולמי. היה חשוב לנו להעביר לכם תוכן
הודעה זו לפני פרסומה. אנו הוספנו עליה כמה דברים בעקבות
שיחותינו בקופנהאגן.

- 2 -

הדגשנו שתי נהודות: ראשית, לא רק לגנות את הפאשיזם אלא להזכיר גם את ההתייחסות לנאציזם. שנית, לא דברנו נכמו שהיה כתוב לפני כן על ההתחייבויות לגופים יהודיים אלא על התחייבות הומניטארית לשרידי העם היהודי שסבלו תחת השלטון הנאצי. ראיתם כבר את ההכרזה הזו ואמסור לכם אותה שוב רשמית. בכך אנו סבורים שפתרנו את הבעיה הקשה ביותר שעמדה בדרך לכינון יחסים דיפלומטיים בינינו.

ב. תביעות חומריות:

באשר להצעתכם לתת התחייבות רשמית לעניין זה, הייתי רוצה לחלק את הבעיה לשלוש נהודות משנה:

1. הדבר החשוב ביותר שהוא מהפכני מבחינתה של ד.ד.ר. הוא איגרת רשמית של דה"מ שלנו מודרו המופנית לראש ממשלתכם שמיר אותה אמסור לך בעת. ממשלת ד.ד.ר. מוכנה להכנס למו"מ על תביעות רכוש שיוצגו ע"י אזרחים ישראלים זהו הדבר העקרוני. אנו בד.ד.ר. חשים שזוהי מעמסה גדולה. בשנים האחרונות התחלנו כבר לברר כמה בעיות כאלה בקשר לרכוש של מדינות אחרות - ארה"ב, הנדה, הנורדיות ואוסטריה אבל כל אלה ביחד לא יגיעו למימדי התביעות הישראליות שזה כולל את כל מה שדברת, היינו, רכוש פרטי, רכוש ההילות וביו"ב. אינני רוצה לפתח עניין זה לפני שמומחים מתחילים לדון בו. מה שחשוב הוא שעמדה רשמית זו תועבר לדה"מ שמיר.

- 3 -

2. המשך השיחות על סיוע הומניטארי לנרדפי הפאשיזם ממוצא יהודי אותן התחלנו עם הרב מילר, זה לא חדש לכם, אבל בכוונתנו להמשיך בכך.

3. ברצוני להודיעכם שמחר תחליט ממשלת ד.ד.ר כמה החלטות (וזו' הובחה שאנו הולכים במהירות ובעקביות בתהליך שלנו). הכנו את ההחלטות הללו בימים האחרונים - הצענו שתוקם קרן בד.ד.ר. לסיוע בתחום הפסיכו-סוציאלי לגבי שרידי השואה בד.ד.ר בישראל היימת קרן בשם עמש"א (?) שאליה תתקשר קרן זו כלומר, אנו נקים סניף של עמש"א בד.ד.ר. ההון של קרן זו יהיה בסך כמה מליוני מארה. ממשלת ד.ד.ר תעניק השנה - 1990 - מאה אלף מארה לעניין זה.

עניין שני - הממשלה תחליט גם על תשלום עבור חופשות הבראה לנרדפים ולילדים מישראל. שוחחנו על כך עם נציגי הקהילה היהודית בברלין. נעשה זאת בתהציב ובכספי ד.ד.ר - ניתן לאנשים יוצאי גרמניה ולילדים אפשרות לבלות ולנוח אצלנו.

דבר שלישי - הוצע שהממשלה תעניק סך 50 מיליון מארה לבית הכנסת והמרכז למחקר יהודי. כסף זה בא מהסכומים שהיו ברשות המפלגה הקומוניסטית אותם היתה צריכה להעביר לממשלה. זהו חלק מסכומים אלה.

- 4 -

ענין רביעי - לפי הצעתנו תחליט הממשלה מחר להעניק
להנהלת הקהילות היהודיות סכום בסך 1.3 מליון מארה.

אם תרשו לי מלה אישית - אני סבור שזהו גבול האפשרויות
(הכספיות) שלנו. יש אצלנו בהורת הולכת וגוברת מצד
הציבור. זו כמובן בעיה שלנו ולא שלכם. עלינו להשיב
לציבור על טענותיו ועלינו להסביר מדוע ד.ד.ר צריכה
להעניק סכומי עתק באלה לישראל. את השאלות הללו הנוער
שלנו לא מבין אך זו כאמור, בעייתנו.

ג. עמדתנו כלפי הציונות:

גם כאן נקודת המוצא היא הצהרת רה"מ מודרו אשר נתן הוראה
לשה"ח לעבד עמדה חדשה כלפי הציונות ולנתח עמדתנו מחדש.
התחלנו בזאת בכך במשה"ח שלנו שהוא האחראי לעניין ואנו
משתפים בכך חוקרים מאוניברסיטאות חשובות, למשל,
אוניברסיטת הומבולדט. את התוצאות נפרסם באמצעי התקשורת.
בעקרו של דבר אנו מבינים שאם אנחנו מהבליים אחריות על
השוואה, אנחנו גם מעבדים גישה חדשה לציונות. עמדתנו, מר
שילה, לא תהיה כנראה במאה אחוזים זהה לעמדתכם אבל אני
יכול לומר שלד.ד.ר אין שום זכות לגנות את הציונות מפני
שהיא תנועה שנבחרה ע"י היהודים כדי לפתור את בעייתם
הלאומית. כך גם כפי הנראה נגדיר אותה. קבלתי מרה"מ את
התפקיד להודיע לכם על תכנית זו. אתם בודאי מבינים שיש
עוד לעבוד עליה שכן רק עתה התחלנו לעבד אותה.

- 5 -

אני זוכר שתחת כותרת זו של עמדתנו כלפי הציונות הערתם כל מיני הערות, למשל, (שינוי ב) מערכת החינוך בד.ד.ר וכו'. מחר תחליט הממשלה שה- 23 באפריל יהיה יום זכרון לשואה בד.ד.ר כלומר, ממשלת ד.ד.ר תארגן בכל שנה בתאריך זה טקס אזכרה. אני רוצה גם להודיע לכם שבד.ד.ר עובדים על עיבוד תכנית חינוך חדשה במסגרתה ננסה להתגבר על "הכתמים הלבנים" בהיסטוריה שלנו אשר עד עתה לא דברנו עליהם. אנחנו צריכים למצוא עמדות חדשות כדי להתגבר על כתמים לבנים אלה ובו בזמן עלינו לשמור על עמדותינו האנטי-פאשיסטיות שכבר קיימות אצלנו. בסך הכל בקשר לציונות יזוזו הדברים בשבועות הקרובים יותר מאשר בעשרים השנים האחרונות.

ד. מדיניותינו כלפי המזה"ת:

לפני ימים אחדים היה אצלנו דאש מחלקת החוץ של אש"פ האדומי. בשיחות שנהלנו עמו הדגשנו 4 נקודות:

1. ד.ד.ר דוגלת בפתרון של שלום צודק ויציב במזה"ת. זה כולל זכות הקיום של מדינת ישראל בגבולות בטוחים ומוכרים יחד עם זכות ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני (עמדתה אותה אתם מכירים).

- 6 -

2. הדגשנו שד.ד.ר מעוניינת ביחסים נורמאליים עם כל המדינות באיזור וכי אנו מנהלים שיחות עם ישראל לכינון הקשרים דיפלומטיים בינינו.

3. אמרנו שאנו תומכים בדיאלוג בין ישראל לבין הפלסטינים.

4. הדגשנו שהדו-שיח שלנו עם הצדדים צריך לקחת בחשבון את האינטרסים של כולם.

(הערה: בשיחות פרטיות אחרי הישיבה העיר נוימן בקשר לשיחות עם קדומי כלהלן: קדומי ביקש לדעת ממארחיו בשיחות שהתנהלו ב-23.2.90, שני דברים:

1. ההתפתחויות במזא"ר

2. עמדת גרמ"ז בשאלת המזה"ת בעתיד הנראה לעין.

כמו כן הזכיר את המגעים של ד.ד.ר עם ישראל וביקש לדעת פרטים אך זאת ללא נימת בקורת מצידו. נוימן נבח בכל השיחות).

אני אומר דברים אלה בראש אגף המזה"ת במשה"ח שכן ספגנו לאחרונה בקורת חריפה שהולכת וגוברת מצד מדינות ערביות, כולל מדינות שמהן לא חשבתי שתבוא בקורת. בשיחותינו עם הפרטנרים האלה אנו מסבירים שכינון יחסים נורמאליים בין

- 7 -

ד.ד.ר לבין ישראל זה נורמאלי לא פחות מיחסים עם מדינות ערב ועליהם להבין זאת. כך יכולה ד.ד.ר להגיע לעמדה מאוזנת יותר במזה"ת ועד עתה מדיניותנו לא היתה כזו. מדיניות איזון כזו תיכלול גם יחסים בין ד.ד.ר לבין מדינות ערב ובין ד.ד.ר לישראל. אנו רוצים להראות שמדיניותנו במזה"ת אינה מכוונת נגד צד שלישי. אין אנו צריכים לבהש סליחה ממדינות ערב. חשוב מאוד להבהיר להן שנחוש ורצוי לכונן יחסים דיפלומטיים עם ישראל. אין זה כה פשוט עבור מדינות ערב להתרגל לעמדות האלה ואני, כמי שעובד בשטח זה, רואה היטב איך הדברים מתרחשים. אף פעם לא הייתי חשוב כל כך בד.ד.ר כמו מאז ששבתי מהשיחות בקופנהאגן וזה סימן טוב בשבילי כי רבים בציבור שלנו רואים את הנחיצות שביחסים עם ישראל.

ברצוני להעביר לכם עתה את מכתב רה"מ מודרו לרה"מ שמיר.

להלן נוסח מכתב מודרו לשמיר:

Translation

COUNCIL OF MINISTERS
OF THE GERMAN DEMOCRATIC REPUBLIC

The Chairman

His Excellency
Mr. Yitzhak Shamir
Prime Minister of the
State of Israel

Jerusalem

Berlin, March 1990

Excellency,

On behalf of the Government of the German Democratic Republic I have made the following statement:

"The GDR recognizes the responsibility of the entire German people for the past. This responsibility results from the deep guilt of Hitlerite fascism which, in the name of the German people, perpetrated most obnoxious crimes against the Jewish people. The GDR remains staunchly committed to its pledge to do everything against racism, Nazism, anti-semitism and hatred against nations so that never again war and fascism, but only peace and international understanding will emanate from German soil.

The GDR has fully met its obligations under international law ensuing from the Potsdam Agreement. It recognizes its humanitarian commitment vis-a-vis Jewish people who survived Nazi oppression, and reaffirms its preparedness to render material solidarity and support to Jewish persecutees of the Nazi regime."

I avail myself of this opportunity to inform you that the German Democratic Republic is ready to discuss the settlement of property issues brought up by Israeli citizens.

I would take it that thus preconditions have been created for the conclusion of an agreement on the establishment of diplomatic relations in the near future.

Yours faithfully,

s./ Hans Modrow

- 10 -

אני רוצה לסכם בכך שמצידה של ד.ד.ר. נוצר מצב שיאפשר לכונו יחסים דיפלומטיים. אני מוכן לכל צעד שיתחייב מכך. ואני גם מוסמך להחליט על כל צעד. זהו המכתב הראשון הרשמי מממשלת ד.ד.ר. לממשלת ישראל ויש לכך חשיבות מיוחדת.

שילה: אנו זקוקים לזמן כדי לעכל את מה ששמענו ואני מציע להמשיך בשיחות מחר נאמר בשעה 11:00. רציתי רק להביא לידיעתכם שבין המכתבים ששלח דה"מ מודרו לברונפמן ושיחות הטלפון שהתנהלו בעקבותיו שלח גם הרב מילר מכתב לדה"מ מודרו והיום הבלנו העתק התשובה אותה היבל מילר אתמול ממודרו.

נוימן: לא ידענו אפילו שיש על כך כבר תשובה.

שילה: כן, והיא התקבלה באמצעות שגרירכם בווינגטון הרדר. זוהי רק השלמה לתמונה שמסרתם לנו. תודה על הנקודות שהעלית ודאי תהיינה על כך שאלות הבהרה אותן נעלה מחר.

ישיבה שניה 8/3/90 - 11:00

שילה: יורשה לי לבהש היום לדבר עברית ולהעזר בשרותיה של גברת ד"ר טים לתרגום דברי, שכו, אני רוצה לדייה מאד בדברים אותם אני עומד לומר.

נוימן: מוסכם.

שילה: אני מבהש להודות, מר נוימן, על דבריר מאתמול ועל האגרת מרה"מ מודרו. עצם העברת האגרת היא התפתחות חשובה ואנו רואים בכך צעד חיובי בהדברות בינינו. לגבי התוכן של האגרת, יצטרך כמובן רה"מ שמיר להתייחס כיוון שהוא הממוען ולא אקדים את המאוחר. יחד עם זאת, לנושא של קבלת האחריות שכבר כלול באגרת אל מר ברונפמן אני רוצה להעיר כמה הערות כלליות:

יש אי דיוק היסטורי, לדעתנו, במשפט המגדיר את מה שנעשה ליהודים CRIMES COMMITTED AGAINST JEWS IN THE NAME OF THE GERMAN PEOPLE. זה נותן רושם כאילו הבוצה פלילית קטנה נעשה מעשים נגד רצונו של העם הגרמני.

- 12 -

במציאות של כל העמים קיימת היצירה הקולקטיבית לחיוב ולשלילה.
בשם שנכסי הרוח נחשבים לחלה של ההיסטוריה הגרמנית: גטה,
שילר, היינה, ואגנר, בטהובן מרטין לותר הם גרמנים, כך גם אלה
שיצרו את השואה הם גרמנים ולא חבורת פושעים שבאו מהירח,
לכלבו את החצר והסתלקו. לכן, האמירה "בשם העם הגרמני" היא
אמירה מצמצמת.

היה לנו ויכוח דומה עם רפ"ג. גם הם השתמשו באותו ניסוח ודבקו
בו. כבר בספטמבר 1951 אמר אדנהאואר בבונדסטאג:

"UNSPEAKABLE CRIMES HAVE BEEN COMMITTED IN THE NAME OF THE
GERMAN PEOPLE WHICH GIVES RISE TO AN OBLIGATION TO MAKE
MORAL AND MATERIAL AMENDS".

מאז חזר הויכוח שוב ושוב אבל כאמור לא הצלחנו ולא נוכל לצפות
מד.ד.ר. ליותר ממה שהשגנו ברפ"ג. אך גם לא לפחות מכך.

ומכאן אעבור לנושא החמרי:

ראשית, אני רוצה להדגיש שקיים תאום גמור וש"פ והתייעצות
משותפת בין ועידת התביעות לבינינו. אני בהשר מתמיד עם הרב
מילר ועם ברונפמן וזה בשבוע שעבר ישבתי שעה ארוכה עם ברונפמן
בירושלים. יש בינינו הסכמה מלאה להתקדם יחד בנושא של הד.ד.ר.
הם יודעים על כל מה שאנחנו עושים אתכם כאן, בהופנהאגן,
מסכימים לזה ומברכים על כך.

- 13 -

ניסינו להבהיר בפגישתנו הקודמת בקופנהאגן שישנם שני סוגים של נושאים חומריים:

נושא אחד של רכוש הקהילות ורכוש פרטי ללא יורשים צריך להיות נדון עם ועידת התביעות ונושא שני שנוגע לישראל כמדינה שקולטת ומשקמת ניצולי שואה ונושא זה צריך להיות נדון עם ממשלת ישראל. לכן, מה שמתבקש הוא הודעה של ד.ד.ר. על הסכמתה לפתוח במו"מ מהביל, בו זמני ובהקדם עם שני צוותים - צוות של הרב מילר וצוות של ממשלת ישראל.

מובן לנו מצבה הכספית והכלכלית של ד.ד.ר. לא מדובר על תשלום כתנאי להתקדמות מדינית אלא על הכרה עקרונית בחוב ובנחיצות לקיים את המשא ומתן. מובן שבכל הסכם שיושג, ילקח בחשבון האלמנט של האפשרויות הכלכליות של ד.ד.ר. (אפשר לראות שזה כלול גם בהסכמי לובסמבורג של 1952). אך צריך להיות ברור שאין לדבר על מחוות סמליות בלבד. אני מוטרך כך כאן מסמך שהכנו בגרמנית הכולל שתי נקודות המבהירות את דברי. (מוטר לנוימן מסמך בגרמנית שלהלן תרגומו:

1. "אנו מצפים לפתרון שאינו מבוסס בהכרח על מצבה של ד.ד.ר. בשטח המט"ח אלא על הפוטנציאל הכלכלי שלה. המודאליטיז של התשלום הם עניין למשא ומתן.

- 14 -

2. הסדרת שאלת הפיצויים לנרדפי הנאצים מחד גיסא ושאלת השילומים הגלובאליים למדינת ישראל מאידך גיסא, אינם יכולים להפתר במסגרת של מחווה סמלית. מצוה הנרדפים והמעמסה הרובצת על ישראל שמקורה בטפול בנרדפים, אינם, לצערנו, במימדים סמליים).

אם אתם רוצים לדעת על סמך מה נעבד אנו את התביעות שלנו, אני מוכן לומר לכם אלא אם כן אתם רוצים להשאיר זאת למומחים. אבל אני יכול בכל אופן לומר על מה מתבססת תפיסתנו.

נוימן: אני רואה שיש לנו כאן עמדות שונות והייתי מבהש לדעת מה הכיוון אליו אתם הולכים. כאשר אני חוזר לברליון עלי למסור מה היו עמדותינו מול עמדות הישראלים.

שילה: בסדר, אנשה זאת רה באופן כללי כי את הפרטים יש להשאיר למומחים. כאשר אנו נבוא לנסח את רעיונותינו לגבי הצד החמרי יהיו לנגד עינינו שלושה דברים:

א. הרכוש הקהילתי. בשנת 1951 התנהל מו"מ בין ועדת התביעות לרפ"ג. המו"מ התנהל מהצד הגרמני ע"י אדנאואר ומהצד היהודי ע"י נחום גולדמן. לא אכנס לפרטי המו"מ אלא רה לסיכום שלו. הצד המערב גרמני הכיר בזמנו שערך הרכוש היהודי על אדמת גרמניה כולה בערכים של שנת 1951 הוא 625 מליון מארקה.

- 15 -

הצד הרפ"גי הודיע (וזה נכתב בהסכמי לובסמבורג מ- 1952) שהם רואים את עצמם כאחראים לשני שליש מהסכום הזה ואילו שליש אחד תצטרך ועידת התביעות לתבוע מד.ד.ר. ובאמת, ועדת התביעות קבלה אז עבור הרכוש היהודי על אדמת גרמניה סך 450 מליון מארקה. לכו, אפשר להניח שועדת התביעות בבואה בעת למו"מ, תקח את זה כנקודת המוצא שלה.

ב. כפי שדברנו היום כך גם ב- 1951 היו שני מסלולים - ועידת התביעות וממשלת ישראל. מנהל המו"מ מהצד הגרמני היה שוב אדנאואר אך מהצד הישראלי היה זה שה"ח משה שרת. גם שם יש הסכם רב-סעיפים אך אני רוצה להגיע לסופו: הצד הגרמני והצד הישראלי אמרו שמכיוון שישראל קלטה את פליטי השואה ושיקמה אותם, היא צריכה לקבל מגרמניה כולה 4.5 מליארד מארקה. גם במקרה זה אמר הצד הרפ"גי שהוא מקבל על עצמו רק שני שלישים מהחוב מכיוון ששליש נמצא מעבר לגבול - אני רוצה להוסיף כאן בהערה שמעניין לראות איר בד.ד.ר. ההיסטוריה חוזרת על עצמה: גם אז אמר הצד הגרמני שבגלל ההרס שבא בעקבות המלחמה, איננו מסוגל לתשלום ולכן הוסכם אז על שיטת שילומים פרושה על פני 12 שנים ושלא תתבטא בבספ אלא בשווה - בספ.

נוימן: 13 שנים.

שילה: וכך המה, כזכור, משלחת השילומים שלנו בקלן ב-1952 עד 1965 וזה 13 שנים כפי שהעיר מר נוימן כרגע ולא 12 שנים. אני רוצה להניח שכאשר ממשלת ישראל תרצה לבנות CASE, היא תצא מהסיכומים ההם שאמרו ששליש צריך להיות באחריותה של ד.ד.ר.

ג. נקודה שלישית שצריך לקחת בחשבון (מבלי שנהגע כרגע מי יטפל בזה) היא שישנם עדיו כ-300,000 איש החיים בישראל שהם בחזקת ניצולי שואה. רבים מהם חיים טוב ומצבם טוב, אך ישנם 40,000 מתוכם שמהבליים מ"המוסד לבטוח לאומי" בישראל השלמת הבנסה, כלומר, לפי הגדרת החוק הישראלי הם אנשים שחיים מתחת לקו העוני. נושא זה נמצא במו"מ עם רפ"ג אך הוא יכול לצוץ גם בשיחות עם ד.ד.ר. עד כאן הנושא החמרי שנכנסתי אליו יותר ממה שהתכוונתי רק כדי לתת תמונה לשגריר.

אני רוצה עכשיו לעבור לנושא הבא -

אנו מקבלים בברכה את ההחלטות החיוביות מאד שתקבלנה היום ע"י ממשלת ד.ד.ר. רשמנו לפנינו את הנקודות כדלקמן:

- 17 -

- קרן סיוע לנפגעים נפשיים-חברתיים.
- ארגון חופשות הבראה.
- הקמת המרכז למחקר יהודי עם קרו של 50 מליון מארה.
- השתתפות בתהליך הקהילה בסכום של 1.3 מליון מארה.
- קביעת ה- 23 באפריל כיום זכרון לשואה.

אשר לשאלת הציונות - אנו מתייחסים ספציפית להחלטת האו"ם 3379 המזהה ציונות עם גזענות. אמרת שיתכן שלא תהיה לנו הסכמה גמורה בהערכת תפקידה ההיסטורי של הציונות וכי הדבר ייחקר אצלכם בעזרת מלומדים. אבל, אמרת עם זאת שהנר סבור שאין זכות ורשות לגנות את הציונות אם זו הדרך שנבחרה ע"י העם היהודי לפתרון שאלתו הלאומית. הייתי מבקש שמשפט אחרון זה ייאמר בצורה מוסמכת ורשמית ואם אפשר - בכתב. אינני יכול להגזים ברגישות ובחשיבות של עניין זה וכבר הסברתי שעם ישראל שהיה הקורבו בה"א הידיעה של הגזענות, אינו יכול בשום אופן לסבול שתנועתו הלאומית תהרא גזענות.

אשר למדיניות המזה"ת:

רשמנו לפנינו ולקחנו לתשומת לבנו את ארבע הנקודות שאמרתם להאדומי כאשר ביקר אצלכם. ידוע לכם בודאי שאין לנו ולא היה לנו מעולם הושי בקיום יחסים דיפלומטיים של מישוהו עם הארצות הערביות. אף פעם לא העמדנו תנאי שדרש "או אנחנו או הם".

- 18 -

ההיפך הוא הנכון. אנחנו היינו קורבן של אכסהלוסיביוזם. הערבים שמו עלינו חרם כלכלי פוליטי ודיפלומטי. אתם הייתם קורבן לדוקטרינת האלשטיין ואתם מבינים זאת.

אש"פ מדבר על שלושה דברים: מדינה, הגדרה עצמית וזכות השיבה. המומחים שלנו שמקשיבים לדברי אש"פ כפי שנאמרים בערבית לאנשיו רואים שאש"פ מדבר על מדינה קודם כל, אח"כ על הגדרה עצמית שכוונתה לגבי השטח שהוא היום מדינת ישראל וזכות השיבה לאותם מקומות שהם היום מדינת ישראל. זהו גם עניין שגרמנים בד.ד.ר יכולים להבין אותו יותר מאחרים מפני שיותר מאחרים הם מדברים על מה שקרוי אצלכם רבנשיזם. לכן, אנו מצפים שד.ד.ר תצא באיזשהו ביטוי שישים גבול לתמיכה באש"פ ושד.ד.ר לא תסכים למשהו שיסכן את ישראל וכל שכן אי אפשר לדבר על זכות השיבה. אנו היינו מצפים שזה ינוסח בזמן שאתם קובעים מחדש את המדיניות שלכם. זה פחות או יותר מה שרציתי לומר בשלב זה. כתוספת הטנה אומר רק שמצאתי בין אתמול להיום שני הטעמים מעניינים בעתונות. האחד שנוגע לאישיותו של מר קדומי - מאמר שלקוח מה"בוסטון גלוב" והשני שנוגע למה שד.ד.ר עושה עם אנשי אש"פ בד.ד.ר (מוסר את שני קטעי העתונים).

נוימן: רציתי לשאול כמה שאלות ואח"כ אם אתה מסכים הייתי רוצה לקיים שיחה בארבע עיניים בין שני ראשי המשלחות ואולי מחר לקיים פגישה שלישית מכיוון שישנם כמה דברים שעלי לברר עם שה"ח שלי.

- 19 -

אתה יוצא מהנחה שתתקיימנה שתי שיחות מהבילות (בעניין תביעות חמריות) אך השיחות עם מילר כבר קיימות מ- 1985. זה נעשה באמצעות מחלקה אחרת. זה לא בתחום שלי. לדעתי, אין צורך היום להודיע על הנחיצות לקיים שיחות באלה כי זה קיים כבר שנים. שיחות אלה נערכו ע"י מנהל מחלקת צפון-אמריקה שלנו. אני מבין שיש צורך להתחיל בשיחות עם ישראל. לדעתי הכל כתוב כבר במכתב של רה"מ מודרו. זו הכרזה עקרונית הקוראת לקיים שיחות עם נציגי מדינת ישראל זו הודעת כוונות עקרונית לנהל שיחות עם ממשלת ישראל.

שילה: אתה מבין את בעייתי המדובר שם ב"אזרחי ישראל" זה נשמע כאילו אתם מתכוונים ליחידים ולא לממשלת ישראל. אנו מדברים על תביעות של ממשלת ישראל ולא באמצעות עורכי דין המייצגים אזרחים.

נוימן: האם תסכים שהנוסח "ישוב תביעות רכוש" מספק? מדובר בהרבה מאוד כסף.

שילה: לא. אנו לא מוסמכים בשם העם היהודי אלא רק בשם ישראל. סיכמנו שועידת התביעות המייצגת 23 ארגונים יהודיים תדון ברכוש יהודי ישראל היא רק צד אחד לעניין.

- 20 -

נוימן: מה אתה מתכוון אם כן בתביעות ממשלת ישראל?

שילה: עם תום מלחמת העולם אספה ממשלת ישראל את הפליטים הענייה להם קורת גג וכל הנחוצ להם זה עלה לה הון לכו פנתה לרפ"ג שהסכימה לאותם שני שלישי עליהם דברנו.

נוימן: זה אומר לא רק אזרחים לשעבר של גרמניה אלא בכל היהודים שסבלו מהנאציזם?

שילה: פילוסופית זה נכון למרות שהדבר לא נאמר ספציפית כי לא מדובר בסיוע לאזרח זה או אחר שכתובתו בארפורט או ליפציג אלא גם בורשה.

נוימן: זה לא מקביל לתביעות רכוש. אתה מתייחס להסכם לוכסמבורג מ-1952.

שילה: נכון.

נוימן: אם כן אין לי שאלות יותר בעניין זה. כעת באשר לנושא הציונות והמשפט בו השתמשתי אתמול - אינני רואה כל בעיה. זה יכתב גם במכתב של ס/שה"ח בתשובתו למכון וייצמן (הערה: הכוונה למכתב חנו בר-און). מכל מקום הדרך בה אנו רואים את הציונות תתפרסם בעתונות ואולי גם בשלביזיה. זה יקח זמן אך אין כל בעיה בקשר לכך.

- 21 -

באשר להחלטת האו"ם מ- 1975 הרי שזו כבר לא עמדתנו וכפי
שאני מבין כבר נהטנו בעמדה כלשהי בעניין זה בוועידה לפד"ן
בג'נבה ב- 1989. על מה שאמרנו בעבר בעניין הציונות - לא
נחזור. אך כמו מדינות אחרות איננו יודעים כיצד להפטר מהחלטה
זו.

שילה: היה אתמול נאום של שגריר ארה"ב בג'נבה לפיו ייעשה מאמץ לשנות
את החלטת האו"ם. השאלה היא אם תוכלו לתת יד למאמץ כזה.

האם ידוע לך על מכתב התשובה של מר וינשר למכון וייצמן?

נוימן: כן, המכתב כנראה יישלח מחר. אין לי כאן עותק שלו. בעת
ברשותכם נצא לשיחה ב- 4 עיניים.

להלן תמצית דברי נוימן בשיחה ב- 4 עניים:

רה"מ מודרו מספק לנו ולכם את ההזדמנות הטובה ביותר לכינון יחסים בתנאים שהם כמעט התנאים שלכם. בעוד עשרה ימים ילך מודרו לאופוזיציה, מה שיהיה מסובך עד אז - יתפוס, אבל מה שנשאר פתוח לא יחייב את הממשלה הבאה. השאלה היא אם על סמך מכתב מודרו לשמיר אתם מוכנים להודיע על נכונות ישראל לבונן יחסים. כמובן שהזמן הצר ונבין אם תגידו שאתם רוצים להשאיר הכל עד אחרי הבחירות אך זה יכול להחזיר אותנו אחורה למשבצת הראשונה. עכשיו יש לכם לפחות הכרה ברורה באחריות ונכונות לדבר על תביעות חומריות של ישראל וכמה הודעות חיוביות ברוח דרישותיכם בעניני ציונות ומדיניות מז"תית. אם אתה יכול להשיג לעצמך את הסמכות, נוכל לשבת שנינו ולחבר MOU של מה שהישגנו בשיחותינו ולסכם את המסמך במשפט האומר: אי לזאת מסכימות שתי הממשלות לבונן יחסים ביניהן.

במקרה כזה אשמח להאריך שהותי בקופנהגן אבל אם לא אז מוטב שניפרד עכשיו ונמשיך לאחר הבחירות הכל לפי רצונם של הממונים החדשים שלי שיכנסו לתפקידם בסוף החודש. הסבה שאני מעוניין שהעסק יזוז כבר עכשיו היא שיש מאבק בתוך כל אחת משתי הגרמניות בין אלה שרוצים להחיש את האיחוד בכל מחיר לבין אלה שרוצים איחוד איטי ומבוקר. אם נודיע על כינון יחסים נחזק את האלמנטים הרוצים איחוד איטי. אין לזה כל נגיעה אישית למודרו כי הוא מכל מקום יהיה באופוזיציה. אני מבקש שתודיע לי עד צהרי יום שישי לאיזה כיוון נושבת אצלכם הרוח. שר החוץ שלי פישר חולה מרוב לחץ ועצבנות ואינו מתפקד ואינו בא למשרד ולכן יש לי מצד אחד קשר ישיר עם רה"מ מודרו ומצד שני סמכויות נרחבות מאד והייתי רוצה לנצל אותן כדי להגיע אתר לאיזה סיכום.

- 23 -

סבוב שיחות נוסף בין שני ראשי המשלחות נערך ב- 9/3/90 בביתו של שגריר גרמ"ז בקופנהאגן (שתי המשלחות התארחו לא"צ בבית השגריר).

מר שילה מסר לשגריר נוימן את תוכן הדברים שהועברו שעה הנה הודם לכן טלפונית מסמנכ"ל מוא"ר גוברין לאמור:

אנו מביעים הערכה לשגריר נוימן על ההבהרות שהביא עמו לסיבוב שיחות זה. לצערנו לא נוכל לעמוד ברגע זה בלוח הזמנים שהוא מציע. הדברים שנאמרו באגרת וההבהרות בע"פ צריכות להיות נידונות ומובאות להחלטה בממשלה. יתכן שהעניין אף יידון בכנסת. מה שחסר, ממבט ראשון, באגרת, הוא הנכונות המפורשת לדון עם ממשלת ישראל על הנושא החומרי הגם שמדובר על הנכונות לפצות אזרחים ישראלים.

השגריר נוימן השיב שהוא בהחלט מבין את החלטת ישראל ושברור שהשה להקל החלטות בלחץ זמן כזה. כשלעצמו, ידווח גם לרה"מ מודרו וגם לרה"מ הבא אברהם בומה (!!) על ההתקדמות בשיחותינו ועל נכונותה של ממשלת ישראל להתקדם בתהליך שהתחלנו בו. לדבריו, יש לו קשרים אישיים והשרי-עבודה טובים עם שני האישים (אבל לא עם שה"ח פישר). הוא בטוח שמודרו יהיה באופוזיציה והוא כמעט בטוח שבומה יהיה ראש-ממשלה. מפלגתו של בומה, ה-SPD, מזכירה בסעיף יחסי-החוק של מצעה את הצורך לשפר את היחסים עם פולין ישראל ובבניס"מ, רק שלש מדינות אלו מוזכרות שמית במצע המפלגה ועל כן הוא, נוימן, משוכנע שרה"מ החדש ירצה מאוד להמשיך את התהליך ולהשלימו והוא עצמו, נוימן יעשה כל שלא-ידו לקידום עניין זה.

- 24 -

מר שיכה חזר על העניינים העקריים הדרושים כדי להזיז את התהליך ובתוכם
הביעה גרמנית חד-משמעית על נכונות כמו"מ על תביעות חומריות.

* * * * *

רשם: שמואל מירוס

2016

NEWS

from

ATT: EDITOR

WORLD JEWISH CONGRESS

501 MADISON AVENUE • NEW YORK, N.Y. 10022
TELEPHONE: (212) 755-5770
TELEFAX: (212) 755-5883
TELEX: 236129 (WJC UR)

Refer to:
Mr. Elan Steinberg

FOR IMMEDIATE RELEASE
February 8, 1990

EAST GERMANY ACCEPTS RESPONSIBILITY FOR NAZI CRIMES AND AGREES TO "MATERIAL SUPPORT" TO JEWISH VICTIMS

NEW YORK, FEBRUARY 8, 1990

In a dramatic reversal of its 40 year policy, East Germany has informed the World Jewish Congress that it recognizes "the responsibility of the entire German people" for the crimes of the Nazis and that it commits itself to "material support" to the Jewish victims.

East Germany, unlike West Germany, had previously rejected any share of responsibility for the Holocaust and refused to accept any obligation to support the victims of Nazi persecution arguing that the nation only came into existence in 1949 and thus did not bear responsibility for actions of the Third Reich.

East Germany's declaration on responsibility and material obligations came in a letter from the Prime Minister, Hans Modrow, to the President of the World Jewish Congress, Edgar M. Bronfman.

The East German statement follows by nearly 40 years the historic 1951 declaration by West German Chancellor Konrad Adenauer, in which he stated "unspeakable crimes have been committed in the name of the German people calling for moral and material indemnity..." Under terms of the Luxembourg Agreement one year later, West Germany paid billions of dollars in reparations to the State of Israel, Jewish organizations and individual Jewish claimants.

In his letter, Prime Minister Modrow states that the GDR recognizes the responsibility of all Germans for the past which, he notes, "is a consequence of the deep guilt of Hitler fascism which committed terrible crimes against the Jewish people in the name of the German people."

According to the statement, East Germany "recognizes its humanitarian duty with regard to the survivors of the Jewish people who suffered under Nazi oppression, and confirms its readiness, in a spirit of human solidarity, to provide material support to former persecutees of the Nazi regime of Jewish origin."

The letter also states that East Germany will do everything to prevent anti-Semitism and hatred from taking root there so that war would never again spring from German soil.

In New York, the WJC said: "the acceptance of the GDR of its historic moral responsibility is an important first step. Its stated commitment of "material support" to Jewish victims of the Nazi regime requires appropriate and speedy indemnification by the GDR as the necessary next step."

The WJC said that Mr. Bronfman will leave next week for Israel in order to discuss with the Prime Minister, Finance Minister and Foreign Minister, further steps in the implementation of the East German declaration.

Last week East German and Israeli representatives met in Copenhagen for exploratory talks on the establishment of diplomatic relations between the two countries.

A statement from the Israeli side noted that relations with Germany was linked to "the question of the acceptance by the GDR of its share in the moral and historical responsibility for crimes perpetrated by Germans against Jews during the Nazi regime."

02/08/90 13:23 2212 755 8883

W J C NY

0003/008

Translation of fax received on February 8, 1990.

COUNCIL OF MINISTERS
OF THE GERMAN DEMOCRATIC REPUBLIC
The Chairman

President of the
World Jewish Congress
Mr. Edgar M. Bronfman
New York

Berlin, February 1, 1990.

Dear Mr. President,

I have been following with great interest your committed activity for the achievement of stability and peace in Europe. Developments on this continent demand from all those who bear responsibility common sense, realism and circumspection. It is in this sense that the coalition government led by me is committed to a peaceful process of democratization in the German Democratic Republic, which it desires to establish in an irrevocable way. Anti-fascism, openness to the world, understanding between peoples and human rights belong to the indispensable pillars of this politics.

I know that, in this struggle for a secure life for humankind in happiness and unity, I am at one with the World Jewish Congress and with you, Mr. President.

In order to further our common aims I would welcome an early meeting with you. I take the liberty therefore to invite you and your escort to a visit to the German Democratic Republic, in the course of which current issues of international development and the perspectives for relations between the GDR and the WJC may be discussed.

I permit myself to attach a statement from the Chairman of the Council of Ministers of the GDR which, after mutual agreement - which we already reached - might be published immediately.

Hans Modrow

Enclosure:

S t a t e m e n t
by the Prime Minister of the GDR, Hans Modrow

The German Democratic Republic recognizes the responsibility of the entire German people for the past. This is a consequence of the deep guilt of Hitler Fascism which committed terrible crimes against the Jewish people in the name of the German people. The GDR stands unaltered to its commitment to do everything against racism, Nazism, anti-Semitism and hatred among peoples, so that in future never again will war and fascism, but only peace and harmony among peoples, spring from German soil.

The GDR fulfilled its obligations to human rights, according to the Potsdam agreement, in full measure. It recognizes its humanitarian duty with regard to the survivors of the Jewish people who suffered under Nazi oppression, and confirms its readiness, (in a spirit of human solidarity) to provide material support to former persecutees of the Nazi regime of Jewish origin.

מדינת ישראל

חאריך 7/2

~~דעת~~ ~~רד"ל~~

אל:

מאת: לשכת ראשיהממשלה.

הינא שילה ממשה קובל הבוקר
 (המברק הכ"ב להעברת הכרמלי
 ע"י אבן מוציאו שרחה מוצו
 יוצי' ב"מ שישי או שבת על הכות
 גרמז אס באגריאס אשעזי חע/זיס.

7/3

רה"מ אברהם יקניץ בלגר

קרמ"ץ מכרה באתריהם של כל העם
במדינתו על שדהו. אחיהם זו נאכדו
מאמרו של העלם ההילאטי לפרט בלג
העם הקומני. ופלץ סלעג מאריה נגד העם
היהודי: קרמ"ץ מוסיף אצמו בנתחבא
אצלו הכא נגד געצויה, רביצם, אנהילא
ולאנו חמים כני לבציתו לא תבא צוק
אצולג האומה או שלם מאמרו קומני
אלא רק לעז ולחולל חמים.

קרמ"ץ קימה את התחבאיה הכינא
הנאכדו להסכא פולסטיאם אף היא
מכרה בחברה ההומניטריה כלפי אל
מכני העם היהודי שנוגדו בחיים

והסכא מתחבאם ואומצו על נאנוה
אמזניק אים, תוך גילוי סלעאליה,
ס'וץ חומרי.

7-FEB-90 WED 14:43 RUMI DDR

F.01

00190

To Mr. Michael Shiloh

E r k l ä r u n g

des Ministerpräsidenten der DDR, Hans Modrow

Die DDR anerkennt die Verantwortung des gesamten deutschen Volkes für die Vergangenheit. Diese ergibt sich aus der tiefen Schuld des Hitlerfaschismus, der im Namen des deutschen Volkes schlimmste Verbrechen am jüdischen Volk begangen hat. Unverändert steht die DDR zu ihrer Verpflichtung, alles gegen Rassismus, Nazismus, Antisemitismus und Völkerhaß zu tun, damit auch künftig von deutschem Boden nie wieder Krieg und Faschismus sondern nur noch Frieden und Völkerverständigung ausgehen.

Die DDR hat ihre völkerrechtlichen Pflichten aus dem Potsdamer Abkommen in vollem Umfang erfüllt. Sie anerkennt ihre humanitäre Verpflichtung gegenüber den Überlebenden des jüdischen Volkes, die unter Naziunterdrückung gelitten haben und bekräftigt die Bereitschaft zur solidarischen materiellen Unterstützung ehemaliger Verfolgter des Naziregimes jüdischer Herkunft.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

24907

תאריך : 01.02.90

נכנס

בלמס

חוזם: 1,24907
אל: המשרד
יעדים: מצב/2290
מ-: לונדון, נר: 319, תא: 310190, זח: 1630, דח: ר, סג: בל
תח: & גס: אירופה
נד: &

בלמס/רגיל

אל: אירופה 3, יועץ תפוצות

מאת: השגריר לונדון

בלמס 27

גרמז חידוש יחסים עם ישראל

להלן הודעה לעתונות מ-22.1 שהופצה על ידי שגרמז:

THE GDR INTEREST IN DIPLOMATIC TIES WITH ISRAEL LOGICALLY FITS WITH ITS CONCEPT TO MAINTAIN SUCH RELATIONS WITH ALL COUNTRIES IN THE REGION, DEPUTY FOREIGN MINISTER HEINZ-DIETER WINTER SAID.

WINTER, NOW ON A VISIT IN DAMASCUS, TOLD ADM THAT THE TIME OF OPENING RELATIONS DEPENDED ON ISRAEL'S READINESS FOR TALKS. THE GDR WAS FOR AN EARLY POLITICAL SOLUTION TO THE MIDDLE EAST PROBLEM.

THIS MEANT ISRAEL HAD TO QUIT THE TERRITORIES OCCUPIED IN 1967, THE PALESTINIAN PEOPLE BE GRANTED ITS RIGHTS TO SELF-DETERMINATION AND ISRAEL'S RIGHT TO EXISTENCE WITHIN SECURE BORDERS BE ACKNOWLEDGED, WINTER

משרד החוץ-מחלקת הקשר

SAID.

עד-כאן-בירן

פא

תפ: שהח, סשהח, רהמ, ממרהמ, מנכל, ממנכל, איר, איר, 2, גוברין, מזאר, תפוצות, רב יב, מעת, הסברה, ר/מרכז, ממד

משרד החוץ-מחלקת הקשר

24907

תאריך : 01.02.90

נכנס

בלמס

חוזם: 1,24907

אל: המשרד

יעדים: מצב/2290

מ-: לונדון, נר: 319, תא: 310190, זח: 1630, דח: ר, סג: בל

תח: 8 גס: אירופה

נד: 8

בלמס/רגיל

אל: אירופה 3, יועץ תפוצות

מאת: השגריר לונדון

בלמס 27

גרמז: חידוש יחסים עם ישראל

להלן הודעה לעתונות מ-22.1 שהופצה על ידי שגרמז:

THE GDR INTEREST IN DIPLOMATIC TIES WITH ISRAEL LOGICALLY FITS WITH ITS CONCEPT TO MAINTAIN SUCH RELATIONS WITH ALL COUNTRIES IN THE REGION, DEPUTY FOREIGN MINISTER HEINZ- DIETER WINTER SAID.

WINTER, NOW ON A VISIT IN DAMASCUS, TOLD ADN THAT THE TIME OF OPENING RELATIONS DEPENDED ON ISRAEL'S READINESS FOR TALKS. THE GDR WAS FOR AN EARLY POLITICAL SOLUTION TO THE MIDDLE EAST PROBLEM.

THIS MEANT ISRAEL HAD TO QUIT THE TERRITORIES OCCUPIED IN 1967, THE PALESTINIAN PEOPLE BE GRANTED ITS RIGHTS TO SELF-DETERMINATION AND ISRAEL'S RIGHT TO EXISTENCE WITHIN SECURE BORDERS BE ACKNOWLEDGED, WINTER

משרד החוץ-מחלקת הקשר

SAID.

עד-כאן-בירן

פא

תפ: שהח, סשהח, רהמ, ממרהמ, מנכל, ממנכל, איר, איר, 2, גוברין, מזאר, תפוצות, רביב, מעת, הסברה, ר/מרכז, ממד

ECED

משרד החוץ-מחלקת הקשר

17866

תאריך : 23.01.90

נכנס **

**

**

**

סודי

חוזם: 1,17866

אל: המשרד

יערים: מצב/1638

מ: - אתונה, נר: 92, תא: 230190, זח: 1730, רח: מ, סג: 10

תח: ט: אירופה

נר: ט

סודי/מיד

אל: אירופה 2,3

דע: ממד

מאת: השגריר אתונה

משיחה עם שגריר מזרח גרמניה על יחסים דיפלומטיים

1. כשנפגשנו בק"פ השבוע אצל PROF. GALENOS אחד מהפרופסורים הבכירים באיניברסיטת אתונה שבקר במסגרת משלחת רצון טוב , בישראל ובנוכחות שגריר ברה"מ ומערב גרמניה באתונה שעמדו לידינו פנה אלי כאילו במופגן שגריר מזרח גרמניה ביוון HORST BRIE ואמר : 'אני מבין שבקרוב יהיו לנו יחסים דיפלומטיים ושמ'מ מסכם בנושא עומד להתקיים בימים הקרובים'. עניתי שהבינותי מקריאה בעתונים והאזנה ל'קול ישראל' שאכן מזרח גרמניה הביעה ענין בהסדר יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל אולם יש לנו כמה תנאים לענין . השגריר הרוסי התענין בתנאים ועניתי שהתנאי הראשוני והיסודי הוא הכרת גרמניה המזרחית באחריות לשואה .

2. על כך ענה שגריר גרמניה המזרחית : 'בנושא זה שמעתי שלא חוזר לא תהיה כל בעיה , ונסכים להודות באחריות . אולם אם הדבר כרוך בכסף - זו שאלה אחרת . לצערנו - אין לנו כסף , ובנושא הכספי-(הוסיף בהומור) -תצטרכו לפנות לידידינו המיוצגים ע"י חברנו כאן (התבונן לעבר שגריר גרמניה המערבית) בגרמניה המערבית - שלה אמצעים רבים'.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

3. בהזדמנות זו ספרתי לשגרירים על בקור משלחת צ'כוסלובקיה בישראל שבאה לדון באפשרות חידוש הקשרים הדיפלומטיים והבקורים המיועדים של ממרה'מ ושה'ח ארנס בפראג והדבר ענין את השגרירים ממערב ומזרח גרמניה - שבקשו פרטים על הנושא אך נראה שהבין את השגריר הסוביטי.

4. יצויין שהשגריר המזרח גרמני HORST BRIE הוא מותיקי השגרירים הזרים ביוון ונמצא באתונה כ-7 שנים. הוא יהודי ואשתו יהודיה ניצולת השואה ובשנותיים האחרונות - אף אינו טורח להסתיר זאת ברבים , ומקדמני תמיד ב'שלום' בנוכחות הכל . מסר לי שבנו - החל לאחרונה להיות פעיל בקהילה היהודית בברזון ואשתו - אף בקרה בסוכות בבית הכנסת היהודי.

5. באותה ק"פ מסרה לרעיתי ולח'מ בשיחה אינטימית אשתו של השגריר המזרח גרמני שהיא עובדת מלאה ואחראית לנושא הקונסולרי וקשרי התרבות בשגרירות ביוון , שהיא 'מודאגת מאד מההתפתחויות האחרונות במזרח גרמניה'. ציינה שהעזזעים במדינה זו לא נסתיימו ושהאלמנטים שעלו לשלטון בגרמניה המזרחית לא X לא חיוביים וההתפתחות עשויה להביא להגברת האנטישמיות ומתן לגיטימציה לרגישות אנטי-יהודיים.

6. אמרה שהיא מכירה את הח'כ לשעבר וילנר ונפגשה איתו כמה פעמים ושלדעתה בעת פגישותיו עם מנהיגי גרמ'ז - עם כל הבקורת כלפי מדיניות ממשלת ישראל שהביע בגלוי ניסה וילנר לבלום את הגישה במזרח גרמניה השוללת קיום ישראל ולנטרל במקצת הגישה ההרסנית החד-צדדית של התקשורת המזרח גרמנית כלפינו .

7. אודה אם תשגרו במדה שהדבר רצוי חומר בגרמנית שניתן להעביר לשגריר המזרח גרמני כולל בקורי משלחות שבקרו ממזרח גרמניה בישראל - ב'יד ושמ'מ ומקומות אחרים

גלבוט

17

Subject: [Illegible]
 Date: [Illegible]
 To: [Illegible]
 From: [Illegible]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

[Illegible text block]

נכנס **
**
**
**

סודי

חוזם: 1,7521

אל: המשרד

יעדים: מצב/669

מ-: בוקרשט, נר: 132, תא: 100190, זח: 1330, רח: מ, סג: סו

תח: גס: אירופה

נד: 8

סודי מדי טפל

אל: גוברין

מאת: השגריר בוקרשט

קשרים עם גרמ'

השגריר הגרמ'י ד"ר הרברט פלאשקה בא לשגרירותנו עם עוזרו
האישי יואכן גרינר והעביר את המסר הבא:

1. ממשלת גרמ'י רוצה לפתוח מיד במו'מ עם ישראל על כיוון
יחסים דיפלומטיים מלאים. מסר דומה הועבר לשגרירותנו בבריסל
לפני שבוע ועדין לא קבלו תשובה. הם מעוניינים בתגובה מהירה
מצידנו.

2. שר החוץ הגרמ'י מעוניין בפגישה עם השר ארנס בבירה
אירופית. השגריר סבור כי הפגישה תתקיים בכפיפות לתוצאות
המו'מ הנ"ל.

3. הביא עמו הזמנה בכתב לשר הדתות לבקר בגרמ'י מטעמו של סגן
רוה'מ LOTHAR DE MAIZIERE, הממונה על ענייני הכנסיה.

4. ביקש לקבל את תשובת ראש עיריית חיפה להסכמתו של ראש עיריית
ברלין לבקר בארץ.

5. אמר שברלין מעונינת להמשיך את המגעים לפיתוח יחסי
התיירות, התרבות והתעופה שכבר התחילו.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

6. סיכם באומרו שהיו רוצים להמשיך בקשר דרך בוקרשט.

7. שאלתיו אם נהירה להם עמדת ישראל לגבי היחסים עמם אמר
שהדברים ידועים וצריך לדבר.

מזאל.

יג

משרד החוץ-מחלקת הקשר

3532

תאריך: 05.01.90

נכנס **

שומר

**

**

**

חוזם: 1,3532

אל: המשרד

יעדים: מצב/300

מ-: פריס, נר: 66, תא: 040190, זח: 2000, דח: ר, סג: שמ

תח: גס: אירופה

נד: ג

שומר / רגיל

אל : מנהל אגף מזא"ר

מאת : השגריר פאריס

שומר

בקבלת הפנים באליזה לרגל השנה החדשה ניגש אלי ביוזמתו שגריר גרמניה המזרחית והביע תקווה שיכוננו יחסים מלאים בין שתי המדינות בעתיד הקרוב. ציין שעל אף שאין לו מידע קונקרטי הוא חש בעקבות השינויים שחלו בארצו שהקמת יחסים עם ישראל הוא ענין חשוב למשטר החדש ושיש לפעול למען יישומם. גם הממונה הצ'כי ניגש אלי. הזכיר הצהרת נשיא צ'כיה שיחסים יכוננו עם ישראל לפני הבחירות בארצו ושהוא בטוח שמתקיימים מגעים בנושא על מנת לזרז התהליך.

סופר. ==

יג

תפ: שהח, סשהח, מנכל, ממנכל, גוברין, מזאר, ר/מרכז, ממד

נכנס **
**
**
**

שמור ✓

חוזם: 12,17162
אל: המשרד
יעדים: מצב/1555
מ-: סנחוז, נר: 73, תא: 221289, זח: 1215, דח: ר, סג: שמ
תח: 2 גט: אמלט
נר: 2

שמור/רגיל

אל: אמלט 1

פגישה עם שגריר גרמניה.

השגריר הגרמני פנה אלי בשאלה ישירה כיצד מגיבה ישראל על רצונה של מזרח גרמניה לפתוח בקשרים דיפלומטיים עם ישראל. לאחר שהסברתי לו ענין נטילת האחריות על השואה, טען שמזרח גרמניה אמנם תיקח על עצמה את האחריות וכי הוא מבין שאין להטילה רק על חלק אחד של גרמניה. הוסיף כי למזרח גרמניה אין עתה אפשרות כלכלית לתשלום פיצויים לדבריו איחוד הגרמניות היא מציאות. אי אפשר מצד אחד לדבר על דמוקרטיה ומאידך לא לאפשר למדינה ללכת בעקבות החלטות שנתקבלו באורח דמוקרטי. לכן לדעתו לאחר הבחירות החופשיות שיתקיימו במזרח גרמניה לא יוכלו המעצמות להעמיד מכשולים לאיחודה בצורה זו או אחרת. חשוב לדבריו שישראל תקבל את ידה המושטת של מזרח גרמניה לקראת ההתפתחויות העתידיות. לעומת שטחיות שיחותינו בעבר תהיתי על התכלית והנחישות שגילה בשיחה זו.

חבל

יג

תפ: שוהח, טשהח, מנכל, ממנכל, תורגמן, אמלט, איר1

Der Botschafter

השגריר

ש מ ר

בון - יט' בסיון תשמ"ט
22.6.1989

78

אל: מר י. בן-אהרון - מנכ"ל משרד ראה"מ
מאת: השגריר - בון

הנדון: מזרח גרמניה
מכתבך אל דר' א. בקר

תודה על העתק מ כתבך הנ"ל, אשר על תוכנו אני, כמוכן, מכרז.
בביקור זה של מר ברונפמן בגרמ"ז עלתה גם התביעה לתשלום מאה מליון
דולר, אשר הצגתה על ידינו לא הוסיפה לנו כבוד.
בהתייחסי לנקודה זו הוספתי שאין לדון עם גרמ"ז על תביעות כספיות
כלשהן, כל עוד:
א. אין גרמ"ז, כמדינה גרמנית, מתמודדת עם עברה,
ב. אין גרמ"ז מ פסיקה עוינותה ולתעמולתה למדינה היהודית,
ג. אין גרמ"ז מפסיקה לתמוך, לאמן ולצייד את אויבינו הקיצוניים
ביותר.
רק לאחר מילוי תנאים מוקדמים אלה, יש מקום לדבר על פצוי חמרי.

ב ב ר כ ה ,

ל

ב. נבון

לוטה: מכתבי בנדון.

ס ו ד י

בון - כטי באדר א' תשמ"ט
6.3.1989

43

אל: מר י. ענוג - המשנה למנכ"ל

מאת: השגריר - בון

דף מס' 1 מהוך 2 דפים
העתק מס' 5 מהוך 6 העתקים

הנבון: ועדת התביעות - גרמ"ז

היתה לי היום שיחה ארוכה, וכלל לא קלה, עם מר כגן מנהל ועדת התביעות. זאת, טרם נסיעתו למזרח ברלין. אמרתי לו שמזרח גרמניה הצליחה לעורר את הרושם כאילו היא אכן מוכנה לשלם 100 מליון דולר לעם היהודי ובכך לפטור עצמה מחלקה במעשי הרייך השלישי ומכל הנובע מירושה נוראה זו.

פירטתי שבארבעה מיטורים לא ניתן להשלים עם רושם זה:

- א. המישור היהודי-מוסרי - לא ייתכן שגרמ"ז תחסוך מעצמה עימות עם עברה, כאילו כל הנאצים חיו במערב גרמניה בלבד ואילו גרמ"ז הינה "יונה צחורה" ואין בינה לבין הרייך השלישי ולא כלום.
- ב. המישור הישראלי - לא ייתכן שמדינה גרמנית תקנה בנזיד עדשים היתר למדיניות אנטי ישראלית קיצונית, הבולטת לרעה אף בגוש המזרחי. מדיניות זו כוללת אימון וחימוש של הגרועים שבאויבינו.
- ג. המישור הרפ"גי - שני המישורים הנ"ל לא נעלמים מעיני הפולשטיקאים והציבוריות הרפ"גית והשאלות המתבקשות נשאלות - ובהשתאות. נוספת לכך השאלה הרפ"גית הנוספת - הייתכן לפטור את גרמ"ז ב-100 מליון דולר, כאשר רפ"גי שילמה לעם היהודי כשמונים מיליארד מרקס?
- ד. המישור המעשי - הניתן לעורר בציבוריות את הרושם שגרמ"ז עומדת לשלם לעם היהודי 100 מליון דולר פצויים, כאשר ממגרמ"ז טרם הסכימה לכך כלל ועיקר?

כגן השיב חשובה מאד טכנית, שהסתכמה ראשית בשאלה: "למה לא אמרתם זאת קודם, הרי ועדת התביעות מטפלת בנושא לפחות מאז 1974? ואכן תבעה מגרמ"ז 100 מליון דולר." שנית, הוא ניסה לפטור את גרמ"ז מאחריותה בטענה שרפ"ג, במסגרת דוקטרינת האלמנטים, קיבלה על עצמה אחריות כלל גרמנית ולכן שילמה ליהודי מלייפציג אותם הפיצויים ששילמה ליהודי מקלן. לבסוף, ניסה לעורר הרושם שהמדובר בפיצויים למוסדות של נרדפי הנאצים בארה"ב.

השבתי שדבריו אינם משנים עובדה בסיסית - והיא שגרמ"ז מנסה לרכוש אהדה בארה"ב וידיעות מעין אלה על פצויים, כביכול, משרתים את מטרותיה; ואם להשתמש בלשון המעטה - אינם מועילים לעם היהודי ופוגעים בכל ארבעה המישורים שצויינו לעיל.

הוא הבטיח לדווח על שיחתנו לרב ישראל מילר, נשיא הוועדה.

אם יורשה לי, אני ממליץ בכל פה לאמץ הגישה הזו ולפעול באמצעות עקיבא לוינסקי למען אימוצה ע"י הוועדה. הרב מילר, שהוא יהודי יקר, ודאי שלא יערים מכסולים אם נדבר בקול אחד ונחרץ.

ב ב ר כ ה ,

ב. נבון

העתק: המנכ"ל

לשכת שה"ח

ד"ר נמרוד נוביק - לשכת מ"מ ראה"מ ושר האוצר

השכ"ח
מס' 103
מס' 103
מס' 103

אאאא, חוזם: 27093

אל: רהמש/1145

מ-: בון, נר: 320, תא: 220692, זח: 1900, דח: ב, סג: סב,

בבב

סודי ביותר/בחול לבוקר

אל: סמנכ'ל ביין

דע: לשכת שה'ח, המשנה למנכ'ל, מנהל אירופה 1,

ראש אכ'א-צה'ל-בטחון העבירונא.

לובראני - מתאם הפעולות בשטחים-בטחון העבירונא..

מאת: השגריר - בון

הנדון : שיחה עם שר המדינה שמידבאור

1. שמידבאור לא שמע - לא במישרין ולא בעקיפין - על רון ארד או בני ערובה אחרים. הוסיף, שלו ידע דבר, היה מתקשר אלי מיד - וביוזמתו .

2. העליתי בפניו הבקשה לפגישה של חמי וחן ארד עם הקנצלר ועימו. שמידבאור ניסה בתחילה לומר שטבעי היה שייפגשו עם שר החוץ קינקל. השבתי שענייננו בפגישה הוא להצביע על העניין שיש לגרמניה בשחרור רון ארד ובני ערובה אחרים ולכן אני חוזר על הבקשה. הוספתי שחשוב לנו במיוחד שפגישה זו תתקיים לפני ביקורו של וולאיטי בבון. שמידבאור קיבל הטיעון ואמר שיעלה הבקשה עוד היום בפני הקנצלר. באשר למועד ביקורו של וולאיטי אמר שנדמה לו שמדובר ב-30 ביוני וה-1 ביולי .

נקודות אחרות בשיחה:

3. הוא סיפר שהלבנונים נמנעים בקפדנות מלהשתמש במושג 'בני ערובה' במקום זאת משתמשים במונח 'ZU UNRECHT GEHALTENE PERSONEN' (אנשים המוחזקים בניגוד לחוק). השרים הלבנונים איתם דיבר, הקפידו להדגיש שאין בלבנון בני ערובה - אך יש אנשים המוחזקים בניגוד לחוק .

4. על דווח שני בני הערובה המשוחררים, אמר שחוקר ה-BKA (המשטרה הפלילית הפדרלית) חקר אותם עוד בעת הטיסה וכי הוא ינחה את ה-BKA למסור לנו דווח מלא .

דווח לו שהשנים, במשך כל תקופת מעצרו, לא שמעו דבר על ישראלים אלא על זרים אחרים. הם לא ידעו היכן הם מוחזקים, לעיתים חסיקו מתוך שלטי פרסומת שראו או מרמזים דומים, על מקומם. בדברו על בני ערובה אחרים, הזכיר ספציפית אל מיטשל .

5. בשיחותיו, הן בדמשק, הן בטחרן וגם בלבנון היתה התייחסות שלילית לישראל וגם לארה'ב. על ישראל נאמר ספציפית שהיא מפירה השלום ולו היתה מגלה פתיחות, ניתן היה להגיע להסדרים. שאלתי ספציפית אם נאמר לו שהתנהגותה של ישראל יכולה להביא לשחרור בני ערובה, השיב נחרצות שדבר מעין זה לא נאמר - לא במישרין ולא בעקיפין .

לאחר מכן התייחס לשיחתו עם ס/שה'ח הסורי, שאת שמו לא הזכיר, אך אמר שהיה 27 שנים במדים, אשר אם כי לא היה עוין, חזר והתייחס לישראל כאל הגורם המפריע במזה'ת. ס/שה'ח סוריה טען שגם ישראל מחזיקה בני ערובה.

ס/שה'ח סוריה התמקד על עיניניים בדרום לבנון ע'י ישראלים והזכיר ספציפית דווח שאת מהותו לא מסר לי שמידבאור, תחת הכותרת

THE SITUATION IN SOUTHERN LEBANON

שמידבאור אמר שדו'ח אמנסטי מחודש מאי מתייחס גם לדו'ח זה, לפיו משתתפים חוקרים ישראלים בעיניים לצד החוקרים מדרום לבנון. התרשמות שמידבאור היא שדברים אלה נאמרו לו על מנת שממרס'ג תפעל להרגעת המצב.

6. התרשמותו של שמידבאור שבנושא בני הערובה, המפתח בידי הח'זבאללה אך לחץ איראני על ארגון זה הינו אפקטיבי. הוא סיפר שבעת שחותו בטהרן הופיע חמאדי שם וניסה להפגש עם רפסאנג'ני ועם וולטיאטי. מארחיו סיפרו לו שפגישות אלה נמנעו וכל שהצליח חמאדי לראות, היה מנהל מחלקה. אליבא ד'שמידבאור אלה, ניסה חמאדי להפגש גם איתו אך האיראנים מנעו זאת ממנו (שמידבאור מטיל ספק אם אכן טענה זו נכונה, הוא משער שעקב איחורו מפגישה, לא הצליח חמאדי להגיע אליו). התרשמות שמידבאור היא שחמאדי בא לטהרן כמבקש ותוך כדי שהותו, פלט איומים שבידו בני ערובה גרמנים נוספים. לשמידבאור לא ידוע על בני ערובה נוספים מגרמניה.

7. בכל שיחותיו באיראן, באו אליו בטענות שגרמניה מפירה את חוזה האספקה לכור גרעיני בבושיר. הוזכר גם שרפ'ג מסרבת לספק מפעל חמרי הדברה לקאזבין וכן העלו בקשה לאספקת צוללות. בני שיחו, שרובם התחנכו במערב. גילו פתיחות רבה כלפי גרמניה והתייחסו באהדה לתהליך איחודה. על ראה'מ איראן אמר שיכול היה להיות שר בכל ממשלה לא מהפכנית ולא מוסלמית. גם אצל וולטיאטי ניכרה, לדבריו חוסר דוגמטיות.

לעומת זאת התייחס לס/שה'ח איראן ואעיט'י כאל 'פוליטרוק חשוך'. שאלתיו מה לדעתו העניין הרב של אירן בקשרים עם גרמניה. לא היתה לו תשובה מן המוכן. אך השיב שאולי ניתן להגיע לתשובה ע'י אלימינציה של מדינות מערביות אחרות. בנקודה זו הבעתי דאגתנו העמוקה מכוונת ההתחמשות של איראן, כולל בתחום הגרעיני.

8. במהלך השיחה חזר שמידבאור כמה פעמים על המלצתו שישראל תוכל אולי להגיע להישגים ע'י OFFENSIVE STRATEGY. כולל שימוש בנוכחותנו בדרום לבנון. הוא סבור שעלינו להגביר את הלחץ. גם ע'י מו'מ באמצעות השירותים.

9. שמידבאור קשר במרומז את התפטרות פיקו לדרום לבנון. סתם ולא פירש...

10. על תהליך שחרור 2 בני הערובה הגרמנים, אמר שהתקשורת הטעתה את הציבור בנקודות רבות, כולל על השהיה כביכול, שהיתה בתהליך השחרור. למעשה שוחררו 2 בני הערובה 4 שעות טרם המועד שנקבע.

11. שמידבאור ציין בהערכה שבקשתו לישראל - שהועברה לדבריו אלינו באמצעות ושינגטון, שנמנע מפעילות בדרום לבנון במהלך המו'מ לשחרור בני הערובה - נענתה ובכך הקלה עליו את המלאכה.

נבון

תמוצח: שוח, @ (רחמ), מנכל, ממנכל, איר, ביין, @ (לוברני)

סססס

אאא, חוזם: 27093

אל: דהמש/1145

מ-: בון, נר: 320, תא: 220692, זח: 1900, דח: ב, סג: סב,

בבב

סודי ביותר/בהול לבוקר

אל: סמנכ'ל ביון

דע: לשכת שה'ח, המשנה למנכ'ל, מנהל אירופה 1,

ראש אכ'א-צה'ל-בטחון העבירונא.

לובראני - מתאם הפעולות בשטחים-בטחון העבירונא..

מאת: השגריר - בון

הנדון : שיחה עם שר המדינה שמידבאור

1. שמידבאור לא שמע - לא במישרין ולא בעקיפין - על רון ארד או בני ערובה אחרים. הוסיף, שלו ידע דבר, היה מתקשר אלי מיד - וביוזמתו .

2. העליתי בפניו הבקשה לפגישה של תמי וזן ארד עם הקנצלר ועימו. שמידבאור ניסה בתחילה לומר שטבעי היה שייפגשו עם שר החוץ קינקל. השבתי שענייננו בפגישה הוא להצביע על העניין שיש לגרמניה בשחרור רון ארד ובני ערובה אחרים ולכן אני חוזר על הבקשה. הוספתי שחשוב לנו במיוחד שפגישה זו תתקיים לפני ביקורו של וולאיטי בבון . שמידבאור קיבל הטיעון ואמר שיעלה הבקשה עוד היום בפני הקנצלר . באשר למועד ביקורו של וולאיטי אמר שנדמה לו שמדובר ב-30 ביוני וה-1 ביולי .

נקודות אחרות בשיחה:

3. הוא סיפר שהלבנונים נמנעים בקפדנות מלהשתמש במושג 'בני ערובה' במקום זאת משתמשים במונח 'ZU UNRECHT GEHALTENE PERSONEN' (אנשים המוחזקים בניגוד לחוק). השרים הלבנונים איתם דיבר, הקפידו להדגיש שאין בלבנון בני ערובה - אך יש אנשים המוחזקים בניגוד לחוק .

4. על דוות שני בני הערובה המשותתרים, אמר שחוקר ה-BKA (המשטרה הפלילית הפדרלית) חקר אותם עוד בעת הטיסה וכי הוא ינחה את ה-BKA למסור לנו דוות מלא .

דוות לו שהשנים, במשך כל תקופת מעצרים, לא שמעו דבר על ישראלים אלא על זרים אחרים. הם לא ידעו היכן הם מוחזקים, לעיתים הסיקו מתוך שלטי פרסומת שראו או מרמזים דומים, על מקומם. בדברו על בני ערובה אחרים, הזכיר ספציפית אל מיטשל .

5. בשיחותיו, הן בדמשק, הן בטורקן וגם בלבנון היתה התייחסות שלילית לישראל וגם לארה'ב. על ישראל נאמר ספציפית שהיא מפירה השלום ולו היתה מגלה פתיחות, ניתן היה להגיע להסדרים. שאלתי ספציפית אם נאמר לו

שהתנהגותה של ישראל יכולה להביא לשחרור בני ערובה, השיב נחרצות שדבר מעין זה לא נאמר - לא במישרין ולא בעקיפין.

לאחר מכן התייחס לשיחתו עם ס/שה'ח הסורי, שאת שמו לא הזכיר, אך אמר שהיה 27 שנים במדים, אשר אם כי לא היה עוין, חזר והתייחס לישראל כאל הגורם המפריע במזה'ת. ס/שה'ח סוריה טען שגם ישראל מחזיקה בני ערובה.

ס/שה'ח סוריה התמקד על עיניו בדרום לבנון ע"י ישראלים והזכיר ספציפית דו"ח שאת מהותו לא מסר לי שמידבאור, תחת הכותרת

THE SITUATION IN SOUTHERN LEBANON

שמידבאור אמר שדו"ח אמנסטי מחודש מאי מתייחס גם לדו"ח זה, לפיו משתתפים חוקרים ישראלים בעיניים לצד החוקרים מדרום לבנון. התרשמות שמידבאור היא שדברים אלה נאמרו לו על מנת שממרס'ג תפעל להרגעת המצב.

6. התרשמותו של שמידבאור שבנושא בני הערובה, המפתח בידי הח'זבאללה אך לחץ איראני על ארגון זה הינו אפקטיבי. הוא סיפר שבעת שהותו בטחרן הופיע חמאדי שם וניסה להפגש עם רפסאנג'ני ועם וולטיאטי. מארחיו סיפרו לו שפגישות אלה נמנעו וכל שהצליח חמאדי לראות, היה מנהל מחלקה. אליבא ד'שמידבאור אלה, ניסה חמאדי להפגש גם איתו אך האיראנים מנעו זאת ממנו (שמידבאור מטיל ספק אם אכן טענה זו נכונה, הוא משער שעקב איחורו מפגישה, לא הצליח חמאדי להגיע אליו). התרשמות שמידבאור היא שחמאדי בא לטחרן כמבקש ותוך כדי שהותו, פלט איומים שבידו בני ערובה גרמנים נוספים. לשמידבאור לא ידוע על בני ערובה נוספים מגרמניה.

7. בכל שיחותיו באיראן, באו אליו בטענות שגרמניה מפירה את חוזה האספקה לכור גרעיני בבוסיר. הוזכר גם שרפ'ג מסרבת לספק מפעל חמרי הדברה לקאזבין וכן העלו בקשה לאספקת צוללות. בני שיחו, שרובם התחנכו במערב. גילו פתיחות רבה כלפי גרמניה והתייחסו באהדה לתהליך איחודה. על ראה'מ איראן אמר שיכול היה להיות שר בכל ממשלה לא מהפכנית ולא מוסלמית. גם אצל וולטיאטי ניכרה, לדבריו חוסר דוגמטיות.

לעומת זאת התייחס לס/שה'ח איראן ואעיט'י כאל 'פוליטרוק חשוך'. שאלתיו מה לדעתו העניין הרב של אירן בקשרים עם גרמניה. לא היתה לו תשובה מן המוכן. אך השיב שאולי ניתן להגיע לתשובה ע"י אלימינציה של מדינות מערביות אחרות. בנקודה זו הבעתי דאגתנו העמוקה מכוונת ההתחמשות של איראן, כולל בתחום הגרעיני.

8. במהלך השיחה חזר שמידבאור כמה פעמים על המלצתו שישראל תוכל אולי להגיע להישגים ע"י OFFENSIVE STRATEGY. כולל שימוש בנוכחותנו בדרום לבנון. הוא סבור שעלינו להגביר את הלחץ. גם ע"י מו"מ באמצעות השירותים.

9. שמידבאור קשר במרומז את התפטרות פיקו לדרום לבנון. סתם ולא פירש...

10. על תהליך שחרור 2 בני הערובה הגרמנים, אמר שחתקשורת הטעתה את הציבור בנקודות רבות, כולל על השהיה כביכול, שהיתה בתהליך השחרור. למעשה שוחררו 2 בני הערובה 4 שעות טרם המועד שנקבע.

11. שמידבאור ציין בהערכה שבקשתו לישראל - שהועברה לדבריו אלינו באמצעות ושינגטון, שנמנע מפעילות בדרום לבנון במהלך המו"מ לשחרור בני הערובה - נענתה ובכך הקלה עליו את המלאכה.

נבון

תפוצה: שדח, @ (רהט), מנכל, ממנכל, איר, ביין, @ (לוברני)

סססס

אאא, חוזם: 19500

אל: רהמ"ש/965

מ-: בון, נר: 142, תא: 180592, זח: 1400, דח: ר, סג: סב,

כבכ

סודי ביותר /רגיל

אל : אירופה 1

מאת : השגריר

הנרון: שיחה עם מזכיר המדינה במשרד ההגנה, ברנד וילן

1. ב-14.5.92 קיימתי שיחה עם הנ"ל בעת ארוחת ערב בביתי, בהשתתפות הנספח הצבאי, תא"ל שלמה שמיר.

להלן תוכן השיחה כפי שנרשמה ע"י הנספח הצבאי:
2. מטרת הפגישה היתה לקדם את עניננו באותם תחומים שנפגעו מאז פרשת המבורג.

3. ברקע - הנ"ל מגלה רצון טוב ויחס ידידותי מאוד, עוד טרם מינויו כסגן השר. ביקר בעבר פעמיים בישראל (88,84) ומכיר היטב את עניננו מתפקידיו בבונדסטאג עד כה.

4. העלינו בפניו שלושה נושאים כמפורט להלן. כל הנושאים הינם, כאמור על רקע הנסיגה החמורה שחלה בתחומי הש"פ הבטחוני-תעשייתי ועל רקע העדר הבהירות אצל מירב הממסד הבטחוני באשר ללגיטימיות של ש"פ אתנו ובאשר למדיניות הדרג הממונה.

ש"פ בטחוני-תעשייתי
5. השגריר העלה בפני סגן השר את הבעיה החוזרת ונשנית, ששיתקה למעשה את יכולתינו לקיים פעילות מתקבלת על הדעת הן ברכש, אבל בעיקר בש"פ מו"פי תעשייתי ובתחרות בשוק המקומי.

6. העלינו בפניו את 'סיפור הניאונים', פרשת התחרות לאספקת מערכות ל"א ל-EFA ופרשת הסימולטור לל"א טורנדו.

7. מסר לנו שמחר בכוונתו להפגש עם מר היידן, ר' אגף טכנולוגיות במינהל החימוש במשה"ג, ובמסגרת זו ללמוד את כל הנושא, ואז יראה כיצד ניתן לסייע. הבין את האבסורד שבדבר והתרשמותינו שינסה לעזור ככל האפשר (ולא רק מהשפה ולחוצ).

הבהרת המדיניות

8. שוחחנו על נושא אי-הוודאות השוררת בדרגים השונים במערכת הבטחונית באשר למדיניות שהתנהלה בהקשר לש"פ עם ישראל. הדבר בא לידי ביטוי הן בצבא

והן בצד האזרחי של משרד-ההגנה, ובמקרים לא מעטים יותר קשיים קשים מאד בקידום נושאים בילטרלים.

9. העברנו לו את התחושות המשותפות אלינו מכל מקום - שהאנשים מצפים ונזקקים למסר באשר למדיניות ולברכת הדרג העליון לש'ס אתנו.

10. סגן השר העיר כי בעבר היתה תקלה כשלא עדכנו את הדרג הפוליטי והביקורת ו'הפרשה' היו על רקע זה וכי נדרש יהיה לקבל אישורים מהדרג המדיני לכל נושא שהנוהל מחייב.

11. הבהרנו שאין כל כוונה מצדנו לעקוף את הפרוצדורות המתחייבות אך המצב הנוכחי מייצג תגובת יתר שלמעשה שיתקה לגמרי את המערכת במספר תחומים הנוגעים אלינו וכי נדרש להחזיר את התחושות והפעילות למצב נורמלי ומדיניות חייבת להיות מובהרת עי הדרגים העליונים, החל מרמת השר ומטה.

12. למרות שאין כרגע ITEM קונקרטי לטיפול, נראה לנו שהושגה הבנה בהבנת המצב ובצורך לטפל בפתרונות. להערכתנו, צפוי המסר להגיע לאן שצריך ובקונוטציה הנכונה.

שחרור הציוד

13. הבהרנו לסגן השר שאנו רואים בשחרור הציוד שנתפס במהבורג סיגנל לכל המערכת שעל דעת כל הדרג הפוליטי הממונה (כולל משרדי הקנצלר הבטחון, החוץ, הכלכלה והאוצר, באמצעות BUNDESSICHERHEITZRAT) מופעל המשך הש'פ המודיעיני ומבוצעת העברת ציוד ואין אנו נתפסים כגוף שאין לעבוד איתו.

14. הבהרנו שלעצם המעשה אנו מחייבים חשיבות מעל ומעבר לערך הציוד כשלעצמו ובעיקר חשוב שיעשה ע'ב כל האישורים הנדרשים.

15. הבהרנו שלדעתנו גם לממשל צריך להיות אינטרס - לא רק בעצם בצוע האבולוציה, אלא גם במתן הצהרה מעשית המגבה את הטענות שהעלה הממשל (ורוב חברי הבונדסטאג) לפיהם עצם המעשה היה לגיטימי, מבורך וחשוב מאד גם לגרמניה.

16. מר וילץ התעניין בשאלה אם הציוד בידי התובע. מסרנו שכבר שוחרר מזמן והועבר לידי משרד ההגנה. מאידך, שמא מבאוצמן שיתכן שעדיין קיימת בעיה מול התובע (לנו לא ידוע על בעיה כזו).

17. הבטיח לטפל במגמה חיובית. מאחר שגם שינוי אזהר, בכוונתו להפגש עמו לתאום עמדות וש'פ לקידום נושא זה וגם הקודמים. סך הכל אופטימי בנדון. כן יקח דברים עם שרת המדינה במשהח זיילר אלברונג.

סכום

18. סה'ב יצאנו בתחושה טובה מאד מהמפגש. הערכתנו, שהאיש הבין את הבעיות. לא היה מודע להן קודם למפגש ובכוונתו לטפל באופן רציני בקידום פתורן.

19. היותו מקורב לשר-ההגנה מבטיחה אם לא הצלחה מידית, הרי העברת המסר ותמיכה חיובית מאד. תקוותנו שגם יסייע באופן פעיל.

20. על רקע חילופי שר-החוץ, שבלם יוזמות אוהדות ונסיונות להעביר נושאים החיוניים לנו ביותר ממקרה אחד, נראה לנו שס'ב התמונה במישור מקבלי

ההחלטות הרלבנטיות לנו תיובית הרבה יותר ברגע זה מאשר היתה בתחילת שנה
זו.

תפוצה: שהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, מומנכל, ר/מרכז, איר1,
@ (רם), @ (אמן)

סססס

אאאא, חוזם: 29962

אל: רחמט/1364

מ-: המשרד, תא: 290492, זח: 1212, דח: מ, סג: שמ,

כבכ

228613

שמור/מיד

גרמ 106.02

אל: בון - הצירה

מאת: אירופה 1

הנדון: ביקור DAUBLER GMELIN

הנ"ל נתקבלה ב-27/4 ע"י ראש הממשלה. נכחו שגריר גרמניה, מלווה מקרן אברט, ה"ה יצחק אורן ואהוד גול והתח"מ.

בהתייחסו לתהליך המדיני כמפנה חשוב משום עצם קיום שיחות ישירות ללא נוכחות צד שלישי עם סוריה, ירדן/פלסטינאים ולבנון, העמידו רוח'מ בפרספקטיבה היסטורית כשלב בתהליך מתמשך מעבר רחוק ומו'מ שימשך לעתיד. כיום מונה האוכלוסיה היהודית בישראל 4 מליון, איננו יודעים מה יהיה מספרה בעתיד.

מטרתנו לא רק קיום ושרידות, לעמנו גם יעוד. שליחותנו לעצב אומה המרכזה בארצנו רוב רובו של העם היהודי המפוזר.

כתשובה לשאלות האורחת דבר רוח'מ על סוריה. הסכמת אסאד להתיר ליהודי סוריה לצאת חייבת עדיין לעמוד במבחן המציאות. יתכן ששליט סוריה - נוכח השינויים הדרמטיים בעולם ופרוקה של בריה'מ מעוניין לשנות הדמוי שלו והענות לפניות האמריקאים בענין היהודי מהווה מחווה קל מבחינתו להשגת מטרה זו.

אשר לסכויי המו'מ עם סוריה אמר רוח'מ שסוריה שוללת כל השנים זכות קיומה של ישראל. העובדה שהסורים מנהלים עתה מו'מ ישיר עם ישראל היא מפנה חיובי אפילו הם טרם מוכנים להשיב לשאלותינו אם כוונתם לכונן בסיום המו'מ הסכם שלום חתום.

רוח'מ הפנה תשומת הלב לאופי הטוטאליטרי של המשטר בסוריה. אסאד הכל יכול ורק על פיו ישק דבר ואיש לא יעז להלוק עליו. כאן תבוע הקושי לשאת ולתת עם אדם כזה אך גם מאידך מעניקה לו הסמכותיות שלו היכולת לשנות מדיניות לכוון הכרה והסדר, אם יראה בכך אינטרס סורי מועדף.

לדעת רוח'מ שינוי אמיתי איננו יכול לצמוח מתרגילי קשרי צבאי, שפור תדמית ודבור על שלום. שינוי בר קימא באזור מותנה בשינוי אופי המשטרים ודמוקרטיזציה.

השיחה נגעה בפונדמנטליזם האיסלמי אשר עלית כוחו היא גורם בולם את התהליך
לכינון שלום בין העולם הערבי וישראל. רוח'מ הצביע על כך שעד כה הגורמים
הפונדמנטליסטים - פרט למקרים בודדים - לא הצליחו לשנות את פני החברות
והמשטרים במדינות ערב.

דובר

28 באפריל 1992

תפוצה: שדח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, איר, סולטן, מזתים

סססס

אאאא, חוזם: 19459

אל: רהמ"ש/880

מ-: המשרד, תא: 160492, זח: 1201, דח: ר, סג: בל,

בבבב

222757

בלמ"ס/רגיל

גרמ 106.02

אל: מר יצחק אורן, לשכת ראש הממשלה

מאת: אירופה 1, משרד החוץ

הנדון: DR. HERTZ DAUBLER GMELIN

הנ"ל עו"ד במקצועה ילידת 1943 בברטיסלבה, אבנגלית נשואה ואם לשניים. להערכת שגרירותנו בבון מן הדמויות החשובות במפלגה הסוציאלדמוקרטית. נבחרה ברוב גדול לסגנית ראשונה לראש סיעתה בבונדסטאג בבון. כמו כן מ-1988 היא אחת מסגני יושבי הראש של מפלגתה.

הנ"ל מגיעה לארץ לבקור פרטי מ-21.4 עד 27.4 ותכנית הסיוורים והפגישות שלה נערכה ע"י נציגת קרן פרידריך אברט בארץ בשתוף עם מפלגת העבודה. הגב' דאובלר-גמלין תפגש בין היתר עם בכירים במפלגת העבודה ובהסתדרות וכן עם חנן אשראורי ופייסל חוסייני.

המארגנים מבקשים פגישה עם רוה"מ הן בשל מעמדה הבכיר בבון והן לשמיעת עמדת ממשלת ישראל בנושאים המדיניים.

זאב דובר

16 באפריל 1992

תפוצה: 0(רהמ), איר1

סססס

אאא, חוזם: 29615

אל: רהמש/1342

מ--: רהמש, נר: 13, תא: 290492, זח: 0726, דח: מ, סג: שמ,

בבכ

שמור / מידי

אל: בון

להלן אגרת רה"מ לשה"ח גנשר. אנא העבר לנמען.
המקור בדיפ.

לש' רה"מ

JERUSALEM, 28 APRIL, 1992

MY DEAR MINISTER GENSCHER,

I WISH TO CONVEY TO YOU MY PROFOUND FEELINGS OF APPRECIATION
AND ADMIRATION, AFTER SO MANY YEARS OF FRIENDLY RELATIONS AND
UNDERSTANDING BETWEEN US.

THERE IS NO DOUBT THAT WE WILL MISS YOU IN EUROPE, AND INDEED
IN THE INTERNATIONAL ARENA.

I WISH YOU SUCCESS AND FULFILMENT IN ALL YOUR FUTURE
ENDEAVOURS.

YOURS IN APPRECIATION AND FRIENDSHIP, YITZHAK SHAMIR

FOREIGN MINISTER HANS DIETRICH GENSCHER,
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY.

תפוצה: שדח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, איר, 1, טקס

סססס

ידיעות לעתונות

לע"מ

סיכום פגישת רה"מ עם יו"ר ועדת הביטחון של נאט"ו

26.03.92

(נמסר ע"י יוטץ רה"מ לענייני תקשורת)

ירושלים, כ"א באדר ב' תשנ"ב, 26 במרץ 1992 (לע"מ עש"ת 7)

בפגישה שנערכה היום יום ה', 26.3.92, בין ראש הממשלה, מר יצחק שמיר, ומו KARSTEN VOIGT, חבר ועדת הביטחון של ה-BUNDESTAG הגרמני מטעם מפלגת ה-S.P.D ויו"ר ועדת הביטחון של נאט"ו, הביע ראש הממשלה את תקוות ישראל כי אירופה תמלא תפקיד אוהד ונייטרלי יותר בסכסוך המזרח-תיכוני, תוך גילויי הבנה רחבה לצורכי הביטחון של ישראל. ראש הממשלה חזר והדגיש שאיפת ישראל לעמדה אירופאית מאוזנת, שנוביל להידוק הקשרים בין ישראל ומדינות הקהילה.

מחמ

Jerusalem, 26 March 1992

#21 SHAMIR MEETS WITH CHAIRMAN OF NATO DEFENSE COMMITTEE

/92.03.26 (Communicated by the Prime Minister's media advisor)

Prime Minister Yitzhak Shamir met, today (Thursday), 26.3.92, with Karsten Voigt -- an SPD party member of the Bundestag Defense Committee, and the Chairman of the NATO Defense Committee. The Prime Minister expressed the hope of Israel that Europe will fill a sympathetic and more neutral role in the Middle East conflict, while demonstrating a broader understanding of the security needs of Israel. The Prime Minister repeated and emphasized the aspiration of Israel for a balanced European position, which will lead to a strengthening of relations between Israel and the European Community.

SL/sl
/0

15:30 hours

אאאא, חרזם: 11811

אל: רהמש/491

מ-: המשד, תא: 100392, זח: 1416, דח: מ, סג: שמ,

ככב

שמור/מיד

103.20

אל: השגרירות/בון

מאת: אירופה 1

הנדון: פגישת ראו-רוה'מ

ב- 5/3 קבל רה'מ לשיחה את ראו אליו נלוו יעצו ווייס, שגריר רפ'ג ואיש השגרירות.

מציידנו נוכחו יצחק אורן, אחוד גול והחתום.

רה'מ הגדיר את פתיחת המו'מ עם שכנינו כמפנה היסטורי וזאת לאחר שהמו'מ והסכם השלום עם מצרים הוקעו במשך שנים. אומנם התנהלו גם בעבר שיחות עם סוריה אך תמיד באמצעות מתווך ושיחות עם ירדן - כחשאי.

רה'מ רואה הדרך להסכם כארוכה ומורכבת אך הביע נימה אופטימית לעצם קיום המגעים הבלתי העצמאיים, ההכרות ההדדית והעובדה שבמקביל לשיחות המשלחות מתקיימות גם שיחות אישיות אינטימיות בין נציגים.

המשלחת הפלסטינאית (בלי נציגי תוניס, ירושלים והפזורה) היא המעוניינת מכלן לקדם השיחות. הפער בין עמדותיה לבין עמדות ישראל גדול. אנו מתבססים על הסדר ביניים עפ'י דגם הסכמי ק.ד. - לפלסטינאים אצה הדרך ורוצים לדלג על שלב הביניים לקראת מטרתם הסופית. אנו דוחים הקמת מדינה פלסטינאית בתוככי ארצנו.

ראו שאל על יחסינו עם ארה'ב:

רה'מ תיאר מערכת היחסים המסורתיים המסתרעים על מגוון רחב של אינטרסים משותפים הגם שמתגלעים גם חלוקי דעות ומדי פעם נשמעים דברים קשים.

הממשל הנוכחי שונה מקודמיו בזה שלאחרונה קבע LINKAGE בין סיוע לישראל לבין התניית תנאים שמגמתם להשפיע על מדיניות מצישראל.

ראו העיר שהאמריקאים טוענים שההתנחלויות עשויות לסכן הצלחת ההחליף ורצונם למנוע כשלון המו'מ.

רה'מ השיב שזכותם לקבוע המטרות והשמוש בכספים, וישראל מתחייבת שפרוטה מן הכספים שיגויסו על יסוד הערבויות לא יוצא בשטחים. מאידך אין זכות להכתיב לנו כיצד אנו משתמשים בכספנו אנו בא'י. גם הערבים לא התנו את הליכתם למו'מ אתנו בהפסקת ההתנחלויות.

ראו שאל באיזה תחום למו'מ סכוי להצליח. רוח'מ הסביר שהסורים מבתיבים לכל המשלחות הערביות תנאי שהסכם בילטרלי יותנה בהסכמת כל המשלחות, לאמור- וטו סורי על ההתקדמות. מאידך אם נגיע לידי הסכמה עם משלחת ערבית כלשהי נידע להתגבר על התכתיב הסורי. אנו מעדיפים הסכם עם כל משלחת בנפרד כדוגמת דיוני ק.ד. והמו'מ הישיר עם מצרים שהביא להסכם שלום חוזי משום שלא היה נתון לתכתיבי מדינות ערב אחרות.

זאב דובר
10 במרץ 1992

הפוצה: שהח, @ (רחמ), מנכל, ממנכל, מצב, איר, סולטן, מזתים,
מצפא, רביב, הסברה, ר/מרכז, ממד, @ (רם), אמן

סססס

אאא, חוזם: 7584

אל: רהמ/327

מ-: בון, נר: 58, תא: 050392, זח: 1400, דח: ר, סג: סב,

ככב

סודי-ביותר/רגיל

אל: מנהל אירופה 1

דע: המשנה למנכ"ל

מאת: בון/השגריר

הנדון: בני הערובה

בצהרים עם שגארה'ב, בוב קימיט, סיפר לי הלה שקיבל מידע על כוננת הגרמנים
להשיג שחרור שני בני הערובה שלהם בלבנון, ע'י שחרור מושהה של האחים
המאדי.

שג' ארה'ב פנה עם מידע זה לגרמנים, אשר הכחישו אותו.

כדי להסיר ספק מלב הגרמנים, אמר להם שלעיני הציבור האמריקאי עדיין תמונת
גוויית האמריקאי שעונה, נרצח ו'נזרק על המסלול כשק' אשפה'. אם תתפרסם
עסקה מעין זו, כל הרשתות האמריקאיות תחזורנה ותשדרנה פרשה טראגית זו.

לדבריו, חזרו והכחישו הגרמנים העניין.

גבון

תפוצה: שחח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז, @ (רם),
אמן, אירל, סולטן, מצפא

סססס

אאא, חוזם: 14449

אל: רהמש/1093

מ-: המשרד, תא: 121291, זח: 0948, דח: מ, סג: סב,

בכב

123054

סודי ביותר/מיד

גרמ 101.01

אל: השגריר, בון

מאת: מנהל אירופה 1

הנדון: משיחת רה'מ - פון וייצקר

(1) רה'מ העלה בשיחתו עם נשיא גרמניה (12.12) את נושא העליה וצרכיה. החעכב על הזרם העצום של העולים והצורך לספק להם דיור, עבודה, שרותים רפואיים וכיוצ'ב. רה'מ הבהיר שלא נוכל לעמוד במעמסה ללא סיוע מגורמי חוץ. ציין שאנו עדיין מקווים לקבל הערכויות מארה'ב. אין אנו מבקשים כסף אלא ערכויות ויש לנו רקורד מצויין של החזרת הלוואות. רה'מ הוסיף שבטווח הארוך קיים סיכוי ופוטנציאל לצמיחה כלכלית. אנו זקוקים ע'כ לסיוע ועזרה אף מגרמניה. גם כאן אנו מדברים על ערכויות, בסדר גודל של חמישה מיליארד מרק. המעמסה על שכמנו היא עצומה וע'כ הוא מעלה זאת בפניו למרות שאולי אין זה המקום להקשות על אורח נעלה כמוהו.

(2) וייצקר השיב שגם לרפ'ג נסיונות משלה בתחום העליה ופרט בנושא הגרמנים מאזור הוולגה. כן הרחיב באשר למאמץ הפיננסי הגרמני כלפי בריה'מ, מדינות המזא'ר וגרמ'ז לשעבר והדגיש שהאיחוד עצמו הוא נטל כבד. באשר למפגשים הכלכליים עמנו מבין שהתקיימו כבר שניים. השגריר נכון עדכן הנשיא ורה'מ בנקודה זו. פון וייצקר המשיך והבטיח לשוחח עם הקנצלר קוהל בנושא בשבוע הבא. הזכיר שהנושא הועלה אף בשיחות עם הנשיא הרצוג. סיים באומרו שהבעיה קשה הן כעקרון והן ככמות עם זאת חזר והבטיח לשוחח ע'כ עם הקנצלר.

עד כאן.

מילוא

12 בדצמבר 1991

תפוצה: שהח, @ (רהמ), מנכל, איר

אאא, חוזם: 12787

אל: רהמש/953

מ-: המשרד, תא: 111291, זח: 1141, דח: ב, סג: בל,

בבב

9,244448

בלמ'ס/בהול לבוקר

אל: הנציגות

שלום/וושנגטון עבור יוסי גל - מנהל הסברה

הנדון: פגישת ראש הממשלה עם נשיא גרמניה

להלן הודעת יועץ ראש-הממשלה לתקשורת, בעקבות פגישת ראש-הממשלה עם נשיא גרמניה ריכרד פון וייציקר (11.12.91):

ראש-הממשלה מר יצחק שמיר נועד הבוקר עם נשיא גרמניה ריכרד פון וייציקר. הנשיא הגרמני שיבח נאום שמיר במדריד והדגיש ההר הרב וההערכה לו זכה הנאום בגרמניה.

רוה'מ פירט בפני אורחו שתי המשימות העיקריות בפניהן ניצבת עתה ישראל. תהליך השלום ותהליך קליטת העליה מבריה'מ. שמיר הבהיר שיש חשיבות רבה בהתחלת השיחות בוושנגטון, כאשר על אף הקשיים שאינם מפחיעים אנו חשים שהן נעות קדימה. עלינו עדיין לפתור מספר נושאי נוהל בטרם ניכנס לקביעת סדר היום ונושאי מהות.

רוה'מ ציין כי בשיחות עם המשלחת הלבנונית אתמול כבר נכנסנו לנושאי מהות כאשר הצענו לקיים דיון על בסיס חוזה השלום המוצע משנת 1983. הוא הוסיף שעם המשלחת הסורית אין לנו אשליות לגבי פתרון מהיר בשל הקיצוניות הסורית. בהתייחסו לשיחות עם הירדנים-פלשתינאים הדגיש רוה'מ עמדת ישראל לפיה השיחות חייבות להתקיים עם משלחת משותפת שכן הנושאים כרוכים וירדן מעורבת בכולם. רוה'מ הוסיף שעל הצדדים למצוא פתרון בינם לבין עצמם כאשר לא מן הנמנע שבשיחות היום נוכל כבר להתמקד בנושאי סדר היום עם המשלחת המשותפת הירדנית-פלשתינאית. הוא חזר והבהיר הקושי שבקיום השיחות במרחק כה רב מהאזור וציין מחייבותנו להתקדמותו של תהליך למרות הקשיים כאשר ישראל תמשיך בצעד אחר צעד שכן אין אלטרנטיבה טובה יותר מהשלום.

רוה'מ ציין בפני בן שיחו חשיבות השיחות הרב-צדדיות והאפשרות שאירופה תשתלב בהן ותסייע באמצעותן לצדדים. בסיום השיחה סקר רוה'מ בהרחבה תהליך עליית יהודי בריה'מ והאתגרים הגדולים של החברה הישראלית בקליטתם בארץ.

עד כאן.

הסברה/מידע

11 בדצמבר 1991

תפוצה: שהח, @ (רהמ), מנכל, מצב, סמנכל, אוקיאניה, מצרים,
מצפא, אסיה, מאפ, אמלט, ארבכל, 2, איר, 1, איר, 2,
פרנ, מזאר, ארבכל, 1, מזת, 1, מזת, 2, מעת, הסברה, @ (לעמ), מקצב, 2

סססס

אאא, חוזם: 14452

אל: רהמש/1083

מ-: המשרד, תא: 121291, זח: 0948, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מידי

גרמ 106.02

אל: השגריר, בון

מאת: מנהל אירופה 1

הנדון: פגישת פון-וייצקר-רה'מ שמיר

(1) בפתיחת הפגישה (12.12) הביע הנשיא פון-וייצקר הערכה רבה לתוכן נאום של רה'מ בועידת מדריד וציין שהדברים זכו לחגובות חיוביות בגרמניה. כ'כ ביקש להדגיש תמיכת ארצו והקהיליה האירופית בכללה בתהליך השלום.

(2) רה'מ מצידו הביע הערכה לדברים ואמר שאמנם הובאו לפניו אף דברי וייצקר אמש בענין ירושלים. רה'מ שיבח דברי הנשיא. רה'מ המשיך ואמר שלפנינו שני מאמצים עצומים הן בתהליך השלום והן בנושא העליה והקליטה ישראל משקיעה כל אשר בידה לפתרון שתי בעיות אלה.

רה'מ המשיך ופרט בענין תהליך השלום ואמר שעלינו לשמור על גישה שקולה ולהמנע מהדבקות באופוריה. אין לצפות לפתרונות מהירים ויש לגלות מידה רבה של סבלנות. יום הדיונים הראשון בושינגטון לא היה רע. עם לבנון הוחל בדיון סובסטנטיבי והצענו להם להתדיין על חתימת הסכם שלום. רה'מ הזכיר שביחסינו עם לבנון חסר המימד הטריטוריאלי.

עם הסורים אמנם קשה. הם הקיצוניים שבחבורה, אך יש לציין שמנקודת ראייתם עצם המפגש והשיחה עמנו הם מעשים מהפכניים. הכי חשובים הם הירדנים-פלסטינאים. אנו מכירים אותם טוב מכלם ואנו עומדים על שותפות ירדנית-פלסטינית עקב תוכנם של הנושאים. בנקודה זו העיר פון וייצקר שהוא מבין שארה'ב תומכת בישראל בענין השותפות הירדנית-פלסטינית ורה'מ אישר שאמנם כך.

(3) רה'מ המשיך והדגיש חשיבות המשך המגעים והדיונים באזורנו. כ'כ ציין החשיבות שהוא מקנה למגע האישי, שהיה קיים בדיונים משותפים בעבר. יש לכך חשיבות מעשית ופסיכולוגית עמוקה. רה'מ קבע שאנו נחושים להמשיך בתהליך למרות הקשים אף אם יהיה זה תהליך ממושך ומייגע, אין אלטרנטיבה לתהליך. הפלסטינים קיבלו את העובדה שאנו מדברים על פתרון זמני יש בידינו הצעות לא מעטות ואף נסיון רב ואנו בטוחים שנמצא שפה משותפת בינינו.

(4) רה'מ אמר שאירופה יכולה לעזור רבות בתחום השיחות האזוריות-המולטילטרליות. הקהיליה האירופית הביעה נכונותה לסייע בתחום המים,

האנרגיה ועוד וזה יכול לעזור ולגרות הצדדים להמשיך ולהתדיין בתחום
הבילטרלי.
פון וייצקר השיב שאמנם הוא מלא תקווה שאירופה תשתף פעולה. הוסיף שהתרשם
ויעביר הלאה התבטאותו ההחלטית של רה"מ בזכות המשכת התהליך למרות
הקשיים.
רה"מ סיכם בציינו הקשיים בשטח בדרך להסדר הנגרמים כתוצאה מהעדר משטרים
דמוקרטיים באזורנו. עד כאן.

מילוא

11 בדצמבר 1991

תפוצה: שהח, @ (רהמ), מנכל, מצב, איר, 1, איר, 2, כהן, סולטן, מזחים,
בנצור, מצפא, ר/מרכז, ממד, @ (רם), אמן

סססס

Press bulletin

Jerusalem, 11 December 1991

#21 SHAMIR MEETS WITH GERMAN PRESIDENT

/91.12.11 (Communicated by the Prime Minister's media adviser)

Prime Minister Yitzhak Shamir met this morning (Wednesday), 11.12.91, with German President Richard Von Weizsaecker. The German President praised Shamir's speech in Madrid and stressed the positive feedback and appreciation it received in Germany.

Shamir explained in detail to the visitor the two main tasks which Israel now faces -- The peace process and the absorption of the Soviet immigration. Shamir stressed that there is much importance in the opening of talks in Washington, and despite the unsurprising difficulties, there is a feeling that they are moving forward. We must still resolve a number of procedural issues before we can move to the agenda and essential issues.

Shamir noted that in talks with the Lebanese delegation yesterday, essential issues were already raised when we proposed to conduct discussions on the basis of the 1983 peace treaty proposal. He added that with regard to the Syrian delegation, there were no illusions of obtaining a quick solution due to the Syrians' extremist position. Referring to talks with the Jordanian-Palestinian delegation, Shamir emphasized Israel's position whereby the talks must be held with a joint delegation since the issues are related and Jordan is involved in all of them. Shamir added that the parties must find a solution among themselves thereby making it possible that in today's talks we can already concentrate on agenda issues with the joint Jordanian-Palestinian delegation. He reiterated the difficulties inherent in conducting talks so far from the region and noted our obligation to advance the process despite the difficulties; Israel will proceed gradually as there is no better alternative than peace.

The Prime Minister noted the importance of the multi-lateral talks and the possibility that Europe will be involved therein and thereby assist the parties. At the end of their meeting, Shamir extensively reviewed the process of the Soviet immigration and the great challenge of absorbing them into Israeli society that it presents.

DF/ds
#0

15:40 hours

כ"י בכסלו חשנ"ב
27 בנובמבר 1991
106.02

11.12.91

113609

אל : מר יצחק אורן, יועץ רה"מ, לשכת ראש הממשלה
מאח : אירופה 1, משרד החוץ

הנדון: ביקור נשיא רפ"ג פון וייצקר

נשיא גרמניה ריכרד פון וייצקר יבוא לישראל, לביקור פרטי של יום אחד, כאורחו של נשיא ישראל.

הנשיא יגיע עם פמליה במטוס חיל האוויר הגרמני ב- 10.12 שעה 15.00, יסער על שולחן נשיא המדינה ושני הנשיאים יהיו נוכחים באותו ערב בקונצרט צדקה של תזמורת העיר דרזדן שהכנסותיו מוקדשות לקרן נשיא ישראל.

הנשיא פון וייצקר שיתאכסן במלון "המלך דוד" ימריא למחרת 11/12 בשעה 09.00 ברכו לגרמניה.

...מצ"ב תולדות חיים של האורח.

פון וייצקר הינו ידיד נאמן ועקבי של מדינת ישראל ואישיות מקובלת בקרב אישים וארגונים יהודיים בעולם ודבק במחויבות גרמניה לעם היהודי.

בעת ביקורו הקצר ישוחח עם סגן רה"מ ושר החוץ דוד לוי אשר יקבל פניו בשדה התעופה, יקיים שיחה עם הנשיא הרצוג, ויסער ב- 11/12 ארוחת בוקר עם ראש עיריית ירושלים טדי קולק.

אנו ממליצים שראש הממשלה יפגש עם נשיא גרמניה ב- 11/12 בשעה 08.15 לשיחה של כחצי שעה במלון.

מצ"ב הצעות לנושאים לשיחה, לשקול דעת ראש הממשלה.

ב ב ר כ ה
11.12.91
זאב ז. דובר

ב-113609

נושאים מוצעים לשיחה עם פון וייצקר

* חופעות הניאונאציזם בגרמניה.

קיימת אמונה חקיקה בנידון אך יש מקום לבדוק מערכת ההתגוננות של הדמוקרטיה הגרמנית קבל התארגנויות ובטויי אנטישמיות. שלילת השואה, שלילת המחויבות הגרמנית וכיוצ"ב.

* הצורך ברענון נמשך של מערכות החנוך ברפ"ג עם הדגש על הלנדו שהיוו גרמניה המזרחית בעבר - במכלול יחסי גרמנים-יהודים ורפ"ג-ישראל.

* הדוק האמצעים למניעה אפקטיבית של דליפת אמל"ח קונבנציונאלי ואב"כ וידע בנידון, למדינות ערב.

* החשיבות שאנו מיחסים למתן ערבויות רפ"ג לגיוס הון לקליטת עליה.

ש מ ו ר

כ"א בכסלו תשנ"ב
28 בנובמבר 1991
ג'מ 101.02

36723

הנדון: ד"ר ריכרד פון ויצסאקר - DR. RICHARD VON WEIZSACKER
נשיא רפ"ג

נולד ב-15 אפריל, ב-שטוטגארט.

נשוי. ארבעה ילדים. פרוטסטנטי.

1945-1938 שירות צבאי. לאחרונה סרן במילואים בגרוד חיל רגלים.

1953-1945 לימודים, התמחות ובחינות למשפטים.

1966-1953 פעילות בתעשיה.

1954 קבלת תואר דוקטור למשפטים ב- גטינגן.

* הצטרפות למפלגה הנוצרית - דמוקרטית - CDU

1970-1964 נשיא ועידת הכנסיה האבנגלית הגרמנית.

1981-1969 חבר הבונדסטאג.

1984-1981 ראש עיריית ברלין וחבר בית הנבחרים של ברלין.

מ-1984 נשיא הרפובליקה הפדרלית של גרמניה.

1989 נבחר לקדנציה שניה של חמש שנים.

אאא, חוזם: 13964

אל: רהמש/1079

מ-: בון, נר: 142, תא: 111291, זח: 1700, דח: ר, סג: סב,

בכבב

סודי-ביותר/רגיל

אל: המנכ"ל

דע: מנהל אירופה 1

מאת: השגריר-בון

הנדון: שיחות פיננסיות

בעת ארוחת צהרים (במטוס), הודיתי לנשיא פון ויצסקר על נכונותו לפעול למעננו בנדון, ברוח בקשת הנשיא וראה'מ.

הוספתי בתשובה לשאלתו, שחיוני שהשיחות תחודשנה בהקדם ועם הנחיות חדשות של הקנצלר.

הנשיא השיב שישמח לפעול, אך כידוע לי יכולתו הינה, בעיקר, בהעברת המסר לקנצלר.

אמרתי שאנו מייחסים לכך משקל רב.

נבון

תפוצה: שהח, @ (רהמ), מנכל, איר1

סססס

אאא, חוזם: 6136

אל: רהמש/284

מ-: המשרד, חא: 061091, זח: 1212, דח: מ, סג: שמ,

כבב

25639

שמור/מיד

אל: בון/השגריר

מפגישת רוה'מ עם משלחת נשיא ארגון הגג של התעשיה הגרמנית ב-4/10. השתתפו מצידם הנשיא וויס, חברי המשלחת ושגרמניה כאן ומצידנו לאוטמן, רובין, בליזובסקי, קורן, פרי והח'מ:

וייס ציין שארגונו מייצג 80.000 מפעלים. בודקים עתה אפשרות של השקעות, ש'פ תעשיתי וש'פ במו'פ עם גורמים ישראלים. דבר על האפשרות של ביצוע פרויקטים של מו'פ ע'י מפעלים גרמנים בארץ, בתור המלצה שיגיש. שיבח רמת כוח אדם, מדענים וטכנאים במיוחד העולים החדשים. אמר שתנאי מוקדם להגברת ש'פ הוא יציבות פוליטית. העלה מיוזמתו הדווחים לגבי מכירת טכנולוגיות אסורות ע'י מפעלים גרמנים. אמר שהמדובר במקרים בודדים, פושעים לפי הגדרתו אך אין להאשים בכך את כלל התעשיה הגרמנית.

רוה'מ הביע שביעות רצון מקיום הביקור. ציין חשיבות מפגש בין התעשינים. אמר שקיים ש'פ בין הממשלות ושהיחסים, במיוחד בתחום האירופי, משביעי רצון. גרמניה סייעה לישראל, הביע תקווה שתסייע בעתיד. מקווה ליתר מאמץ משותף, במיוחד תחום קליטת העליה המשימה העקרית שבפנינו. הבעיות העומדות עתה בפני ישראל שונות בחלקית מהעבר ויש עניין משותף לישראלים ולגרמנים לעבוד יחד.

וייס שאל כיצד אפשר להגביר חשיבותו של הסקטור הפרטי בישראל ולהקטין הסקטור הציבורי. הציע סיוע וחלופי אינפורמציה לגבי הנסיון הגרמני במזרח גרמניה; חברת TREUHAND שמכרה עד כה 4000 מפעלים. (נחלה הרבה כשלונות מהם אפשר ללמוד).

רוה'מ הסביר המהלכים סביב הקמה ופעולתה של ועדת הפרטה שהוא עומד בראשה. ציין שמטרתנו להעמיד הכלכלה הישראלית על אותם פסים כמו של יתר המדינות המפותחות התעשיות.

בהמשך ספר וייס על ההוצאות של איחוד גרמניה שהסתכמו עד כה בסכום של 100 מליארד דולר ורוה'מ הביע בטחון בהצלחת האיחוד.

וורטנברג שאל על סכויי תהליך השלום. רוה'מ השיב שהמטרה העקרית של ממישראל היא להגיע לשלום. שיאו של המאמץ יהיה קיום שיחות ישירות ובלי תנאים מוקדמים בין הצדדים. שבח המאמץ שהושקע ע'י ארה'ב שהודות לו יש סכויי שהמפגש, במסגרת ועידת שלום איזורית יתקיים תוך חודש חודשיים ויש כאלה שציינו אף האפשרות למפגש בסוף חודש זה. לדעתו של רוה'מ החשוב ביותר הוא להתחיל בתהליך אפילו אם לא ידוע מה יהיה סופו. בודאי שהתהליך לא יהיה קל, צפויים קשיים כיוון שיש מטען רב של רגשות בנוסף לקשיים של מהות

אך אם יוחל בתהליך יהיו לו תוצאות.

ההסכם עם מצרים פועל, אינו אידיאלי והעיקר בו שאין מלחמה. צריך עתה לפעול להסכם עם מדינות ערב אחרות. רזה'מ הדגיש כחשובה להערתו של וייס היציבות הפוליטית בארץ, שנמשכת למרות העדר שלום פורמלי במשך 43 שנה, דבר שאיפשר פתוח וגידול אוכלוסיה מ-600 אלף ל-4 מליון. הביע בטחון שעקב העליה החדשה תעלה רמת הפתוח במיוחד בתחום הטכנולוגיה וקרא להגברת ש'פ.

השיחה התנהלה באוירה טובה והאורחים ציינו כצאתם שקלטו המסר החיובי לרצון כש'פ מוגבר.

סמנכ'ל כלכלה
6 באוקטובר 1991

חפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ר/מרכז, @ (רם),
אמן, מצב, ממד, איר1, כהן, כלכליתב', תמס, אוצר

סססס

מדינת ישראל

3/10

תאריך

אל: ראש הממשלה

מאת: לשכת ראש הממשלה.

המחלקה - לקבלת טענות

מחיר 11.30 דמי משלוח

ציתותהם מתעצנים מהמחיר. המשלוח

20 משלוחים.

מדינת ישראל - מחלקה ראשית: קליין

- יצקם בהן - משורר נחמן

- המחלקה לא סחר נחמן - גמול

- פה ראשון

- מחלקה הוועדה והעצנים

(באמצעות)

- הוועדה המסחרית

המחלקה הקליין.

י. צמח 4/10

אאא, חוזם: 22906

אל: רהמש/1219

מ-: בון, נר: 287, תא: 280991, זח: 1800, דח: ב, סג: שמ,

בבב

שמור/בהול

אל: יצחק אורן, לשכת רוה'מ

דע: שמרת/בון (כאנ)

מאת מרדכי איש-שלום, היועץ המסחרי

הנדון: פגישת רוהם עם משלחת נשיא התאחדות התעשיינים הגרמני (BDI)

התבקשתי עי מ'מ' השגריר, גב' שמרת להעביר לכם הצעה לנושאי דיון וכן פרטים על חברי המשלחת הנל הצעת נושאים לדיון

1. העליה מברה'מ - סיוע כלכלי

ישראל קלטה בשנה וחצי האחרונות כ-350,000 עולים מברה'מ ועומדת לקלוט עד 5-1994 כמליון עולים. אנו רואים בקליטתם של עולי ברהם חלק מהתגשמות החלום הציוני והשקעה אדירה במשק הישראלי. אין לנו ספק כי הפוטנציאל האנושי הגלום בעליה זו יתרום לצמיחה מואצת של הכלכלה הישראלית. השלמת קליטתם המוצלחת של העולם בעקר בנושא התעסוקה תשנה את פני החברה והכלכלה הישראלית מקצה לקצה. הקשיים הזמניים שלנו מתמקדים בטווח הקצר, קרי לגשר על פרק הזמן שבין שלב הקליטה, ההכשרה וההסבה של כ'א המיומן למועד שבו יניבו פירות כלכליים. לשם כך אנו זקוקים לעזרה מידידינו בעולם. מאז קום המדינה הוכיחה ממשלת רפ'ג את ידידותה המיוחדת לישראל. זכורה לנו היטב העזרה שקבלנו מכם בשנים הראשונות של עצמאות ישראל (פצויים ושלומים) דבר שעזר לנו לקלוט בהצלחה את גלי העליה ההמונית של שנות החמישים, ואנו בטוחים שגם עתה בשעת מבחן גרמניה לא תכזיב - אנו מצפים לסיוע כלכלי נדיב בצורת מענקים, הלוואות וערכויות. כשם שהמשק הישראלי זנק ופרח בשנות החמישים כך הוא יזנק ויפרח גם בשנות התשעים.

2. החרם הערבי

הבעת הערכה של ישראל לתקנות נגד החרם הערבי שממשלת רפג עומדת לקבל בשבועות הקרובים. אנו מצפים שבמקביל, ההנהגה הבכירה של התאחדות התעשיינים הגרמנית (ארגון על שתחת כנפיו חוסים 34 פדרציות מקצועיות הכולל 80,000 תעשיינים) תעביר מסר ברור לתעשיינים בשטח כי אין לפחד או להרתע מש'פ עם קהילת העסקים הישראלית. אנו קבלנו ומקבלים בזרועות פתוחות כל איש עסקים או תעשיין גרמני הרוצה בש'פ עמנו. עינינו לא צרה באם הוא עושה עסקים גם עם שכנינו. להיפך, אנו סבורים שש'פ מסחרי וכלכלי עמנו ועם שכנינו יתרום להגדלת רווחת הפרט והכלל באזורנו ויקדם את כולנו לשלום המיוחל.

3. ש'פ תעשיתי

יחסי הסחר בין ישראל לגרמניה, למרות היקפם המרשים (כ-4.5 מליארד מ'ג בשנה) לוקים בחסר. כמעט ואין השקעות וש'פ תעשיתי בין שתי המדינות (יוצא דופן שאינו מעיד על הכלל הוא ארגון ה-DEG שהשקיע ב-6 פרויקטים בישראל ונציגו מר GERBER חבר במשלחת) למרות היתרונות הלגומים בהשקעות ובש'פ עם התעשייה הישראלית, החל מכ'א מיומן מקצועי וזול יחסית, דרך הישיגי מו'פ

וטכנולוגיות חדשות וכלה בהסכמי אזור סחר חפשי עם שני הגושים הכלכליים החשובים בעולם והסכמי העדפה (G.S.P.) עם תשע מדינות מפותחות אחרות, התעשייה הגרמנית נמנעת ונרתעת מלהשקיע ולש'פ עמנו . לאור האמור לעיל, הצענו לממשלת רפג כי במסגרת הסיוע הכלכלי לקליטת העליה מברה'מ , חלק מזערי ממנו ינחת ויתועל דרך הקמת שתי קרנות דו-לאומיות שבהן גם אנו נתרום את חלקנו:

א. קרן דו לאומית למו'פ תעשייתי .
ב. קרן דו לאומית להשקעות בתעשייה המתוככמת (HI-TECH) .
מנסיוננו עם מדינות אחרות אנו בטוחים כי שתי הקרנות הנל תשמשה כקטליזטור להשקעות ולש'פ תעשייתי לתועלת שני הצדדים. שמחנו לשמוע כי עמדת ארגונכם חיובית בנושאים הנ'ל ובטוחני שתמצא הדרך להוציאם לפועל.

4. עזרה במוסדרות השוק המשותף
השוק האירופאי הוא השוק הטבעי של ישראל. היה זה אך טבעי שב-1975 חתמנו על הסכם אזור סחר חפשי עם השוק המשותף. ואכן מאז ההסכם יחסי הסחר עם ארצות השוק עלו ופרחו ואנו מברכים על כך למרות הגרעון השנתי של כ-3.5 מליארד דולר.

מאז החתימה על ההסכם עבור שנים רבות, התעשייה הישראלית שנתה פניה תעשיות חדשות קמו, טכנולוגיות ומוצרים חדשים פותחו בארץ ולכן אך טבעי הדבר שכיום אנו מעוניינים להרחיבם ולשפר את ההסכים שלנו עם השוק (כללי מקור, הגדלת מכסות, מוצרים אגרו-תעשייתיים, תקינה וכו'). במקביל אנו מעוניינים מאד להדק את ש'פ עם השוק בנושאים טכנולוגיים ומדעיים. אנו בטוחים שלתעשייתנו יש מה להציע בתחומים אלה. אנו מגלים גם עניין רב בכוונות ובתוכניות של השוק להאצת הפיתוח הכלכלי באזורנו ומוכנים לתרום את חלקנו בידע, בטכנולוגיות ובכ'א מקצועי בתחומים כגון אנרגיה, מים, איכות הסביבה וכו'. לגרמניה מעמד מוביל בשוק המשותף ומאז ומתמיד עזרה לנו במוסדותיה השונים. כיום לאור אתגר המשימות, אנו מצפים הן מממשלת רפג והן מהתאחדות התעשיינים הגרמנית (יש להם נציגות קבועה בבריסל) לעשות ככל יכולתם לעזור לנו ומהר בנושאים הנל.

5. שאלות אתיקה הנוגעות ליצוא נשק גרמני למדינות ערב באם תחליטו להעלות הנושא, בטוחני שאינכם זקוקים לעצתי כיצד להציגו. אני מציע כי לפגישה עם רוהם יזומנו האדונים צ. קורן וז. פרי - מנכל וסמנכל לסחר חוץ של התמ'ס הבקיאים בפרטי הפרטים והניואנסים השונים ביחסי הכלכלה גרמניה-ישראל.

חברי המשלחת

HEINRICH WEISS (1)

נשיא התאחדות התעשיינים הגרמני (BOI) . יו"ר מועצת המנהלים ובעל מניות בחברת ' SMS ' - חברה הפעילה בעסקי פלדה ומכונות, בעלת מחזור מכירות שנתי של כמיליארד מ'ג. לחברה חברות בנות בפנסילבניה, ניו ג'רסי ושוויץ. מטה החברה ממוקד בדיסלדורף. מר וויס חבר במועצות מנהלים של חברות תעשייתיות גרמניות ובי'ל וכן בבנק גרמני חשוב כדלהלן:

- ABB ציריך, קונצרן תעשייתי בי'ל ידוע.
- THYSSEN BORNEMISZA מונקו, קונצרן תעשייתי גרמני חשוב.
- FELDMUEHLE NOBEL דיסלדורף, קונצרן גרמני ידוע.
- COMMERZ BANK - אחד משלושת הבנקים החשובים בגרמניה.
מר וויס משמש כיו"ר הועדה המשותפת לסחר בין גרמניה לסין (לחברתו ולחברות בהן הוא מכהן כדירקטור יחסי מחסר ענפים עם סינג). מר היינריך וויס הינו בן 49 מהנדס חשמל במקצועו ולבקורו בישראל תתלווה אליו אשתו.

(2) PETER FRERK - חבר מועצת המנהלים של חברת פולקסוואגן הידועה. בעלת מחזור מכירות שנתי של כ-68 מליארד מ'ג וכ-130,000 עובדים.

הנל דר' למשפטים ואחראי על תחומי חסכון בעלויות יצור היבטים משפטיים וארגוניים .

ULRICH SCHADE (3)
מנהל כספים בכיר בחטיבת הקשר של קונצרן סימנס הידוע. לסימנס מחזור מכירות של 71 מיליארד מ'ג (חטיבת הקשר - 3.2 מיליארד מ'ג) ומעסיקה 380,000 עובדים (חטיבת הקשר - 12000 עובדים) .

JURGEN KRUGER (4)
נשיא התאחדות יצרני הפלסטיקה (שמושים תעשייתיים) . מנהל ובעלים של חברה פרטית בשם ARTHUR KRUGER KENSTSTOFFE - בעלת מחזור של 40 מליון מ'ג ומעסיקה כ-200 עובדים. הנל מהנדס במקצועו .

ROLF GERBER (5) :
מנהל מחלקת מזרח התיכון והקרוב בארגון פינגס פדרלי בשם ה- DEG שקבל מממשלת רפ'ג הון התחלתי של מיליארד מ'ג ומטרתו להשקיע במדינות מתפתחות . ה- DEG השקיע בישראל כ-6 פרויקטים (רותם דשנימ , ורד הגליל , חוטי הנגב , כ'ל וכית מלון באילת) . מר גרבר אוהד ישראל מושבע שעזר לנו רבות בעבר ואנו 'בונים' עליו לעתיד - למרות שתוארו נמוך משל האחרים רצוי לתת לו כבוד מיוחד .

ELLRICH FRANKE (6) -
מנהל תפעולי של מפעל ליציקת ברזל ופלדה בעיר חמיניץ שבמז'ג . מחזור מכירות שנתי - 15 מליון מ'ג ו-160 עובדים. ד'ר להנדסה.

MAX WIEST (7)
מנהל יחידה במשרד הכלכלה הגרמני . נחשב כמומחה לנושאי ישראל ומשמש כחבר יועץ בוועדות חשובות כגון סיוע כלכלי לישראל, חקיקה נגד החרם רשיונות יצוא וכ'ו. פקיד מקצועי והגון בעל יחס קורקטי לישראל .

DR. LUDOLF VON WARTENBERG (8)
מנכל התאחדות התעשינים הגרמני (BDI) . לשעבר חבר הבונדסטאג והמנכל הפוליטי של משרד הכלכלה המקומי. מגלה יחס חם ליהודים ולישראל.

HEINZ TEMBRINK (9) - מנהל המחלקה הבי'ל בהתאחדות התעשינים הגרמנית (BDI) .

KARIN SAHR (10)
עוזרת האישית של נשיא התאחדות התעשינים הגרמני .

בברכה
מרדכי איש שלום
יועץ מסחרי ומנהל מרכז הסחר , גרמניה .

ג.ב. ד'ש חם לרוחי .

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, @ (מצב), איר, כהן, כלכליתב',
כלכליתג'

אאא, חוזם: 22906

אל: רהמש/1219

מ-: בון, נר: 287, תא: 280991, זח: 1800, דח: ב, סג: שמ,

בבב

שמור/בהול

אל: יצחק אורן, לשכת רוה'מ

דע: שמרת/בון (כאנ)

מאת מרדכי איש-שלום, היועץ המסחרי

הנדון: פגישת רוהם עם משלחת נשיא התאחדות התעשינים הגרמני (BDI)

התבקשתי עי מ'מ' השגריר, גב' שמרת להעביר לכם הצעה לנושאי דיון וכן פרטים על חברי המשלחת הנל הצעת נושאים לדיון

1. העליה מברה'מ - סיוע כלכלי

ישראל קלטה בשנה וחצי האחרונות כ-350,000 עולים מברה'מ ועומדת לקלוט עד 5-1994 כמליון עולים. אנו רואים בקליטתם של עולי ברהם חלק מהתגשמות החלום הציוני והשקעה אדירה במשק הישראלי. אין לנו ספק כי הפוטנציאל האנושי הגלום בעליה זו יתרום לצמיחה מואצת של הכלכלה הישראלית. השלמת קליטתם המוצלחת של העולם בעקר בנושא התעסוקה תשנה את פני החברה והכלכלה הישראלית מקצה לקצה. הקשיים הזמניים שלנו מתמקדים בטווח הקצר, קרי לגשר על פרק הזמן שבין שלב הקליטה, ההכשרה וההסבה של כ'א המיומן למועד שבו יניבו פירות כלכליים. לשם כך אנו זקוקים לעזרה מידידינו בעולם. מאז קום המדינה הוכיחה ממשלת רפ'ג את ידידותה המיוחדת לישראל. זכורה לנו היטב העזרה שקבלנו מכס בשנים הראשונות של עצמאות ישראל (פצויים ושלומים) דבר שעזר לנו לקלוט בהצלחה את גלי העליה ההמונית של שנות החמישים, ואנו בטוחים שגם עתה בשעת מבחן גרמניה לא תכזיב - אנו מצפים לסיוע כלכלי נדיב בצורת מענקים, הלוואות וערבויות. כשם שהמשק הישראלי זנק ופרח בשנות החמישים כך הוא יזנק ויפרח גם בשנות התשעים.

2. החרם הערבי

הבעת הערכה של ישראל לתקנות נגד החרם הערבי שממשלת רפג עומדת לקבל בשבועות הקרובים. אנו מצפים שבמקביל, ההנהגה הבכירה של התאחדות התעשינים הגרמנית (ארגון על שתחת כנפיו חוסים 34 פדרציות מקצועיות הכולל 80,000 תעשינים) תעביר מסר ברור לתעשינים בשטח כי אין לפחד או להרתע מש'פ עם קהילת העסקים הישראלית. אנו קבלנו ומקבלים בזרועות פתוחות כל איש עסקים או תעשיין גרמני הרוצה בש'פ עמנו. עינינו לא צרה באם הוא עושה עסקים גם עם שכנינו. להיפך, אנו סבורים שש'פ מסחרי וכלכלי עמנו ועם שכנינו יתרום להגדלת רווחת הפרט והכלל באזורנו ויקדם את כולנו לשלום המיוחל.

3. ש'פ תעשיתי.

יחסי הסחר בין ישראל לגרמניה, למרות היקפם המרשים (כ-4.5 מליארד מ'ג בשנה) לוקים בחסר. כמעט ואין השקעות וש'פ תעשיתי בין שתי המדינות (יוצא דופן שאינו מעיד על הכלל הוא ארגון ה-DEG שהשקיע ב-6 פרויקטים בישראל ונציגו מר GERBER חבר במשלחת) למרות היתרונות הלגומים בהשקעות ובש'פ עם התעשייה הישראלית, החל מכ'א מיומן מקצועי וזול יחסית, דרך הישיגי מ'פ

וטכנולוגיות חדשות וכלה בהסכמי אזור סחר חפשי עם שני הגושים הכלכליים החשובים בעולם והסכמי העדפה (G.S.P.) עם תשע מדינות מפותחות אחרות, התעשייה הגרמנית נמנעת ונרתעת מלהשקיע ולש'פ עמנו . לאור האמור לעיל, הצענו לממשלת רפג כי במסגרת הסיוע הכלכלי לקליטת העליה מברה'מ , חלק מזערי ממנו ינותב ויתועל דרך הקמת שתי קרנות דו-לאומיות שבהן גם אנו נחרום את חלקנו :

א. קרן דו לאומית למו'פ תעשייתי .
ב. קרן דו לאומית להשקעות בתעשייה המתוככמת (HI-TECH) .
מנסיוננו עם מדינות אחרות אנו בטוחים כי שתי הקרנות הנל תשמשנה כקטליזטור להשקעות ולש'פ תעשייתי לתועלת שני הצדדים. שמחנו לשמוע כי עמדת ארגונכם חיובית בנושאים הנ'ל ובטוחני שתמצא הדרך להוציאם לפועל.

4. עזרה במוסדרות השוק המשותף
השוק הארופאי הוא השוק הטבעי של ישראל. היה זה אך טבעי שב-1975 חתמנו על הסכם אזור סחר חפשי עם השוק המשותף. ואכן מאז ההסכם יחסי הסחר עם ארצות השוק עלו ופרחו ואנו מברכים על כך למרות הגרעון השנתי של כ-3.5 מליארד דולר.

מאז החתימה על ההסכם עבור שנים רבות, התעשייה הישראלית שנחה פניה תעשיות חדשות קמו, טכנולוגיות ומוצרים חדשים פותחו בארץ ולכן אך טבעי הדבר שכיום אנו מעוניינים להרחיבם ולשפר את ההסכים שלנו עם השוק (כללי מקור, הגדלת מכסות, מוצרים אגרו-תעשייתיים, תקינה וכו) . במקביל אנו מעוניינים מאד להדק את ש'פ עם השוק בנושאים טכנולוגיים ומדעיים. אנו בטוחים שלתעשייתנו יש מה להציע בתחומים אלה . אנו מגלים גם עניין רב בכוונות ובתוכניות של השוק להאצת הפיתוח הכלכלי באזורנו ומוכנים לתרום את חלקנו בידע, בטכנולוגיות ובכ'א מקצועי בתחומים כגון אנרגיה, מים, איכות הסביבה וכו. לגרמניה מעמד מוביל בשוק המשותף ומאז ומתמיד עזרה לנו במוסדותיה השונים. כיום לאור אתגר המשימות, אנו מצפים הן מממשלת רפג והן מהתאחדות התעשיינים הגרמנית (יש להם נציגות קבועה בבריסל) לעשות ככל יכולתם לעזור לנו ומהר בנושאים הנל .

5. שאלות אחיקה הנוגעות ליצוא נשק גרמני למדינות ערב באם תחליטו להעלות הנושא, בטוחני שאינכם זקוקים לעצתי כיצד להציגו . אני מציע כי לפגישה עם רוהם יזומנו האדונים צ. קורן וז. פרי - מנכל וסמנכל לסחר חוץ של התמ'ס הבקיאים בפרטי הפרטים והניואנסים השונים ביחסי הכלכלה גרמניה-ישראל .

חברי המשלחת

HEINRICH WEISS (1)

נשיא התאחדות התעשיינים הגרמני (BOI) . יו'ר מועצת המנהלים ובעל מניות בחברת ' SMS ' - חברה הפעילה בעסקי פלדה ומכונות, בעלת מחזור מכירות שנתי של כמיליארד מ'ג . לחברה חברות בנות בפנסילבניה, ניו ג'רסי ושוויץ. מטה החברה ממוקדם בדיסלדורף. מר וויס חבר במועצות מנהלים של חברות תעשייתיות גרמניות ובי'ל וכן בבנק גרמני חשוב כדלהלן :

- ABB ציריך, קונצרן תעשייתי בי'ל ידוע .
- THYSEN BORNEMISZA מונקו, קונצרן תעשייתי גרמני חשוב .
- FELDMUEHLE NOBEL דיסלדורף, קונצרן גרמני ידוע .
- COMMERZ BANK - אחד משלושת הבנקים החשובים בגרמניה .
מר וויס משמש כיו'ר הועדה המשותפת לסחר בין גרמניה לסין (לחברתו ולחברות בהן הוא מכהן כדירקטור יחסי מחסר ענפים עם סינג) . מר היינריך וויס הינו בן 49 מהנדס חשמל במקצועו ולבקורו בישראל תתלווה אליו אשתו .

(2) PETER FRERK - חבר מועצת המנהלים של חברת פולקסוואגן הידועה. בעלת מחזור מכירות שנתי של כ-68 מליארד מ'ג וכ-130,000 עובדים.

הנל דר' למשפטים ואחראי על תחומי חסכון בעלויות יצור היבטים משפטיים וארגוניים .

ULRICH SCHADE (3)
מנהל כספים בכיר בחטיבת הקשר של קונצרן סימנס הידוע. לסימנס מחזור מכירות של 71 מיליארד מ'ג (חטיבת הקשר - 3.2 מיליארד מ'ג) ומעסיקה 380,000 עובדים (חטיבת הקשר - 12000 עובדים) .

JURGEN KRUGER (4)
נשיא התאחדות יצרני הפלסטיקה (שמושים תעשייתיים) . מנהל ובעלים של חברה פרטית בשם ARTHUR KRUGER KENSTSTOFFE - בעלת מחזור של 40 מליון מ'ג ומעסיקה כ-200 עובדים. הנל מהנדס במקצועו .

ROLF GERBER (5):
מנהל מחלקת מזרח התיכון והקרוב בארגון פיננסי פדרלי בשם ה- DEG שקבל מממשלת רפ'ג הון התחלתי של מיליארד מ'ג ומטרתו להשקיע במדינות מתפתחות . ה- DEG השקיע בישראל כ-6 פרויקטים (רותם דשנימ , ורד הגליל, חוטי הנגב, כ'ל וכית מלון באילת) . מר גרבר אוהד ישראל מושבע שעזר לנו רבות בעבר ואנו 'כוננים' עליו לעתיד - למרות שתוארו נמוך משל האחרים רצוי לתת לו כבוד מיוחד .

ELLRICH FRANKE (6) -
מנהל תפעולי של מפעל ליציקת ברזל ופלדה בעיר חמיניץ שבמז'ג . מחזור מכירות שנתי - 15 מליון מ'ג ו-160 עובדים. ד'ר להנדסה.

MAX WIEST (7)
מנהל יחידה במשרד הכלכלה הגרמני . נחשב כמומחה לנושאי ישראל ומשמש כחבר יועץ בועדות חשובות כגון סיוע כלכלי לישראל, חקיקה נגד החרם רשיונות יצוא וכ'ו. פקיד מקצועי והגון בעל יחס קורקטי לישראל .

DR. LUDOLF VON WARTENBERG (8)
מנכל התאחדות התעשינים הגרמני (BDI) . לשעבר חבר הבונדסטאג והמנכל הפוליטי של משרד הכלכלה המקומי. מגלה יחס חם ליהודים ולישראל.

HEINZ TEMBRINK (9) - מנהל המחלקה הבי'ל בהתאחדות התעשינים הגרמנית (BDI) .

KARIN SAHR (10)
עוזרתו האישית של נשיא התאחדות התעשינים הגרמני .

בברכה
מרדכי איש שלום
יועץ מסחרי ומנהל מרכז הסחר , גרמניה .
נ.ב. ד'ש חם לרותי .

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, @ (מצב), איר, כהן, כלכליחב',
כלכליחג'

25600

הנדון: לפגישת ראש הממשלה עם משלחת נשיא התאחדות התעשייה הגרמנית
HEINRICH WEISS - PRESIDENT
BUNDESVERBAND DER DEUTSCHEN INDUSTRIE

ברקע לביקור של מר וייס ומשלחתו בארץ יש להזכיר את הראיון שהעניק נשיא ארגון הגג של התעשייה הגרמנית לשבועון "דר שפיגל" בעקבות ההאשמות שהועלו נגד התעשייה הגרמנית בכלל והמפעלים שהוא עומד בראשם בפרט, בדבר אספקת ציוד חשיתי ששימש לעירק וללוב להקמת תעשייה ליצירת נשק להשמדה המונית, כוחרת המאמר משקף היטב את גישתו של מר וייס ואירגונו ונאמר בה "אינני מרגיש את עצמי אשם".

לעצם ביקור המשלחת: קיימת אצלנו דעה כאילו יחסי הכלכלה בינינו לבין גרמניה הם שפירים ומשקפים נאמנה את יחסה החיובי של גרמניה "החדשה" כלפי ישראל ולא כך הדבר. בעקבות ההסכם שלנו עם השוק המשותף התפתחו אמנם קשרי הסחר בשנים האחרונות במידה ניכרת, אך יצויין גם כאן שהמאזן המסחרי שלנו עם גרמניה הוא שלילי ביותר, ב-1990 הסתכם הגרעון שלנו בסחר עם גרמניה ביותר ממיליארד דולר! זאת ועוד, בו בזמן שאנו רוכשים בגרמניה בעיקר מכוניות, אוטובוסים, מכוניות וציוד חשיתי, הרי הגרמנים מיבאים מישראל בעיקר מוצרים "רכים" מזון, חומרי גלם, טכסטילים ומוצרי צריכה דומים. מה שבאמת דרוש לנו הוא שיתוף פעולה עם התעשייה הגרמנית: השקעות הון, מפעלים משותפים, הסכמים להעברת ידע וטכנולוגיה והסכמים דומים לקידום התעשייה הישראלית כאן.

-2-

התעשייה הגרמנית בולטת בהעדרה המוחלט מהשוק הישראלי, הסיבה העיקרית היא כמובן החרם הערבי: התעשייה הגרמנית מעדיפה להתעלם מהאפשרויות הכלכליות הקיימות בישראל - רק על מנת לא לסכן את שווקיה בארצות ערב. יוזכר בהקשר זה שהגורמים העיקריים שהתנגדו (ועדיין מתנגדים) לחקיקה המוצעת בגרמניה נגד החרם הערבי הם בעיקר חוגי התעשייה. רצוי לשאול את האורחים באיזה מידה המפעלים שהם עומדים בראשם מקיימים קשרים של ממש עם התעשייה בישראל - ולא מסתפקים במכירת מוצריהם (דבר שכלעצמו אינו מהווה הפרת כללי החרם). הגיע השעה שגם התעשייה הגרמנית כמו התעשייה של ארה"ב ושל ארצות אחרות תהיה "מיוצגת" בארץ לא רק על ידי סוכני מכירה אלא על ידי השקעות והסמכים של שיתוף פעולה. כחומר רקע מצורף גם סקירה על החרם הערבי בהקשר לגרמניה. יצויין בהקשר זה עממשת גרמניה, מוכנה להציע חתקנת חקנות נגד החרם הערבי והבעיה היא להשיג הסכמת התעשייה הגרמנית לחוק אפקטיבי בנדון.

כן יש לזכור שארגון פיננסי פדרלי שנציגו חבר במשלחת, השקיע בישראל בשישה פרויקטים (רוחם דשנים, זרד הגליל, חוטי נגב, כי"ל ובית מלון באילת) אך המדובר בהשקעה ממקורות ממשלתיים, בעוד שהמשלחת של חעשינים מיצגת גורמים פרטיים, שהשקעותיהם ^{ישראל} בגרמניה, מלבד ממקורות יהודיים, מועטות ביותר.

אשר לבקשתנו לאשראי מגרמניה - מוצע להעלות הנושא לדיון עם נציגי ממשלת גרמניה.

יעקב כהן

2.10.1991

כדוגמאל אילת אפא אינציר העניאל א (גרמני) (יחיד)
כזליו א אפא היץ שנידו אולפאיר (גרמניה)
כנא אפא אדשניץ א קנא א אולפאיר
(קיאטל, רודאטירס, ואל אר). גא א MAHO
אפא אג קיאטל (שרשיה דס"טס).
אפא

German Industry and Business, and the Boycott

Israel contributes annually, on the average, the tidy sum of \$1 Billion to the Trade Surplus of Germany (in 1990, \$1.1 Billion). Many, therefore, believe that our primary goal must be the reduction of our trade deficit vis-a-vis the Federal Republic. This is not so. Our main purpose today is to get Germany's industry involved in and with Israel - not only by selling its products in our country. Contrary to its involvement in many other countries (and I will not, at this stage, deal with certain aspects of this involvement), German industry maintains very few ties with Israel's industry. There are hardly any capital investments, no joint ventures, or arrangements for the transfer of technology, no branch factories or any other form of industrial cooperation of any significance. In short, Germany's industry is conspicuous by its absence.

! The principal reason for this state of affairs is, of course, the Arab boycott. Its effects are far-reaching and deeply influence German industrialists in their choice of partners. There is only one remedy: Anti-Boycott Legislation. Its effectiveness has been proven beyond doubt: in the United States, because of thorough legislation and resolute enforcement, the damage caused by the Arab boycott has been considerably reduced and ties between American and Israeli firms and industries have both multiplied and increased in scope. We believe that this is a particularly appropriate and opportune moment for the German Government to take a similar initiative and to enact legislation prohibiting boycotts and similar discriminatory practices.

The problem of the Arab boycott has now become more acute than ever before. The Arab League, at its emergency ministerial meeting, in July 1990, at the initiative of the P.L.O., in order to sabotage the flow of immigrants to Israel, decided to extend the Arab boycott to the area of immigration to Israel.

The Arab League instructed the Central Arab Boycott Office, located in Damascus, to initiate immediate boycott action around blacklisting against any firm, organization or individual who participates or might in any other way be involved with the immigration of Jews from the Soviet Union to Israel.

This might effect firms, organizations and individual nationals of many countries, including German companies. Not only airlines which transport such immigrants, either directly or through their charter subsidiaries, will be blacklisted; any shipping line which might transport their sparse belongings, any insurance company that might insure their baggage, any hotel chain, where immigrants might be put up in transit - they all will become the victims of Arab blackmail. But even that is not all: Any company wishing to participate in a tender for the supply of pre-fabricated housing which some of us consider importing from abroad for the speedy absorption of the new-comers, will be threatened by the central office of the Arab boycott. Despite all this, no condemnation or reaction to the Arab League Ministers' decision on boycott was issued by the EEC or by the German Government.

The Economic Effects of the Boycott

The Arab boycott has always harmed the Israel economy. This damage is in fact growing. Few people, even in Israel itself, take notice of the curious fact that the more the Israeli economy develops, the more sophisticated and diversified it becomes and the wider economic links it established, the more damaging the Arab economic boycott can be.

Germany, a technological super power, buys from Israel mostly fruit and vegetables, textiles, a variety of other consumer goods and industrial equipment, only if their origin cannot be easily identified. In many cases, when large German concerns are involved, they insist that supplies from Israel reach them through a third party. Twenty-five percent of the large European companies that sell their products to Israel, to the tune of tens of millions of dollars, have made it known that they absolutely refuse to buy from Israel even when prices are competitive.

Even more damaging to Israel's economic progress is the reluctance of foreign companies, including German, to invest or maintain plants in Israel. While there may be other reasons why these companies refuse to put up their own plants in Israel, there is very little doubt that the Arab boycott is an additional and, in many cases, the main factor in the companies not investing. The success of the few companies that have set up their own plants in Israel during the past decade, such as Intel and National Semi-Conductors, is proof that the Arab boycott, rather than legitimate economic reasons, influences foreign companies to stay away. Direct investments by foreign companies are extremely important to Israel's economy since they could provide her with technological know-how and ready markets.

In their preparations for 1992, EEC countries have come to an understanding that Government purchases will include in part imports, and not only locally-produced goods. However, no EEC country, and this includes Britain, France and Germany, today imports even one dollar's worth of Israeli goods in Government purchases even when it can be proven that the Israeli products are competitive. The Arab boycott, of course, is not the only factor that plays a role in these restrictive practices, but it is part of the picture.

It can be demonstrated that the non-tariff barriers are often an effective cover for acquiescence in the Arab boycott.

Modern economies are continent-wide or global and inter-dependent. The old bilateral and trilateral deals have been replaced by multilateral transactions. This has two important implications for the secondary and tertiary boycotts: it means that there is an increased probability that a manufacturing or commercial venture may be exposed at some point to Arab pressure. Thus, it is not in the direct marketing of its own consumer goods that Israel feels the real pinch of the Arab boycott, but in attempts to sell its technical products to giant companies that do not want to be involved in any way with Israel.

These companies, mainly in Europe and in the Far East, may not even be exposed to direct Arab pressure. They just know that in some way, at any time in the future, one of their subsidiaries in a distant country may suffer as the result of contacts with Israel and, therefore, these contacts should be avoided.

One argument often put forward by those who try to minimize the economic effect of the Arab boycott is that, as mentioned above, the Israeli economy has made enormous strides forward despite the Arab boycott. What this argument overlooks is, of course, the huge injection of aid which the Israeli economy has been receiving throughout the years from world Jewry, the Government of the Federal Republic of Germany and mainly from the U.S. Government.

Direct defence costs are, of course, the main reason why this enormous injection of aid has not resulted in even greater achievements for the Israeli economy. The Arab boycott is yet another factor that slowed down progress towards economic independence. Although it is difficult to quantify the damage, the assessment of some economists during a meeting in November 1989, in London, was that were it not for the Arab boycott, the annual capital injection into Israel, during the past decade, could have been at least 10 percent smaller, and achieved the same results.

We also have to take into consideration the potential dangers of acquisition of German or European companies by multi-national companies and by others, and mergers on a large-scale, occurring in Europe because of 1992, and its influence on economic relations with Israeli companies in the future. §

A small number of Arab States does not enforce the Secondary and Tertiary Boycotts. National legislation, in the case of the FRG, would no doubt induce additional States to desist. Thus, the adoption of effective anti-boycott measures through national legislation would be a valuable step and an important contribution both to the elimination of discrimination of companies and individuals based on race and religion by boycott compliance and to the enhancement of economic and trade relations with Israel, by abolishing an important trade barrier.

We consider the proposals for national legislation and the harmonization of EC anti-Boycott legislation as two separate issues to be dealt with separately.

אאא, חוזם: 8814

אל: רהמש/439

מ-: בון, נר: 108, תא: 080791, זח: 1900, דח: ב, סג: סב,

בבב

סודי-ביותר/בהול-לבקר

אל: אירופה 1, ס/מנכ'ל כלכלה

מאת: הצירה, בון

הנדון: פסגת ה- G-7 וחרם ערבי

1. ממקור מהימן ובכיר, שסוכם בין הצדדים לוועידה, שפיסקה נגד החרם הערבי נכללת בהצהרת הסיכום של משתתפי הפסגה.

2. יש להמנע מחשיפת המקור בשיחות נציגויות מאיה בנושא.

מרים שמרת.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, @ (מצב), איר, איר, 2, כהן, כלכליתב, ר/מרכז, @ (רם), אמן, כלכליתג, סולטן

סססס

אאא, חוזם: 7782

אל: רהמש/385

מ-: רהמש, נר: 6, תא: 080791, זח: 0907, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מידי

להלן הנוסח המתוקן לחוזם 7689 - שימונא לב לתיקון בעימוד
=====

אל: בון

השגריר

חרם: רצ"ב נוסח מתוקן של איגרת רוה"מ שמיר לקנצלר קוהל.

דאג נא להעברת האיגרת לתעודתה. המקור בדיפ.

לשכת רוה"מ

JERUSALEM, JULY 5, 1991.
341-7(2)

DEAR CHANCELLOR,

I WOULD LIKE TO SUBMIT FOR YOUR CONSIDERATION MY GOVERNMENT'S
VIEW THAT, AT THE FORTHCOMING MEETING OF THE G-7 IN LONDON, THE ARAB
BOYCOTT AGAINST ISRAEL BE ON THE AGENDA.

AS YOU KNOW, THE BOYCOTT WAS DECLARED AGAINST US BY THE ARAB
LEAGUE IN 1945 - BEFORE THE ESTABLISHMENT OF OUR STATE - AS A MEANS
OF PREVENTING THE CREATION OF THE STATE OF ISRAEL, AND HAS BEEN
MAINTAINED SINCE THEN.

IT IS UNTHINKABLE THAT NOW FORTY-SIX YEARS LATER AND,
ESPECIALLY, IN THE AFTERMATH OF THE GULF WAR, THIS ECONOMIC WARFARE
AGAINST US SHOULD CONTINUE AND THAT STEPS ARE STILL TAKEN AGAINST
AMERICAN, EUROPEAN AND JAPANESE FIRMS THAT DO BUSINESS WITH US.

IT WOULD BE MOST HELPFUL IF AT THE LONDON MEETING THE ARAB
STATES WERE CALLED UPON TO CANCEL THE BOYCOTT. AT THE SAME TIME THE
INTERNATIONAL COMMUNITY SHOULD ENACT LEGISLATION WHICH COMES TO THE
DEFENCE OF FIRMS AND THEIR SUBSIDIARIES AND INTRODUCES ENFORCEMENT
MEASURES AGAINST VIOLATORS, SIMILAR TO THE EFFECTIVE AMERICAN
LEGISLATION WHICH HAS EXISTED SINCE 1979. THIS IS NECESSARY BECAUSE

IN THE TOTAL WAR THE ARABS HAVE WAGED AGAINST US THEY HAVE ALSO PENALISED FOREIGN COMPANIES THAT HAVE MAINTAINED ECONOMIC RELATIONS WITH US.

WE REQUEST YOUR SUPPORT IN SECURING EFFECTIVE GERMAN LEGISLATION WHICH WILL PROTECT GERMAN COMPANIES AND INDIVIDUAL GERMAN CITIZENS AGAINST PRESSURES AND BLACKMAIL BY THE ARAB BOYCOTT. WE ARE OF THE OPINION THAT THE CANCELLATION OF THE SECONDARY AND TERTIARY BOYCOTTS BY THE ARAB STATES, VIS-A-VIS EUROPEAN OR AMERICAN FIRMS, NEED NOT BE AT ALL CONNECTED TO THE PEACE PROCESS, BUT MAY COME AS PART OF A NEW SYSTEM OF RELATIONS BETWEEN THE UNITED STATES AND EUROPE,

ON THE ONE HAND, AND THE ARAB STATES ON THE OTHER, IN THE WAKE OF THE GULF WAR. THERE IS NO JUSTIFICATION FOR STATES WHICH ARE MEMBERS IN THE GULF COOPERATION COUNCIL - PRIMARILY SAUDI ARABIA AND KUWAIT - TO CONTINUE, TODAY, TO BOYCOTT FOREIGN COMPANIES BECAUSE OF THEIR TIES TO ISRAEL.

I TURN TO YOU, YOUR EXCELLENCY, IN THE HOPE THAT YOU WILL INITIATE A PROCESS AT THIS CONFERENCE WHICH WILL LEAD TO A CHANGE IN THE SITUATION.

WITH BEST WISHES,

SINCERELY,

YITZHAK SHAMIR

HIS EXCELLENCY
CHANCELLOR HELMUT KOHL
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY

תפוצה: (רהמ)

סססס

אאא, חוזם: 7689

אל: רהמש/382

מ-: רהמש, נר: 6, תא: 080791, זח: 0907, דח: מ, סג: שמ,

בבכ

שמור/מיידי

אל: בון

השגריר

חרם: רצ"ב נוסח מתוקן של איגרת רוח"מ שמיר לקנצלר קוהל.

דאג נא להעברת האיגרת לתעודתה. המקור בדיפ.

לשכת רוח"מ

JERUSALEM, JULY 5, 1991.

341-7(2)

DEAR CHANCELLOR,

I WOULD LIKE TO SUBMIT FOR YOUR CONSIDERATION MY GOVERNMENT'S VIEW THAT, AT THE FORTHCOMING MEETING OF THE G-7 IN LONDON, THE ARAB BOYCOTT AGAINST ISRAEL BE ON THE AGENDA.

AS YOU KNOW, THE BOYCOTT WAS DECLARED AGAINST US BY THE ARAB LEAGUE IN 1945 - BEFORE THE ESTABLISHMENT OF OUR STATE - AS A MEANS OF PREVENTING THE CREATION OF THE STATE OF ISRAEL, AND HAS BEEN MAINTAINED SINCE THEN.

IT IS UNTHINKABLE THAT NOW FORTY-SIX YEARS LATER AND, ESPECIALLY, IN THE AFTERMATH OF THE GULF WAR, THIS ECONOMIC WARFARE AGAINST US SHOULD CONTINUE AND THAT STEPS ARE STILL TAKEN AGAINST AMERICAN, EUROPEAN AND JAPANESE FIRMS THAT DO BUSINESS WITH US.

IT WOULD BE MOST HELPFUL IF AT THE LONDON MEETING THE ARAB STATES WERE CALLED UPON TO CANCEL THE BOYCOTT. AT THE SAME TIME THE INTERNATIONAL COMMUNITY SHOULD ENACT LEGISLATION WHICH COMES TO THE DEFENCE OF FIRMS AND THEIR SUBSIDIARIES AND INTRODUCES ENFORCEMENT MEASURES AGAINST VIOLATORS, SIMILAR TO THE EFFECTIVE AMERICAN LEGISLATION WHICH HAS EXISTED SINCE 1979. THIS IS NECESSARY BECAUSE IN THE TOTAL WAR THE ARABS HAVE WAGED AGAINST US THEY HAVE ALSO PENALISED FOREIGN COMPANIES THAT HAVE MAINTAINED ECONOMIC RELATIONS WITH US.

WE REQUEST YOUR SUPPORT IN SECURING EFFECTIVE GERMAN
LEGISLATION WHICH WILL PROTECT GERMAN COMPANIES AND INDIVIDUAL GERMAN
CITIZENS AGAINST PRESSURES AND BLACKMAIL BY THE ARAB BOYCOTT.
WE ARE OF THE OPINION THAT THE CANCELLATION OF THE SECONDARY
AND TERTIARY BOYCOTTS BY THE ARAB STATES, VIS-A-VIS EUROPEAN OR
AMERICAN FIRMS, NEED NOT BE AT ALL CONNECTED TO THE PEACE PROCESS,
BUT MAY COME AS PART OF A NEW SYSTEM OF RELATIONS BETWEEN THE UNITED
STATES AND EUROPE,

HIS EXCELLENCY
CHANCELLOR HELMUT KOHL
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY

ON THE ONE HAND, AND THE ARAB STATES ON THE OTHER, IN THE WAKE OF THE
GULF WAR. THERE IS NO JUSTIFICATION FOR STATES WHICH ARE MEMBERS IN
THE GULF COOPERATION COUNCIL - PRIMARILY SAUDI ARABIA AND KUWAIT - TO
CONTINUE, TODAY, TO BOYCOTT FOREIGN COMPANIES BECAUSE OF THEIR TIES
TO ISRAEL.

I TURN TO YOU, YOUR EXCELLENCY, IN THE HOPE THAT YOU WILL
INITIATE A PROCESS AT THIS CONFERENCE WHICH WILL LEAD TO A CHANGE IN
THE SITUATION.

WITH BEST WISHES,

SINCERELY,

YITZHAK SHAMIR

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רם), אמן, @ (מצב), ממד, איר, איר, 2, כהן,
כלכליתג', סולטן, כנצור, סייכל

סססס

אאא, חוזם: 6283

אל: רהמש/298

מ-: רהמש, נר: 4, חא: 050791, זח: 1502, מ: סג: שמ,

בבבב

שמור/מידי

א ל: בון

השגריר

העבר נא האיגרת הרצ"ב מרוה"מ שמיר לקנצלר קוהל.

לשכת רוה"מ

JERUSALEM, JULY 5, 1991.
341-7(2)

DEAR CHANCELLOR,

I WOULD LIKE TO SUBMIT FOR YOUR CONSIDERATION MY GOVERNMENT'S VIEW THAT, AT THE FORTHCOMING MEETING OF THE G-7 IN LONDON, THE ARAB BOYCOTT AGAINST ISRAEL BE ON THE AGENDA.

AS YOU KNOW, THE BOYCOTT WAS DECLARED AGAINST US BY THE ARAB LEAGUE IN 1945 - BEFORE THE ESTABLISHMENT OF OUR STATE - AS A MEANS OF PREVENTING THE CREATION OF THE STATE OF ISRAEL, AND HAS BEEN MAINTAINED SINCE THEN.

IT IS UNTHINKABLE THAT NOW FORTY-SIX YEARS LATER AND, ESPECIALLY, IN THE AFTERMATH OF THE GULF WAR, THIS ECONOMIC WARFARE AGAINST US SHOULD CONTINUE AND THAT STEPS ARE STILL TAKEN AGAINST AMERICAN, EUROPEAN AND JAPANESE FIRMS THAT DO BUSINESS WITH US.

IT WOULD BE MOST HELPFUL IF AT THE LONDON MEETING THE ARAB STATES WERE CALLED UPON TO CANCEL THE BOYCOTT. AT THE SAME TIME THE INTERNATIONAL COMMUNITY SHOULD ENACT LEGISLATION WHICH COMES TO THE DEFENCE OF FIRMS AND THEIR SUBSIDIARIES AND INTRODUCES ENFORCEMENT MEASURES AGAINST VIOLATORS, SIMILAR TO THE EFFECTIVE AMERICAN LEGISLATION WHICH HAS EXISTED SINCE 1979. THIS IS NECESSARY BECAUSE IN THE TOTAL WAR THE ARABS HAVE WAGED AGAINST US THEY HAVE ALSO PENALISED FOREIGN COMPANIES THAT HAVE MAINTAINED ECONOMIC RELATIONS WITH US.

WE ARE OF THE OPINION THAT THE CANCELLATION OF THE SECONDARY

AND TERTIARY BOYCOTTS BY THE ARAB STATES, VIS-A-VIS AMERICAN OR EUROPEAN FIRMS, NEED NOT BE AT ALL CONNECTED TO THE PEACE PROCESS, BUT MAY COME AS PART OF A NEW SYSTEM OF RELATIONS BETWEEN THE UNITED STATES AND EUROPE, ON THE ONE HAND, AND THE ARAB STATES ON THE OTHER, IN THE WAKE OF THE GULF WAR. THERE IS NO JUSTIFICATION FOR STATES WHICH ARE MEMBERS IN THE GULF COOPERATION COUNCIL - PRIMARILY SAUDI ARABIA AND KUWAIT - TO CONTINUE, TODAY, TO BOYCOTT AMERICAN COMPANIES BECAUSE OF THEIR TIES TO ISRAEL.

I TURN TO YOU, YOUR EXCELLENCY, IN THE HOPE THAT YOU WILL INITIATE A PROCESS AT THIS CONFERENCE WHICH WILL LEAD TO A CHANGE IN THE SITUATION.

WITH BEST WISHES,

SINCERELY,
YITZHAK SHAMIR

HIS EXCELLENCY
CHANCELLOR HELMUT KOHL
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רס), אמן, @ (מצב), ממד, איר1, איר2, כהן,
כלכליתג', סולטן, בנצור, סייבל

סססס

Jerusalem, 8 July 1991

/21 SHAMIR MEETS WITH GERMAN TRADE UNION DELEGATION

/91.07.08 (Communicated by the Prime Minister's media adviser)

Prime Minister Yitzhak Shamir met on Friday, 5.7.91, with a German Trade Union delegation headed by Heinz Werner Mayer who told the Prime Minister that he personally and the union he heads support and will continue to support Israel with all the means at its disposal. The visitor added that most Germans think that peace is easy to achieve and do not understand the difficulties that Israel is contending with.

The Prime Minister said that Israel expects greater understanding and tolerance of the situation in the Middle East from the U.S. and the European countries. "We are ready to look for help to advance the peace process (direct negotiations in the U.S. or in Europe), but on the condition that the elements involved in the peace process will be completely objective and not be partial to one side," the Prime Minister emphasized. "I hope," Shamir added, "that the effort will lead to the start of negotiations between us and the Arabs which means parallel negotiations with the Palestinians and with the Arab countries."

In conclusion, the Prime Minister expressed his wish for the European countries to support Israel which is the only democratic country in the region. Unfortunately, Shamir said, the Arab countries are not showing any intention of moving toward democratic rule and it is therefore very important that Europe, and especially Germany and the U.S., invest their efforts in that direction, because wars do not occur between democratic countries.

DF/ds
/0

11:20 hours

אאא, חוזם: 28474

אל: רהמש/1493

מ-: בון, נר: 301, תא: 260691, זח: 1900, דח: מ, סג: סב,

בבכ

סודי ביותר/מיד

א ל: מנהל אירופה 1

מאת: הצירה, בון

הנדון: אגרת ממרה'מ ושה'ח לוי לסגן הקנצלר ושה'ח גנשר מיום 25 ביוני
1991

להלן נוסחה כפי שהוגשה ב- 25 דנא:
(מצב הטקסט)

MR. HANS-DIETRICH GENSHCER
VICE CHACELLOR AND FEDERAL MINISTER
OF FOREIGN AFFAIRS
FEDERAL RAPUBLIC OF GERMANY
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
99-103 ADENAUERALLE
5300 BONN 1
JERUSALEM, 25TH JUNE 1991

DEAR COLLEAGUE,

I WAS PLEASED TO HEAR THAT THE EUROPEAN COMMUNITY
COUNCIL OF MINISTERS APPROVED ON THE 17TH OF JUNE THE
UNDERSTANDING WHICH I REACHED WITH THE MINISTERIAL TROIKA
AND WITH COMMISSIONER MATUTES, REGARDING THE PARTICIPATION
OF THE EUROPEAN COMMUNITY IN THE REGIONAL CONFERENCE
INITIATING THE DIRECT NEGOTIATIONS BETWEEN ISRAEL AND HER
NEIGHBOURS.

BOTH THE APPROVAL OF THE GOVERNMENT OF ISRAEL AND YOUR DECISION
SYMBOLIZE TO ME THE OPENING OF A NEW CHAPTER IN THE RELATIONS
BETWEEN ISRAEL AND EUROPE, LEADING TO ISRAEL'S INTEGRATION IN
THE EUROPEAN ECONOMIC SPACE.

IN THIS SPIRIT OF UNDERSTADING BEWTEEN OURSELVES AND
OUR DECLARED WISH TO DEEPEN THE RELATIONS BETWEEN EUROPE
AND ISRAEL, YOU WILL NO DOUBT UNDERSTAND MY FEELING OF
DISMAY WHEN OUR AMBASSADOR IN BOON REPORTED TO ME ON THE
LACK OF WILLINGNESS ON YOUR PART TO IMPLEMENT THE PROMISE

GIVEN TO ME DURING MY VISIT TO BONN, BY THE CHANCELLOR AND BY YOURSELF, REGARDING THE COMMENCEMENT OF TALKS, WITH THE AIM OF YOUR ASSISTING ISRAEL IN TACKLING THE CHALLENGE OF ABSORBING THE MASS IMMIGRATION, AS MANIFESTED IN RECENT WEEKS BY THE AIRLIFTING OF ONE OF THE MOST ANCIENT JEWISH COMMUNITIES, THAT OF THE ETHIOPIAN JEWS.

AFTER RETURNING FROM GERMANY I INFORMED MY GOVERNMENT OF YOUR READINESS TO ASSIST US, TO WHICH I ADDED MY CONVICTION THAT WE COULD RELY ON YOU. I REMEMBER THE TALKS WE HELD IN BAD REICHENHALL IN MID-AUGUST LAST YEAR AND THOSE IN NEW YORK LAST SEPTEMBER, WHEN I ACCEPTED YOUR SUGGESTION TO WAIT WITH OUR REQUESTS TO DISCUSS THE REPERCUSSIONS OF GERMAN UNIFICATION.

IN OUR MEETING IN BONN ON THE 14 TH OF MARCH, CHANCELLOR KOHL PROMISED THAT THE TALKS BETWEEN OUR EXPERTS WOULD COMMENCE WITHIN FOUR WEEKS. SINCE THEN 14 WEEKS HAVE ELAPSED.

AS I MENTIONED, OUR AMBASSADOR IN BONN HAS INFORMED ME OF BEING TOLD THAT YOU ARE UNABLE AT THIS STAGE TO HOLD THESE TALKS, FOR, AMONG OTHER REASONS, POLITICAL CONSIDERATIONS THAT HAVE NOTHING TO DO EITHER WITH OUR RELATIONS OR WITH GERMANY'S COMMITMENT TO THE STATE OF ISRAEL AS INDEED STATED BOTH BY THE CHANCELLOR AND BY YOURSELF.

MY COLLEAGUES IN THE GOVERNMENT AS WELL AS THE ISRAELI AND JEWISH PUBLIC, ARE CONFRONTING ME WITH THE QUESTION AS TO THEN GERMANY INTENDS TO FULFIL HER PROMISE AND START THE TALKS WITH US.

I WOULD APPRECIATE YOUR URGENT ATTENTION AND LOOK FORWARD TO HEARING FROM YOU.

YOUR SINCERELY

DAVID LEVY
DEPUTY PRIME MINISTER AND
MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS .

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, אירל

סססס

אאא, חוזם: 28499

אל: רהמש/1494

מ-: בון, נר: 302, הא: 260691, זח: 1900, דח: מ, סג: סב,

בכב

סודי ביותר/מידי

א ל: מנהל אירופה 1

ד ע: ממנכל, מדריד

מאת: הצירה, בון

הנדון: אגרת ס/רה'מ ושה'ח לוי לשה'ח גנשר

1. לבקשתנו הדחופה התקבלתי עי ראש האגף המדיני שלגינטוויט אמש. נכח מנהל מזרח קרוב פון הוסלה. פתח בחיוך בשואלו במה הם יכולים לתרום לשיפור היחסים הבינלאומיים בין שתי המדינות.

2. הגשתי האגרת ושניהם קראוה. במהלך השיחה שהתפתחה הצגתי את השתלשלות הדברים החל מהפגישה בבאר רייכנהל באוגוסט ועד פגישת השגריר עם שהח גנשר ב- 4 עיניים לפני שבועיים והעדר תשובה חיובית והתקדמות בעקבותיה, דבר שגרם לממרה'מ ושה'ח לוי לכתוב האגרת.

3. שלאגינטוויט השיב שיעביר האגרת מיידית לשה'ח החוזר בלילה מחול. הם לא היו מודעים לפגישת השגריר וגנשר, והוסיף בכדיחות שיגער בו על שלא השיב דבר לשגריר.

4. לבקשת ממנכל התקשרתי הבוקר שנית לשלגינטוויט ובהתייחס לשיבת הממשלה המתקיימת הבוקר, שאלתיו אם ניתן לצפות לתשובה עד יום ה 27 דנא אחה'צ או לכל המאוחר יום ו' בבוקר. שכן הנושא עולה בשאלות דחופות בכנסת. שלאגינטוויט ענה שאינו יכול להשיב על כך. אך יעביר השאלה לשר. את המכתב קיבל גנשר הבוקר.

5. בנפרד נוסח האגרת כפי שהגשנוה.

מרים שמרת.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, @ (מצב), איר

סססס

אאא, חוזם: 26540
אל: רהמש/1382
מ-: המשרד, תא: 250691, זח: 1550, דח: ב, סג: סב,
בבב
53697
סודי ביותר/בהול להזעיק
לנמען
גרמ 10101

אל: השגריר, הציר, בון

הנדון: אגרת סרה'מ ושה'ח לגנשר

בנפרד נוסח האגרת כפי שאושרה סופית ע'י סגן רה'מ ושה'ח. מבקשים שתעבירוה
ללא דיחוי ובמידת הניתן עוד היום, לידי שה'ח גנשר.
אשרונא עם העתק לממנכ'ל במדריד.

מילוא

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, איר1

סססס

אאא, חוזם: 26647
אל: רהמש/1381
מ-: המשרד, חא: 250691, זח: 1634, דח: ב, סג: סב,
בבב
סודי ביותר/בהול להזעיק עבור שגריר, ציר בון
סודי ביותר/מידי עבור יוסי הדס ממנכל מדריד

111088

בהול להזעיק/סודי ביותר

אל: השגריר, הציר בון

סודי ביותר / מידי
א ל : המשנה למנכ"ל יוסי הדס, מדריד

להלן נוסח האגרת :

DEAR COLLEAGUE,

I WAS PLEASED TO HEAR THAT THE EUROPEAN COMMUNITY COUNCIL OF MINISTERS HAS ON THE 17TH OF JUNE APPROVED THE UNDERSTANDING WHICH I HAVE REACHED WITH THE MINISTERIAL TROIKA AND WITH COMMISSIONER MATUTES, REGARDING THE PARTICIPATION OF THE EUROPEAN COMMUNITY IN THE REGIONAL CONFERENCE INITIATING THE DIRECT NEGOTIATIONS BETWEEN ISRAEL AND HER NEIGHBOURS.

BOTH THE APPROVAL OF THE GOVERNMENT OF ISRAEL AND YOUR DECISION SYMBOLIZE TO ME THE OPENING OF A NEW CHAPTER IN THE RELATIONS BETWEEN ISRAEL AND EUROPE, LEADING TO ISRAEL'S INTEGRATION IN THE EUROPEAN ECONOMIC SPACE.

IN THIS SPIRIT OF UNDERSTANDING BETWEEN OURSELVES AND OUR DECLARED WISH TO DEEPEN THE RELATIONS BETWEEN EUROPE AND ISRAEL, YOU WILL NO DOUBT UNDERSTAND MY FEELING OF DISMAY WHEN OUR AMBASSADOR IN BONN REPORTED TO ME ON THE LACK OF WILLINGNESS ON YOUR PART TO IMPLEMENT THAT WHICH I WAS TOLD DURING MY VISIT TO BONN, BY THE CHANCELLOR AND BY YOURSELF, REGARDING THE COMMENCEMENT OF TALKS WITH US, WITH THE AIM OF YOUR ASSISTING ISRAEL IN TACKLING THE CHALLENGE OF ABSORBING THE MASS IMMIGRATION TO ISRAEL. THIS HAS BEEN MANIFESTED IN RECENT WEEKS BY THE AIRLIFTING AND ABSORPTION OF ONE OF THE MOST ANCIENT JEWISH COMMUNITIES, THAT OF THE ETHIOPIAN JEWS.

AFTER RETURNING FROM GERMANY I HAVE INFORMED MY GOVERNMENT OF YOUR READINESS TO ASSIST US TO WHICH I ADDED MY CONVICTION THAT WE COULD RELY ON YOU. I REMEMBER THE TALKS WE HELD IN BAD REICHENHALL IN THE MIDDLE OF LAST AUGUST AND THOSE IN NEW YORK LAST SEPTEMBER, WHEN I ACCEPTED YOUR SUGGESTION TO WAIT WITH OUR REQUEST TO DISCUSS THE REPERCUSSIONS OF GERMAN UNIFICATION.

IN OUR MEETING IN BONN ON THE 14TH OF MARCH, CHANCELLOR KOHL PROMISED THAT THE TALKS BETWEEN OUR EXPERTS WOULD COMMENCE WITHIN FOUR WEEKS. SINCE THEN 14 WEEKS HAVE ELAPSED.

AS MENTIONED EARLIER ON, OUR AMBASSADOR IN BONN HAS INFORMED ME OF BEING TOLD THAT YOU ARE UNABLE AT THIS STAGE TO HOLD THESE TALKS, FOR, AMONG OTHER REASONS, POLITICAL CONSIDERATIONS THAT HAVE NOTHING TO DO, NEITHER WITH OUR RELATIONS NOR WITH GERMANY'S COMMITMENT TO THE STATE OF ISRAEL AS INDEED STATED BOTH BY THE CHANCELLOR AND BY YOURSELF.

MY COLLEAGUES IN THE GOVERNMENT AS WELL AS THE ISRAELI AND JEWISH PUBLIC, PRESENT ME WITH THE QUESTION WHEN DOES GERMANY INTEND TO FULFIL HER PROMISE AND START THE TALKS WITH US.

I WOULD APPRECIATE YOUR URGENT ATTENTION AND LOOK FORWARD TO HEARING FROM YOU AS SOON AS POSSIBLE.

YOURS SINCERELY,

DAVID LEVY
DEPUTY PRIME MINISTER AND MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS

HIS EXCELLENCY
MR. HANS-DIETRICH GENSCHER
VICE CHANCELLOR AND FEDERAL MINISTER
OF FOREIGN AFFAIRS
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY
BONN

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, איר1

סססס

אאא, חוזם: 23457

אל: רהמש/1271

מ-: בון, נר: 261, תא: 210691, זח: 1800, דח: ב, סג: סב,

בכבב

סודי ביותר - לנמען בלבד / בהול

אל: ממנכ'ל

דע: מנהל איר 1

שיחה עם שר המדינה במשרד הקנצלר, דר' שטאבנהגן, במשרדו .

השיחה נמשכה למעלה מחצי שעה והתקיימה בארבע עינים .

בתחילת השיחה סיפרתי לו על פגישותי עם דר' הרטמן ולאחר מכן עם שהח גנשר.

הרגשתי את עומק התדהמה שתשובה הקנצלר עוררה בישראל וזאת הן בגלל הפרת ההבטחה של הקנצלר לקיום שיחות תוך ארבעה שבועות והיענותו להמלצות שה'ח גנשר להמתין להעלאת הנושא עד לאחר איחוד גרמניה ולאחר הבחירות . היענותו להמלצות אלה מעמידה אותנו היום בפני שוקת שבורה. כן יש בהתניה הפוליטית נסיון 'לכופף' אותנו בנושאים שהינם קיומיים עבורנו. גרמניה מעולם לא עשתה זאת עד היום.

שאבנהגן השיב שאיננו יודע אם אכן גנשר כבר שוחח עם הקנצלר - פירט את אירועי השבוע האחרון שהעסיקו ביחד ובנפרד את הקנצלר ושהח גנשר. בנושא המוטיבציה לסיבות לעמדה זו של הקנצלר, אמר שכמובן אין בגרמניה כסף, הוסיף בבדיחות: אף פעם אין לנו, אך התרשמותו היא שלאחר שיחתה הקנצלר עם

שה'ח לוי HAT SICH DEM KANZLER ETWAS QUER UEBER DEN WEG GELEGT

וזאת בתחום הפוליטי.

הוא יוודא בתחילת השבוע הבא אם כבר התקיימה שיחת הקנצלר עם גנשר ואם לא, מתי תתקיים ולאחר מכן יקיים הוא עצמו שיחה עם הקנצלר. הערכת שטאבנהגן לגבי משקל המצוקה הפיננסית של גרמניה בעמדת הקנצלר כלפינו מקבל סימוכין גם מכך שבשיחת הקנצלר עם יו"ר ועדת התביעות, הרב מילר (שהתקיימה שעתים קודם לכן-ראה דוחי במברק נפרד), לא חוזר לא הוזכרו קשיים כספיים של גרמניה. יתר על כן הובעה בחוזר נכונות לפתור 'מצוקה יהודית' במהירות ובהגינות. לא מן הנמנע שהיה כאן נסיון, עילג כלשהו, להפריד בין מדינת ישראל והעם היהודי. דומני שתשובת הרב מילר בשיחה זו - ושל ישראל זינגר יומיים קודם לכן - הוכיחו לגרמנים התוחלת המועטה שבנסיון מעין זה.

נבון

אאא, חוזם: 30205

אל: רהמש/1811

מ-: המשרד, חא: 300591, זח: 1655, דח: ב, סג: סו,

בכב

108645

סודי/בהול

224.05

א ל: אל'מ ראובן ארליך, לשכת מתאם הפעולות בלבנון, משהב'ט

ד ע: אמ'ן/מחקר

מאת: ארב'ל 2

הנדון: השבויים הגרמנים בלבנון

מר GEORG WITSCHEL היועץ המדיני בשגרירות גרמניה התקשר ומסר כי לקראת דיון ביום ב' הקרוב של קבוצת עבודה בענין השבויים הגרמנים בלבנון, מבקש משרד החוץ הגרמני לדעת:

1. האם ממשלת ישראל מוכנה להכנס למו'מ עם מדינות וארגונים שמחזיקים בשבויים בלבנון? ויטשל הדגיש שהארגון שמעניין אותם הוא חיזבאללה.

2. האם ישראל מוכנה לערב את הצלב האדום הבינ'ל במו'מ?

3. האם ישראל מוכנה לכלול בני ערובה/שבויים אירופיים בעיסקת חליפין? כמובן חשוב לגרמנים שני בני הערובה הגרמנים הנמצאים בלבנון.

אנא התייחסותך בהקדם.

ארב'ל 2, מ. בן ציוני

30 במאי 1991

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, @ (שהבט), ביין, ארב'ל 2, הדס, איר, @ (לוברני)

סססס

אאא, חוזם: 80
אל: רהמש/10
מ-: בון, נר: 257, תא: 290591, זח: 1824, דח: ר, סג: בל,
בכב
בלמס/רגיל

אל: אירופה 1
דע: תפוצות
מאת: השגרירות - בון

יהודי ברה'מ - ה-269 בברלין.

היום בעתונות קטעים מתוך מכתב שהקבוצה שיגרה לר'ע ברלין, דיפגן, כדלהלן:

'אנו מבקשים כי תעניק לנו סוף סוף מעמד של פליטים, על מנת לשים קץ לסבלותינו'.

וכן:

'אנו וילדינו רוצים להשתקע בגרמניה... איננו רוצים שיישבו אותנו בשטחים הכבושים ושיהפכו אותנו לאמצעי למימוש מדיניותה של ממשלת ישראל'.

בירושלים רואה הממשלה בהם כוגדים וכברה'מ אינם יכולים לחיות בגלל האנטישמיות, נאמר במכתב.

אבי בנימין

תפוצה: @ (רהמ), שהח, סשהח, @מנכל, ממנכל, @ (מצב), הדס, איר, 1,
תפוצות, בן אבו, גוברין, מזאר, רביב, מעת,
הסברה, @ (נתיב), @ (דיניץ/סוכנות)

סססס

אאא, חוזם: 17031

אל: רהמש/937

מ-: בון, נר: 142, תא: 160591, זח: 1600, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אירופה 1

דע: הפוצות, מזאר 1

יהודי בריה'מ - ה-269 בברלין

בעקבות הפרסומים של הימים האחרונים, לפיהם החליט שר הפנים שויבלה כי אין סיבות המצדיקות הארכת שהותם של הקבוצה הנל בברלין, התקשרתי ל- ARMIN TSCHOEPE, מזכיר המדינה אצל הסנטור לענינים סוציאליים בברלין כדי לברר אם פירוש הדבר גירוש הלכה למעשה. טשפה טען שלמר על מכתבו של שויבלה מהעתונות. המכתב צריך להידון בסנט ויש להניח שיבדקו מה מרחב החמרון המשפטי הנוטר להם. משמעות המכתב של שויבלה היא שה-269 נשארים במעמד של תיירים וככאלה אינם זכאים לסיוע סוציאלי וצריכים לעזוב את המגורים שהועמדו לרשותם.

למעשה הדרך היחידה לבצע זאת היא גירוש. אך טשפה הביע תקוותו שיימצא פתרון שיאפשר השארותם ברפ'ג, ואת בטחונו שהקבוצה לא תגורש, אף הוסיף שאיתות מישאל ברוח זו יתקבל בברכה. שללתי אפשרות זו.

אבי בנימין

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, @ (מצב), הדס, איר, 1,

גוברין, מזאר, בן אבו, תפוצות, @ (נחיב),

@ (דיניץ/סוכנות)

סססס

אאא, חוזם: 10688

אל: דהמש/601

מ-: בון, נר: 91, חא: 100591, זח: 1532, דח: מ, סג: בל,

בבב

בלמס/מיד

אל: סמנכ'ל כלכלית

דע: סמנכ'ל אירופה, סמנכ'ל צפ'א

מאת: השגרירות, בון

הנדון: חרם ערבי

שלכם חוזם 7921

העלינו הנושא עם KAUL, ס/מנהל מז'ת והממונה על מדור ישראל וביקשנו גינוי
כאמור בשלכם הנ'ל. קאול אמר שטרם ראה דיווח משגרירותם בדמשק בנדון, חזר
על עמדת רפ'ג לפיה פועלים לא רק לצמצום הרשימה השחורה, אלא לביטולה,
והתנגדותם העקרונית לחרם, והוסיף שישקול כיצד לגלגל העניין הלאה.

אבי בנימין

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, @ (מצב), הדס, איר1,

כהן, כלכליתב, כלכליתג, בנצור, סולטן,

אוצר, ר/מרכז, ממד, @ (רם), אמן

סססס

אאא, חוזם: 1058

אל: רהמש/54

מ-: בון, נר: 1, תא: 010591, זח: 1500, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: סמנכל הדס

דע: שהח אירופה 1

מאת: השגריר-בון

פגישה עם שר הפנים דר שויבלה (30.4)

פגישתי עם שויבלה ארכה כשעה והתנהלה באוריה מלאת הבנה וידידות. בתחילת השיחה חזר השר והביע תודתו על הסיוע הרפואי שהגשנו לו ואשר הוא תולה בו תקוות. בהמשך הועלו נושאים, שהחשוב בהם היה, כמובן, הנושא הפיננסי.

1. תיאירתי לו את השתלשלות האירועים, תוך הדגשת צרכינו וביקשתי תמיכות, הן אצל הקנצלר והן אצל שר האוצר וייגל. שויבלה הבטיח תמיכה זו ללא סייג והוסיף שהן הקנצלר והן וייגל חשים את מחוייבותם כלפי ישראל. ביחס לוייגל, הוסיף שלמרות היותו שר אוצר, השיקול הפוליטי-מוסרי מכריע אצלו חוזר אצלו על פני הפיסקלי.

הערה: אני מייחס חשיבות רבה לתמיכת שר הפנים שויבלה, בהיותו, יורש העצר' של הקנצלר ומקורב אליו ביותר.

גם שר המשפטים, דר קינקל, הבטיח לי תמיכתו. למרות היותו שר מן ה-FDP הרי שהוא זוכה להערכה רבה בבון מן השנים בהן כיהן כמנכל משרד המשפטים וקודם לכן כראש, המוסד 'הרפגי'.

2. העליתי, כמובן, נושא הגירת יהודי מרה'מ לגרמניה, הודיתי על המדיניות הרסטריקטיבית שממורפג נקטה בה עד היום, אך הוספתי שהחלוקה הסיטונית של טפסי בקשה לויזה עי נציגויות גרמניה בברהם יוצרת ליפיות לאפשרות הגירה המונית, שוודאי איננה רצויה לאיש. בחשובתו הזכיר שויבלה שהם נוהגים-וינהגו-לפי הקרטיונים שסוכמו בינו לביני, אך גם הוא מודע לחלוקה סיטונית זו. הוא כבר דיבר על כך עם שהח גנשר. הוא הציע לגנשר לתת פומבי למדיניותם, לפיה יאפשרו הגירה לצורך איחוד משפחות.

על כך השיב לו גנשר שהוא חושש שגריר ישראל, יצעק'. השבתי שאני בטוח שניתן יהיה למצוא נוסח מוסכם.

3. השיחה התגלגלה גם לנושאי פנים. כאן סיפר שהתקפות ה-CSU נגד ה-FDP ולעיתים גם נגד ה-CDU מקורן בראה'מ בוואריה שטרייבל המנסה לקעקע את בסיס הכוח של יור מפלגתו, שר האוצר תיאור וייגל.

עניין מיוחד היה בתיאור הנושא שכה מעסיק את הציבוריות הגרמנית לאחרונה והיא העלאת המסים. אמר שהקנצלר ומפלגתו יכלו להרשות לעצמם להודיע על העלאת המסים אף לפני

הבחירות ובכל זאת לזכות בהם.
,, בבחירות זכינו ב-3 לאוקטובר (יום האיחוד) ואת זאת שום דבר לא היה חוזר היה משנה.''. התייחס ספציפית לישיבה שלו עם הקנצלר, בהשתתפות וייגל והשר זייטרס עוד בסוף חודש ספטמבר, בה סוכם שלא-חוזר לא-יתחייבו לא להעלות מסים.
לאחר מכן נפצע שויבלה וכאשר בה, בחודש נובמבר, וייגל לבקרו בבית החולים, חוזר החולים, הסביר לו הלה שההתחייבות להימנע מהעלאת מסים נעשתה בלחץ ה-FDP.

4. שויבלה הביע דאגה מאפשרות ה-דיסאינטגרציה בברה'מ, כאשר מדאיגה אותו במיוחד אפשרות ההגירה ההמונית משם וגם שבתהליך ההתפרקות תהיינה כמה חוזר תהיינה כמה רפובליקות עם שליטה על נשק גרעיני. את ברה'מ כולה תיאר - 'מדינה מתפתחת' עם נשק גרעיני.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, @ (מצב), הדס, איר, 1,
גוברין, מזאר, 1, בן אבו, תפוצות, ר/מרכז,
ממד, @ (רם), אמן

סססס

אאא, חוזם: 27343

אל: רהמש/1458

מ-: המשרד, תא: 290491, חז: 1130, דח: מ, סג: שמ,

בבב

105138

שמור/מידי

ססר 103.01

אל: מנהל מזא'ר 1

דע: תפוצות, לשכת רוה'מ, השגרירות בון

הנדון: רפ'ג והגירת היהודים מבריה'מ

Handwritten signature

1. היום נפגשתי להמשך השיחה עם השגריר הרפ'גי קלאוס בלך בה התחלתי לפני מספר שבועות. היו בשיחות השלמות למידע שמסר לי אז ואשר בינתיים כירר הפרטים שבקשתי, כלהלן.

2. בטרם האיחוד ועד לחודש פברואר ש.ז. הספיקו שלטונות גרמ'ז לקבל כחמש-עשרה אלף פניות ממשפחות יהודים מבריה'מ. הצדיקו המעשה בכך שלא עשו דבר לטובת העם היהודי. עם זאת לא הספיקו להעביר הבקשות דרך התהליכים המקובלים. אחרי האיחוד עומדת השאלה מי וכיצד יוחלט ויתממש התהליך שהחל בקבלת הפניות.

3. מעבר לכך קיים ענין הפעילות של שגרפ'ג במוסקבה. עפ'י הוראת הממשלה הפדרלית מחלקת הקונסוליה הגרמנית במוסקבה והקונסוליות הגרמניות בערי השדה כולל בלנינגרד, טפסים להגירה של יהודים לגרמניה. מספר הפונים והמקבלים במוסקבה עובר את הארבע מאות (היינו משפחות) ליום, השגריר בלך מאמין שתוך חודשים קרובים יעבור המספר את עשרת האלפים משפחות שיפנו מעשית בבקשת ההגירה. יש לדעת שמתוך כל מאה מקבלי הטפסים פונים לשגרירות עם הטפסים הממולאים כעשרה אחוז. לא ברור מדוע לא פונים יותר. אולי שומרים הטפסים למקרה הצורך.

4. הטפסים מועברים לשלטונות ההגירה בממשל הפדרלי, שהם למרות מעמדם העצמאי, חלק ממשרד הפנים הפדרלי.

5. בשלב השני מועברים הטפסים למשרדי הפנים של הלנדר. השגריר בלך לא ידע להסביר כיצד פועלות הלנדר לאחר מכן ועל איזה בסיס מועברים הטפסים לאיזור זה או אחר. רק ידע להסביר שנציגי משרדי הפנים של הלנדר נפגשים ודנים בבעיות אלה, הגם שעדיין לא החליטו כיצד לנהוג בפניות הרבות המצטברות.

6. מאליו מובן שלרבים בבריה'מ קרובים ברפ'ג על בסיס קירבה משפחתית וערכויות בנקאים מנפיקים לאנשים הרוצים באיחוד משפחות אשורות לשהיה ועבודה בגרמניה, אך אין עדיין רבים הנהנים מהיענות.

7. בינתיים אין הוראות כלשהן מהממשלה הפדרלית בנוגע לפונים כבקשה להגר תהליך בדיקת הטפסים עצמו הינו ארוך אך אין אחידות בשלבים ובמהירות הטיפול. הממשלה הפדרלית נזהרת מלהעניק אשורות שהיה זמניות ונמנעת בד'כ מלתת אשורות כניסה ליהודים הפונים עם אשורות ישראליות.

8. כאשר לשאלתי על פניית הקונסולים הגרמנים ליהודים בהצעות הגירה כביכול, כפי ששמעתי מגבאי ביה'כ בלנינגרד, השגריר בלך ענה שבירר ומצא

שאכן היתה פניה כזו אך בענין אחר: בקבלת יעוץ כיצד קובעים יהדות המהגרים
אולי מכך נוצר הרושם המוטעה. לשאלותי ענה שהם מקבלים את אישור הגופים
היהודים כד'כ אך ערים לאפשרויות הזיופים. אין הם מפרידים בין בני משפחה
יהודים ולא יהודים.

9. כתום השיחה הודיתי לשגריר בלך על המידע והערתי שהוא מעורר דאגה מרובה
שדווקא גרמניה מתערבת במהלך העליה לה ציפינו השגריר הגיב שהוא מודע
לעמדתנו ועם זאת חזר על העמדה הידועה של הקהילה בגרמניה, על כך שקיים
חשש כבד שרפ'ג תחליט יום אחד לסגור את שעריה (זהו חשש בעיקר אצל הגרמנים
בבריה"מ אך מסתבר שגם אצל היהודים המחפשים כל אפשרות לעזוב את בריה"מ).
רפ'ג טרם החליטה כיצד לנהוג והשאלה כולה מעוררת ויכוח בגרמניה לא רק
בממשלה הפדרלית אלא גם בממשלות הלנדר. תהליך קבלת ההחלטה הינו סבוך אך
יחד עם זאת מודה שנוצרות ציפיות ואפילו מרחיקות לכת אצל יהודי בריה"מ,
דבר המעיב על האפשרות הריאליות של היהודים לעלות לארץ. עד כאן.

א. לוין
מוסקבה

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, גוברין, מזאר, 1,
הדס, איר, 1, בן אבו, תפוצות

סססס

אאאא, חוזם: 25029

אל: רחמש/1318

מ-: בון, נר: 220, תא: 250491, זח: 1600, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל: החשכ'יל

דע: חשגריר מנכל האוצר מזאר אירופה 1

מאת: חציר הכלכלי, בון

חנדון: וועידת חתביעות- רכוש ללא יורשים במדינות מזרח גרמניה

1. ב- 18/4/91 נפגשו סול כגן (מנכל וועידת חתביעות) ודר' ברוזיק (מנכל המשרד של ו'ית בגרמניה) עם המנכל המדיני של משרד האוצר הגרמני CARSTENS ועם מנכל האגף חובריק מיודענו. קרסטנס נקט עמדה חיובית ואילו חובריק היה שלילי, כרגיל וחביע עמדתו שממשלת גרמניה עשתה די והותר בשביל היהודים. היתה זו שיחה מוקדמת לקביעת השלבים הבאים של חמו'י'מ.

2. נציגי וועידת חתביעות חציגו עקרונית 4 תביעות:

- א. מפגש בין הקנצלר קול לדרי' מילר, כפתיח לחמו'י'מ,
- ב. החזר הרכוש היהודי במדינות גרמניה המזרחית
- ג. פצוי נוסף, כולל תשלומים שוטפים, לאלה שלא פוצו במידה מספקת
- ד. תמיכה למוסדות רווחה המטפלים בניצולים

3. בימים אלה, התקשרו אנשי וועידת חתביעות עם ZAHN ראש לשכתו של שר המדינה STAVENHAGEN וסכמו עמו לנסות ולקבוע פגישה בין קוחל למילר בעת ביקורו של קוחל בארה'ב ב- 21/5/91 אם תאריך זה לא יתאים, יקבעו פגישה בגרמניה לפני או אחרי נסיעתו של קוחל. לאחר השיחה עם קוחל יתנהל חמו'י'מ עם פקידי האוצר, כשהובריק יהיה כנראה המוביל.

דברת

תפוצה: שחח, סשהח, @ (רחמ), מנכל, ממנכל, @ (מצב), חדס, איר1, סייבל, גוברין, כחן, אוצר

סססס

אאאא, חוזם: 25028

אל: רחמש/1317

מ-: בון, נר: 219, תא: 250491, זח: 1600, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל: החשכ'יל

דע: השגריר מנכל אוצר אירופה 1

מאת: הציר הכלכלי, בון

חנדון: הווכוח בין וועידת התביעות ל' וועד המרכזי של יהודי גרמניה'

מוקד הווכוח הוא בשאלה - מי יגיש את התביעות להחזר רכוש יהודי ללא יורשים ובעיקר - מי יקבל את הרכוש או את הפצויים, וכיצד יחולק. וועידת התביעות רואה עצמה כארגון גג של יחדות העולם כיורשת החוקית. ' הוועד המרכזי' טוען שהרכוש צריך להגיע בחלקו הגדול לקהילה היהודית בגרמניה, בעיקר לאור צרכי הקליטה של הגירה גדולה ברוסיה לא ברור איזה חלק מיעד הוועד המרכזי לישראל. מנכ"ל וועידת התביעות מדבר על הענקת 40 אחוז למוסדות ישראלים. ב- 18/4/91 נפגשו גלנסקי וכגן בלווי ברוזיק. הפגישה התנהלה ברגיסטרים הרועשים ולא הגיעו בה לסכום, חוץ מאשר הסכמה לחלופי רשימות, לצורכי השוואה. לפי הערכת דר' ברוזיק, קשה יהיה למנוע מצב של כפילות בהגשה של חלק של חקשות.

חציתי לוועידת התביעות לחזור לפעול במסגרת ' אירסו', שקבלה בשנות ה-50 את הרכוש היהודי במערב גרמניה ללא יורשים וחלקה אותו. לפי חמידע חבלתי בדוק שבידי, קיבלה אז ישראל חלק עיקרי של הרכוש. נסיונותי עד כה לקבלת מידע על ' אירסו' לא זכו להצלחה. גם פניית הקונסוליה בניו-יורק למילר לקבלת מידע בנושא זה לא נענתה. היות שאינו יודע כיצד יגמר הווכוח בין ' וועידת התביעות' לבין ' הוועד המרכזי', אני מציע שניזום מגעים עם שני הגורמים, כדי להבטיח חלקה של ישראל בירושה, וזאת מבעוד מועד.

דברת

תפוצה: שחח, סשחח, @ (רחמ), מנכל, ממנכל, @ (מצב), חדס, איר, 1, כהן, סייבל, אוצר

סססס

אאאא, חוזס: 12174

אל:רהמש/726

מ-:המשרד, תא: 140491, זח: 1038, דח:ר, סג:שמ,

כבב

9,513945

שמור/רגיל

אל: כוון - השגריר.

הנדון: ביקור שר איכות סביבה TOEPFER

לאור רצונו של השר לבקר בארץ ביקשה שגרפ'ג לברר מי עשוי להיות מארחו ואילו מועדים במאי באים בחשבון. הוסיף כי לאחר ביקוריו במפרץ מעוניין השר גם להשקיע בפרויקטים מתאימים בארץ.

לאחר ברור ראשוני כלשכת רוה'מ מסתבר כי ס/השר יגאל ביבי ישמש כמארחו וכי הגרמנים יוכלו להציע מועדים במחצית השניה של מאי (עד 28.5). הנ'ל נמסר כבר לשגרפ'ג. הביקור יטופל מבחינתנו בתאום צמוד עם כלכלית 2.

אירופה 1- כלכלית 2

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, מצב, הדס, איר, כהן, כלכליתב', רביב, מאור, @ (איכותהסביבה)

סססס

אאא, חוזם: 10759

אל: רהמש/634

מ-: בון, נר: 101, תא: 110491, חז: 1630, דח: ר, סג: סו,

כבב

סודי / רגיל

אל : אירופה 1

דע : תפוצות

מאת: השגריר- בון

שיחה עם שר המדינה במשרד הקנצלר (4, 10)
בשיחה עם דר' שטאבנהגן עלה גם נושא מהגרים יהודים מברח'מ.
על כך אמר בן- שיחי:

1. 300 היהודים שהגיעו לברלין לאחר שהות בארץ- לא הממשלה הפדרלית ולא ממשלת ברלין יעזו לגרשם בכוח. כשהעליתי את החשש שרבים יבואו בעקבותיהם, הרים ידיים בייאוש.

2. על ההגירה היהודית מברח'מ לגרמניה: אישר שממרפ'ג אימצה המלצתי לשר הפנים שויבלה. להמנע מקביעת מיכסות ולאפשר כניסה מצומצמת ומבוקרת עפ'י 3 הקטגוריות הידועות, קרי:

א. איחוד משפחות

ב. יהודים מאזור תרבות גרמני

ג. מקרי מצוקה מיוחדים

במודע ובמתכוון נמנעו מפירוט זה בהנחיות וזאת מחשש דליפה. הוא היה מודע לסיכומי עם מנכל משרד הפנים נויזל. לפיו יזכו הבקשות לטיפול יסודי ואיטי.

3. בסיום הביע דאגה שהמהגרים היהודים מברח'מ עלולים יום אחד לגלות שעם הגיעם לגרמניה, הם יכולים לבקש זכות מקלט ASYLRECHT בטענה שהם נרדפים בברח'מ מפאת אנטישמיות. ההכרעה לגבי מבקשי זכות מקלט נתונה לבתי המשפט ולא לממשל. לכן אם פירצה זו תתגלה, ניתן יהיה לצמצמה או למנעה רק ע'י מניעת כניסתם. אין לשטאבנהגן ספק שיהודים מבקשי זכות מקלט מסיבה זו- ייענו.

נבון

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, @ (מצב), הדס, איר, 1,
גוברין, מזאר, 1, בןאבו, תפוצות, @ (נתיב)

סססס

אאא, חוזם: 4017

אל: רהמ/ש/250

מ-: בון, נר: 40, תא: 040491, ח: 1400, דת: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מידי

אל: ס/מנכל מזאר, אירופה 1, תפוצות
מאת: הצירה, בון

הנדון: קליטת מהגרים יהודים מברהם ברפג
לשלנו נר 257 מ-22 במרס

ולמברק לוין ממוסקבה חוזם 14613

1. דיברתי הבוקר עם שר המדינה שטאבנהגן, ותיארתי בפניו דאגתנו ושיחת השגריר עם מזכיר המדינה במשרד הפנים, שבסיומה הבטיח דר' נויזל להמליץ בפני שר הפנים שויבלה להעלות את הנושא עם הקנצלר. שטאבנהגן הבטיח לטפל (הנושא בסמכות האגפים עליהם הוא ממונה). הקנצלר, כידוע, ישוב מחופשתו בשבוע הבא.

2. דיברתי בנושא עם מ'מ ראש האגף המשפטי במשהח DR. EITEL הוא מבין את דאגתנו. תוך שהבעתי הבנה לשיקוליהם ואילוציהם, ביקשתיו לדאוג לכך שימנע הרושם שיצר הקונכל הגרמני בלנינגרד בקרב הקהילה היהודית שם. הבטיח להעביר הדברים לראש האגף ולמנהל המח' האחראית לנושא, הנמצאים בחופשה.

מרים שמרת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, גוברין, מזאר 1, הדס,
אירו, תפוצות, בןאבו, @ (דיניץ/סוכנות)

סססס

אאא, חוזם: 30658

אל: רהמש/1927

מ:- בון, נר: 317, תא: 280391, ח: 1900, מ: סג: שמ,

בבב

שמור/מידי

אל: אירופה 1

דע: סמנכל גוברין תפוצות

מאת: הצירה בון

הנדון: 300 עולים מברהם אזרחי ישראל בברלין

בהמשך לשלי 284 מ-26.3.

1. החלטת הסנאט של ברלין נפלה ב-26 דנא, אך בנגוד לעמדתנו בזכות פנייה לשר הפנים הפדרלי לאשר באופן חד פעמי ויוצא מן הכלל את המשך שהייתם ברפ"ג של הנל. המדובר באישור שהייה למשך שנתיים, שניתן להאריכו בצורה סדירה והמאפשר זכות עבודה AUFENTHALTSBEFUGNIS

2. ראש המדור הקונסולרי קרון ונציג הסוכנות לוי, השתתפו יחד עם מזכיר המדינה לעניינים סוציאליים בברלין במפגש עם הקבוצה (3.27). יגאל קורן שב מזועזע ממפגש זה. לאחר שהסביר שכישוראים רואה השגרירות אחריות לגורלם ומבקשת לסייע צחקו הנוכחים בפניו. עורכי הדין המסייעים בידי הקבוצה הותירו רושם שמוטב להימנע מלתארו.

3. עם שובי לשגרירות היום (יום וחצי בדרזדן) התקשרתי עם הזכיר המדינה TSCHOEPE וביקשתי לשמוע פרטים. הוא הסביר:

א. בקבלת ההחלטה עי הסנט הייתה התחשבות במצב הפוליטי הפנימי ברפג דהיינו, גירוש בכוח של הקבוצה הגדולה ביותר של זרים אי פעם והמדובר ביהודים-תעורר ביקורת אדירה. בקבוצה 269 איש, מתוכם 73 ילדים.

ב. מדינת ישראל הינה מדינה חופשית שאזרחיה חופשיים לצאת אותה ולהשתקע במקום אחר.

ג. הסנט פעל בציפיה שהתממשה, שהאנשים הינם,, קשי לב וידרשו בתוקף להשאר חוזר להשאר בברלין' כדבריו. ציין שרואה חשיבות בפגישת קורן ולוי עימם למרות שבריהם (שדבריהם) לא מצאו אוזן קשת.

ד. אם משרד הפנים הפדרלי ייענה בחיוב, הרי שעירית ברלין תמשיך להעניק להם מגורים ועזרה סוציאלית. התרשמותו שהאנשים בעלי מיומנויות, כולל רופאים וישתלבו בקלות יחסית בשוק העבודה בברלין.

ה. הוא הזהיר את הקבוצה שאין בכך בבחינת תקדים וכל מי שיבוא בעקבותיהם מישראל, ההתייחסות אליו תהיה כאל תייר. הוא מעוניין שהדבר יובא גם לתפוצה באמצעי התקשורת בארץ, ויטפל בכך.

ו. אין הוא יודע כיצד ינהג משרד הפנים הפדרלי עתה, לאחר,, שכדור הועבר למגרשו'.

4. השבתי שאמנם מדינת ישראל הינה מדינה שאזרחיה חופשיים לצאתה וזה יסוד מוסד אצלנו, אך שאם משרד הפנים הפדרלי ייעתר לבקשתם יהווה הדבר תקדים, גם אם יצהירו אחרת. אם קבוצה זו תקבל אישור שהייה, בעתיד הלא רחוק יראו

עצמם מגרשים בכוח אחרים.

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
מזאר, בןאבו, תפוצות, קונס, @ (דיניץ/סוכנות)

סססס

שמו

נכנס **

**

**

**

חוזם: 3,24220

אל: המשרד

יעדים: רהמ"ש/1547, מצב/2227, בטחון/2391, סוכנות/421

מ-: בון, נר: 275, תא: 220391, זח: 1700, דח: מ, סג: שמ

תח: א: גס: אירופה

נד: א

שמו/מדי

אל: ס/מנכל אירופה/ ס/מנכל מזרח

דע: נתיב

מאת: הצירה, בון

הנדון: יציאת יהודים מברמה לגרמניה

למברק לוין חוזם 14613

ולמברקם חוזם 21336

1. בהמשך לבדיקתנו את המצב לאשורו, ולבקשתכם, נפגש השגריר (21.3) בדחיפות עם מזכיר המדינה במשרד הפנים נויזל. השתתפה הח"מ.

2. תחילה תוצאות בדיקתנו:

א. שב- 9 בינואר הוחלט- תוך התחשבות בתפיסות הקהילה היהודית בגרמניה כמו- גם מדינת ישראל- בפגישה בין הקנצלר, שרי הפנים והחוץ SCHAEUBLE ו- GENSCHER, יו"ר הבונדסראט VOSCHERAU וראשי הממשלה RAU (נורד- ריין וסטפליה) ו- SPAETH (באדן וירטמברג):

שקליטת יהודים מברמה תעשה על בסיס בדיקת כל מקרה במסגרת החוק לסיוע הומניטרי לפליטים: לא נקבעה הגבלה מספרית: - ההחלטות תתקבלנה בכל מקרה ומקרה ברוח נדיבה, כאשר איחוד משפחות וטיפול במקרים קשים יעמדו בראש ובראשונה לנגד עיני המחליטים, אך גם ימלא תפקיד לשימור יכולת החיות של הקהילות היהודיות בגרמניה: - קליטת מהגרים סובייטים אמורה להתבצע במידים הסבירים מבחינת יכולת קליטתם ע"י הרשויות הפדרליות וה- לאנדר. קליטתם תתבצע ב- לאנדר בהתאם למפתח הכולל מכסות באחוזים, אך ללא מגבלה מספרית של מקבלי האשרה להשתקע. המספר יקבע ע"י מספר הבקשות להשתקעות שהוגשו ונמצאו ראיות לתשובה חיובית.

ב. בגרמניה נמצאים כ- 4000 יהודים מברמה (מתוכם כ- 3000 בברלין) שהגיעו לרד'ג טרם האיחוד (בעקבות הבעת נכונות לקלוט יהודים ביוני

משרד החוץ-מחלקת הקשר

אשתקד) וכאלה שהגיעו באשרת תייר מברמה בחודשים האחרונים.

ג. בישיבה נוספת של הרשויות הפדרליות וה- לאנדר בסוף ינואר, הוחלט לקבוע תאריך קובע שלאחריו לא תאופשר קליטת מהגרים מברמה, אלא באמצעות בקשות שיוגשו לנציגויות רפ"ג בבריה"מ, ורק בברה"מ. התאריך שנקבע הוא ה- 15 בפברואר 1991. לא תינתן רשות שהייה וסיוע בהשתקעות לאלה שהגיעו לאחר תאריך זה, אלא במקרים של איחוד משפחות (מזכיר המדינה טשופה סיפר על מקרים שילדים מצטרפים להורים) או מקרים קשים במיוחד.

ד. יהודי ברה"מ יכולים לפנות בברה"מ (ורק בברה"מ) לנציגויות רפ"ג ולבקש רשות שהיית קבע ברפ"ג. בקשות אלה מועברות לרשות מרכזת בקלן, המחלקת אותן ל- לאנדר לטיפול בהתאם למפתח פיזור המהגרים היהודים, ששב ר' הוזכר, לפי גודל ויכולת הקליטה של כל לאנדר. נדרש רישום בדרכונם המזהה אותם כיהודים או תעודה המעידה על יהדותם.

3. השגריר הביע בפני ד"ר נויזל דאגתנו העמוקה ובקשתנו המאד רצינית על סמך הידיעות המגיעות ממסקבה (מברק לוין), לפעול למניעת הגירת יהודית במספרים שאינם קבילים עלינו. השגריר גם הסתמך על שיחת הקנצלר עם שה"ח לו', בה חזר והביע הקנצלר הסכמתו לעמדת ישראל.

4. תוך התייחסות למידע בסעיף 2 למעלה הבהיר דר' נויזל שתהליך קבלת ההחלטות ב- 9 בינואר לא היה פשוט. הם עצמם נרתעו מקביעת מכסות- וזה היה מקובל עלינו. דר' נויזל הרחיב וסיפר שבדיקה שערכו בקונסוליות בברה"מ בתחילת מרס העלתה שבקייב מתקבלות כ- 350 בקשות להגירה ובלנינגרד ד- 150 עד 250 בשבוע.

5. השגריר הצביע על כך שבניגוד למה שנאמר לו בעבר לא נקבעו ע"י הגרמנים קטגוריות שימנעו הגירה במספרים גדולים, ותיאורטית פרוצות שערי ההגירה לגרמניה ע"י יהודים מברמה"מ. השגריר ציין שמספר הבקשות שיטופל בקצב זה בשנה לחלוטין לא מקובל עלינו.

6. דר' נויזל השיב שהדרג הפוליטי נמנע מלהנחותם מפורשות הוא מודע לחומרת הבעיה מבחינתה של ישראל- אך כל עוד הנחיות אדמיניסטרטיביות אלה בתוקף, קשה לבירוקרטיה לפעול ברוח בקשתנו. הוא יקח דברים היום (22.5) עם שר הפנים שויבלה כדי ללבן עמו את הבעיה ולצורך העלאת הנושא בפני הקנצלר. בתחילת מאי 91 תתקיים ישיבה נוספת של שרי הפנים של ה- לאנדר עם שר הפנים הפדרלי ותעשה בדיקת ביניים של הפונים והנקלטים.

7. קונקרטיס סוכם, שבהבנה שהנושא יישאר חסוי בינם לבינינו, יטופלו הבקשות המגיעות מברמה"מ לרשות המרכזית בקלן בקצב מאד יסודי (קרי איטי).

8. דר' נויזל התייחס גם בנחרצות לקבוצת הישראלים יוצאי ברמה"מ הנמצאת בברלין ואמר שלא תאופשר להם שהות נוספת, עתה משנסתיימה המלחמה. גם ציין שנתונה תמיכת דר' גלינסקי לעמדתם זו.

9. מזכיר המדינה נויזל ציין כרקע לקבלת החלטותיהם את העניין הקיים ברפ"ג בקיום קהילות יהודיות ואת הלחץ המתמיד עליו ועל אחרים מעמיתיו של דר' גלינסקי בנדון. השגריר ביקש בתוקף בשיחה היום (22.3) עם נציגות ה-

משרד החוץ-מחלקת הקשר

ZENTRALEAT ודר' גלינסקי להגיע להבנה עם ישראל בנושא ולחדול מהפעלת לחץ זה. שפה אחרת, בקשה חד- משמעית שלנו שהצנטרלראט ימנע לחלוטין החל מהיום מלפעול למען פתיחת שערי גרמניה בפני הגירה יהודית. גלינסקי נמנע מלהתחייב ואמר שרצונו להעלות הנושא לדיון עם חבריו בועד. ידוע שיש מתנגדים לבקשה זו. דר' נויזל ציין גם את המטלות האחרות המכבידות עליהם הכרוכות בקליטת כשש מאות אלף מהגרים ומבקשי מקלט בשנה. עליהם גם להתחשב בתקריאות המתקרבות למימדי פרעות שאירעו כלפי זרים, בעיקר בגרמ"ז.

מרים שמרת

שמ

תפ: שהח(2), סשהח(1), רהמ"ס(0), מנכל(1), ממנכל(1), גוברין(1), מזאר(2), הדס(1), איר(2), בןאבו(1), תפוצות(2), נתיב(0), דיניץ/סוכנות(0)

אאא, חוזם: 24050

אל: רהמש/1536

מ-: פריס, נר: 280, תא: 220391, זח: 1500, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל : סמנכ'ל אירופה

דע : סגן רוה'מ ושה'ח

מאת: השגריר פריס

ביקור סגן רוה'מ ושה'ח בגרמניה.

בק.פ. לכב' נשיא גרמניה אצל השגריר הגרמני (21/3) אמר לי פון וייציקר שביקור ס/רוה'מ ושה'ח בגרמניה היה מוצלח מאד ובשיתה שקיים פון וייציקר באותו יום עם מיטראן עידכן אותו בעמדות שהציג שה'ח לוי אותן כינה פון וייציקר כמעודדות ומאוזנות.

באותה ק.פ. שוחחתי גם עם גנשר שמסר שהועידה הבינ'ל צריכה לבוא כשלב סופי להסדרים שייקבעו במו'מ בילטרלי בין הצדדים לסכסוך. גנשר הדגיש שגם באירופה התהליך היה הדרגתי וממושך והועידה לבטחון אירופה שנתקיימה ב-1990 נתאפשרה רק לאחר עשרות שנים של מו'מ דו-צדדי בין ארה'ב לבריה'מ מחד ובין בריה'מ למדינות אירופה מאידך. גם הוא שיבח את העמדות שהציג שה'ח לוי.

סופר.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1, איר2,
ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאא, חוזם: 24220

אל: רהמש/1547

מ-: בון, נר: 275, תא: 220391, זח: 1700, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מידי

אל: ס/מנכל אירופה/ ס/מנכל מזאר

דע: נתיב

מאת: הצירה, בון

הנדון: יציאת יהודים מברה'מ לגרמניה

למברק לוין חוזם 14613

ולמברקם חוזם 21336

1. בהמשך לבדיקתנו את המצב לאשורו, ולבקשתכם, נפגש השגריר (21.3) בדחיפות עם מזכיר המדינה במשרד הפנים נויזל. השתתפה הח'מ.

2. תחילה תוצאות בדקתנו:

א. שב- 9 בינואר הוחלט- תוך התחשבות בתפיסות הקהילה היהודית בגרמניה כמו- גם מדינת ישראל- בפגישה בין הקנצלר, שרי הפנים והחוץ SCHAEUBLE ו- GENSCHER, יו"ר הבונדסראט VOSCHERAU וראשי הממשלה RAU (נורד- ריין וסטפליה) ו- SPAETH (באדן וירטמברג):

שקליטת יהודים מברהם תעשה על בסיס בדיקת כל מקרה במסגרת החוק לסיוע הומניטרי לפליטים: לא נקבעה הגבלה מספרית: - ההחלטות תתקבלנה בכל מקרה ומקרה ברוח נדיבה, כאשר איחוד משפחות וטיפול במקרים קשים יעמדו בראש ובראשונה לנגד עיני המחליטים, אך גם ימלא תפקיד לשימור יכולת החיות של הקהילות היהודיות בגרמניה: - קליטת מהגרים סובייטים אמורה להתבצע במימדים הסבירים מבחינת יכולת קליטתם ע"י הרשויות הפדרליות וה- לאנדר. קליטתם תתבצע ב- לאנדר בהתאם למפתח הכולל מכסות באחוזים, אך ללא מגבלה מספרית של מקבלי האשרה להשתקע. המספר יקבע ע"י מספר הבקשות להשתקעות שהוגשו ונמצאו ראויות לתשובה חיובית.

ב. בגרמניה נמצאים כ- 4000 יהודים מברה'מ (מתוכם כ- 3000 בברלין) שהגיעו לרד'ג טרם האיחוד (בעקבות הכעת נכונות לקלוט יהודים ביוני אשתקד) וכאלה שהגיעו באשרת תייר מברה'מ בחודשים האחרונים.

ג. בישיבה נוספת של הרשויות הפדרליות וה- לאנדר בסוף ינואר, הוחלט לקבוע תאריך קובע שלאחריו לא תאופשר קליטת מהגרים מברה'מ, אלא באמצעות בקשות שיוגשו לנציגויות רפ'ג בבריה'מ, ורק בברה'מ. התאריך שנקבע הוא ה- 15 בפברואר 1991. לא תינתן רשות שהייה וסיוע בהשתקעות לאלה שהגיעו לאחר תאריך זה, אלא במקרים של איחוד משפחות (מזכיר המדינה טשופה סיפר על מקרים שילדים מצטרפים להורים) או מקרים קשים במיוחד.

ד. יהודי ברה'מ יכולים לפנות בברה'מ (ורק בברה'מ) לנציגויות רפ'ג ולבקש רשות שהיית קבע ברפ'ג. בקשות אלה מועברות לרשות מרכזות בקלן, המחלקת אותן ל- לאנדר לטיפול בהתאם למפתח פיזור המהגרים היהודים, שכב ר הוזכר, לפי גודל ויכולת הקליטה של כל לאנדר. נדרש רישום בדרכונם המזהה אותם כיהודים או תעודה המעידה על יהדותם.

3. השגריר הביע בפני ד'ר נויזל דאגתנו העמוקה ובקשתנו המאד רצינית על סמך הידיעות המגיעות ממוסקבה (מברק לוין), לפעול למניעת הגירת יהודית במספרים שאינם קבילים עלינו. השגריר גם הסתמך על שיחת הקנצלר עם שה'ח

לוי, בה חזר והביע הקנצלר הסכמתו לעמדת ישראל.

4. תוך התייחסות למידע בסעיף 2 למעלה הבהיר דר' נויזל שתהליך קבלת ההחלטות ב- 9 בינואר לא היה פשוט. הם עצמם נרתעו מקביעת מכסות- וזה היה מקובל עלינו. דר' נויזל הרחיב וסיפר שבדיקה שערכו בקונסוליות בברה"מ בתחילת מרס העלתה שבקייב מתקבלות כ- 350 בקשות להגירה ובלנינגרד כ- 150 עד 250 בשבוע.

5. השגריר הצביע על כך שבניגוד למה שנאמר לו בעבר לא נקבעו ע"י הגרמנים קטגוריות שימנעו הגירה במספרים גדולים, ותיאורטית פרוצות שערי ההגירה לגרמניה ע"י יהודים מברה"מ. השגריר ציין שמספר הבקשות שיטופל בקצב זה בשנה לחלוטין לא מקובל עלינו.

6. דר' נויזל השיב שהדרג הפוליטי נמנע מלהנחותם מפורשות הוא מודע לחומרת הבעיה מבחינתה של ישראל- אך כל עוד הנחיות אדמיניסטרטיביות אלה בתוקף, קשה לבירוקרטיה לפעול ברוח בקשתנו. הוא יקח דברים היום (22.5) עם שר הפנים שויבלה כדי ללבן עמו את הבעיה ולצורך העלאת הנושא בפני הקנצלר. בתחילת מאי 91 תתקיים ישיבה נוספת של שרי הפנים של ה- לאנדר עם שר הפנים הפדרלי ותעשה בדיקת ביניים של הפונים והנקלטים.

7. קונקרטי סוכם, שבהבנה שהנושא ישאר חסוי בינם לבינינו, יטופלו הבקשות המגיעות מברה"מ לרשות המרכזית בקלן בקצב מאד יסודי (קרי איטי).

8. דר' נויזל התייחס גם בנחרצות לקבוצת הישראלים יוצאי ברמה"מ הנמצאת בברלין ואמר שלא תאפשר להם שהות נוספת, עתה משנסתיימה המלחמה. גם ציין שנתונה תמיכת דר' גלינסקי לעמדתם זו.

9. מזכיר המדינה נויזל ציין כרקע לקבלת החלטותיהם את העניין הקיים ברפ"ג בקיום קהילות יהודיות ואת הלחץ המתמיד עליו ועל אחרים מעמיתיו של דר' גלינסקי בנדון. השגריר ביקש בתוקף בשיחה היום (22.3) עם נציגות ה- ZENTRALEAT ודר' גלינסקי להגיע להבנה עם ישראל בנושא ולחדול מהפעלת לחץ זה. שפה אחרת, בקשה חד- משמעית שלנו שהצנטרלראט ימנע לחלוטין החל מהיום מלפעול למען פתיחת שערי גרמניה בפני הגירה יהודית. גלינסקי נמנע מלהתחייב ואמר שרצונו להעלות הנושא לדיון עם חבריו בועד. ידוע שיש מתנגדים לבקשה זו. דר' נויזל ציין גם את המטלות האחרות המכבידות עליהם הכרוכות בקליטת כשש מאות אלף מהגרים ומבקשי מקלט בשנה. עליהם גם להתחשב בתקריות המתקרבות למימדי פרעות שאירעו כלפי זרים, בעיקר בגרמ"ז.

מרים שמרת

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, גוברין, מזאר, 1, הדס, איר, בןאבו, תפוצות, @ (נתיב), @ (דיניץ/סוכנות)

סססס

אאא, חוזם: 24221

אל: רהמש/1548

מ-: בון, נר: 258, תא: 220391, זח: 1730, חמ: מ, סג: שמ,

כבב

שמור/מידי

אל: אירופה 1

דע: ס/מנכל הדס, ס/מנכל גוברין

מאת: הצירה, בון

הנדון: קבוצת ישראלים יוצאי ברה'מ בברלין לשלכם 647. לשלנו 243-244

1. תודה על הנחייתכם להשתתפות יגאל קורן בפגישה.

2. בטיפול קונסולרי שיגרתי של ישראלים במצוקה מוסדר מראש בצורה מחייבת החזר ההלוואה הניתנת לצורך טיסה ארצה. להערכתנו אין סיכוי לצפות לכך במקרה זה ולכן וידאנו מראש טיפולה בשנית של הסוכנות.

כמובן שנכונות הסוכנות לכך הוגדרה ותוגדר כצעד חריג ובגדר EX .GRATIA. משום כך רואים אנו חשיבות בנוכחות איש הסוכנות בפגישה. השתתפותו תתבצע בפרופיל נמוך.

3. דר' גלינסקי תומך נחרצות בקו שהומלץ לפעולה ע'י 2 מזכירי המדינה בברלין והדבר נאמר בסעיף 4 בשלנו 244 וכן נאמר לנו בשנית אתמול ע'י דר' נויזל, מזכיר המדינה במשרד הפנים הפדרלי.

4. לגבי השאר, הרי פרצתם לדלתות פתוחות.....

מרים שמרת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
מזאר, בןאבו, תפוצות, קונס

סססס

אאא, חוזם: 23131

אל: רהמ/ש/1470

מ-: המשרד, תא: 210391, ח: 1838, ד: ב, סג: שמ,

בבב

שמור/בהול לבוקר

אל: שמרת

הנדון: קבוצת יוצאי בריה'מ בברלין

לשלך 243 ו-244

א. אין לנו כל בטחון שהפרשה תסתיים באופן הרצוי לנו. פתרונה תלוי בראש ובראשונה במידת הנחרצות ששלטונות ברלין יגלו בנכונותם לסיים לאלתר שהייתה הבלתי חוקית של הקבוצה בברלין. יש למנוע פיזורם ולנדר על חשבון המכסות, שכן מדובר באזרחים ישראלים. יש טעם להבליט מבחינתנו את המימד הקונסולרי בפרשה (ישראלים במצוקה) ולהבליע את המימד הסוכנותי של קליטת עלייה. על רקע זה עדיף שכל הטבה שהסוכנות תהייה מוכנה להעניק על מנת להחזירם ארצה, תוגדר כצעד חריג ובגדר EX GRATIA.

ב. מאמצים המלצתכם לשיגור יגאל קורן לפגישה ולבקש כי נציג הסוכנות, שנוכחותו אינה הכרחית, יצניע חלקו בפגישה, או שיוותר עליה כליל. כן מציעים לגייס תמיכת גלינסקי במאמץ להחזרת הקבוצה ארצה. דברים ברורים מפיו יסייעו להתגבר על העכבות של שלטונות ברלין.

ג. הנ'ל על דעת הסמנכלים הדס וגוברין.

אירופה 1.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
מזאר, בןאבו, תפוצות, קונס

סססס

אאא, חוזם: 21872

אל: רהמש/1386

מ-: בון, נר: 244, תא: 200391, חז: 1900, ח: ב, סג: שמ,

בבב

שמור/בהול לבוקר

אל: סמנכל מזא'ר מר יוסי גוברין

דע: אירופה 1 / מנהל תפוצות

הנדון: 300 עולים מברה'מ, אזרחי ישראל, בברלין. בהמשך לשלנו 243.

1. התקשר עמי מזכיר המדינה לעניינים סוציאליים TSCHOEPE לאחר שנועץ במזכיר המדינה לענייני פנים.

2. מזכיר המדינה פתח בספרו שהבוקר (20.3) ערכה קבוצת העולים, בסיוע שלושה עד ארבעה עורכי דין ששכרו, מסיבת עיתונאים בקהילה האכנגלית ואיימה בשביתת רעב במקרה ותביעותיה לרשיון שהיה בברלין לא ייענו. ד'ר גלינסקי שנכח במסיבת העיתונאים והתקשר לשגריר, סיפר שהקבוצה השמיצה את ישראל וטענה כי בישראל רצו ליישבם בשטחים המוחזקים בניגוד לרצונם.

3. מזכיר המדינה טשופה מסר לי שהחליט עם עמיתו לענייני פנים להמליץ בפני ממברלין, הסנאט, לאמץ את 'הקו הישראלי' שתיארתי בפניו דהיינו לא ליצור תקדים ולא לפרוץ סכרים ובעיקר לא לפגוע באינטרסים ישראלים ולהתיחס לאזרחי ישראל כאל פליטים.

בהמלצתו יכתוב שאין הוא רואה אפשרות להכליל קבוצה זו בהיותה ישראלית במסגרת 'הסדר המכסות' (שנקבע לקליטת יהודי ברה'מ ע'י ממרפ'ג בשיתוף עם ה-לאנדר ופירושו פיזורם לפי מפתח במדינות השונות של הפדרציה, בסיוע פדרלי - פרטים בנפרד). כמו כן אין הוא רואה אפשרות להעניק להם רשות שהיה מטעם ברלין בגלל ההוצאות הכרוכות בכך לעיריית ברלין.

4. ד'ר גלינסקי, לדבריו, תומך אף הוא בנקיטת קו זה.

5. מר טשופה הודיע לעתונות שמדובר בישראלים במעמד תיירים ושיש נכונות ישראלית לקלוט אותם בשנית.

6. מזכיר המדינה הציע וביקש שנציג השגרירות ונציג הסוכנות יהיו נוכחים במפגש הבא עם הקבוצה לאחר שהסנאט של ברלין יחליט בנושא. זה אמור להיות ביום ג' 26 דנא. נעצה עם השגריר אנו ממליצים על היענות להצעת מר טשופה מהטעמים הבאים:

- בצדק הוא טוען שהמדובר באזרחים ישראלים ומן הראוי שאיש השגרירות ידבר עמם.

- הוא אימץ את הקו הרצוי לנו ועל בסיס קשרי עבודה הוגנים ויחסי ציבור מן הראוי להתייצב למפגש זה.

- מטעמים של דימוי ציבורי עלינו לנסות ולהדבר עם קבוצת אנשים זו.

7. נבקש את נציג הסוכנות להשתתף ומבקשים אישורכם שראש המדור הקונסולרי, מר יגאל קורן יסע למפגש הבא בברלין.

שמרת

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, גוברין, מזאר, תפוצות,
בן אבו, הדס, אירו, @ (דיניץ/סוכנות)

סססס

אאא, חוזם: 21873

אל: רהמש/1385

מ-: בון, נר: 243, תא: 200391, חז: 1800, מ: סג: שמ,

בבב

שמור/מיד

אל: ס'מנכל מזאר, מר יוסי גוברין

דע: ס/מנהל אירופה מר מוטי לוי
מנהל תפוצות מר יהודי קינר

מאת הצירה/בון

זכרון דברים - 300 עולים מברה'מ בעלי אזרחות ישראלית בברלין .

התקשר עמי (19.3) מזכיר המדינה לעניינים סוציאליים בברלין ARMIN
TSCHOEPE וביקש להתייעץ לגבי כ-300 עולים מברה'מ שהגיעו מישראל לברלין
בחודשים האחרונים וביקשו 'מחסה מפני המלחמה'.

מסיבות הומניטריות נענתה עיריית ברלין למבוקשם, התייחסה אליהם כתיירים
ישראלים חסרי קורת גג והעניקה להם דיור ודמי-מחיה למשך תקופת המלחמה. עם
סיומה אין עוד הצדקה לכך ולמעשה עליו להפסיק הסדר זה. הוא אינו רוצה
לעשות צעד שיהיה מנוגד לאינטרסים של ישראל שהרי הינם אזרחי ישראל.
יחד עם יו"ר הקהילה היהודית בברלין נפגש עם קבוצה מתוכם (18.3) ונאמר לו
מפורשות שישראל היתה רק תחנת מעבר עבורם ומבוקשם הוא להשתקע ברפ"ג.
התרשמותו שיסרבו לחזור לישראל אם יוודע להם הדבר ויעדיפו בחלקם לחזור
לברה'מ. הוא שוקל לבדוק אפשרות קליטתם ב-לאנדון השונים ויש לו עכבות
לסגור בפניהם את מקום הדיור הנוכחי (אינו מסוגל נפשית ואינו רוצה בסיוע
כח משטרי).

חשבתי שקליטתם של 300 איש אלה בגרמניה תהיה בבחינת יצירת תקדים
ושבעקבותיה יגיעו אלפים. הציע לקבוע תאריך יעד, ואפילו את ה-15.3.91
כתאריך יעד שכבר עבר.

חזרתי על ספקותי ובקשתי שהות להתייעצות .
התייעצתי עם השגריר ועם ס'מנכ"ל גוברין והיתה תמימות דעים שלא נראית
לנו האפשרות להסכמה לקליטתם בגרמניה וכי יווצר 'אפקט כדור שלג' בו
אין אנו ואין הגרמנים מעוניינים .

במקביל ביקשתי מנציג הסוכנות בפרנקפורט לברר אם בשנית יסייעו ויממנו
הטסתם חזרה לישראל. תשובתו המוסמכת לאחר התייעצות עם משרדו בירושלים
היתה:

'הסוכנות בירושלים מאשרת נכונותה למסור כרטיסי טיסה לישראל לאותם עולים
שיצאו מישראל לגרמניה אחרי שקיבלו בעבר כרטיסי טיסה לישראל ע"י הסוכנות
בברה'מ וזאת עם ההסתייגות-

(א) שהם יחזירו את הכסף לסוכנות אחרי הגעתם לישראל, או
(ב) במקרה שלא יהיו להם אמצעים להחזיר הכסף תיכנס הסוכנות איתם למו"מ
במגמה להפוך את התשלום למענק' .

דיברתי שנית עם טשופה כדי למסור לו כל המידע והעמדות הנל .
הדגשתי שאיננו יכולים לקבל שישראל תיהפך לתחנת מעבר מברה'מ לרפ"ג וכי
אנו מבקשים שהתייחסות השלטונות ברפ"ג אליהם תהיה כאל ישראלים החופשיים
לנסוע לכל מקום בעולם .

ביקשתי, שבעיצוב החלטתו, אותה הוא עומד לקבל תוך התייעצות עם מזכיר
המדינה לענייני פנים בברלין ובהשתתפות יו"ר הקהילה היהודית ד"ר גלינסקי,
יתחשב בעובדה שישראל מוכנה בשנית לסייע בהבאתם לישראל. כמו כן העברתי
עליו את הפרטים כיצד יוכלו עולם אלה להתקשר לנציג הסוכנות בפרנקפורט .

מזכיר המדינה הבטיח לחזור ולדווח על החלטתו לאחר שיקבלה. התרשמותי שהוא נוטה לקלוט אותם ברפ"ג בשל רתיעה לגרשם מגבולותיה.
מזכיר המדינה סיפר לי שבנוסף לקבוצת מהגרים זו (מישראל) יש כיום בברלין כ-3000 יהודים מברה"מ שהגיעו בעקבות החלטת ממרפ"ג לאפשר קליטת יהודים מברה"מ אצלם - טרם האיתוד - בחודשים האחרונים גדל המספר בעיקר כתוצאה מהצטרפות בני משפחה.
לכן קבעו תאריך יעד (15.2.91) שבו מהגרים אלה יוכלו להשתקע בגרמניה אך ממשיכים להגיע בני משפחה של כאלה שהצליחו להשתקע ו'מקרים קשים' והם נאלצים לבדוק כל מקרה לגופו ונוהגים בגמישות.

נמשיך לעקוב ונדווח.

שמרת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, גוברין, מזאר, תפוצות,
בןאבו, הדס, איר, @ (דיניץ/סוכנות)

סססס

אאא, חוזם: 21871

אל: רהמש/1394

מ-: בון, נר: 245, תא: 200391, ח: 1800, חר: סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל: אירופה 1, מצפ'א, תפוצות

דע: שילה, לשם-שטין /ושינגטון

מאת: השגריר/בון

פגישת הקנצלר עם משלחת AJC (19.3.91)

אחד מחברי המשלחת התקשר כדי לדווח.

סיפר שהפגישה נמשכה כשעתיים (פי שנים מהזמן שהוקצב). הקנצלר הגדיר אותה :

OFF THE RECORD.

בעיינו ברישומיו אמר בן שיחי שלמרות משך הזמן, היה בשיחה

LESS THAN MEETS THE EAR.

1. הקנצלר סיפר בחום על פגישתו עם שהח ואמר שהיה מאד רוצה לשוב ולהפגש עימו כדי להרחיב השיחה בנושא היסטוריה יהודית וגרמנית.

2. הקנצלר ייחס חשיבות רבה לתרומה היהודית לתרבות הגרמנית. היה מברך לו היתה בגרמניה קהילה יהודית - ולו קטנה - אך תוססת.

הוא מודע לכך שלשראל דעה אחרת, הוא מכבד זאת ורוצה לעזור. דיבר על ניצנים של פעילות יהודית במגזר התרבותי בגרמניה והזכיר בהקשר זה את רחל סלמנדר ממינכן וחנותה.

3. הנושא הפלשטיני העיב על הפופולריות של ישראל בגרמניה אך מן הרגע שישראל היתה מאוימת, חזרה התמיכה הרחבה. הקנצלר רואה צורך בפתרון הבעיה הפלשטינית - תוך אנטחת בטחונה של ישראל. הוא רואה תפקיד מיוחד לאירופה מאוחדת במזה"ת. הזכיר מעין "תכנית מרשל". אין הוא מוכן לתת הכשר אוטומטי לכל מדינות ערב שהשתתפו בקואליציה במלחמת המפרץ.

4. כחלק ממעורבותה האפשרית של הקהילה במז"ת, צריכה זו לנטוש כניעתה לחרם הערבי. גרמניה צריכה למלא תפקיד פעיל בכך. זאת הוא רואה כחלק מהתחייבותו למורשתו ולמורשת העם הגרמני. גם בטחון ישראל יצא נשכר מכך.

5. הוא רואה את אירופה מתאחדת תוך 10 שנים והזכיר ספציפית הצטרפות שוודיה נורבגיה פינלנד ואוסטריה עד שנת 94 ועד שנת 2000 תצטרפנה גם צ'כיה, פולניה והונגריה.

6. הוא מזהה 3 קבוצות כלכליות עיקריות בעולם :

יפן וקוריאה

אירופה המתאחדת

ארה"ב וקנדה

7. קוהל דיבר גם על בעית המדינות העניות לעומת המדינות העשירות בעולם. הוא רואה כאן אפשרות לפעילות אירופית בה יכולה ישראל לסייע.

8. לתחום פעילותה של ועידת התביעות אמר קוהל שהתוצאות טובות - התייחס בעיקר לרכוש יהודי בגרמ'ז לשעבר.

9. הקנצלר גם התייחס בקצרה לחלקן של חברות גרמניות בחימוש עירק. אמר שזה בוודאי לא היה המקור היחידי ובוודאי לא העיקרי לחימושה של מדינה זו, אך הוא מודע לחלוטין שבהקשר זה, גרמניה נמדדת לפי קריטריונים אחרים.

10. קוהל הזכיר בנימת ביקורת את התנגדות ה-SPD לאישור הצוללות ומימון ע"י ממרפ"ג.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רס), אמן, הדס, איר1, איר2, בנצור, מצפא,
תפוצות, בןאבו, סולטן

סססס

אאאא, חוזם: 21336

אל: רהמש/1353

מ-: המשרד, תא: 200391, חז: 1512, דח: מ, סג: שמ,

בבב

38093

שמור/מידי

גרמ 35101

אל: בון, השגריר

דע: נתיב

הנדון: יציאת יהודים מבריה"מ לגרמניה
בהמשך למברק אריה לוין ממוסקבה - נר 36 מה-13 דנא

בהמשך לשיחות סגן רה"מ ושה"ח בגרמניה נבקש לקיים פגישות בדרג מתאים
במשרדי הקנצלר וגנשר, כדי למסור את המידע על דברי הקונסולים הגרמנים
בלנינגרד ובקייב, ולבקש שישלחו הוראות מתאימות לשגרירות ולקונסוליות
בבריה"מ, להפסיק מתן אשרות לא כל שכן הודעות לפיהן גרמניה מוכנה 'לקלוט
מספר בלתי מוגבל של יהודים'.

י. הדס - י. גוברין

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, גוברין, מזאר, הדס,
אירו, בןאבו, תפוצות, @ (נתיב), @ (דיניץ/סוכנות)

סססס

אאאא, חוזם: 19800

אל: רהמש/1265

מ-: המשרד, תא: 190391, חז: 1409, חר: סג: שמ,

בבבב

9,382273

שמור/רגיל

גרמ 10603

אל: בון - השגריר

הנדון: פגישת סגן רוה'מ ושה'ח עם נשיא גרמניה. 14.3.91.

השתתפו מצידם: השגריר ון דר גבלנץ ועוזרו של הנשיא.

מצידנו: השגריר נבון והדס.

השר: אני מאד שמח להביא לך ד'ש מהנשיא הרצוג. הוא ביקש להעביר לך ד'ש בחום של ידיד. עברנו ימים קשים נהגנו בתבונה אך בדאגה עמוקה. איש לא ידע כיצד זה יתפתח. הסוף טוב הכל טוב. זו היתה נקודת אור בימים ההם, התייצבותה של גרמניה לצידנו, התייצבות שעוררה כבוד. ידענו להעריך זאת מאד, טוב שהסתיים כפי שהסתיים.

הנשיא: קודם כל אני רוצה להודות לך על הביקור המשמח אותי. אני גם מודה עבור הד'ש של הנשיא הרצוג אותו אני מעריך כמדינאי וידיד. הביקור שלי בישראל והביקור שערך הנשיא הרצוג בגרמניה יצרו בינינו הקשר האישי והידידותי. אינני חושב שהביקור של הנשיא הרצוג בגרמניה היה קל עבורו מבחינה אישית. ברצוני להוסיף מימד אישי. יחד אנו נתנו חסות לקונצרט שהבטחנו לאוכלוסיה בת'א. אני מקוה שבקרוב נקיימו. אנו שמחים שהקואליציה הצליחה נגד צדאם חוסיין במלחמה. אוסיף לגביכם שתי הערות:

1. רצוני להדגיש שהייתי מזועזע מהעובדה שהאוכלוסיה בישראל נאלצה לשים מסכות גז וללכת למקלטים כדי להתגונן נגד נשק כימי שהושג הודות לאנשי עסקים גרמנים.

ידוע לנו שמחצית העולם לא העריכה נכון הסכנה של צדאם חוסיין, אך יש הבדל אדיר אם הסכנה נובעת מגרמניה או ממדינה אחרת.

2. אנחנו יודעים להעריך העמדה המאופקת של ישראל. אני מתאר לעצמי שבביקורך תדבר על היחסים הביטלרטיים ועל המצב במזה'ת. במידה ותרצה לדעת דברים קונקרטיים תמצא בני שיחה יותר מתאימים ממני. אך אם ברצונך לדבר עליהם עמי בוודאי אשמח להאזין. אם ברצונך שאעביר דברים לאחראים אני לרשותך. מצד שני אני מאד מעוניין לדעת כיצד אתה רואה תוצאות מלחמת המפרץ.

השר: במעמדך אתה מייצג המאחד כל חלקי הציבור. טבעי שכידיד אשתפך בראיתנו המצב באזור והיחסים הביטלרטיים.

כאן הרחיב השר על תוקפנות צדאם חוסיין ועל הטעות שעשה כשחשב שלא תהיה מלחמה. אילו הצליח הרבה דברים היו משתעבדים לתוקפנות. אנו הבנו את המציאות והסקנו את המסקנות המתאימות. למרות שידענו על מה שתכנן נגדנו לא עשינו פעולה מונעת משיקולים שהסתברו כנכונים. אולי מישהו היה מאשים אותנו בסיכול המאמץ לחסל תוקפנות צדאם חוסיין. הירי של הטילים על האוכלוסיה האזרחית מצד אחד והאיפוק מצד שני על כל המשתמע מכך:

ישראל שאינה נלחמת ואשר לוחמיה נכנסים לחדרים אטומים עם מסכות גז. זו היתה תקופה קשה מאד... 39 טילים נפלו... חיינו השתנו... בתי ספר נסגרו, מפעלים השתתקו, התירות נפסקה... גזרנו על עצמו ההבלגה גם כדי לא לסכן הקואליציה... העם בישראל התנהג יפה. אף אחד לא האמין שכך יתנהג העם. השר תאר כאן בפרוטרוט מה שעבר על ישראל והמסקנות שעלינו להסיק כשאנו רואים כיצד הערבים מתייחסים אחד לשני ומה היה קורה לנו אילו אנו היינו המותקפים.

השר מוסיף כי הסכנה טרם חלפה. צדאם עודנו בשלטון. בינתיים מתגבשת תפיסה של הסדר בטחוני על ידי חלק ממדינות ערב. גם כך צריך לפקוח עין כדי

שהארגון המתוכנן לא יהפוך לארגון תוקפני. המדובר ב-8 מדינות: 6 מדינות המפרץ+מצרים וסוריה. אם זה יקום על בסיס שלום יכול להיות 1+8. ישראל. זה יכול להיות מאד אפקטיבי אחרת יכולה להיות 8 נגד 1 ואז קיימת הסכנה שזה יהיה שלילי ביותר. משום כך שוחחתי עם מזכיר המדינה בייקר שישפיע עליהם ללכת בכיוון השלום. אמר לי כי בפעם הראשונה חש בתגובה חיובית. מובן כי צריך לעבוד יותר כדי להתקדם. סוריה שיש לה עדיין חלומות עודנה מתמידה בסרבנותה. יש לה ארנסל עצום הכולל נשק כימי וטילים. יש לה אותה קונספציה כשל צדאם חוסיין אלא שאסד יותר פיקח. כשמוגשת עזרה לסוריה היא משתמשת בכסף (המתפנה לה) כדי לקנות טילים בצפון קוריהא: סקאדים משופרים, שהם מסוכנים בהרבה מאלה שבידי צדאם חוסיין. יש לקחת בחשבון שהיא יותר קרובה לישראל מאשר עירק. בייקר הבטיח לי שהממשל האמריקני יפקח עין וכי יפעל לקידום תהליך השלום. השיחות עמו היו טובות מאד. אתמול הוא היה בסוריה. אני מקוה שהצליח להשפיע על המנהיגים הסורים.

זהו צד אחד (המצב באזור). מצד שני אנו עומדים מול אתגר עצום: העליה מברית המועצות. לפי ההערכה יגיעו תוך שלוש שנים כמליון איש מברית המועצות. זוהי משימה הסטורית מלהיבה אך קשה. תוך שלוש שנים נקלוט 25 אחוזים של אוכלוסיתנו. אלה אנשים המגיעים חסרי כל. צריך להכין להם כל דבר: מקומות עבודה, דיור... המשימה הזו יקרה מאד. מעטים העמים היכולים לעמוד באתגר כזה. גרמניה יכולה להעריך גודל המשימה כשהיא ניצבת מול הבעיות שהאיחוד יצר. מבחינתנו הדבר הרבה יותר מורכב וקשה... בין היתר חייבים להבטיח שלא יהיו מובטלים, שיהיה דיור ועוד..

השר עשה כאן השוואה עם הקליטה בשנות החמישים. סיועה של גרמניה באותם ימים עזר לנו להתמודד עם הקליטה תוך תקופה קצרה יחסית אחרת היה לוקח לנו זמן ארוך בהרבה. השר הדגיש כי העליה מהווה סיכוי גדול למשק שלנו מה גם שמדובר בפוטנציאל מיומן.

השר הוסיף כי שוחח עם שר החוץ גנשר על הצורך שגרמניה תעזור לנו... אסור שלא נצליח בהרמת המשימה כדי להבטיח חוסנה של המדינה, של החברה. זהו המבחן הגדול בפניו אנו עומדים בנוסף למאמץ להיות תזקים כדי למנוע מלחמה. קשה מאוד לעשות זאת כשרואים המשאבים שמשקיעים הערבים לבניית מכונת המלחמה שלהם. לצערנו הרב מבחינתנו להפסיד מערכה פירושו להפסיד הקיום. משום כך תמיכת גרמניה גם המוסרית חשובה לנו מאד.

הנשיא: מודה על התשובה המפורטת. חושש מהחזרה לאותן בעיות שהכרנו מלפני תוקפנות עירק נגד כווית. לא ברור איזה עירק תצא מהמשבר וכיצד ישפיע הדבר על אותן מדינות מתונות בקואליציה אחרי התבוסה של צדאם חוסיין שהיה סכנה לאנושות כולה.

הנשיא הוסיף: אנו שמחים שצדאם חוסיין לא הצליח ללקט סביבו כל הערבים מאחורי המסכה הפלסטינית. כל אחד מכיר בכך שישראל חייבת להיות חזקה. אך העם הפלסטיני קיים. לישראל היו בעיות בשנים האחרונות עם הקהילה האירופית. ישראל הסבירה לגרמניה מה היא מקוה להשיג דרכה מהקהילה. בימים הקרובים תהיה גרמניה בקשר עם ארה"ב עם צרפת ועם לוכסמבורג, היו"ר התורן של הקהילה. מעניין לדעת מה תהיה עמדתה של צרפת. בשבוע הבא אהיה בפריס ואשוחח עם הנשיא מיטראן ועם שר החוץ דומא, ואשמע על מה דברו עם האמריקנים. מובן שהתאורים שלך מעניינים ביותר.

כאן עולה נושא קליטת יהודי בריה"מ בגרמניה והנשיא מקבל את הקביעה שמאז הקמתה של מדינה ישראל, ההגדרה של פליט אינה חלה ואינה יכולה לחול על יהודי באשר הוא.

השר מסביר בהרחבה עד כמה לא רצוי שמבחינתה של ישראל יהודים מבריה"מ יבואו להשתקע בגרמניה.

הנשיא: דבר אינו עומד על הפרק. השיחה נסובה שוב על תהליך השלום.

השר: אנחנו חזרנו ואישרנו בממשלה את יוזמת השלום של ישראל ממאי '89. עם מזכיר המדינה בייקר סוכם שנפעל בשני מישורים: מו"מ ישיר עם מדינות ערב ובמקביל מאמץ ליישום יוזמת הממשלה לפתרון הבעיה הפלסטינית על ידי כך שהאוכלוסיה (ביש"ע) תבחר נציגיה באופן דמוקרטי. יש משמעות מיוחדת למסלול הכפול. כשמנהיג ערבי מסכים להדבר עם ישראל, מצביע בפני עמו כי ברצונו להגיע לשלום. במקרה כזה יעשה הכל כדי להוכיח שצדק בדרכו.

ישראל מצדה תעשה מה שעשתה עם סאדאת כדי לא להחמיץ הזדמנות כזו. מכאן החשיבות שאנו מייחסים למגע הישיר בין המדינות. נקווה שאחרי מה שקרה עם צדאם ישנה התפקחות אצל שכנינו לנצול ההזדמנות ההיסטורית שנוצרה. אנו דוחים הועידה הבינלאומית משום שהינה בעיני הערבים, טריבוונל. בייקר מבין גישתנו ואמר זאת לערבים. שאלתי את גנשר אם מה שקרה באירופה היה ניתן להשגה בלי מגע בין המדינות. גנשר אמר שאכן הדבר לא היה אפשרי. הוא הוסיף כי ועידה בינלאומית יכולה להיות בסוף התהליך לאשר הסכם בין מדינות. השר אומר כאן כי אין לקבל את הסרבנות הערבית לדבר איתנו כ-
FAIT ACCOMPLI

לאחר מכן מתייחס השר לאש'ף ולהתייצבותו לימין צדאם חוסין. זהו אירגון טרור. יש להבדיל בין העם אשר עם נציגיו נוכל לשבת לשולחן הדיונים לבין ערפאת המשליט טרור. השר ממשיך בתאור ההבדל בין ישראל הדמוקרטית לבין המשטרים הערבים הטוטאליטרים.

הנשיא: מגיב כי הפתרון חייב להיות מהאזור ולא מוכתב מהחוץ. הנסיון האירופי מוכיח זאת. גם בובש'א היה צורך כדי שתצליח, בהסכמים בילטרלים מוקדמים. הצלחת ועידת הלסינקי היתה השיא של המדיניות הדו-צדדית לעבר מזרח אירופה. מובן כי חשוב למצוא נציגים של העם הפלסטיני. יש להבטיח את זכות ההגדרה העצמית. עם זאת אינני יודע כיצד ניתן להבטיח זאת. בני שיחנו, ביחוד הצרפתים אומרים לנו שאין ישראל רוצה את אש'ף אך מי מייצג את הפלסטינים.
נכון כי לא כל אחד רוצה ארגון טרור לייצגו. אך הוא בכ'ז רוצה להיות מיוצג.

השר: חוזר ומסביר מהות אש'ף ואופיו הטרוריסטי ומדגיש כי לא יכול להיות לו כל תפקיד. הוא מציין כי מתחילים להישמע קולות נגד אש'ף וערפאת. אם יתחיל תהליך הדברות עם מדינות ערב האוכלוסיה ביש'ע לא תרצה להשאר בחוץ. בהפרדס ביקש הנשיא פון ויציקר להעביר דרישת שלום מאד חמה לנשיא ולגברת הרצוג.

סמנכ'ל אירופה

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, אירו, בנצור,
מצפא, סולטן, כהן, ר/מרכז, ממד, @ (רם), אמן,
@ (לשכתהנשיא)

סססס

אאאא, חוזם: 19080
אל: רהמש/1215
מ-: בון, נר: 200, תא: 180391, זח: 2227, זח: ב, סג: בל,
בבב
9,244448

בלמס/בהול לבוקר

אל: לשכת השר, אירופה 1

מאת: הצירה בון

הנדון: הודעת דובר ממרפג -18.3- סיוע כלכלי מרפג

להלן תרגום ההודעה לפי סוכנות ד.פ.א:

'ממשלת רפמג לא הבטיחה לישראל סיוע פיננסי לקליטת עולים מברהם.
דובר ממשלת רפג, דיטר פוקל, הודיע בתשובה לשאלה, שממשלת רפג דווקא
הצביעה בשיחות עם שהח דוד לוי 'על מרחב התמכון הפיננסי הצר' שלה והבטיחה
רק לבדוק את הבקשות הישראליות, בהתחשבה בשת'פ הכלכלי בין שתי המדינות.
לוי אמר בסוף השבוע, בשובו מהשיחות עם ממרפג, שהממשלה הפדרלית מוכנה
לתמוך מאסיבית בישראל בשנים הקרובות בקליטת עולים מברהם. בישראל דובר על
מיליארד מר'ג.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רם), אמן, ממד, הדס, איר, כהן, כלכליתב',
רביב, מעת, הסברה, @ (לעמ), מקצב2

סססס

אאאא, חוזם: 18710

אל: רהמש/1191

מ-: בון, נר: 190, תא: 180391, זח: 1620, דח: ר, סג: בל,

בבב

בלמס/רגיל

אל: דר' נווה, האוצר

דע: מנכל האוצר, סמנכל כלכלה, אירופה 1, כלכלית ג', פרי תמס, קובי האוצר

מאת: הציר הכלכלי, בון

הנדון: חרם- מכתב של דר' מולימן

להלן תרגום קטע ממכתבו של שר הכלכלה הגרמני מולימן לעוד' שורק, בתשובה לפנייתו של האחרון במכתב אל השר. '... המאמצים להשגת בטחון, יציבות וש'פ במזרח התיכון, צריכים לראות כמטרה גם את הביטול של החרם הערבי. ממשלת גרמניה בוחנת בימים אלה אמצעים נגד מה שמכונה 'ההצהרה הישראלית' הנעשית ע'י עסקים גרמנים. היא מתכוונת לנקוט ביוזמה בכוון זה במסגרת הקהילה האירופית'.

מהאפקט המצטבר של ההצהרות השונות, ניתן להסיק, שאומנם נעשית בדיקה רצינית של הנושא, ושקיים סכוי שמאמצים אלה ישאו פרי, אף שלוח הזמנים לגמר הבדיקה המשפטית, ולבצוע תחיקה עדיין אינו ברור.

דברת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז, @ (רם), אמן, ממד, הדס, איר1, איר2, כהן, כלכליתב', כלכליתג', תמס, אוצר

סססס

אאא, חוזם: 16606

אל: רהמש/1061

מ-: בון, נר: 175, תא: 150391, חז: 1300, חר: סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

כלכלית ב' , ג'

גרמניה- חרם

1. ס' ראש אגף הכלכלה פון-קיא, סיפך בא'ע ב-14.3 שבעקות התערבותו האישית של גנשר אצל שר הכלכלה מולמן, חלה התקדמות לקראת התקנת תקנות לאומיות נגד החרם בגרמניה .

2. לדבריו, הסיכום אצלם הוא להתקין תקנות וזאת בגלל הנימוקים הבאים:

א. התקנת תקנה, לא מצריכה דיון בבונדסטאג ולענין חשיבות נוכח התנגדות צפויה של חוגים מסוימים לחקיקה .

ב. התקנת תקנה תחסוך זמן ותכלול איסור להשיב לפניות החרם ותכלול עונשים.

3. במקביל תתמוך גרמניה בהרמוניזציה של חקיקה קהילתית .

4. ס' ראה'מ ושה'ח העלה כזכור הנושא בישיבה עם גנשר . השר לוי מעריך שהתקנת תקנות נגד החרם בגרמניה יהווה איתות הן לתעשייה גרמנית לא לחשוש מעשיית עסקים עם ישראל והן למדינות אחרות באירופה ללכת בעקבות גרמניה בנדון .

פון קיא מעריך שהושגה התקדמות גדולה בנושא זה בעקבות מעורבותו האישית של גנשר .

י. כהן .

תפוצה: שהח, סשהח, 8(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, איר, 2,
כהן, כלכליתב', כלכליתג', אוצר

סססס

אאאא, חוזם: 6392

אל: רהמש/460

מ-: בון, נר: 49, תא: 060391, חז: 1800, חר: סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

א ל: מ.קובי, האוצר

ד ע: דר' נווה האוצר כלכלית ג'

מאת: הציר הכלכלי, בון.

חברות בניה בגרמניה

להלן רשימה של חברות גרמניות גדולות שסרבו לעשות עסקים עם ישראל

(1) לפני מספר שנים (1987), פנו לחברת סימנס (סניף ARLANGEN) בקשר לשפוז רכבת הכרמלית בחיפה. התענינו ברכישת קרונות, מנועים וכבלים. כך היו מגעים עם חברות בת של סימנס M.A.N מנירנברג ועם חברת בת אחרת באינסברוק באותו נושא. לאחר התענינות ראשונית בפרויקט הפסקו המגעים, מבלי להגיד הסבה. אולם מרמזים ניתן היה להסיק, שקיימות הוראות פנימיות לפיהן אין לעשות עסקים גדולים עם ישראל, בגלל ההתחייבויות לארצות ערב.

(2) חברת הבניה HALGMAN סירבה להתעניין בהצעה לחציבת מאגרים תת קרקעיים לנפט, בגלל עסקיה בסעודיה. הדבר קרה ב-1986.

(3) אותה חברה גרמנית סרבה, לפני כשנתיים, לספק פנלים טרומיים לבניה בנמוקים מפורשים של חרם.

(4) סרוב דומה קיבלה סו'ב בנובמבר 1990 מחברת BILFIOGER AND BERGER מויסבאדן. התרוץ היה שאינם מומחים בבניה למגורים.

(5) כן סרבו להשתתף בבניה עבור עולים החברות הבאות, כשהחשד הוא שהסרוב נובע משיקלי חרם:

HEITKAMP HERNE

DYCKERHOF AND WIEDEMANN, MUNCHEN

STRABAG, KOLN

(6) נודע לי, שח'כ שחל נתקל בסרוב של עורכי דין גרמניים בתביעה שרצה להגיש נגד חברות גרמניות, ספקו חומרי מלחמה לעיראק.

(7) המידע נמסר ע'י עו'ד אקס-ישראלי (וויתר על אזרחות) בשם אלי סורק. אני מבקש בכל לשון של בקשה שלא לחשוף את שמו לעתונות. הוא מנסה כנראה לכפר על ירידתו, תוך פעילות בנושא החרם. התרשמתי שדבריו אמינים. הוא חושש שיפגע מעמדו בחרה בה הוא שותף.

ידוע לי שהוא תידרך את כתב השטרה בהמבורג בנושא החרם, אף שהסתיר מהם חלק מהאנפורמציה הנכללת במברק זה. הוא כתב לאחרונה לקנצל ולשר הכלכלה בנושא החרם, וגם הכין הצעה לתחיקה.

דברת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, אירו, כהן, כלכליתב', כלכליתג', אוצר

אאאא, חוזם: 2888

אל: רהמש/188

מ-: בון, נר: 15, תא: 040391, זח: 1330, דח: מ, סג: שמ,

בבב

9,669827

מיד/שמור

אל: אלי יונס החשכ'ל

דע: מנכל האוצר, סמנכל כלכלה, נווה האוצר, מישור האוצר

מאת: הציר הכלכלי, בון

הנדון: סיוע הומניטרי

=====

משיחה עם הממונה על המדור הישראלי במשה'ח הגרמני נודע לי, שאשור ההעברה מתעכב במשרד האוצר הגרמני. משרד זה עדיין עוסק בגיבוש ההליכים לפיהם יועבר הכסף. יש לזכור, שנעקבות התקדים הישראלי יקבלו גם מצרים וסוריה סיוע הומניטרי. טיוטת הנוטה שתאפשר העברה מוכנה במשרד החוץ, בהמתנה להודעה מהאוצר.

דברת

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1, כהן, כלכליתב',
e(חשבכללי), אוצר

סססס

אאא, חוזם: 2887

אל: רהמש/200

מ-: בון, נר: 14, תא: 040391, חז: 1330, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מיד

אל: החשכ'ל

דע: ממנכל האוצר, סמנכל כלכלה, מישור האוצר, נווה האוצר, כלכלית ב'

מאת: הציר הכלכלי: בון

הנדון: ערבויות ממשלת גרמניה

העליתי את הנושא, כבדרך אגב, בשיחה בלתי פורמלית עם מיניסטריאל ראט דר' אהרג, הממונה על המחלקה העוסקת בנושאי ממון וביטוח בינלאומיים, במשרד האוצר הגרמני. להלן עיקרי הדברים.

(1) אין תקדימים למתן ערבויות ממשלה לאמסיות של ממשלות זרות בשוק הכספים זאת מחשש של פגיעה בשוק ההון, כתוצאה מהתערבות הממשלה.

(2) היו תקדימים מספר של מתן ערבות ממשלה להלוואות לממשלות זרות שנתנו ע"י קונסורציום של בנקים. ערבויות אלה נתנו ע"י משרד האוצר הגרמני, במקרים חריגים בודדים. עבור הערבויות שולמה עמלה של 0.75 אחוזים.

(3) סוג אחד של ערבויות ניתן להלוואות קשורות לפרויקטים, שניתנו לארצות המיצאות חומרי גלם לגרמיניה, לשם פיתוח המכרות, (כגון - נחושת מצילי), אחד מתנאי הלוואה כזו הוא - אספקה של חומרי גלם לגרמניה. ברור שסוג זה של ערבויות אינו מתאים לישראל.

(4) במקרים מעטים ויוצאים מהכלל, נתנו ערבויות להלוואות הבאות לסייע בפתרון של בעיות מאזן תשלומים. מלוות כאלה ניתנו בד"כ למדינות שאינן מוגדרות כמדינות פיתוח, ועל כן אינו ניתן לסייע להן במסגרת הלוואות הפיתוח הנתנות ע"י המשרד לש"פ כלכלי. לפני כ- 20 שנה, ניתנה הלוואה כזו לארגנטינה. בשנת 1987 ניתנה הלוואה להונגריה, כפרס על פתיחת הגבול להגירה של גרמנים. ברה"מ קיבלה אשתקד אשראי גדול בערבות ממשלה, כפרס על תמיכה באחוד גרמניה.

בכל המקרים ניתנה הערבות בעקבות החלטה מדינית. משרד האוצר רואה בעין רעה מתן ערבויות כאלה, כיוון שיש בכך משום תקדים המזמין דרישות דומות. יש בהלוואות כאלה מעין מחילת חובות, כשלדעת האוצר הגרמני ראוי לפתור בעיות של חובות לחו"ל במסגרת מועדון פריז. איש האוצר גם היה סבור, שהזדקקות לערבות מדינה פוגעת בדימוי הפיננסי של המדינה המקבלת.

דברת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1, כהן, כלכליתב',
אוצר

סססס

אאאא, חוזם: 3337

אל: רהמ/ש/242

מ-: בון, נר: 153, תא: 040391, ח: 2100, דח: ב, סג: סו,

בכב

סודי בהול לבוקר

אל: אירופה 1

דע: שהח לונדון

מאת: השגריר בון

שיחה עם שהח גנשר

שהח גנשר הזמיןני להיום, שעה 1800 לפגישה. נכחו, שלאגינטווייט וגרדטס. השיחה נמשכה כ-20 דקות.

גנשר פתח באומרו עד כמה מצטער שלא הצליח לפנות את לוח הזמנים כך שיוכל לקבל את שהח השבוע והציע-כיון שחלו שינויים בלוח שלו-להזמין את שהח בשבוע הבא, בתאריכים 14-15 במרץ. השבתי שאבדוק ואחזור אליו.

גנשר עבר לספר על שיחותיו בושינגטון ואמר שהרעיון המרכזי שהציג בושינגטון היה גם מוקד עמדתו, בענייננו, בשיחותיו בבריסל.

הוא אמר שבשיחתו עם בייקר הזכיר שלפורומים המולטילטרליים האירופיים שהצליחו. קרי שיחות שתיים פלוס ארבע ו- ובש'א, קדמה שורה ארוכה של מגעים ומו'מים בילטרליים שהולידו הבנות ולבסוף הבטיחו את הצלחת המסגרות המולטילטרליות. דוגמא אירופית זו יכולה לשמש מודל גם לתהליך השלום במזת. גנשר הזהיר בשיחותיו מהפיכת הועידה הבינלאומית לתיזה תיאולוגית ובכך להפוך את המסגרת לעיקר.

בייקר גילה עניין רב ברעיונות אלה וביקש את גנשר להעלותם בפני הנשיא. גנשר אכן עשה כך והתרשם שהנשיא קיבל זאת בחיוב. יתר על כן, התייחסותו החיובית של הנשיא לרעיונות גנשר במסיבת העתונאים התייחסה לכך.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז, @ (רם), אמן, ממד, הדס, איר, 1, בנצור, מצפא, סולטן

סססס

אאא, חוזם: 40663

אל: רהמש/6

מ-: בון, נר: 245, תא: 280291, ח: 1700, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל: סמנכל הדס

דע: תפוצות מצפא

מאת: השגריר-בון

שיחת הקנצלר קוהל עם לורד ויידנפולד

לורד ויידנפולד מקיים זה זמן קשר עם הקנצלר קוהל. הקנצלר היביע בפניו לפני זמן המחשבה שהיה רוצה לפגוש קבוצת יהודים בעלי מחשבה והשפעה לדיאלוג. ויידנפולד אירגן הקבוצה-ואתמול התקיימה הפגישה, שהחלה בשעה 1900 ונמשכה עד 2330. תדרכתי את ויידנפולד לפני הפגישה. מלשכת הקנצלר השתתפו: דר הרטמן, דר מאייר ופקיד נוסף. הקבוצה היהודית כללה את לורד ויידנפולד, לורד רוטשילד, ארנסט קרמר, רחל סלמנדר (יהודיה אינטלקטואלית ממינכן) ועוד שניים. היום דווח לי ויידנפולד טלפונית ובקיצור על המפגש. קוהל תיאר את המצב כ,, חמש דקות לפני 12 ' כדי למצוא פתרון לסכסוך. הביע בטחונו שאשף לא תמלא תפקיד בפתרון זה. על המלך חוסיין אמר שהוא טוב מכל מה שעלול לבוא אחריו. הוסיף שעל הערבים להשלים עם קיומה של ישראל. דיבר על תכנית מרשל למזהה.

על הנשיא בוש דיבר בהערכה בלתי מוסתרת ,, כאילו היה אל'. אמר שיחסיו עם רייגן היו טובים אך יחסיו עם בוש מצויינים והם משוחחים כמעט מדי יום בטלפון. הוא ראה צורך להדגיש שבוש הינו ידיד העם היהודי. על ברהם אמר קוהל:

,, חמור מי שחושב שטובת המערב מחייבת תהליך פירוק ברה'מ, קרי פרישת המדינות הבלטיות ואוקראינה. 'קוהל ציין את היחסים הטובים שבין בוש לגורבצ'וב. בהמשך חזר לדבר על פתרון הסכסוך הערבי-ישראלי. חזר והדגיש שהגרמנים לא ירצו ואינם יכולים ללחוץ על ישראל, אך גרמניה תפעל ברקע למען ישראל. סיפר שבניגוד לדעת כמה מחבריו, קיבל את ההחלטה לממן את הצוללות לישראל.

רחל סלמנדר העלתה נושא יהדות ברהם ואמרה שכמסגרת מאות האלפים שנקלטו בגרמניה מן המזרח, לא היה זה אסון לו 40-50 אלף יהודים היו נקלטים גם בגרמניה.

קוהל ציין את העמדות השונות של ישראל והקהילות היהודיות בגרמניה ואמר שממפג' תשמור על פסיביות אדיבה TAKTVOLLE PASSIVITAET

סיים בחזרו על רחשי הידידות למדינת ישראל ולעם היהודי .

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, איר, 2,
בנצור, מצפא, גוברין, מזאר, 1, בןאבו, תפוצות,
סולטן, ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאאא, חוזם: 40540

אל: רהמש/3250

מ-: בון, נר: 241, תא: 280291, זח: 1500, דח: ב, סג: שמ,

בבב

שמור/בהול

אל: מנכל האוצר

דע: שר האוצר החשכ' ל סמנכל כלכלה סמנכל אירופה מישור האוצר נווה האוצר

מאת: הציר הכלכלי בון

הנדון: סיוע גרמני-פגישה עם DR. ULRICH JUNKER

1. ב 27/2 נפגשנו אבי בנימין והח' מ' יונקר שהוא מנהל המדור המטפל בסיוע פיננסי במשרד החוץ הגרמני. הפגישה הייתה ביוזמתו הוא לחץ לקיימה מוקדם ככל הניתן, בצפיה לביקורו המתוכנן של שר החוץ לוי. המטרה המוצהרת של הפגישה הייתה- להבהיר לנו את מדיניות הסיוע לארצות המתפתחות. כפי שהתברר במהלך הפגישה הייתה המטרה העיקרית לשמוע מה צפיותינו בתחום הסיוע ולהעמידנו על מספר תפיסות של משהח הגרמני לגבי הנושא. - ברור שקיבל תדרוך מקיף לקראת השיחה.

2. מסרתי ליונקר על דחיית ביקורו של השר לוי. הדגשתי שבקשות השר טרם מסוכמות לי ושהן תגובשנה סופית סמוך לנסיעתו. מה שברור שהוא, שנבקש סיוע פיננסי מסיבי, למשך תקופה של 10 השנים הבאות, לשם מימון הקליטה הכלכלית של כמיליון עולים. מנתי את הכלים הפיננסיים השונים שרובם כבר נדונו בעבר בדרגים שונים, כולל דרגי שרים, ושדווחו במסגרת דיוני הוועדה המשותפת: שלומים, תשלומים לנכי רדיפות הנאצים, קרן שקלית, אשראי בתנאים מועדפים וערבויות לאשראי שילקח בשוק הכספים. ציינתי, שהרכב של הסיוע פתוח למוס, בעת בקוריהם הצפויים של שרי החוץ והאוצר. אנו מצפים שחלקו ינתן בצורת העברות חד צדדיות, חלק בצורת אשראי פיתוח בתנאים מועדפים, וחלק יגויס בשוק הכספים בערבות ממשלית.

3. להלן תגובותיו של יונקר:

א. על גרמניה רובצות התחייבויות פיננסיות רבות וכבדות. הגרעון התקציבי גדול על אף העלאת המסים.

ב. ישראל נהנית מסיוע שנתי שוטף, בסך 140 מליון מרק, סכום גבוה ביותר לנפש, למרות העובדה שישראל אינה ארץ מתפתחת אלא ארץ תעשייתית. בשנים האחרונות אף שופרו תנאי המלווה. הסיוע ניתן מתוך שיקולים פוליטיים. העובדה שהגרעון של מלוות הסיוע עולים על התקבולים היא תופעה טבעית.

ג. תהליך קבלת ההחלטות בגרמניה בנושאי סיוע הוא מורכב וממושך שכן הוא מקיף משרדים רבים. אין לצפות לתשובות מיידיות או מהירות. התרשמתי, שהוא מכין אותנו לסחבת מסויימת בטיפול.

ד. הבעייה העיקרית היא הבעייה התקציבית וכאן קובע משרד האוצר. שר האוצר הגרמני כבר נתן, בזמנו, תשובה שלילית לשר נסים (הכוונה לדיוני מודעי-שטולטנברג והתכתבות שטולטנברג נסים, בנושא הנכים. הסכום שלנו בהתכתבות זו היה, שישראל תחזור לנושא במועד מתאימ). יתכן ויהיה צורך לערב את משרד הקנצלר. יכולתו של משרד החוץ לקבוע בתחום הפיננסי מוגבלת. מניחים שיתקיימו שיחות בין שרי האוצר וברמה של מומחים.

ה. גילה רגישות מיוחדת לצורך להמנע מיצירת תקדימים.

ו. לבקשתו, הסברתי נושא הקרן השקלית בה גילה ענין מיוחד. צינתי את התקדימים של תוכנית מרשל, PL 480 האמריקאי, וקרן הזלוטי הפולני. התעניין היצד יושקעו כספי הקרן ותבוטח שמירת ערך הכספים בתנאי אינפלציה. הבעתי הערכתי האישית, שלא תהיה בעיה לגבש טכניקה לשמירת ערך כספי הקרן ושם הגרמנים יעמדו על כך, יתכן שניתן יהיה לנהל את הקרן במונחי מרקים, אמר, שתצטרך להיות ההתחייבות שלא להוציא הכסף בשטחים ובמזרח ירושלים. התרשמתי שנושא הקרן השקלית הוא נושא חם. ראוי לציין, שדיבר, בעקבותי, על קרן לתוכה ישולמו כל כספי הפרעון והרבית ולא ההפרש בין התקבולים לתשלומים בלבד.

ז. שאל-האם נעדיף לקבל אשראי בהיקף מצומצם ובתנאים מועדפים, או אשראי בתנאי שוק, בהיקף גדול יותר. הסברתי שהבעיה המרכזית שלנו היא- להבטיח זמינות של כספים. מבלי שנסתבך בעתיד לבעיה של פרעון חובות, מעבר ליכולתנו לעמוד

בו. לכן, יש להניח שישראל תרצה בראש ובראשונה לקבוע יעד של היקף הסיוע הכולל שיועמד לרשותה. במסגרת זו תהיה מעוניינת לקבל המירב הניתן בצורת מענקים (קרן שקלית, שפוי בענין נכימ). בעדיפות השניה אשראי מסובסד ואת יתרת הסכום הנחוץ באשראי חופשי בערבות ממשלת גרמניה.

תפוצה: שהח, סשהח, e (רהמ), מנכל, ממנכל, אוצר, הדס, איר1, כהן, כלכליתב'

סססס

אאא, חוזם: 40115

אל: רהמש/3223

מ-: המשרד, תא: 280291, ח: 1318, ד: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מיד

אל: בון השגריר

סיכום פגישת סמנכ"ל כלכלה עם שגריר גרמניה ביוזמת האחרון

השתתפו: סמנכ"ל כלכלה, שגריר גרמניה, פון שטגליץ (תגבור זמני בשג' גרמניה), י.אלרון.

א. סמנכ"ל כלכלה הציג בפני השגריר בראשי פרקים את הנושאים שנדונו במפגש המשלחת הכלכלית בראשית פברואר בבון ואמר בהקשר לפרק הפיננסי שהנושאים בתחום זה ידונו בעת המפגש הקרוב בין השרים (11/3 או 17/3) בבון. כמו-כן ציין שאין הכוונה לדון בעת מפגש השרים בנושאים הכלכליים וביחסי הקהילה-ישראל שנדונו בעת ביקור המשלחת.

ב. אשר לנושא הכלכלי ציין בתשובה לשאלה שהבעיה המרכזית קשורה לחוסר הסימטריה הקיים בסחר בין שתי המדינות - ישראל מייצאת לגרמניה טקסטיל, מוצרי מזון וחומרי-גלם בעוד שהיא מייבאת מגרמניה מוצרים עתירי-ידע. ההשקעות הגרמניות בולטות בחסרונן, אין הסכמי ידע, אין מפעלים משותפים וכו'. בעוד שאנו מקבלים משלחות סולידריות של פוליטיקאים, הרי אין כל סימן לסולידריות עם ישראל מצד ארגוני התעשייה ואנשי העסקים הגרמניים.

ישנן כמה הצעות לשיפור המצב ובין היתר - הקמת מועצה לעסקים שתעודד השקעה בישראל, הקמת קרן משותפת למחקר ולפיתוח, הקמת קרן השקעות בתשתית תעשייתית וכו'. בתחום הסרת המגבלות על הסחר הציע סמנכ"ל כלכלה לפעול נגד החרם הערבי באמצעות חקיקה אשר תגן על החברות הגרמניות ותאפשר להן לעשות כן עסקים מבלי לחשוש מאיום החרם. פעולות מעין אלה בתחום עידוד הסחר והסרת המכשולים עליו, אם תתממשה, עשויות להמחיש לציבור הישראלי כי ישנה תזוזה בעמדת עולם העסקים הגרמני. בכך תסייע הממשלה ביצירת שינוי באווירה ובפריצת דרך שבעקבותיה תבדקנה אפשרויות לשת"פ.

ג. הקהילה - בפרק זה שני נושאים:

1. העזרה של גרמניה בהשגת סיוע קהילתי לישראל לקדם קשרינו עם הקהילה.

2. התפקיד של גרמניה בקידום יחסיה של ישראל עם הקהילה ובכלל זה השתלבותה של ישראל בפרוייקטים איזוריים כדוגמת שת"פ בתחום איכות הסביבה והמים, העשוי לסייע בבניית אמון הדדי בין מדינות האיזור וקידום השלום.

השגריר הסכים כי יש צורך להביא לגיוס הכלכלה הגרמנית במטרה להביא לשיפור ביחסי הסחר בין שתי המדינות וכי לממשלתו תפקיד בסלילת הדרך. אמר שחש שקיימת אצלם נכונות לפעול לקידום חקיקה לאומית כנגד החרם הערבי.

ד. סמנכ"ל כלכלה חזר על הצעתו שהוגשה בבון לביקור גומלין של משלחת כלכלית גרמנית בארץ. כידוע מסר הזמנה זו לראש משלחתם ד"ר ילינק והאחרון קיבל ההזמנה.

סמנכ"ל כלכלה הציע לשגריר לפעול לקביעת תאריך לביקור גומלין של משלחת בין-משרדית גרמנית בארץ בהקדם האפשרי.

כלכלית ב'

תפוצה: שהח, סשהח, ם(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1, כהן, כלכליתב',
כלכליתג', סי יבל, רביב, תמס, אוצר

סססס

אאא, חוזם: 40469

אל: רהמש/3249

מ-: המשרד, תא: 280291, חז: 1658, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: בון, השגריר

הנדון: שיחת שגרפג-סמנכל י. הדס

ב-27/2 התקימה ביוזמת שגרפג השיחה ולהלן עיקריה:

א. ביקור השר בבון
הדס הודיע על הדחייה במועד הביקור וציין ששגרירנו מודיע על כך בשיחתו עם
גנשר הנערכת באותה שעה.

הצעות המועדים החדשים יעניקו לצד הגרמני שהות לעיין בסוגיה הכספית
הנובעת מאיחוד גרמניה. כמו כן המועדים יחולו לאחר סיום מלחמת המפרץ,
וגרמניה תהיה הראשונה באירופה עימה נדון על ראיתנו את המז'ת שלאחרי.

ב. יחסים בילטרליים שגרפג העלה ביוזמתו סוגית היחסים וציין כי על אף
המשבר שאב עידוד ממשאל ADL המציין כי 62 אחוז מהישראלים מחייבים שיפור
היחסים עם גרמניה.

בהקשר זה הוזכר גם האופן שבו ממישראל רואה את מחויבות ממגרמניה לטפל
במעורבות גרמנית בנושא הכימי (לשגריר הובטח התמליל של דברי נתניהו בדיון
בכנסת מה-12/2 לכשיגיע לידינו) באשר לפיצויים הדגיש שגרפג כי אין זה רק
עניין של חוב העבר ואין מקום להסתמך על הסכמי לוקסנבורג, אלא עניין של
ראיה לעתיד. קיימת נכונות גרמנית להיכנס לשת'פ כלכלי עם ישראל ומובן
לכולם כי מדובר בכסף. לא יהיה קל לשכנע הבונדסטג והמשרדים השונים, אך זה
בהחלט אפשרי אם ימצאו פרויקטים שיענו על הקריטריונים הבאים:

א. חיזוקה של מעמד ישראל במז'ת. חיוני שהפרויקטים יעניקו לישראל עמדת
זינוק טובה שתוכל להקרינו מעבר לגבולה.

ב. חיזוק הקשרים בין שתי המדינות במישור האישי, חברתי, ומוסדי.

ג. חיזוק התשתית של איכות הסביבה בישראל-נושא שקל ל'מכור' אותו בקרב
הציבור הגרמני.

ד. הגדלת האפשרויות למציאת מקומות תעסוקה למדענים מבריה'מ ע'י העמקת
קרנות מחקר.

ה. העמקת תשתית הרכבות בישראל.

שגרפג הציג הנקודות כמחשבותיו אותם 'ינסה למכור לממשלתו'.

הדס הגיב כי בנושא הכספי תהיה לנו גישה מקיפה ונגלה במסגרתה גמישות היות
ואנו מבינים בעיות גרמניה. חשוב שבשיחות השר עם קוהל וגנשר יסכימו על
עקרונות המסגרת ואז ניתן יהיה לעבד הפרטים, כולל פרויקטים מסויימים. הדס
הוסיף כי כמה בעיות שאנו גוררים מהעבר צריכות לבוא על פתרון. שגרפג שאל
אם הכוונה ל-HARDSHIP FOND ונענה כי לא לכך הכוונה שכן נושא זה בתחום
וועידת התביעות, אשר כמובן זוכה לתמיכתנו בנדון. שגרפג הרחיב דיבורו על
הקמת קרן גרמניה-ישראל להעמקת הקשרים נוכח חילופי הדורות וכן לעבר
אוכלוסית שטח גרמ'ז על פי הדגם של הקמת קרן גרמניה - ארה'ב שבהקמתה היה
מעורב אישית. הוסיף כי הקרן צריכה לזכות למימון ניכר ממקור חוץ ממשלתי
וציין כי שוחח עם לאנשטיין בנדון.

בהמשך השיחה נדונו גם הצרכים המעשיים לשיפור התודעה באזור גרמ'ז בנושאי
ישראל והציונות. צויין מצידנו כי לאחר שלב הצהרת הכוונות בדרג המדיני

הגבוה בגרמניה מורגש חוסר מעש בשטח מסיבות שונות, חלקן תקציביות. הדס הציע כי יוקם צוות חשיבה משותף של אנשי רוח, שימנה צרכים והמשימות בתחום זה. היות ויש בגרמניה מחויבות פוליטית לנושא הנחתו שיימצאו גם מקורות מימון לטווח ארוך. שגרפג הציע להפגיש את הדס עם פרופ' הנריכס מהמכון לחקר ספרי לימוד המגיע לישראל במרס כמרצה אורח לכמה חודשים.

ג. מזה'ת. לקראת תום השיחה שאל שגרפג בדבר ראייתנו את המצב שלאחר המלחמה וכן לפשר תפקידה של בריה'מ ששיחקה בשבוע האחרון בזירה. הדס ציין שהרבה תלוי באופן שתסתיים המלחמה ובמצבו של סדאם. רק בהתאם לכך ניתן יהיה להגדיר העמדות ולהסיק המסקנות. מניח כי תינתן דחיפות למציאת הסדרי ביטחון אזוריים. עמדת השר היא כי על ישראל להוביל בהסדרי השלום ולדבר עם אוכלוסית השטחים. אש'פ יישאר מחוץ לתמונה. הפתרון יהיה בודאי הדרגתי. באשר לבריה'מ היו כנראה מספר גורמים שהניעו אותה לפעול כפי שפעלה. מתברר כי מבחינתה הגלסנוסט טרם הגיע למז'ת.

אירופה 1

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, כהן, סייבל, גוברין, ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאא, חוזם: 38757

אל: רהמ/ש/3153

מ-: בון, נר: 229, תא: 270291, חז: 1130, חר: סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל: אירופה 1

מאת: השגרירות, בון

הירוקים

א. נדמה לי שבסופו של חשבון נוכל לברך על המוגמר. נראה כי, תודות ל' התבטאויות המטופשות וממש רעות' של שטרבלה (כדברי אוטו שילי) הוכרעה הכף לעת עתה לטובתנו בתוך מפלגה זו. המראה של חברי הנהגה שטרם התאוששו מכשלונם בבחירות האחרונות, נסים מהארץ 'כשזנבם בין רגליהם', לא יתרום כמובן לשיקום תדמית המפלגה. יש להניח שייחלש מעמדם של ה- FUNDIS הדוגלים בעקביות בקו אנטי- ישראלי וחסר- רגישות.

ב. מאידך, יתחזקו אלה משורות ה- REALOS הנוטים לקו מאוזן יותר בסוגיות שלנו. עובדה היא שהירוקים אינם עשויים מקשה אחת והקו שטרבלה ושות' רצו להציג בארץ (תמיכה בזכות ישראל להתגונן, אך התנגדות לאספקת נשק הגנתי) אינו מקובל על כל חברי המפלגה.

ג. הדוגמא הבולטת של התנגדות למרכז הפונדמנטליסטי היא הירוקים במדינת הסן בראשות יושקה פישר, שתמכו במשלוח אמל'ח הגנתי לישראל. חלק מחברי סיעת הירוקים בעיר דרמשטאדט ונציגי הירוקים בעירית קלן- מולהיים שלחו לנו מכתבי תמיכה. היה ידוע לנו כי בקרב הירוקים במדינת באדן וירטמברג מסתייגים מההנהגה על רקע התקפות הטילים על ישראל והראיה: מיד אחרי פרשת שטרבלה כתבו יו"ר ודובר הסיעה בפרלמנט של מדינה זו לגלינסקי עם העתק אלינו והביעו תדהמה על דברי שטרבלה ' הציניים והמבולבליים', התנצלו, קבעו שרוב חברי הירוקים אינם שותפים לדעות כאלה והביעו 'סולידריות בלתי מסוייגת' עם ישראל. כאמור, יש להניח כי קולות התבונה האלה יתחזקו והשפעתם תורגש בהנהגת המפלגה. אם אכן כך יהי השלכות הפרשה נראה בועידת המפלגה באפריל.

ד. לפנינו בקשה מסיעת הירוקים בפרלמנט של מדינת נידרסאכסן לסיוע באירגון ביקור בארץ בסוף מרץ (25.3-18). במכתבם מסתייגים לחלוטין מהתבטאות שטרבלה. קבוצה זאת ביקרה בארץ בדצמבר 1989. ביקשתי שיזכו הביקור. הביעו הסכמה והבנה.

אבי בנימין

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, אירו, כהן, ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאא, חוזם: 36351

אל: רהמש/2959

מ-: בון, נר: 211, תא: 250291, זח: 1827, דח: ר, סג: בל,

בבב

בלמס/רגיל

אל: אירופה

מאת: השגרירות, בון

ראיון שר המדינה שפר במשרד החוץ לעתון WESTFAELISCHE NACHRICHTEN

בראיון הנ"ל שפורסם ב-20.2 התבטא שפר FDP בצורה בוטה בנושאים שלנו. כותרת הראיון היא 'אסור שהשואה תוסיף לשתק המדיניות הגרמנית'. להלן מתוך דברי שפר:

א. הסולידריות עם ישראל חדלה ברגע בו מדינה זו מפרה זכויות אדם. אסור, אחרי כמעט חמישים שנה, שהשואה תוסיף לשלוט כנטל מן העבר ולשתק מדיניות החוץ הגרמנית. גם רפ"ג צריכה ללחוץ על ישראל סוף-סוף לנהל שיחות עם הפלשתינאים. בלי מו"מ, בלי נכונות לדו-שיח מצד ישראל לא יהיה שלום במז"ת.

ב. אין יותר צורך בתזכורת של המדינה היהודית הקוראת להפגין סולידריות מלאה במשך המלחה במפרץ. ההזדהות הזאת היא מובנת מאליה. אולם היינו עוברים את גבול המוסר אם בעת ובעונה אחת היינו עוצמים עינינו ממה שקורה לפלשתינאים בשטחים הכבושים: עוצר במשך שבועות, אין מסכות גז, אין עובדים, ואין אפשרות להתפרנס.

ג. תקופת ה-ZUCKERFREUNDSCHAFT (ידידות המאופיינת בחילופי מליצות והמנעות מביקורת הדדית) נגמרה. אם רפ"ג רוצה למלא התפקיד המיועד לה, היא צריכה להרשות לעצמה להעלות נושאים רגישים ולא נוחים, מבלי שזה ישפיע על האוירה הכללית.

ד. אש"פ-אי-אפשר בכל הרצינות לקבל הרעיון שנכתיב לאנשים שם מי צריך לייצג אותם. הפלשתינאים צריכים להחליט, וכאשר הם אומרים שנציגם צריך להיות אש"פ, אזי הוא הפרטנר למו"מ ולא אחר. ישראל חייבת להפסיק לסרב להכנס לדו-שיח, אחרת לא ניתן יהיה להזיז דבר במפרץ. ה. לדעת שפר שני עמודי התווך לייצוב איזור המפרץ הם:

1. נקיטת צעדים מקיפים לצמצום הנשק שיובילו לאיסור על אמצעים להרג המוני.

2. ש"פ מדיני-כלכלי, וכאן מתבקשים האירופים להצביע על הדגמים של הקהילה וובש"א.

ו. נוסח הראיון בדי"פ.

אבי בנימין

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, בןאבו, תפוצות, רביב, מעת, הסברה, סולטן, ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאא, חוזם: 36351

אל: רהמ/ש/2959

מ-: בון, נר: 211, תא: 250291, זח: 1827, דח: ר, סג: בל,

בבב

בלמס/רגיל

אל: אירופה

מאת: השגרירות, בון

ראיון שר המדינה שפר במשרד החוץ לעתון WESTFAELISCHE NACHRICHTEN

בראיון הנ"ל שפורסם ב-20.2 התבטא שפר FDP בצורה בוטה בנושאים שלנו. כותרת הראיון היא "אסור שהשוואה תוסיף לשתק המדיניות הגרמנית". להלן מתוך דברי שפר:

א. הסולידריות עם ישראל חדלה ברגע בו מדינה זו מפרה זכויות אדם. אסור, אחרי כמעט חמישים שנה, שהשוואה תוסיף לשלוט כנטל מן העבר ולשתק מדיניות החוץ הגרמנית. גם רפ"ג צריכה ללחוץ על ישראל סוף-סוף לנהל שיחות עם הפלשתינאים. בלי מו"מ, בלי נכונות לדו-שיח מצד ישראל לא יהיה שלום במז"ת.

ב. אין יותר צורך בתזכורת של המדינה היהודית הקוראת להפגין סולידריות מלאה במשך המלחה במפרץ. ההזדהות הזאת היא מובנת מאליה. אולם היינו עוברים את גבול המוסר אם בעת ובעונה אחת היינו עוצמים עינינו ממה שקורה לפלשתינאים בשטחים הכבושים: עוצר במשך שבועות, אין מסכות גז, אין עובדים, ואין אפשרות להתפרנס.

ג. תקופת ה-ZUCKERFREUNDSCHAFT (ידידות המאופיינת בחילופי מליצות והמנעות מביקורת הדדית) נגמרה. אם רפ"ג רוצה למלא התפקיד המיועד לה, היא צריכה להרשות לעצמה להעלות נושאים רגישים ולא נוחים, מבלי שזה ישפיע על האוירה הכללית.

ד. אש"פ-אי-אפשר בכל הרצינות לקבל הרעיון שנכתיב לאנשים שם מי צריך לייצג אותם. הפלשתינאים צריכים להחליט, וכאשר הם אומרים שנציגם צריך להיות אש"פ, אזי הוא הפרטנר למו"מ ולא אחר. ישראל חייבת להפסיק לסרב להכנס לדו-שיח, אחרת לא ניתן יהיה להזיז דבר במפרץ. ה. לדעת שפר שני עמודי התווך לייצוב איזור המפרץ הם: 1. נקיטת צעדים מקיפים לצמצום הנשק שיובילו לאיסור על אמצעים להרג המוני.

2. ש"פ מדיני-כלכלי, וכאן מתבקשים האירופים להצביע על הדגמים של הקהיליה וובש"א.

ו. נוסח הראיון בדי"פ.

אבי בנימין

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, אירו, בןאבו, תפוצות, רביב, מעת, הסברה, סולטן, ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאאא, חוזם: 36486

אל: רהמש/2984

מ-: בון, נר: 215, תא: 250291, חז: 2000, מ: סג: שמ,

בבב

שמור/מיד

אל: אירופה 1

דע: מזאר 1, תפוצות

מאת: השגרירות, בון

הגירת יהודי ברהם לרפג

משיחות עם סמנכל ממ' פנים ומנהל המחלקה בממ' חוץ האחראים לנושא.

א. מה-15.2.91 יוכלו יהודי בריהם להגר לרפג עפי' ה-KONTINGENTFLUECHTLINGSGESETZ ויחולקו ל- לנדר עפי' ה-ASYLVERFAHRENSGESETZ וזאת כפי שסוכם בוועידת ראשי ממשלות הלנדר ב-9.1. הטקסטים יישלחו בדיפ. כזכור לא נקבעה מכסה. נקבע רק שההגירה תתאפשר בהתאם לאפשרויות של הלנדר לקלוט (דיור, מקומות עבודה ותקציבים). מכיוון שמתכוונים לחסוך מהמהגרים היהודים השהייה במחנות מעבר ולקלוט אותם ישירות ביישובים, העדר אפשרות קליטה מצד היישובים פירושו המתנה- אפילו במשך חודשים- בבריהם. ההסדר חל רק על יהודי בריהם המגישים בקשה להגירה שם. יהודי מזאר אינם כלולים בהסדר ויהודי סובייטי אינו יכול להגיש הבקשה מחוץ לגבולות בריהם. בפינלנד למשל. הנחיות מפורטות נשלחו לנציגויות הגרמניות בבריהם (מוסקבה לנינגרד, קייב ומינסק).

ב. אזרח סובייטי המבקש להגר ויכול להוכיח את יהדותו לשביעות רצון הקונסולים הגרמנים, הגירתו תאושר. הרישום 'יהודי' בדרכון הפנימי או בתעודת לידה, ואישור מהקהילה היהודית או מאירגון יהודי כלשהו יתקבלו כמעידים על יהדות הפונים. אין באפשרות ואין בכוונת הגרמנים לערוך בדיקות ובירורים וכאמור יסתפקו בהצגת המסמכים. לכן, תיאורטית חוזר תיאורטית, כל 'יהודי' יוכל להגר, כפוף לאמור בסעיף א' לעיל לגבי אפשרויות הקליטה.

ג. בגדר נעלם הוא המדיניות הסובייטית. הסובייטים טרם חקקו את חוק הדרכונים החדש שנדון זה שנים. חוק זה יאפשר לכל אזרח סובייטי לקבל דרכון ולנסוע לחול כפי רצונו. נראה שטרם הוכרע הויכוח בין אלה המבקשים להתפטר מדיסידנטים למיניהם לאלה שרוצים למנוע בריחת מוחות. בידי הסובייטים מספר אפשרויות למנוע הגירה, אם רצונם בכך, ע"י אמצעים טכניים ומבלי להודיע על שינוי מדיניות, למשל אי- חידוש מלאי הדרכונים.

ד. רפג אינה ערוכה ובנוייה לקליטת הגירה המונית ממזרח אירופה בכלל והיהודית בתוכה. בני שיתתי מניחים שהמהגרים היהודים אמנם ירצו להגיע לערים הגדולות שבהן ישנן קהילות יהודיות (המהגר יכול לציין בטופס הבקשה לאן ברפג הוא מבקש להגיע), אך ההפניה הסופית תהיה על פי הצרכים והאפשרויות על הרשויות המקומיות. פירוש הדבר- מהגרים לא מעטים עלולים למצוא עצמם בעיירות נדחות. מהגרים אלה יוכלו להעתיק מקום מגוריהם רק ברגע שחדלים להיות תלויים בתמיכת הרשויות ומתחילים לפרנס את עצמם באופן עצמאי. במילים אחרות אחרי הכניסה לרפג, כפופים היהודים לכל החוקים החלים על מהגרים בגרמניה ללא כל הפליה לטובה.

ה. אין עדיין מספרים, כי עד עתה הנושא לא טופל. בעוד חודש תהיה תמונה ברורה יותר לגבי מספר המבקשים להגר.

ו. מפנים תשומת לבכם להודעת הסנטורית לעניינים סוציאליים בברלין INGRID STAHLER (SPD) - ב-21.2, לפיה העיר/ מדינת ברלין מסוגלת לקלוט רק מהגרים יהודים המהווים HAERTEFAELLE (מקרי מצוקה קשים), עקב המספר הגדול של מהגרים בעיר. ההודעה ממחישה את האמור בסעיף א' לעיל (לגבי אפשרויות קליטה).

אבי בנימין

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
מזאר, תפוצות, בןאבו

סססס

אאא, חוזם: 31299

אל: רהמש/2578

מ-: בון, נר: 170, תא: 200291, חז: 1800, חר: סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: אירופה 1

דע: סמנכ'ל כהן, לשכת ראה'מ, פר'נ

מאת: השגריר - בון

הנדון: שיחה עם הלמוט שמידט.

יזמתי שיחה זו - שנמשכה למעלה משעה - מתוך כוונה להביאו לכלל התבטאות בעתוננו DIE ZEIT בשני נושאים:

א. מדיניות גרמניה להמנע מאספקת נשק לאזורי מתיחות.

ב. חרם ערבי.

בהתייחס ל- (א) אמרתי שאני מתקשה להבין מדיניות זו, הגוזרת גזירה שווה בין תוקף לקרבן התוקפנות וגם החריג שנעשה עתה כלפי ישראל איננו מייפה את המצב. הצעתי שישוד המדיניות צריך להיות לא האזור, ולא איפיון הנשק ה'הגנתי' לעומת 'ההתקפי', אלא זהות באותו בנשק. אמרתי שאותו אקדח בידי פושע המסכן חיי אדם, כאשר הוא בידי שוטר - הוא מציל ומגן עליהם. פיתחנו הנושא ולמרות שהוא קיבל הגישה שהצעתי, לא התחייב לנקוט עמדה בפומבי. הזכרתי לו גם פרשת 'רשימה H'

לאחר מכן עברנו לדבר על החרם הערבי. הוא לא היה מודע לנושא וכשפירטתי, הבטיח לכתוב על כך. ביקש נייר. אני מעביר לו את הנייר של דר' כהן אותו העברנו לדר' ילונק.

תחזיתו על כלכלת גרמניה הינה קודרת. הוא צופה שתוך למעלה משנה יעלה מספר המובטלים למעשה (כולל בעלי תעסוקה חלקית) משני מליון ומעלה - עד כדי 3-4 מליון מובטלים. תהיה זו כמובן פצצת זמן חברתית, עם השלכות חמורות. הביקוש הפנימי, יצמצם את העודף במאזן המסחרי וכל זאת מבלי להזכיר את ההשפעות השליליות של המיתון בארה"ב וחלקי עולם אחרים, ההשלכות של מלחמת המפרץ ועוד.

בסוף השיחה, הקדיש דקות ארוכות לשבח ה- STATESMANSHIP, התבונה והאיפוק של ראה'מ שמיר. יתר על כן, שמידט ביקשני במפורש לדווח על התבטאותו זו והוסיף 'אם לדברי פנסיונר זקן יש עוד בכלל ערך...'

נבון

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, בנצור, פרנ, כהן, ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאא, חוזם: 31345

אל: רהמש/2564

מ-: כון, נר: 173, תא: 200291, ח: 1600, ד: ב, סג: שמ,

בבב

שמור/בהול לבוקר

אל: סמנכל אירופה

לקראת פגישת ס' רה'מ ושה'ח עם הטרויקה ב-25.2.

שלך חוזם 30267

א. עמדות רפג בנושאים הקשורים למזת הן בסופו של חשבון אלה של הקהיליה האירופית. נראה כי השקפת עולמו של שהח גנשר ספגה, מיד אחרי הצלחת ובש'א שנערכה בפריס ב-11/90 ואיחוד גרמניה, מכה קשה עקב מלחמת המפרץ, התקפת הטילים על ישראל וההתערבות הצבאית הסוביטית במדינות הבלטיות. הקנצלר ושה'ח גנשר עמלים כעת באופן אינטנסיבי בשיקום מעמד ותדמית רפ'ג בעולם וחוזרים לפעלתנות מדינית אחרי תקופה קצרה של כמעט-שיתוק.

ב. מלחמת המפרץ - למעשה רק עם נפילת הטילים הראשונים על ישראל התעוררה ממרפ'ג ונקטה בהצהרתה מה-23.1 עמדה ברורה לגבי המלחמה. מאז חוזרים קוהל וגנשר בעקביות על עמדה זו לפיה התוקפן סאדאם חוסיין אשם אישית במלחמה ובידיו להביא לסיומה על ידי ביצוע החלטות מועביט. אמנם הכל תלוי בסאדאם אך עמדת רפ'ג היא שהמלחמה צריכה להגמר בדחיפות האפשרית ואין לחסוך מאמצים כדי לשכנע את חוסיין.

ג. המז'ת שאחרי - שוררות רק מחשבות כלליות ביותר, בניגוד לרעיונות המפורטים לגבי איחוד אירופה ויחסי מערב-מזרח. בנאומו בבונדסטאג ב-30.1 בו הציג קוהל תכנית העבודה של הממשלה בקדנציה החדשה, שם הקנצלר הדגש על הצורך הדחוף במאמצים מחודשים לטפל בבעיות אחרות במזת בתום מלחמת המפרץ ו'וביחוד למצוא דרך שזכות העם הפלשתיני להגדרה עצמית תעלה בקנה אחד עם זכות הקיום של ישראל ובטחון כל המדינות באזור'. מבלי לפרט, מתייחסים לצורך בהקמת 'מבני בטחון יציבים' והשגת יציבות איזורית על ידי פיתוח כלכלי וצמצום ניגודים חברתיים. המחויבות הגרמנית כלפי בריה'מ וההתייחסות החיובית למאמצים הסוביטים האחרונים להביא לסיום המלחמה מעידים על כך שרפ'ג תתמוך בשילוב ברה'מ ליד ארה'ב והקהיליה בכל תהליך מדיני שמטרתו השגת שלום במז'ת. ביקור שה'ח אירן ב-19.2 ודברי גנשר כי אירן היתה הקרבן הראשון של התוקפנות העירקית מרמזים על תפקיד אפשרי למדינה זו במכלול הבעיות שיתעוררו עם שוך הקרוב.

ד. ועידה ב'ל - כאמור עמדות רפ'ג הן עמדות הקהיליה והדברים אמורים בהקשר זה וגם בהקשר עם אש'פ. למרות זאת נמנעים קוהל וגנשר לאחרונה מלהזכיר ביוזמתם את הוועידה הבינלאומית. גנשר, למשל, לא הזכירה אחרי שובו מסוריה, בניגוד לסורים.

ה. אש'פ ומדינה פלשתינית - מעבר לכעס על ערפאת קשה לקבוע שינוי מהותי בעמדת רפ'ג לאש'פ. דברי גנשר הדו-משמעיים כי 'אנו, הגרמנים, לא נתייחס להכתיב לעם אחר את נציגו', ו'זו החלטה של העם הפלשתיני בלבד' - משקפים את הכעס על ערפאת אבל אינם פוסלים אותו. בעבר טענו הגרמנים שהם תמיד 'האחרונים בשורה' בקהיליה בכל מה שקשור לאש'פ. העמדה הגרמנית מעולם לא התייחסה למדינה פלשתינית, אלא לזכות להגדרה עצמית. התמיכה בהגדרה עצמי נובעת בין היתר מהעמדה הגרמנית שדרשה הגדרה עצמית לגרמנים ברד'ג.

ובש'י'ת - הגרמנים אינם מתנגדים אך טרם קבעו עמדה. אלרונה מרבה גנשר לחזור על קביעה אחת לגבי מסגרות כמו ובש'י'ת והיא 'ההצעות לפתרון חייבות לבוא מהאיזור עצמו'. הקהילה, ארה'ב וברה'מ יכולות לתרום מנסיוןן, ביחוד לאור הצלחת ובש'א, אך אינן יכולות לכפות מסגרת כמו ובש'י'ת על מדינות

האיזור.

א. בנימין

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רם), אמן, ממד, הדס, איר1, איר2, כהן, סולטן,
בנצור, מצפא

סססס

אאא, תוזס: 29780

אל: רהמש/2453

מ-: בון, נר: 164, תא: 190291, חז: 1700, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל: אירופה 1

דע: סמנכל כהן

מאת: השגריר-בון

שיחה עם שר הכלכלה מולמן

השיחה נמשכה למעלה מחצי שעה.

השתתפו: וייסט ואיש- שלום בירכתיו לתפקידו החדש ואמרתיו שיש נושאים כלכליים ביחסים הביטורליים שמן הראוי להביא לתשומת לבו.

סקרתי הפער במאזן המסחרי. שאלני אם זו תוצאה של החרם. אמרתי שתוצאות החרם מורגשות, במיוחד בהעדר שצ'פ תעשייתי בין המדינות. אמרתי שיש צורך בתחיקה נחרצת אשר תגן על התעשייה הגרמנית.

מולמן הביע דעה חד- משמעית נגד החרם ובעד סחר חפשי והוסיף שאין להסתמך על חקיקה בלבד, אלא יש צורך במכלול צעדים כדי להלחם בתופעה. כדוגמה אם ר שיפגש אם השגרירים הערבים כדי לשכנעם שהחרם איננו מקובל כאן. השבתי מיד שעם כל הכבוד שאני רוחש לעמיתי, אינני סבור שתצמח מכך תועלת. הסברתי חזרתי והסברתי חיוניות התחיקה.

מכאן עברתי לדבר על הצורך בעידוד שתה'פ התעשייתי. איש שלום הסביר את רעיון הקרן.

מכאן עברנו לדבר על היוזמה הסובייטית לסיום מלחמת המפרץ. אמרתי בין השאר שמהתקשורת אנו למדים שגורבצוב נותן מעין 'ביטוח חיימ' לסדאם חוסין. על כך השיב מולמן שלא ברור למי מובטחים חיים ארוכים יותר- למבטח או למבוטח.

סיכמנו להמשיך השיחה בארוחת ערב אצל ידידים משותפים בשבוע הבא.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, איר, 2,

כהן, כלכליתב', כלכליתג', ר/מרכז, ממד,

e(רם), אמן, אוצר

סססס

1523-

1170

בלטס/רגיל

אל: אֵירוֹסָהּ 1

דע: סמנכל מערב אירוסה, ראש אגף ארבל, ארבל 2, השגריר - בון
(העב ר)

מאת : אהרן יעקב

מועביט - מלחמת המסרץ

מצ'ב נאום שגריר גרמניה בישיבת מועביט היום אחה'צ

2. 1st day

נאום

$\frac{1}{n} \cdot \frac{1}{m} = \frac{1}{nm}$

2/6

**PERMANENT MISSION OF THE
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY
TO THE UNITED NATIONS**

1170

Federal Republic of Germany

Statement

by

**Ambassador Detlev Graf zu Rantzau
Permanent Representative of Germany**

to the United Nations

in the Security Council

New York, 14/15 February 1991

Check against delivery

Mr. President,

1170

3/6

Having just taken up my functions as the German Permanent Representative to the United Nations I appreciate to have the occasion today to address the Security Council. I would like to express my sincere congratulations to you, Mr. President, on your assumption of the important office of President of the Security Council for the month of February. We are fortunate to have you as President. I would also like to pay tribute to Ambassador Bagbeni Adeito Nzengeya for the exemplary stewardship with which he steered the work of the Council in the month of January.

The United Nations are presently facing what may be the greatest challenge since its foundation. It is now up to the United Nations to meet this challenge and to live up to its most noble goal enshrined in the Charter: to maintain and restore international peace and security and the respect for the basic principles of international law.

The war in the Gulf began on 2 August 1990 with the brutal invasion of Kuwait by Iraq and not on 16 January 1991 with the armed response from members of the international community.

For more than five months, the international community made constant diplomatic efforts to try to persuade Saddam Hussein to withdraw from Kuwait. The Secretary-General of the United Nations worked actively for a solution of this crisis. The German Government, together with its European partners, joined these efforts from the very beginning in order to contribute to a peaceful solution of the conflict on the basis of the resolutions of the Security Council. President Saddam Hussein declined. He chose war. Even

4/6

1170

- 2 -

today he can still choose to restore peace by implementing fully the resolutions of the Security Council. If he really is finally prepared to do so, he must make an unequivocal and unconditional commitment to withdraw from Kuwait backed by immediate, concrete steps leading to the full compliance with the Security Council resolutions.

At stake is the future of all States of the Middle East region.

At stake is the right of Israel to exist, against which genocide is being propagated by a dictator for the second time this century.

At stake is the chance to establish a new peaceful world order in which all States, including small ones, can feel safe.

There is no question where Germany stands:

Germany stands firmly behind the Security Council resolutions which express the will of the world community that Iraq has to withdraw immediately and unconditionally from Kuwait and that the legitimate authority, the sovereignty, independence and territorial integrity of Kuwait is to be restored.

Germany stands by the side of the coalition seeking to enforce the resolutions of the Security Council. We support substantially and in many ways all the countries who, through their armed forces, are carrying the burden of this campaign for the community of nations to restore the rule of law.

We reaffirm our solidarity with Israel. Our historical and moral responsibility has to be proved in this unique situation. We are committed to strengthening the defensive capabilities of Israel in the face of an existential threat.

1170

- 3 -

5/6

We stand on the side of the Arab countries which are being attacked by Iraq's dictator or which suffer from other consequences of Saddam Hussein's aggression. The German people are not indifferent to the tragedy and suffering of war. But aggression must never be allowed to stand.

Germany's solidarity with the international coalition in its endeavours to enforce UN-Security Council resolutions, its determination to support the particularly affected front line States is not expressed in words alone:

Within existing constitutional constraints on German military participation in United Nations operations, Germany contributes substantially to the military burden sharing. So far over 9.6 billion US-dollars have been made available to the coalition States and to Israel. As member of the Atlantic Alliance, Germany meets its obligation particularly towards the NATO partner Turkey.

Important financial and technical assistance is being made available to the economic stabilization of countries particularly affected in the area.

From the beginning of the crisis the German Government paid particular attention to emergency humanitarian measures in order to alleviate the suffering of the refugees and the civilian population.

All together German contributions so far amount to nearly 11.5 billion US-dollars.

All common efforts to bring President Saddam Hussein to reason must not prevent us from looking beyond this war and restoring peace at the earliest possible moment.

1170

- 4 -

6/6

The main priority after the Gulf war is over, will be to establish a just and lasting system of peace and stability in the region. For over 40 years the Arab-Israeli conflict and a whole series of other conflicts have been crippling the region making it waste its resources on armaments and war. This experience must serve as a catalyst for offering the entire region a brighter future. Arrangements for a common system of security have to be developed within the region itself. The nations in the area have the human resources and the capital to transform their region into one of peace, progress and prosperity.

Thank you, Mr. President.

END

אאא, חוזם: 25205

אל: רהמש/2115

מ-: כון, נר: 128, תא: 140291, חז: 1500, חר: סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל: אירופה 1

מאת: השגרירות בון

הירוקים

א. שלושה חברי ההנהגה הארצית של הירוקים ביקשו להתקבל לשיחה. השתתפו הנס-קריסטיאן שטרבלה, היידה רולה ואוזאן צייהון (טורקי שמתגורר ברפג אך טרם קיבל אזרחות גרמנית) ומצדנו הח'מ.

ב. בני שיחי ביקשו להסביר התנגדותם לאספקת נשק לישראל, כפועל יוצא חוזר יוצא מעמדתם העקרונית והעקבית המתנגדת לייצוא נשק מגרמניה. הם מקבלים את התיזה של אנשי צבא כי לא קיים דבר הקרוי נשק הגנתי. טענו שאספקה כזו עלולה לגרום למירוץ באספקת נשק.

אציין בהקשר זה שבשיחה שהייתה לי עם חבר הכונדסטאג יואריס גרז CDU שאל אותי מדוע נהיה זקוקים לצוללות באמצע שנות התשעים והאם נתנגד לאספקת נשק לסעודיה אם וכאשר יפנו בקשה כזאת לגרמנים.

בני שיחי מהירוקים הדגישו שהם אלה שחזרו וייזמו שאילתות בנושא ייצוא בטחוני ומה שלא השיגו בכונדסטאג, יייזמו עתה מחוץ לכותליו בצורה של טריבונל, שבכוונתם לארגן, שידון במעורבות גרמניה באספקת ציוד צבאי לעיראק.

ג. מסרו לי על כוונתם לערוך ביקור במזת, שיכלול בנוסף לישראל (ראו נא מברק בנפרד) ירדן ותורכיה.

ה. סיפרו שהם מודעים להלכי רוח אחרים במפלגה בנושא הסיוע לישראל. הכוונה ליוזמות של קבוצות שונות של ירוקים ברמות שונות, שיצאו בתמיכה פומבית במתן הסיוע לישראל וזאת בניגוד לקו הרשמי של המפלגה. על התופעה הזאת בדיווח נפרד.

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, בנצור, פרנ, סולטן, ר/מרכז, ממד, e(רס), אמן

סססס

אאא, חוזם: 25206

אל: רהמש/2116

מ-: בון, נר: 129, תא: 140291, זח: 1500, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל: אירופה 1

דע: מקשח-משהבט

מאת: השגריר - בון

פגישת שהבט עם משלחת פרלמנטרית שלכם 1272 מ-11.2.

בפגישת שהבט עם יור הבונדסטאג ומשלחתה, ביקש קונראד וייס וגם בורקהרד הירש, מידע על מעורבותה הצבאית של גרמז בעירק. שהבט הבטיח להיענות לבקשה, לנושא יש ערך מעבר לבקשת שני חברי הבונדסטאג.

הערה: לפני ימים ספורים רואיין בטלביזיה כאן גנרל-מיוור בדימוס של גרמז שסיפר שפעל בארגון אימוני חל'כ של צבא גרמז.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז, @ (רם), אמן, ממד, הדס, איר, סולטן, @ (מקשח/משהבט)

סססס

אאאא, חוזם: 23809

אל: רהמש/1983

מ-: בון, נר: 109, תא: 130291, זח: 1800, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מידי

אל: סמנכ'ל כלכלה

דע: מנכ'ל אוצר, סמנכ'ל אירופה, אירופה 1, נווה אוצר, אירופה ג'

מאת: הציר הכלכלי, בון

הנדון: הודעת שר הכלכלה הגרמני בענין חרם.

השר - מלמן הסריט אתמול ראיון לתוכנית היומן המרכזי של ערוץ 1 של הטלוויזיה הגרמנית (ARD). הראיון ישודר הערב (יום ד). העורכת גב' רמל הראתה לי את הראיון במלואו, לפני קיצוצו בעריכה למסגרת של דקה וחצי.

להלן תוכן הראיון כפי שנרשם בזכרוני.

השר הביע התנגדות עקרונית לחרם, המנוגד לחופש הסחר, לדמוי הגרמני בעולם, גורם נזק לערבים עצמם וכמובן לישראל. השר הודיע בראיון שנבדקת האפשרות לתחיקה נגד החרם, לפי הדגם של ארצות אחרות.

הערכתו היא, שהשר נענה לקו המדיניות הכללי, ומנסה לתקן את הדמוי שלו כאוהד ערבים חד צדדי, לאחרונה, התפטר השר מנשיאות אגודת הידידות ערב-גרמניה.

אף שנשאר חבר בארגון ובאחד המוסדות המנהלים שלו.

נא לא להעביר המידע לעתונות, לפני שעת השידור.

אני משתדל לקבל את התמליל של הראיון במלואו.

דברת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, כהן, כלכליתב', כלכליתג',
הדס, איר1, אוצר

סססס

אאא, חוזם: 23495

אל: רהמש/1995

מ-: בון, נר: 107, תא: 130291, חז: 1300, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: סמנכל אירופה

דע: אירופה 1

מאת: השגריר - בון

שיחות עם דר' הנס- יוכן פוגל, יו"ר ה- ס.פ.ד. ונורברט גנזל, יו"ר הועדה לעניינים בינל של ה- ס.פ.ד.

1. יזמתי את השיחות, ראשית לבקשת לשכת הקנצלר, כדי לוודא שהתנגדות מפלגה זו למימון הצוללות לא תהיה קולנית מדי. התייחסתי בהזדמנות זו גם לנושא אש'פ.

2. בשתי השיחות גם יחד, הצבעתי על האיום לישראל שקדם למלחמת המפרץ ולצערנו יימשך גם לאחר מכן, ושמקורו איננו בסדאם חוסיין. הצבעתי על הסכנות שבפגיעה בנתיבי המים ובחופינו. ביקשתי, לכן, הבנה לצרכינו הימיים ובמיוחד לצורך לחדש את צי הצוללות שלנו. ביקשתי, בדומה ל' סיבוב הקודם של המערכה על הצוללות' שה- ס.פ.ד. תמנע ממאבק בריש גלי. פוגל וגנזל אמרו שאמנם יצניעו נגד בועדת הכספים (פוגל אף העיר שמאז 1949 הוא לא זוכר תקציב שעבר בועדה זו תוך הסמכות על קולות האופוזיציה), אך יקפידו להמנע מכל מהומה מיותרת. כך הם נהגו גם בסיבוב הקודם. אני מאמין שיעמדו בדיבורם.

3. העליתי בשיחות עם שניהם, את נושא אש'פ. ליתר דיוק- ביקשתי חשיבה מחודשת ובלתי דוגמטית בנושא זה, לאור תמיכתו העקבית של אש'פ בסדאם חוסיין. אם היה הישג כלשהו בשתי שיחותי אלה בנקודה זו, אזי היתה זו נכונות שניהם לא לראות באש'פ נציג בלעדי ואוטמטי של הפלשתינים. הם רואים את אש'פ לאחר מלחמת המפרץ, עומד בפני האלטרנטיבה: מחד, לשקוע בתהום מעשי החבלה ומאידך- צעידה בדרך של ויתור על אלימות והכרה במדינת ישראל. רק בדרך שניה זו יוכל אש'פ לזכות שוב במשקל פוליטי. הם התרשמו, בעת ביקורם בארץ מתוך שיחות עם 'פעילי מחנה השלום' כי עבורם אין אש'פ יותר בר- שיח.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז, @ (רם), אמן, ממד, הדס, איר, סולטן

סססס

אאא, חוזם: 23813

אל: רהמש/ 2001

מ-: בון, נר: 113, תא: 130291, ח: 1800, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: סמנכ'ל אירופה

דע: דר' חנן אלון - משהב'ט

מאת: השגריר - בון

פגישה עם דר' הרטמן.

השתף תא'ל בן-רום ואל'מ לנגה, ממשד הקנצלר.

1. פטריוט-דר' הרטמן הודיענו שדרישת הלינקג' מצד ממארה'ב הוסרה ולכן ניתן מבחינתם לבצע את הנושא ללא דחוי נוסף.

2. סיפרתי להרטמן על שיחותי הבוקר עם הנס יוכן פוגל ונורברט גנזל - והוא הודה.

3. בנושא מימון הבייניים לצוללות - אמרו לנו בני-שיחנו שהיום יוצא מכתב בחתימת השר זייטס מלשכת הקנצלר אל שר האוצר, המנחהו שהתקבלה ההחלטה הפוליטית והוא מתבקש לעשות הכל לביצוע מהיר.

4. הם רשמו לפנייהם נושא ההעברה החלקית בלבד של התרופות והציוד הרפואי ויפעלו למען השגת אמצעי תובלה להשלמת המשימה.

5. הזכרנו את נושא ציוד הפינוי בתחום ההתגוננות האזרחית אשר אותו אנו מקוים לקבל ממחסני צבא גרמ'ז לשעבר וממשד הפנים. הובטח סיוע גם בכך.

6. תהיתי באשר לסיוע ההומניטרי שהביא עימו שה'ח גנשר בביקורו וביקשתי התערבות לשכת הקנצלר כדי להתגבר על עיכובים בירוקרטיים. יטפלו בכך.

7. בהמשך לשיחה עם הקנצלר והשרים, בה סוכס שנציג נייר המפרט את הקונצפציה הרב-שכבתית, להגנה בפני טק'ק- הצגנו הנושא והשגנו נייר. תא'ל בן-רום פירט.

נבון

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1

סססס

אאא, חוזם: 21788

אל: רהמש/1838

מ-: המשד, תא: 120291, זח: 1520, מח: מ, סג: כל,

בבב

62767

בלמ'ס/מיידי

אל: בון דברת

דע: דב משור -אוצר; דוד נווה - אוצר; כלכלית ב', אירופה 1;

הנדון: הסכם השקעות עם גרמניה

מברק 90 מ-11 דנא

1. ההסכם נחתם בחתימה מלאה ב-24.6.76 ואושרר ע'י שתי המדינות (ע'י רפ'ג ב-24.11.77 וע'י ישראל ב-14.4.80).

2. על פי סעיף 13 להסכם הוא אמור להיכנס לתוקף חודש לאחר החלפת כתבי האשרור.

3. היות וההסכם נחתם בבון - חילופי כתבי האשרור אמור להעשות בירושלים ואולם הגרמנים מסרבים זה כמה שנים לעשות זאת בירושלים מסיבות פוליטיות שלהם.

4. יחד עם זאת ביום החתימה על ההסכם הוחלפו אגרות בין שרי החוץ של שתי המדינות לפיהן ישראל מצהירה כי היא תחיל את ההסכם באופן זמני מתאריך אשרור ההסכם על ידה, וזאת לפני החלפת כתבי האשרור. באגרתנו מצויין כי הצהרת כוונה זו ניתנת מתוך הבנה שממשלת רפ'ג תיבחן הוצאתן של ערבויות להשקעות כאמור לפני כניסת ההסכם לתוקף כשכל מקרה ייבחן לגופו. בתשובתנו לאגרתנו מאשר שה'ח הגרמני קבלת האגרת.

5. חילוף אגרות הנ'ל מצורף להסכם וכרוך עם ההסכם.

סגנית היועץ המשפטי

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, סייבל, משפט, כהן, כלכליתב', אוצר

סססס

אאאא, חוזם: 22152

אל: רהמש/1868

מ-: בון, נר: 103, תא: 120291, זח: 1600, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

שיחה עם נשיאת הבונדסטאג

השיחה עם פרופ' זיסמוט נמשכה למעלה משעה. השתתף ד"ר ברנד, מנהל לשכתה.

1. אשף

חיזקתי ידיה ובירכתי על עמדתה בנדון. זיסמוט אמרה שהופתעה מן הרעש שהדברים עוררו. אמרתי לה שהיטיבה לעשות,, בשחיתת פרה שקדושתה מפוקפקת' והיגיעה העת לעשות זאת. הוספתי שבדברי הביקורת היה טשטוש מכוון בין המושג,, אשף' לבין המושג,, פלשתינימ'. יש לזכור ולהבין שנכונות ישראל לדיאלוג עם הפלסטינאים הייתה-ונשארה בעיניה. הצבעתי על תכנית הבחירות בשטחים. על כך השיבה זיסמוט שבשיחתה עם נשיא המדינה אמר הנשיא שאפשרות מימוש של תכנית זו התרחקה בזמן האחרון. חזרתי ואמרתי שבדבריה פותחים ויכוח ציבורי שהגיעה העת לנהל אותו, על אשף, מהותו ויכולתו לקדם את השלום באזור הבטיחה לא לשנות עמדתה ולהמשיך ולהרים קולה.

2. חרם ערבי.

דווחתי לה על העלאת הנושא בשיחות הכלכליות ועל הצורך שאני רואה להביא לחקיקה מהירה, חקיקה שבוודאי תזכה להערכה בישראל. הבטיחה לפנות למשרד הקנצלר כדי שיזום חקיקה כנל. היא שותפה לדעתנו שזהו קודם כל נושא לחקיקה לאומית ורק לאחר מכן קהילתית.

3. פרופ' זיסמוי התייחסה לדברי גרף לאמבסדורף, אתמול בארהב, שעם מות החייל האמריקאי הראשון במלחמת המפרץ מגז רעיל, תהיה בכך מכה הרסנית ליחסי גרמניה ארהב. באותה מידה חרדה היא למטען הכימי הראשון שינחת על ישראל, מטען

שיהרוס ZERSTOEREN את יחסי גרמניה-ישראל.

4. דיברה במרירות רבה על התפקיד השלילי שממלאה התקשורת הישראלית בהצגת התדמית הגרמנית. כך התייחסה במיוחד לפרק על הניאו נאצים מתכנית,, פנורמה' ששודרה בארץ. קבלה שלא הייתה התייחסות כלשהי להיות קבוצה זו, קבוצה קיקיונית בשולי החברה הגרמנית. המליצה שאנסה לעניין את הטלביזיה הישראלית בראיון עם ראש VERFASSUNGSSCHUTZ (שנ'כ) הגרמני -

BOEDEN.

5. ביקשה ליזום פורומים משותפים עם האגודה למדיניות החוץ הגרמנית.

6. סיפרה שאתמול נאמר לה שחברת לופטהנזה עדיין לא מחדשת הטיסות לישראל. השבתי -חבל, אבל,, אל על' תמשיך להרויח הרבה כסף כי כל הטיסות לישראל וממנה מלאות.

אמרה שכל זמן שיש תדירות כזו של טילים, תתקשה לופטהנזה לחדש הטיסות. על כך השבתי שהתקפות הטילים הן תמיד בשעות החשיכה ומטוסי לופטהנזה מגיעים ויוצאים לאור היום, תוך כדי שעתיים-שלוש.

נבון

סססס

אאא, חוזם: 22474

אל: רהמש/1905

מ-: מוסקבה, נר: 31, תא: 120291, ח: 1400, דח: מ, סג: כל,

בבב

מידי

אל: סמנכל מזאר

דע: סמנכל מערב אירופה

משיחה עם השגריר הגרמני הד' קלאוס בלך (11.2)

1. בין השאר העליתי נושא ההגירה לגרמניה של יהודים מבריהם. בלך אומר שעד כמה שידוע לו הנושא נתון בידי ממשלות המחוז (לנדר) ועדיין לא הושלם הדיון. בבריהם נמצאים בשלבים של ערב פניה חמשת אלפים יהודים או יותר. גרמניה נמצאת בין שני ראשי מצד אחד יהדות ארהב מתנגדת לאפשרות ההגירה באמרם כי אין זה סביר שהיהודים יפנו לגרמניה בבקשת מחסה. זו גם עמדת ישראל. מאידך, לוחצים היהודים בגרמניה להתיר את כניסתם של יהודי בריהם. בסהך אין עתה האוירה הכללית מעודדת הגירה גדולה של יהודים בגלל לחץ של מהגרים אחרים, פולנים, בלטים וכמובן הגרמנים הרוסים אך גם ויאטנמים, תמילים פקיסטנים ותורכים - הכל יוצר אי-נוחות הגובלת בקסנופוביה וקלאוס בלך מאד לא היה רוצה שבתנאים אלה ייווצרו חיכוכים גם עם מהגרים יהודים.

2. בבקשתי שיברר עם אנשיו בכמה יהודים מדובר, מהן התחזיות וכיו"ב וכמובן אמרתי לו מה עמדתינו. כינתיים היו גם לישראל מי-עמי שיחות עם הקונסולים הגרמנים אודות מתן אשרות גרמניות על גבי אשרה ישראלית זאת במקרים אחדים. הגרמנים בודקים ויודעים את התנגדותינו למהלך זה.

3. השגריר הגרמני אמר לי שידוע לו כי מתקיימים מגעים בנדון בין שתי הממשלות. אמרתי לו שנושא זה מענין אותנו מאד גם מכחינה מקומית בגלל סיבות ברורות.

אריה לוי

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, גוברין, מזאר, הדס, איר, בןאבו, תפוצות, @ (דיניץ/סוכנות), @ (נתיב)

סססס

אאא, חוזם: 22153

אל: רהמש/1869

מ-: בון, נר: 104, תא: 120291, זח: 1600, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל: סמנכל כלכלה מש'ב נווה האוצר

דע: סמנכל אירופה אירופה 1

מאת: הציר הכלכלי בון

הנדון: פגישה עם השר לש'פ כלכלי

1. השגריר והח'מ נפגשו ב-11.2.91 עם השר שפרנגר. נוכחו הא' פוקס האחראי על המחלקה המטפלת בישראל, ומר ליפטאו הממונה בין היתר, על המדור הישראלי. השיחה הייתה ידידותית.

2. הפגישה נוצלה עי השר כדי למסור לידי השגריר צ'ק בסך של 5 מליון ד'מ, כסיוע מידי של ממשלת גרמניה לעיריות תל אביב ורמת גן, לכסוי הוצאותיהן שנגרמו עי הפגזות הרקטות העירקיות.

3. השגריר סקר סקירה פוליטית מפורטת את עמדותיה של ישראל במלחמת המפרץ ולגבי עתיד האזור לאחר השלום. התגובות של השר היו אוהדות הוא העביר ביקורת על הפגזות השלום, הכיר בצורך למגר את עיראק מעבר לשחרור כוויית, העביר ביקורת על התעשייה הגרמנית, והביע ספקות לגבי יעילותה של וועידה בינלאומית.

4. השגריר העלה את הנושא של הרחבת שיתוף הפעולה בארצות מתפתחות וציין, שכיו מ השת'פ עם ההולנדים כ-7 מליון (מרק?) לשנה דגש מיוחד הושם על ש'פ בתחום החקלאי והרפואי.

5. השר הגיב בחיוב לבקשה להרחיב את הפעולות וביקש ציון בפרוייקטים מגובשים לשיתוף פעולה כזה. הוא הכיע עניין מיוחד בפרוייקטים בתחום איכות הסביבה בכלל ובחקלאות בפרט. פוקס ציין, שיש לבדוק מחדש את הנכונות של המדינות המתפתחות לשיתוף פעולה עם ישראל. השגריר ציין שחל שיפור רב בנושא זה, בזמן האחרון.

6. פוקס העלה ביוזמתו את הנושא של ש'פ בארצות מזרח אירופאיות. הוא ציין שכאן אינו מדובר על פרוייקטים מיידים אלא על נושאים לטיפול בטווח הגיוני. בינתיים מוקדשים לפעילות כזו תקציבים זעומים.

7. מש'ב מתבקשת להעביר אלינו תכניות קונקרטיות הבאות בחשבון להרחבת שיתוף הפעולה בארצות מתפתחות, לשם הצגתן בפני המשרד לש'פ.

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, כהן, כלכליתב', משב, רביב, הסברה, כספים, אוצר

אאא, חוזם: 20921

אל: רהמש/1750

מ-: בון, נר: 95, תא: 110291, חז: 1900, דח: מ, סג: סו,

בבב

סודי/מידי

אל: שר האוצר

דע: מנכל האוצר, מנכל משהח, מנכל תמס, החשכל, סמנכל אירופה 1

סמנכל כלכלה, נווה האוצר, אירפה 1

מאת: הציר הכלכלי, בון

הנדון: סיוע פיננסי מגרמניה- מסקנות מדיוני הוועדה המשותפת עם גרמניה

בהמשך למברקי נר- 75 מה- 9.2.91

לפי בקשתך, ובהמשך למברק הסכום שלי מה- 9.2.91 ולנוסח הסכום המשותף

שהעברתי אליכם, אני מביא להלן התרשמותי מהדיונים.

מברק זה נכתב בעצה עם השגריר.

1. סכום

א. הדרג הנמוך של המשלחת הגרמנית עורר, מלכתחילה, ספק לגבי הסכוי להגיע

לסכומים משמעותיים כלשהם. חששות אלה נמצאו מוצדקים.

ב. כמתוכנן, הועלה הנושא הפיננסי, תוך ציון שהדבר נעשה לצרכי הפרטיכל

ולא לשם דיון. הובהר שהנושא לא הוסר מסדר היום ושדיון בדרג של שרים.

ההעלאה המוקדמת של הנושא, תחייב את הגרמנים להכין תשובות, לקראת מפגש

השרים.

לא ניתן היה למנוע מדה של הסחת הדעת מהנושא הפיננסי בנושא מרכזי כתוצאה

מהקדמת הדיון בנושאים המשניים. הענות חלקית בנושאים אלה עלולה להקל על

השלטונות הגרמניים השתמטות מממן סיוע פיננסי מסיבי.

ג. על אף האמור לעיל והמפורט להלן, אנו מעריכים, שהגרמנים לא יוכלו

להשיב בקשתנו לסיוע כלכלי, ריקס. מימדי הסיוע יהיו כנראה צנועים

מצפיותינו. התרשמותי שכלי הבצוע שיועדף ע"י הגרמנים תהיה הקרן השקלית.

מחשבותינו לגבי המשך הטפול בנושא מובאות בסעיף המסכם של מברק זה.

2. במהלך הדיונים ניסו הגרמנים לצנן את צפיותינו לסיוע פיננסי רב

מימדים. למסקנה זו אני מגיע מרוח הדיונים ולפי התבטויות שונות במהלך

הדיונים.

א. הן שר החוץ הגרמני והן יור הוועדה הדגישו, וחזרו והדגישו את מגבלות

יכולתה הפיננסי של גרמניה, בגין התחייבויותיה האחרות בגלל הגרעון הגדול

בתקציב והצורך לשמור על יציבות המרק.

ב. במענה להעלאת בקשת הסיוע, הגיבו הגרמנים:

(1) הפנו אות לגייס כספים בשוק ההון הגרמני.

(2) עודדו אותנו לגייס השקעות מחול.

(3) הציעו להפעיל את הסכם ההשקעות בין המדינות (ההסכם מופעל למעשה אף

שטרם אושרר).

(4) הציעו שנגביר את מאמצי היצוא לגרמניה,

(5) הבטיחו לסייע בהגברת היצוא למזרח גרמניה (לקבל משלחת).

ג. חזרו וסכמו את הסיוע שכבר הובטח או ניתן (סיוע בטחוני, סיוע מיידי

250 מליון ד'מ, 1/3 הסיוע הצפוי מהקהילה שמקורו בכסף גרמניה 5 מליון ד'מ לעיריות ת'א ור'ג וסיוע שנתי שוטף 140 מליון ד'מ). לפי חשבוני בסהך כ- 1.65 מליארד מרק בשנת 1991.

ד. לא ניתן אף רמז חיובי קל, שאמנם קיימת נכונות להעניק סיוע מסיבי נוסף בדרך כלשהי.

ה. התחושה שלי היתה, שהגרמנים עשויים להענות, באופן חלקי, לבקשה או שתיים, בתחום שיתוף פעולה תעשייתי, בנושא החרם ולמכר לנו מחדש את תמיכתם בנושאי הקהילה, כדי שלא לתת לנו תחושה של יציאה בידיים ריקות. היענות כזו עשויה לסייע להשתמטות מהבטחה מרחיקת לכת בתחום הפיננסי.

3. בעת הדיון על הסכום המשותף (בו השתתפו זהר פרי ודברת מצידנו. ואן ארוג וויסט מצידם) התנגדו הגרמנים להצעת ניסוח שלנו, שהמשך הדיון בנושא הפיננסי יתנהל בדרג של שרים. טענתם היתה, שניסוח כזה מחייב אותם וקושר את ידיהם. היות שהשר לוי כבר הוזמן לפגישה עם גנשר, הרי אני מפרש את התנגדותם, באי רצון לקבוע, כבר בשלב זה פגישה של שרי האוצר לדיון על פרטי הסיוע טרם הוחלט עליו עקרונית. היות שלא מצאנו טעם לכפות פגישות של שרים בניגוד לרצון הגרמנים הסכמנו להתפשר על הנוסח של 'שיחות בדרג גבוה ימשכו'. חזרנו והבהרנו בע'פ, שאנו מתכוונים לדרג של שרים.

4. נושא אחר שהיה בווכוח, בעת ניסוח ההודעה המשותפת, היתה לגבי איזכור הנושאים הפיננסיים שכבר נדונו בהזדמנויות קודמות, בין שרים ישראלים לגרמנים. הגרמנים ביקשו שלא נזכיר במפורש את הכלים השונים (קרן שקלית, אשראי בין מדינות, נכי רדיפות הנאצים ושלומים), הם אף איימו שאם לא נותר על הפרוט הם יהיו חייבים להוסיף הערה מסתייגת מצידם. טענתנו, שמדובר בהתבטאות חד צדדית שלנו, ועל כן אין טעם שהם יגבילו אותנו, לא הועילה. התברר שהרגישות העיקרית היא לגבי איזכור נושא 'השלומים'. כדי למנוע הסתייגות בנסוח שלילי, הסכמנו לפשרה, לפיה אוזכרו בסכום במפורש רק הנושאים של הקרן השיקלית ושל האשראי בין המדינות: וכן נאמר, שניתן להזדקק 'לכלים אחרים'. יתכן שניתן לראות בכך רמז לעדיפות הגרמנית בבחירת כלי הסיוע.

5. הן בפגישה עם גנשר והן במהלך הדיונים, רמזו הגרמנים, שעלינו להחליט על העדיפויות בכל הנוגע לבקשותינו. בעת ניסוח הסכום בנושא ש'פ תעשייתי, תמהו הגרמנים שאנו מבקשים הקמתן של 3 קרנות לש'פ תעשייתי (1) למו'פ, (2) למימו נ השקעות, (3) לפרוייקטים של תשתית והציעו עצה ידידותית, שנבליע בהצעתנו את הקרן השלישית במסגרת הקרן השניה. קבלנו את הצעתם.

6. להלן מחשבותינו לגבי המשך הטיפול בענין הסיוע הפיננסי:

א. ראוי לפעול ללא דחיות. הערכתי היא, שהרגשת האשם והמחויבות של הגרמנים הגיעה לשיא, שלאחריו עלולה לחול ירידה בנכונות לסייע, שהיא מוגבלת מלכתלילה.

ב. מומלץ שהשר לוי יגיע בהקדם הניתן לפגישה עם גנשר, במטרה לקבל התחייבות גרמנית לסיוע בסכום מירבי, מבלי לסכם סופית את הרכב הסל והתנאים בהם ינתן הסיוע. נראה לנו שרצוי שמנכל האוצר ילווה אל השר לוי. אף שיש להניח שנענה לבקשת הגרמנים שלא להתעקש לקבל הסיוע דווקא בצורת שילומים, מומלץ לוותר על קלף זה רק במהלך המו'מ וכנגד תמורה.

ג. לאור סכום עקרוני ומדיני של שרי החוץ, נחזור ונציע לגרמנים שפרטי הסיוע, הרכבו ותנאיו יידונו בשיחות בין שרי האוצר, בסמוך לשיחות שרי החוץ.

ד. מומלץ לדחות את המשך המום בנושאים התעשייתיים, עד לאחר התקדמות בנושא הסיוע הפיננסי, תוך ניתק הדיון בנושא הפיננסי מהנושאים האחרים.

ה. אני מציע שלאחר וויתור בנושא השלומים, נמקד את תביעותינו בשני נושאים:

(א) הקרן השקלית,

(ב) שפוי תשלומינו לנכי רדיפות הנאצים.
 הפוטנציאל המירבי של שני כלים אלה נאמד ב- 4.7 מיליארד מרק. הראה שבשני נושאים אלה יקל על הגרמנים להענות לבקשותינו. בנושא 'הקרן השקלית' קיים התקדים הפולני והתקדימים של מחיקת חובות לארצות מתפתחות: ואילו בנושא 'הנכים' אין בעייה של יצירת תקדים, הוא נושא ייחודי לישראל, קיים התקדים של תשלום של 350 מליון צ'ק לישראל בסעיף זה. הסיכוי לקבל אשראי מסובסד רב מימדים נראה לי קטן. לבקשות לאשראי רגיל ולערבויות נוכל לחזור בעתיד ללא קשר לסיוע.
 הפוטנציאל המירבי ב', קרן שקלית' הוא של כ- 3 מיליארד מרק עד לשנת 2005, או של כ- 2.2 מיליארד מרק עד לשנת אלפיים. זאת בהנחה שכל שרות החוב בקשר לסיוע יעשה לקרן השקלית.

הפוטנציאל של נושא ה-'נכים' הוא כלהלן,

סך התשלומים לנכים עד 1991	כ- 1.80 מיליארד מרק
האוצר שופה	כ- 0.35 מיליארד מרק
יתרה לשפוי ע"ח העבר	1.45 מיליארד מרק
אומדן אקטוארי של התשלומים עד	

שנת 2015	1.00 מיליארד מרק
----------	------------------

סזב'כ	2.45 מיליארד מרק.
-------	-------------------

דברת

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, כהן, כלכליתב', הדס, איר, אוצר

סססס

אאא, חוזם: 20552

אל: רהמ/1727

מ-: בון, נר: 84, תא: 110291, זח: 1420, מ: סג: שמ,

בבב

שמור/מיד

אל: המנכל

דע: שר האוצר, מנכל האוצר, החשכל, נווה האוצר אירופה 1 כלכלית ב'

מאת: הציר הכלכלי, בון

הנדון: הסיוע ההומניטרי המידי

1. בעת הדיונים בוועדה המשותפת, הזכרתי את הסיוע ההומניטרי, תוך ציון, שאנו מבינים שהנושא נמצא בטיפול וצפיה שיושלם במהרה.

כן הבעתי משאלתנו, שדרכי הביצוע תהינה מזורזות וללא הליכים ביורוקרטיים מעכבים.

2. היו"ר הגרמני (סמנכל משרד החוץ לענייני כלכלה) ציין שהטיפול נמצא במשרד האוצר, והציע שאפנה לשם. מידע דומה קבלתי מהמשרד לש"פ. הודעתי, שאינני מתכוון לדחוק באוצר הגרמני, שכן על בסיס נסיוני אני בטוח שהוא יפעל בזריזות. על אף האמור לעיל, אני מתכוון לפנות לאוצר בתחילת השבוע, אם לא אקבל מידע חדש בפגישה המתוכננת לשגריר ולח"מ עם השר לש"פ כלכלי.

3. באותה הזדמנות, אמר היו"ר, שהוא מקווה שהסיוע ינתן ' בתנאים נוחים מאד'. למישור הוא אמר, בעת קבלת הפנים אצל השגריר, שהסיוע יהיה כנראה במענק. נחיה ונראה.

4. אנא שימו לב, שהסיוע הוגדר ע"י הקנצלר קול כ- ' סיוע הומניטרי'. סביר איפוא לצפות לכך, שהגרמנים יבקשו רשימה של הוצאות שאינן צבאיות אותן הם מתבקשים לשפות. אני מקווה שהם יוותרו על דיווחים על הביצוע המקובלים לגבי הסיוע הכלכלי השוטף. אדווח התפתחויות.

דברת

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, כהן, כלכליתב', אוצר

סססס

אאא, חוזם: 19660

אל: רהמש/1674

מ-: בון, נר: 81, תא: 100291, חז: 1800, חר: סג: שמ,

בבב

9,699227

שמור/רגיל

אירופה 1

דע: ח'כ דן תיכון, הכנסת
כלכלית ב'

ביקור משלחת הבונדסטאג - משיחה מסכמת בנתב'ג בין ממיו'ר הכנסת דן תיכון
ופרופ' זיסמוט

1. תכ' דן תיכון עמד על חשיבות ביקור חברי הבונדסטאג בעיתוי הנוכחי
בישראל והשיחות הנוקבות והלא קלות שנערכו במהלכו. הוא הביע תקוותו
שבמפגשם הבא של חברי הבונדסטאג ועמיתיהם הישראלים יוכלו להמשיך בנקודה
בה הפסיקו הדיאלוג בעת ביקורה הקודם של נשיאת הבונדסטאג ונשיאת
הפולסקמר בישראל.

2. הפרופ' זיסמוט הביעה תודת חברי המשלחת שבנואם ביקשו להביע הזדהותם עם
ישראל והערכתם לצורה בה הממשלה והאוכלוסיה עומדים במצבים קשים אלה. מטרת
נואם היתה גם לבדוק במקום כמה לאל ידם לסייע מעבר לסיוע הבטחוני והאחר
עליו כבר סוכם.

3. נאמר לה שבמישור הכלכלי ישראל זקוקה לכל סיוע אפשרי, להגברת ההשקעות
בישראל והיצוא מישראל. יצירת מקומות עבודה ומימון קליטת העליה. בקשתנו
לפעול על ידי חקיקה מתאימה למניעת חרם ערבי, הן ברפ'ג והן במישור
הקהילתי התקבלה בהבנה ובהבטחה של יו'ר ועדת החוץ הנס שטרקן, שהשתף
בשיחה והפרופ' זיסמוט לפעול במתבקש. כן אמרה הנשיאה שיש לערב את
התעשינים בגרמניה בהגדלת רכישותיהם והשקעותיהם בישראל אך לא פרטה כיצד
בדעתה לעשות כן.

שמרת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, כהן, כלכליתב',
@ (עמיקם/כנסת)

סססס

אאא, חוזם: 18955

אל: רהמש/1623

מ-: כון, נר: 79, תא: 090291, ח: 2000, דח: מ, סג: סו,

בבב

סודי / מיד

אל: שר האוצר

דע: מנכל האוצר, מנכל משהח, מנכל תמ'ס, אירופה 1 כלכלית ב' החשב'ל נווה-האוצר, סחר חוץ-תמ'ס

מאת: המשלחת

סיכום הדיונים של הוועדה המשותפת עם גרמניה

א. כללי

1. הוועדה נתכנסה ב-7.2.91 במשהח הגרמני, בראש המשלחת הישראלית עמד השגריר והשתתפו בה: דר כהן, זהר פרי, דב מישור, דברת אפרים, נחום גן (היועץ החקלאי) ומוטי איש שלום (מנהל מרכז הסחר בקלן).
בראש המשלחת הגרמנית עמד דר ילונק (מנהל מח הכלכלית של משהח מקביל לסמנכל) ועשרה חברים נוספים, שיצגו את משרדי החוץ הכלכלה, האוצר, החקלאות, המשרד לשת"פ כלכלי והמשרד למחקר וטכנולוגיה. רשימת חברי המשלחת תועבר בנפרד.
בלטה העובדה שבמשלחת הגרמנית היה רק היור בדרג המנכל והיתר היו ב-1-3 דרגות נמוכות יותר. השיחות נמשכו כחמש שעות (אינו כולל א'צ כאורחי ראש המשלחת הגרמנית).
רוב זמן הישיבות הוקדש להצגות מפורטות של נושאים שונים ע'ח חברי המשלחת הישראלית. הערות הגרמנים היו קצרות יחסית, ועיקרן הוערו עי יור המשלחת. האוירה בדיונים הייתה נינוחה. בערב התקיימה קבלת פנים למשלחת, בבית השגריר.

ב. הנושא הפיננסי.

1. מישור הציג את בעיות המשק הישראלי ואת הצרכים הנובעים מהעליה ההמונית וכתוצאה ממלחמת המפרץ, הוא הדגיש את הנחיצות של צמחיה מהירה של השקעות בקנה מידה גדול והבליט את פער המימון במאזן התשלומים, בסדר גודל של 20 מיליארד דולר, בחמש השנים הבאות. יבוא הון הנוסף, אמור לבוא מיהדות העולם, משוק ההון, מהשקעות מחוץ ומסיוע של מדינות ידידותיות. בהקשר זה ציין את ציפיותנו לסיוע ממשלת גרמניה.

2. דברת המחיש במספרים את מימדי הסיוע שישראל מקבלת מדי שנה ממשלת ארהב ומיהדות העולם וציין, שעד לאחרונה, לא עמד הסיוע הכלכלי שישראל קיבלה מגרמניה בפרופורציה לצרכי המימון של ישראל ולעוצמה הכלכלית של גרמניה.

הוא הודה על הסיוע המידי שגרמניה מעניקה לישראל, וחזר והביע את הבקשה ואת הציפיה שגרמניה תעניק לישראל, במהלך השנים הבאות, סיוע מאסיבי לקליטת העליה ההמונית.

סיוע זה יכול להנתן בכלים שונים, שאחדים מהם כבר הועלו בדיונים של שרי ישראל עם עמיתיהם הגרמנים, כמו הנושאים של הקמת, קרן שקלית' אשראי ממדינה למדינה, שפוי האוצר הישראלי בגין הוצאותיו לתשלום פיצויים ל, נכי רדיפות הנאצים' ונושא השילומים. כמובן שהסיוע גם יכול להנתן בכלים אחרים שידונו בין השרים.

צוין ששר החוץ ידון עם עמיתו, בעת ביקורו המתוכנן בגרמניה, בצדדים העקרוניים והמדיניים של הסיוע, ואילו שר האוצר מתכוון לדון עם עמיתו הגרמני בצדדים הפיננסיים.

3. היור הגרמני עמד בדבריו התגובה שלו על הנטל הכלכלי והפיננסי הכבד הרובץ על ממשלת גרמניה, בגין מחויבותה לשיקום ארצות גרמניה המזרחית, לסייע לארצות מזרח אירופה ולהשתתף במימון מלחמת המפרץ. התקציב הגרמני עבר תוך תקופה קצרה ממצב מאוזן, לגרעון המגיע ל-5 אחוזים מהתוצר. גרמניה חייבת לשמור על יציבות המרק לצרכים פנימיים ולטובת הכלכלה העולמית.

בניגוד לציפיות ולהבטחות, נאלצת גרמניה להעלות את המסים כדי לממן הוצאותיה.

אשר לצרכי יבוא ההון הישראלי, הפנה היור את ישראל לשוק הכספים הגרמני הפתוח לפני ישראל ולגיוס השקעות של התעשייה הגרמנית. הממשלה הגרמנית תהיה מוכנה (באמצעות טרויהנד) לתת בטוח מפני סכנות מדיניות הוא סבר, שהפעלת הסכם ההשקעות בין גרמניה לישראל עשוי לתת תנופה גדולה להשקעות. כן קרא היור לישראל להגביר את הייצוא שלה לגרמניה, ולחפש שווקים חדשים בגרמניה המזרחית.

היור מנה את הסיוע הבטחוני והכלכלי שגרמניה העניקה לישראל לאחרונה, אולם לא התייחס ישירות לבקשה לסיוע נוסף.

החרם הערבי

דר כהן הציג בצורה מפורטת מאוד ומעמיקה את נושא החרם הערבי ועמד על נזקו לישראל ולסחר החופשי. הוא המציג מספר תביעות:

(א) תחיקה לאומית בגרמניה

(ב) תמיכה ושיתוף פעולה של גרמניה ביזמה להרמוניזציה של התחיקה נגד החרם, במסגרת הקהיליה האירופית

(ג) שכנוע התעשייה הגרמנית שלא לשתף פעולה עם החרם.

(ד) גיוס הוועדות שוטפת בנושא זה. כהן הדגיש את חוסר הטעם לטפל במקרים בודדים ודרש צעדים ממשיים נגד החרם.

היור ציין התנגדות גרמניה לחרם כלשהו, המנוגד לאורח המחשבה הגרמנית.

הם מעולם לא השתתפו בחרם, למעט אמברגו שהוחלט עליו באום. הוא צין שהסיק ממידע שקיבל, שהחרם אינו אפקטיבי. עתה משמע דעה אחרת, ידון בנושא עם משרדי ממשלה אחרים. גם וויסט, ממשרד הכלכלה, סבר שנזקו של החרם מועט, אולם הוא מוכן לחזור ולבדוק הנושא.

המליץ שנפנה לקהילית העסקים לשכנע אותה בנושא זה.

מסופק לגבי יעילותה של תחיקה.

אמנם קיים BLACK MAIL של החרם.

אולם עיקר הבעיה היא פסיכולוגית ואין לפתרה בתחיקה. הוא יתזור וילמד את הנושא.

ד. מו'פ תעשייתי.

זהר פרי הגיש מזכרים והשלים בע'פ הצגתן של תכניות להקמתן של 3 קרנות במימון ובהפעלה משותפים.

(1) קרן מו'פ תעשייתי, דוגמת קרן GIRD המשותפת לישראל ולארה"ב. הכוונה היא שהקרן תפעל במתכונת של תעשייה מול תעשייה, שכן המפגש בין התעשיות חשוב לא פחות מהמחקר עצמו.

(2) קרן השקעות בתעשייה, לשם עיתור, סינון וביצוע של פרויקטים משותפים לחברות גרמניות וישראליות.

(3) קרן להשקעות משותפות בתשתית, בנושאים עתירי טכנולוגיה (דוגמת פרויקט,, עמוס' להפעלת לוויין תקשורת). המשלחת הגרמנית הגיבה לתכניות

תגובה אוהדת והביעה נכונות לבחון אותן בצוותים של מומחים.
נציג המשרד למחקר ופיתוח ציין לשבח את שיתוף הפעולה של הקרן לשם פ' מדעי עם ישראל, שהיא הקרן הדו-לאומית היחידה שמפעיל המשרד. כן ציין לשבח ש'פ' מדעי (מדעי) בין גופי מדעיים ישראלים וגרמנים שונים, בתחומי מדע שונים, שלא במסגרת הקרן. אשר לקרן המוצעת למו'פ' תעשיית-הביע נכונות משרדו ללמוד הנושא בקבוצת עבודה קטנה.
הייתה התייחסות מועטה לשני הקרנות האחרים. היור הציע, שלפני שיוחלט על הקמת גרנות חדשים, יש לבחון אם אינו ניתן להשיג את המטרה במסגרות הקיימות, תוך התאמתן.
וויסט העלה את האפשרות של הרחבת הפעולה של DEG בישראל, בעקבות השינויים שחלו לאחרונה בדרך פעולתה. כן הציע לבדוק אפשרות של הקמת 'משרד שידורים' שיפעל להדגשת חברות ישראליות וגרמניות.
גם ליפטאו, מהמשרד לש'פ' כלכלי, סבר שראוי לבדוק אם אמנם יש צורך בהקמת גרנות חדשות.
לדעתו, ניתן לקבל מידע ולהפגיש תעשיות, גם ללא קרן, באמצעות לשכות המסחר או התאחדות התעשיינים.
יש לבדוק אם התעשייה תהיה מוכנה להכנס לש'פ' כזה.

ה. נושאי הקהיליה.

דר כהן העלה, פירט ונימק את הנושאים העומדים על הפרק בין ישראל לקהיליה, כולל הנושאים שיועלו בדיונים עם הקהיליה שיקוימו החודש. דגש מיוחד הושם על הנושאים הקשורים למדיניות הים-תיכונית התאמת ההסכם עם הקהיליה, האפשרות להסכם הסוציאציה בין ישראל לקהיליה, שילוב ישראל בפעילותם של גופים של הקהיליה, העוסקים במו'פ' כגון: אוריקה וכד'. הגרמנים הודיעו על המשך התמיכתם בעניין הישראלי בקהיליה, והבטיחו להנחות את נציגותם הקבועה בהתאם. הגרמנים הודיעו על המשך התמיכתם בעניין הישראלי בקהיליה והבטיחו להנחות את נציגותם הקבועה בהתאם. פירוט נוסף של תגובת הגרמנים מובא במברקו של דר כהן, מאתמול.

ו. נספחים למברקי זה:

א. הסיכום המשותף של השיחות, בצורת NON PAPER.
ב. רשימת חברי המשלחת הגרמנית.

ג. ההודעה לעתונות של משרד החוץ הגרמני, לאחר הפגישה עם שהת גנשר.

נגין בעיות טכניות, אעביר אליכם את הערכותי ואת הצעותי, בעקבות הדיונים של הוועדה, רק ביום ב' בנזקר.

MINISTERIALDIREKTOR DR. ALOIS JELONEK
AUSWARTIGES AMT
LEITER ABTEILUNG WIRTSCHAFT

VORTRAGENDER LEGATIONSTRAT I. KLASSE HELMUT VAN EDIG (=MIN.RAT)
AUSWARTIGES AMT
LEITER REFERAT 413
ED: AUSSENBEZIEHUNGEN: DRITTE WELT, KOOPERATIONASBEZIEHUNGEN
ASSOZIATION TURKEI, MALTA, ZYPERN EINSCHL. BILATERALER
WIRTSCHAFTSBEZIEHUNGEN, BETEILIGUNG DER EG AN INTERN.
ORGANISATIONEN, VERTRAGEN UND KONFERENZEN

VORTRAGENDER LEGATIONS RAT I. KALSSE ANDREAS VON HOESSLE (MIN.RAT)
AUSWARTIGES AMT
LEITER REFERAT 310 : NAHER OSTEN

VORTRAGENDER LEGATIONS RAT HANS PETER KAUL (REG.DIREKTOR)
AUSWARTIGES AMT
STELLV. LEITER REFERAT 310: NAHER OSTEN

MINISTERIALRAT MAX WIEST
BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFT
LEITER REFERAT V B 6: SUDASIEN, TURKEI, ISRAEL.

OBERAMTSRAT EBERHARD SPECHT
BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFT
REFERAT E A 6: BEITRITTSVERHANDLUNGEN, ASSOZIIERUNGS,
PRAFERENZE- UND ENTWICKLUNGSPOLITIK DER EG

REGIERUNGSDIREKTOR JOBST HOLBORN
BUNDESMINISTERIUM DER FINANZEN
REFERAT V B 1: GENERALREFERAT FÜR EUROPÄISCHE
UND INTERNATIONALE FINANZFRAGEN

REGIERUNGSDIREKTOR HELLMUT ALTPETER
BUNDESMINISTERIUM FÜR ERNÄHRUNG, LANDWIRTSCHAFT UND FORSTEN
LEITER REFERAT 726 : WIRTSCHAFTSBEZIEHUNGEN ZU AUßEREUROPÄISCHEN
INDUSTRIELÄNDERN UND LATEIN-AMERIKA

MINISTERIALRAT GERT-ROBERT LIPTAU
BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFTLICHE ZUSAMMENARBEIT
LEITER REFERAT 110: REGIONALE ENTWICKLUNGSPOLITIK, NAHOST

REFERENT PETER GOTTSTEIN
BUNDESMINISTERIUM FÜR FORSCHUNG UND TECHNOLOGIE REFERAT 226:
ZUSAMMENARBEIT MIT ASIEN UND AUSTRALIEN

OBERREGIERUNGSDIREKTOR DR. EBERHARD SCHMAUZ
BUNDESMINISTERIUM FÜR ERNÄHRUNG, LANDWIRTSCHAFT UND FORSTEN
STELLV. LEITER REFERAT 726 WIRTSCHAFTSBEZIEHUNGEN ZU
AUßEREUROPÄISCHEN INDUSTRIELÄNDERN UND LATEINAMERIKA

NON PAPER

MAIN ITEMS DISCUSSED ON THE OCCASION OF THE ECONOMIC TALKS
BETWEEN A GERMAN AND AN ISRAELI DELEGATION ON FEB 7 1991

- IN THE FIELD OF BILATERAL ECONOMIC RELATIONS, THE ISRAELI
DELEGATION STRESSED THE IMPORTANCE OF BRIDGING THE INVESTMENT
NEEDS DUE TO INCREASED IMMIGRATION (HOUSING, EDUCATION
AND EMPLOYMENT) . THE ISRAELI DELEGATION DECLARED THE INTENTION
TO SEEK CAPITAL INFLOWS THROUGH ADDITIONAL TRANSFERS FROM
JEWISH COMMUNITIES, USE OF CAPITAL MARKETS AND SUPPORT FROM
FRIENDLY GOVERNMENTS. IN THIS CONTEXT IT DECLARED TO COUNT ON
GERMAN SUPPORT TO ASSIST IN THE ABSORPTION OF IMMIGRATION AND
COVERING THE EXPECTED GAPS IN ITS BALANCE OF PAYMENTS.
INSTRUMENTS SUCH AS THE SHEKEL FUND, GOVERNMENT TO GOVERNMENT
LOANS AND OTHER INSTRUMENTS MIGHT BE USED.
THE ISRAELI SIDE EXPRESSED ITS GRATITUDE FOR THE CURRENT AID
GRANTED TO ISRAEL AND FOR THE IMMEDIATE AID MADE AVAILABLE.
GERMAN SIDE REFERRED TO THE FINANCIAL AND BUDGETARY CONSTRAINTS
(DEVELOPMENT OF THE NEW BUNDESLÄNDER, EVOLUTION IN EASTERN
EUROPE, GULF CRISIS) AND CONFIRMED FREE ACCESS TO GERMAN
CAPITAL MARKETS.
ISRAELI SIDE WAS ENCOURAGED TO START PROMOTION OF EXPORTS
TO THE NEW BUNDESLÄNDER,
BOTH SIDES EXPRESSED THE CONFIDENCE THAT THE IMPLEMENTATION
OF THE INVESTMENT PROTECTION AGREEMENT WILL FOSTER INDUSTRIAL
COOPERATION INVESTMENT AND TRADE.

THE ISRAELI SIDE RAISED THE SUBJECT OF THE ISRAEL-BOYCOTT AND
OF AN ANTI-BOYCOTT-LEGISLATION. IT WAS EXPLAINED THAT THE BOYCOTT

CONSIDERABLY AFFECTS INVESTMENT, INDUSTRIAL COOPERATION AND TRADE RELATIONS BETWEEN THE TWO COUNTRIES. IN THEIR VIEW A CASE BY CASE APPROACH AS SUGGESTED BY THE GERMAN SIDE WOULD NOT BE SUFFICIENT AND NATIONAL LEGISLATORY MEASURES WOULD SEEM TO BE NECESSARY. ISRAELI DELEGATION SUGGESTED THAT GERMANY SHOULD TAKE THE LEAD WITHIN THE EEC TO BRING ABOUT A HARMONIZATION OF PERTINENT MEMBER COUNTRIES LEGISLATION. GERMAN SIDE REITERATED ITS CONDEMNATION OF ALL FORMS OF BOYCOTT AND AGREED TO ANALYSE THE IDEAS BROUGHT FORWARD ON THE BASIS OF THE RELEVANT EXPERIENCES IN OTHER COUNTRIES TAKING INTO CONSIDERATION THE LEGAL ASPECTS AND TO TAKE UP THIS MATTER WITH THE GERMAN BUSINESS COMMUNITY. EXPERT CONTACTS ON THIS SUBJECT WILL BE CONTINUED IN A CONSTRUCTIVE SPIRIT BETWEEN THE TWO SIDES. PRACTICAL PROBLEMS ARISING FROM THE BOYCOTT WILL CONTINUE TO BE DEALT WITH AT WORKING LEVEL WITH THE AIM OF INFLUENCING COMPANIES TO REFRAIN FROM SUBMITTING TO THE BOYCOTT.

IN VIEW OF ISRAEL'S TRADE BALANCE DEFICIT WITH GERMANY AND THE IMPORTANCE ATTACHED BY ISRAEL TO EXPANDING THE INDUSTRIAL RELATIONS WITH GERMANY, IN PARTICULAR BY UTILIZING THE GREAT POTENTIAL IN THE FIELD OF HIGH-TECHNOLOGY INDUSTRIES THE ISRAELI DELEGATION SUGGESTED THE ESTABLISHMENT OF THE FOLLOWING THREE INSTRUMENTS:

A GERMAN-ISRAELI INDUSTRIAL RESEARCH AND DEVELOPMENT FUND SIMILAR TO THE SUCCESSFUL ISRAELI-US-FUND (BIRD) OPERATING ON AN INDUSTRY TO INDUSTRY BASIS

AN ESTABLISHMENT OF THE ORGANISATIONAL FRAMEWORK AND FUNDS WITH A VIEW TO IDENTIFYING, EXAMINING AND CARRYING OUT JOINT VENTURES AND OTHER INVESTMENT PROJECTS. THIS COULD INCLUDE PARTICIPATION IN FINANCING OF HIGH-TECH INFRASTRUCTURE PROJECTS TO BE CONDUCTED IN COOPERATION WITH ISRAELI AND GERMAN INDUSTRY, SUCH AS THE AMOS COMMUNICATION SATELLITE PROGRAMME.

THE GERMAN SIDE PRESENTED A SUMMARY OF ONGOING RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITIES INCLUDING DEG ACTIVITIES AND AGREED TO EXAMINE THE POSSIBILITIES TO ENHANCE SUCH A COOPERATION WHICH WOULD BE A NEW ELEMENT IN THE INDUSTRIAL R & D COOPERATION. AMONG OTHER POSSIBLE STEPS, DISCUSSIONS WILL BE TAKEN UP WITH THE DEG ON A POSSIBLE INVOLVEMENT OF THIS INSTITUTION IN THIS INITIATIVE AS WELL AS ON A FURTHER INCREASE OF ITS TRADITIONAL ACTIVITIES.

CONTACTS BETWEEN EXPERTS WILL BE TAKEN UP ON THE 3 SUGGESTIONS.

- REGARDING RELATIONS BETWEEN THE EEC AND ISRAEL, THE ISRAELI DELEGATION INFORMED THAT TALKS WILL BE HELD BETWEEN AN ISRAELI DELEGATION AND THE COMMISSION OF THE EEC ON MATTERS OF COOPERATION, SUCH AS THE RENEWED MEDITERRANEAN POLICY AND THE ISRAELI REQUEST FOR CERTAIN ADAPTATIONS OF THE COOPERATION AGREEMENT SUCH AS TRADE IN AGRICULTURAL PRODUCTS, IMPROVING THE RULES OF ORIGIN, POSSIBLE ACCESS TO EUREKA AND OTHER EUROPEAN R & D PROGRAMMES. THE QUESTION OF THE MUTUAL RECOGNITION OF CERTIFICATE OF STANDARDS SHOULD BE SETTLED AS SOON AS POSSIBLE. THE GERMAN SIDE ASSURED THE ISRAELI DELEGATION OF ITS CONTINUED SUPPORT AND OF ITS READINESS TO TAKE UP THE SPECIFIC ITEMS MORE IN DETAIL. CORRESPONDING INSTRUCTIONS WILL BE GIVEN TO PERMANENT REPRESENTATION WITH THE EEC.

DER BUNDESMINISTER DES AUSWARTIGEN, HANS-DITRICH GENSCHER, EMPFING HEUTE (06.2) DEN BOTSCHAFTER DES STAATES ISRAEL, BENJAMIN NAVON, UND EINE DELEGATION HOCHRANGIGER ISRAELISCHER WIRTSCHAFTSEXPERTEN UNTER LEITUNG DES UNTERSTAATSSEKRETARS IM AUSSENMINISTERIUM, DR. YAACOV COHEN.

DIE DELEGATION FUHRT IM AUSWARTIGEN AMT GESPRACHE UBER DIE WIRTSCHAFTSBEZIEHUNGEN UND DIE WIRTSCHAFTLICHE ZUSAMMENARBEIT ZWISCHEN BEIDEN LANDERN MIT VERTRETERN DES AUSWARTIGEN AMTES UND DER BUNDESMINISTERIEN FUR WIRTSCHAFT, WIRTSCHAFTLICHE ZUSAMMENARBEIT, FINANZEN, FORCHUNG UND TECHNOLOGIE SOWIE ERNAHRUNG, LANDWIRTSCHAFT UND FORSTEN.

DIE GESPRACHE WURDEN ANLASLICH DES BESUCHES DES BUNDESMINISTER DES AUSWARTIGEN UND DES BUNDESMINISTERS FUR WIRTSCHAFTLICHE ZUSAMMENARBEIT IN ISRAEL AM 24. UND 25. JANUAR 1991 VEREINBART. SIE DIENEN DEM ZIEL, DIE BEREITS BESTEHENDE INTENSIVE WIRTSCHAFTLICHE KOOPERATION BILATERAL UND IM EG-RAHMEN AUSZUBAUEN UND ZU VERTIEFEN.

PRESSEREFERAT - AUSWARTIGES AMT
BONN, DES 06. FEBRUAR 1991.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, כהן, כלכליתב',
תמס, אוצר, חשבכללי

טסטט

אאא, חוזם: 18339

אל: רהמש/1600

מ-: בון, נר: 75, תא: 080291, זח: 1600, דח: מ, סג: סב,

בבב

סודי-ביותר/מיד

סמנכ'ל אירופה

דע מנכ'ל

שיחות המשלחת הכלכלית בגרמניה (השלמות לדווח דברת)

1. המכלול הפיננסי

הרושם אחרי השיחה עם גנשר וישיבת העבודה עם המשלחת הבינמשרדית שלהם הוא שתוצע לנו בהמשך 'עסקת חבילה' שמרכיביה יהיו הסכומים שהובטחו, והם: מיליארד מ'ג סיוע בטחוני ועוד 100 מליון מרק לרכישת 'פטריוט' מארה"ב (בגרסה האמריקנית אותה בקשנו) כ'כ החלק היחסי (26 אחוז מסיוע הקהיליה שלדבריהם אושר בסכום 150 מליון ECU וכמובן סיוע חרום של 250 מליון מרק ובנוסף סיוע לקליטת עליה שטרם נקבע.

יש להניח שבהמשך התהליך שהוחל בו תגבש ממגרמניה חבילת סיוע שפרטיה ותנאיה ידונות בין השרים והמשרדים הנוגעים בדבר, בתוך גרמניה ואחר כך עם ממשלת ישראל.

2. המכלול הכלכלי

א. תשובתם לשלוש הצעות שהצענו לטפל בחוסר האיזון ביחסי הכלכלה והסחר שבטוין גרעון מסחרי שנתי של מיליארד דולר, העדר השקעות גרמניות והעדר מעורבות התעשייה הגרמנית בארץ, היתה עקרונית חיובית. ההצעות הן: (א) הקמת קרן מו'פ משותפת בסכום של 100 מליון דולר (כ-80 אחוז גרמניה ו-20 אחוז ישראל) לפי דוגמת BIRD.

(ב) הקמת קרן השקעות לאיתור פרויקטים משתתפים פוטנציאליים לש'פ תעשיתית

(ג) הקמת קרן להשקעות בתשתית תעשיתית (HIGH TECH.) בשטחים

מוגדרים

(פרויקטים של תשתית לאומית), בארץ. נושאים אלה יבדקו וידונו בהמשך בין משרד הכלכלה הגרמני ותמ'ס.

ב. חרם ערבי.

הצעותינו המפורטות לבדיקת הנושא של חקיקה לאומית בדומה לחוק האמריקני ובנפרד להרמוניזציה של חקיקה קהילתית - בבדיקה אצלם. ביקשו, בין היתר, חוות דעת משרד המשפטים והתאחדות התעשיינים. הציעו שנקיים שיחה בנדון. כ'כ כאשר לנאמר בסעיף א', עם נציגי התעשייה הגרמנית. הפגישה בנדון תתקיים היום.

3. היחסים עם הקהיליה האירופית

הגרמנים הודיעו שמוכנים להיות הדוברים שלנו ולסייע לנו מעשית בפיתוח קשרינו עם הקהיליה - השתמשו בביטוי SPONSORSHIP.

באופן ממשי הציעו שנגיש כבר בדיון, שנקבע עם הנציבות ב-18.2, שורה של פרויקטים ובקשות למימון במסגרת המדיניות הגלובלית הים-תיכונית החדשה. חזרו על הידוע לנו והוא שנקבעו סכומים נכבדים להתאמה (ADJUSTMENT) ושהכלל הוא שהמגיש הראשון זוכה.

הציעו שנפגש בבריסל עם השגריר הגרמני TRUMF - שיקבל הנחיות מפורטות ושנגיש כאמור פרויקטים מפורטים הכוללים הערכה תקציבית בתחום

(א) איכות הסביבה

(ב) אנרגיה חלופית

(ג) חקלאות ומים (פרויקטים אזוריים) ושמשלחתם תסייע לנו בנציבות

לאישורם. השבנו שבדעתנו להציג בדיון ב-18.2 פרויקטים מפורטים בשטח איכות הסביבה ושנתארגן גם להציג פרויקטים בתחום האנרגיה (מוצע לפנות אל שר האנרגיה שישלח נציג לדיון זה). כ'כ מציע ש'פ בחקלאות ומים, למרות המגבלות הפוליטיות הכרוכות בדבר. הגרמנים ציינו שש'פ אזורי עם תורכיה בתחום החקלאות או המים עשוי להחשב כש'פ אזורי לצורך קבלת מימון ממוסדות הקהילה בנדון. כ'כ ציינו אפשרויות מימון במסגרת הפרוטוקול הפיננסי החדש, החל משנת 1984 המזכה אותנו למימון בסכום של 82 מליון יחידות חישוב.

הגרמנים הודיעו שמוכנים לסייע לנו להשגת הנחות נוספות לתוצאת החקלאית שלנו במסגרת המדיניות הגלובלית הים-תיכונית, שיהווה עיקר הדיון עם הנציבות ב-18.2.

4. ביקור משלחת כלכלית גרמנית בארץ. הגרמנים קבלו הזמנתנו לביקור גומלין של המשלחת הבינמשרדית שלהם בארץ. הביקור יערך לאחר סיום ההתייעצויות אצלם באשר למכלול הכלכלי, כשהשתשובה בכל הכרוך במכלול הפיננסי, תנתן כנראה בעת ביקורו המתוכנן של שה'ח לוי בבון, לפי הזמנתו של שהח גנשר.

פרטים מלאים - בע'פ.

הערכתנו היא שהמהלך של שיגור משלחת כלכלית לבון, לפי הזמנת הגרמנים בעיתוי הנוכחי, לפתיחת התהליך של הדיון במכלול הפיננסי ובנפרד במכלול הכלכלי וכן בסיוע הגרמני לקידום קשרינו עם הקהילה, היה נכון. הגרמנים הודיעו לנו בצורה מפורשת שרואים במכלול הפיננסי לרבות הסיוע שבקשנו לקליטת העליה, נזקי מלחמת המפרץ והשילומים כמכלול אחד. התמשו בביטוי 'עסקת חבילה' של סיוע חרום הכולל המרכיבים שצויינו לעיל. בעוד שההתקדמות במכלול הכלכלי תגובש ברמה של הפקידים לפי הנחיות השרים צרי לצורך קידום הסיוע הפיננסי על צורותיו, יש מקום וצורך במפגש של שרים כשמהצד הגרמני, ההכרעה תיפול ע'י הקנצלר שה'ח ושר האוצר.

יעקב כהן

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, כהן, כלכליתב', הדס, איר1, אוצר

סססס

אאא, חוזם: 18339

אל: רהמש/1600

מ-: בון, נר: 75, תא: 080291, זח: 1600, דח: מ, סג: סב,

בבב

סודי-ביותר/מיד

סמנכ'ל אירופה

דע מנכ'ל

שיחות המשלחת הכלכלית בגרמניה (השלמות לדווח דברת)

1. המכלול הפיננסי

הרושם אחרי השיחה עם גנשר וישיבת העבודה עם המשלחת הבינמשרדית שלהם הוא שתוצע לנו בהמשך 'עסקת חבילה' שמרכיביה יהיו הסכומים שהובטחו, והם: מיליארד מ'ג סיוע בטחוני ועוד 100 מליון מרק לרכישת 'פטריוט' מארה"ב (בגרסה האמריקנית אותה בקשנו) כ'כ החלק היחסי (26 אחוז מסיוע הקהיליה שלדבריהם אושר בסכום 150 מליון ECU וכמובן סיוע חרום של 250 מליון מרק ובנוסף סיוע לקליטת עליה שטרם נקבע.

יש להניח שבהמשך התהליך שהוחל בו תגבש ממגרמניה חבילת סיוע שפרטיה ותנאיה ידונות בין השרים והמשרדים הנוגעים בדבר, בתוך גרמניה ואחר כך עם ממישראל.

2. המכלול הכלכלי

א. תשובתם לשלוש הצעות שהצענו לטפל בחוסר האיזון ביחסי הכלכלה והסחר שבטוין גרעון מסחרי שנתי של מיליארד דולר, העדר השקעות גרמניות והעדר מעורבות התעשייה הגרמנית בארץ, היתה עקרונית חיובית. ההצעות הן: (א) הקמת קרן מו'פ משותפת בסכום של 100 מליון דולר (כ-80 אחוז גרמניה ו-20 אחוז ישראל) לפי דוגמת BIRD.

(ב) הקמת קרן השקעות לאיתור פרויקטים משתתפים פוטנציאליים לש'פ תעשית

(ג) הקמת קרן להשקעות בתשתית תעשיתית (HIGH TECH.) בשטחים

מוגדרים

(פרויקטים של תשתית לאומית), בארץ. נושאים אלה יבדקו וידונו בהמשך בין משרד הכלכלה הגרמני ותמ"ס.

ב. חרם ערבי.

הצעותינו המפורטות לבדיקת הנושא של חקיקה לאומית בדומה לחוק האמריקני ובנפרד להרמוניזציה של חקיקה קהילתית - בבדיקה אצלם. ביקשו, בין היתר, חוות דעת משרד המשפטים והתאחדות התעשיינים. הציעו שנקיים שיחה בנדון. כ'כ באשר לנאמר בסעיף א', עם נציגי התעשייה הגרמנית. הפגישה בנדון תתקיים היום.

3. היחסים עם הקהיליה האירופית

הגרמנים הודיעו שמוכנים להיות הדוברים שלנו ולסייע לנו מעשית בפיתוח קשרינו עם הקהיליה - השתמשו בביטוי SPONSORSHIP.

באופן ממשי הציעו שנגיש כבר בדיון, שנקבע עם הנציבות ב-18.2, שורה של פרויקטים ובקשות למימון במסגרת המדיניות הגלובלית הים-תיכונית החדשה. חזרו על הידוע לנו והוא שנקבעו סכומים נכבדים להתאמה (ADJUSTMENT) ושהכלל הוא שהמגיש הראשון זוכה.

הציעו שנפגש בבריסל עם השגריר הגרמני TRUMF - שיקבל הנחיות מפורטות ושנגיש כאמור פרויקטים מפורטים הכוללים הערכה תקציבית בתחום

(א) איכות הסביבה

(ב) אנרגיה חלופית

(ג) חקלאות ומים (פרויקטים אזוריים) ושמשלחתם תסייע לנו בנציבות

לאישורם. השבנו שבדעתנו להציג בדיון ב-18.2 פרויקטים מפורטים בשטח איכות הסביבה ושנתארגן גם להציג פרויקטים בתחום האנרגיה (מוצע לפנות אל שר האנרגיה שישלח נציג לדיון זה). כ'כ מציע ש'פ בחקלאות ומים, למרות המגבלות הפוליטיות הכרוכות בדבר. הגרמנים ציינו שש'פ אזורי עם תורכיה בתחום החקלאות או המים עשוי להחשב כש'פ אזורי לצורך קבלת מימון ממוסדות הקהיליה בנדון. כ'כ ציינו אפשרויות מימון במסגרת הפרוטוקול הפיננסי החדש, החל משנת 1984 המזכה אותנו למימון בסכום של 82 מליון יחידות חישוב.

הגרמנים הודיעו שמוכנים לסייע לנו להשגת הנחות נוספות לתוצאת החקלאית שלנו במסגרת המדיניות הגלובלית הים-תיכונית, שיהווה עיקר הדיון עם הנציבות ב-18.2.

4. ביקור משלחת כלכלית גרמנית בארץ. הגרמנים קבלו הזמנתנו לביקור גומלין של המשלחת הבינמשרדית שלהם בארץ. הביקור יערך לאחר סיום ההתייעצויות אצלם באשר למכלול הכלכלי, כשהשתשובה בכל הכרוך במכלול הפיננסי, תנתן כנראה בעת ביקורו המתוכנן של שה'ח לוי בבון, לפי הזמנתו של שהח גנשר.

פרטים מלאים - בע'פ.

הערכתנו היא שהמהלך של שיגור משלחת כלכלית לבון, לפי הזמנת הגרמנים בעיתוי הנוכחי, לפתיחת התהליך של הדיון במכלול הפיננסי ובנפרד במכלול הכלכלי וכן בסיוע הגרמני לקידום קשרינו עם הקהיליה, היה נכון. הגרמנים הודיעו לנו בצורה מפורשת שרואים המכלול הפיננסי לרבות הסיוע שבקשנו לקליטת העליה, נזקי מלחמת המפרץ והשילומים כמכלול אחד. התמשו בביטוי 'עסקת חבילה' של סיוע חרום הכולל המרכיבים שצויינו לעיל. נעוד שההתקדמות במכלול הכלכלי תגובש ברמה של הפקידים לפי הנחיות השרים צרי לצורך קידום הסיוע הפיננסי על צורותיו, יש מקום וצורך במפגש של שרים כשמהצד הגרמני, ההכרעה תיפול ע'י הקנצלר שה'ח ושר האוצר.

יעקב כהן

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, כהן, כלכליתב', הדס, איר1, אוצר

סססס

אאא, חוזם: 14462

אל: רהמש/1326

מ-: בון, נר: 63, תא: 060291, זח: 1800, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

סמנכל הדס

דע: אלון/משהבט

על שיחת המשלחת עם שהח גנשר ידווח בנפרד עי דברת .

להלן החלק בו שוחחתי עם גנשר בארבע עינים:

1. פטריוט - גנשר סיפר שבישיבת הממשלה היום הוחלט להקציב מאה מליון דולר לרכישת סוללה אמריקאית אחת. בירכתי על כך. גנשר הוסיף שיש בעיה עם ארה"ב שטרם נפתרה - האמריקאים דורשים שבמקביל גרמניה תציב שתי סוללות פטריוט 'גרמניות' בתורכיה. דרישה זו דחה גנשר נחרצות והוסיף שגרמניה איננה מוכנה ליצור קשר כלשהו בין שני נושאים שאין כל קשר ביניהם. שמעתי על פגישת שגארה'ב וולטרס עם הקצלר ואני מניח שזה באותו נושא. מכל מקום, מבחינה גרמנית, נפל הפור והם ירכשו עבורנו דוללת פטריוט אמריקאית .

2. שאלתיו על ישיבת שרי הקהיליה. גנשר חזר על אשר כבר אמר לי אלבה (שלי 43 מ-5.2) והוסיף שגם הוא איננו מבין את העמדה הבריטית. ציין לשבח את התמיכה לה זכה מההולנדי. הוסיף שההצעה הצרפתית היתה מתואמת מראש בינו לבין דומא. הוא ראה צורך לשבח את דומא ואת נשיא צרפת על ידידותם לישראל.

על נסיעתו סיפר שהוא נוסע לעמאן, קהיר ודמשק, בעיקר כדי לתת להם חיזוק. בהקשר זה אמר על המלך חוסין שמבחינה ישראלי - הישרדותו חשובה ביותר, כי כל דבר שיבוא במקומו יהיה גרוע בהרבה .

נבון .

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,

@ (רם), אמן, ממד, הדס, איר, איר, 2, סולטן,

בנצור, מצפא, @ (מקשח/משהבט)

סססס

אאא, חוזם: 14461

אל: רהמש/1325

מ-: בון, נר: 62, תא: 060291, זח: 1800, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

סמנכ'ל אירופה

דע: אירופה 1, כלכלית ב', חשכ'ל, נווה/האוצר סחר חוץ/תמס

פגישת המשלחת הכלכלית עם שה'ח גנשר

1. בפגישה השתתפות מטעם הגרמנים: ילונק, ואן אדיג, שלגינטוויט וגרץ. במשלחת הישראלית השתתפות: השגריר, הציר הכלכלי, דר' כהן זהר פרי ודב מישור. הפגישה נמשכה כשלושת רבעי שעה והתנהלה באווירה ידידותית.

2. השגריר התיחס לרקע השיחות - המצב הכלכלי, האיום הבטחוני והעליה ההמונית. הוא הדגיש שמכלול הנושאים הפיננסיים הכבדים לא ידונו במסגרת הועדה המשותפת, אלא בעת ביקור שר החוץ.

הוא ציין שהנושאים שידונו בועדה הם: החרם הערבי, ש'פ תעשיתי, הקמת קרן למו'פ תעשיתי, היחסים עם הקהילה האירופית.

3. דב מישור הציג את הבעיות הכלכליות המתעוררות בעקבות העליה והמחריפות בגין הוצאות המלחמה, הישירות והעקיפות, הנאמדות ב-3 מיליארד מ'ג. קליטת העליה דורשת השקעות ענק בבניה ופתרונות ביניים. ההשקעות בענפי המשק צריכות לגדול כדי 25 אחוז בשנה וכדי שלא לעלות על רמת האבטלה, צריך התוצר לגדול ב-10-8 אחוז מדי שנה.

היבוא הגדול הנגזר מגידול האוכלוסיה והזינוק בהשקעות יגרום לגרעון מצטבר במאזן התשלומים שלממונו נחוץ יבוא הון בסך של 50 מליון דולר במשך תקופה של 5 שנים. 30 מליון דולר נגייס ממקורות הרגילים ועוד 20 מליון דור נצטרך לגייס מהעם היהודי, מאשראי ממדינות ידידותיות, משוק ההון ומהשקעות. בין המדינות הידידותיות אנו רואים בגרמניה מקור חשוב ליבוא הון לישראל בצורת אשראי ובכלים וטכניקות שונים. קבלת גיבוי פיננסי מגרמניה תשמש איתות חיובי לשוק ההון. במועד מתאים, יגיע שר האוצר לגרמניה כדי לדון באפשרויות המימון להיבטיהן.

4. גנשר ציין שהוא מודע לתמונה הכלכלית שהוצגה לפניו עוד בישראל ועל כן החליט בעת הביקור להזמין משלחת כלכלית, בצד המשלחת הצבאית. הוא הבטיח לבחון את נושא החרם וביקש חומר על התחיקה בארצות השונות (נאמר לו שהחומר כבר הועבר). הוא יבדוק אפשרות לעשות משהו בנושא זה, אולם צריך לדבר עם השרים האחרים. גנשר איזכר את ההחלטה בקהילה בענין הסיוע לישראל. אשר לנושאים השונים שהוצגו לפניו, יהיה על ישראל להחליט איפוא נמצאת נקודת הכובד. יש לזכור שיש לגרמניה מחויבויות רבות למימון המלחמה ולמזרח אירופה, שמה שקורה בהן חשוב לכולנו.

5. דר' כהן הדגיש את החשיבות להעמיד את ש'פ ואת יחסי הסחר על בסיס חדש. כיום אין כמעט ש'פ תעשיתי בין המדינות. ראוי לתת איתותים חיוביים לתעשייה הגרמנית.

6. בפרוזדור, שאלתי את דר' ילונק למה התכוון גנשר כאשר דיבר על הצורך להחליט על נקודת הכובד של בקשותינו. ילונק הסביר, בלשון דיפלומטית, שעלינו להחליט אלו מבקשותינו השונות שיועלו מחר בועדה ובמועד מאוחר יותר עי שר החוץ, חשובות לנו יותר. הסברתי שהנושאים השגרתיים שיועלו מחר, יש להם משמעות פיננסית מוגבלת ביותר ועל כן אינם מתחרים בהקשותינו הפיננסיות אלא משלימות אותן.

הבהרתי לילונק שאנו מצפים לכך שאחרי ששר החוץ יציג בפני גנשר את

בקשותינו הפיננסיות מצידן העקרוני והמדיני יש להניח ששר האוצר יבוא לגרמניה כדי ללבן את ההיבטים הפיננסיים המפורטים .

דברת

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1, כהן, כלכליתב',
אוצר, תמס

סססס

אאא, חוזם: 13667

אל: רהמש/1246

מ-: המשרד, תא: 060291, זח: 1537, דח: מ, סג: שמ,

בבב

29909

שמור/מידי

גרמ 10602

אל: בון - שגריר

הנדון: ביקור השרה ד'ר אדם-שווצר - 3-5.2

להלן ממיכאל פלד שליווה אותה בביקורה.

(1) נפגשה לצהריים עם ס/שה'ח אשר הביע הערכה לסיועה של רפ'ג.

(2) הפגישה עם המנכ"ל בוטלה בגלל מחלתו.

(3) ביקרה באתר שנפגע בר'ג ונפגשה עם ראש העיר, מ'מ ומספר תושבים שבתיהם נהרסו או נפגעו.

(4) הביעה התחייבות רפ'ג לבטחונה ורווחתה של ישראל. תתמוך בהרחבת ש'פ בשטחי הבטחון, הכלכלה, התרבות, המדע ותפעל במרץ להרחבתו והעמקתו של מפעל חילופי הנוער.

(5) בר'ג הבטיחה מירב הסיוע לשיקום הנזקים והנפגעים.

(6) ביקשה מהציר בשגרפ'ג לדווח לגבי הנ"ל ולגבי חילופי הנוער למשה'ח בבון.

(7) לגבי המצב באיזור (א) איננה סבורה שהקהיליה תיזום או תיתן ידה לנסיונות פשרה לפתרון המשבר במפרץ. רפ'ג לא תתמוך בכך. (ב) אפשר להניח שהקהיליה תצטרך לתת דעתה לגבי עיון מחדש ביחסה לאש'פ ומעמדו ובהקשר לכך לא מן הנמנע שיהיה מקום 'לעדכן' (WEITERNTWICKELN) את הצהרת ונציה.

(8) אשר לסיוע הספיציפי של משרדה. סבורה שהנושא יידון בשיחות שתנהל המשלחת הכלכלית המבקרת בבון. מכל מקום יהיה צורך בתקציב מיוחד לשם כך מאחר שתקציב משרדה כבר מנוצל במלואו.

(9) מודעת ומבינה היטב הלך הרוחות בציבור הישראלי לגבי התפקיד השלילי שמלאה רפ'ג בחימושה של עיראק. אין בשום פנים לפרש ההפגנות נגד המלחמה כביטוי אנטי ישראלי.

(10) חזרה והדגישה שממרפ'ג תפעל במרץ ליזום חקיקה שתמנע אפקטיבית יצוא אמל'ח בלתי חוקי ותעניק למכס סמכויות אכיפה כולל ביקורת במפעלים עצמם.

אירופה 1

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, כהן, כלכליתב', רביב, הסברה, הדרכה, ר/מרכז, ממד, @ (רם), אמן

סססס

אאא, חוזם: 19986

אל: רהמש/1693

מ-: המשרד, תא: 110291, חז: 1217, דח: ר, סג: שמ,

בבב

מכתב

שמור

כ'ו בשבט תשנ"א

10 בפברואר 1991

גרמ 106.02

30788

אל : בון - שגריר

מאת : אירופה 1

הנדון: פגישת רוה"מ עם משלחת פרלמנטרית בראשות יו"ר הבונדסטאג
ריטה זיסמוט

הפגישה התקיימה ב- 5.2 בלשכת רוה"מ ולהלן עיקרי השיחה:
לאחר דברי ברכה פותחת זיסמוט בציינה כי רובו של העם הגרמני עומד לצידה של ישראל. באנו לשמוע בביקור זה טענותיכם נגד גרמניה. נעשה נזק ע"י גרמנים ובמיוחד בסיועם בהכנת תשתית של לוחמת גזים נגד ישראל. בשנת האיחוד 1990 הגיבה גרמניה מאוחר מדי על התראות ישראליות שהצביעו על כוונותיו של סדאם. גרמניה תמכה בשעתו בעירק במלחמתה נגד אירן. היתה זו טעות שכן אחרי כן הסיוע לעירק הופנה נגד ישראל.

רוה"מ : אנו מתעניינים בעמדת גרמניה בשל העובדה כי אנו מחשיבים אותה כאחת המדינות החשובות בעולם ובאירופה וכן בשל היחסים המיוחדים שיש לנו עמה על רקע העבר. אנו עוברים תקופה קשה בשל ההתקפה הברברית על אזרחינו ללא כל פרובוקציה מצידנו מבלי שאנו שותפים פורמלית בקואליציה. קשה להתגונן במלחמה זו. אמנם צה"ל מוכן, אך אנו לוקחים בחשבון את המצב הבינלאומי כאשר האינטרס הוא לעשות הכל למען קידום נצחון מהיר ומוחלט של הקואליציה על עירק. אנו מודים על נכונות גרמניה לסייע באורח מהיר ונמרץ ולתרגם מלות תמיכה לעובדות ומעשים. כל פתרון ביניים או פשרה מבלי לחסל האיום העירקי יסכן את האזור ויהפוך החיים בישראל לבלתי-אפשריים.

אנו רואים בדאגה הנטיה לחפש פשרות באירופה ובגרמניה. אנו מעריכים ההנהגה האמיצה של ארה"ב למען השגת חירות חופש ויציבות. יש לקוות שהמדינות התומכות בארה"ב לא יחלישו את רצון ארה"ב להגיע לפתרון חד-משמעי עד כמה שאפשר. יתכן ובאירופה לא חשים את האיום ולכן קל לאנשים להפגין נגד מלחמה ובעד שלום ולהתעלם בכך מהאיום עלינו. אנקש להעביר דאגתנו זו לממשלת גרמניה.

הירש : כיצד ישראל תתמודד עם הדרישה לכינוס ועידה בינלאומית בתום המלחמה?

רוה"מ : לאחר שיתוסל שלטון הטרור העירקי ולאחר המלחמה יש לנקוט צעדים שימנעו מצב איום שבו אנו נמצאים עתה. כאשר לפתרון הסכסוך הערבי-ישראלי אנו מוכנים היום כאתמול וכמחר להיכנס באורח מידי למו"מ ישיר עם הצד השני (מדינות ערב). אינני סבור כי ועידה בינלאומית יכולה להיות מכשיר מועיל שכן לדעתנו היא תהיה מכשיר לפתרונות כפויים. לקראת שלום אמיתי צריך להתקיים מו"מ בין הצדדים אשר יביא לפתרונות מוסכמים. אם שני הצדדים יסכימו לוועידה אין כל מניעה לכך.

הירש : האם האו"ם אינו יכול לסייע בפתרון לסכסוך.

רוה"מ : אין לנו נסיון טוב עם האו"ם. טוענים שהוא השתנה כיום, אך קודם לכן יש להעדיף מו"מ ישיר. אם הצדדים ירצו להסתייע באו"ם אז אולי ניתן לחשוב בכיוון זה.

גרסטר : השמעתי כבר מספר פעמים הצהרות בדבר אחריותה ההסטורית של גרמניה לקיומה של ישראל. אני חרד נוכח השגיאות שנעשו ע"י גרמניה והרשלנות הנוגעת ליצוא אמל"ח לעירק. עם זאת אני מתרשם כי בישראל סבורים שבגרמניה הדבר נעשה תוך רצון רע להזיק לישראל. למרות כל השגיאות שעשינו שאני מתבייש בהן חשוב שתביע הבנה ושתאמר שאינך סבור שהדבר נעשה מתוך רצון רע.

חשוב לנו לשמוע הערכותיך כיצד תיראה מפת המזה"ת לאחר המלחמה ומה יהיה תפקידה של סוריה תחת אסד?

שטרקן : אני משוכנע שיש לגרמניה וישראל אינטרסים זהים ובמיוחד על רקע הערכים הדמוקרטיים המשותפים. השאלה האופרטיבית היא כיצד עלינו לבטא הסולידריות עם ישראל ולפעול למן המשכיותה. סבורני כי השיחות הכלכליות ב-7/2 יצביעו על כך שלא רק ממרפ"ג אלא גם חוגים כלכליים שותפים לסולידריות זו. בפנינו משימה נוספת: לאור קשרי אירופה וגרמניה לארצות ערב עלינו להבהיר לערבים עד כמה קיומה של ישראל חשוב בעינינו.

שמידט : מיהו לדעתך הפרטנר המתאים לתהליך השלום מהצד הפלסטיני כאשר הנחתי שאש"פ לא יוכל להיות שותף בו.

שרייר : מהו לדעתך מידת הסכנה בעליית הזרם הפונדמנטליסטי ובמיוחד בצפון אפריקה.

וייס : כנציג האזור המזרח-גרמני אני מצטער על הסיוע שגרמז העניקה בשעתו לעירק. כמי שמקורב לתנועות השלום המפגניות עתה ברצוני להדגיש כי אנו מחייבים יצוא נשק להגנת ישראל. האם הצטרפות ישראל לקהיליה האירופית לא תפתור את בעייתה הקיומית.

ורנקה : קיים סחר נשק עצום למזה"ת ואזור זה חייב להפסיק להיות בעתיד מוקד לסחר זה.

רוה"מ : ברור כי בזמן ביקורכם דברתי על אספקת אמל"ח כימי של מדינות אחרות לעירק (הערה: הכוונה לנאום רוה"מ בכנסת ב-4.2 בנוכחות זיסמוט ומשלחת).

ממרפ"ג לא הצליחה לנקוט בכל אמצעי הפיקוח על מנת לסכל את היצוא לעירק. אנו מעריכים מאד את מידת ההבנה שיש עתה בגרמניה כלפי ישראל. קיימנו יחסים טובים לפני האיחוד והיינו בדרך כלל מרוצים מהם ותקוותי כי גם לאחר האיחוד היחסים ימשיכו להיות טובים, תוך כדי התחשבות במחויבות המוסרית עליה שוחחתי רבות עם מנהיגי גרמניה לפני ואחרי האיחוד. סבורני כי היחס הידידותי צריך להתבטא גם במישור הכלכלי. ישראל מקופחת ביחסיה עם הקהיליה האירופית המושפעים מיחס לא ידידותי כלפיה במישור המדיני. הדבר טעון שינוי, יש מקום לפיתוח כלכלי באזורנו, ולא להתנותו בדרישות מדיניות. מזה זמן רב היחסים עם אירופה מאופיינים ע"י עמדה אירופית פרו-ערבית של מרבית ארצות הקהיליה ובמיוחד מצד מוסדות הקהיליה. מאז 1980 קנו להם המונחים שהוטבעו בהצהרת ונציה שניתה. אמנם יחסי אירופה-ערב טובים, אך אין לנו צורך במתווכים. אנו זקוקים למו"מ ישיר עם ארצות ערב. אירופה יכולה לשכנע את הערבים להיכנס למו"מ ישיר עמנו במטרה להשיג פתרון שלום מוסכם. קיימות הצעות שונות לוועידות אזוריות. יש מקום לפעילות דיפלומטית אך מה שמעניין אותנו היא הנכונות הערבית לשבת עמנו ליד שולחן המו"מ ובתור התחלה לסיים מצב הלוחמה באורח פורמלי. היעלמותו של אש"פ צריכה להתקבל ע"י כל מדינות העולם והדבר יקל על התקדמות. ברור שקיים זרם פונדמנטליסטי אשר קיבלת תנופה תעמולתית ע"י עירק וכל טיל הנופל על ישראל מגביר את ההתלהבות של חוגים אלה. אנו מאד מתעניינים בחלקיה של גרמניה אשר בהם היחס לישראל היה מאוד שלילי. אני מלא ספוק שבחלקים אלה קיים רצון לדעת יותר על ישראל. כאשר להידוק הקשרים עם הקהיליה אין דבר חשוב יותר מבחינתנו וחשבנו בזמנו על צורת התקשרות הדוקה. אנו מוכנים לדון אף בחברות. אנו קרובים לאירופה יותר מאשר ארגונים רבים אחרים. זה פרדוקס שקשרינו עם ארה"ב יותר הדוקים מאשר עם שכנתנו הגיאוגרפית אירופה. השינוי בגישה צריך לבוא מצד אירופה. סבורני כי יחול שינוי באזור בתום המלחמה, אך לא ניתן יהיה להתמודד עמו בבת אחת אלא בהדרגה. אכן יש יותר מדי נשק במזה"ת. הפיקוח על יצוא נשק, צמצומו ופירוקו באזור יצריך טיפול יסודי ומיוחד אשר יקח זמן. כדי לפתור בעיה זו יש צורך בבניית צעדים מעוררי אמון באזור.

זיסמוט : בשיחתנו זו אנו נוכחים לראות עד כמה חשוב לשמוע עמדות ישראל. שתי הערות נראות לי חשובות. אינני שותפה לדעה כי בגרמניה קיימת מגמה פרו-ערבית יותר חזקה מהמגמה הפרו-ישראלית. נושא הטלת 'הסנקציות' על ישראל מצד מוסדות הקהילה מעיד כי יש צורך במאמץ הסברתי נוסף. נושא בניית צעדים מעוררי אמון חשוב במישור הביטחוני וחשוב כי עם שובנו לגרמניה האימון בין שתי המדינות יתחזק.

רוה'מ : דברי כווננו לנטיות פרו-ערביות באירופה ולא דווקא בגרמניה. בשל נטיה פרו-ערבית זו דרושה עתה מגמה מאוזנת במסגרת האירופית. אין ספק שביקורכם מוסיף לאימון שאנו רוכשים היום יותר לגרמניה בהשוואה לאתמול ולשלשום. שאונא ברכותי לממרפ'ג ולכל אלה התומכים במדיניותה לסייע לישראל.

בברכה,

מוטי לוי

העתק: לשכת רוה'מ
לשכת שה'ח
לשכת מנכל
סמנכ'ל י. הדס
מנהל אירופה 1

י. רוזן, ממ'ד-איסוף (העברנא ללקוחותיך באיזור א').

תפוצה: שהח, e(רהמ), מנכל, הדס, איר, מרכזאיסוף

סססס

אמא, חוזם: 12031

אל: רהמם/1133

מ-: המשרד, תא: 050291, זח: 1701, דח: ר, סג: בל,

בבב

20130

בלמ'ס/מיד

אל: כל הנציגויות

להלן מיועץ רה"מ לתקשורת:

SHAMIR'S MEETING WITH BUNDESTAG PRESIDENT

(COMMUNICATED BY THE PRIME MINISTER'S MEDIA ADVISER)

JERUSALEM, 5 FEBRUARY 1991

PRIME MINISTER YITZHAK SHAMIR TODAY HELD A COMPREHENSIVE, EXTENDED AND FRIENDLY CONVERSATION WITH A DELEGATION OF THE GERMAN BUNDESTAG HEADED BY PROF. RITA SUSSMUTH.

THE PRIME MINISTER EXPRESSED APPRECIATION TO GERMANY FOR ITS WILLINGNESS TO ASSIST ISRAEL AT THIS TIME AND FOR ITS SPEEDY AND ENERGETIC TRANSFORMATION OF WORDS INTO DEEDS. THE PRIME MINISTER STATED THAT WE ARE AWARE OF PRIVATE GERMAN COMPANIES HAVING ASSISTED IRAQ AND OTHER ARAB STATES TO DEVELOP NON-CONVENTIONAL AND CONVENTIONAL WEAPONS AND THAT WE CONDEMN THIS ACTIVITY. NEVERTHELESS, WE ARE AWARE THAT THESE ACTIVITIES WERE NOT CARRIED OUT WITH THE KNOWLEDGE OF THE GERMAN GOVERNMENT, BUT RATHER WITH THE AGREEMENT OF CERTAIN ELEMENTS IN THE GERMAN ARMAMENTS INDUSTRY, AND THAT THE GERMAN GOVERNMENT DID NOT, IN THE PAST, IMPOSE SUFFICIENT SUPERVISION ON THIS ACTIVITY. WE HOPE THAT DRASTIC MEASURES WILL NOW BE TAKEN BY THE GERMAN GOVERNMENT IN ORDER TO PUT A HALT TO THESE ACTIVITIES AND TO PREVENT THEM IN THE FUTURE. WE ARE AWARE THAT AMONG THE GERMAN PUBLIC, THERE IS GREAT SYMPATHY FOR ISRAEL, AND WE HOPE THAT THESE FEELINGS WILL PREVAIL -- AND THAT, JUST AS WE MAINTAINED GOOD RELATIONS WITH WEST GERMANY, SINCE THE ESTABLISHMENT OF DIPLOMATIC RELATIONS BETWEEN US, WE HOPE TO CONTINUE THE GOOD RELATIONS WITH UNITED GERMANY, WHICH WILL PLACE ITS MORAL OBLIGATIONS TOWARD ISRAEL AT THE CENTER OF ITS POLICY TOWARD ISRAEL.

THE PRIME MINISTER NOTED THAT THE FREE WORLD IS WAGING A JUST WAR AGAINST THE IRAQI DICTATOR AND THAT ISRAEL BELIEVES THIS WAR MUST BE DECISIVELY CONCLUDED -- THAT IS, THAT ITS OBJECTIVE BE THE REMOVAL OF THE DANGER IN ITS ENTIRETY. IRAQ SHOULD NOT BE ALLOWED TO THREATEN ITS NEIGHBORS AND THE MIDDLE EAST IN GENERAL.

ANY INTERIM COURSE, ANY ATTEMPT AT COMPROMISE REACHED WITHOUT ELIMINATING THE DANGER POSED BY IRAQ'S MILITARY STRENGTH, WILL ENDANGER THE FUTURE OF PEACE IN THE MIDDLE EAST AND THIS PATH MUST NOT BE TAKEN.

THEREFORE, WE VIEW WITH CONCERN, THE TENDENCIES TO SEEK A COMPROMISE WITH IRAQ WHICH HAVE BEEN BROUGHT UP IN SOME EUROPEAN COUNTRIES AND IT IS IMPERATIVE THAT THE BUNDESTAG DELEGATION BE AWARE OF THIS DANGER AND WORK TOWARD PREVENTING IT.

הסברה/מידע

תפוצה: @ (רהמ), רביב, הסברה, הדס, איר1, המוסד/קוסמי

סססס

ידיעות לעתונות

לע"מ

פגישת ראש הממשלה עם נשיאת הבונדסטאג

05.02.91

(נמטר ע"י יועץ רה"מ לענייני תקשורת)

ירושלים, כ"א בשבט תשנ"א, 5 בפברואר 1991 (לע"מ עש"ת 5)

רה"מ יצחק שמיר קיבל היום יום ג', 5.2.91, את משלוחת הבונדסטאג בראשות פרופ' ריטה זיסמוס לשיחה ממושכת, ממצה וידידותית.

רה"מ הביע הערכתו לגרמניה על נכונותה לסייע לישראל בחקופה זאת ועל החלצות המהירה והנמרצת להפיק את המילים הידידותיות לעובדות של מעש. ידוע לנו אמר רה"מ שיש חברות גרמניות פרטיות שאגרו לעיראק ולמדינות ערביות אחרות לפתח נשק קונבנציונלי ובלתי-קונבנציונלי ואנו מגנים פעילות זאת. יחד עם זאת, הוסיף רה"מ, אנו יודעים כי פעולות אלו לא נעשו על דעת ממשלת גרמניה אלא ע"י חוגים מסוימים בתעשיית הנשק הגרמנית וממשלת גרמניה לא השכילה בעבר לפקח כראוי על פעילות זאת.

מר שמיר הביע תקוותו כי טכשיו ינקטו אמצעים דו-סתיים ע"י ממשלת גרמניה כדי להפסיק את המעשים האלה ולמנוע אותם בעתיד. אנו יודעים שגם בציבוריות הגרמנית היום קיימת אהדה גדולה כלפי ישראל ואנו מקווים שרגשות אלה יתמידו אמר מר שמיר. רה"מ ציין, כי כפי שקיימנו יחסים טובים עם גרמניה המערבית, מאז כינון היחסים הדיפלומטיים עמה, כך אנו מקווים להמשיך היחסים הטובים עם גרמניה המאוחדת, שתעמיד במרכז מדיניותה כלפינו את ההתחשבות במחויבות המוסרית שיש לה כלפי ישראל.

רה"מ ציין בדבריו שהעולם החופשי מנהל מאבק צודק נגד הדיקטטור העיראקי ולדעת ישראל יש לסיים את המלחמה הזאת באופן מוחלט כלומר מן ההכרח שמסרתה תהיה סילוק הסכנה בכללותה ואסור שעיראק תמשיך לאיים על שכנותיה ועל המזרח התיכון בכלל. כל דרך ביניים, כל ניסיון של פשרה שתושג מבלי לחסל את הסכנה שבעוצמתה הצבאית של עיראק, תסכן את המשך קיום החיים בשלום במזרח התיכון ויש להמנע מללכת בדרך הזאת, הדגיש רה"מ. מר שמיר אמר כי אנו רואים בדאגה את הנסיונות לחפש פשרות עם עיראק המתעוררות לפרקים במדינות אירופאיות מסוימות וכדאי שממשלת הבונדסטאג תהיה ערה לסכנה זו ותפעל למנוע אותה.

לע"מ עש"ת (דף מס' 3)

שמ/אא 15:30

NNNN

Press bulletin

Jerusalem, 5 February 1991

#21 SHAMIR'S MEETING WITH BUNDESTAG PRESIDENT

/91.02.05 (Communicated by the Prime Minister's media adviser)

Prime Minister Yitzhak Shamir today held a comprehensive, extended and friendly conversation with a delegation of the German Bundestag headed by Prof. Rita Süssmuth.

The Prime Minister expressed appreciation to Germany for its willingness to assist Israel at this time and for its speedy and energetic transformation of words into deeds. The Prime Minister stated that we are aware of private German companies having assisted Iraq and other Arab states to develop non-conventional and conventional weapons and that we condemn this activity. Nevertheless, we are aware that these activities were not carried out with the knowledge of the German government, but rather with the agreement of certain elements in the German armaments industry, and that the German government did not, in the past, impose sufficient supervision on this activity. We hope that drastic measures will now be taken by the German government in order to put a halt to these activities and to prevent them in the future. We are aware that among the German public, there is great sympathy for Israel, and we hope that these feelings will prevail -- and that, just as we maintained good relations with West Germany, since the establishment of diplomatic relations between us, we hope to continue the good relations with united Germany, which will place its moral obligations toward Israel at the center of its policy toward Israel.

The Prime Minister noted that the free world is waging a just war against the Iraqi dictator and that Israel believes this war must be decisively concluded -- that is, that its objective be the removal of the danger in its entirety. Iraq should not be allowed to threaten its neighbors and the Middle East in general.

Any interim course, any attempt at compromise reached without eliminating the danger posed by Iraq's military strength, will endanger the future of peace in the Middle East and this path must not be taken.

Therefore, we view with concern, the tendencies to seek a compromise with Iraq which have been brought up in some European countries and it is imperative that the Bundestag delegation be aware of this danger and work toward preventing it.

DB/sl
#0

16:00 hours

אאא, חוזם: 19830

אל: רהמש/1688

מ-: המשרד, תא: 110291, ח: 1006, ד: ר, סג: שמ,

בבב

מכתב

שמור

כ'ו בשבט תשנ"א

10 בפברואר 1991

גרמ 106.02

30815

אל : בון - השגריר

מאת : אירופה 1

הנדון: פגישת שהב'ט עם משלחת פרלמנטרית בראשות יו"ר הבונדסטאג
ריטה זיסמוט

הפגישה התקיימה ב- 4.2 באולם ההרצאות בכנסת ולהלן עיקרי השיחה:
זיסמוט: ברצוני להעביר ברכותיו של גנשר אשר ביקשנו להודיעכם כי הוא
מעוניין לדעת אם מתבקש עוד סיוע. הערכותיכם לגבי סדאם חוסיין לפני ואחרי
ה- 2.8.90 התבררו כנכונות. מאז ה- 16.1 אנו שומעים בתקשורת דווחים על
מצבכם והדבר מעורר אצל גרמנים רבים חששות כבדים. באירופה הכירו מאוחר
מדי בסכנה העירקית. ברצוני לסתור את הסברה שהשאננות נבעה מכך שהוא מסוכן
לישראל אך לא לאירופה. השאלה שעמדה לפנינו היתה האם ניתן להניע אותו
מכוונותיו ללא צעדים צבאיים. רבים העדיפו הדרך המדינית ולכן ראינו
יוזמות דיפלומטיות רבות למציאת פתרון בדרכי שלום. לא היה בהם כל יצירת
זיקה בין תקפנות עירק בכווית לבין פתרון הבעיה הפלסטינית - גם בהצהרות
הבונדסטאג לא היתה כל קריאה ליצירת זיקה. אנו מודעים לאיום על ישראל.
לכן החלטנו בבון, ובניגוד לעמדתה המוצהרת של גרמניה שלא לייצא נשק
לאזורי מתיחות, כי יש להעניק לישראל סיוע וזאת כצעד יוצא דופן. זכותה
של ישראל להתקיים ולהגן עצמה מפני התקפות הטילים נפוצו כסיסמא בהפגנות
השלום אצלנו. ברצוני לרכך את הרושם הקשה שהוצג כאן ע"י הקרנת תכנית
'הפנורמה' בדבר תמיכתם של ניאונאצים בעירק.

ארנס : עבורי המלחמה במפרץ החלה ב- 2.4.90 ולא ב- 2.8. זימנתי אז את
השגרירים הידידותיים והתרעתי על כוונותיו של סדאם ונכונותו להשתמש בנשק
כימי. ציינתי כי אם מדינות המערב לא תגבנה, סדאם יקבל בטחון ויממש
איומיו. התאכזבתי מאד מכך שקריאתי לא נענתה במערב.

זיסמוט : אכן לקח יותר מדי זמן עד שיחסנו לכך מלוא רצינות.

שטרקן : התהליכים באירופה ובגרמניה בשנת 1990 עוררו תחושת שלום וציפיה
כי הם יתפשטו לאזורים נוספים. מחובתנו להעניש העבריינים שפשעו ביצוא
בלתי-חוקי. בהפגנה למען ישראל (ב- 3.2) נשאלתי מה נוכל לעשות למען ישראל.
ואכן שאלתי היא כיצד נוכל לסייע לכם בכל תחומי החיים וזאת כפיצוי
(COMPENSATION) של המחדלים וקוצר הראייה שלנו בשנה האחרונה.

ארנס : בטווח המיידי רובץ עלינו נטל כלכלי רב. מצב הכוונות הנוכחי
מסתכם בהוצאה של 50 מליון דולר לחודש. אם צה"ל יטול חלק פעיל הנטל יהיה
עוד יותר גדול. התיירות חדלה מלהתקיים. המשק אינו פועל במלוא הקיטור
והיו ימים שבהם מפעלים היו מושבתים כליל. מאז ה- 2/8 ישראל נפגעה מהמשבר
יותר מאשר מדינות אחרות. מדינות אירופה ויפן ניסו לפצות מדינות מסוימות,
אך לא את ישראל. בספטמבר ביקשתי סיוע בבון והושבתי ריקם ע"י הקנצלר. עם
כל הסיוע שניתן עתה ליכולת ההגנה שלנו ע"י גרמניה, הנטל עלינו חורג הרבה
מעבר לתחום זה. בטווח הארוך אנו מצפים שהדמוקרטיות המערביות והידידות

שלנו יתמכו בנו במישור המדיני. עליהם להבין כי אין צורך לדחוף אותנו לקראת שלום. יכולת ההידברות שלנו עם הערבים תלויה במידת התמיכה שנזכה מצדכם.

ורנקה : אנו נתמודד בכל חקירת הליקויים והחריגים שנתגלו אצלנו ונחייב סיוע. כיצד הנך מעריך את עצמת הזרם הפונדמנטליסטי בעולם הערבי. כיצד ניתן להשיג יציבות באזור.

ארנס : אכן קיימת סכנה באיום הפוטנציאלי מצד סוריה שיש לה טילים המכסים את כל שטח ישראל. ברשות הסורים נשק כימי ונגישות קלה לנשק ממערב ומזרח כאחד. המזה'ת הפך לצרכן הגדול של נשק מערבי. על מנת להשיג יציבות חייבים להפסיק למכור נשק לצבאות ערב.

גרסטר : כיצד תיראה מפת המזה'ת לאחר המלחמה.

ארנס : מסוכן להתנבא בשלב זה, תקוותי שבעתיד תוענק תמיכה לשאיפות הלאומיות של העם הכורדי.

שמידט : ברצוני לחזור לנושא יצוא הנשק. אכן היציבות מותנית בהגבלת יצוא הנשק. על הגרמנים לעשות בדק בית רציני וגם להגביל יצוא נשק שנחשב לחוקי. בהקשר זה יש צורך בפעולה מתואמת ומשותפת של אירופה וארה"ב. האם ישראל פנתה בנדון למדינות אחרות.

ארנס : ברצוני להסב תשומת לבכם לגדלה של מצבת הכוחות העומדים לרשות צבאות ערב העומדים מולנו. בהחלט לא קל לארה"ב להכניע את הצבא העיראקי. שערו בנפשכם שהתוקפנות העירקית כלפינו היתה כוללת חזית של ירדן סוריה וסעודיה נגדנו. דיברנו לא פעם עם צרפת וארה"ב בעניין יצוא הנשק לערבים. לא זכינו להבנה רבה שכן תשובתכם היתה שאם אנו לא נמכור יעשו זאת האחרים.

שמידט : האם יש לעובדה שמדינות ערב נלחמות לצד ארה"ב. שמץ של תקווה לגבי התפתחות גישתם כלפי ישראל בעתיד.

ארנס : הייתי רוצה לקוות שיש בכך ניצוץ של פתיחות כלפי ישראל, אך איננו בטוח בכך. הסורים ממשיכים בהתבטאויות עוינות לנו. אסד בצד האמריקני בשל עוינותו לבעת' העירקי. סעודיה נלחמת לצד ארה"ב בשל חשש מאותם טילים הנופלים גם בשטח ישראל.

שריינר : האם הפלסטינים בשטחים תומכים בסדאם בשל היותם מיואשים ממצבם.

ארנס : תמיכתם בעירק נובעת מנטיות קיצוניות הרווחות בעולם הערבי. אין בידי הסבר אחר נוכח תמיכתם ברודן אכזרי שגרם כבר למותם של מליון איש במלחמת עירק-אירן. עלינו לזכור כי העולם הערבי וערכיו משתנים לאט. הבעיה הפסלטינית אינה נעלמת עם פרוץ מלחמת המפרץ. יש להגיע לפתרון שבו יתחשבו בזכויותיהם אך גם להביא בחשבון זכותנו לבטחון. בשלב הנוכחי של המלחמה קשה לחשוב על סיכויי ההתקדמות בתהליך השלום.

וייס : כנציג הבא מאזור מזרח-גרמניה ברצוני לקבל המידע שבידי ישראל על מעורבותה הצבאית של גרמ'ז בעירק (הירש מצטרף לבקשה זו).

ארנס : נמסור לכם מה שיש בידינו בנדון.

נתום הפגישה שארכה כשעה קלה מצטרפים החכ'ים בראשות ממיו'ר הכנסת לדיון ממצה וממושך ביחסי גרמניה-ישראל, על רקע הסיוע שהעניקו גרמנים לבניית מכונת המלחמה העירקית.

ב ב ר כ ה ,

מוטי לוי

העתק : לשכת רוה'מ
לשכת שה'ח
משהב'ט - מקש'ח
לשכת מנכ'ל
סמנכל י. הדס
מנהל אירופה 1
י. רוזן - מנהל איסוף בממ'ד

תפוצה: @ (רהמ), שהח, מנכל, הדס, איר, @ (מקשח/משהבט), מרכזאיסוף

סססס

אאא, חוזם: 15445

אל: רהמש/1402

מ-: המשד, תא: 070291, חז: 1720, מ: סג: שמ,

בבב

9,699227

30260

שמור/מיד

גרמ 10602

אל: תפוצת מאיה, אפט'א, וושינגטון, ניו-יורק
(בון - סיכומי השיחות יועברו בנפרד)

הנדון: ביקור משלחת פרלמנטרית בראשות נשיאת הבונדסטאג.

להלן דיווחה של מרים שמרת אשר ליוותה את המשלחת:

ב- 4-6 בפברואר הגיעה לביקור סולידריות משלחת בת 8 פרלמנטרים רמת-דרג בראשות זיסמוט כאורחי הכנסת. במהלך הביקור נפגשו עם הנשיא, רוה'מ שה'ח, שהב'ט וכמובן התקבלו בכנסת ע'י ממ' יו'ר דן תיכון. בכנסת נערך דיון ממצה נוקב וממושך עם ח'כים מכל הסיעות. כמו כן ביקרו בעיריית ר'ג ובאתר שנפגע ברמת חן. כן ביקרו שם במרפאה של ארגון ע.מ.ד. המטפלת בטרומות של נפגעי השואה ושהיקף הפניות אליה גדל ב- 50 אחוז עקב האיום העירקי בחל'כ. יש לראות ביקור המשלחת כנדבך הפרלמנטרי של גילוי הסולידריות עם ישראל בהמשך לביקור משלחת הממשלתית בראשות גנר שבוע לפני כן. ביקורם נערך תחת הרושם הקשה שמעורבותן של חברות ומומחים גרמנים בבניית מכונת המלחמה העיראקית הותירה על הצבור הישראלי כולל נציגיו. חברי המשלחת הגרמנים קיבלו את הביקורת בהבנה תוך הכרה באשמה. עם זאת ציינו שהחקיקה הגרמנית נגד עבריינים אלה היא הנוקשה באירופה ובכוונתם להחמירה עוד יותר. הקושי למנוע יצוא ידע וסחורות אסורות טמון לטענתם בתחום של העבריינים ובכך שלא קיימת חקיקה אירופית משותפת בנושא. העבריינים מנצלים את הליברליות של סחר חופשי במסגרת מערב-אירופה כולה. מסקנתם שלא די בחקיקה גרמנית אלא קיים צורך דחוף בחקיקה כלל-אירופית.

לביקורת המארחים בדבר אופיין של הפגנות השלום בגרמניה, ציינו האורחים שצריך להבין זאת על רקע ההפשרה הבין-גושת באירופה, איחוד גרמניה וצמיחתו של נוער שלא ידע מלחמה אך למד לטענתם את לקחי ההסטוריה הגרמנית. מעבר לכך ציינו כי חל שינוי בשבוע האחרון בהדגשים של ההפגנות וכיום בולטת בהן הסולידריות עם ישראל.

ערב הגיעם הוקרנה בטלוויזיה הישראלית כתבה גרמנית בעניין תמיכת ניאו-נאצים גרמנים בעירק ונכונותם להתנדב לשירותיו במאבקו נגד ישראל. הכתבה הותירה רושם קשה והנושא הועלה בכל המפגשים עמם ע'י הצד הישראלי, בתגובה בקשו חברי המשלחת לציין שמדובר בקבוצה שולית ביותר שקבלה חשיפה מעבר לכל פרופורציה. התמרמרו על הכפשת שמם של כל הגרמנים בכתבה זו כשם שצינו בהזדמנויות אחרות שאין להכפיש את שמה של כלל התעשייה הגרמנית בשל מעשי העבריינים ביצוא בלתי-חוקי לעירק.

מטרתה המוצהרת של המשלחת בבואה - מעבר להבעת הזדהות - היתה לבדוק כיצד ניתן לסייע לישראל בנוסף לסיוע הבטחוני עליו כבר הוחלט. בכוונתם לבחון האפשרויות של (א) התעשייה הגרמנית בהשקעות וברכישות בישראל. (ב) טיפול חקיקתי בחרם הערבי במישור הביטחוני והקהילתי.

מטרתם הנוספת היתה לנסות לשפר תדמיתה של ארצם בישראל ע'י הדיפת האשמות כוללניות בכל הנוגע לגרמניה. הצורך בפתרון הסכסוך הערבי-ישראלי ובעיית הפלסטינים, הטריד האורחים, אך לא הגיע לכלל ליבון משום שעמד בצל הבעיות הנוכחיות ביחסים הביטחוניים. ניכר היה בדבריהם שאש'פ איבד מנכסיו וזיסמוט

עצמה ציינה שמי שחותר להשמדתה של ישראל אינו יכול להיות בר-שיח מקובל על
ישראל או עליה.

עד כאן הדיווח.

אירופה 1

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1, איר2,
בנצור, מצפא, כהן, כלכליתב', e(עמיקס/כנסת)

סססס

ידיעות לעתונות

תוכנית הביקור של נשיאת הבונדסטאג הגרמני

לע"מ

03.02.91

(נמסר ע"י דוברת הכנסת)

ירושלים, י"ט בשבט תשנ"א, 3 בפברואר 1991 (לע"מ עש"ת 8)

נשיאת הבונדסטאג הגרמני, גב' ריטה זיסמוס תגיע מחזר, יום ב', 4.2.91, לארץ, לביקור בן יומיים, להכנת הזדהות עם עמיתיה בכנסת והעם בישראל. האורחות תגיע ארצה עם תחנה חברי בונדסטאג מסיעות שונות.

הגב' זיסמוס ביקרה בארץ לפני כחצי שנה עם יו"ר הבונדסטאג של ברלין. בבחירות שנערכו בדצמבר האחרון נבחרה גב' זיסמוס לנשיאת הבונדסטאג של הרפובליקה הפדרלית של גרמניה (גרמניה המאוחדת).

ממלא מקום יו"ר הכנסת, ח"כ דן תיכון, יארח את גב' זיסמוס, ויקבל אותה בשדה התעופה. במהלך הביקור תיפגש האורחת עם ממלא מקום יו"ר הכנסת ח"כ דן תיכון, עם נשיא המדינה, ראש הממשלה, שר החוץ, שר הביטחון וראש עיריית ירושלים. כן תבקר הגב' זיסמוס ברמת גן, כמקום נפילת סילי הסקאד העיראקיס.

הגב' זיסמוס תקיים מסיבת עיתונאים עם תום ביקורה בארץ, ביום ג', 05.02.91, בשעה 17:30 בחדר התדריכים במלון הילטון, ירושלים.

לפרטים נוספים ניתן לפנות לדוברת הכנסת גב' שרה יצחקי, טל' 02-554408/9.

להלן תוכנית הביקור של האורחת ופמלייתה בארץ:

יום ב', 4.2.91

14:00 - הגעה לנחב"ג במסגרת מיוחד של חיל האוויר הגרמני.
קבלה בנחב"ג (ליד המסגרת ולאחר מכן בחדר שטיח אדום) ע"י מ"מ יו"ר הכנסת, ח"כ דן תיכון.

15:30 - הגעה לכנסת וסקט ברחבת הכנסת (הנפת הדגל, סקירת משמור כבוד של משמר הכנסת והנחת זר על הגלעד).

15:40 - פגישה עם מ"מ יו"ר הכנסת, ח"כ דן תיכון וסגן יו"ר הכנסת במשרדו של יו"ר הכנסת.

15:57 - כניסת חברי המשלחת ליציע מיוחד שבאולם המליאה, מלווים ע"י מפקד יח' הסדרנים.

16:00 - מ"מ יו"ר הכנסת, ח"כ דן תיכון, יברך את המשלחת האורחת באולם המליאה.

16:20 - פגישה עם חברי כנסת - בחדר ההרצאות.

20:00 - ארוחת ערב מטעם מ"מ יו"ר הכנסת, ח"כ דן תיכון ורעייתו לכבוד המשלחת האורחת - במלון המלך דוד, בירושלים.
לינה: במלון המלך דוד, ירושלים

יום ג' - 5.2.91

08:30 - הנחת זר באוהל "יזכור" ביד ושם, בליווי מ"מ יו"ר הכנסת, ח"כ דן תיכון.

09:00 - פגישה עם נשיא המדינה - במשכן הנשיא.

10:00 - פגישה עם שר החוץ - במשרדו.

11:15 - פגישה עם ראש הממשלה - במשרדו.

16:00 - פגישה עם ראש עיריית ירושלים - בעירייה.

17:30 - מסיבת עיתונאים בחדר התדרוכים במלון הילטון - בירושלים.

לינה: במלון המלך דוד, ירושלים

יום ד' - 6.2.91

09:30 - פגישה עם שר הבטחון, במשרדו (נתון לשינויים, יש לבדוק שנית).

10:45 - סיור ברמת-גן ופגישה עם ראש העיריה, מר צבי בר.

12:30 - הגעת מי"מ יו"ר הכנסת, ח"כ דן תיכון, לחדר שטיח אדום בכתב"ג:
פרידה מהאורחות ופמלייתה בחדר שטיח אדום ולאחר מכן ליד המטוס.

13:00 - המראה במטוס מיוחד של חיל האוויר הגרמני.

לע"מ עש"ת (דף מס' 5)

שנ/אא 14:30

NNNN

From the kneset

JERUSALEM, 4 FEBRUARY 1991

#21 SCHEDULE OF VISIT OF BUNDESTAG PRESIDENT

 /91.02.04 (COMMUNICATED BY THE KNESSET SPOKESWOMAN)

A NINE-MEMBER GERMAN BUNDESTAG DELEGATION, HEADED BY BUNDESTAG PRESIDENT PROF. RITA SUSSMUTH, WILL BE ARRIVING IN ISRAEL ON (MONDAY) 4.2.91, FOR A TWO-DAY SOLIDARITY VISIT. THE FOLLOWING IS THE DELEGATION'S SCHEDULE:

MONDAY, 4.2.91

15:30 - ARRIVAL AT THE KNESSET. CEREMONY IN THE KNESSET PLAZA.

15:40 - MEET WITH DEPUTY KNESSET SPEAKER DAN TICHON IN HIS OFFICE.

16:20 - MEET WITH MKS IN THE LECTURE HALL.

20:00 - DINNER HOSTED BY MK DAN TICHON AND HIS WIFE AT THE KING DAVID HOTEL.

TUESDAY, 5.2.91

08:30 - VISIT YAD VASHEM.

09:00 - MEET WITH PRESIDENT HERZOG AT HIS RESIDENCE.

10:00 - MEET WITH THE FOREIGN MINISTER IN HIS OFFICE.

11:15 - MEET WITH PRIME MINISTER SHAMIR IN HIS OFFICE.

16:00 - MEET WITH THE MAYOR OF JERUSALEM, AT THE MUNICIPALITY.

17:30 - HOLD A PRESS CONFERENCE IN THE BRIEFING ROOM AT THE JERUSALEM HILTON HOTEL.

WEDNESDAY, 6.2.91

09:30 - MEET WITH THE DEFENSE MINISTER IN HIS OFFICE.

10:45 - TOUR RAMAT GAN AND MEET WITH THE MAYOR.

13:00 - DEPARTURE.

DB/DF

#0

14:40 HOURS

Press bulletin

Jerusalem, 7 February 1991

#21 GERMAN BUNDESTAG LEADERS HOLD PRESS CONFERENCE

/91.02.05 (By GPO special correspondent Elliot M. Kramer)

Professor Rita Sussmuth, the President of the German Parliament, and Vice President Renate Schmidt related the reasons for their current mission to Israel to the press. Focusing on German-Israeli relations, the speakers said that Germany is trying to amend errors of the recent past, but that the two countries should concentrate on the present.

Emphasis is now being placed on tightening the German penal code and implementing new regulations in order to prevent illegal arm sales. Israel has been threatened by Saddam Hussein, which is shocking to Germany, even though they helped arm Saddam. The past cannot be undone, said Professor Sussmuth, however, there must be an effort to put relations back in order.

Germany will help clarify Israel's position to the European Community and during the post-war negotiations. But, Germany must also be understood. The peace demonstrations that are occurring in Germany reflect the education of the German people, being raised on principles of peace and justice.

In the aftermath of war, arms control and disarmament arrangements must be arranged for the Middle East. An exception to Germany's policy of no arms sales to crisis regions will be ignored with relation to Israel. Yet, said Vice President Schmidt, all joint arms projects must allow for control of the end product.

German efforts have been directed towards guaranteeing Israel more recognition within the European Community and providing Israel with aid. Now, it is realized that there is more to the region than the Palestinian problem, and that a larger picture must be considered before planning political settlements.

In conclusion, the Bundestag members assured the press that Neo-Nazis play a marginal role in present day Germany, and do not pose threats to German policy.

EK/df
#0

08:00 hours

ידיעות לעתונות

לע"מ

סכום ביקור נשיאת הבונדסטאג הגרמני

05.02.91

(נמסר ע"י דוברת הכנסת)

ירושלים, כ"א בשבט תשנ"א, 5 בפברואר 1991 (לע"מ עש"ת 6)

נשיאת הבונדסטאג הגרמני, גב' ריטה זיסמוט וחברי המשלחת שהם חברי בונדסטאג מסיעות שונות, מסיימים ביקור בן יומיים בארץ. בביקור ביקשו האורחים להביע הזדהות עם עמיתיהם בכנסת והעם בישראל.

הגב' זיסמוט היתה בארץ לפני כחצי שנה עם יו"ר הבונדסראט של ברלין. בבחירות שנערכו בדצמבר האחרון, נבחרה לנשיאת הבונדסטאג של הרפובליקה הפדרלית של גרמניה (גרמניה המאוחדת).

ממלא מקום יו"ר הכנסת, ח"כ ן תיכון, ארח את גב' זיסמוט.

במהלך הביקור נפגשה האורחת עם ממלא מקום יו"ר הכנסת ח"כ דן תיכון, עם נשיא המדינה, ראש הממשלה, שר החוץ, שר הביטחון וראש עירית ירושלים. הגב' זיסמוט תבקר מחר ברמת גן במקום נפילת טילי הסקאד העיראקים.

אאאא, חוזם: 11183

אל: רהמש/1101

מ-: המשד, תא: 050291, ח: 0938, דח: ר, סג: בל,

בבב

בלמ'ס/רגיל

אל: בון - שגריר, שיראון

הנדון: ביקור הזדהות מגרמניה במישור העירוני.

א. במסגרת ביקורי הזדהות מגרמניה תופסים הנציגים במישור השלטון המקומי מקום נכבד. במסגרת זו היינו עדים למשלחות ראשי ערים מפרנקפורט, ברמן ווופרטל בערים התאומות שלהן והגל בעיצומו.

ב. ב- 3 דנא קיבל ס/שה'ח את ראשי העיר מקלן (בורגר) ובון (דניאלס) ואת מזכ'ל איגוד הערים הגרמני, יוכן דיקמן, לשיחה במשרד. נלווה אליהם גריפל אשר אירחם מטעם עת'א.

ג. ס/שה'ח ציין הערכתו לסיוע שממגרמניה מעניקה וכי אנו מתעודדים מגילויי הסולידריות. עם זאת הדגיש כי על גרמניה לפתור בעיית אכיפת החוק. חברות שחרגו חייבות לתת את הדין. כן יש למצות הדין עם פקידים שסרחו והתעלמו מתקנות.

לצד דברי האהדה והזדהות של האורחים, הם ציינו כי המפלגות בגרמניה תומכות באכיפת החוק וכי יש לחץ ציבורי למצות הדין. בורגר סיפר כי בשל מלחמת המפרץ וההתקפות על ישראל בוטלו כל האירועים הרשמיים של הקרנבל בקלן. לקראת תום הפגישה העלינו נושא הערים המזרח גרמניות החייבות להיכנס למעגל הקשרים עם ערי ישראל. עליהן להיות שותפות לסולידריות המתבטאת במערב. דיקמן המודע לבעיה זו רשם הנושא לפניו וממליצים כי תקימו קשר עמו (0221/ 3771-229) ותעקבו אחר הנושא.

יש להוסיף כי גם ר'ע שפנדאו אשר ערך ביקור הזדהות בעיר התאומה אשדוד התקבל לשיחה לפני מספר ימים אצל ס/שה'ח.

אירופה 1

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, רביב,
הסברה, מעת, מקצב

סססס

אאא, חוזם: 1363

אל: רהמש/180

מ-: בון, נר: 19, תא: 020291, זח: 2100, דח: ב, סג: סו,

בבב

בהול לבוקר/סודי

אל: מנכ'ל האוצר

דע: מנכ'ל משה'ח

סמנכ'ל אירופה

החשכ'ל-האוצר

מישור אוצר

מאת: הציר הכלכלי-בון

משלחת.

סימוכין. מברק חטיבת התיאום, נר 1089 מ-31.1.91

מברק סמנכ'ל אירופה כלכית נר 1070 מ-31.1.91

1. לאחר שנתברר לי בשיחתי עמך ועם הדס שנושא המשלחת טרם סוכם סופית אני מוצא לנכון לסכם מחשבותי, תוך הסתכנות של חזרה על דברים שכבר נאמרו-או נכתבו. זאת בתקווה שאינו מאוחר מדי להשפיע על הסיכום שיתקבל, בניגוד לקוו שמצא בטוי במברקים הנ'ל.

2. אנו עוסקים בשתי מערכות נושאים: במערכת נושאים פיננסיים כבדי משקל הנמדדים במיליארדים, ובמערכת נושאים כלכליים בילטרליים שגרתיים, שהם בעלי חשיבות, אולם מתגמדים לעומת הנושאים הפיננסיים. אם קיימת התנגשות בין שתי מערכות הנושאים ראוי להכפיף הנושאים הבילטרליים נושא המרכזי.

3. קיים סיכוי מזערי לכך, שתושג התקדמות ממשית בנושאים הפיננסיים בסיבוב דיונים אחד, עתיר נושאים, שיימשך כ-5 שעות (כפי שמתכננים הגרמנים) ובדרג של סמנכ'לים ומטה (רק סמנכ'ל אחד אצל הגרמנים).

4. לפי הערכתי, אין לפנות לגרמנים שתי פעמים כמוצע, בנושאים הפיננסיים: פעם אחת במסגרת ועדה משותפת ופעם נוספת בעת ביקור שר החוץ. לעומת זאת, מתקבל על הדעת, שלאחר הצגת הנושא הפיננסי הכולל בהיבטים המדיניים והעקרוניים שלו, ברמה של קנצלר ושרים, יעובדו הפרטים, במפגש מאוחר יותר, בדרג של פקידים.

5. לעניות דעתי, אין שום דחיפות בכינוס ועדה משותפת, לדיון בנושאים הבילטרליים השיגוריים, שהעלו כבר לפני מספר חדשים, על ידי דר' כהן וזוהר פרי, בעת ביקורם במשרד הכלכלה ומשרד החוץ בדרג זה או גבוה יותר מזה המוצא ע'י הגרמנים הפעם. אין טעם לאפשר לגרמנים להציג את עצם כינוס הועדה כמחווה לישראל.

6. על בסיס הנאמר לעיל, אני מציע:

(א) ביקור השר לוי אצל גנשר יוקדם כך שניתן. מוקד ביקור זה יהיה הצגה של תביעות הפיננסיות בכללותן וכן של הדרישה לתחיקה נגד החרם.

(ב) לפגישת השר לוי ילווה מנכ'ל האוצר, כדי לתת את הביסוס הכלכלי והפיננסי לתביעותינו.

(ג) סמוך לאחר ביקור השר לוי, תגיע משלחת כלכלית בדרג סמנכ'לים (או אף מנכ'לים) למו"מ על הנושאים הבילטרליים ולהמשך הטיפול בנושאים הפיננסיים (במידת הצורך). דחיית כינוס הועדה אף יאפשר עבודת הכנה יסודית יותר בארץ וכאן.

7. אם הצעותי שלעיל לא תתקבלנה והישיבות של הועדה המשותפת יתקיימו בכל זאת השבוע ברצוני להציע:
(א) התביעות הפיננסיות של מדינת ישראל שיעלה שר החוץ בעת ביקורו, יוצגו ע"י המשלחת באופן כללי מאד, וללא נקיבת סכומים וללא מו"מ. המטרה תהיה לאפשר גרמנים להיערך לקראת ביקור השר. התביעות הפיננסיות שלנו, שהוצגו עקרונית כבר בהזדמנויות קודמות, הן: "הקרן השקלית", "נכ"י רדיפות הנאצים", "שילומים". (כדי שלא להגדיר את רשימת תביעותיה של ישראל מוצע שלא להעלות את נושאי הפיצויים והחזר הרכוש, הנמצאים בטיפול "ועידת התביעות").

(ב) לפי קו הטעון לעיל, אינה נראית לי ההצעה כי הפיצול, כפי שהיא, משתמעת מנוסת המברק של חטיבת התיאום, לפיו תעלה המשלחת את נושא "הקרן השקלית" שהוא נושא כבד ועתיר כספים, ואילו השר יחזור ויעלה את שני הנושאים האחרים.

(ג) מוצע, שבסיבוב זה לא נכנס לדיון על הצורה בה ינתן הסיוע לישראל - אם במענק, באשראי או בשילוב של שניהם, כולל פרעון מלוות הסיוע לקרן שקלית) מעין מחיקת חובות).

(ד) אם יוחלט להעלות את נושא הקרן השקלית, מוצע לבקש בסבוב ראשון תשלום כל שרות החוב (קרן וריבית) לקרן. זאת, לעומת הבקשה המקורית בסיבובים קודמים, לתשלום לקרן רק של ההפרש בין שרות החוב לבין הסכום השנתי המתקבל במסגרת מלווה הסיוע.
למיטב זכרוני, (התומר אינו נמצא תחת ידי, שווה התביעה האחרונה קרוב למיליארד מרק, והראשונה כ-2.5 מיליארד מרק, בעשר השנים הבאות. השנוי בבקשתנו יכול להתבסס על השנוי שחל בינתיים בתנאי הרקע, ועל התקדים של יצירת קרן זלוטי לפולנים.

(ה) במבנה הדיונים המתוכנן כרגע, עשוי הנושא הפיננסי ללכת לאיבוד, בתוך מכלול הנושאים הביטורליים. אין גם ענין לדון בנושאים אלה בפורום רחב בנוכחות נציג משרד החקלאות והמדע.
כדי לתת יתר משקל לנושא הפיננסי, אני מציע לקיים הדיון בשלושה סיבובים: ישיבת פתיחה של הועדה כולה, התפצלות לשתי ועדות משנה-כלכלית ופיננסית, סיכום במליאת הועדה. יתכן שפיצול זה ידרבן את הגרמנים להביא לדיון נציגות מתאימה של האוצר הגרמני.

דברת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, כהן, כלכליתב',
אוצר

סססס

אאא, חוזם: 34113

אל: רהמש/ 3731

מ-: המשרד, תא: 310191, זח: 1614, דח: ב, סג: שמ,

בכב

28669

שמור/בהול

גרמ 10301

אל: בון, השגריר

הנדון: גרמניה - ישראל דיון בנושאים כלכליים

בדיון אצל המנכ"ל ב-31/1 סוכם שהמשלחת הכלכלית תצא לגרמניה כדי להשתתף בדיון ב-7/1 כמוצע ע"י הגרמנים.
הנך מתבקש לקבוע פגישה למשלחת בראשותך עם גנשר ב-6/1, בפניו יוצגו הנקודות שיוברקו אליך בנפרד.

לפי תגובתו של גנשר בפגישה, נחליט הצורה ואופן הצגת הנושאים בישיבת העבודה.

אין הכוונה להציג בפניו כלל נושא השילומים אותו אנו משאירים למפגש בין השרים, לכשתקיים. המשלחת בהרכב יעקב כהן, דב מישורי וזהר פרי אליה יצטרף דברת ושאתה תעמוד בראשה, תגיע ב-5/1 ותחזור ב-10/1 (לפי התפתחות הדיונים).

סמנכ"ל אירופה - כלכלית

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, כהן, כלכליתב',
אוצר, תמס

סססס

אאאא, חוזם: 33831
אל: רהמש/ 3723
מ-: המשרד, תא: 310191, זח: 1349, דח: מ, סג: שמ,
בבב
שמור מיידי

אל השגריר
מצ'ב אגרת הקנצלר קוהל לרה'מ שמיר והתשובה.
דאגנא להעברת התשובה למשרד הקנצלר.
בדיפ המקור.

FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY
THE FEDERAL CHANCELLOR

BONN JANUARY 1991

HIS EXCELLENCY
THE PRIME MINISTER OF
THE STATE OF ISRAEL
MR. YITZHAK SHAMIR

DEAR MR. PRIME MINISTER,

THE NEWS THAT WE RECEIVED YESTERDAY OF THE RENEWED MISSILE
ATTACH BY IRAQ ON RESIDENTIAL AREAS OF YOUR
COUNTRY HAS FILLED US GERMANS - THE GOVERNMENT THAT I
LEAD AND THE GERMAN PEOPLE - WITH DEEP OUTRAGE.

THIS BRUTAL ACT OF TERROR HAS CAUSED DEATH AND
INJURY FOR MANY. I SHOULD LIKE TO ASK YOU TO CONVEY
MY DEEP SYMPATHY TO THE RELATIVES OF THE VICTIMS
AND MY BEST WISHES FOR A SPEEDY RECOVERY TO THE
PEOPLE WHO WERE WOUNDED.

THE REPEATED IRAQI ATTACKS ARE CLEARLY AIMED AT THE
INVIOABILITY OF ISRAEL AND ITS RIGHT TO EXISTANCE.
WE STRONGLY CONDEMN THESE ACTS. YOUR GOVERNMENT HAS
RESPONDED TO THESE ATTACKS WITH ADMIRABLE RESTRAINT.

THE VISIT TO ISRAEL BY THE FEDERAL MINISTER OF
FOREIGN AFFAIRS, HERR HANS-DIETRICH GENSCHER, AND THE
FEDERAL MINISTER FOR ECONOMIC COOPERATION, HERR CARL-
DIETER SPRANGER, IS MEANT AS A SIGN TO THE ISRAELI
PEOPLE THAT GERMANY STANDS BY YOUR COUNTRY EXPECIALLY
IN TIMES WHERE IT IS THREATENED FROM THE OUTSIDE.
BOTH MINISTERS ARE ALSO TRAVELLING AS REPRESENTATIVES
OF THEIR PARTY AND ARE ACCOMPANIED BY THE
SECRETARY GENERAL OF MY PARTY, HERR VOLKER RUHE.
I SHOULD ALSO LIKE TO TELL YOU THAT THE FEDERAL
GOVERNMENT THAT I LEAD WILL PROVIDE ISRAEL WITH

EMERGENCY HUMANITARIAN AID OF DM 250 MILLION.

FINALLY, MR. PRIME MINISTER, ALLOW ME TO ASSURE YOU THAT
IN THESE DIFFICULT DAYS ISRAEL AND THE ISRAELI
PEOPLE HAVE OUR FULL SOLIDARITY.

YOURS SINCERELY

ולהלן תשובת רה"מ שמיר :

JERUSALEM' JANUARY 29, 1991
110-7(2)
DEAR CHANCELLOR,

I AM IN RECEIPT OF YOUR LETTER WHICH WAS HANDEDE
TO ME BY FOREIGN AFFAIRS MINISTER HANS-DIETRICH GENSCHER.

WE HIGHLY APPRECIATE YOUR WARM MESSAGE OF SOLIDARITY AND
SYMMATHY, AS WELL AS MINISTER GENSCHER'S MISSION TO
ISRAEL.

WE ARE ENCOURAGED BY YOUR STATEMENT, WHICH WAS
REITERATED BY MINISTER GENSCHER, THAT GERMANY STANDS BY
ISRAEL, ESPECIALLY AT THIS TIME.

FINALLY, I WOULD LIKE TO EXPRESS THE HOPE THAT THE
GOVERNMENT OF GERMANY WILL DEEPEN OUR BILATERAL
RELATIONS, SO AS TO STRENGTHEN ISRAEL'S ECONOMIC AND
DEFENSE CAPACITY, WE ALSO HOPE THAT YOU WILL UTILISE
YOUR ENHANCED INFLUENCE IN THE EUROPEAN COUNCILS
IN SUPPORT OF ISRAEL'S POSITION AND QUEST FOR
STABILITY AND PEACE.

WITH BEST WISHES,
SINCERELY,
YITZHAK SHAMIR

HIS EXCELLENCY
CHANCELLOR HELMUT KOHL
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY

עד כאן
לשכת רה"מ.

תפוצה: שהח, סשהח, (רה"מ), מנכ"ל, ממנכ"ל, הדס, איר

סססס

אאא, חוזם: 33990

אל: רהמש/3728

מ-: בון, נר: 260, תא: 310191, חז: 1400, חב: סג: סו,

בבב

סודי/בהול טפל

אל: המנכ"ל

דע: לשכת שה"ח, סמנכ"ל הדס, סמנכ"ל כהן

מאת השגריר/בון

בהמשך לשיחתנו הטלפונית

שלושה נושאים כלכליים מוצעים לשיחות הכלכליות:

א. האשראי

ב. קרן לש"פ תעשית

ג. חקיקה נגד החרם.

משלושת הנושאים הנל הראשון הינו קטגוריה נפרדת, הן בגלל משקלו והן בגלל אופיו. לא מן הנמנע שהוא מתאים יותר להעלאה ע"י שר החוץ כהשלמה לנושאים הפיננסיים האחרים שהשר יעלה ואשר אולי ייענו רק חלקית. יתכן שאז ירצה להעלות בקשת אשראי מקיף כבקשה משלימה.

יש בכך משום הוספת יכולת תמרון לשיחות שיקיים השר, ולעניות דעתי יש בכך יתרון.

שני הנושאים המהותיים האחרים - מן הראוי שיעלו ע"י המשלחת יעד עם שורת הנושאים שהינם במהותם דקלרטיביים. קיים לדעתי חשש שאם מו"מ זה בנושאים הנ"ל יקויים ע"י המשלחת לפני ביקור שה"ח, יפחית הדבר מעצמת דרישתנו במכלול הנושאים כבדי המשקל שבכוונת השר להעלות.

עלינו לזכור שכבר היתה היענות בנושאים הקיומיים והיענות נוספת בנושאים בלתי מרכזיים עלולה, כאמור, להחליש.

מכל מקום, המשלחת צריכה לבוא אחרי שה"ח ולהיות ברמת סמנכ"לים.

נבון/דברת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, כהן, כלכליתב',
אוצר

סססס

אאא, חוזם: 34468

אל: רהמש/3749

מ-: המשרד, תא: 310191, חז: 1859, חמ: מ, סג: סו,

בבב

96392

סודי/מיידי

אל: השגריר, בון

גרמניה-ישראל - דיון בנושאים כלכליים

בהמשך לסכום ישיבת מעקב לגבי ביקור גנשר בארץ מה-27/1 בראשות מנכ"ל משרד החוץ, להלן המלצת צוות בינמשרדי לגבי הנושאים אותם מוצע להעלות בדיון הקרוב של קבוצת עבודה כלכלית גרמניה-ישראל, עליה הוחלט בין השרים לוי וגנשר.

1. המכלול הפיננסי

המלצת צוות המקצועי היא להבטיח סיוע ממשלתי גרמני שוטף - במשך מספר שנים - בגין צרכי המשק, על רקע העליה ומלחמת המפרץ (סיוע לטווח בינוני). המלצתנו היא לבקש אשראי ממשלתי שנתי ולא מענק, מהנימוקים:

- א. האפקט הצבורי של בקשת מענק עלול להיות בעוכרנו.
- ב. העדפת נזילות גבוהה של המשק: עדיף אשראי בסכום גבוה על פני מענק בסכום נמוך יותר.
- ג. אשראי בתנאים נוחים כולל ממילא אלמנט מענק לא מבוטל.
- ד. חשוב לציין את העובדה שלמשק הישראלי יש פוטנציאל כלכלי רב לטווח ארוך (לאחר קליטת גל העליה) ונוצרה בעיה בתקופת מעבר.
- אנו בטוחים בעצמנו וביכולת ההחזר שלנו בתקופה שתתחיל בעוד 10-15 שנים.
- את אלמנט המענק ניתן לקבל בדרך עקיפה באמצעות (עפ"י שיוחלט) הקרן השקלית, המתייחסת לעודף הפירעון השנתי בהשוואה לתקבולי המלווה הגרמני השנתי.
- מוצע לחזור ולהעלות הנושא של הפיכת סכומי הפרעונות לגרמניה לקרן שקלים, כנאמר לעיל.
- שנוי הסדרי המשיכה של המלווה הגרמני השוטף.

2. המכלול הכלכלי:

- א. הצעה להקמת קרן מו"פ דו-לאומית (דוגמת בירד). הקרן תהיה בגובה של 100 מליון דולר (80 אחוז גרמניה 20 אחוז ישראל).
- ב. יוזמה לשתוף פעולה תעשיתי/השקעות בין גרמניה-ישראל.
- ג. השתתפות ממשלת גרמניה/חברות גרמניות בפרויקטים של תשתית תעשיתית (פרויקטים לאומיים בישראל).
- ד. הכללתה של ישראל בתחום יצוא גרמני של ציוד מוצרים וטכנולוגיה בקטגוריה של מדינות האו.א.י.סי.די.
- ה. סיוע גרמני בקידום קשרנו עם הקהיליה. (הערכות לאירופה 93, שנויים בהסכם, שיתוף בפרויקטים כגון EUREKA וכן פרויקטים קהילתיים, ש"פ מדעי טכנולוגי, ש"פ תעשיתי, ש"פ פיננסי, כללי מקור ופעילות DG 23). הפרדת הדיון בנושאים הכלכליים מהדיון המדיני.
- ו. מימוש יוזמה גרמנית במתן סיוע קהילתי לישראל בגין נזקי מלחמה. (150 מליון ECU).
- ז. חרם ערבי - חקיקה לאומית בגרמניה כנגד החרם הערבי.

3. שלומים:

הנושא יידון, לפי הצעת גנשר לשה'ח לוי, בין שני שרי החוץ.

4. בדיון אצל המנכ"ל ב-31.1 אושרה הצגת הנושאים כנאמר לעיל. פרטים נוספים יוברקו אליך ע"י סמנכ"ל כלכלה ואירופה.

חטיבת תיאום

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1, כהן, כלכליתב',
אוצר

סססס

אאא, חוזם: 33010

אל: רהמ/3632

מ-: כון, נר: 251, תא: 300191, חז: 1830, חמ: מ, סג: סו,

בבב

סודי/מיד

אל: סמנכ'ל הדס

דע: אירופה 1 סמנכל הסברה

מאת: השגריר-כון

המשמעות המדינית של הסיוע הבטחוני הגרמני

אין ספק שמעבר לסיוע החמרי, יש למהלכי רפ'ג משמעות מדינית. נוצר A MILITARY SUPPLY RELATIONSHIP שהשלכותיו המדיניות מובהקות. יתר על כן, ממרפ'ג, ברצותה להדק את הפיקוח על יצוא בטחוני כדי לחסוך מעצמה בושות בעתיד, מתכננת שינוי חוקה, בהתאם. שינוי זה היה מעמיד גם את אספקת הנשק לישראל, מחוץ לחוק. עתה הם מתפשטים דרך כיצד לשנות החוקה, ובעת ובעונה אחת, להמשיך ולקיים את הפרצה המאפשרת את הסיוע הבטחוני לנו. יש בכך מימד חדש ביחסים. אני רואה בקיבוע מימד זה יעד ראשון במעלה בפעולתנו המדינית בגרמניה.

לצורך זה עלינו להדגיש שהסכנה לישראל איננה נובעת רק מעירק, אלא מעוגנת בעויינות הכללית המתמשכת בארצות השכנות וברחוב הפלסטיני המזוהה עם סדאם חוסיין.

ספציפית. אני רואה מקום להזכיר את היות סוריה בעלת אמצעים ללוחמה כימית ובעלת הכלים להנחית אמצעים אלה על ישראל וגם לוב איננה חסרה אמצעים אלה. בפתיחת הדיון עם הקנצלר 'שיחות הקיומיות' התייחסתי לכך. לקראת ביקורה של נשיאת הבונדסטאג, פרופ' ריטה זיסמוט, הצעתי לה שתפרסם מאמר אשר יביע את דעותיה בנושא הישראלי. הצעתי לה והיא קיבלה מספר נקודות כבסיס למאמר זה. נקודות אלה מועברות כנפרד בפאקס.

נכון

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), e(שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז, e(רס), אמן, ממד, הדס, איר, רביב

סססס

אאא, חוזם: 33062
אל: רהמש/3643
מ-: בון, נר: 255, תא: 300191, חז: 2027, דח: ב, סג: בל,
בבב
9,244448

בלמס/בהול לבוקר

אל: סמנכ'ל הדס

דע: אירופה 1

הודעת ממרפ'ג - 30.1.91

דובר ממרפ'ג הודיע היום כי עם תום השיחות עם משלחת ישראלית, הוחלט לספק לישראל מכשור רפואי ותרופות לטיפול בנפגעים וכן ציוד להגנת האוכלוסיה מפני נשק כימי וביולוגי.

לשיפור יכולת הגנה זו תספק רפ'ג 8 כלי רכב לאיתור אנ'כ מדגם פוקס, ממחסני הצבא הגרמני. 50 כלי רכב נוספים מהמלאי של צבא גרמ'ז לשעבר הוצעו אף הם לישראל.

ממרפ'ג מוכנה לספק לישראל, במידה וזו תבקש, סוללת טילי פטריוט.

האמצעים הללו הם הגנתיים בלבד ובכך פועלת ממרפ'ג בהתאם לאחריותה המיוחדת - כמו של כל ממשלות גרמניה לפניה, מאז יסוד רפ'ג - כלפי ישראל.

בשיחות העלו הישראלים בקשה לסיוע פיננסי בבניית שתי צוללות. ממרפ'ג תשתתף, בפרויקט בכפוף לאישורי הפורומים הפרלמנטרים הנוגעים בדבר. הצוללות שיבנו במספנות גרמניות יושלמו במחצית שנות ה-90, נועדו אך ורק להגנת חופי ישראל.

עד כאן

ההדועה במלואה - בפקס.

שיר-און

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רם), אמן, ממד, הדס, אירל, כהן, רביב, מעת,
הסברה, @ (לעמ), קשדן

סססס

משרד החוץ-מחלקת הקשר

* 31423

*תאריך: 29.01.91

* ** נכנס

*סודי ביותר

*דף 1 מתוך 2

*עדות 4 מתוך 7

*הזמ: 1,31423

*אל:המשרד

*יעדים:מצב/4899

*מ-יבול, נר:244, תא:290191, זח:1730, דח:ב, סג:ב

*תח:8 אס:אירופה

*נר:8

*שהח, דע המנכל, סמנכל הדס.

*סודי ביותר - בהול לבוקר-ח.ר.ב.

*האחמול התקיימה ישיבה עם המשלחת ל הח'מ, אלופ דן יתום, דר חנן אלון, תאל
*בן-רום ויהודה מירון. מהצד הגרמני השתתפו מלבד הקנצלר: שהח גנשר, שר
*ההגנה שטולטנברג השר זיטרס, מנכל משהח קסטרוף, מנכל משרד ההגנה בפאלץ,
*גנרל נאומן ועוזרים.

*השיחה שהחלה עם הגיענו בשעה 22.30, נמשכה קרוב לשעתיים. הצגתי הנושאים,
*כאשר אלופ יתום פירט ודר חנן אלון השלים.

*להלן הנושאים:

*א. פרויקט הצוללות.

*הקנצלר אישר כי ממשלת רפג תממן את הפרויקט על חשבונה, סה'כ 880 מליון

*מ'ג כדלקמן:

* (1) 750 מליון מ'ג לקונסורציום המספנות.

* (2) 130 מליון מ'ג לחליפת

*לחיימה-כולה בקרוף אטלס.

*ב. התמודדות נגד טקק.

*מוכנים לסייע לנו בנושא בארבעה מישורים:

* (1) מכ'מ התרעה.

* (2) מלט צילום.

* (4) אמצעים ליירוט טקק-הזכרנו סיוע למימון חלקו בחץ. הקנצלר הביע

*נכונות עקרונית. ביקש שנעביר בהקדם נייר עם הקונצפט והצעה תכליתית.

*אנו הצגנו בעקרונות וכי הסכומים הם מאות מליוני דולר ומתוכם המכם 100

*מליון.

*ג. הגנה עכשווית.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

*דף 2 מתוך 2

*עדות 4 מתוך 7

* (1) מוכנים להעביר מידית סוללת פטריוט 8 משגרים ומילים PAC

*-100.

*לדעתם זה אינו קומפטיבילי עם מערכות ארהב. האחריות להתאמה תחול עלינו.

*ההובלה על חשבונם. מבקשים צוות מדי שיתן חוות דעת על התכנות ההתאמה. אם

*חיובי-השינוע מידית.

* (2) טילי הוק סטינגר וכד ייבחנו הבוקר בהמשך השיחות. ל ראה סעיף ד

*להלן.

* (3) גילוי וזיהוי חל'כ וחלך מוכנים לתת מספר נגמשי פוקס ל נתנו הרוב

*לאמריקאים) זכן הציעו לתת מערכות מזרח גרמניות אותן נתנו גם לאמריקאים.

*מציעים שמומחים יבדקו. לדבריהם, האיכות והיכולת מעולים.

*ד. נושאים נוספים.

*הקנצלר קבע כי השיחות תמשכנה הבוקר לליבון פרטים ונושאים נוספים עם משרד

*ההגנה:

*פפאלץ ונאומן, נציגי הקנצלר וכד. השארנו הרשימה הבוללת בקשות דחופות של

*חר'פ וקחל'ר כון נדון באמצעים לאמ'נ על בסיס דרישות דחופות של

*קמנ'ר.

*בישיבה היום, בפורום מומחים, עיבדנו את הפרטים ואלה מהם ביכולתם לסייע

*הוזר לסייע לנו. היענותם הייתה מופתית, עד כדי נכונות להטיס מידית ארצה

*את אותם פריטים שמטוסייהם מסוגלים לשאת.

*הקנצלר ביקש כי נקפיד בשלב זה על השאיות. הוא עמד לעדכן הממשלה כאשר

*הקונצנזוס מובטח. אכן הודעת הממשלה לאחר מכן הייתה:

* , לאור האיום על קיומה של מדינת ישראל ועל רקע האחריות המיוחדת של כל

*ממשלות רפג כלפי ישראל, מוכנה מצרפג לספק לישראל ציוד להגנת שטחה

*ואוכלוסייתה, מתקיימות שיחות בנדון ופרטים ימסרו בתום המומ'.

*עד כאן.

*דרישום השיחות יועבר אליך בנפרד.

*השגריר

*לב

*תפ: שהח(2), סשהח(1), מנכל(1), ממנכל(1), הדס(1)

אאא, חוזם: 31886

אל: רהמש/3522

מ-: כון, נר: 244, תא: 290191, חז: 1730, ח: ב, סג: סב,

בבב

שהח, דע המנכל, סמנכל הדס.

סודי ביותר - בהול לבוקר- ח.ר.ב

אתמול התקיימה ישיבה עם המשלחת (הח'מ, אלוף דן יתום, דר חנן אלוו, תאל
בן-רום ויהודה מירון. מהצד הגרמני השתתפו מלבד הקנצלר: שהח גנשר, שר
ההגנה שטולטנברג השר זייטרס, מנכל משהח קסטרוף, מנכל משרד ההגנה פפאלץ,
גנרל נאומן ועוזרים.

השיחה שהחלה עם הגיענו בשעה 22.30, נמשכה קרוב לשעתיים. הצגתי הנושאים,
כאשר אלוף יתום פירט ודר חנן אלוו השלים.

להלן הנושאים:

א. פרויקט הצוללות.
הקנצלר אישר כי ממשלת רפג תממן את הפרויקט על חשבונה, סה'כ 880 מליון
מ'ג כדלקמן:
(1) 750 מליון מ'ג לקונסורציום המספנות.

(2) 130 מליון מ'ג לחליפת

לחימה-כולה בקרוף אטלס.

ב. התמודדות נגד טקק.

מוכנים לסייע לנו בנושא בארבעה מישורים:

= (1) מכ'מ התרעה.

(2) מלט צילום.

(4) אמצעים ליירוט טקק-הזכרנו סיוע למימון חלקנו בחץ. הקנצלר הביע
נכונות עקרונית. ביקש שנעביר בהקדם נייר עם הקונצפט והצעה תכליתית.
אנו הצגנו בעקרונות וכי הסכומים הם מאות מליוני דולר ומתוכם המכס 100
מליון.

ג. הגנה עכשוית.

(1) מוכנים להעביר מיידיית סוללת פטריוט 8 משגרים וטילים PAC

ו- ICC.

לדעתם זה אינו קומפטיבילי עם מערכות ארהב. האחריות להתאמה תחול עלינו.
ההובלה על חשבונם. מבקשים צוות מיידי שיתן חוות דעת על התכנות ההתאמה. אם
חיובי-השינוע מיידי.

(2) טילי הוק סטינגר וכד ייבחנו הבוקר בהמשך השיחות. (ראה סעיף ד 'להלן).

(3) גילוי וזיהוי חל'כ וחלך מוכנים לתת מספר נגמשי פוקס (נתנו הרוב
לאמריקאים) וכן הציעו לתת מערכות מזרח גרמניות אותן נתנו גם לאמריקאים.
מציעים שמומחים יבדקו. לדבריהם, האיכות והיכולת מעולים.

ד. נושאים נוספים.

הקנצלר קבע כי השיחות תמשכנה הבוקר לליבון פרטים ונושאים נוספים עם משרד
ההגנה:

פפאלץ ונאומן, נציגי הקנצלר וכד. השארנו הרשימה הכוללת בקשות דחופות של
ח'פ' וקחל'ר כון נדון באמצעים לאמ'ג על בסיס דרישות דחופות של
קמנ'ר.

בישיבה היום, בפורום מומחים, עיבדנו את הפרטים ואלה מהם כיכולתם לסייע חוזר לסייע לנו. היענותם הייתה מופתית, עד כדי נכונות להטיס מיידית ארצה את אותם פריטים שמטוסיהם מסוגלים לשאת.

הקנצלר ביקש כי נקפיד בשלב זה על חשאיות. הוא עמד לעדכן הממשלה כאשר הקונצנזוס מובטח. אכן הודעת הממשלה לאחר מכן הייתה:

,, לאור האיום על קיומה של מדינת ישראל ועל רקע האחריות המיוחדת של כל ממשלות רפג כלפי ישראל, מוכנה ממרפג לספק לישראל ציוד להגנת שטחה ואוכלוסייתה, מתקיימות שיחות בנדון ופרטים ימסרו בתום המומ".

עד כאן.

רישום השיחות יועבר אליך בנפרד.

השגריר

תפוצה: 8 (רהמ), שהח, סשהח, 8מנכל, ממנכל, הדס

סססס

אאא, חוזם: 30950
אל: רהמש/3377
מ-: המשרד, תא: 290191, חז: 1535, דח: ב, סג: סב,
בבב
96082

סודי ביותר/בהול טפל

אל: השגריר - בון

הנדון: נושאים לדיון עם הגרמנים

1. מברקו של סמנכ'ל כלכלה נר 941 מהבוקר הועבר בלי לקבל אישור המנכ'ל
ועל כן בוטל חוזר בוטל.

2. בהמשך תקבל ההמלצות המאושרות של הצוות הבינמשרדי.

לשכת המנכ'ל

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, אירו, כהן, כלכליתב',
תמס, אוצר

סססס

אאא, חוזם: 30348

אל: רהמש/ 3350

מ-: המשרד, תא: 290191, זח: 0942, דח: ב, סג: סב,

כבב

18304

סודי ביותר/בהול

אל: השגריר בון

הנדון: נושאים לדיון עם הגרמנים

פרטים מלאים על הנושאים הבילטרליים והמולטילטרליים שבדעתנו להעלות נמסרו לצוות הגרמני בעת הדיון ב-25/1 (ראה שלנו 865). פרטים נוספים נשלחו אליכם במכתב מוברק 18140 מאתמול.

כהשלמה להלן פרוט נושאים המוצעים ע'י האוצר:

המלצת האוצר היא להבטיח סיוע ממשלתי גרמני שוטף - במשך מספר שנים בגין צרכי המשק (סיוע לטווח בינוני).

המלצת צוות מקצועי לשר האוצר הנה לבקש אשראי ממשלתי שנתי ולא מענק.

נמוקים:

- א. האפקט הצבורי של בקשת מענק עלול להיות בעוכרנו.
- ב. העדפת נזילות גבוהה של המשק: עדיף אשראי בסכום גבוה על פני מענק בסכום נמוך יותר.
- ג. אשראי בתנאים נוחים כולל ממילא אלמנט מענק לא מבוטל.
- ד. חשוב לציין את העובדה שלמשק הישראלי יש פוטנציאל כלכלי רב לטווח ארוך (לאחר קליטת גל העליה), ונוצרה בעיה בתקופת מעבר. אנו בטוחים בעצמנו וביכולת ההחזר שלנו בתקופה שתתחיל בעוד 10-15 שנים.
- ה. את אלמנט המענק ניתן לקבל בדרך עקיפה באמצעות ציוד מערכת הבטחון (עפ'י שיוחלט) ובאמצעות הקרן השקלית, המתאימה לעודף הפירעון השנתי בהשוואה לתקבולי המלווה הגרמני השנתי.

נושאים נוספים:

- א. הצעה להקמת קרן מו'פ דו-לאומית (דוגמת בירד).
- ב. קרן שקלית בסכומי הפרעונות לגרמניה, כנאמר לעיל.
- ג. שנוי הסדרי המשיכה של המלווה הגרמני השוטף (אותו מקבלים כבר היום).
- להערכת האוצר לא רצוי לקשור הנושאים זה לזה, ויש להציגם באותם מועדים ע'מ להבטיח שאחד לא יבוא על חשבון השני.
- הצעות תמ'ס יועברו בנפרד.
- שלומים: הנושא ידון, לפי הצעת גנשר לשה'ח לוי, בין שני שרי חוץ.

סמנכ'ל כלכלה

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, כהן, כלכליתב', הדס,
אירל, תמס, אוצר

סססס

אאא, חוזם: 29345

אל: רהמש/3239

מ-: המשרד, תא: 280191, חז: 1406, דח: ר, סג: שמ,

בבב

27592

שמור/מיידי

אל: תפוצת מאיה - אפט'א

דע: וושינגטון, ניו-יורק, טוקיו

הנדון: שיחות ס/רה'מ ושה'ח עם משלחות הזדהות

בסוף השבוע ביקרו בארץ:

- משלחת בראשות שה'ח הגרמני גנשר והשר לשת'פ כלכלי וכן משלחת של המפלגה הסוציאל-דמוקרטית בראשות מנהיגה פוגל.
- ס/שה'ח הצרפתי כשליח של נשיא צרפת.

להלן עיקרי השיחות עם ס/רה'מ ושה'ח:

- א. הדברים שאמר שה'ח למשלחת הגרמנית.
- ב. דברי שה'ח גנשר והמשלחת הסוציאל-דמוקרטית.
- ג. השיחה עם ס/שה'ח הצרפתי.

א. דברי ס/רה'מ ושה'ח לגנשר:

להלן עיקרי המסר לגנשר. הדברים הנוגעים למצב בכללותו ולהתנהגות אירופה נאמרו גם לשליח הצרפתי.

- לנוכחות שר החוץ של גרמניה בשעה זו בישראל משמעות מיוחדת.
- לגרמניה ולעם הגרמני כולו אחריות מוסרית והסטורית כלפי העם היהודי.
- ביקור בישראל איננו מאמץ לפיצוי. אקט הסולידריות משקלו רב מאשר כל סכום כסף. אין כבודנו נמכר בשום סכום שהוא ואיננו עומדים כעניים בפתח.
- אנו נדרשים להתנהגות נאותה נוכח איומי השמדה.
- המשך מדיניות האיפוק הופך לקשה יותר ויותר, כשאיום הנשק הכימי מרחף מעל ראשינו.
- ממשלת ישראל נוטלת על עצמה אחריות כבדה גם מתוך התחשבות באינטרסים של הקואליציה.
- לצערנו חזינו כל זאת מראש אך לא רצו להאמין לנו.
- אחריותה של אירופה להתעצמותה של עיראק. צדאם חוסין משול לרובוט שקם על יוצריו. המלחמה מתנהלת מתוך גישות שונות: לארה'ב ולבעלות בריתה עסק עם רודן שחיי אדם אינם חשובים לו.
- התנהגות אירופה מוזרה - כלכלנים הפכו למדינאים. האינטרסים החמריים הם שקבעו את המדינות והכניעו את האידאליים.
- החיזור המתמשך אחר צדאם הכיא לכך שהוא בז לאירופה.
- העברת הטכנולוגיה הכימית מגרמניה לעיראק מזעזעת. צלקות העבר נפתחות - שוב גז רעיל מאיים על העם שעבר את השואה, כאשר צדאם עם חברות ויחידים גרמניים אחראים לכך.
- ישראל חזקה תמנע מלחמה. ישראל חלשה הינה מתכוון למלחמה.
- המאמץ לעמוד באיומים הוא יקר. המלחמה במפרץ הטילה על ישראל מעמסה כספית כבדה. מעבר לכך ניצבת ישראל בפני אתגר העליה מכריה'מ.
- יתר על כן, מתבקש מאמץ לשיפור היחסים הכלכליים בין שתי המדינות: צמצום הגרעון במאזן התשלומים שהגיעו לכמיליארד דולר; עדוד השקעות שאינן קיימות כמעט; חקיקה נגד החרם הערבי...
- התעסקות אירופה ב'מז'ת שאחרי' מיותרת. רעיון הוועידה הבינלאומית פסול. מדוע מה שטוב לאירופה אינו טוב לישראל, דהיינו הריסת חומות האיבה, אמוץ העקרון של פתרון סכסוכים בדרכי שלום וע'י מו'מ ישיר.
- המצב הפנימי בירדן מדאיג. יתר על כן מבחינתנו סוריה אינה פחות מסוכנת מעיראק. אסד יותר פיקח מצדאם חוסין, ולסוריה ארסנל גדול הכולל נשק

- כימי. עלינו ועל העולם לחשוב על סכנת הפונדמנטליזם האיסלאמי אשר צדאם חוסין מעודד היום.
- שמחנו לשמוע מנשיא ארה"ב שמטרת הקואליציה הינה הריסה וריסוק הארסנל העיראקי.
- יש לקוות שהתפכחות העולם תביא להבנה טובה יותר לעניינה של ישראל.

ב. דברי שה"ח גנשר:

- (עיקרי הדברים שהשמיע בשיחות הפנימיות וכן בהתבטאויותיו בפני עתונאים)
- עבור גרמניה קיומה של ישראל הוא שאלה חיונית כקיומה של גרמניה עצמה, עם כל המשתמע מכך. במסגרת זו יש לראות את שליחותו כשליחות מוסרית אשר אין לייחס לה כל מניעים מדיניים. מכאן גם החלטתם להעניק סיוע מיידי בסך של 250 מיליון מ'ג (166 מיליון דולר) הדגיש שסיוע זה אינו קשור בשום צורה למסגרת היחסים הכלכליים הביטורליים וגם לא לתביעות של ישראל יש כלפי גרמניה בעקבות האיחוד ואשר יידונו בעת הביקור שיערוך ס'רה"מ ושה"ח בבון.
- ישראל יכולה ותוכל לסמוך על גרמניה. יש הבנה מלאה למצב העדין אלי נקלעה ממשלת ישראל ולאחריות המוטלת על כתפה. אינם אוצים להשיא עצות. מכאן ישתמע שיקבלו בהבנה אם ישראל תחליט לחרוג ממדיניות האיפוק שלה.
- מסר כי יזם החלטה של הקהילה האירופית לכלול את ישראל במסגרת המדינות שנפגעו ממלחמת המפרץ ולהעניק לה סיוע כפי שתקבלנה מצרים, ירדן ותורכיה. סוכם על מענק בסך 150 מיליון ECU (כ-210 מיליון דולר). לבקשתו ישראל מכינה פנייה לאישור פורמלי בפגישת שרי החוץ של הקהילה בלוקסמבורג ב-4.2.
- תיאר הפגיעות בישראל כפשע. התרשמו שהן כבדות יותר ממה שסברו וכפי שהצטייר באמצעי התקשורת. הזדעזעו ומהרס שחזו בו המחישו עוד יותר את האיום על ישראל ומחויבותם ההיסטורית והמוסרית.
- באשר למעורבות גרמניה בסיוע למערכת הנשק הקטלני של עיראק (נשק כימי וגרעיני), אמר שמדובר בחברות ואנשים שעברו על החוק הגרמני והם מוגדרים כפושעים. חש בוושה עמוקה בשל כך. החמירו החוק בקיץ האחרון ועוסקים בימים אלה בחקיקה להחמרה משמעותית נוספת.
- גנשר הצדיק תמיכתם ביוזמות הצרפתיות, להביא עד הרגע האחרון לפתרון מדיני בכך שהם רצו למנוע מלחמה. רצו להוכיח לעולם כי טענת צדאם חוסין שהוא דואג לבעייה הפלסטינית, כוזבת. באשר לוועידה הבינלאומית, הרי זוהי עמדת הקהילה האירופית. המציאות החדשה מביאה אותם לשקול מחדש עמדתם.
- בנושאים הכלכליים קיבל ההצעה לכנס תוך שבועיים צוות משותף לדיון בעיות הכלכליות.
- הוא מודע לאתגר קליטת העליה מברה"מ והנטל הרובץ על ישראל בשל כך.
- הביע הערכתם לארגון הביקור בהודעה של מספר שעות בלבד וכן לגילוי הלב ולכנות שביחות.

משלחת המפלגה הסוציאל-לדמוקרטית:
בנוסף להבעת ההזדהות המלאה כפי שביטא גנשר, מסרה המשלחת בראשותו של מנהיג המפלגה פוגל, כי הסוציאל-דמוקרטים נאבקים זה 10 שנים כדי להביא להחמרת הפיקוח על יצוא אמל"ח והחמרת הענישה של העוברים על החוק.

לסיכום:

- בואם באותו זמן של שה"ח גנשר עם השר לשת"פ בינלאומי ומזכ"ל המפלגה הדמו-נוצרית (של הקנצלר קוהל) וכן של משלחת המפלגה הסוציאל-דמוקרטית בראשות מנהיגה פוגל, לא היה מקרי. הממשלה על מרכיביה והאופוזיציה ביקשו להפגין שגרמניה ועמה מאוחדים בהתייבותם מאחורי ישראל. לבקשתם נתקבלו יחד אצל נשיא המדינה. בכל הזדמנות חזרו והדגישו מחויבותם ההיסטורית והמוסרית וכי לדידם קיומה של ישראל הוא כקיומה של ארצם.
- הסיוע המיידי של 250 מיליון מ'ג הינו צעד ספונטני/הומניטרי גרידא.
- גרמניה מוכנה לדו-שיח כדי להדק היחסים הביטורליים ולבחון כיצד תתרום לחיזוקה של ישראל. גנשר קיבל ההצעה לכנס צוותים בימים הקרובים לליבון הנושאים הכלכליים והקיומיים.
- המסרים שביקש ס'רה"מ ושה"ח להעביר לאירופה בכלל ובייחוד לגרמניה נקלטו היטב ובימים הקרובים נראה את מימושם הלכה למעשה.

ג. שליחות סגן שה'ח הצרפתי תיירי דה בוסה:

ס/שה'ח הצרפתי הגיע כשליחו של הנשיא מיטראן, כאות הזדהות עם ישראל וגם כדי לרכך את המשקע המר שנוצר בעקבות הביקורת שנמתחה בישראל כלפי צרפת.

המסר המיוחד לצרפת:

בנוסף לדברים הנוגעים למצב בכללותו, שהוצגו בפני גנרל הודגשו עם השליח הצרפתי הנקודות הבאות:

- הבקורת בישראל נובעת מהרגש המיוחד כלפי צרפת. הישראלים מצפים ממנה וממנהיג כמיטראן ליחס מיוחד יותר מאשר מצד כל מדינה אחרת. קשה להסביר מדוע, אך זו עובדה. ההתנהגות של צרפת התפרשה כסיוע למי שמאיים לשרוף את ישראל בכך שתרמה לבניית עוצמתו הצבאית ועשתה מאמצים רבים כדי לרצותו על חשבון ישראל. גם כשידעה שאין סיכוי שצדאם יענה ליוזמותיה המשיכה כמאמציה לקשור בין משבר המפרץ לבין הסכסוך הערבי-ישראלי תוך הנטחה כי יוכל לשמור על כוחו הצבאי.
- מוקדם לדבר על המזה'ת שאחרי. אנו בעיצומו של המשבר. יש לכן מספר רעיונות שה'ח אהיה מוכן לשוחח עליהם כשתסתיים המלחמה.
- צרפת ניהלה מגעים רבים כולל עם עראפת במאמציה לקדם פתרון מדיני, אך התעלמה מישראל. גם אם איננו חלק מסכסוך המפרץ, יש לנו ראייה והערכות היכולות לסייע בגיבוש הערכת מצב וקביעת מדיניות.
- תקווה שקשרי ישראל-צרפת יתהדקו גם אם ישארו בינינו חילוקי דעות בנושא זה או יותר. קשה להבין שיחסינו עם מדינות אירופיות כבריטניה, גרמניה או לוכסמבורג יהיו טובים יותר מאשר עם צרפת.

המסר של נשיא צרפת:

ס/שה'ח דה בוסה מסר שהנשיא מיטראן החליט על שיגורו כדי שימסור בשמו:

- את הזדעזעותו נוכח התקפות הטילים על ישראל שנעשו ללא פרובוקציה מצידה.
- את הערכתו וברכתו למדיניות האיפוק, תוך הבעת תקווה שישראל תתמיד בה כדי שלא להיגרר למשחקו של שליט עיראק.
- הערכה להתנהגות המופתית של האוכלוסיה בישראל.
- צרפת מודעת היטב שהכל יכול לקרות, דהיינו שעיראק תתקוף גם בנשק כימי. כמדיניותם - שישראל מתחה עליה ביקורת - רצו להוכיח שחיפשו השלום עד הסוף. מדינותם הצדיקה עצמה משום שהיא הוכיחה כי צדאם אינו מעוניין בשלום ואינו דואג לבעיה הפלסטינית. עובדה כי גישתם נתמכה על ידי רוב מדינות העולם להוציא ארה"ב ובריטניה.

על רקע כל אלה יש להבין את צערם על הביקורת שהוטחה נגדם בישראל, ועל אי-ההבנה שגילינו כלפי כוונותיהם.

סגן השר הוסיף:

- בהתייעצויותיהם לא היתה כוונה להתעלם מאתנו אלא דיברו עם אלה שיכלו להסביר המצב לצדאם חוסיין. מודה שזה לא עזר.
- עמדת צרפת הינה במסגרת הקהיליה האירופית. הם מודעים לסכנת התפשטות הפונדמנטליזם האיסלמי. ממליצים שנחשוב על המזה'ת שאחרי.

עד כאן.

סמנכ"ל אירופה

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, איר, 2,
בנצור, מצפא, יגר, אסיה, סולטן, רביב, מעת,
הסברה, כהן, כלכליתב', ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

אאאא, חוזס: 27097

אל: רהמש/ 2975

מ-: בון, נר: 216, תא: 250191, זח: 1430, דח: מ, סג: שמ,

בבב

9, 24448

שמור/ מיד

אל: אירופה 1- לוי

מאת: הסברה, בון

הנדון: אגודת הידידות גרמניה- ישראל DEUTSCH- ISRAELISCHE GESELSCHAFT

1. תגיע ארצה משלחת ב- 2/2 ותשהה עד ה- 5/2, בראשה יעמוד נשיא הארגון ERIK BLUMEFELD שנעצמו יגיע כבר ב- 30/1 בלויית מזכירת הארגון HILDEGARD RADHAUER יתרת המשלחת תגיע כאמור ב- 2/2 ותכלול את חברי הבונדסטאג:

HANS KOSCHNIK (SPD)

JOHANNES GERSTER (CDU)

DR. BURKHARD HIRSCH (FDP)

וכן את ראש עיריית וויסבאדן ACHIM EXNER ואת ראשי הסניפים החברים בהנהלת ה- DIG:

MICHAEL LIEBER/ KARL - HEINZ VOLKERT/ GUENTER MICHLER/

HANS- GEORG MEYER

אליהם יתלווה עתונאי מרשת NDR בשם ULRICH BRUMMER.

3. עד כה נקבעה להם פגישה אחת עם ראש עיריית ירושלים בלשכתו ביום ב' 4/2 בשעה 1500. יתגוררו במלון מוריה בירושלים.

4. בלומנפלד וראטהאואר ישמחו להפגש אתך עוד לפני הגעתם של יתר החברים כדי לסכם התכנית.

5. מעבר לפגישה עם עמיתיהם מאגודת הידידות הישראלית ממליץ שיפגשו את שה'ח או שר בכיר אחר, ויקבלו תיזרוך דו'צ. במשרד, הסמנכל הדס. ותדרוך ממ'ד. רצוי כמובן שיבקרו במקום פגיעת הטילים בת'א. ישמחו לקבל הצעותינו והמלצותינו לפגישות נוספות.

הבריקו נא.

שיר- און

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, רביב, מעת, הסברה, @ (לעמ), קשדן, מאור, מקצב

סססס

אאא, חוזם: 27070

אל: רהמש/2974

מ-: המשרד, תא: 250191, חז: 1656, חמ: סג: בל,

בבב

9,24448

9,520517

9,035271750

בלמס/מיידי

אל: כל הנציגויות

מרכזי התקשורת - י-ס/שמי צור - 520517

ת'א/מאיר שלמה - 03-5271750

הנדון: המשבר במפרץ - הדגשי הסברה (25/1)

1. תשומת ליבכם לקטעים מנאומי של נשיא מצרים אתמול (24/1) בישיבה המשותפת של מועצת העם והשורא המועבר אליכם בנפרד (עברית + אנגלית).

2. בתגובה לידיעה על כוונת גרמניה לשגר לארץ סוללות 'פטריוט' על צוותיהם העובדות הן כדלקמן: שר החוץ הגרמני הביע נכונות לבדוק אפשרות אספקת טילי 'פטריוט' נוספים אך בשום ואופן לא דובר על הצבת חיילים גרמניים על אדמת ישראל.

3. יש לשוב ולהיצמד לניסוחים שלנו בכל נושא הסיוע לאמר: 'ישראל - גם אם אינה מדינה, חברה פורמלית, בקואליציה העומדת נגד השליט העיראקי - משלמת מחיר כלכלי כבד כתוצאה ישירה מהמשבר - הנזקים הישירים כתוצאה מפגיעת טילי הסקאד, הפגיעה במשק כתוצאה מהשבתו החלקית, המשבר המתמשך בתיירות והמחיר של המוכנות הצבאית כולל ימי המילואים. ממשלות ישראל וארה"ב מצויות במגעים לבדיקת הנושא'. אזכור מספרים ופירוט מיותר. סעיף זה אין להעלות באורח יזום.

4. ישראל מקווה שממלכת ירדן תמנע ממעורבות במלחמה. התחום האווירי של ירדן הופר כבר מספר פעמים ע"י עיראק עקב משלוח הטילים העירקיים לעברה של ישראל.

הסברה

יוסי גל

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, סמנכל, אוקיאניה, מצרים, מצפא, אסיה, מאפ, אמלט, מזתים, מזאר, ארבל, הדרכה, מעת, הסברה, ממד, איר, איר, 2, @ (לעמ), ארבל, פרנ, קשדן, אומן

סססס

אאא, חוזם: 27350

אל: רהמ/ש/3023

מ-: בון, נר: 221, תא: 250191, חז: 1830, חמ: סג: שמ,

בבב

שמור/מידי

אל: אירופה 1

מאת: שגרירות, בון

המשבר במפרץ

הצהרת הקנצלר במס' ע ב- 23.1

א. ההצהרה נמסרה במס' ע שהתקיימה מיד אחרי הישיבה הראשונה של הקבינט החדש. הדברים התקבלו בדרך כלל בברכה ותרמו במידה מסויימת למיתון הביקורת שהושמעה לאחרונה על עמדת רפ'ג- או ליתר דיוק חוסר העמדה כלפי המלחמה במפרץ. ההרגשה היתה שנאמרו הדברים הנכונים, אבל מאוחר מדי ומעט מדי. עמית משג' בריטניה אמר: 'אתם בודאי מרוצים מהחלק הראשון, אך לגבי היתר IT'S MORE OF THE SAME'.

ב. הצעדים שננקטו- הצהרת הסולידריות, מתן הסיוע, שיגור משלחת פרלמנטרית מעורבת בראשות גנשר- באו בתגובה למצב שבו יוקרתה הבינלאומית של מ'מ רפ'ג ויחסיה עם ישראל נמצאים בנקודת שפל. למצב זה מספר סיבות. קודם- כל, מאז פרוץ המלחמה, נעלם שה'ח גנשר, אשר נהנה ממונופולין במתן פומבי לעמדות גרמניה בענייני חוץ וכן ממוניטין כמי שמרבה להתראיין, מעיני הציבור ומיעט להתבטא. שתיקתו הורגשה ופורשה כמעט כאדישות ביחוד בהשוואה לפעלתנותו הדיפלומטית לפני המלחמה. סיבה שניה נעוצה בחוסר המעש כביכול של מ'מ גרמניה לעומת מעורבותן הפעילה של בנות הברית במלחמה, כאשר בטווי התמיכה של מ'מ רפ'ג נחשבו כפושרים ע'י בנות בריתה, הוסיף על ההרגשה הזאת הויכוח הציבורי בנושא שיגור 18 מטוסי אלפא גרמניים לבסיס נאט'ו בתורכיה, כאשר ויכוח זה מחריף עוד יותר בימים האחרונים, מאז החלו האמריקאים בגיחות מבסיסים בתורכיה.

גם הנטיה האנטי- אמריקאית של ההפגנות הגדולות הנערכות 'למען השלום', בהשתתפות פוליטיקאים מה-SPD, כמו לה פונטיין, תרמה לחוסר הבהירות של עמדת הממשלה ולהרגשה שהעם הגרמני אינו תומך במאמץ המלחמתי. אך הקש ששבר את הגב ודחף את הממשלה לצעדים קונקטטיים היה כמובן נפילת הטילים על ת'א, שמיקדה את תשומת הלב של הציבור בחטא הקדמון של העם הגרמני בימינו.

ג. נראה שהממשלה חשבה שתוכל להתסדר בקו של המתנה, מס שפתיים כלפי ההחלטות האו'מ, השתתפות פיננסית והצבעה על מצבה החוקתי המיוחד (שאינו מאפשר לרפ'ג ליטול חלק בפעולות צבאיות מחוץ לשטח נאט'ו) נראה גם שלממשלה החדשה והראשונה של גרמניה המאוחדת והריבונית, שהוקמה בוביוץ שפרצה המלחמה, לא היה סיפק להתמודד עם הבעיות הנגזרות ממעמדה כמאצמה עצמאית חדשה בזירה הבינלאומית, ושלגביהן היא התכוונה לגבש אעמדה במהלך ארבעת השנים הקרובות בבונדסטאג.

אבי בנימין

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז, @ (רם), אמן, ממד, הדס, איר1, איר2, סולטן, כנצור, מצפא, רביב, מעת, הסברה

סססס

אאאא, חוזם: 25754

אל: רהמש/ 2761

מ-: המשרד, תא: 240191, חז: 1653, דח: מ, סג: שמ,

בבב

18206

שמור/מידי

אל: בון

דברת

דע: השגריר, בון

הנדון: מלחמת המפרץ וקשיי מסחר גרמניה-ישראל

1. להלן מספר נקודות דחופות אשר בכוונתנו להעלות בין היתר בעת השיחה עם שה'ח גנשר:

כתוצאה ממלחמת המפרץ חלו מספר בעיות בסחר ישראל-גרמניה.

א. חברת לופטהנזה הפסיקה את טיסותיה לארץ.

ב. הפסקת טיסות לופטהנזה גרמה להפסקת משלוח דואר לארץ, בעיה המונעת הגעת מסמכי יצוא ויבוא גרמניים לארץ.

ג. חברת הביטוח לסיכוני סחר חוץ הגרמנית HERMES מסרבת לבטח מטענים המגיעים לישראל.

ד. חברות ישראליות מתלוננות על קשיים שהגרמנים מערימים על היצוא לישראל כתוצאה מתהליך רישוי ארוך ומסורבל עליו הוחלט כנראה לגבי כמה ארצות במזה'ת.

2. הנקודות הכלכליות הנוספות שהצענו להעלות בשיחה עם שה'ח גנשר ישלחו בנפרד.

כלכלית ב'

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1, כהן, כלכליתא',
כלכליתב', אוצר, תמס

סססס

אאא, חוזם: 26144

אל: רהמש/2824

מ-: כון, נר: 212, תא: 240191, זח: 1851, דח: מ, סג: בל,

בבב

בלמס/רגיל

אל: אירופה 1

מאת: שגרירות, כון

ביקור שהח גנשר

בהמשך לשלנו מהיום (24.1), להלן עיקרי דברי גנשר בראיון לרדיו מהיום:

א. הביקור הוא צעד של הזדהות. העולם צריך לדעת היכן עומדת גרמניה. רפג עומדת לצדם של בנות הברית אשר מבצעים את החלטות האומ, ובמיוחד לצדה של ישראל, אשר שוב ושוב נופלת קורבן להתקפות הנפשעות של עירק. לרפג אחריות היסטורית להפגין סולידריות גם בדרך זו (של הביקור).

ב. לשאלה אם ייתקל בארץ בביקורת על עמדת גרמניה במלחמה השיב כי מוקדם לענות ומוטב להמתין עד להגעתו כי אז תהיה לו הזדמנות להפגש עם האוכלוסיה בתא ועם רהמ, שרים והנשיא.

ג. גנשר שותף לשאט הנפש של הישראלים שהפגינו נגד ספקי הידע לייצור נשק כימי. קרא במשך שנים לנציגי הכלכלה הגרמנית לעשות הכל כדי למנוע הספקה כזאת, אשר קשה מאד למונעה על ידי צעדים רשמיים. פעילות זו אינה מייצגת את הכלכלה הגרמנית. מדובר במעטים.

ד. ישראל יודעת שגרמניה הינה ידיד ושותף אמין ומטרת הביקור היא לתת לכך ביטוי.

ה. מדינות ערב עושות מאמצים להביא לסיום המלחמה, אבל אין סיכוי שמאמצים אלה יצליחו כל עוד סאדאם חוסיין לא נראה מעוניין בסיומה.

ו. אחרי המלחמה יהיה צורם בדיפלומטיה ונכונות לסיוע, כי השלום יתבסס קודם כל על יציבות כלכלית וצדק סוציאלי. מדינות ערב העשירות יידרשו לתרום לכך, במיוחד מדינות המפרץ. גם לקהיליה יש כאן תפקיד. הוחלט בישיבת שרי הקהיליה האחרונה לחזק הדיאלוג האירו-ערבי על ידי הרחבת שה פ וחזוק המדיניות הים-תיכונית.

ז. תהליך השלום חייב לכלול פירוק האיזור מנשק, הסרת הניגודים העמוקים והשלבים השונים בהתפתחות מכנה השלטון במדינות האיזור. כשמשווי המלוכות במפרץ עם מכני שלטון אחרים במדינות ערב, מבינים כי ניגודים אלה הפריעו בעבר לניצול משותף ומוסכם של האוצרות הגדולים לטובת הכל בעולם הערבי.

אבי בנימין

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רם), אמן, הדס, איר, איר, 2, סולטן, כנצור,
מצפא, רביב, מעת, הסברה

סססס

לדעת
ח"ן מ/וה ז/ל

אל: ראש הממשלה

נושאים לשיחה עם שה"ח גנשר

1. המשבר במפרץ - העמדה הישראלית.
2. תמיהתנו על שת"פ גרמניה-צרפת בנסיון להכשיל מדיניות ארה"ב במשבר.
3. אספקת אמל"ח גרמני לעיראק ולמדינות ערב אחרות.
4. תודות על המענק בסך 250,000 מרק ויוזמתם לסכום של 150.000 US\$ מטעם השוק תוך הדגשה שצרכי ישראל גדולים עקב המלחמה והעליה. יש גם צורך בהגברת הפעילות התעשייתית של החברות הגרמניות בארץ, ופעילות הממשל לתחיקה נגד החרם הערבי.
5. לאור הגילויים לאחרונה בגרמניה המאוחדת (ביחוד בחלק הגרמז"י) של בורות ואי התיחסות לעבר יש צורך במאמץ מיוחד לחנוך הנוער הגרמני ללקחי השואה.
6. הצורך במניעת הגירת יהודי בריה"מ לגרמניה.
7. שלומים.

רצ"ב שתי ניירות בנושאים הנ"ל.

סמנכ"ל אירופה
מל' 3515

מ' בשבט תשנ"א
24 בינואר 1991
גרמ 10601

26642

הנדון: משבר המפרץ - עמדת אירופה ובמיוחד גרמניה

- גרמניה היתה בין המדינות שתמכו ביוזמות הצרפתיות לרבות בהצעתה האחרונה לפני פרוץ הקרבות ואשר קשרה בין המפרץ לבין הסכסוך הערבי-ישראלי. כזכור צרפת מתור מאמץ לרצות את צדאם חוסיין הציעה לכנס הוועידה הבינלאומית 316 בשנת 1991.

- עם פרוץ הקרבות הנצלר הוהל מעל במת הבונדסטאג, מתח ביהירות על שני הצדדים לנחמה במפרץ. בכך הטיל אותה אחריות על ארה"ב ועל ישראל.

- בגרמניה יותר מאשר בכל מדינה אירופית אחרת היו הפגנות פניפטיסטיות, אנטי-אמריקניות בעיקרן. ביוזמים הראשונים לא היתה שום התבטאות ממשלתית שתצביע מי התוקפו והיכן גרמניה עומדת.

- לאחר ירי הטילים על ישראל ובמיוחד לאחר השני, החל מפנה שראשיתו הבעת הזדהות עם ישראל בשדר שש גנשר לשך החוץ ולאחריו בשדר של נשיא גרמניה לנשיא המדינה. יצויין שגנשר במסר שלו דיבר על המחויבות ההיסטורית של גרמניה כלפי ישראל, בהמשך יצא הנצלר הוהל וגנשר בפומבי נגד האנטי-אמריקניזם והבהירו חד-משמעית שבעיניהם התוקפו הינו צדאם חוסיין.

- אחרי הירי השלישי ביקש גנשר לבוא יחד עם השר לש"פ כלכלי, בכירי משרדו ומתלווים אליהם 32 עתונאים.

- הידיעה על הביקור פורסמה ב-23/1 בבון והנצלר הוהל הודיע במסיבת עתונאים כי גרמניה תעניח סיוע הומניטרי לישראל בסך של 250 מיליון מ"ג. גנשר הודיע לשגרירנו כי ביקש מהקהילה האירופית להעניק לישראל סיוע בסך 150 מיליון ECU (שהם כ-200 מיליון דולר). עלינו להגיש בקשה לנציבות.

- גנשר מביא שדר אישי מהנצלר לדה"מ.

המזה"ת שאחרי

מבירות שונות הגיעונו ידיעות שמוסדות הקהילה מתחילים להכין ניירות
על המזה"ת שאחרי. בשיחות בין השרים והמומחים מן הראוי לשים לב
לנקודות הבאות:

-במפגש השרים ב-17/1 נקבע כי יהיה צורך בעידוד ההיזכרות עם הערבים
אשר ייצאו "ממורמרים" מהמשבר.

-איטליה וגם צרפת אינן מסתירות שהן מעודדות דיון בבעיות האזור,
דהיינו הסכסוך הערבי-ישראלי והבעיה הפלשתינית, במסגרת וועידה
בינלאומית. גנשר אמר לשגרירנו בבזל, בשיחתם האחרונה שרעיון
הוועידה הבינלאומית אומץ ע"י ההיכליה האירופית.

-המומחים נתבהשו להכין ניירות בנושא לקראת מועצת השרים אשר תתכנס
ב-4 בפברואר.

-בכל הדיונים שניהלו האירופים על הסיוע שהם מתכוונים להעניק
למדינות שנפגעו ממשבר המפרץ, התייחסו כמצרים, לירדן, לסוריה
ולתורקיה.

רק בדיון האחרון העלה גנשר הצורך להגיש סיוע לישראל בסך 150
מיליון ECU.

הבעיות הנובעות מאיחודה של גרמניה:

ההפגנות "הפציפיסטיות" האחרונות הוכיחו הצורך הדחוף להנחיל לדעת הקהל בגרמניה וביחוד לדור הצעיר, ולא רק במזרח גרמניה, את תודעת העבר ולקחי.

- חנור

כזכור ביקש אותך גנשר לדחות העלאת הנושא עד לאחר הבחירות שהתקיימו ב-2.12. גישתה של ממשלת גרמניה, דוחה ביסוס תביעותינו על העקרון של 2/3 (מערב) 1/3 (מזרח גרמניה) ומוכנה ככל הנראה לדבר אתנו על סיוע גרמני לישראל בבעיות שהיא מתמודדת איתן, וביחוד העליה מבריה"מ.

- שילומים

הנושא נדון פורמלית בין ועידת התביעות והקהילה היהודית בגרמניה לבין השלטונות הגרמנים. ראשי הקהילה היהודית מעוניינים לדבר את עיקר השיפוט בידיהם ואילו ועדת התביעות תובעת זאת לעצמה. אחת השאלות המרכזיות הינה מיסה היוזם של הרכוש הציבורי ושנותר ללא יורשים.

הרכוש היהודי
- במזרח-גרמניה

יצוין כי המועד האחרון לרישום תביעות לרכוש פרטי נדחה מה-13.10.90 ל-31.3.91. רצוי לתמוך בבהשתתפות של ארגונים יהודיים לדחייה נוספת.

בעיות קליטת יהודי בריה"מ

שגרירנו העלה הנושא מספר פעמים גם עם שר הפנים ושר המדינה במשרד הקנצלר. ביקש בן היתר שלא יתייחסו ליהודים בבריה"מ, כאילו פליטים, כי מאז עצמאותה של מדינת ישראל, כל יהודי באשר הוא שם, אינו יכול להיחשב כפליט.

בעיית האמל"ח ובייחוד הבלתי-קונבנציונלי לעירק

כדאי להפנות תשומת לבו של גנשר שבשבוע האחרון הועלה הנושא פעמיים לדיון בכנסת. שילוב נושא הגזים, יהודים וגרמניה מעורר בישראל ובהרוב יהדות העולם תגובות אמוציונליות חריפות.

בשיחתו עם שגרירנו (22/1) אמר גנשר שהוא נר לבעיה וכי הם בודקים אפשרויות הגברת הפיקוח עוד יותר, ממה שעשו בקיץ האחרון.

יוסף הרץ

ט' בשבט תשנ"א
24 בינואר 1991

18143

הנדון: יחסי גרמניה-ישראל - ההיבט הכלכלי

מוצט להעלות עם גנשר ופמלייתו הנושאים הבאים:

1. שילומים ופיצויים

גנשר הבטיח לשה"ח בעת שיחתם האחרונה לטפל בנושא אחרי הבחירות. מוצע לבקש ממנו ליוזם החלטה לפתוח בחו"מ עם משלחת ישראל בנדרן.

2. נזקי מלחמת המפרץ - הנזקים עד כה הם כדלקמן:

הוצאות בטחון	510 מליון דולר
הגנה אזרחית	100 " "
נזק ותקפות הטילים (לא כולל הנזק של התקפת הטילים השלישית)	30 " "
סה"כ	640 מליון דולר

נזקי ביטול ימי עבודה

10 ימים ראשוניים (50% פעילות)	750 מליון דולר
10 ימים (75% פעילות)	400 " "

סה"כ	1150 מליון דולר
הפסדי תירות:	250 מליון דולר 1990
	250 מליון דולר 1991
סה"כ	500 מליון דולר

העלאת מחיר הדלק

אוגוסט-דצמבר 1990	400 מליון דולר
הפסדים בהובלה	100 " "
הפסדי יצוא	250 " "

סה"כ כללי 3,200 מליארד דולר

סכום הנזק הנ"ל למקרה של משק המלחמה של כחודש לימים ורק במידה ולא תהיה העלאת במחיר הדלק הגולמי.

המקור: מודיעין ארץ ישראל

משרד החוץ
אחראי

(אנא פ. ס. א. א. א.)

א. א. א.

-2-

3. גרמניה - הקהילה

הסיוע שראגניקה לנו גרמניה במסגרת הקהילה היה, למרות ההבטחות מועט ביותר.

מה שמחבקש הוא תמיכת גרמניה בחביעותנו לגבי שינויים בהסכם דיאלוג 92, בטול הסנקציות וכו'. במיוחד חשוב שגרמניה תפעל במסדרות הקהילה להפרדת הנושא הכלכלי, מחלוקי דעות בתחום המדיני.

מוצע לדון בנושאים אלה במסגרת קבוצת עבודה בילטרלית.

4. קליטת עליה ויצירת מקומות תעסוקה

קליטת מליון עולים, כולל יצירת מקומות תעסוקה כרוכה בהוצאה ענקית של 33 מליארד דולר.

מוצע לדון במסגרת קבוצת עבודה נפרדת על סיוע אפשרי של גרמניה בנדון.

5. השקעות גרמניות בארץ - (השקעות בחשתיח)

ראה נא סקירת הדקת המצ"ב.

6. גרמניה - חדס ערבי - מוצע לבקש נוכח מיעוט השקעות גרמניות בארץ, העדר מפעלים משותפים, הסכמי ידע וש"פ דיון בקבוצת עבודה במטרה לענין גרמניה בחקיקה לאומית בנדון. זו הזדמנות נדירה, נוכח נכונותו של גנשר לדון בנושא לנסות לקדם נושא חשוב זה המהווה גורם שלילי ומפריע ביחסים הכלכליים בין שתי המדינות.

פרטים במזכר המצ"ב.

ב ב ד כ ה,

ד"ר יעקב כהן

סמנכ"ל כלכלה
טל' 3273

ט' בשבט תשנ"א
24 בינואר 1991

18140

הנדון: יחסי גרמניה-ישראל - ההיבט הכלכלי

הרקע והבעיות

גרמניה היא השותף השני בחשיבותו שלנו בסחר עם אירופה, אחרי בריטניה.

יצוא בשנת 1990 702.7 מליון דולר. יבוא 1793.64 מליון דולר. הפער המצטבר לרעתנו בחמש שנים ואחרונות הנו 4846.37 מליון דולר.

רוב היצוא שלנו לגרמניה: מזון, טכסטילים, חומר גלם (כימיקלים). רוב היבוא מוצרי תעשייה ונכסי השקעה. השקעות הגרמניות בארץ, במיוחד בתעשייה, מלבד השקעות של יהודים מועטות ביותר. לדבר זה חשיבות לאור חיוניות המרכיב של ש"פ תעשייתי, הסכמי ידע, מפעלים משותפים ביחסים הכלכליים בין מדינות בשנות ה-80 וה-90.

משמע הדבר שגרמניה ובמיוחד התעשייה שלה מפיקים תועלת רבה מיחסים כלכליים עם ישראל. אותה תעשייה, ובמיוחד החברות הרב-לאומיות הגרמניות נמנעו בקפדנות משותפויות עם מפעלים ישראלים, מלכודת הסכמי ידע גלויים, ש"פ תעשייתי, ש"פ במחקר ופיתוח (מו"פ) וכיו"ב. המדובר במסקנה כללית, עם מספר יוצאים מן הכלל המצביעה בין היתר, על הליטות של הכניעה של חברות גרמניות לחרם הערבי מן הצד האחד והנכונות שלהם להעביר טכנולוגיה מפותקת ולמכור כל דבר לכל מדינה ערבית, מן הצד השני, מבלי שהממשלה הגרמנית חתירה אפקטיבית בנושאה. הכוונה להתערבות למשל, היא ע"י חקיקה אפקטיבית נגד חרם ואפליה וע"י אכיפת חוקים ותקנות המגבילים יצוא והעברת טכנולוגיה שעלולה לסייע למשטרים רודניים ליצור אמצעי השמדה המוניים.

הממשלה הגרמנית לא שקלה אף פעם חקיקת חוק שיגן על אותם המפעלים הרוצים להשקיע או לש"פ עם ישראל. חקיקת חוק האוסר על החברות לדווח למשרדי החרם הערבי על קשריהן עם ישראל וקובע חובת דווח על דרישות החרם למשרד הכלכלה הפדרלי, עשוי בראש וראשונה לתת הגנה לחברות ומפעלים גרמנים עצמם. החרוץ של הממשלה הגרמנית על אי התערבותה ביחסים כלכליים אינו תופש בהקשר לכך; שרדי חקיקת חוק תהווה איתות לתעשייה ולאנשי העסקים הגרמנים שעליהם לנוהג כלפי ישראל, לפי אמות מדה כלכליות ולא להפלות אותה לדעה מסיבות שונות. בנוסף לכך, יש לוודא שהצעדים אותם נוקטת הממשלה הגרמנית לאחרונה כנגד חברות שראגברו טכנולוגיה לעיראק, לוב וכיו"ב מעוגנות בחוקים ותקנות מחייבים ושרצוק ייעשה ויראה...

מצ"ב ריכוז נושאים שמוצג להעלות בשיחות עם השר גנשר ופמלייתו.

בברכה,

ד"ר יעקב כהן

Press bulletin

Jerusalem, 25 January 1991

#21 EXCERPTS FROM LEVY-GENSCHER PRESS CONFERENCE 24.1.91

/91.01.25 (By GPO special correspondent Elliot M. Kramer)

The foreign ministers of Germany and Israel yesterday, (Thursday), 24.1.91, met to discuss the Gulf War and its implications for German-Israeli relations. Foreign Minister Levy drew attention to conditions of life in Israel while under attack from Saddam Hussein, noting that diverse German contributions have aided the development of Iraq's arsenal. Foreign Minister Genscher admitted that Germany bore responsibility for much of the Iraqi weaponry, while indicating that Germany has been legally preventing German companies from arming Iraq since the two foreign ministers met in August.

Mr. Levy said that Germany had provided Iraq with both chemical ability and nuclear know-how, and consequentially, Israel has been intimidated and threatened. Israelis with scars from the Holocaust are currently in sealed rooms, fearing the very gas they believed they had forever left behind in the concentration camps.

Germany has strong historical and moral reasons for ensuring the survival of the Jewish State. This does not involve Israel's accepting a cheque, for Israel has not approached Germany with its hands out. Fair treatment from the international community is needed. When only the Arab countries receive assistance from Europe, Israel voices its dismay, claiming policies must be just.

Presently, as a result of Saddam Hussein's aggression against Israel, the country has been affected in all dimensions. Whether assistance is given or not, Israel must protect those who 50 years ago experienced the results of the intentions which the Iraqis garner today, and defend itself accordingly. When it is decided that retaliation is necessary, action will be taken because the people of Israel have faith in its government.

President Bush confirmed that the allied aim is to eliminate the threat of Iraq to the world. Now, Israel is being understood by others. Suddenly, the existential threat Israel faces is being perceived as genuine.

Foreign Minister Levy concluded by summarizing his talks with his colleague, Foreign Minister Genscher. Levy praised Genscher for his statement that Israel, when attacked, should not be required to provide information to anyone on how to defend its citizens. The presence of the large German delegation indicates Germany's will to work with Israel and that Israel's dilemma, having to face animals who destroy human beings using the most advanced weapons even against its own population, is understood.

Mr. Genscher explained that the German delegation's arrival in Israel at the present time shows unequivocal support for Israel. Germany feels a sense of historical and moral responsibility towards Israel. In August, when the meeting was held with Foreign Minister Levy, few others in the international community shared an understanding of Saddam Hussein's potential, all of which has come to fruition. The existence of Israel is identical to Germany's very own, and all the attacks on Israel have been shocking.

.../2

Levy-Genscher excerpts/2

Iraq has violated its own sovereignty, and infringed upon Israel's. The new united Germany stands with the allies in implementing international law in accordance with the United Nations resolutions. A military role is not a necessity for supporting the allied position.

Attempts to tighten foreign trade acts in Germany, in order to prevent violations, as have occurred with Iraq, have been made and will continue. Any Germans remaining in Iraq and participating in the development and production of arms are acting illegally and Germany will do its utmost to enter into proceedings against these individuals.

German anti-war demonstrators must be more specific about an individual breaking peace. Saddam Hussein broke peace by invading Kuwait. Currently, his intentions are merely to extend the war, including Israel in the battle. The anti-war demonstrators should be demonstrating against Saddam Hussein.

In response to the final question posed to the speakers, Foreign Minister Genscher said that legislative measures will likely be taken against the PLO, whose unwavering support for Iraq has not gone unnoticed.

EK/ds
#0

09:45 hours

אאא, חוזם: 25773

אל: רהמ/2848

מ-: בון, נר: 207, תא: 240191, זח: 1422, דח: ר, סג: בל,

בבב

בלמס/רגיל

אירופה 1

ביקור גנשר

להלן עיקרי דבריו בראיון לרדיו (23.1)

א. הכחיש שהוא ממעט להביע עמדה מאז פרוץ המלחמה.

ב. הסביר שהגעתו הנפרדת של פוגל נבעה מסיבות טכניות, אך 'מעונינים שנופיע ביחד באחת השיחות שננהל שם כדי להביע ביחד עמדת ההזדהות הגרמנית'.

ג. גינו כבר את התקפת הטילים העירקית הראשונה כ'פשע', אך בנוסף חשובה בזמן הסכנה נוכחות חברי הממשלה הגרמנית בארץ. כאן ציטט גנשר את דובר משהח שבירך על בואו.

ד. מודעים לקשיים בישראל שהמשבר במפרץ גרמם ולכן החליטה ממרפ'ג על מענק מידי של 250 מליון מר'ג לסיוע הומניטרי (הערה - הגעתו של השר החדש לש'פ כלכלי-מש'ב - קרל דיטר שפרנגר יחד עם גנשר מוסכרת על רקע המענק הנל והגדרתו). בנוסף על כך, ימליצו בקהיליה על קבלת ישראל לחוג המדינות שנפגעו במיוחד על ידי המשבר, ע'מ לאפשר מענק נוסף במסגרת זו.

ה. ישראל מגלה אחריות באופן יוצא דופן כבר מתחילת המשבר ואינה זקוקה לעצות.

ו. היו נסיונות עד הרגע האחרון לא רק כדי להביא את סאדאם לויתור אלא גם כדי להקל עליו בויתורו על ידי 'פתיחת פרספקטיבות לעתיד'. באפשרותו להביא לסיום המלחמה אם יודיע על נכונותו לפנות את כוית. אבל תגובתו הגסה לקריאה האחרונה של גורבצ'וב, אשר כוחותיו לא משתתפים בפעולות הצבאיות, רק מוכיחה שהוא אינו מוכן. כשרואים את חידוש ההתקפות על ישראל וההתנהגות כלפי השבויים, המהווה פגיעה בחוק הבינלאומי ופשעי מלחמה, התקווה שסאדאם יותר היא קלושה.

ז. מתנהלים מאמצים רבים, ביחוד במחנה הערבי, כדי להביא את סאדאם לויתור, אך סיכויי ההצלחה קלושים.

א. בנימין

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1, איר2, רביב, מעת, הסברה, סולטן, בנצור, מצפא, כהן, כלכליתב', ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאאא, חוזם: 23849

אל: רהמש/2536

מ-: בון, נר: 190, תא: 230191, זח: 1200, זח: ב, סג: שמ,

בבב

שמור/בהול

אל: סמנכל י, הדס

מאת: השגריר - בון

יו'ר מפלגת ה- ס.פ.ד. , דר' הנס יוכן פוגל, אשר צלצל אלי עוד במשך סוף השבוע כדי להביע הזדהותו האישית ושל מפלגתו, יוצא מחר ארצה יחד עם חבר הבונדסטאג קושניק, כדי להביע הזדהותם. ביקור זה תואם עם יו'ר מפלגת העבודה, שמעון פרס. אפגוש פוגל היום טרם צאתו.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, רביב, מאור

סססס

אאא, חוזם: 25702

אל: רהמש/2746

מ-: בון, נר: 188, תא: 230191, זח: 1000, דח: ב, סג: סו,

בבב

סודי/בהול טפל

אל: שר החוץ

דע: סמנכל י. הדס

מאת: השגריר- בון

צלצל אלי שה'ח' גנשר, בעת ישיבת ממרפ'ג

הזכיר שבעת שיחתנו מאתמול, הועלתה המחשבה שתקדים ביקורך לגרמניה בהקשר זה שאל מה דעתי להפוך את הרעיון ושהוא- גנשר- יבוא לביקור בארץ.

כוונתו- ראשית להפגין סולידריות עם ישראל.

רצונו לבוא יחד עם כמה חברים אחרים.

הזכיר גם שאתמול דיברנו על היבטים כספיים. רצונו לצרף אליו אישים

(הזכיר את סגן שר הפנים שפרנגר ואחרים).

הוא יביא עימו כבר אישור על סיוע כספי.

הבטחתי לו לחזור אליו עד הצהרים.

נבון

תפוצה: @ (רהמ), שהח, סשהח, @מנכל, ממנכל, הדס

סטסט

אאא, חו'זס: 24300

אל: רהמ'ש/2559

מ-: בון, נר: 196, תא: 230191, זח: 1540, דח: ב, סג: בל,

בבב

בלמס/בהול

אל: סמנכל הדס

מאת: השגריר-בון

בתום ישיבת הממשלה בבון פירסם הקנצלר קוהל הודעת
תמיכה נחרצת ביותר בישראל, המודיעה על נסיעת שהח גנשר
והסיוע בסך 250 מליון מ'ג שהוא מביא עימו.

ההודעה בפאקס.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, 8(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1

סססס

אאאא, חוזם: 24657

אל: רהמס/2630

מ-: בון, נר: 201, תא: 230191, זח: 1930, דח: ב, סג: שמ,

בבב

שמור/בהול לבוקר

אל: סמנכל הדס

מאת: השגריר-בון

זה עתה סיים שהח גנשר שיחה עם השר לשת'פ בינ'ל, שפרנגר, הנוסע אף הוא.
בשיחה הציע גנשר שבנוסף -חוזר בנוסף-ל-250 מליון מ'ג, יגישו הם 5 מליון
מ'ג נוספים לראש עירית תל אביב, שלמה להט בעת ביקורם אצלו.
זאת לתיקון הנזקים המידיים של התקפת הטילים אמש.

הסכום הינו מתקציב משרד המש'ב והשר שפרנגר מיד בירך על כך.

אנא הודע זאת ללהט.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1

סססס

אאא, חוזם: 24301

אל: רהמש/2557

מ-: בון, נר: 193, תא: 230191, חז: 1500, חז: ב, סג: סו,

בבב

סודי/בהול

צלצל אלי שהח גנשר, סיפר לי שהקהיליה החליטה אתמול להקציב ל-3 המדינות הנפגעות ביותר, ירדן מצרים ותורכיה MEXST BETROFFENE LEANDER. הקצבה מיוחדת בסך 500 מליון ECU. הוא הציע לקהיליה לכולל בהקצבה גם את ישראל ולצורך זה להעלות את ההקצבה ב-150 מליון ECU נוספים לסך 650 מליון ECU. הוא הוסיף שעתה עלינו להגיש בקשה כדי להכלל וכדי לקבל ה-150 מליון ECU הנל. שאלתיו אם יש קשר בין הנל לבין הסיוע הכספי שאת אישורו הוא מתכוון להביא עימו. על כך השיב שאין כל קשר שסיוע מיוחד זה הינו סיוע הומניטרי במישור הביטחוני.

אמר שהמדובר ב-250 מליון מ'ג.

להתראות.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, איר, 2, כהן, כלכליתב', סולטן, ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאא, חוזם: 22678

אל: רהמש/ 2384

מ-: בון, נר: 172, תא: 220191, חז: 1400, חז: ב, סג: סו,

בבב

סודי/בהול

אל: סמנכל י.הדס

דע: סמנכל בנצור סמנכל כהן

מאת: השגריר- בון

ארוחת בוקר עם שה'ח גנשר, בהזמנתו

הארוחה נמשכה שעה. נכחו: שלאגינטווייט ו-גרדסט

ראשית, ביקש למסור לשה'ח מיטב ברכותיו האישיות ושל ממשלתו. הודיתי בשם שה'ח על ההזמנה לביקור והוספתי מחשבה אישית, שמא- אם הנסיבות יאפשרו זאת- יש מקום לבדוק הקדמת ביקור שה'ח למועד מוקדם מן המוצע. השיב שישמח וינסה להתאים עצמו לכל מועד שיוצע על ידינו.

גנשר אמר שרצונו לשוחח עמי על ההתפתחויות באזור ועל יחסי שתי המדינות הוא תיאר את הרשמים הגרמנים ממלחמת המפרץ. לאחר מכן הביע התקווה שההפגנות והארועים הפומביים בגרמניה אינם יוצרים רושם מטעה בציבוריות הישראלית.

אמר שבמחשבותיו הוא עמנו. חזר על ידידותו ודאגתו. השבתי שבציבוריות הישראלית אכן התקבלה תמונה מעציבה. מחד, האיום עלינו אימיננטי ומאידך, התגברה התחושה של חוסר ענין, בלשון המעטה במתרחש ואם נוספן לכך דווחי התקשורת על אספקה מלחמתית לעירק- ובמיוחד בתחום הכימי (אמרתי: הצירוף גזים רעילים, גרמנים ויהודים. חייב לעורר חלחלה). אם לכך מתווספת עוד מגמה להרמוניה יתרה בין בון לפריס, הרי שהדבר מדאיג גם אותנו. הוספתי שתמיד התייחסנו אל בון כאל המדינה הידידותית בקהיליה, ואל 'ההאגף הצפוני' כהאגף הידידותי, מכאן שההרמוניה הנ'ל מעוררת מחשבה. מבלי להתייחס במישרין ליוזמה הצרפתית ולתמיכה הגרמנית בה הזכיר גנשר שנושא הועידה הבין'ל מעוגן זה שנים במדיניות הקהיליה. אמרתי שודאי אין מקום לקבע עתה את תהליך השלום לאפשרות אחת, מה עוד שיוזמה זו יכולה להתפרש כמתן פרס לתוקפן ותיראה ע'י התוקפן, כהצלחה לתקוע טריז בין מדינות המערב. הדגשתי שאין בסיס

וצידוק עניני כלשהו ל- LINKAGE ישיר או עקיף.

מכאן עברתי לדבר על ריבוי הדיבורים על 'המזה'ת שאחרי'. הוספתי שאיש איננו יודע איזה מז'ת זה יהיה, אך ברור שיהיה זה מז'ת

שונה והוא חייב לכלול עירק DESSEN GEFAHR GEBANNT IST

(שסכנתה עוקרה), אמרתי, שעראפת שהיה בין הראשונים למחר לבגדד ולהתחבק עם סדאם חוסיין, ודאי ייראה באור שונה לאחר מלחמה זו וכך גם הציפיות לניהול שיחות עימו ועם ארגונו. הזכרתי דבריו ב- 7 בינואר בבגדד.

בהקשר זה הזכרתי את דברי שה'ח בריטניה, דאגלס הרד. גנשר השיב שעמדת גרמניה בענין אש'פ שונה מעמדת שאר מדינות הקהיליה. אמר שהנשיאות הגרמנית היתה תקופת הנשיאות היחידה בה לא קיימה הנשיאות מגעים עם אש'פ.

אמר שעל הדאגה המשתמעת מדברי שעירק עוד עלולה לצאת מן המלחמה כשכוחה הצבאי עימה, אינה צריכה להעיק עלינו. סדאם ידאג לזה בעצמו. הוא לא יפסיק להלחם עד אשר יובס. בנושא פיקוח על היצוא הגרמני, הצביע על ההחמרה האחת שכבר נעשתה ועל הכוונה להחמיר פיקוח זה עוד בהרבה, הן בתחום החקיקה והן באכיפה. הזכיר שבכוונתו לפנות ליו'ר החדש של איגוד התעשיינים ולבקש מארגונו מעורבות יתרה בשאלה זו. ציין בסיפוק שהמעשה הראשון של שר הכלכלה החדש מולמן, היה מינוי ועדת מנכלים שתעסוק בסוגיה. אמרתי שמחשבתו על איגוד התעשיינים מעוררת בי את המחשבה שיש מקום לעודד את התעשייה הגרמנית ליותר מעורבות במשק הישראלי. הצבעתי על כך שלמעט חריגים מועטים, נמנעה עד כה התעשייה הגרמנית משת'פ משמעותי עם המשק הישראלי. החרם הערבי תרם לא במעט לרתיעה זו בפני ישראל. אני ממליץ. לכן, שממרפ'ג תיזום חקיקה. כדוגמת מדינות רבות אחרות במערב, שתגן על התעשייה הגרמנית בפני איומי החרם. הוא הנחה את שלאגינטווייט להתחיל לעבוד על נושא זה. (לסמנכ'ל

כהן: יהיה זה מועיל אם אוכל לקבל דוגמאות חקיקה ממדינות אחרות, הרצויות לנו, כדי להעבירם לגרמנים). גנשר שאלני מה יכולה גרמניה לעשות למען ישראל. השבתי שכל אקט דמונסטרטיבי. המפגין ידידות והזדהות, הינו כמובן רצוי. הוספתי שאנו ניצבים בפני שלוש בעיות, המדללות את משאבינו: - מלחמת המפרץ

-האינתיפאדה

- העליה היהודית מברה"מ.

הזכרתי בהקשר זה את נאום הקנצלר בבונדסטאג, בו הזכיר את עזרת גרמניה לירדן, תורכיה ומצרים- שלוש המדינות הסובלות מסכסוך המפרץ. אמרתי שישראל נפגעה הרבה יותר משלושתן וירדן אף מפרה את האמברגו וכאמור- ניצבת ישראל בפני בעיות כבדות משקל אחרות. הזכרתי שהאומדנים על הוצאות קליטת העליה מברה"מ נעים בין 30 ל- 40 מיליארד דולר. גנשר השיב שעוד לפני ימים מספר הוא ביקש מהמשרדים השונים להכין לו תכנית המטפלת בסוגיית מצוקתנו. על מלחמת המפרץ אמר, שעוד במלחה'ע השניה למדנו שלא ניתן להכריע את המלחמה ע"י הפצצות מן האוויר בלבד. "אתה נמצא רק עד המקום בו ניצב החייל הראשון שלכ'". יחד עם זאת, הביע תקווה שאם תשובש הקומוניקציה בין סדאם חוסין למפקדי האוגדות שלו, תיתכן התמוטטות וכניעה. גם כאן הזכיר ההקבלה מן הימים האחרונים של מלחה'ע השניה. בנושאים אחרים דיבר על שוורנדזה, אשר, לדבריו, עוד חשב, בסוף 1989 להתפטר. אמר שאיננו חושש שברה"מ לא תאשר את איחוד גרמניה. דובר משה'ח הגרמני הוציא הודעה, בה הוא מודיע על הפגישה, שבה הוחלפו דעות ובה נתן גנשר ביטוי לקשר ולסולידריות של הגרמנים עם ישראל, במיוחד לאור המצב הנוכחי. בהמשך מציינת ההודעה שגנשר סיפר לי כל כוונת ממרפ'ג להחריף חוקי היצוא והתקנות. רצונה הנחרץ של ממרפ'ג הוא לסתום כל פרצה' יצרני וסוחרי המוות'.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רם), אמן, ממד, הדס, אירו, בנצור, מצפא,
כהן, כלכליתג', כלכליתב', סולטן

סססס

אאא, חו"ס: 22678

אל: רהמש/2384

מ-: בון, נר: 172, תא: 220191, ח: 1400, ח: ב, סג: סו,

בבב

סודי/בהול

אל: סמנכל י.הדס

דע: סמנכל בנצור סמנכל כהן

מאת: השגריר- בון

ארוחת בוקר עם שה"ח גנשר, בהזמנתו

הארוחה נמשכה שעה. נכחו: שלאגינטווייט ו-גרדסט

ראשית, ביקש למסור לשה"ח מיטב ברכותיו האישיות ושל ממשלתו. הודיתי בשם שה"ח על ההזמנה לביקור והוספתי מחשבה אישית, שמא- אם הנסיבות יאפשרו זאת- יש מקום לבדוק הקדמת ביקור שה"ח למועד מוקדם מן המוצע. השיב שישמח וינסה להתאים עצמו לכל מועד שיוצע על ידינו.

גנשר אמר שרצונו לשוחח עמי על ההתפתחויות באזור ועל יחסי שתי המדינות הוא תיאר את הרשמים הגרמנים ממלחמת המפרץ. לאחר מכן הביע התקווה שההפגנות והאירועים הפומביים בגרמניה אינם יוצרים רושם מטעה בציבוריות הישראלית.

אמר שבמחשבותיו הוא עמנו. חזר על ידידותו ודאגתו. השבתי שבציבוריות הישראלית אכן התקבלה תמונה מעציבה. מחד, האיום עלינו אימיננטי ומאידך, התגברה התחושה של חוסר ענין, בלשון המעטה במתרחש ואם נוספן לכך דווחי התקשורת על אספקה מלחמתית לעירק- ובמיוחד בתחום הכימי (אמרתי: הצירוף גזים רעילים, גרמנים ויהודים. חייב לעורר חלחלה). אם לכך מתווספת עוד מגמה להרמוניה יתרה בין בון לפריס, הרי שהדבר מדאיג גם אותנו. הוספתי שתמיד התייחסנו אל בון כאל המדינה הידידותית בקהיליה, ואל "האגף הצפוני" כהאגף הידידותי, מכאן שההרמוניה הנ"ל מעוררת מחשבה. מבלי להתייחס במישרין ליוזמה הצרפתית ולתמיכה הגרמנית בה הזכיר גנשר שנושא הועידה הבינ"ל מעוגן זה שנים במדיניות הקהיליה. אמרתי שודאי אין מקום לקבע עתה את תהליך השלום לאפשרות אחת, מה עוד שיוזמה זו יכולה להתפרש כמתן פרס לתוקפן ותיראה ע"י התוקפן, כהצלחה לתקוע טריז בין מדינות המערב. הדגשתי שאין בסיס

וצידוק עניני כלשהו ל- LINKAGE ישיר או עקיף.

מכאן עברתי לדבר על ריבוי הדיבורים על "המזה"ת שאחרי". הוספתי שאיש איננו יודע איזה מז"ת זה יהיה, אך ברור שיהיה זה מז"ת

שונה והוא חייב לכלול עירק DESSEN GEFAHR GEBANNT IST

(שסכנתה עוקרה), אמרתי, שעראפת שהיה בין הראשונים למחר לבגדד ולהתחבק עם סדאם חוסיין, ודאי ייראה באור שונה לאחר מלחמה זו וכך גם הציפיות לניהול שיחות עימו ועם ארגונו. הזכרתי דבריו ב- 7 בינואר בבגדד.

בהקשר זה הזכרתי את דברי שה"ח בריטניה, דאגלס הרד. גנשר השיב שעמדת גרמניה בענין אש"פ שונה מעמדת שאר מדינות הקהיליה. אמר שהנשיאות הגרמנית היתה תקופת הנשיאות היחידה בה לא קיימה הנשיאות מגעים עם אש"פ.

אמר שעל הדאגה המשתמעת מדברי שעירק עוד עלולה לצאת מן המלחמה כשכוחה הצבאי עימה, אינה צריכה להעיק עלינו. סדאם ידאג לזה בעצמו. הוא לא יפסיק להלחם עד אשר יובס. בנושא פיקוח על היצוא הגרמני, הצביע על ההחמרה האחת שכבר נעשתה ועל הכוונה להחמיר פיקוח זה עוד בהרבה, הן בתחום החקיקה והן באכיפה. הזכיר שבכוונתו לפנות ליו"ר החדש של איגוד התעשיינים ולבקש מארגונו מעורבות יתרה בשאלה זו. ציין בסיפוק שהמעשה הראשון של שר הכלכלה החדש מולמן, היה מינוי ועדת מנכלים שתעסוק בסוגיה. אמרתי שמחשבתו על איגוד התעשיינים מעוררת בי את המחשבה שיש מקום לעודד את התעשייה הגרמנית ליותר מעורבות במשק הישראלי. הצבעתי על כך שלמעט חריגים מועטים, נמנעה עד כה התעשייה הגרמנית משת"פ משמעותי עם המשק הישראלי. החרס הערבי תרם לא במעט לרתיעה זו בפני ישראל. אני ממליץ. לכן, שממרפ"ג תיזום חקיקה. כדוגמת מדינות רבות אחרות במערב, שתגן על התעשייה הגרמנית בפני איומי

החרם. הוא הנחה את שלאגינטווייט להתחיל לעבוד על נושא זה. (לסמנכ"ל כהן: יהיה זה מועיל אם אוכל לקבל דוגמאות חקיקה ממדינות אחרות, הרצויות לנו, כדי להעבירם לגרמנים). גנשר שאלני מה יכולה גרמניה לעשות למען ישראל. השבתי שכל אקט דמונסטרטיבי. המפגין ידידות והזדהות, הינו כמובן רצוי. הוספתי שאנו ניצבים בפני שלוש בעיות, המדללות את משאבינו: - מלחמת המפרץ

-האינתיפאדה

- העליה היהודית מברה"מ.

הזכרתי בהקשר זה את נאום הקנצלר בבונדסטאג, בו הזכיר את עזרת גרמניה לירדן, תורכיה ומצרים- שלוש המדינות הסובלות מסכסוך המפרץ. אמרתי שישראל נפגעה הרבה יותר משלושתן וירדן אף מפרה את האמברגו וכאמור- ניצבת ישראל בפני בעיות כבדות משקל אחרות. הזכרתי שהאומדנים על הוצאות קליטת העליה מברה"מ נעים בין 30 ל- 40 מיליארד דולר. גנשר השיב שעוד לפני ימים מספר הוא ביקש מהמשרדים השונים להכין לו תכנית המטפלת בסוגיית מצוקתנו. על מלחמת המפרץ אמר, שעוד במלחה"ע השניה למדנו שלא ניתן להכריע את המלחמה ע"י הפצצות מן האוויר בלבד. "אתה נמצא רק עד המקום בו ניצב החייל הראשון שלכ". יחד עם זאת, הביע תקווה שאם תשובש הקומוניקציה בין סדאם חוסין למפקדי האוגדות שלו, תיתכן התמוטטות וכניעה. גם כאן הזכיר ההקבלה מן הימים האחרונים של מלחה"ע השניה. בנושאים אחרים דיבר על שורנדזה, אשר, לדבריו, עוד חשב, בסוף 1989 להתפטר. אמר שאיננו חושש שברה"מ לא תאשר את איחוד גרמניה. דובר משה"ח הגרמני הוציא הודעה, בה הוא מודיע על הפגישה, שבה הוחלפו דעות ובה נתן גנשר ביטוי לקשר ולסולידריות של הגרמנים עם ישראל, במיוחד לאור המצב הנוכחי. בהמשך מציינת ההודעה שגנשר סיפר לי כל כוונת ממרפ"ג להחריף חוקי היצוא והתקנות. רצונה הנחרץ של ממרפ"ג הוא לסתום כל פרצה" יצרני וסוחרי המוות".

נבון

תפוצה: שחח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רם), אמן, ממד, הדס, איר, בנצור, מצפא,
כהן, כלכליתג, כלכליתב, סולטן

סססס

9

אאאא, חוזם: 21675

אל: רהמש/2270

מ-: בון, נר: 163, תא: 210191, זח: 1900, דח: ב, סג: שמ,

בכב

שמור/בהול

אירופה 1

שהח גנשר הזהיר היום בהנהלת מפלגתו FPD מפני אנטי אמריקניזם חדש. גנשר הזכיר שהמלחמה במפרץ החלה עם התקפת סדאן על כוית ודווקא בגרמניה אסור לאיש להתעלם שסדאם חוסין התקיף גם את ישראל. הסולידאריות של גרמניה המאוחדת מופנית לכל המדינות והעמים אשר כמו כווית, הפכו לקרן תוקפנות. זה במיוחד נכון כלפי ישראל אשר הגרמנים קשורים אליה בהיסטוריה טראגית, ממנה נובעת אחריות מיוחדת.

הדאגה לשלום מוסיפה כבוד לכל הגרמנים אך אין לשכוח מי הפר את השלום .

עד כאן

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רם), אמן, ממד, הדס, איר, רביב, מעת, הסברה

סססס

אאא, חוזם: 17894

אל: רהמש/1567

מ-: בון, נר: 130, תא: 170191, חז: 1500, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

אל: אירופה 1

דע: נתיב-מלה תבורי

מאת: השגריר-בון

הגירת יהודי ברה'מ לגרמניה

הציטוט מדברי שר הפנים שויבלה הוא כמובן ממסיבת העתונאים שלו לאחר ישיבת ראשי ממשלות הלנדר ב-9.1.91 הקטע הרלוונטי הועבר אליכם בפאקס ב-10.1.

שימו נא לב שהמושג נדיבות, מופיע אצל שויבלה לאחר קביעתו שהנושא יטופל עפי EINZELFALLE (מקרים בודדים).

התייחסות זו ל- EINZELFALLE יש לה כמובן כוונה מגבילה ודומני שרוח הנדיבות באה לרכז הרושם המגביל. אין לי ספק שמגרמניה איננה מתכוונת לאפשר הגירה במספרים גדולים ולמעט שר הפנים של מדינת נורדרייין-וסטפלין, כל ההתייחסויות היו במספרים צנועים.

ייאמר עוד שגם הקהילות היהודיות לא מסוגלות לקלוט מספרים משמעותיים. עפי נתונים שקבלנו ממשד הסעד המרכזי של יהודי רפג, הגיעו למערב גרמניה בחודש דצמבר 123 איש ובחודש ינואר 50. ממזרח גרמניה אין נתונים.

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, תפוצות,
בןאבו, @ (נתיב)

סססס

אאא, חוזם: 13889

אל: רהמש/1224

מ-: כון, נר: 102, תא: 140191, זח: 1600, דח: ב, סג: סב,

בבב

סודי ביותר / כהול

אל: סמנכל י. הדס

מאת: השגריר-בון

מצהירים עם שר המדינה במשרד הקנצלר, דר שטאבנהגן:

1. הוא איננו צופה שליחות הטרויקה למפרץ, עוד בטרם יפוג מועד האולטימטום. על האפשרות של מהלך צרפתי עצמאי-נמנע מלהביע השערה.

2. סיפר שלאחרונה בדקו שורה של ידיעות על חברות גרמניות המפרות לכאורה את האמברגו על עירק. אף לא במקרה אחד נעקף אמברגו זה בהצלחה. ב-4 מקרים הייתה כנראה כוונה לספק חלפים למכונות תעשייתיות אך אף לא אחד מן המקרים האלה יועדו כייצור בטחוני. נבדקה גם האפשרות ל-DEAL PERPOSE וגם בדקה זו העלתה שאין אפשרות לשימוש רב תכליתי.

שטאבנהגן הוסיף בנושא זה שהחמרה בענשים שתיקון החוק מאפשר:

א. יש בו אלמנט הרתעה מובהק יותר ו-ב- מאפשר לחוקרים לפעול ביתר נחרצות. הוא הוסיף שבמשפטים שיגיעו לכלל פס'ד בזמן הקרוב, יהיה עלינו לשים לב אם העבירה בוצעה בטרם הותמר החוק ואם לאו.

שפה אחרת-עבירה שבוצעה לפני התיקון תישפט עפי הסעיפים הנוחים יותר לנאשם שהיו בתוקף בעת ביצוע העבירה.

3. לשאלתי, סיפר שטאבנהגן שהשתף בישיבת ראשי ממשלות הלנדר עם הקנצלר ושר הפנים שויבלה. סיפר ששויבלה הציג הנושא לפי הקוים שסיכמתי עימו, (ראה שלי 33 מ-6 ינואר), על כך העיר אחד מראשי הממשלות שזוהי מסגרת קוסטרקטיבית. על כך השיב שויבלה שאכן כך, אלא שאין רצונם להזכיר זאת בכתובים. שטאבנהגן פירט ששר הפנים של נורדריין וסטפאלן, שנור, כלל לא השתף בישיבה ושראה'מ שלו, יוהנס ראו, קיבל גישה זו כמו כל יתר המשתתפים. הוא, לכן, אינו רואה מקום לדאגה, יהיה מקום לעקוב אחר ההנחיות שתוצאנה למדורים הקונסולריים של נציגויות גרמניה בברה'מ, אם כי אין לו ספק שהנחיות אלה תשקפנה נאמנה את רוח הדיון.

4. שטאבנהגן דיבר בגאווה על ראיית העתיד של הקנצלר, כאשר חשש מתמורות בברה'מ העלולות לעכב את האישור ולכן האיץ את תהליך האיחוד כפי שעשה. התפוכות האפשריות בברה'מ, כפי שמשתקפות ברפובליקות הבלטיות מעוררות אצלם דאגה שמא תהליך אישור ההסכמים גרמניה-ברה'מ יתעכב. מכל מקום, אין בכוונתם לעכב את התשלומים לברה'מ בעקבות אירועים אלה. מאידך, הוא הוסיף שהתרומות של פרטים וחברות לברה'מ בודאי תושפענה לרעה מן האירועים. הוא, כמובן, רואה קשר בין כוונת שוורנדרזה להתפטר, עם המגמה המסתמנת בברה'מ.

5. הביע הערכתו שהקנצלר יסכם הדיון הקואליציוני עד יום ששי ויבקש אז את אימון הבונדסטאג.

6. ההביע תמיהה על חוסר התושיה של גרף לאמבסדורף שהצעת האיוש שלו לא הייתה מתואמת וגם לא מקובלת על 3 מועמדי מפתח ויכולה להוביל ל-8 KAMPFABSTIMMENG לגבי 3 משרות. הוסיף שאם דר בורקהרדט הירש יבחר לשר המשפטים על פני גר קינקל, יפרוש

האחרון ממשרתו הנוכחית כמנכל משרד המשפטים.

נבון

א- הכברק- בהול לבוקר.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רס), אמן, הדס, סולטן

סססס

אאא, חוזם: 11558

אל: רהמ/965

מ-: בון, נר: 94, תא: 110191, זח: 1630, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: מנהל אירופה 1

דע: יועץ השר לתפוצות

מאת: השגריר - בון

הגירת יהודים מברה'מ לגרמניה

מניח שהספקתם לעיין בהצעת ההחלטה שהוגשה לראה'מי ה- לנדר ע'י נידרזאכסן, אשר אנו מבינים שאושרה על ידס. הצעה זו הועברה אליכם בפאקס. ההחלטה איננה קובעת מכסה להגירה יהודית וכזכור לכם. ביקשתי את שר הפנים שויבלה, להמנע מכך (מברקי 33 מ- 6.1). יש בהצעה ערפול מכוון, אותו ניתן להבין.

זה עתה דיברתי עם מנכל משרד הפנים, נויזל, שאישר לי שאכן הערפול מכוון. הוא מעביר לי את פרוטוקול הישיבה וכן את פרוטוקול מסיבת העתונאים של שויבלה.

לדבריו כוונתם לוטת, במידה מסויימת לפחות, את זרם הכניסה של יהודים ואל לנו לחשוש ממספרים משמעותיים. היחיד שנקב במספר משמעותי, היה שר הפנים של נורדריין- וסטפלן, שנור, שדיבר על 10000 אך ההחלטה למעשה איננה בידי.

ההחלטה היא קודם כל בידי הממשל הפדרלי, המנחה את המדורים הקונסולריים בנציגויות לתת אשרה או להמנע מכך: במקרה של מתן אשרה, חייב להיות לכך אישור מקביל ע'י אחד ה- לנדר, כי הרי לממשלה הפדרלית אין שטח משלה. שפה אחרת, המנעות מאישור יכולה להיעשות ע'י הממשל הפדרלי- אישור מחייב גם נכונות אחד ה- לנדר. לאור האמור לעיל, אינני רואה מקום לפנייה אל הקנצלר בנדון, אלא בשכוע הבא אדבר על כך עם ראה'מי מ נורדריין- וסטפאלן, ראו, וכן עם שר המדינה במשרד הקנצלר, אותו אני מארח לצהרים בביתי.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין, מזאר, בןאבו, תפוצות

סססס

אאא, חוזם: 11558

אל: רהמ/ש/965

מ-: בון, נר: 94, תא: 110191, זח: 1630, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: מנהל אירופה 1

דע: יועץ השר לתפוצות

מאת: השגריר - בון

הגירת יהודים מברח'מ לגרמניה

מניח שהספקתם לעיין בהצעת ההחלטה שהוגשה לראה'מי ה- לנדר ע'י נידרזאכסן, אשר אנו מבינים שאושרה על ידס. הצעה זו הועברה אליכם בפאקס. ההחלטה איננה קובעת מכסה להגירה יהודית וכזכור לכם. ביקשתי את שר הפנים שויבלה, להמנע מכך (מברקי 33 מ- 6.1). יש בהצעה ערפול מכוון, אותו ניתן להבין.

זה עתה דיברתי עם מנכל משרד הפנים, נויזל, שאישר לי שאכן הערפול מכוון. הוא מעביר לי את פרוטוקול הישיבה וכן את פרוטוקול מסיבת העתונאים של שויבלה.

לדבריו כוונתם לוטת, במידה מסויימת לפחות, את זרם הכניסה של יהודים ואל לנו לחשוש ממספרים משמעותיים. היחיד שנקב במספר משמעותי, היה שר הפנים של נורדריין-וסטפלן, שנור, שדיבר על 10000 אך ההחלטה למעשה איננה בידי.

ההחלטה היא קודם כל בידי הממשל הפדרלי, המנחה את המדורים הקונסולריים בנציגויות לתת אשרה או להמנע מכך: במקרה של מתן אשרה, חייב להיות לכך אישור מקביל ע'י אחד ה- לנדר, כי הרי לממשלה הפדרלית אין שטח משלה. שפה אחרת, המנעות מאישור יכולה להיעשות ע'י הממשל הפדרלי- אישור מחייב גם נכונות אחד ה- לנדר. לאור האמור לעיל, אינני רואה מקום לפנייה אל הקנצלר בנדון, אלא בשבוע הבא אדבר על כך עם ראה'מי מ נורדריין- וסטפאלן, ראו, וכן עם שר המדינה במשרד הקנצלר, אותו אני מארח לצהרים בביתי.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין, מזאר, בןאבו, תפוצות

סססס

אאא, חוזם: 10310

אל: רהמש/778

מ-: המשרד, תא: 100191, חז: 1722, דח: מ, סג: סו,

בבב

23049

סודי/מידי

גרמ 35101

אל: בון - השגריר

הנדון: הגירת יהודי בריה'מ לגרמניה

1. לאור החלטת ראשי מדינות של הלנדר מה- 9.1 הנך מתבקש לפנות לשר הפנים שויבלה ולהביע אכזבתנו מהחלטתם ומהעובדה שלא התחשבו בנימוקינו כפי שהעלת בשיחתך הקודמת עמו (שלך נר 33) תוסיף כי ההחלטה מעוררת אצלנו תחושת פגיעה מיוחדת לאור הסתמכותם על חוק שבו יהודי בריה'מ הוכנסו לקטגוריה של פליטים. בכך הגרמנים התעלמו ממעמדה היחודי של ישראל כמולדת ומקום המפלט והמקלט של כל היהודים באשר הם. לידיעתך בלבד כי עלולות להיות לכך השלכות שליליות לגבי מסכת הנימוקים שלנו בבואנו לטעון את תביעותינו מגרמניה.

2. בררנא עמו אם אמנם נקבעו מכסות ללנדר ומה גבהן. פעלנא ברמת הלנדר וכל צינור מתאים אחר על מנת לצמצם הנזק ושלא יפרץ הסכר להגירה רבתי של יהודים.

3. בטוחים כי תמצא דרך מתאימה שלקנצלר תוודע אכזבתנו ותחושת הפגיעה בנו.

4. מניחים כי נודעו לך כבר דברי שויבלה במסע'ת אשר צוטטו עפ'י רויטרס בג'רוזלם פוסט ב- 10.1 (פקס' בנפרד).

מנהל אירופה 1 - יועץ השר לתפוצות

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
מזאר, בןאבו, תפוצות

סססס

אאא, חוזם: 7264
אל: רהמש/534
מ-: המשרד, תא: 080191, זח: 1641, דח: מ, סג: שמ,
בבב
22457
שמור/מידי
גרמ 10101

אל: בון - שגריר

הנדון: נציגותנו בברלין.

- 1) סגן רוה'מ ושה'ח אישר פתיחתה של קונסוליה כללית בברלין.
- 2) אנא הודיעו ע"כ באיגרת רשמית למשה'ח רפ'ג תוך בקשה לפתיחת הנהלים המקובלים במקרים כנ"ל.

ברכות ובהצלחה.

סמנכ"ל למינהל - מנהל אירופה 1

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, בן יעקב,
טקס

סססס

9

אאא, חוזם: 5115

אל: רהמש/382

מ-: בון, נר: 33, תא: 060191, זח: 1700, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: סמנכ'ל הדס

דע: אירופה 1, תפוצות

מאת: השגריר-בון

הגירת יהודי ברה'מ לגרמניה

התקשר אלי דר' וולפגנג שויבלה, שר הפנים הגרמני, ממקום החלטתו (שם שוהה לאחר פציעתו).

ראשית, הודה לי על הקשר שיצרנו לאחר פציעתו, בין רופאיו ופרופ' שקד מביה'ח תל-השומר ולאחר מכן עם מדעני מכון וייצמן. אמר לי שרופאיו מעוניינים לנסות עליו את המכשיר שפותח ע'י דר' רוחקינד ושאלני אם ניתן להשיג המכשיר באירופה. הבטחתי לו בירור מהיר.

לאחר מכן עבר לדבר סימורחצוועיהדות ברה'מ. אמר שהקנצלר ביקש אותו לברר עמי עמדתנו. הנהרתי שעם קום מדינת ישראל, אין יותר מושג של 'פליט יהודי'.

פליט הינו אדם חסר בית וחסר מולדת ואילו לכל יהודי ממתנה ישראל עם לב וזרועות פתוחים. שנית, הסבתי תשומת לבו שיהודי ברה'מ הם - לפחות בעתיד הנראה לעין - המלאי הדמוגרפי המשמעותי האחרון שנותר לנו ועלייתם היא שאלה קיומית לנו. שלישית, אמרתי שרבים מיהודים אלה אינם מביאים עימם מטען יהודי משמעותי. יש, לכן, קושי ריאלי בשימור זהותם היהודית בקהילות קטנות ומזדקנות.

בתשובה לשאלה אמרתי לו שאישית, אינני מיעץ לנקוב במכסות, אלא להגדיר קטגורית ברורות וקצרות כגון:

1. מהגרים שמוצאם ממרחב תרבות גרמני (שזכותם מעוגנת בחוק הגרמני).
 2. איחוד משפחות
 3. מקרי מצוקה מיוחדים.
- שויבלה אמר שהוא מקבל עמדתנו ויעבירה עם המלצתו לקנצלר. הנושא יידון ביום רביעי.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין, מזאר, בןאבו, תפוצות

סססס

אאא, חוזם: 4386

אל: רהמ/ש/341

מ-: בון, נר: 29, תא: 040191, חז: 1700, דח: ר, סג: שמ,

בבב

9,669827

שמור/רגיל

אל: שר האוצר

דע: שר החוץ, מנכל משהח, מנכל האוצר, החשכ'ל סמנכ'ל אירופה, סמנכל כלכלה, דר' נווה האוצר

מאת: הציר הכלכלי - בון

הנדון: סקר דעת הקהל הגרמני על אנטישמיות ויחס לישראל.
להלן הממצאים העיקריים של סקר דעת קהל שנערך לאחרונה.

בגלל המשמעות של תוצאות הסקר לגבי מערכת היחסים של ישראל עם גרמניה בכלל והיחסים הפיננסיים בפרט, אני מביא תמצית הדברים לתשומת לבך.

א. שני שליש של המערב גרמנים סבורים שהגיע הזמן לשכוח את השואה.
רב הגרמנים סבורים, שאין לישראל זכות לתביעות מיוחדות, וקרוב למחציתם סבורים שמנצלים לרעה את זכר השואה להשגת מטרות שונות.

ב. רק 22 אחוזים תומכים בתשלום שילומים -פיצויים לישראל.

ג. בעלית הפוליטית, היחס לישראל וליהדות חיובי יותר.

ד. המזרח גרמנים, הם, באופן מובהק, מורעלים פחות ברגשות אנטי ישראלים ואנטישמים, מאשר אחיהם המערב גרמנים.

ה. הצעירים פחות שליליים מהמבוגרים.

ו. למשכילים יחס חיובי יותר מאשר למעוטי השכלה.

ז. היחס של תומכי המפלגה הסוליאליסטית (SPD) חיובי יותר.

ח. לא נמצא הבדל ביחס, בחלוקה לפי מין ואצל בני דתות שונות.

ט. 65 אחוזים מהגרמנים סבורים שקיימת בעייה של אנטישמיות.

37. אחוזים סבורים, שהאנטישמיות תמשך ברמה הנוכחית, ועוד 37 אחוזים סבורים שהיא אף תגבר.

בדיפ' הקרוב אמציא ניתוח מקיף יותר של תוצאות הסקר.

דברת.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, כהן, כלכליתב',
תפוצות, בןאבו, סייבל, אוצר, @ (חשבכללי)

סססס

אאא, חוזם: 1103

אל: רהמש/59

מ-: המשרד, תא: 020191, ח: 1339, ד: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

גרמ 91020

אל: בון, השגריר

הנדון: תביעותינו מגרמניה

כל עוד לא הוקמה הממשלה החדשה בגרמניה ולא הוחלט בארץ בתיאום עם המשרדים
הנוגעים בדבר על קו הפעולה, מציע שהחברים בשגרירות יימנעו ביזמתם מהעלאת
הנושא בשיחותיהם עם עמיתים.

סמנכ'ל אירופה

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, סייבל,
כהן, תפוצות, בןאבו

סססס

אאא, חוזם: 26574

אל: רהמש/2061

מ-: בון, נר: 181, תא: 301290, חז: 1151, דח: מ, סג: בל,

בבב

בלמס/מיד

אל: אירופה 1

מאת: הצירה- בון

הנדון: יהודי כריהם ברפג

1. דובר הממשלה הודיע ביום ששי בערב שאין בידיהם נתונים מדויקים כמה יהודים מבריהם כבר הגיעו לרפג ועקרונית קליטתם הינה ענין ללאנדר שהודיעו על נכונותם לקלוט אותם אך עדיין לא נקבע באיזה שיעור. מקורות עתונאיים נוקבים במספר 4000 הנמצאים כיום בגרמניה כולל כאלה שהגיעו דרך ישראל.

2. היהודים מבריהם מגיעים מצויידים באשרת תייר. הם מגיעים לברלין שם קיים משרד המסייע להם בשלב ראשון אך אינו מעניק היתר שהות שזה ענינם של הלאנדר. נראה שהמהגרים מגיעים גם ברכב פרטי בצד אמצעי תחבורה אחרים-רכבת, מטוסים וכו.

3. שר הפנים שויבלה בראיון בטלויזיה-28.12- אמר שקיימים 2 מליון אנשים ממוצא גרמני מבריהם לבד וכן בנפולין ובהונגריה המעוניינים להגיע למערב. רפ'ג משתדלת לסייע בכך שישארו במקומות מגוריהם. אם ייווצרו גלי הגירה גדולים רפ'ג לבדה לא תוכל לפתור הבעיה וחייב להימצא פתרון במסגרת אירופית. המהגרים חייבים-לדבריו-באשרות כניסה לרפג וזו תפעיל את שיקול דעתה אם להעניקה בהתאם לאפשרויותיה.

4. ב-9 ינואר ידון הקנצלר בישיבה עם ראשי ממשלות הלאנדר בנושא קליטת יהודים מבריהם לרפג.

5. הנושא מעסיק את התקשורת רבות ביומיים האחרונים.

העבירו נא המידע גם למשרדו של שמחה דיניץ.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין, מזאר, תפוצות, בואבו, @ (נתיב), @ (דיניץ/סוכנות), ממד/בינל

סססס

אאא, חוזם: 21333

אל: רהמש/1743

מ-: המשרד, תא: 241290, חז: 1130, דח: ר, סג: שמ,

בבב

20055

שמור/רגיל

גרמ 10102

אל: בון, השגריר

הנדון: מינוי חנן בראון לרכז הטיפול בתביעותינו מגרמניה

א. על דעתו של רה"מ ובברכתו, מינו סגן רה"מ ושה"ח ושר האוצר, את חנן בראון, כ'יועץ מיוחד בתואר של שגריר'. הוא יעמוד לתקופה של 6 חודשים בראש קבוצת עבודה של משרדי האוצר והחוץ שבסמכותה ליזום את כל הפעולות הדרושות ברמה המדינית והציבורית לשם השגת הסכמה עם ממשלת גרמניה, לניהול מו"מ על תביעותינו, ולנהל את המו"מ אם וכאשר ממשלת גרמניה תסכים לכך.

ב. חנן בראון התחיל כבר בעבודתו. בימים הקרובים תקבל נייר על אופן עבודתו. נעמוד יחד לרשותו כדי להרים את המשימה שקיבל על עצמו ואשר כולנו מעריכים את חשיבותה ההיסטורית המיוחדת.

סמנכ"ל אירופה

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, סייבל, כהן, אוצר, לילי, בן יעקב

סססס

אאא, חוזם: 22157
אל: רהמש/1770
מ-: לונדון, נר: 277, תא: 241290, חז: 1644, דח: ר, סג: שמ,
בבב
שמור/רגיל

אל: אירופה-1, תפוצות

דע: אירופה-2, השגריר בון

מאת: הציר לונדון

הגירת יהודי בריה"מ לגרמניה. למברק נבון חוזם 15653 מ-17/12.

1. נפגשתי עם לורד וויידנפלד, עמו אנו כידוע עומדים בקשר שוטף והדוק והמסייע לנו רבות בנושאים שונים.

הנושא הנ"ל עלה בשיחתנו והוא שיתפני בתוכן שיחתו עם נבון. התרשמתי שעל אף הבטחתו לשגרירנו בבון לייצג עמדתנו, הוא לא נשמע משוכנע ורצוי היה לקיים עמו שיחה נוספת לפני המפגש בברלין, אליו יגיע ליום אחד - 8/1.

היה רצוי מאוד שהשגריר בבון ייפגש עמו בברלין לפני הפגישה המתוכננת, או לחילופין שנעלה את הסוגיה בפניו כאן, לאחר שתציידו אותנו בפרטים והנחיות.

ב-"גואיש כרוניקל" של יום שישי האחרון פורסמה כתבה העוסקת בשאלת הגירת יהודי בריה"מ, כולל עמדת גלינסקי בנושא.

2. באשר למעורבות וויידנפלד בנושא מיק"א- עמדותיו חיוביות ביותר, סייע רבות בהקמת הארגון והינו דמות בולטת בפעילותה.

מרון==

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, איר, 2,
תפוצות, בןאבו

טסטט

אאא, חוזם: 22026
אל: רהמש/1749
מ-: בון, נר: 161, תא: 241290, חז: 1500, מ: סג: שמ,
כבב
9, 244448

שמור/מיד

אל: אירופה 1

מאת: הצירה בון

הנדון: מהגרים יהודים מברמה לרפג

1. בהבלטה, בכל אמצעי התקשורת צוטטו דברי השגריר נגד הגירה יהודית מברמה חוזר מברמה לרפג. מאז הקמת מדינת ישראל לא קיימים פליטים יהודים ואין לקבל יהודים כפליטים בגרמניה. לראשונה מזה 40 שנה התקציב לקליטת עליה גדול מתקציב ההגנה של ישראל.

2. ברשת הטלביזיה האזורית של מזרח גרמניה הופיע דר מריו אופנברג בראיון מקהילת, , עדת ישראל' בזכות קליטת יהודים ברפג וביסוס תרבות יהודית בגרמניה.

3. לשיחתנו הטלפונית מהיום-באמצעי התקשורת ברפג לא הוזכרה התייחסות של ישיבת ראשי ממשלות הלאנדר לנושא. מפאת החגים גם לא ניתן לברר זאת, אלא עד לאחר ה-1 בינואר. נעקוב.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
מזאר, בןאבו, תפוצות, רביב, מעת, הסברה,
ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאא, חוזם: 17282
אל: רהמש/1398
מ-: המשרד, תא: 191290, חז: 1058, דח: ר, סג: שמ,
בבב
שמור/רגיל
גרמ 35101

אל: בון - השגריר
דע: ממונה, וינה

הנדון: קשרי ויזנטל - קנצלר קוהל

בשיחתי עם ויזנטל עלה כי הנ'ל בקשרי ידידות עם קוהל מזה שנים. השניים נפגשים באורח תקופתי במעון הנופש של קוהל הסמוך לזלצבורג ואף נוהגים לטייל יחדיו בהרים. ויזנטל סיפר כי שלח לקנצלר באוקטובר האחרון את הדו"ח של מרכזו בלוס-אנג'לס בענין אספקת אמל'ח כימי לעיראק. במכתב שצירף כתב ויזנטל לקוהל כי יוסיף כל קורבן ישראלי מהתקפת גז עירקית למנין הקורבנות של תאי הגזים. המכתב הטריד את קוהל עד כדי כך שבעקבותיו שלח את סטאכנהגן לוינה על מנת לשוחח עמו בנדון. סטאכנהגן סיפר לו על החרפת התקנות החוקיות נגד היצוא שיונהגו לאחר הבחירות. ויזנטל ציין בפניו כי נראה לו שמערכת החינוך להנחלת לקחי השואה ברפ"ג נכשלה אם מבין כל מאות עובדי המפעלים הגרמנים שסחרו עם עיראק לא היה אחד שמצא לנכון להודיע ביוזמתו לשלטונות הגרמנים על עסקות חריגות עמה. סטאכנהגן השיב לו לאחר בירור כי היה עובד אחד (של סימנס) שהודיע על כך לשלטונות.

בענין אחר ציין ויזנטל כי לשמע הידיעה שגרמניה תסייע לירדן במאות מליוני מ'ג בתור נפגעת ממשבר המפרץ, פנה לסטאכנהגן בשבוע שעבר וציין כי ישראל ראויה לסיוע גרמני היות והיא נפגעת פי כמה מאשר ירדן. סטאכנהגן הגיב כי העיתוי הנוכחי אינו מתאים לסיוע כזה היות ואין להם ענין ליצור זיקה בין ישראל למשבר המפרץ.

אירופה 1

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, תפוצות,
רביב, בןאבו, ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאא, חוזם: 15653

אל: רהמש/1268

מ-: בון, נר: 118, תא: 171290, זח: 2000, דח: ר, סג: שמ,

בכב

שמור/רגיל

אל: אירופה 1, תפוצות

דע: השגריר-לונדון

מאת: השגריר- בון

הגירת יהודי ברה'מ לגרמניה

דיברתי עם לורד ויידנפלד, אשר כמעט ואיננו מכיר את גלינסקי. לעומת זאת
הוזמן ויידנפלד ע'י דר' סקובלו מברלין למפגש בו ישתתפו 7-8 יהודים
אירופים (סקובלו הינו רופא צעיר ועשיר המטופח ע'י גלינסקי).

במפגש ידונו לדבריו, על מיכ'א- וגם בנדון.

ויידנפלד הבטיחני לייצג עמדתנו כאשר הנושא יעלה.

נבון.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, איר, 2,
תפוצות, בןאבו

סססס

אאא, חוזם: 15654
אל: רהמש/1269
מ-: בון, נר: 119, תא: 171290, זח: 2000, דח: ר, סג: שמ,
בכב
שמור/רגיל

אל: אירופה 1, תפוצות

דע: שנהר- ניו יורק

מאת: השגריר - בון

הגירה יהודית מברה'מ לגרמניה

משיחה עם מנהל משרד הפנים, נויזל:

סיפר, שכצפוי, עלה הנושא בוועידת שרי הפנים. נויזל תיאר לשרים עמדתנו כפי שהצגתי בפניו.
הוא גם חילק להם הראיון עמי ב-DIE WELT מיום 14.12 הוסיף שאף כי אחד משרי הפנים נקב במספר 'אלף' לא אומץ מספר זה וגם לא כל מספר אחר.
נויזל אף הוסיף שכאשר ביקש משרי הפנים הבעת נכונות לקלוט מספר ספציפי של מהגרים- נמנעו כולם מלהתחייב למספר כלשהו. כל שהוחלט היה שאלה שייכנסו, ינהגו בהם כ-KONTINGENT DES FLUECHTLINGSGESETZ.

נויזל גם הביא לתשומת לב השרים דווח שגרירותם בוויינגטון על פניות ADL ובני ברית.
הוא נתן לי להבין שפניות אלה עזרו להכניס לחץ גלינסקי לפרופורציה.
הנושא כולו הועבר לראשי הממשלה של ה-לנדר המתכנסים השבוע.
דאגתי לכך שעמדתנו תהיה ידועה להם.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, בנצור,
מצפא, גוברין, מזאר, 1, תפוצות, כןאבו, @ (נתיב)

סססס

אאא, חוזם: 9283

אל: רהמש/730

מ-: המשרד, תא: 111290, חז: 1510, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מיד

אל: וושינגטון שילה

הנדון: יהודי ברה'מ לגרמניה

לאור פעילותו והתבטאויותיו של גלינסקי למען קליטת יהודי ברה'מ ברפ'ג (בטיעון לחיזוק הקהילות שם) פנה שגרירנו בבון אליו ובקש ממנו לחדול מכך. גלינסקי הגיב בחיוב. למרות פנייתו של נבון התבטא שוב גלינסקי למען קליטתם בראיון לשטוטגרט נכריכטן. (בון : נא להעביר את הראיון גם לווינגטון).

אנו מעוניינים שארגונים יהודיים בארה'ב יפנו אליו וידרשו ממנו איפוק מירבי בסוגיית רגישה זו. אף דיניץ ישוחח בהקדם עם גלינסקי בנדון. מאחר שהינך מתמצא בנושא אודה לך אם תפנה לפי שיקולך לאירגונים המתאימים.

תפוצות-אירופה 1 - מצפ'א

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, תפוצות, גוברין,
מזאר, הדס, איר1, כנצור, מצפא

סססס

אאא, חוזם: 9055
אל: רהמש/718
מ-: המשרד, תא: 111290, חז: 1309, דח: מ, סג: שמ,
בבב
שמור/מידי
גרמ 35101

אל: בון - שגריר

הנדון: יהודי בריה'מ לגרמניה.

1. לומדים מהשטוטגרט נכריכטן כי גלינסקי ממשיך לפעול בכיוון הלא-רצוי. ובניגוד גמור להבטחותיו לד. מתרשמים שממשלת באדן וירטנברג פעילה במיוחד למען הסדרת מכסות קליטה ליהודים בשטחה.

2. לצד פניית דיניץ אליו בקרוב שוקלים הפעלת ארגונים יהודים בארה'ב ואירופה. היש בידך הצעות לגופים יהודים מתאימים באירופה שיש להם משקל בעיני גלינסקי.

אירופה 1 - תפוצות

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, תפוצות, גוברין,
מזאר, הדס, איר1, איר2, כנצור, מצפא

סססס

אאאא, חוזם: 4350
אל: רהמש/ 397
מ-: רהמש, נר: 1, תא: 061290, זח: 1233, דח: מ, סג: בל,
בבב
מיידי/בלמס

אל: בון
השגריר

דאג נא להעברת ברכת רה"מ שמיר המצ"ב לקנצלר קוהל.
לשכת רה"מ

DEAR CHANCELLOR,

I EXTEND CONGRATULATIONS TO YOU ON YOUR VICTORY IN THE FIRST ELECTION AFTER THE HISTORIC CHANGES THAT HAVE TAKEN PLACE IN YOUR COUNTRY. THE MOVEMENT TOWARDS A DEMOCRATIC FORM OF GOVERNMENT IN THE EASTERN PART OF YOUR COUNTRY WITHIN SUCH A SHORT PERIOD IS A SIGNIFICANT ACHIEVEMENT.

YOU FACE GREAT CHALLENGES AND OPPORTUNITIES, AND I WISH YOU SUCCESS IN YOUR LEADERSHIP IN THIS MOMENTOUS PERIOD OF TIME.

I AM CONFIDENT THAT THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY WILL CONTINUE THE SPECIAL RELATIONSHIP WITH ISRAEL, AND I LOOK FORWARD TO CLOSE COOPERATION WITH YOU.

SINCERELY,

YITZHAK SHAMIR

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר

סססס

אאא, חוזם: 3106
אל: רהמש/289
מ-: המשרד, תא: 051290, חז: 1438, דח: מ, סג: שמ,
בבב
שמור/מיד
גרמ 10101

אל: בון - שגריר

הנדון: יהודי בריה'מ בגרמניה.

מרנגר שמעתי כי הושגה בשעתו הסכמה בין סיעתית לפתור בעיית קליטתם ברפ'ג
בצנעה והרחק מהתקשורת. ההסכמה הופרה ע"י פולמר מהירוקים שהעלתה הנושא
לדיון בבונדסטאג. רנגר הוסיפה שגלינסקי קירב לאחרונה את פולמר אליו
ולדעתה היא פעלה בשליחותו.

אירופה 1

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, תפוצות, הדס, איר, 1,
גוברין, מזאר 1

סססס

אאאא, חוזם: 3830

אל: רהמש/345

מ-: בון, נר: 21, תא: 051290, זח: 2000, חמ: סג: שמ,

בבב

שמור/מידי

אל: סמנכ'ל אירופה

מאת: השגריר-בון

הגירת יהודי ברה'מ לגרמניה. שלך 27 מ-4.12

מברך בכל לב על הצעת סמנכ'ל גוברין ומציע לעשות זאת בהקדם.
במחצית חודש זה תתקיים ועידת שרי הפנים של ה-לנדר ונושא הגירת יהודי
ברה'מ יהיה על סדר היום.

נבון

תפוצה: שהח, ששהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
מזאר, תפוצות

סססס

אאא, חוזם: 28525

אל: רהמס/2132

מ-: בון, נר: 223, תא: 281190, חז: 1640, דח: ר, סג: בל,

בבב

בלמס/רגיל

אירופה 1

דע מעת, ערב 3

ראיון הקאנצלר קוהל ב-די וולט 28.11.90 המראיון: מנפרד של

בתשובה לשאלה ביחס להערכתו באשר לסיכויי שוב המשבר בדרכי שלום התיחס קוהל לבעיית בני הערובה ולתהליך שלום אפשרי במז'ת.

א. בני הערובה והמשך המשבר

'הדבר החשוב ביותר כרגע הוא לשחרר את כל בני הערובה, מכל הלאומים, ובהקדם האפשרי. ההנהגה העירקית עושה טעות הרסנית אם היא חושבת שע'י מעצרים של בני ערובה יכולה היא למנוע עימות צבאי. ההפך הוא הנכון: ככל שימשך מעצרים של בני הערובה כך תגדל סכנת המלחמה... יש לעשות כל ניסיון אפשרי ליישם את החלטות האו'מ בדרכי שלום. קיימת גם חשיבות רבה בהמשך שמירת הסולידריות הבי'ל. כרגע נראה שגם בבגדאד מתחילים להבין שהזמן אינו פועל לטובתם'. חייבים לדעת כי בחלק זה של העולם 'מהווה הטקטיקה כלפי דעת הקהל חלק מהמדיניות'.

ב. תהליך שלום במז'ת

בתשובה לשאלה ביחס לפתרון בדרכי שלום והתמודדות עם האיום הגרעיני העירקי: 'דומני שהגיעה השעה שמעבר למשבר המפרץ יפתרו גם בעיות המשברים האחרים באיזור זה בדרכי מו'מ. המטרה צריכה להיות יצירתם של מכנים בטחוניים אזוריים שיכללו בין השאר אמצעים לפר'נ ולפיקוח על החימוש. במסגרת ובש א פיתחנו דגמים שניתן ליישם גם באיזורים אחרים בעולם'. באשר לקבילותם של דגמים אלה במז'ת גורס הקאנצלר כי זו 'שאלה פתוחה'.

ג. עיקר הראיון הוקדש לנושאים כגון: יחסו של קוהל לגורבצ'וב ולתאצ'ר ותכניות הממשלה בחשמל המדינות הפדרליות החדשות, בעיקר ביחס לצרכי הפיתוח במדינות אלה.

בן דב

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,

@ (רם), אמן, ממד, הדס, איר, סולטן, בנצור,

מצפא, פרנ, רבי'כ, מעת, הסברה

סססס

אאא, חוזם: 26379

אל: רהמש/1940

מ-: בון, נר: 206, תא: 261190, זח: 1600, דח: מ, סג: סו,

בבב

סודי/בהול

להלן תיקון לנר 199

אל: שהח

דע: אירופה 1

מאת: השגריר-בון

שיחה עם שהח גנשר (26.11.90).

השיחה נמשכה קרוב לשלושת רבעי שעה. השתתפו: אוסטרלהלד ו-גרדטס.

בתחילה ביקש עדכון בנושאי מזת וישראל. סקרתי הפיגועים האחרונים ירדן, המפרץ, מצוקת המים והעליה מברחם. ציינתי שבתקציב המדינה החדש, עולה לראשונה, תקציב הקליטה על תקציב הבטחון. גנשר אמר שאיננו מגלה גמיות כלשהי אצל סדאם. ציין בסיפוק שכל תרגילי סדאם עם בני הערובה לא הצליחו לפצל את הסולידריות של המדינות הפועלות במפרץ.

בהקשר זה הזכיר ברוגז רב את הפגנות קרובי משפחות בני הערובה במשהח הגרמני.

אמר שהתנהגותם יכולה לעורר את הרושם ששגריר גרמניה בבגדד מחזיק את בני חוזר את בני הערובה.

מכאן עבר לדבר על היחס המיוחד של גרמניה כלפי העם היהודי ומדינת ישראל. ציין שלא הייתה זו חלוקת גרמניה שיצרה את היחסים המיוחדים ואיחודה של גרמניה איננו מסיימם. העליתי את נושא ההגירה היהודית מברחם לגרמניה, תוך הדגשת ההיבט הציוני והיהודי.

גנשר השיב שהוא מקבל לחלוטין עמדתנו על שני היבטים ויפעל בהתאם. הוסיף שאיננו מבין את יור וועד הקהילות היהודיות בגרמניה גלינסקי, שבנושא זה אין ישראל בראש קדימויותיו.

הזכרתי השיחות בבד-רייכנהאל ואמרתי שכאשר העלינו אז ציפיותינו כלפי גרמניה המאוחדת, השיב הוא שמפגשם הינו סמוך לבחירות והעלאת נושא זה עלולה לשרת את אלה, שלא הם רוצים לסייע להם.

הזכרתי שאז היה זה הוא-גנשר-שהציע שהנושא יעלה לאחר הבחירות. תהיתי בקול רם אם בביקור הקרוב ניתן יהיה להעלות הנושא. על כך השיב גנשר, בהדגשה חיובית: אני מצפה ששהח לוי יעלה זאת. המשכתי ושאלתי אם הוא חושב שביקור זה יתחיל בבון. על כך השיב: ודאי.

הוא הוסיף שלביקור בעיר HALLE ראוי היה לצרף גם ביקור בלייפציג, בה הייתה קהילה יהודית מפוארת. בסיום ביקש גנשר שאעביר מיטב ברכותיו לשהח.

נבון.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז, @ (רם), אמן, ממד, סולטן, הדס, אירו, תפוצות, בנצור, מצפא

סססס

24513:חוזם,אאא

אל:רהמ/1791

מ-:בון,נר:188,תא:251190,זח:1238,דח:ר,סג:בל,

בכב

בלמס/רגיל

אירופה 1

להלן קטעים, בתרגום אנגלי, מדברי הקנצלר בפני הסגל הדיפלומטי בבון:

על האיחוד האירופי והרחבת סמכויות הפא"ר:

NEXT MONTH WE SHALL DISCUSS AT TWO INTERGOVERNMENTAL CONFERENCES THE DEVELOPMENT OF THE COMMUNITY INTO AN ECONOMIC AND MONETARY UNION AND INTO A POLITICAL UNION. LET ME MAKE THIS QUITE CLEAR: TO US THE TWO PROJECTS - ECONOMIC AND MONETARY UNION AS WELL AS POLITICAL UNION - ARE OF EQUAL IMPORTANCE. THEY CANNOT BE SEPARATED FROM NE ANOTHER. IT WOULD BE A FUNDAMENTAL ERROR TO PURSUE INTEGRATION IN ONE FIELD ONLY AND TO NEGLECT, SAY, THE POLITICAL AND INSTITUTIONAL SECTOR. GERMANY REMAINS WILLING TO TRANSFER NATIONAL SOVEREIGNTY TO COMMUNITY ORGANS. BUT, IN KEEPING WITH OUR DEMOCRATIC CONCEPTS, THIS REQUIRES A TANGIBLE EXPANSION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT'S RIGHTS AND POWERS. AFTER ALL WE DO NOT SEEK A BUREAUCRATIC, BUT A DEMOCRATIC EUROPE. OUR GOAL IS A 'PEOPLE'S EUROPE'. FEDERALISM, SUBSIDIARITY AND REGARD FOR REGIONAL INTERESTS ARE ESSENTIAL STRUCTURAL PRINCIPLES OF THE FUTURE EUROPE.

על סכסוך המפרץ ושחרור בני הערובה:

YET THE HOPE OF A NEW DECADE OF WORLD PEACE HAS NOT MATERIALIZED. IRAQ'S ANNEXION OF KUWAIT HAS TRIGGERED A NEW GRAVE CONFLICT. VIRTUALLY THE ENTIRE INTERNATIONAL COMMUNITY HAS OPPOSED THIS VIOLATION OF THE INTERNATIONAL PEACEFUL ORDER. VARIOUS COUNTRIES IN THE REGION AND IN OTHER PARTS OF THE WORLD ARE SERIOUSLY AFFECTED BY THE ECONOMIC REPERCUSSIONS OF THE CRISIS. DESPITE SWIFT ECONOMIC ASSISTANCE, NOT LEAST BY THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY, FURTHER ECONOMIC LOSS IS IMMINENT. THEY ARE - LIKE ALL OF US - GREATLY DEPENDENT ON AN EARLY PEACEFUL SOLUTION TO THE CONFLICT. HOSTILITIES IN THE MIDDLE EAST WOULD GRAVELY AFFECT NOT ONLY THE COUNTRIES AND PEOPLES IN THE REGION, BUT ALL OF US.

HIGHLY IMPORTANT FOR THE PRESERVATION OF PEACE IN THE GULF REGION IS THE EARLY RELEASE OF ALL FOREIGNERS STILL HELD CAPTIVE IN IRAQ AND KUWAIT. WE GERMANS ARE PLEASED AT THE ANNOUNCEMENT THAT OUR DETAINED COMPATRIOTS MAY NOW LEAVE. OUR EFFORTS HAVE, HOWEVER,

ALWAYS BEEN AIMED AT OBTAINING THE RELEASE OF ALL FOREIGN HOSTAGES. WE SHALL CONTINUE THESE EFFORTS AS FAR AS WE ARE ABLE TO. THE GOVERNMENT OF IRAQ OUGHT TO REALIZE THAT ANY FURTHER DETENTION OF FOREIGNERS CONSIDERABLY EXACERBATES THE CONFLICT AND MEANS PLAYING WITH FIRE.

AS I STATED IN THE BUNDESTAG YESTERDAY, IT IS CRUCIAL IN THIS SITUATION THAT INTERNATIONAL SOLIDARITY SHOULD NOT BE JEOPARDIZED OR ABANDONED. THIS ATTITUDE OF SOLIDARITY INCLUDES EVERYONE'S CLEAR DESIRE FOR A PEACEFUL SOLUTION. NOBODY WANTS WAR, BUT WE ALL WANT THE RESOLUTIONS OF THE UN SECURITY COUNCIL TO BE IMPLEMENTED - IN OTHER WORDS, ABOVE ALL THE UNCONDITIONAL WITHDRAWAL OF ALL IRAQI FORCES FROM KUWAIT, THE FULL RESTORATION OF ITS SOVEREIGNTY AND OF COURSE THE RELEASE OF ALL FOREIGNERS.

על הסכסוך הערבי ישראלי:

BUT THE TIME IS ALSO RIPE FOR SERIOUSLY ATTEMPTING TO FIND A SOLUTION TO THE OTHER PROBLEMS IN THE REGION. THERE WILL BE NO LASTING PEACE IN THE MIDDLE EAST UNTIL THE ARAB-ISRAELI AND LEBANON CONFLICTS ARE FINALLY RESOLVED THROUGH NEGOTIATION. THE GOAL MIGHT BE REGIONAL SECURITY STRUCTURES WHICH, AS IN EUROPE, ARE FOUNDED ON DISARMAMENT AND ARMS CONTROL, ESPECIALLY THE MUTUAL RENUNCIATION OF NUCLEAR, BIOLOGICAL AND CHEMICAL WEAPONS OF MASS DESTRUCTION, AND ON COOPERATION.

הנאום כולו נדיף.

נכון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהנט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רס), אמן, ממד, הדס, איר, איר2, כהן, כלכליתב',
רביב, מעת, הסברה, סולטן, בנצור, מצפא

סססס

אאא, חוזם: 18922

אל: רהמש/1407

מ-: בון, נר: 139, תא: 191190, זח: 1828, דח: ר, סג: בל,

בבב

בלמס/רגיל

אל: אירופה 1

מאת: השגריר - בון

נאום פרופ' ריטה זיסמוט

בנאומה לרגל יום האבל הלאומי של גרמניה, אמרה נשיאת הבונדסטאג פרופ' ריטה זיסמוט:

'רק מי שמרגיש גם אחרי ה-9 בנובמבר 1989 אבל עמוק על ה-9 בנובמבר 1938, וכל מה שבא לאחר מכן, יכול להבין מהם הסיכויים והמשימות שבפנינו. ללא איזכור אבל, נשארת שמחה ללא היסטוריה ואנסטרקטית. ללא שורשים בהיסטוריה, תהיה כל התחלה, גם אם מתקבלת בשמחה יתרה, מסוכנת ביותר.'

בהמשך היא ציטטה מהתלמוד - המסייד ביתו מחדש, ישאיר מקום קטן אחד בלתי מסוייד כדי לזכור את האבל.

ולאחר מכן - 'הרבה מהפצעים החדשים טרם הגלידו והיום, 45 שנה לאחר סיום המלחמה כואבים עדיין גם הפצעים הישנים: למעלה מ-55 מליון בני אדם מתו מידי אדם, 6 מליון יהודים נרצחו בברוטליות. מאחורי מספרים אלה עומדים בני אדם ורגשותיהם, תקוותיהם, רצונם ותוכניותיהם לחיים...'

קבוצות אוכלוסין שלמות, קבוצות דתיות ומשפחות הוגלו, עונו ונרצחו. רחוק משדה הקרב רצחו בני עמנו את בני עמם ואזרחים ממדינות אחרות שלא השתתפו במלחמה. תהומות נשמת אנוש, הפלצות האוחזת בנו בראותנו את עצמנו, מחדלינו ואשמתנו, מביאים אותנו להתאבל.'

בחטה הנטיה של רשתות הטלביזיה לשדר מקטעים אלה.

הנאום עצמו מועבר בפאקס.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, תפוצות, רביב, מעת, הסברה, ר/מרכז, ממד/בינל, e(רס), אמן

סססס

אאאא, חוזם: 17505
אל: רהמש/ 1291
מ-: המשרד, תא: 181190, זח: 1448, דח: ר, סג: סו,
בבב
57515
סודי/

אל: בון. השגריר

'בני ברית'. שלך 122.

בקש-נא מהם שלא חוזר שלא יעשו דבר. לפני ימים אחדים הושגה הבנה טובה עם
ממשלת אתיופיה לבני איחוד משפחות ואין צורך עתה בשום התערבות. אדרבה
הדבר רק יזיק. עלינו להמתין עתה פרק זמן ולראות כיצד תיושם ההבנה.

יגר

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, יגר, מאפ, הדס, איר, 1,
תפוצות, @ (רס), @ (לוברני)

סססס

אאאא, חוזם: 15969

אל: רהמש/1139

מ-: בון, נר: 119, תא: 151190, זח: 1900, דח: מ, סג: סב,

בבב

סודי ביותר/מידי

אל: סמנכ'ל הדס

מאת: השגריר בון

ח.ר.ב.

שלך 335 מ- 15.11

התרצה שנציע נקודות למכתב הנשיא?

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס

סססס

אאא, חוזם: 14864

אל: רהמש/1076

מ-: טוקיו, נר: 155, תא: 151190, זח: 1130, דח: מ, סג: סב,

בבב

סודי ביותר / מיידי לנמען בלבד ח.ר.ב

אל: חנן אלון/מקשח משהב'ט

דע: מנכל משהח, השגריר בון, סמנכל הדס (לשובו)

מאת: הדס

הנדון: שיחת נשיא המדינה עם נשיא גרמניה (11)

נשיא המדינה פירט בפני וון וויציקר את כל הנושאים שהעלה שהב' ארנס בפני הקנצלר קוהל וס/רהמ' ושהח בפני גנשר (בהתאם למסמך שהוכן עבורו). הוא ביקש ממנו להזכיר לקנצלר שנעריך מאד אם נענה בהקדם.

נשיא גרמניה הציע שנישא המדינה יכתוב לו פירוט הנושאים והוא ידאג להעביר לקוהל ויפעל לתגובה חיובית.

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס

סססס

אאא, חוזם: 14864

אל: רהמ/ש/1076

מ-: טוקיו, נר: 155, תא: 151190, זת: 1130, דח: מ, סג: סב,

בכב

סודי ביותר / מיידי לנמען בלבד ח.ר.ב

אל: חנן אלון/מקשח משהב'ט

דע: מנכל משהח, השגריר בון, סמנכל הדס (לשובו)

מאת: הדס

הנדון: שיחת נשיא המדינה עם נשיא גרמניה (11)

נשיא המדינה פירט בפני וון וויציקר את כל הנושאים שהעלה שהב' ארנס בפני הקנצלר קוהל וס/רהמ' ושהח בפני גנשר (בהתאם למסמך שהוכן עבורו). הוא ביקש ממנו להזכיר לקנצלר שנעריך מאד אם נענה בהקדם.

נשיא גרמניה הציע שנישא המדינה יכתוב לו פירוט הנושאים והוא ידאג להעביר לקוהל ויפעל לתגובה חיובית.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס

סססס

אאא, חוזם: 13252

אל: רהמ/956

מ-: בון, נר: 110, תא: 131190, זח: 2020, דח: מ, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: אירופה 1

מאת: השגריר-בון

הגירת יהודי ברה'מ לגרמניה.

קיימתי שורה של שיחות נוספות בנדון:

2) פרופ' קורט בידנקופף, ראה'מ החדש של מדינת זאכסן ובעבר מזכ"ל ה-CDU. בין שורה של נושאים, העליתי גם את הנדון והוא גילה הבנה יתירה. אם תהיה קליטה יהודית בגרמניה, היא תהיה של הלנדר ואז הנושא יידון בפורום ראה'מ הלנדר. תמיכתו בנו נראית מובטחת. בפורום זה יתמוך בנו גם יהונס ראו, ראה'מ נורדריין-וסטפאלן, עימו דיברתי עוד קודם לכן. אין לי ספק שאוכל-אם יהיה צורך, לגייס כמה ראשי ממשלה נוספים.

2. פרופ' הורסט אהמקה, SPD, סגנ' יו"ר סיעת ה-ס.פ.ד. איתו קיימתי שתי שיחות. הוא ניסה להגן על חופש הבחירה והשיחה לא היתה קלה. רק כאשר אמרתי לו שהנושא כה חיוני לנו, שלא נרתע ממתן פומבי לעמדתנו, הוא התרכך ואמר שיש למצוא דרך שתשיע רצוננו ושהם יוכלו לחיות עימה.

3. האנס גוטפריד ברנראט, SPD, יו"ר ועדת הפנים. בשלב זה- אולי השיחה החשובה ביותר עם מחוקק.

להלן רישום עיקרי השיחה עי' אבי בנימין.

הודה שהבהרנו עמדתנו שלא היתה נהירה לו די הצורך. פרסתי את משאלתנו. ברנראט גילה הבנה מלאה לעמדתנו והוסיף שנציגי הקהילה היהודית בדיסלדורף ביקשו ממנו בעת טקס לציון ליל הבדולח ב-9.11, לתאם כל צעד בנושא הגירת יהודי ברה'מ עם השגרירות. ברנראט אמר שהועדה תתכנס ביום חמישי הבא (22.11) לדיון מיוחד בנושא. לדבריו, הגיע להסכמה עם חברי הועדה מהקואליציה וה-SPD שאין להנהיג נוהל מיוחד שיאפשר להיודים כניסה לרפ'ג בנסיבות מקילות. משמעות הדבר היא שיהודי המגיע לגבולות רפ'ג ומבקש מקלט כשל רדיפה פוליטית או דתית, בקשתו תשקל. אולם 'תופעה קייב' לא תזכה לטיפול.

ברנראט הבטיח לעמוד בקשר עמנו ולהודיענו ההתפתחויות, הן ערב הדיון בוועדה והן מיד עם סיומו.

הוסיף שהוא מתואם עם יוהנס גרסטר, CDU, השותף לעמדתנו.

עד כאן

נכון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, תפוצות, גוברין, מזאר, רביב

סססס

אאא, חוזם: 13122

אל: רהמ/ש 929

מ-: בון, נר: 102, תא: 131190, ח: 1600, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מיד

אל: אירופה 1

מאת: הצירה, בון

הנדון: הגירת יהודי ברהמ'-רפג'. משיחות נפרדות עם חברי הבונדסטאג
DIETRICH WETZEL ו- ANTJE VOLLMAR מ'הירוקים'.

1. ווטצל הציג אף עמדת 'הירוקים' בדיון בבונדסטאג בנושא (ראה שלנו 235) ומפלגתו דוחפת לעמדה נוחה להגירת יהודי ברהמ' לרפ'ג, גם בפרלמנטים של ה-לאנדר.

2. ווטצל בדעה שעל רפג' לקלוט עשרת אלפים יהודים מברהמ' בשנים הקרובות וכי יש לעשות זאת בתיאום עם ה-לאנדר ועל ממ'רפ'ג להקים קרן לקליטתם בסך 60 מיליון מר'ג. הוא חושב שיש להחליט על מכסות להיתרי הגירה יהודית לרפ'ג. אם כי לו אישית יש הכנות פסיכולוגיות להשתמש במושג 'מכסות' לגבי יהודים. הבקשות המתקבלות בקונסוליות הגרמניות יטופלו לפי סדר תאריך הגשתן.

3. הצגתי עמדתנו אצל כל אחד משני חברי הבונדסטאג ודיברתי על שעת חסד היסטורית שנפלה בחלקנו עם היפתח שערי ברהמ'. שנית לא תהיה הזדמנות לאוכלוסיה יהודית במימדים כאלה להגר לישראל. הצגתי זאת במונחים של RAISON D'ETRE של ישראל. לפתיחת שערי רפ'ג בפני מהגרים אלה יהיה אפקט של כדור שלג ובשנית נחזה בתופעת הנשירה, דוגמת וינה. מכסת העשרת אלפים תיפרץ מסיבות איחוד משפחות ואחרות. הצבעתי על אפשרות לבעיות קליטה חמורות.

4. שני בני שיחי התרשמו מהטיעון שמדובר בהזדמנות לישראל שהיא בלתי - חוזרת ובעלת מימדים הסטוריים.

5. ווטצל הקשיב בתשומת לב רבה. סיכם שהוא מבין עמדתנו אך אינו יכול לוותר על עמדתם העקרונית שאל לה לרפ'ג לסגור שעריה דוקא בפני יהודים. היות ומפלגתו באופוזיציה הוא צופה שתביעתם לא תתקבל והוא מעריך שממ'רפ'ג תחליט לקלוט חמשת אלפים יהודים במהלך 3 השנים הבאות.

6. הצעתי שבמקום קרן לקליטה ברפ'ג יסייעו בכסף לישראל, במסגרת ההתחשבות שעדיין צריכה להיערך בין שתי המדינות על רקע הצטרפות גרמ'ז לרפ'ג. ווטצל תומך בכך. כמו כן המליץ שניזהר בפומבי באופן פנייתנו לרפ'ג בנושא הגירת יהודים, שכן לציבור יקשה לקבל התערבות זו העלולה גם להיראות ככניעת ממ'רפ'ג לתכתיב ישראלי.

מרים שמרת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
מזאר, תפוצות

סססס

אאא, חוזם: 12242
אל: רהמש/892
מ:-טוקיו, נר: 132, תא: 131190, זח: 1400, דח: מ, סג: שמ,
בבב
9,382273

שמור/מייד

אל: המנכל, מנהל אירופה 1

דע: השגריר בון

מאת: הדס

הנדון: פגישת נשיא המדינה עם נשיא גרמניה

נשיא המדינה ורעייתו היו (11) אורחיהם של הנשיא וון וויציקר ורעייתו לארוחת ערב.

להלן מפי נשיא המדינה:

1. ביקור גורבצ'וב בגרמניה:

הנשיא הגרמני הגיע לטוקיו מבון לאחר פגישות עם גורבצ'וב ושברנדזה. הוא סיפר בתחילת השיחה כי להפתעתם המוחלטת, שני הנושאים הראשונים שגורבצ'וב העלה היו עתידם של החיילים הסובייטים במזרח גרמניה ועתיד ההנהגה הקומוניסטית המזרח-גרמנית, למשל עתידו של הונקר.

הוא סיפר עוד כי הם (ראשי גרמניה) הופתעו לגמרי מהדאגה הזאת המכרסמת בראשו של המנהיג הסובייטי.

וון וויציקר תיאר את מצבם של החיילים הסובייטים בגרמניה כתמונה טרגית. השנאה התהומית של האוכלוסיה המזרח-גרמנית כלפי החיילים הרוסים, הפכה ליחס של תמלה ורחמנות. הנשיא הגרמני תיאר את גורבצ'וב כאיש מאד מודאג שמידת הפופולריות שלו כחול משתווה רק עם מידת חוסר הפופולריות בארצו הוא. ככל שהוא מתבלט מחוץ לארצו וזוכה למחמאות כולל למשל פרס נובל, כן מתעוררת תגובה שלילית כלפיו בברהמ'. גורבצ'וב ער מאד לעובדה זו.

וון וויציקר הוסיף בחיך כי גורבצ'וב למד לרסן את רעייתו ראיסה שהפעם הפריעה להם פחות מבעבר.

בנוגע למפרץ, הרגיש מדברי שברנדזה שהמנהיגים הסובייטים לא השתכנעו לגמרי מבייקר וההתרשמות הגרמנית היא כי עדיין קיימים חילוקי דעות בין ארהב לברהמ' בנדון.

2. איחוד גרמניה

הנשיא וון וויציקר תיאר בפרוטרוט את תהליך הקמת האיחוד. הוא רואה בעיות רבות אחרי הבחירות בעיקר בנוגע לאיחוד שורה של תפקידים ובכלל זה ראשות הבונדסטג. בחירת יור' הבונדסטג הפכה לשנויה במחלוקת. לקנצלר קוהל דעות מאד נחרצות בנדון.

3. נשיא המדינה העלה השלכות האיחוד מבחינתה של ישראל. הוא עמד תחילה על הצורך הדחוף לטפל בבעיית החנוך ובייחוד של הנוער במזרח גרמניה. אוכלוסיה של כ-17 מיליון איש חיה במשך למעלה מ-50 שנה תחת שני משטרים טוטליטריים - הנאצי והקומוניסטי, אנטישמיים ואנטי-ישראליים.

חייבים לעשות איפוא פעולה מאד יסודית לעקור נגע השנאה כלפינו מקרב הציבור והנוער במזרח גרמניה.

וון וויציקר הסכים ואמר כי ידאג שייעשה משהו בנושא. לדעתו זו לא תהיה מלאכה קשה.

4. מזרח גרמניה - בעיות הפיצויים והרכוש היהודי

נשיא המדינה העלה את שני הנושאים והצורך בשיחות להשיג פתרון משביע רצון. הסביר הרקע לכך שנמנעו עד עכשיו מהעלאתם במישור הפומבי לאחר ההבנה בין סגן רהמ' ושהח לבין שהח גנשר.

הנשיא וון וויציקר הגיב באהדה וביקש לקבל מסמך מהנשיא שיכלול תביעותינו כדי שיפעל לקידומן.

5. ביקור של נשיא גרמניה בארץ

וון וויציקר הזכיר את שורת הקונצרטים שדניאל ברנבאוס מארגן לטובת מפעלי צדקה בחסות שני הנשיאים ואשר יתקיימו בברלין, בדרסדן ובתא'. הוא חושב לבוא ארצה ליום ומחצה בביקור פרטי, לא רשמי, לרגל הופעת תזמורת גרמנית בארץ (בפברואר?). שאל אם אין התנגדות לכך. נשיא המדינה השיב לו כי נשמח לארחו. הפרטים יתואמו בצינורות הדיפלומטיים.

6. יחס הזוג וון וויציקר

במשך כל הטקסים והאירועים הפגינו בני הזוג כלפי הנשיא וגב' הרצוג יחס חם ביותר. הם עשו מאמץ להופיע אתם ולשוחח אתם כדי להראות הידידות ביניהם.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
מזאר, כהן, תפוצות, ר/מרכז, ממד, @ (רס),
אמן, בנצור, @ (לשכתהנשיא)

סססס

אאא, חוזם: 11799

אל: רהמש/828

מ-: בון, נר: 92, תא: 121190, זח: 1800, דח: ר, סג: שמ,

בבב

אירופה 1

דע הסברה מע'ת

ביקור במזרח של גרמניה .

לאחר שובי מסדרת פגישות במזרח ברלין, דרזדן לייפציג והאלה, להלן מספר נקודות שחזרו ועלו בכל הפגישות עם פוליטיקאים מקומיים, עתונאים יהודים ואחרים.

1. סף הידיעות על היהדות, הציונות, תולדות הסכסוך ומדינת ישראל נמוך ביותר. מתאמת ההנחה שצפויה לנו בתחום זה עבודה רבה .

2. כל בני שיחי העלו ביוזמתם את הצורך לכפר על חטא כפול: העדר התמודדות אמיתית עם העבר הנאצי של גרמניה ועם מורכבות יחס הגרמנים יהודים ו-40 שנה של מדיניות קיצונית עוינת כלפי מדינת ישראל. הפתיחות והנכונות למגעים עמנו בכל התחומים-גדולה.

3. מעבר לקשיים של תשתית תועים אזרחי גרמ'ז לשעבר מן האיש ברחוב ועד למנהיגות העירונית והמדינתית במבוך הדמוקרטי. גם למקבלי ההחלטות מביניהם לא נהירה עדיין מערכת החוקים והערכים החדשה במסגרתה עליהם לתפקד ונראה כי צפויים קשיים לא מעטים עד שיתאזן המצב בין שני חלקי גרמניה .

4. בשטח דומה יותר תהליך האיחוד לסיפוח. בפוליטיקה בכלכלה ובעתונות משתלטים המערב גרמניים על 'אחיהם הקטנים' במזרח ביהירות ובחוסר התחשבות עובדה היוצרת אצל המסופחים רגשי מרירות עזים . חלק מבני שיחי צופים בענין זה פיצוץ בעתיד הלא רחוק.

שיר און .

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, כהן, תפוצות, רביב, מעת, הסברה, ר/מרכז, ממד, e(רס), אמן

סססס

אאאא, חוזם: 9915

אל: רהמש/ 727

מ-: בון, נר: 79, תא: 101190, זח: 1300, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: אירופה 1

מאת: השגריר-בון

הגירת יהודי ברה'מ לגרמניה- שיחה עם מנכ"ל משרד הפנים הרפ"ג, דר' נויזל

בהיות שר הפנים הפדרלי מאושפז עדיין, עקב נסיון ההתנקשות בחייו מנוהל המשרד ע"י דר' נויזל. נויזל הודה לי בלבביות על הקשר שיצרתי בין ביה"ח האוניברסיטאי בפרייבורג, בו נותח שויבלה, לבין הנאירוכירורג מתל-השומר, פרופ' שקד. עצותיו היו מועילות. הצעתי סיוענו גם בשלב השיקום ונויזל יברר הנחיצות ויודיעני. סיפר על השיפור במצבו של שויבלה בפירוט רב, ושלא לפרסום- אמר ששויבלה ישתתף, בכסא גלגלים אמנם, בישיבת הקבינט ב-22 לנובמבר. עפ"י סיכום עם הקנצלר, שויבלה ישוב אחר הבחירות להיות שר הפנים ולא כפי שתוכנן לפני הפציעה, ראש סיעת CDU/ CSU. תפקיד ראש הסיעה מצריך מאמץ ששויבלה,

בינתיים, מתקשה לעמוד בו. עפ"י זהות המתמנה לראש הסיעה, ניתן יהיה לדעת אם זה פתרון ארעי (דרגר) או פתרון לטווח ארוך כדוגמת זייטס.

לאחר מכן עברה השיחה לנדון. סיפר שהנושא עבר שורה של גלגולים כולל איזכור המכסות החל מ-3000 במשך 5 שנים, דרך 5000 בפרק זמן דומה ועד סדר גודל עליו הם חושבים היום, של 2500 לשנה במשך מספר שנים. הוא דיבר על קשיי הקליטה של 350,000 מהגרים ממוצא גרמני שיבואו ממזא"ר ועוד 200,000 מבקשי מקלט (אזילנטיים). למהגרים ממוצא גרמני כמוכרן זכות קדימה. אזילנטיים אלה משוכנים באולמי התעמלות ואין להעלות על הדעת שהמהגרים היהודים ישוכנו בתנאים כאלה. כיון שלממשלה הפדרלית אין שטחים היא חייבת בתיאום עם ממשלות ה-לנדר. הממשלה הפדרלית מתכוונת להקצות משאבים ללנדר כדי לסייע בקליטת היהודים. הם גם חשבו על דרך למיון הבקשות- הדבר ייעשה בשיתוף הקהילות היהודיות בלנדר.

בדברו על שיחותיו עם הסיעות, סיפר שמדיניותו המגבילה התקבלה בהבנה. החריג היו הירוקים, שויכוח זה זיכה אותם בכותרות.

כאן אני פתחתי בהצגת תפישתנו. עשיתי זאת לפי הקוים שהצעתי לאגרת שה'ח אל גנשר (מברקנו 19, למעט הנקודה האמריקאית) והוספתי שיהדות ברה'מ הינה המאגר היהודי האחרון ממנו נשאב העליה החיונית. אמרתי שאני מבין הדילמה המוסרית והמעשית - הנובעת מלחצים- כאחת. הדגשתי שהעליה בנפשנו. סיפרתי לו על שיחתי הבוקר עם גלינסקי, שאולי תפחית לחציו. אמרתי שאני מוכן לפעולות נוספות להפחתת הלחצים, הצירה והח"מ כבר דיברנו עם כמה חברי בונדסטאג (הוא חייך ואמר שהרגיש בכך) וגם אשוחח עם צמרת משרדים רלבנטיים אחרים. המלצתי שממרפ"ג תפנה המשאבים שבדעתה להקצות לקליטת המהגרים היהודים ברפ"ג, לקליטתם בישראל. בכך היא תגלה רגישות לצרכי המהגרים ולצרכי ישראל. לאחר הצגת דברי, אמר שהוא קרוב עתה לתפישתנו הרבה יותר מאשר קודם לכן אך הוא עדיין בדילמה בין מחוייבות גרמניה לישראל, לבין לחצי הקהילות. הוא סבור שיש תוקף מוסרי לעמדתנו, לפיה אנו מצפים שמהגרים יהודים יתנו ראשית "הזדמנות" למולדתם. טענה זו גם תסבר האוזן הגרמנית. הוא הצביע על שולחנו ואמר ששם מונחת עתה שורה של מכתבים המיועדים להכין קליטת 2500 מהגרים יהודים לשנה לפי

FLUECHTLINGKONTINGENTGESETZ

(עפ"י חוק זה נקלטו 30,000 BOAT PEOPLE וייטנאמיים).

לאחר ששמע דברי, לא חוזר, לא יחתום על מכתבים אלה אלא יעשה "פעולות פוליטיות" נוספות. הערתי שבשנוע הכא אשוחח גם עם יו"ר ועדת הפנים

ברנראט, שועדתו אמורה לדון בסוגיה לקראת סוף החודש. אמרתי לנויזל שהוא רשאי עתה להסתמך על פנייתי הרשמית אליו ושעמדתה הנחרצת של ישראל ודאי תהיה לו לעזר. השיב שאכן כך. באמצע דצמבר תתכנס ועדת שרי הפנים של ה-לנדר ועד אז רוצה נויזל לפעול ברוח טיעוני.

בעת שליווה אותי למעלית, סיפר ששר הפנים הצרפתי הביע בשיחה סגורה את החרדה שתהליכי הדיסאינטגרציה, מצוקה ורעב בכרה'מ יכולים להביא לנהירה המונית של 10-20 מליון בני אדם רעבים שישטפו את מערב אירופה. אם 'חלום זוועה' זה יתממש, ישתנו כמובן, כל המוסכמות שבשיחתנו.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, תפוצות,
גוברין, מזאר 1

סססס

אאא, חוזם: 9387

אל: רהמש/649

מ-: רומא, נר: 70, תא: 091190, חז: 1304, דח: מ, סג: כל,

כבב

בלמס/רגיל

אל: כנסיות אירופה 1 תפוצות

דע: שג בון

מאת: רומא

הנדון: ותיקאן - גרמניה

השגריר החדש של גרמניה בפני הותיקאן הגיש כתב האמנתו לאפיפיור יוחנן פאולוס השני בנאומו אמר בין היתר - המשכנתא הכבדה של GENOCIDE של העם היהודי חייבת להוות עבור כל הנוצרים אזהרה מתמדת על מנת להתגבר על כל צורה של אנטישמיות ועל ידי כך להקים קשר חדש עם הברית הישנה אחינו. אנו מעבירים בדיף הנוסח המלא בגרמנית, העיתונות הקאתולית מכתירה הידיעות בכותרות כמו - האפיפיור - גרמניה החדשה לא יכולה לשכוח השואה היהודית-.

שוהם

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, כנסיות, הדס, איר, רביב, מעת, הסברה, תפוצות

סססס

אאא, חוזם: 9629

אל: רהמש/708

מ-: בון, נר: 68, תא: 091190, זח: 1800, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: אירופה 1

מאת: השגריר - בון

הגירת יהדות ברה"מ לגרמניה

דיברתי עם היינץ גלינסקי. אמרתי לו שאני יודע שבלבו הוא קרוב לעמדה הישראלית ורק לחצים מביאים אותו לכך שיציג עמדה הדורשת אפשרות הגירה ליהודי ברה"מ לגרמניה. גלינסקי אישר שאכן כך.

מכאן חזרתי על מניעינו ואמרתי שעד כה הקפדתי על שמירת פרופיל נמוך בהצגת עמדתנו - עתה, לפי הנחיית שה"ח, אני מצווה להעלות פרופיל זה ואני מתכוון להציג עמדתנו הנחרצת במישורים הגבוהים ביותר. הוספתי שאין לי עניין, וודאי גם לא לו, להציג בפומבי מחלוקת בין המדינה היהודית לקהילות היהודיות בגרמניה. אני מציע, לכן, שהוא ינמיך הפרופיל בהצגת עמדתו ואילו אני אשתדל להמעיט ככל שניתן מתן פומבי לעמדתנו. גלינסקי קיבל הצעתי ואני מקווה שיעמוד בדיבורו.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, תפוצות

סססס

אאאא, חוזם: 6128
אל: רהמש/434
מ-: המשרד, תא: 071190, זח: 1042, חב: סג: סו,
בבב
11453
סודי/ בהול
גרמ 10301

אל: בון - השגריר

הנדון: קליטת יהודים מבריה'מ. שלך נר 19

שלך הצטלב עם שלנו נר 77.

1) אנא בקש לפגוש את גנשר כדי 'למסור לו מסר בע'פ מסגן רוה'מ ושה'ח'.
תוכל להשתמש בנימוקים שבמברקנו ואלה שפרטת בהצעתך לאגרת חוץ מהנימוק
הנוגע לנסיון ההגירה לארה'ב.

2. במקביל רצוי שתפגש עם עם אישים אחרים שביכולתם להשפיע לבלום תהליך
הקליטה.

3. בהתאם לתוצאות שיחותיך ולאחר שתשמע בגינה צעדים שבדעתם לנקוט נשקול
ייחד אם יש מקום לפניה בכתב של השר לגנשר.

סמנכ'ל הדס

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, תפוצות,
גוברין, מזאר 1

סססס

אאא, חוזם: 4724
אל: רהמש/324
מ-: בטחון, נר: 141, תא: 061190, זח: 1100, דח: ב, סג: סו,
בבב
בהול/סודי

אל: שירן-וושנינגטון, שנהר-ניו-יורק

דע: אירופה 1

מאת: שרה פרנקל - נתיב

618 צא-62, נ-11

לקראת הפגישה של בני ברית עם השגריר הגרמני כדאי לחזור ולהדגיש:
1. יהודי העולם לא 'יהפכו עולמות' אמ גרמניה תקבע קריטריונים שיקשו על הגירת סובייטים לתחומה.

2. אמ לא ינהגו כך עלולים המספרים הקטנים יחסית לתפוח ככדור שלג שלא יהיה ניתן לעצרו.

3. מדינת ישראל פתוחה לכל יהודי במצוקה - כלומר, יש מדינת יעד שבה המ הופכים לאזרחים שווי זכויות.

4. ישראל תראה את פתיחת שערי גרמניה כנסיון לסייע לאשפ בתעמולתו שעל מדינות אירופה לפתוח שעריהן ליהודי בריה"מ, כשהמניע האמיתי הוא לפגוע בהתעצמותה של המדינה היהודית.

5. מפלגת הירוקים בגרמניה לוחצת על הבונדסטאג ועל הממשלה לקלוט יהודים, משרתת למעשה אינטרסים של אשפ (הדבר ידוע) ועל כן חובת הממשלה הגרמנית להיות מודעת לכך שהפעילות 'ההומנית' כביכול איננה אלא עוד ניסיון לפגוע בישראל.

מבקשת שתשוחחו מיידית עם הנציגים של בני ברית שישתתפו בפגישה. אגב, יש סברה כי גם מניעיו של גלינסקי נשיא הקהילה היהודית בגרמניה הלוחצ על הממשלה להכניס יהודים סובייטים 'כדי לחדש ולהחיות את הקהילות היהודיות בגרמניה', אינם הומניים אלא נובעים מהחשש לאבדן הכנסות ותקציבים ממסלתיים (לבתי אבות וכו').

לידיעתכם: משרד החוץ מטפל בנושא ברמה בילאטראלית. הנחיה: ברור שיש לפעול בנושא באפיק של 'דיפלומטיה שקטה'. נא לעדכן השגריר והקונס'ל.

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין, מזאר, תפוצות, בנצור, מצפא

סססס

אאא, חוזם: 3775
אל: רהמש/252
מ-: המשרד, תא: 051190, חז: 1520, מ: סג: סב,
בבב
10968
סודי ביותר/מידי
גרמ 35101
ח.ר.ב.

אל: בון - השגריר

הנדון: הגירת יהודי בריה'מ לגרמניה.

הסימנים המתרכים בדבר נכונות לקלוט יהודים בגרמניה מעוררים הדים שליליים ביותר בישראל ובתפוצות.

1. מבקשים שתפנה לגורמים בממשל הגרמני בדרג גבוה ובכלל זה לגנשר במאמץ לבלום מגמה זו. הבהרנא בשיחותיך הנקודות הבאות:
(א) עמדתנו הידועה לגבי הבטחת הגעתם של עולי בריה'מ למולדת האבות.
(ב) הצורך לעצור את מגמת הגירתם לגרמניה עוד בשלביה המוקדמים.
(ג) גרמניה מכינה בודאי שהמדובר באינטרס חיוני של ישראל וכל עידוד להטות עולים יפגע באינטרס זה.
(ד) ודאי יש בידם אמצעים לעצור התהליך וברצון נשמע על כוונותיהם.

2. על אף עמדתו הידועה של גלינסקי מבקשים שתבהיר באזניו כרוורת שעידודו ותמיכתו בהגירה הנ'ל עלולה להביא במהרה להתנגשות וקרע פומכי בינו לבין הצבוריות הישראלית ומנהיגותה מחד והממסד היהודי בתפוצות מאידך. אנו מבקשים בכל לשון של בקשה שבנושא מרכזי זה ימנע הוא וחבריו להנהגה מהצהרות ופעולות ומוטב שיניח הטפול בנושא לנציגי ישראל.

מנהל אירופה 1 - תפוצות

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, תפוצות

סססס

אאא, חוזם: 6059

אל: רהמש/423

מ-: בון, נר: 19, תא: 051190, חז: 1800, דח: ב, סג: שמ,

בבב

שמור/בהול לבוקר

אל: שר החוץ

דע: סמנכל הדס, אירופה 1

מאת השגריר/בון

קליטת יהודים מכרה'מ עי גרמניה

נושא זה עולה בשבועות האחרונים מדי פעם בציבוריות הגרמנית. עוד בהיות גרמ'ז מדינה עצמאית, הגיעו לשם כ-600 יהודים סוביטים. מאז עולה וגואה הויכוח וכן מספר היהודים מבקשי האשרה.

מנכ'ל משה'ח הגרמני הזכיר שלקונסוליה שלהם בקייב הגיעו עשרת אלפים בקשות לאשרה מיהודים.

כבוד השר, אין לי ספק שזה תחילתו של תהליך העלול להתפתח למימדים שיהיו דומים לנשירה היהודית מוינה לארה'ב. רפ'ג, שקלטה מאות אלפי מהגרים מהמזרח ואשר בה מצוקת דיור ואבטלה, לא ששה כמובן לקלוט המהגרים היהודים אך מצפונם ולחץ של הקהילה היהודית בגרמניה ושל יהדות ארה'ב מביא אותה להרגיש אי נוחות רבה.

הנושא נדון כבר בבונדסטאג והועבר לועדת הפנים. כן הוא נדון בטלביזיה ובעתונות.

הבעתי דעתנו השלילית בפני שלטונות גרמניה על נכונתה לפתוח שעריה בפני יהודי בריה'מ אך נמנעתי מויכוח ציבורי.

דומני שהגענו עתה לפרשת דרכים בה עלינו להחליט אם אנו מוכנים להתעמת חזיתית עם תופעה זו.

אני ממליץ שנעשה זאת ובדרכים הבאות:

א- שדר שלך לשה'ח גנשר - הנוסח מוצע להלן

ב- הנחיה לשגרירות זו להעלות פרופיל ההתנגדות

ג- פעולתנו בארהב למען מניעת לחץ יהודי-אמריקאי על ממרפ'ג שתפתח שעריה בפני יהודים סוביטים.

הצעת נוסח האגרת:

אל: שהח גנשר

עמיתי היקר,

בין הבעיות הרבות שגרמניה המאוחדת עוסקת בהן, נמצאת סוגית הגירתם של יהודים רוסיים לגרמניה.

כידיד ישראל העוקב זה עשרות שנים אחר האפוס הסינגולארי בהיסטוריה האנושית, של חזרת העם היהודי למולדתו הקדומה, אתה יודע, כמובן שמדינת ישראל לא הוקמה בשנת 1948 רק עבור שש מאות אלף היהודים שחיו אז במנדט הבריטי.

במגילת העצמאות שלנו קבענו שמדינת ישראל תהיה פתוחה לעליה ולקיבוץ גלויות. עליה זו, הגורלית לקיומנו, תאפשר לנו לעבור את נקודת המסה הקריטית של חישול הנוכחות היהודית הסוברנית במזהה.

בארבע השנים הקרובות יגיעו לישראל כמליון עולים מברה"מ. עם כל הקושי שבקליטתם, יהיה זה, לצד אבטחת קיומנו, האתגר הגדול של מדינת ישראל. חיוני לישראל שעליה זו תגיע לישראל הכמהה לקלטם. אם יש ביניהם כאלה המעדיפים יעד הגירה אחר, יוכלו לעשות זאת לאחר שחוו את מולדתם החדשה-ישנה.

נסיון ההגירה של היהודים הסובייטים לארה"ב מלמד שיש לו אפקט של "כדור שלג", כל מהגר המגיע מושך אחריו מספר רב של קרובים וידידים. לכן, עשרת אלפים בקשות ההגירה הנמצאות ברגע זה בפניכם הן רק חלוץ למספר רב ועצום שיבוא בעקבותיו.

מר גנשר היקר, יהודים אלה, מקומם בישראל שהיא ביתם אשר הוקם לצורך זה. בית זה רק יתעצם מהצטרפותם אלינו. מאידך, הגירתם לגרמניה-תחלישנו. כידיד ישראל, אני יודע שאינך רוצה בכך. עזור לנו, לכן להבטיח שיהודים אלה, היוצאים את ברה"מ יגיעו קודם כל לישראל.

אם ממשלתך תוכל לסייע לשיקומם בישראל ודאי גם יפחת מספר המתדפקים על שערי מדינתך.

שלך

דוד לוי

עד כאן

נבון

תפוצה: @ (רהמ), שהח, סשהח, ממנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין, מזאר, תפוצות

סססס

אאאא, חוזם: 3773
אל: רהמש/250
מ-: המשרד, תא: 051190, זח: 1517, דח: מ, סג: סו,
בבב
סודי/מידי
גרמ 35101

אל: בון - השגריר

הנדון: יהודי בריה'מ לגרמניה

לאור התבטאות הירוקים בבונדסטאג ולמען הסר ספק (ראה ציטוט ב'ווישינגטון פוסט' מה-25.10 מפי דיפלומט ישראלי בבון) לגבי עמדתנו בסוגיה זו מצאנא הזדמנות מתאימה להתבטאות פומבית באופן שתבהיר עמדתנו ותביע תקוותנו שממרפ'ג תתמודד באירוע הסטורי זה. זאת גם על מנת להקל על שלטונות רפ'ג לפעול בכיוון הרצוי לנו.

מנהל אירופה 1

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, תפוצות,
גוברין, מזאר

סססס

אאאא, חוזם: 3050
אל: רהמש/212
מ-: בטחון, נר: 81, תא: 041190, זח: 1600, דח: מ, סג: שמ,
בבב
מידי/שמור

אל: שנהר - ניו יורק, שירן- וושינגטון
דע: אירופה 1, מזא'ר - משה'ח - ירושלים
מאת: שרה פרנקל - נתיב

614 נ-11

הנדון: הגירת יהודים לגרמניה

דיונים קדחתניים לגבי הגירת יהודים רוסים לגרמניה מתנהלים בבונדסטאג
בבון.
סיעת הירוקים דורשת פתיחת שערים מטעמים הומניטריים והיסטוריים, והממשלה
דוחה לפי שעה את הלחצים. מעדיפים כניסה מבוקרת. בשגרירות במוסקבה יש
עשרת אלפים פניות וברור שאם תאושר כניסתם יהווה הדבר פתח לכדור-שלג שלא
יהיה ניתן לעצרו. בממשל מבינים האינטרסים של ישראל - אך יש לחצים גם של
הקהילה היהודית.

דומני שה- W.J.C חייב משהו לפעול בנידון באופן שקט הן אצל ראשי הקהילה
והן אצל הגרמנים.

כדאי שיחוו דעה שלילית בפני השגריר הגרמני בווינגטון (ראה פעילות בני -
ברית).

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
מזאר, תפוצות

סססס

אאאא, חוזם: 1980

אל: רהמש/123

מ-: המשרד, תא: 021190, זח: 1540, דח: ר, סג: בל,

בבב

בלמס/רגיל

השגריר בון

דאג נא להעברה ללשכת הקנצלר את תשובת רה'מ שמיר לקנצלר קוהל
לברכתו ליום ההולדת ה-75.

לשכת רהמ

SEINER EXZELLENZ
DEM PREMIERMINISTER
DES STAATES ISRAEL
HERRN YITZHAK SHAMIR

SEHR GEEHRTER HERR PREMIERMINISTER,

ZUR VOLLENDUNG IHRES 75. LEBENSJAHRES UBERMITTLE ICH
IHNEN - AUCH IM NAMEN DER VON MIR GEFUHRTEN BUNDESREGIERUNG
- MEINE HERZLICHEN GLUCKWUNSCH.

FUR IHRE WEITERE ARBEIT WUNSCH ICH IHNEN SCHAFFENSKRAFT,
GESUDBHEIT UND WOHLERGEHEN.

MIT FREUNDLICHEN GRUBEN

HELMUT KOHL
BUNDESKANZLER DER
BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

COURTESY TRANSLATION

HIS EXCELLENCY
THE PRIME MINISTER
OF THE STATE OF ISRAEL
MR. YITZHAK SHAMIR

JERUSALEM

DEAR MR. PRIME MINISTER

ON THE OCCAION OF YOUR 75TH BIRTHDAY I CONVEY TO YOU MY AND
MY GOVERNMENTS CORDIAL CONGRATULATIONS.

I WISH YOU HEALTH AND HAPPINESS AS WELL AS CREATIVITY IN
YOUR WORK.

YOURS SINCERELY
HELMUT KOHL
FEDERAL CHANCELLOR OF THE
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY

OCTOBER 29, 1990
5-2(7)

DEAR CHANCELLOR KOHL,

I WAS TOUCHED BY THE MESSAGE OF CONGRATULATIONS ON THE OCCASION
OF MY 75TH. BIRTHDAY WHICH YOU AND YUOR GOVRNMENT CONVEYED TO ME.

THERE IS ON TIME TO CELEBRATE EVEN THIS MILESTONE. WE MUST PRESS
ON ENERGETICALLY IN OUR CONSTANT SEARCH FOR PEACE AND SECURITY,
AND OUR URGENT TASK OF ABSORBING AND INTEGRATING THE LARGE WAVE
OF IMMIGRATION REACHING OUR COUNTRY FROM THE SOVIET UNION,
ETHIOPIA AND OTHER LANDS.

I APPRECIATE YOUR FRIENDSHIP, AND LOOK FORWARD TO OUR CONTINUED
COOPERATION.

SINCERELY
YITZHAK SHAMIR

HIS EXCELLENCY
CHANCELLOR HELMUT KOHL
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY

לשכת רוה'מ

תפוצה: @ (רהמ)

סססס

אאא, חוזם: 336

אל: רהמש/21

מ-: פרטוריה, נר: 1, תא: 011190, זח: 1000, דח: מ, סג: סו,

בבב

סודי/מיידי

אל: יועץ השר התפוצות

לידיעת: סמנכ'ל אפסו'ק

מאת: פרטוריה - השגריר

סימון המתבר: 251.1.5

הנדון: הגירה לגרמניה - יהדות בריה'מ

נפגישת עדכון שיגרתית עם DR. STABREIT השגריר הגרמני, למדתי ממנו כי גרמניה פותחת שעריה לכל יהודי מבריה'מ שירצה להגר אליה.

לשאלתי לפשר ההחלטה המיוחדת (נתקבלה בממשלה) כאשר יש להם בעיות עם האוכלוסיה המזרח גרמנית, נעניתי כי החליטו לבנות מחדש את המרכיב היהודי באוכלוסיה הגרמנית.

האיש מקורב מאד לשרים בממשלתו ומכאן אמינות האינפורמציה.

גוב-ארי

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, מאפ, 2, איר, 1,
תפוצות, גוברין, מזאר 1

סססס

אאא, חוזם: 26135

אל: רהמש/1683

מ-: המשרד, תא: 311090, חז: 1338, חמ: סג: שמ,

בבב

10288

שמור/מיד

גרמ 351.01

אל: בון - השגריר

הנדון: קליטת יהודי בריה'מ בגרמניה

ריכטר התקשר אלי ושאל באשר להתייחסותנו לסוגיה הנ'ל. הוסיף כי שאלתו נובעת מרצון שגרירותם להעביר נאמנה לבון התחושות בישראל ולבקש מבון העובדות שכן אין הם מעודכנים לגבי הצהרתו של ופנשמידט וכוונת ממשלתם.

ציינתי התרשמותי שהידיעה בדבר נכונות לקליטת 5,000 יהודים מעוררת כאן דאגה מסוימת ובמיוחד משום שלא ניתן לדעת מראש השלכותיה לגבי היקף גל הנהירה לגרמניה בעתיד. הוספתי כי בשל הדאגה יתקיים אצלנו בקרוב דיון בנושא. לרקע הזכרתי כי הנושא עלה מצדנו לפחות פעמיים בשיחות עם גורמים במשרד החוץ הגרמני. בפעם הראשונה עוד לפני שגרמ'ז שבקה חיים. אז הושב לשגרירנו ע'י סודהוף כי תקנת ההגירה הגרמ'זית לא תאומץ ע'י ממרפ'ג. בפעם השניה לפני מספר ימים (ריכטר לא היה מעודכן), התרשמתי כי הנימה בדברי סודהוף היתה שונה היות ומצא לנכון להדגיש האילוצים הידועים שבהם פועלת ממשלתו דהיינו אי יכולתה להופיע כסוגרת הרמטית שעריה בפני יהודים.

נידבתי התרשמותי לפיה ממישראל והממשלה הפדרלית פועלות מתוך אינטרסים משותפים אם כי מסיבות שונות בעוד שהקהילות היהודיות יחד עם רשויות מקומיות חושבות כנראה אחרת. ריכטר הגיב באורח פרטי כי גם לדעתו זו הבעיה והוסיף כי מהיכרות שטחית מהחומר נראה לו שהמרכיב היהודי-ציוני במניעי יציאת יהודי בריה'מ אינו מגובש ושביסוד יציאתם עומדים הפחד מאנטישמיות והקשיים הכלכליים. בעוד שעם הגיעם לישראל המטען היהודי-ציוני מתגבש אצלם באורח טבעי הרי שבגרמניה מירב הסיכויים שיטמעו בחברת הגולים הרוסיים ולמעשה לא יתרמו כלל להחייאתם של החיים היהודיים במסגרת הקהילות היהודיות.

ציינתי כי מבלי להיכנס להיבט הביטורלי הרי שעמדת ישראל בענין קליטת עליה ידועה וכי זו משמשת RAISON D'ETRE להקמתה. אף יהודי בעולם העוזב מקום מושבו לא יכול לטעון בכנות כי הוא פליט או נרדף ללא מולדת.

ריכטר הודה על ההסברים והביע רצון השגרירות לסייע בהמשך המגעים בין משרדי החוץ בנדון. הוסיף כי הם התאפיינו עד כה בנכונות לתאם עמדות ולפתור את מכלול הבעיה הסבוכה לשניעות רצונם של שני הצדדים.

אירופה 1

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, גוברין, מזאר, 1, תפוצות

סססס

אאא, חוזם: 27106

אל: רהמש/1723

מ:- בון, נר: 235, תא: 311090, חז: 1930, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מיד

אל: אירופה 1

דע: תפוצות, מזא'ר 1

מאת: שג' בון

הגירת יהודי ברה'מ לגרמניה

א. היום התקיים דיון נוסף בבונדסטאג בנדון, עפ'י בקשת סיעת הירוקים. חבר הבונדסטאג WETZEL מהירוקים, קרא לממשלת גרמניה לפתוח את שעריה בפני עשרות אלפי היהודים הסובייטים המעוניינים להגר לגרמניה. קריאתו זו מבוססת על חטאי העבר ועל העדר נקיטת עמדה פומבית של שגרירות ישראל, המתנגדת להגירה כזו, כמו גם על אי התנגדות לכך מצד הקהילה היהודית הגרמנית.

ב. חברי הבונדסטאג גרסטר ודר' הירש וכן מזכיר המדינה וופנשמידט (WAFFENSCHMIDT) הצליחו להעביר את הנושא לוועדת פנים, בניגוד לרצון הירוקים, וניסו בדיון להבהיר עמדת הממשלה.

ג. גרסטר שלל את האפשרות של הגירה בלתי מבוקרת והתבטא בצורה לא ברורה על רדיפה דתית ועל שתי קבוצות של יהודים: יהודים ממוצא גרמני (המבקשים לחזור?) ויהודים סובייטים נרדפים. כמו כן הדגיש גרסטר שיש להתחשב באינטרסים של ישראל בצד השיקולים הגרמנים. דר' הירש התייחס גם לאינטרסים של ישראל.

ד. דר' ואפנשמידט הדגיש שמאז הדיון האחרון בנושא, לפני 5 ימים נכנסה הממשלה למו'מ אינטנסיבי עם ה- לאנדר על דרכים לקלוט את היהודים. לשאלה אם קיימת למעשה הוראה של משרד החוץ להפסיק את הטיפול בבקשות להגירה, השיב ואפנשמידט כי לקונסוליות בברה'מ מוסברת עמדת הממשלה והצורך בהכנת נוהלים מסודרים. כשנישאל, לא אישר שמדובר בעשרת אלפים (10,000) בקשות והדגיש שהבעיה אינה האלפים המעטים שייקלטו במשך מספר שנים', אלא העמדה המוסרית.

ה. דוברים מהאופוזיציה (SPD) הדגישו כי אין כל קשר בין מדיניות העליה של ממשלת ישראל לרצונה של ממרפ'ג לקלוט מהגרים יהודים ואחרים טענו שממילא קשה לישראל לקלוט את כל היהודים המבקשים להגר.

ו. הצעת הירוקים מועברת אליכם בפאקס. לתשומת לבכם, הפסקא הראשונה בביסוס ההצעה נמחקה ע'י הירוקים עצמם.

אבי בנימין

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, תפוצות, גוברין, מזאר

סססס

אאאא, חוזם: 21427

אל: רהמש/1387

מ-: בון, נר: @, תא: 251090, זח: 1900, דח: ר, סג: סב,

כבב

סודי-ביותר/רגיל

אל: סמנכ'ל הדס, מנהל אירופה 1

דע: המנכ'ל, מנכ'ל משהב'ט

מאת: השגריר- בון

שיחה עם הקנצלר

הוזמנתי ל-' חוג בית מוזיקלי' אצל הקנצלר. בק'פ בסיום הקונצרט ביקשני הקנצלר להצטרף לשיחתו עם המנצח קורט מזור. הקנצלר סיפר על הקונצרט של ליאונרד ברנשטיין בערב חג המולד האחרון בברלין. אני סיפרתי על זיקתו העזה של 'לני' לישראל.

לאחר שקורט מזור התרחק, יכולתי לשוחח עם הקנצלר ביחידות. שאלתיו אם אכן יש כוונה למנות את שר החינוך יורגן מולמן FDP לשר הפנים בממשלה החדשה. קוהל הבין מיד כוונת שאלתי ואמר 'אין לך מה לדאוג- היחידי שתומך בכך זה הוא עצמו ואולי, במידה מסויימת, גנשר'. סיים תשובתו באומרו: הוא לא יתמנה.

לאחר מכן שיחת שהב'ט עימו ואגרתו אליו וגם שיחותינו עם טלצ'יק. (ראה שלי 91 מ-10.9, ו-37 מ-5.9, כמו גם מכתבי 240 מ-10-24). אמרתי שמאז שיחות אלה ובעקבות המשבר המתמשך במפרץ, ההזדמנות ההסטורית של העליה מברה'מ ולבסוף המהומות המתמשכות, הפכה מצוקתנו למשאבים, לשאלה כמעט קיומית וחיוני עבורנו לקבל תשובה חיובית ובהקדם. הקנצלר השיב שהוא מבין את מצבנו ואמר:

ICH KUEMERE MICH DARUM (אני אדאג לכך). נימת התשובה היתה חיובית ומעודדת.

נבון.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, @ (שהבט), הדס, איר1

סססס

אאא, חוזם: 21430

אל: רהמש/1372

מ-: בון, נר: 171, תא: 251090, זח: 1900, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מיד

אל: אירופה 1, יועץ לתפוצות, מזא'ר 1

מאת: הצירה, בון

הנדון: רפ'ג- יהודים מברה'מ.

1. ממנהל ברה'מ NEUBERT שמה'ח נדרש עתה לנושא ועליהם לנסח המלצותיהם למדינת רפ'ג. בקונסוליות בברה'מ מתרבות הבקשות לאשרות כניסה. עליהם להחליט אם יפתחו השערים ע"י קביעת מכסות וככל הנראה מדובר בעשרות אלפים לשנים הבאות- או שמא יחילו עליהם ההוראות הרגילות לישיבת קבע ברפ'ג ופירוש הדבר, למעשה סגירת השערים.

2. נלויתי אמש לגדעון רפאל לפגישה עם מזכיר המדינה זודהוף. זודהוף העלה הנושא ביוזמתו. כבני שיחנו המארחים הדגיש את הדילמה בה נתונה רפ'ג: הם מבינים את האינטרס הישראלי בכך שעליה זו תגיע ארצה, אך יש להם כגרמנים קושי לסגור השערים בפני יהודים. דר' גלינסקי דוחף למדיניות בה יגדיל את הקהילות היהודיות, וזודהוף העיר שגם לו כגרמני ענין בהעשרה התרבותית שטמונה בכך.

3. גדעון רפאל הגיב, שלא ניתן להפריז בחשיבות שמיחסים בישראל לכך שיהודי ברה'מ יגיעו ארצה ולא למדינות אחרות. זהו ארוע היסטורי שניתן להשוותו עם כינון המדינה ב-1948 ואסור להחמיצו. עליה זו מסוגלת להיות מכריעה לעיצוב דמותה של ישראל לכל הדורות.

4. לשאלתי את נויברט, מה מהות הסמכות של ה-לאנדז לקלוט מהגרים מברה'מ (שכן יש מדינות שכבר הצהירו על תכנית לקליטת כמה מאות מיהודי ברה'מ - נורד ריין ווסטפליה- או שה- לאנדטאג נמצא בדיונים בנושא) השיב: בעקרון המועצה המקומית היא המעניקה את אישור שהיית הקבע ול-לאנדז יש מרחב פעולה. הרבה יהיה תלוי ביכולת הקליטה והטיפול הסוציאלי של הקהילות היהודיות ביהודים מברה'מ.

מרים שמרת.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין, מזאר, תפוצות

סססס

אאא, חוזם: 10840

אל: רהמש/787

מ-: המשרד, תא: 161090, חז: 1537, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מיד

גרמ 101.01

ER1P

אל: בון - השגריר

הנדון: שגרפ'ג החדש.

א. בראיון לטלויזיה הישראלית (חדשות אנגלית), מיד לאחר טקס האמנתו ב-15 דנא, נדרש השגריר בין השאר לשאלה בדבר אספקה גרמנית של אמל'ח קטלני לעירק. פון דר גאכלנץ השיב בפסקנות כי האחראים לכך הינם פושעים (CRIMINALS) ונגדם מתנהלים הליכים משפטיים בגרמניה. בראיון טלויזיה נוסף (מבט) נשאל בדבר הרגשתו כשגריר הראשון של גרמניה המאוחדת. השגריר הדגיש כי אינו רואה הבדל בין קודמיו לבינו שכן הם והוא מייצגים את הרפובליקה הפדרלית ומשתמע מכך גם היחס כלפי ישראל והעם היהודי אותו הם מצווים להרחיב ולהעמיק.

ב. בשיחת היכרות במחלקת אירופה 1 הזכיר מילוא בין השאר את הרגישות הקיימת בצבור הישראלי הרחב בעניין האיחוד שבה יתקל בודאי בצעדיו הראשונים וציין בהקשר לכך את דברי רוה'מ על אי הכללת השואה במסמך האיחוד. שגרפ'ג הגיב כי הוא מודע לכל מה שנאמר בסוגיה זו וטען שמסמך היסוד הגרמני הוא החוקה ולא הסכם האיחוד הנושא אופי טכני. כן עלו בשיחה זו משבר המפרץ ואירועי הר הבית.

אירופה 1

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, תפוצות

סטסט

אאא, חוזם: 7865

אל: רהמש/627

מ-: בון, נר: 68, תא: 131090, זח: 1015, דח: מ, סג: שמ,

בבב

שמור/מיד

אל: אירופה 1

מאת: הצירה, בון

פגישת משלחת הליכוד (החכ'ים דן תיכון, מיכאל קליינר ויהושע שגיא) עם
שה'ח גנשר (10.10) ח'כ קליינר דיווח מהפגישה:

א. שילומים מגרמניה - המשלחת דיברה על צרכיה של ישראל תוך דגש על הצרכים
הנובעים מקליטת העליה מברה'מ. גנשר השיב שיש לחכות עד לאחר הבחירות
ברפ'ג (2 בדצמבר) משום 'שלא צריך לעזור למפלגה שעכשו נמצאת מתחת לאחוז
החסימה' - הרפובליקנית.

ב. דובר על הצורך בהסברה ובחינוך לחשיבה שונה בגרמ'ז.

ג. שה'ח גנשר הביע רצונו ללוות את שה'ח לוי בביקור למזרח גרמניה במועד
קרוב לאחר הבחירות כאן.

מרים שמרת

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר1

סססס

אאא, חוזם: 5212

אל: רהמש/354

מ:-בון, נר: 35, תא: 081090, זח: 1800, דח:ר, סג:סו,

בבב

סודי/רגיל

סמנכל הדס

דע: המנכל, אירופה 1

העדר התייחסות לשואה בחוזה האיחוד

חוסר רגישות זה מצד הגרמנים מפתיע. לא היה קושי TO PAY LIP SERVICE בפסקאות הפתיחה של החוזה ולצאת ידי חובה. משום סיבות אפשריות, אליהן אתייחס להלן, לא נהגו כך ובכך חשפו עצמם להתקפות מוצדקות. בסופו של דבר, התערבנו ואז הנשיא, הקנצלר, רוה"מ דה מזייר, הנשיאות ריטה זיסמוט (פעמיים) וברגמן-פוהל ועוד, נדרשו לנושא השואה כיאות. ייאמר שדבריהם זכו לתהודה רבה בהרבה מאשר לו נכללה הפסקא המיוחלת בחוזה. למרות זאת מתבקש הסבר.

הסבר אפשרי אחד שמעתי מפי דר' שטרקן, יו"ר ועדת החוץ של הבונדסטאג. הלה אמר שכאשר נוצרה האסוציאציה בין האיחוד לבין דרישות ישראליות - יהודיות לפיצויים, נדלקו הרבה נורות אדומות והנכונות למס שפתיים מוסרי, צללה תהומה. שאלתי מה ענין 'שמיטה להר סיני' לא יכל להשיב מעבר למלל חסר תוכן.

הסבר אחר שמעתי מפי ארנסט קרמר (יהודי טוב וחכם מעורבי קונצרן אקסט שפרינגר). סיפר שגלינסקי הראה לו העתק מהמכתב אותו שיגר לגנצלר. בהערה אישית בתכלית אמר לי קרמר שהקנצלר לא - חוזר לא - יכול היה לקבל הנוסח המוצע. קרמר ניסה להצל המצב ורשם לגלינסקי נוסח חדש אשר לדעתו צריך היה להתקבל על דעת הקנצלר, אך ייתכן שהיה זה בבחינת אתרוגים אחר סוכות.

הסבר אחר אותו 'ניסו עלי' ידידים רפ'גים הוא שהגרמ'זים סירבו לכל התייחסות שהיא. לדעתי אין לתת אימון בגרסה זו.

אנו מקווה לראות את דר' קינקל בימים הקרובים ואזי אנסה להתחקות גם אחר נושא זה.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, תפוצות, סייבל, גוברין

סססס

אאא, חוזם: 5211

אל: רהמש/355

מ-: בון, נר: 34, תא: 081090, זח: 1500, דח: ר, סג: שמ,

בבב

שמור/רגיל

סמנכל הדס

דע: אירופה 1

הועידות והאיחוד מאחורינו - הבחירות בפתח

אם יש עוד דבר שניתן לאמר על האיחוד וטרם נאמר, הרי שנעדרה ממנו השמחה הספונטנית הסוחפת שהיינו עדים לה ב-9 בנובמבר אשתקד, בנפול החומה. לתופעה זו כמה סיבות - ראשית, היותה צפויה וביצוע של דבר שהוסכם עליו זה מכבר. שנית, התפתחו באוכלוסייה חרדות-הן במזרח והן במערב - הקשורות באיחוד.

הצבעתי על חרדות אלה בעבר ולכן אתיחס אליהן כאן רק בקצרה. במערב גרמניה מנקרת השאלה: 'כמה זה יעלה לי', קרי, העלאת מיסים. ה-SPD מלבה כמובן פחדים אלה. במזרח החרדה היא נרחבת יותר ונוגעת לאבטלה, התחרותיות 'בחברת המרפקים' ועוד. ביטוי לכך באחד הסקרים (אל נסבך) בה נשאל מדגם מייצג מדי שבוע את השאלה: 'האם ההתפתחות לקראת האיחוד היא בשבילך יותר סיבה לשמחה או דאגה'. מאז אפריל השנה ועד סוף ספטמבר רואים 50-51 אחוז מתושבי רפ'ג סיבה לשמחה וכשליש, סיבה לדאגה.

כיוון שאין אנו עוסקים בנושא אבסטרקטי אלא במיפוי הגורמים הפוליטיים נזכור את האמור לעיל ונעביר לוועידות האיחוד של שתי המפלגות שהתקיימו ערב האיחוד, ועידת ה-SPD בברלין וועידת ה-CDU בהמבורג. הייתי בשתייהן.

על ועידת ה-SPD אומר רק שלא היתה זו ועידה של מפלגה המתכוננת באמת ובתמים לנצח בבחירות הקרובות. רק נאומי של לפונטין טבול ברטוריקה, שילהב את הצירים אשר חיפשו סיבה להשתלהב. רבים כאגף הימני של המפלגה עדיין מתקשים לעכל את 'אוסקר' ובמיוחד את דרך החתחתים שלו אל האיחוד. בעת הישיבה הראשונה של הבונדסטאג המורחב, נאם וילי ברנדט לאחר הקנצלר. רבים מחברי ה-SPD נאנחו - לו רק היה בעשר שנים צעיר יותר. בשיחה עמי התייחסה סגנית שה'ח, אירמגרד אדם-שווצר (FDP) לנקודה זו ואמרה: 'לו היה ברנדט צעיר בעשר שנים לא היינו מקבלים החלטה המחייבת אותנו ללכת לקואליציה עם ה-CDU'.

כמעט בדיוק לפני שנה, דווחתי לאחר ועידת ה-CDU כברמן. קדמו לוועידה שורת התכשופיות בהם ניסו מזכל המפלגה היינר גייסלר ראה'מ באדן-וירטמברג, לותר שפאט ואף נישאת הבונדסטאג ריטה זיסמוט, לקרוא תגר על מנהיגותו של הלמוט קוהל. מה שראיתי אז, היתה הצגה של בעל בית-שלטון מוחלט וללא עוררין של הקנצלר. מוזר אך לקביעה כמעט סופרלטיבית זו, דרגה גבוהה עוד יותר - ממפלגה שהקנצלר שולט בה, הפכה זו ל'מפלגתו של הקנצלר'. הוא 'קנצלר האיחוד' ואו 'יוביל המפלגה לנצחון בבחירות ב-2 בדצמבר'.

בפופולריות אישית מוביל הקנצלר הרבה לפני להפונטין (61 אחוז לעומת 33 אחוז). קטן בהרבה הפעם במשאלים שבין שתי המפלגות (44.5 אחוז לעומת 37 אחוז). על כך אומר לפונטין - 'אני הולך לנצח בבחירות ולא במשאלימ'. לכאורה הדבר אפשרי, הפער ניתן לגישור, אך כדי שזה יקרה, חייבת להתרחש כמעט 'רעידת אדמה' כלכלית וחברתית כתוצאה מהאיחוד. גם אם האיחוד לא יהיה חנינם ועל ההוצאות הצפויות דווחתי בעבר - קשה לראות איך 'קנצלר האיחוד' יובס ב-2 דצמבר.

ב-14 באוקטובר מתקיימות הבחירות לבתי המחוקקים של חמש המדינות החדשות.

עפ"י משאל של סוף השבוע האחרון נראה שה- CDU תנצח בכל המדינות למעט ברנדנבורג. עפי אותו משאל תנצח ה- CSU בבחירות ללנדטאג בבוואריה. תחזיות סבירות אלה מעמידות בספק את המשך הרוב של ה- SPD בבונדסראט .

נכון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין, מזאר, כהן, ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן

סססס

אאאא, חוזם: 4168

אל: רהמש/273

מ-: המשד, תא: 061090, זח: 1045, דח: מ, סג: כל,

בבב

בלמס/מיידי

להלן דברי רה'מ לממונה הגרמני עם מסירת איגרת מרה'מ קוהל - (איחוד גרמניה)

FOR THE GERMAN PEOPLE AND FOR CHANCELLOR KOHL THIS IS A DAY OF MAJOR SIGNIFICANCE. FOR US THIS IS NATURALLY A DAY OF REFLECTION. WHILE WE DO NOT INTERFERE IN THE DRAWING OF BORDERS ELSEWHERE, WE HAVE TO REMEMBER THE UNPRECEDENTED TRAGEDY INFLICTED BY NAZI GERMANY ON OUR PEOPLE, MAIMING IT FOR GENERATIONS. WE HAVE MAINTAINED GOOD RELATIONS WITH THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY FOR MANY YEARS. WE WOULD LIKE TO CONTINUE SUCH RELATIONSHIP WITH UNITED GERMANY. WE WERW, THEREFORE, DISAPPOINTED THAT IN THE UNITY DOCUMENTS NO PROPER PUBLIC MENTION WAS MADE OF THE LESSONS OF THE HOLOCAUST.

IT IS OUR HOPE THAT UNITED GERMANY WILL DO ITS UTMOST, BY ALL POSSIBLE MEANS, POLITICAL, EDUCATIONAL AND LEGAL, TO MAKE SURE THAT WHAT HAPPENED IN THE PAST WILL NOT RECUR, AND THAT ANTISEMITIC AND NEO-NAZI PHENOMENA WILL BE COMBATTED. WE ALSO HOPE THAT HISTORY LESSONS WILL BE REFLECTED IN THE FUTUR ATTITUDE TOWARDS THE JEWISH PEOPLE AND IN PARTICULAR IN THE POLICY OF SUPPORT AND ASSISTANCE TO THE STATE OF ISRAEL

עד כאן

הסברה

תפוצה: שהח, טשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, אוקיאניה, מצרים, מצפא, אסיה, מאפ, אמלט, מזתים, ארבל, איר, איר, פרנ, מזאר, הסברה, מעת

טסטט

אאא, חוזם: 3958

אל: רהמש/258

מ-: בון, נר: 32, תא: 051090, חז: 1052, דח: ר, סג: בל,

בבב

כלמס/רגיל

אירופה 1

דע מעת הסברה

נאום פון וויצקר ביום איתודה של גרמניה

להלן קטע מנאומו של נשיא גרמניה המתיחס לישראל ולזכר השואה.

הדברים מובאים מהנאום המופיע ב-4.10 ב'גנרל אנצייגר':

'... ביקור שתי נשיאות הפרלמנטים הגרמניים שנערך לפני מספר חודשים בישראל והוקדש לזכר השואה, השאיר שם רושם עמוק. הביקור סימל את האחדות הגרמנית גם בכל הנוגע לאחריותם ההיסטורית של הגרמנים. המורשת הנאציונאל סוציאליסטית האלימה והמלחמה שנגרמה בעקבותיה גרמו לאנשים כמעט בכל באירופה ואצלנו בגרמניה לאי צדק וסבל רב. אנו ממשיכים להיות תמיד מודעים לקורבנות ואנו מודים על סימנים הולכים וגוברים של פיוס בין בני האדם והעמים'.

עד כאן

בן דב

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, סמנכל, ממד, @ (רס), אמן, איר, מעת, הסברה

סססס

אאא, חוזם: 3888

אל: רהמש/256

מ-: המשרד, תא: 051090, זח: 1026, דח: מ, סג: בל,

בבב

2814

בלמ'ס/מידי

103.20

אל: כון, שמרת שיראון

הנדון: מנכ'ל איחוד גרמניה חוזם 10,3830 (כון חוזם 4008)

סעיף ב' צ'ל כמובן הממחיש את אחריותה חוזר אחריותה של גרמניה.

אירופה 1

תפוצה: שהח, טשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
רביב, מעת, הסברה

סססס

אאא, חוזם: 3830

אל: רהמש/249

מ-: המשרד, תא: 031090, זח: 1738, דח: ב, סג: שמ,

בבב

שמור-בהול

אל: שמרת, שיראון-בון.

מנכ"ל על אחד גרמניה.

1. בהמשך לפקס ששיגרנו היום אליכם, הכולל הודעת רוה"מ לאחר הגשת איגרת קוהל ע"י הממונה הגרמני, נשא המנכ"ל ביוזמתו דברים בקבלת פנים לכבוד יום האיחוד, שנערכה מטעם שג' רפ"ג, הדברים נאמרו בנוכחות התקשורת, שגרירים זרים ואישי ציבור ישראלים להלן עיקרי דבריו:

א. אין זה עבורנו יום חג אלא יום של הרהורי לב.

ב. הביע אכזבתו מכך שבמסמכי האיחוד לא נמצא ביטוי ברמת משפטים הממחישים את היותה של גרמניה המאוחדת לטרגדיה של העם היהודי.

הביע תקוותו שגרמניה המאוחדת תמצא הדרך הנאותה לתקן זאת.

ג. מזה עשר שנים חברות גרמניות עוסקות באספקת מרכיבים לנשק בלתי קונבציונאלי ומרכיבים המשמשים לתעשיית הנשק הכימי העירקי.

בפגישת שה"ח לוי-גנשר בבאד רייכנהאל, הבטיח השר גנשר כי יפעל למניעת ייצוא זה. עד כאן.

2. דברי המנכ"ל נמסרים כאן לעיתונות. הפיצו נא גם אצלכם דבריו לתקשורת.

אירופה 1.

תפוצה: שהח, טשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, גוברין, רביב, מעת, הסברה

סססס

אאא, חוזם: 4168

אל: רהמש/ 273

מ-: המשרד, תא: 061090, זח: 1045, דח: מ, סג: בל,

כבכ

בלמס/ מיידי

להלן דברי רה'מ לממונה הגרמני עם מסירת איגרת מרה'מ קוהל - (איחוד גרמניה)

FOR THE GERMAN PEOPLE AND FOR CHANCELLOR KOHL THIS IS A DAY OF MAJOR SIGNIFICANCE. FOR US THIS IS NATURALLY A DAY OF REFLECTION. WHILE WE DO NOT INTERFERE IN THE DRAWING OF BORDERS ELSEWHERE, WE HAVE TO REMEMBER THE UNPRECEDENTED TRAGEDY INFLICTED BY NAZI GERMANY ON OUR PEOPLE, MAIMING IT FOR GENERATIONS. WE HAVE MAINTAINED GOOD RELATIONS WITH THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY FOR MANY YEARS. WE WOULD LIKE TO CONTINUE SUCH RELATIONSHIP WITH UNITED GERMANY. WE WERW, THEREFORE, DISAPPOINTED THAT IN THE UNITY DOCUMENTS NO PROPER PUBLIC MENTION WAS MADE OF THE LESSONS OF THE HOLOCAUST.

IT IS OUR HOPE THAT UNITED GERMANY WILL DO ITS UTMOST, BY ALL POSSIBLE MEANS, POLITICAL, EDUCATIONAL AND LEGAL, TO MAKE SURE THAT WHAT HAPPENED IN THE PAST WILL NOT RECUR, AND THAT ANTISEMITIC AND NEO-NAZI PHENOMENA WILL BE COMBATTED. WE ALSO HOPE THAT HISTORY LESSONS WILL BE REFLECTED IN THE FUTUR ATTITUDE TOWARDS THE JEWISH PEOPLE AND IN PARTICULAR IN THE POLICY OF SUPPORT AND ASSISTANCE TO THE STATE OF ISRAEL

עד כאן

הסברה

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, אוקיאניה, מצרים, מצפא, אסיה, מאפ, אמלט, מזתים, ארבל, איר, איר, פרנ, מזאר, הסברה, מעת

סססס

אאאא, חו זס: 23555
אל: רהמש/1309
מ-: ניו יורק, נר: 511, תא: 270990, זח: 1228, מ: סג: שמ,
בבב
16521
שמור/מיד
000.00

אל: אירופה 1, תפוצות, משפט

דע: השגריר-בון

מאת: הסמנכ"ל הדס - ניו יורק

הנדון: בהמשך למברקי מה-25

א. סיכמתי עם שלגנטרייט בשיחתנו היום שהשגריר בבון יגיש
אגרת למש"הח לפי הקווים הנאים:-

CONCERNING THE PRIVATE JEWISH PROPERTY IN FORMER GDR OF
INDIVIDUALS AND OF COMMUNITIES WHICH WERE ERASED AFTER
THE NAZI TAKEOVER EITHER THROUGH GOVERNMENT ACT OR
THROUGH FORCED SALE.

ISRAEL EXPECTS THE DATE TO CLAIM THESE PROPERTIES TO BE
EXTENDED THROUGH 1991 (ISRAEL WOULD APPRECIATE IF THE
DATE....).

IT IS SUGGESTED THAT THE ISSUE TO BE EXAMINED IN COMMON
(OR BY BOTH SIDES).

THE POSSIBILITY OF SCREENING THE REAL ESTATE REGISTRIES
IN THE TERRITORY OF FORMER GDR IN ORDER TO DETECT THE
ABOVE MENTIONED PROPERTIES.

WE HAVE CONFIDENCE THAT A SUITABLE SOLUTION WILL BE
FOUND IN THE SPIRIT OF OUR FRIENDLY COOPERATION.

ב. את האגרת מלווה השגריר במכתב שיאמר שהוא מגיש אותה
בהמשך לשיחת סגן רוה"מ ושה'ח עם השר גנשר בפגישתם בניו
יורק ב-24.

ג. שלגנטרייט אישר שוב כוונת משרד המשפטים לפרסם צו לדחיית
הרשום והוסיף כי אין להם התנגדות שנפרסם פנייתנו בנדון
ותגובתו. חזר ואישר כי הנקודות כפי שהקראתי אותן לפניו,

מקובלות עליו אך הואיל ואינו מתמצא בנושא, אופן הטיפול
ישאר בידי סגן היועץ המשפטי עם הנוגעים בדבר במשרד המשפטים
יחד עם השגריר נבון.

אמר שהם מעריכים מאד גישת השר ומבינים בהחלט דאגתנו.

הסמנכ"ל הדס - ניו יורק

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, 1, גוברין,
מזאר, 2, תפוצות, סייבל, משפט, כהן

סססס

אאא, חוזם: 23126

אל: רהמש/1279

מ-: המשרד, תא: 270990, זח: 1437, דח: מ, סג: כל,

בבב

כלמס/מיד

אל: כל הנציגויות

הנדון: איחוד גרמניה.

בהמשך לחוזמנו 9,18764 נא תשומת לבכם לקטע רלוונטי הלקוח מנאום רוה'מ בכנסת לציון 45 שנה לתכוסת גרמניה הנאצית. הנאום נישא ב- 7.5.90 והועבר אליכם במלואו למחרת (חוזם 5,6628).

להלן הקטע:

8 במאי מסמל בראש וראשונה את יום הנצחון על גרמניה הנאצית. רבים שואלים אותנו מה יחסנו לאיחוד גרמניה, כיהודים וכישראלים. אין זהו שאלה של החלטות ממשלה בישראל, לא בידינו להתוות גבולות באירופה. חובתנו היא להזכיר את שאירע בשנות השלושים והארבעים, שכן השואה הופכת אט-אט לדף או הערת שוליים בספרי הסטוריה מסויימים, ויש המעיזים להכחשה. חובתנו להתריע מפני נטייתם של בני אנוש להיסחף ולשכוח כי בפתח אורבות סכנות. חובתנו גם לדרוש: לדרוש בין השאר כי בגרמניה כולה יהיה מאמץ חינוכי מתמיד, כדי שהדור הגדל בה יידע את אשר עשה עמלק, כי בגרמניה בכל חלקיה תערוך הממשלה מלחמה כנגד האנטישמיות, בין בעלי בלורית ובין גלוחי ראש, וכי יילמדו בתחום מכירות הנשק ומעורבויות אחרות במזה'ת, לקחי העבר.

עד כאן.

אירופה 1

תפוצה: שהח, סשהח, e(רהמ), מנכל, ממנכל, סמנכל, אוקיאניה, מצרים, מצפא, אסיה, מאפ, אמלט, מזתים, ארבל, 2, איר, 1, איר, 2, פרנ, מזאר, מעת, הסברה, ממד

סססס

In the Middle East the right of self-determination of the Palestinian people has to be reconciled with Israel's right to exist and its security. In the Republic of South Africa the aim is to overcome inhuman apartheid. We hope the dialogue between the representatives of the black majority and the white minority with the aim of completely removing apartheid will quickly prove successful.

1273 2/4

We condemn Iraq's aggression against its Arab and Islamic neighbour, against a member of the United Nations, Kuwait.

The community of nations cannot tolerate a country's invasion and annexation. The human rights of innocent people of all nations have been violated. There is no justification and no excuse for such conduct.

Aggression must be treated as aggression, blackmail as blackmail, and the violation of human rights as the violation of human rights if the world's sense of right and wrong is not to be injured.

As always, it is the poorest of all who suffer most as a result of this kind of conflict. Oil prices are rising. Those first to

In this historic phase the Germans are filled with a sense of history and responsibility; they are not being carried away with nationalistic exuberance. We will not forget the endless suffering that was brought upon the nations of Europe and the world in the name of Germany. We commemorate all the victims of war and tyranny. And we recall especially the untold suffering inflicted upon the Jewish people. We are aware of and accept our responsibility.

To the General Assembly of the United Nations I address this message: We Germans are uniting in the determination that none of this must ever be allowed to happen again.

Our nation will live united again in one democratic state. That state will be founded on respect for inalienable human rights. Only peace will emanate from German soil.

For all time the principles enshrined in our constitution, human rights and human dignity, democracy and the rule of law,

1279
3/4

- 14 -

1279
4/4

feel the effects are the developing countries who have no sources of energy.

Years of hard work are being undone. Never before in its history has the United Nations taken such a united and determined stand against an aggressor. Never before has an aggressor had less chance of splitting an international community acting as one.

Time is not on Saddam Hussein's side. Only the three routes charted by the Security Council will lead Iraq out of its self-imposed isolation:

- the complete and unconditional withdrawal from Kuwait;
- the restoration of that country's full sovereignty;
- the immediate release of all hostages.

The refusal of the Iraqi leadership to meet these demands is a challenge to the whole community of nations. We give our unqualified support to the implementation of these resolutions of the United Nations. Aggression cannot be, must never be, rewarded.

The determination and joint action of the Members of the United Nations can mark the beginning of a new peace-keeping role for the world organization. All members must recognize and live up to their responsibility.

We desire peace for the nations of that region, and we desire the unity of the Arab world which has been destroyed by Iraq's aggression.

The opportunities for developing a new world order lie in solidarity and joint action. They must be taken. The family of nations acted wisely when, after the terrible experience of two world wars, it placed the responsibility for safeguarding world peace in the hands of the United Nations. As never in the past

In the Middle East the right of self-determination of the Palestinian people has to be reconciled with Israel's right to exist and its security. In the Republic of South Africa the aim is to overcome inhuman apartheid. We hope the dialogue between the representatives of the black majority and the white minority with the aim of completely removing apartheid will quickly prove successful.

1270 2/4

We condemn Iraq's aggression against its Arab and Islamic neighbour, against a member of the United Nations, Kuwait.

The community of nations cannot tolerate a country's invasion and annexation. The human rights of innocent people of all nations have been violated. There is no justification and no excuse for such conduct.

Aggression must be treated as aggression, blackmail as blackmail, and the violation of human rights as the violation of human rights if the world's sense of right and wrong is not to be injured.

As always, it is the poorest of all who suffer most as a result of this kind of conflict. Oil prices are rising. Those first to

In this historic phase the Germans are filled with a sense of history and responsibility; they are not being carried away with nationalistic exuberance. We will not forget the endless suffering that was brought upon the nations of Europe and the world in the name of Germany. We commemorate all the victims of war and tyranny. And we recall especially the untold suffering inflicted upon the Jewish people. We are aware of and accept our responsibility.

To the General Assembly of the United Nations I address this message: We Germans are uniting in the determination that none of this must ever be allowed to happen again.

Our nation will live united again in one democratic state. That state will be founded on respect for inalienable human rights. Only peace will emanate from German soil.

For all time the principles enshrined in our constitution, human rights and human dignity, democracy and the rule of law,

1279
3/4

- 14 -

1279
4/4

feel the effects are the developing countries who have no sources of energy.

Years of hard work are being undone. Never before in its history has the United Nations taken such a united and determined stand against an aggressor. Never before has an aggressor had less chance of splitting an international community acting as one.

Time is not on Saddam Hussein's side. Only the three routes charted by the Security Council will lead Iraq out of its self-imposed isolation:

- the complete and unconditional withdrawal from Kuwait;
- the restoration of that country's full sovereignty;
- the immediate release of all hostages.

The refusal of the Iraqi leadership to meet these demands is a challenge to the whole community of nations. We give our unqualified support to the implementation of these resolutions of the United Nations. Aggression cannot be, must never be, rewarded.

The determination and joint action of the Members of the United Nations can mark the beginning of a new peace-keeping role for the world organization. All members must recognize and live up to their responsibility.

We desire peace for the nations of that region, and we desire the unity of the Arab world which has been destroyed by Iraq's aggression.

The opportunities for developing a new world order lie in solidarity and joint action. They must be taken. The family of nations acted wisely when, after the terrible experience of two world wars, it placed the responsibility for safeguarding world peace in the hands of the United Nations. As never in the past

אאא, חוזם: 18764

אל: רהמש/1070

מ-: המשרד, תא: 240990, חז: 1236, חמ: סג, שמ,

בבב

שמור/מיידי

כל הנציגות.

נאום בהול

עמדתנו לאיחוד גרמניה

לקראת איחודה של גרמניה ב- 3/10 מניחים כי הנושא יעלה במדינות שרותכם אם בתקשורת ואם בעקבות אירועים רשמיים של הגרמנים.

במידה ותדרשו לנושא מציעים להשיב:

1. תהליך האיחוד הוא בלתי נמנע והופך ב-3.10 לעובדה מוגמרת. ישראל אינה מתיימרת להשפיע על תהליכים הכרוכים בשינויי גבולות באירופה.
 2. נסיוננו עם המשטר ברפ"ג מצדיק האמון שאנו רוכשים לחוסנה הדמוקרטי של מדינה זו.
 3. גרמניה מאוחדת המכירה במחויבותה ההסטורית כלפי ישראל והעם היהודי על כל המשתמע מכך אינה צריכה להיות מקור לדאגה מבחינתנו.
 4. ממישראל יחד עם הגורמים המתאימים ינקטו (נוקטים) בפעולות הדרושות על מנת להבטיח גם בעתיד שמירת הזכויות של הזכאים להעלאת תביעות פיצויים.
- הנכם מתבקשים לא ליזום התבטאות בנדון.

אירופה 1 - לשכת מנכל

תפוצה: שהח, סשהח, 8 (רהמ), מנכל, ממנכל, סמנכל, אוקיאניה,
מצרים, מצפא, אסיה, מאפ, אמלט, מזתים, ארבל, 2,
איר, 1, איר, 2, פרנ, מזאר, מעת, הסברה, ממד

סססס

אאא, חוזם: 20955

אל: רהמש/1160

מ-: ניו יורק, נר: 405, תא: 240990, חז: 2125, מ: סג: שמ,

בבב

16475

שמור/מיד

גרמ 202.01

אל: מנהל ארבי'ל 2

מנהל אירופה 1

דע: סמנכ'ל הדס, כאן.

השגריר, בון.

מאת: אהרן יעקב, נאו'ס.

הנדון: פגישת שה'ח עם גנשר ב-24/9.

1. השתתפו מצידם: שה'ח גנשר ושלושה מעוזריו. מצידנו: שה'ח לוי, סמנכ'ל הדס, עליזה גורן, יוסף רוזן, והח'מ.

2. שה'ח התייחס להצהרתו האחרונה של צדאם חוסיין, ואמר שאנו רואים אותה בחומרה רבה. בהצהרה זו כבר לא הצטמצם צדאם בשאלה מה יעשה אם יותקף, אלא איים כי יתקוף גם את ישראל בכל האמצעים העומדים לרשותו, וזאת בגין החלטות האו"ם המטילות אמברגו על עיראק. הצהרה זו משנה את המצב מבחינתה של ישראל, ואנו רואים אותה בחומרה רבה. עד כה נהגנו ועודנו נוהגים בזהירות. נקטנו במה שקרוי פרופיל נמוך, למרות הסכנות המאיימות על ישראל. גישתנו היתה זהירה לא רק במה שעשינו, אלא גם במה שלא עשינו. יש להבין כי לרשותו של צדאם חוסיין עומד נשק רב וגם יכולת להגיע ליעדים בישראל בתוך דקות ספורות. עד כה נקטנו גישה זהירה משום שלא רצינו לתת לצדאם אליבי כלשהו. אולם לנוכח ההצהרה האחרונה מתחייבת לדעתנו תגובה הולמת מצד העולם החופשי. על הקהילה הבינלאומית להבהיר לצדאם חוסיין שאם ינסה לבצע את זממו - יוכה על ידה. למרות האיום והסכנה ממשיכה ישראל עד רגע זה לנקוט בקו הזהיר והמאופק שבו נקטה מאז תחילת המשבר, אולם ההצהרה האחרונה כמוה כהצמדת אקדח לרקתה של ישראל. אנו רואים אותה בחומרה ומקוים שלא נצטרך לפעול.

3. גנשר אמר כי גם הם שמעו בדאגה רבה את הצהרתו האחרונה של צדאם. הם מעריכים מאוד את העובדה שישראל נקטה עד כה פרופיל נמוך, כדי לא לתת לצדאם תירוץ כלשהו, והם מקווים כי ישראל תמשיך לנהוג כך גם להבא. ההצהרות האחרונות של צדאם מוכיחות כי אינו מבין את המציאות הבינלאומית, וגם אינו אמון על חשיבה רציונאלית. דבר זה אינו עושה כמובן את עמדת שליט עיראק מסוכנת פחות. הוא, גנשר, מצטער על כך שבמערב, בעיקר בתקשורת המערבית, נשמעים קולות כי הזמן פועל לטובת צדאם חוסיין. דבר זה אינו נכון לגופו של ענין, והוא עלול להביא לכך שצדאם ינקוט בצעדים מוטעים נוספים. חשוב איפוא להבהיר כי הקהילה הבינלאומית לא הגיעה לקצה גבול הצעדים שביכולתה לנקוט נגד צדאם, ושעדיין עומדים לרשותה אמצעים נוספים רבים.

4. שה'ח השיב כי אנו נפעל יחד עם ארה"ב ועם ידידים אחרים, כגון רפ"ג, כדי לסכל את כוונות צדאם. אם ינסה לבצע את זממו - יקבל את המהלומה המגיעה לו. אנו נוקטים גישה זהירה אולם אנו יודעים את אשר עומד לפנינו ואנו זוכרים: אסור לה לזהירות שתהפוך למלכודת. אנו מצפים איפוא ודורשים כי כוחות העולם החופשי יעמדו הכן למקרה שצדאם ינסה לבצע את זממו.

5. גנשר ביקר את גישתן של מדינות ערב ובעיקר את עמדתן של ערב הסעודית ומדינות המפרץ. המדינות הללו צברו עושר גדול ממכירות נפט, וניתן היה לצפות שהן תסייענה להמונים הערבים להחליץ ממצוקתם הכלכלית. למרבה הצער הן לא נהגו כך. מחדל זה בולט לנוכח העובדה שצדאם חוסיין פורט על שלושה מיתרים: הוא מנסה להופיע כנושא דגל המאבק בישראל, כדואג למקומות הקדושים לאיסלם וכמושיע השכבות החלשות בחברה הערבית. אילו סייעו ערב הסעודית ואמירויות המפרץ להמונים במצרים או בירדן, לא היה צדאם חוסיין זוכה לתמיכה העממית שלה הוא זוכה כעת. סיכס כי 'הערבים תמיד השקיעו את כספם במקום לא נכון'. שה'ח השיב כי אותנו אין הדבר מפתיע, תמיד אמרנו זאת.

6. מכאן עבר שה'ח לנושא התביעות והשילומים בגין הרכוש היהודי שהוחרס בגרמניה. הוא הזכיר כי בשיחתו האחרונה עם גנשר הציע האחרון שלא נעלה את הנושא כעת (כדי שהדבר לא ינוצל במערכת הבחירות בגרמניה). הוא, שה'ח, המליץ לממשלה לנהוג ברוח זו, אף כי הדבר גרר ביקורת מצד חוגים מסויימים בישראל. כעת התעוררה בעיה בנוגע לאנשים פרטיים המבקשים להגיש תביעות פיצויים בגין רכוש שהוחרס. ע'פ החוק הגרמני ניתן להגיש בקשות אלו עד 13/10 בלבד, אולם אנשים רבים לא יוכלו לעמוד בלוח זמנים זה. השר אמר שקביעת המועד של 13/10 פירושה בעצם שמחרימים את הרכוש בפעם השלישית. על שתי הפעמים הראשונות סיפר לגנשר עוד בפגישתם הקודמת, דהיינו פעם ראשונה על ידי הרייך השלישי ופעם שניה ע'י המעצמה הכובשת, כלומר ברה'מ (בתואנה שמדובר ברכוש פשיסטי). אי מתן אפשרות להגיש בקשות אחרי ה-13/10 כמוהו כהחרמה בפעם השלישית. אנו מבקשים איפוא שהאנשים הללו יוכלו להגיש תביעות גם לאחר מועד זה.

7. בנקודה זו שלח גנשר את אחד מעוזריו לבדוק את הנושא. הלה חזר עם תשובה בכתב וגנשר השיב כדלקמן:
ישנם שני סוגי חוקים:

א. חוק לפיצוי עבור רכוש שהוחרס.

ב. חוק הפיצויים (כלומר פיצויים לאלה שישבו במחנות רכוז וכו').

לגבי החוק השני אין הגבלה כלשהי של זמן. לגבי החוק הראשון, ישנן קטגוריות שונות, כגון אנשים החיים בגרמניה וכאלה החיים מחוץ לה. גנשר אינו יודע על אילו מהקטגוריות הללו חלה הגבלת זמן.

8. לבקשת השר הסביר הדס שבענין הרכוש שהוחרס לא מדובר בשתי קטגוריות. המועד של ה-13/10 חל על כולם, אלה החיים בגרמניה ואלה החיים מחוץ לה.

9. גנשר הבטיח שהנושא ייבדק.

10. שה'ח לוי אמר כי אם יש צורך יכולה שגרירותנו בבון להגיש למשה'ח הגרמני נייר שמסביר את הבעיה לפרטיה.

11. בעברו לנושא אחר אמר שה'ח כי שיחותיו בבריסל במועצה לשיתוף פעולה בין ישראל והקהיליה היו טובות והתנהלו באוירה טובה. אולם, לצערנו, הדרג הפקידותי אינו נוהג תמיד ברוח השיחות הללו. בבריסל מצא השר אצל עמיתיו נכונות מלאה לחדש את הדיונים עם ישראל על ביצוע פרויקטים משותפים בתחומי המדע, התעשייה וכו'. אולם נודע לנו שנציבות הקהיליה הורתה לנציגה בארץ להעלות שוב את הרעיון בדבר מינוי נציג לשטחים, נושא שלא הועלה כלל בשיחות בבריסל. מאוד היינו רוצים שאותה רוח חיובית שמצאנו בבריסל תמשיך להנחות את יחסינו גם להבא, בלי לערב נושאים שאינם ממין לענין.

12. גנשר השיב כי יסייע לנו בענין זה ברצון רב.

13. שה'ח התייחס לפגישתם המתוכננת של שרי ה-12 עם שה'ח הסובייטי ב-26/9.
אמר כי חשוב מאוד שבפגישה זו לא תינתן יד ליצירת קשר בין הנושא של ישראל והנושא הפלסטיני מצד אחד והמשבר במפרץ מצד שני. הלינקז' לא רק שאינו רצוי, אלא שהוא עלול להזיק, שכן יצירת קשר כזה תהיה בבחינת מתן פרס לחוסין. ברה'מ ממשיכה לתמוך גם בימים אלה ברעיון של ועידה בינלאומית, ודבר זה עלול לתת עידוד לצדאם. יצירת הקשר עוזרת לצדאם להציג עצמו כאילו הוא דואג לפלסטינים. ארה'ב כבר הבהירה חד משמעית שהיא דוחה את רעיון הלינקז' וחשוב מאוד שגם גנשר ידגיש נקודה זו בשיחות עם שה'ח הסובייטי.

14. גנשר השיב כי הם רואים באהדה את עמדתנו בענין הלינקז'.

15. שה'ח אמר כי איחוד גרמניה מעלה גם את שאלת החינוך לגבי מה שקרה בעבר. הוא יודע כי מערב גרמניה נתנה משקל רב לנושא זה, אולם אנו מבקשים שנושא זה יוחדר גם לתודעת הנוער במזרח גרמניה. הדרך הטובה ביותר לעשות זאת היא באמצעות מערכת החינוך. דבר זה חשוב דווקא כעת, כאשר יש החרפה של בעיית האנטישמיות במקומות שונים בעולם. אנו מבקשים איפוא כי ממשלת גרמניה תידאג להחדיר את הנושא גם לתכנית הלימודים במזרח גרמניה. עמד גם על החשיבות שבחילופי נוער בציינו שהנושא יועלה בדיוני הועדה המשותפת ישראל-רפ'ג.

16. גנשר אמר כי הוא מסכים להצעתנו והוסיף כי רפ'ג כבר פועלת כדי להתאים את תכנית הלימודים בגרמ'ז לזו שלה, לא רק לגבי השואה אלא גם בנושאים אחרים כגון חינוך לדמוקרטיה וכו'.

17. בתחילת השיחה הכיעו שני השרים שביעות רצון לנוכח ההזדמנות להפגש שוב. השיחה התנהלה באווירה ידידותית ושני השרים הביעו את רצונם להמשיך בדו-שיח ביניהם.

אהרן יעקב, נאו'ם.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רם), אמן, ממד, הדס, איר, ברנע, ארבל, 2,
סולטן, גוברין, תפוצות, כהן, סייכל

סססס

אאאא, חוזם: 12861

אל: רהמש/741

מ-: בון, נר: 136, תא: 140990, ח: 1545, דח: ר, סג: סו,

בבב

סודי/רגיל

אל: סמנכל הדס

מאת: השגריר בון

שיחה עם סגן השר שפר

השיחה נמשכה למעלה מחצי שעה:

1. שפר שאלני, כדרכו, איך ומתי נפטרים מסדאם חוסיין. כיון שהייתי מוכן לשאלה, נתתי לו את מאמרו של פרופ' אלי כדורי
ב- I.H.T. - NO PEACE CAN HOLD UP IN A QUAGMIRE.
מכאן עברנו לדבר על הצהרת חמייני, אשר לדעתו עדיין איננה הוכחה לשינוי במדיניות אירן. הערתי שהתקרבות אירן לעירק אין פירושה רק כרסום באמברגו, אלא עלול גם לסמן תחילת רצון מימוש של אמביציות טריטוריאליים במפרץ, של שתי המדינות.

2. סיפר שהבוקר דווח שה'ח גנשר לועדת החוץ של הבונדסטאג על המו'מ וחתימת החוזה במוסקבה. גנשר הדגיש במיוחד הקשיים של הרגע האחרון שצצו במוסקבה. הדבר נסב סביב שאלת חופש התנועה והתמרון של הצבאות. הערותיו על האמון ההדדי שנא לכלל ביטוי בניסוח, זכו לצחוק רועם בין חברי הועדה.

3. סיפר שלכולם ברור שעל גרמניה לשנות את חוקתה כדי לאפשר שיגור חיילים במסגרת האום ומחוצה לה. כאן ציין שהקנצלר מעוניין בהגמשה נוספת זו כשיגור OUT OF THE AREA, אם כי הוא משוכנע שיש רוב של שני שלישים ומעלה לשינוי החוקה אשר יאפשר פעילות צבא גרמני במסגרת כוחות האו'מ הרי שאיננו כה בטוח לרוב כזה ביחס להגמשה הנוספת שהקנצלר מעוניין בה. כאשר דיברנו על חילוקי דעות בנדון זה בתוך סיעתו, אמר שהוא סבור שלחברי הבונדסטאג יינתן בסוגיה זו חופש הצבעה ע"י הסיעות.

4. סיפר שבתוך משהחיש לחץ על הקנצלר לערוך סיור בזק במזהת. דיבר במיוחד על דמשק והערתי מיד שאני מקווה שלא יפסח על ירושלים. שפר אמר: כמובן, אך הוסיף מיד שכל רעיון הסיור הינו בספק רב, כיון שמחד - ערכו הכמעט יחיד הינו הפגנת נוכחות ומאידך - לוח הזמנים שלו עד הבחירות אינו משאיר מרווח כלשהו.

5. בדברנו על סוריה, מצא מספר מלים טובות על מדינה זו ואמר שלממשלתה יש ציפיות שגם היא תיהנה מאותה מידה של תגמולים, כמו מדינות מז'ת האחרות שנפגעו ממשבר המפרץ. אמרתי שלצד ציפיה זו יש ודאי גם מקום למחיר פוליטי שעל סוריה לשלם למען שלום ויציבות באזור קרי, היחסים עם ישראל.

6. סיפר שבשבוע הבא יתן הרצאה בארהב ויידרש שם גם לנושא ידה הקמוצה של גרמניה בהשתתפות המערב בהוצאות הטפול בסכסוך המרפץ. אמר שביקורת זו מונחה ע"י הסנטור קנדי ממסצ'וסטס וגם אחרים המציינים את קמצנותה של גרמניה יחד עם רצונה לחוס על חייליה. אמרתי שלא אתפלא אם ישמע גם ביקורת נוספת על העדר התייחסות לשואה ב- PREAMBLE של החוזה. יעצתי לו שיתייחס לכך בהרחבה בפתח דבריו. קיבל ההצעה בתודה.

7. הביע שוב את עניינו לבקר בישראל והשבתי, כמבון, שנשמח לארח אותו במועד אותו נתאם. השיב שהדבר יוכל להתבצע כמובן רק לאחר הבחירות.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רם), אמן, ממד, הדס, איר, גוברין, מזאר, 1,
בנצור, מצפא, סולטן, כהן

סססס

אאא, חו"ס: 12852

אל: רהמ"ש/733

מ-: בון, נר: 144, תא: 140990, זח: 1634, דח: מ, סג: בל,

בבב

בלמס/רגיל

אל: אירופה 1 תפוצות

מאת: הצירה-בון

יהודי ברהם-רפג

1. בראיון רדיו הנוקר נשאל שר הפנים שויבלה לעמדת רפג לבקשות השתקעות ברפג מצד יהודים מברהם.

2. עיקרי תשובתו:

א. לרפג רגישות דווקא לבקשות מצד יהודים ורפג מעונינת בקהילה יהודית משגשגת.

ב. לישראל ענין מיוחד בהגעת עולים אלה אליה.

ג. רפג הינה המדינה המערבית שקלטה את מירב המהגרים ממזרח אירופה ומבקשי מקלט ממדינות אחרות והדבר הפך לקשה לה ואף כרוך במתחים חברתיים, מכאן שעליה לסייג נכונותה לקלוט מהגרים נוספים.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, איר, גוברין,
מזאר, תפוצות, ר/מרכז, ממד, @ (רס), אמן,
רביב, מעת, הסברה

סססס

אאא, חוזם: 10374

אל: רהמש/599

מ-: בון, נר: 107, תא: 110990, זח: 1915, דח: ר, סג: כל,

בבב

בלמס/רגיל

אל: אירופה 1

דע: מזאר 2, יועץ שהח לתפוצות

מאת: השגרירות בון

הנדון: גרמניה המאוחדת וישראל

בבולטין היומי של ה-CDU התבטאות בנדון של חבר הפרלמנט האירופי ELMAR BROK שדהוא דובר סיעת ה-EVP (דמו נוצרים) בועדה הזמנית לנושא איחוד גרמניה וכן יור הועדה הארצית למדיניות חוץ של מפלגת ה-CDU.

להלן הקטעים הרלוונטיים:

'הפרלמנט המזרח גרמני הראשון שנבחר בבחירות חופשיות ביטא בהחלטתו הראשונה אחריות כלפמי היהודים וישראל.'

'רד'ג הישנה לא נטלה על עצמה שום אחריות לגבי העבר. הדיקטטורה שלה ומדיניותה האנטי-ציונית וכן תמיכתה בטרור היו למקשה אחת, אליה שייך גם הסירוב לקבל על עצמה אחריות מוסרית וחומרית כלפי קורבנות הנאציזם'.
'גרמניה מאוחדת באירופה המאוחדת תדאג לשמר את זכר ההיסטוריה והשואה בפרט במודעות הקהל ובלימודים באוניברסיטאות, בבתי הספר ובאמצעי התקשורת ותצא ידי חובתה כלפי העבר. הרגישות כלפי זכויות המיעוטים תהיה מחובתנו כמו גם קשר הדוק לישראל, אשר דווקא בימים אלה הינו עשוי לקבל יתר חשיבות. גרמניה תשתדל כמסגרת הקהיליה לעשות נפשות למדיניותה זו. במקרה שתפרוץ מלחמה KONFLIKTFALL יעניקו הגרמנים יחס מועדף לישראל, עד כאן

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, סמנכל, ממד, @ (רס), אמן, איר, מזאר, מעת, הסברה, לעמ

סססס

8181:חוזם,אאא

אל:רהמש/462

מ:-בו,נר:91,תא:100990,זח:1800,זח:ב,סג:סב,

בבב

סודי ביותר/בהול לבוקר. ח ר ב.

אל: המנכ"ל, סמנכ"ל הדס, לשכת שה"ח, מקש"ח-משהב"ט

מאת: השגריר, בון

סודי ביותר ח.ר.ב.

הגשתי היום האגרת כלהלן, ליועץ הקנצלר טלצ'יק:

DEAR MR. CHANCELLOR,

I WANT TO THANK YOU FOR THE OPPORTUNITY I HAD TO SHARE WITH YOU OUR VIES ON THE GULF CRISIS AND ITS IMPACT ON ISRAEL'S SECURITY. UNLIKE MOST OF THE COUNTRIES IN THE REGION WHICH SUPPORT THE POSITION TAKEN BY PRESIDENT BUSH, ISRAEL IS IN A STATE OF ALERT AND IS FACING THE IMMINENT DANGER OF IRAQI HOSTILITIES DIRECTED AT HER.

THE STATE OF ALERT RESULTING FROM THE GULF CRISIS AND IRAQ'S THREATS AGAINST ISRAEL AS WELL AS THE ACCOMPANYING MATERIEL PROCUREMENT, SO AS TO ASSURE THE NECESSARY LEVEL OF PREPAREDNESS-INVOLVE SIGNIFICANT EXPENDITURES FOR US THAT HAD NOT BEEN PREVIOUSLY BUDGETED. THESE NEEDS WHICH REQUIRE SIGNIFICANT ADDITIONS TO OUR DEFENSE BUDGET (WHICH WAS AT A LEVEL OF OVER 10 PERCENT OF THE GNP, OR 20 PERCENT OF THE NATIONAL BUDGET BEFORE THE PRESENT CRISIS), WILL IMPOSE AN IMPOSSIBLE BURDEN ON OUR AT A CRITICAL PERIOD WHEN ISRAEL- IS REQUIRED TO SPEND HUGE RESOURCES ON THE ABSORPTION OF THE WAVE OF JEWISH IMMIGRANTS FROM THE SOVIET UNION. TO THIS WE HAVE TO ADD

THE
ACTIVITY RELATED - TO ASSURING PROTECTION
FOR ISRAEL'S -

CIVILIAN POPULATION IN LIGHT OF THE GROWING IRAQI NON-CONVENTIONAL ARMAMENT CAPABILITY. THESE COSTS WILL, IN MY ESTIMATE , RUN TO BILLIONS OF DOLLARS DURING THE NEXT FEW YEARS, AND INVOLVE COMMITMENTS THAT NEED TO BE MADE THESE VERY DAYS.

I AM HOPING THAT ON THE EVE OF GERMANY'S UNIFICATION AND AT AN HOUR OF REAL THREAT TO ISRAEL'S EXISTENCE , THE FEDERAL REPUBLIC SHALL BE ABLE TO COMMIT ITSELF T ARPGRAM OF BURDEN SHARING THAT WILL COVER A SIGNIFICANT FRACTION OF THE SUMS INVILVED, AND CONSIDER PARTICIPATION HB DEFENSE RESEARCH AND DEVELOPMENT PROGRAMS OF MUTUAL INTEREST TO ENHANCE OUR DEFENSIVE CAPABILITIES. WE WOULD ALSO APPRECIATE THE POSSIBILITY TO RESCHEDULE OUR PAYMENTS TO THE BUILDERS OF OUR SUBMARINES IN THE FEDERAL REPUBLIC TO THE YEARS 1996 2000. I WOULD BE GRATEFUL IF YOU WOULD LET ME KNOW WHAT

STEPS NEED TO BE TAKEN BY US TO ASSIST YOU IN REACHING
A DECISION ON THESE MATTERS.

I TRUST THAT YOU HAD A GOOD MEETING WITH KING HUSSEIN,
AND THAT THE INFORMATION PRESENTED BY US WAS OF SOME
USEFULNESS.

WITH BEST REGARDS,

S-
DR. HELMUT KOHL
CHANCELLOR OF THE
FEDERAL REPUBLIC OF
GERMANY

MOSHE ARENS
MINISTER OF DEFENSE

השיחה נמשכה קרוב לשעה וכיון שבאה מיד לאחר שיחתו הטלפונית של הקנצלר
עם הנשיא גורבצ'וב, נסכה בתחילתה, בנושא ברה"מ. השתתף מנהל מחלקה
בלש' הקנצלר UEBERSCHERR.
על רקע הדיווחים של ציפיות רוסיות לתשלום סך 18 מיליארד מ'ג לברה"מ.
לצורך העברה לברה"מ של 380 אלף חיילים רוסים מאזור גרמז ונכונות
שר האוצר וייגר לשלם עד 7 מיליארד, שאלתי את טלצ'יק כמה עלתה לו
השיחה הטלפונית. טלצ'יק עשה תנועת ייאוש ואמר: 'אין ביכולתנו
לעבור את התחום החד-ספרתי'. אמרתי לו בצחוק שאנו יכולים לסייע
לו-בארבע השנים הקרובות תקלוט ישראל מספר עולים הכפול ואף יותר
ממספר החיילים הרוסים הנמצאים בגרמז, נוכל, לכן, על נקלה למסור
לו רשימת כתובות הדירות המתפנות בברה"מ. טלצ'יק צחק ואמר שזהו רעיון
מבריק והוסיף שאולי התכליתי ביותר, שרפ'ג תבנה המבנים ישר בישראל.
הסכמתי מיד. על השיחה אמר טלצ'יק שגורבצ'וב הביע שביעות רצון ממפגש
הלסינקי ורואה בשת"פ בין שתי מעצמות העל מפתח לפתרון. שאלתי אם
אכן בוש וגורבצ'וב יבואו ב-3 אוקטובר לברלין, השיב שהדבר תלוי
בבוש, שבשנילו ביקור מעין זה עוקר אותו למשך שתי יממות ממערכת
הבחירות הקרובה לקונגרס. הוסיף בחיוך שהתמונות בשער ברנדנבורג
ודאי לא תזקנה. מכל מקום, הקנצלר ישוחח מחר טלפונית עם בוש והוא
מניח שאז יפול דבר. בהמשך סיפר על מחשבות במשרד הקנצלר על הסכסוך
במפרץ. הם בדעה שמחד, יש לארהב עליונות אווירית מוחלטת, אך היא
עדיין לא מסוגלת להכריע על הקרקע. הם גם מאמינים שארהב מסוגלת
במכות אוויריות, לשחק את עירק, גם אם ייפגעו תוך כדי כך מספר בני
ערוכה. הערתי שיציאת הנשים והילדים מקהה - ולו במעט - בעיה כאובה
זו. באשר לאגרת, הבעתי תקוותנו שממרפ'ג תמצא הדרך להיענות לנו
בשעת מצוקה בשלושה המישורים הבאים.
א. השתתפות בהוצאות הישירות
ב. השתתפות בשת"פ בפיתוח מספר פרויקטים בעלי ענין משותף
ג. שינוי ללא ריבית (ZINSENFREI) של לוח התשלומים עבור הצוללות
כמבוקש באגרת.
טלצ'יק שאלני איך אני מתאר לעצמי את סעיף א'. השבתי שאני חושב שנוציג
למרפ'ג מספר סעיפים בהם ההוצאה גדולה ומכבידה במיוחד ובהם נבקש
את השתתפותם המשמעותית.
באשר לסעיף ב' - אמרתי שיש כמה פרויקטים אשר לגביהם יש למשרד ההגנה
ענין והשת"פ המתבקש, הינו לתועלת שני הצדדים.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (מנכל), ממנכל, הדס, @ (מקשח/משהבט)

סססס

אאא, חוזם: 6526

אל: רהמש/390

מ-: בון, נר: 73, תא: 080990, זח: 1200, דח: מ, סג: סו,

בבב

סודי/מידי

אל: אירופה 1

מאת: השגריר בון

הנדון: הרעיון הסובייטי לועידה בי'ל לענייני המפרץ וסכסוך ישראל ערב.

עוד בטרם נאמרו ע'י הרוסים דברים מפורשים שכוונתם לועידה אחת שתטפל בשני הנושאים, העריך גנשר שזו כוונתם.

בדיון במשרדו אמר שזה רעיון נפל ושהוא מתנגד לו נחרצות. את דעתו זו לא יסתיר בפורום נאות.

נא לא לעשות שימוש כלשהו בנ'ל.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רם), אמן, ממד, הדס, איר1

סססס

אאא, חוזם: 4052
אל: רהמש/ 241
מ-: בון, נר: 37, תא: 050990, חז: 1500, חמ: סג: סב,
בבב
סודי ביותר/ מידי

אל: המנכל, סמנכל הדס

דע: לשכת שהח, תאל מור - לשכת שהבט

מאת: השגריר בון

ביקור שהבט בון - 2-3.9.90

בביקור היו 3 מפגשים

1. ארוחת ערב עם עמיתו שטולטנברג, בהשתתפות מנכל משרד ההגנה פפאלס, גנרל שנבוהם ומנהל לש' שר ההגנה, דר' ויכרט. מצדנו: מנכל משהבט, אלוף שחק, תאל מור, תאל בן-רום יהודה מירון והח'מ.

השתתף גם השגריר המיועד של רפ'ג בישראל, אוטו פון דר גבלנץ.

2. ארוחת בוקר עם יו'ר ועדת החוץ, דר' שטרקן (CDU), סגנית נשיאת הבונדסטאג, רנגר (SPD), היינץ שוורץ (CDU), דר' ליפלט ('הירוקים').
מצדנו: אותה השתתפות כבארוחת הערב.

3. מפגש עם הקנצלר קוהל, בהשתתפות היועץ טלצ'יק, אל'מ (חה'י) לנגה, שרשם.
מצדנו: אלוף שחק, המנכל עברי והח'מ.

שני הארועים הראשונים היו נדבכים לשיחה עם הקנצלר וניתן לראות בהם יצירת תמיכה במשרד ההגנה ובכית הנבחרים. בשלושת הארועים היתה האווירה טובה. תחושת ציפיה להיענות, תהיה במקומה. השתתפות נציג 'הירוקים' משמשת, אולי, מידה מסוימת של ערובה שגם קבוצה קטנה וביקורתית זו לא תמחה אם יוחלט על סיוע, כמבוקש.

א. ארוחת ערב עם שר ההגנה שטולטנברג שהב'ט פתח בסקרו את הנסיון העירקי לערב את ישראל במשבר המפרץ.
מכאן עבר לאיום העירקי בנשק כימי ופירוט הטילים שבידיהם ואיפיון אותם. הדגיש שכיום יש לסדאם ראשי חץ כימיים לטילים אלה ומכאן הדאגה לאוכלוסיה האזרחית. הזכיר קיומם של 55-60 דיביזיות עירקיות והטעים כי כניסת צבא עירקי לירדן תהווה עבורנו CASUS BELLI.
שהב'ט שיער שחשש זה הוא בסבירות נמוכה, אך אם סדאם יותקף ע'י ארהב, יתכן שיפנה אישו כלפינו.

שטולטנברג תולה הקולר בהצטיידות העירקית במידה רבה בכך שרבים במערב רצו שהאייטולה יפסיד. הגדיר התגובה האמריקאית כ- COURAGEOUS AND ADEQUATE.
הוסיף שלראשונה מאז 1950 האו'מ נמצב שהוא יכול להחליט והשאלה שממרפ'ג מציבה לעצמה היא האם האמברגו יתקיים פרק זמן מספיק, קרי 3-5 חודשים ויותר. לדעתו, יש סיכון במהלכי סדאם וברור שהסכנה לישראל גדולה במיוחד.

שטולטנברג שאל ליציבות העמדה הסורית. ראש אמ'נ הגיב בפירוט. הזכיר שסוריה לא מאושרת להיות במחנה אחד עם מצרים. בהמשך הגדיר את התנהגות ירדן כדומה לזו של סוכן עירקי. המנכ'ל עברי ציין את מערך הכוחות של ארהב

ב-82 אלף חיילים, כולל אלה הנמצאים על אניות. מובטחת להם עליונות אווירית, אך כוחות היבשה שלהם דלילים - רק 120 טנקים לעומת 5000 טנקים עירקים. ראש אמ"נ אמד יכולת העמידה העירקית ב 5-6 חודשים.

בתשובה לשאלה על עמדת אירן, אמר שעמדתה הרשמית דורשת נסיגה עירקית מכווית ויציאת כל הכוחות הזרים מהמפרץ. מאידך, יש גם לזכור ששהח עירק, עזיז, נשלח השבוע לטהרן.

שהנט העלה השאלה האם ישראל יכולה לצפות לסיוע מרפ"ג. שטולטנברג החל במתן תשובה, בהזכירו הציפיות האמריקאיות וציפיות בנות הברית האחרות בנאטו וגם הצורך לפצות המדינות המתנגדות לעירק ואשר יוצאות מפסידות מהמשבר במפרץ. על כך הגיב שהנט שאמנם לא הפסדנו הכנסות כתוצאה מהמשבר, אך יש לנו הוצאות רבות אחרות.

שטולטנברג הגיב באמרו שאם יש לנו הצעה ספציפית, ידון בה עם ידידיו. ציין שאין באפשרותו להחליט לבד אך נתן תחושה של גישה חיובית. כאן העיר גנרל שנבוהם שרבים ברפ"ג אינם רואים בתורכיה בן-ברית השייך לנאטו. שטולטנברג הבהיר שאם תורכיה תותקף, יופעלו יחידות הצי וחיל האוויר של רפ"ג. שהנט הדגיש שסעודיה וישראל נמצאות בסכנה מידית.

בהמשך שאל שטולטנברג על האינתיפאדה ושהנט השיב בצינו שאת תמיכת הפלשתינים בעירק הוא רואה כ- AN ALARMING SIGNAL.

שטולטנברג סקר את השת"פ בתחומים רבים וצינו כמשביע רצון. הזכיר שעוד בהיותו שר המדע, היה שותף לשת"פ בשלכיו הראשונים. בסיום רמז על גישתו החיובית של הקנצלר ועל רצונות לבדוק האפשרות לסייע והצורך להגדיר התחומים.

עד כאן ארוחת הערב של שהנט עם עמיתו.

ב. ארוחת בוקר עם יור ועדת החוץ של הבונדסטאג שטרקן סיפר שגנר דווח לוועדה על הקפדתה של ישראל על פרופיל נמוך והוא מברך על כך. בהמשך עלה חלק ניכר מן הנקודות שהוזכרו בארוחת הערב.

בתשובה לשאלת שהנט, אמר שטרקן שרפג הגיבה על הפניה האמריקאית באומרה שיש לתת סיוע לכל המדינות שנפגעו מן המשבר. שוורץ הוסיף שרפג תתמוך בירדן, בתורכיה וכמובן גם בישראל. שטרקן סיכם באומרו שעל גרמניה לתמוך בהגנתה של ישראל. אף ליפלט הסכים לכך. חברי הוועדה סיימו באומרם שניתן לסמוך עליהם.

ג. הפגישה עם הקנצלר קוהל

לפגישה הוקצבה שעה והיא התארכה בכחצי שעה מעבר לכך.

הקנצלר פתח בדברו על קצב המאורעות המובילים לאיחוד. ציין את בעיית שוני הערכים בין שתי הגרמניות כקשה יותר מן השאלות החומריות. הדגיש ש-17 מליון תושבי גרמ"ז היו נתונים ל-40 שנות לשטון קומוניסטי תחת עינם הפקוחה של 110 אלף עובדי STASI (המשטרה החשאית). בבחירות הראשונות בגרמז, צריך היה אדם להיות בן 79 כדי לקחת חלק בבחירות החופשיות האחרונות, בחלק זה של גרמניה, בשנת 1932. הפוליטיקאים בגרמז באים בעיקר מתחום המדעים. הוסיף שהתיאולוגים (בעיקר האוונגליים) לא הביאו ברכה רבה לפוליטיקה הגרמזית.

בעברו לנושא המשבר במפרץ, ציין שהנט שזאת תקופה מסוכנת שבה חשוב לנו לפגוש ידידינו, את שר ההגנה והקנצלר. ברפ"ג ודאי תהיה הבנה רבה לעמדתנו ולסיכונים הניצבים בפנינו, יותר מכל מקום אחר בעולם.

סדאם מסכן לא רק את ישראל, אלא את העולם. ישראל תמיד ידעה זאת ותמיד הדבר הדאיגה, בעיקר יכולתו הצבאית. לפני 9 שנים השמיד חיל האוויר את הכור כדי למנוע ממנו יכולת גרעינית. ידענו שאין כל סיכוי להגיע להבנה ברגע שתהיה לו יכולת זו. קיוונו שעם סיום מלחמתו עם אירן, "יעבור לו החשק" למלחמה. כאן הפסיק קוהל את שהנט בהעירו שאישית לא חשב כך.

שהבט המשיך בציינו כי סדאם קיבל סיוע ממדינות מערביות ובעיקר מהצפרותים, אך גם מחברות תעשייתיות באירופה ואף מרפג. בלעדי זאת לא היה מגיע לעמדתו הנוכחית. הזכיר שאמר זאת לשר ההגנה צ'ייני. ביולי, ואף אמר אז שנזדקק לסיוע רב יותר מארהב, אך האימפקט המלא של דבריו בא רק כאשר סדאם פלש לכווית. אנו תומכים בעמדת בוש ומעריכים הצלחתו בבניית קואליציה. ישראל נמנעה מלכלוט, אך אין זה מפחית מהרגשתנו שהאיום עלינו מיד. העולם יהיה בצרה אם לא יתמודד עם בעיה זו. סדאם חזר ואמר שיתקוף את ישראל, או שיגיב על התקפה אמריקאית בתקיפת ישראל. אמנם אין לעירק גבול משותף עם ישראל, אולם יש סכנה שצבא עירקי יכנס לירדן. שהבט הזכיר את פגישתו הקרובה של הקנצלר עם חוסין ואמר לו שיוכל למסור לו שכניסת צבא עירקי למדינתו תהיה סיבה למלחמה.

שהבט תיאר הטיל סקאד B עם ראש החץ הכימי, וציין שאין להוציא מכלל אפשרות שטילים אלה ישוגרו נגדנו. אנו במצב הכן ומגדילים תקציב הבטחון במאות מליוני דולרים וחייבים להגן על האוכלוסיה האזרחית כפי שלא נדרשנו לעשות זאת מאז 48.

אנו חייבים ליצור מערכת התראה מוקדמת לאיום מסוג זה, וזאת בנוסף לצרכינו הרבים והמעיקים, כמו העליה מבר'מ.

בעולם מדברים על סיוע שארצות עשירות יתנו למדינות הנפגעות, כמו תורכיה, סוריה ומצרים. הסיוע העיקרי יבוא מסעודיה ומנסיכויות המפרץ האחרות, שהכנסותיהן גדלו בגלל העלאת מחיר הנפט בכדי 15 מיליארד דולר ויותר. שהבט אמר שהוא פונה אל קוהל, כשם שפנינו לארהב, לקבלת סיוע עקב צרכינו הלוחצים.

קוהל הסכים עד כמה המצב רציני. אפיין את סדאם כתערובת של חשיבה אימפריאלית ופנטיות דתית, יחד עם אנטי-מערביזם, כאשר ישראל והציונות הינם סמל קיצוני לכך, בעיניו. הוא רואה את סדאם כרציונלי שהרויח ממלחמתו עם אירן. רבים במערב גרסו 'שאוים אויבי' - הינו ידידי' ועם דמות חומייני באופק קל היה לקבל נשק.

על מעורבות גרמנית בחימוש עירק, הדגיש קוהל שרפג לא סיפקה נשק, אך במסגרת מדיניותה הליברלית והיותה מדינת יצוא מס' ובעולם ועם תעשייה כימית וביולוגית כפי שיש לגרמניה, התוצאות היו קשות. בתעשייה זו ניתן להפוך אותו מוצר, עם שנוי קל, מפרודוקטיבי - להרסני. קוהל הזכיר הנסיון היהודי הנורא עם גרמנים בהקשר זה. הוא ציין שתקנות היצוא הוחרפו עד אותו גבול שהחוקה מאפשרת, סיפר גם שלפני כמה שנים ניסו להתערב בעסקת יצוא גרמנית ובית המשפט שהסתמך על החוקה הגדיר את פעולת הממשלה כבלתי חוקית. אמר שחשוב הרבה יותר מן התקנות נסיונו להגדיר עיסוק זה של יצוא חומרים וידע לייצור נשק כימי כמוקצה מחמת מיאוס ופסול חברתית, לא הסתיר שתמיד יהיו פושעים חריגים.

מכאן עבר קוהל לתאר מצבה של גרמניה בפסגת הכלכלה העולמית, אך מסרבת לקבל אחריות פוליטית. ידידי גרמניה לא מקבלים זאת.

אמר שיפעל לאחר הבחירות לשינוי החוקה. היה עושה זאת עוד החודש, אך לא זכה לשת'פ מה-SDP. הדגיש שמצב זה לא מקובל עליו ואף מבייש עבורו. לדעתו, סולידריות לא יכולה להיות חד-סטריית. אמר שרפג שמרה על האגף הדרום-מזרחי של אירופה וציין שאילולי רפג, לא היתה התפתחות כפי שהיתה בהונגריה, צ'כיה ופולין. הזכיר גם פעילותו בפסגה הכלכלית ביוסטון, בה גייס תמיכה בברהם. סיפר ששוחח טלפונית עם בוש וכי בייקר יבוא ביום ד' הקרוב.

כאן חזר קוהל והתייחס לדברי שהבט בהבטיחו כי רשם לפניו את דבריו ויחשוב מה ניתן לעשות, באיזה תחום ולאיזה ארצות. מה שנוגע לישראל - הוא מבין את המצב, יחשוב ויודיענו.

קוהל אמר שקל להם לסייע לתורכיה שהיא חברת נאטו ו-2.5 מליון תורכים עובדים בגרמניה. כאן שאל את הערכתנו בענין ירדן, מידת התאום בין יורש

העצר חסאן והמלך ומהו המרחק מגבול ירדן-עירק לישראל. על תשובת ראש אמן כי גבול עירק נמצא 400 ק"מ מישראל, העיר קוהל שזה כלום. ראש אמן המשיך והסביר שהמלך הירשה לעירק להעביר נשק לנוצרים בלבנון הירשה טיסות סיוור וקיום טייסת משותפת, אוסף מידע על ישראל, סעודיה וסוריה ומעבירו לעירק. שת"פ ירדני-עירקי הוא עובדה ומבחינה פוליטית המלך הוא סוכן עירקי.

כאן שאל קוהל האם חוסין עושה זאת בליט בריה, או מרצון. ראש אמן הבהיר שלירדן אין נפט וסדאם ימצא שם רק צרות. המלך ודאי חשב על כל הסכנות ויש לו נסיון של 37 שנים והוא מקווה לגיבוי עירקי אם תהיינה בעיות פנים. התקפת עירק על ישראל דרך ירדן, תהווה את סופה של ירדן. בכל המלחמות נגד ישראל השתתפו חיילים עירקים. המלך ודאי מודע לכך שהמצאות חיילים עירקים על אדמתו פירושה כניסת ישראל. ראש אמן הוסיף ואמר כי אין שוני בין חסאן לחוסין. יחסיהם טובים וחסאן לויאלי. שניהם יאמרו לתקשורת המערבית את אשר תקשורת זו רוצה לשמוע, אך כלפי פנים, יסיתו האוכלוסיה נגד המערב. חוסין לוקח סיכונים עם סוריה וסעודיה ומקבל כספים מהמדינות המתונות.

קוהל אמר שידבר על כך בצורה גלויה עם חוסין. הנשיא בוש אמר לו שהמלך צריך לקבל סיוע, אך מה הטעם בכך אם עירק תכנס לירדן. תהיה בכך הרחבת המלחמה ותהיה זו כליה לממלכתו. עניינו בייצוב המצב והשאלה אם שת"פ יעזור. חוסין ודאי מתקשה לחלץ עצמו מן הסבך.

שהבט אמר - וקוהל הסכים - שיש ענין משותף לישראל וירדן. מה שיבוא אחרי חוסין יהיה גרוע יותר. לא הצלחנו עתה ליצור עימו קשר כדי לבדוק איך ניתן לממש האינטרסים. כל השנים לא פגענו בו.

לשאלת קוהל אם עמדת מובראק חד-משמעית, השיב ראש אמן כי האחרון מרגיש שרומה ע"י סדאם.

קוהל העיר כי מטרת סדאם היא להפיל את מובראק וראש אמן הסכים שמובראק רואה בסדאם איום, והזכיר שפרויקט הטיל העירקי התחיל עם כסות מצרית וידע אמל'טי. קוהל הדגיש שחשוב ביותר לייצב את מובראק וציין שהמצב הכלכלי במצרים נכיר רע, שהבט אמר שהמצב במצרים כיום יציב.

כאן שאל קוהל לגבי היציבות בסעודיה. ראש אמן הסביר שהמשפחה יציבה אך אופי פתרון משבר המפרץ ישפיע על יציבות זו.

שהבט הוסיף שאם סדאם ייראה כמנצח במשבר, תפגע יציבות זו. קוהל ציין שהמשפחה כולה לא הרשימה אותו. כאן הזכיר את סוגיית אספקת הנשק מרפג לסעודיה והויכוח עם פרנץ יוזף שטראוס בענין הליאופרד 2 וכד'. והוסיף והביע דעתו כי הנשק המודרני ביותר בעולם איננו מייצב משטרים ואילו הפונדמנטליזם ההולך ומתפשט הוא תשובה לכאורה, למטריאליזם. הוא מעולם לא האמין שהסועים יתקפו עם ליאופרד.

2. שהבט, בהתייחסו לנשק מודרני בידי ממשלים בלתי יציבים, ציין שנשק מערבי מודרני שסופק לכווית נפל עכשיו לידי עירק.

לשאלת קוהל לגבי מצב הציווד אצלנו, השיב שהבט שמעולם לא הצלחנו להקציב המשאבים הנחוצים להצטיידות, הן המזרח והן המערב מוכרות את הנשק הטוב ביותר למדינות ערב. אמנם הנשיא לשעבר, רייגן, הבטיחנו שישמור על היתרון האיכותי שלנו, אך יתרון איכותי בתחום הציווד שוב איננו קיים. הוא קיים רק לגבי איכות האדם. יש לנו נחיתות מספרית ברורה ואין לנו יותר יתרון באיכות הציווד. הטכנולוגיה שקבלנו מארהב נמצאת עתה גם בידיים ערביות ויתרונה בטל. רק הפיתוח שלנו מאפשר יתרון ובתחום זה רפג יכולה לסייע. קוהל הגיב בהביעו נכונות לדון בכך.

שהבט פירט שהמדובר קודם כל במערכות אזעקה מוקדמות, מכ"מ אזעקה טיל נגד טילים ובניית מקלטים. כל זאת מסתכם במאות מיליוני דולרים.

לבסוף שאל קוהל להערכת שהבט לגבי תועלת הסנקציות. שהבט השיב שרבים הופתעו מנחיצות הנשיא בוש. כדי לבצע ההסגר, נחוץ איחוד מדינות העולם. קוהל הסכים לדברי שהבט על בוש והוסיף שלו המושל דוקאקיס היה נבחר, היה המצב שונה בהרבה. מזלה של ארהב שבוש נבחר.

לקוהל ספיקות לגבי סיכויי הצלחת האמברגו. הוא לא מכיר אף דוגמה בהסטוריה שמהלך כזה הצליח, והוסיף שהדיקטטורה הברוטלית בעלת סממנים דתיים, מסוגלת לסחוט קרבנות רבים מהאוכלוסיה. כאן ספר שבהיותו בהרווארד פגש את ג'ון גלברייט, שבשנת 45 עמד בראש קבוצת חוקרים שניסתה למצוא מענה לשאלה האם ההפצצות על גרמניה קיצרו משך המלחמה. מחקרם לא פורסם, אך גלברייט נתן לו עותק אישי. תוצאת המחקר מצביע חד-משמעית על כך שהפצצות אלה לא קיצרו המלחמה. קוהל הוסיף הסתכלות אישית, באמרו שמפעלי BASF שבשכנות מגוריו, השיגו התפוקה הגבוהה ביותר בחודשי אוקטובר-נובמבר 44, כשהיו בהריסות. קוהל שיער שאולי המצב בעירק איננו כה חמור, כמדווח. שהבט השיב שאם העולם מאוחד ואין פרצות באמברגו, הדבר ישפיע. למרות הכל, יש רגישות בעירק והם מאד תלויים ביבוא הרב. הוא הוסיף והקשה שהאלטרנטיבות אינן רבות, והן:

- (1) דיפלומטיה-ולה אין סיכויים.
- (2) האמברגו.
- (3) מהלך צבאי שכמובן איננו אטרקטיבי ומסכן את ישראל.

בסיכום חזר קוהל על רצונו לחשוב על בקשתנו והציע מגעים, במיוחד אם המצב יחריף.

קוהל הביע חשש שאם סדאם יורשה להשאר עם טרפו, הוא לא יסתפק בכך. הוא איננו זוכר דוגמא שבה מישהו נעצר.

בסיום פנה אלי טלצ'יק ושאל אותי אם פירטנו בקשותינו בפני שר ההגנה. השבתי בשלילה. אז ביקש טלצ'יק לקיים הקשר עמי בע'פ וקבענו שנפגש.

נבון.

תפוצה: @ (רהמ), שהח, סשהח, @מנכל, ממנכל, @ (שהבט), הדס

סססס

אאא, חוזם: 25413

אל: רהמש/1636

מ-: בון, נר: 248, תא: 280890, זח: 1625, דח: ב, סג: סב,

בבב

סודי ביותר/בהול

אל: שר הבטחון -

דע: המנכ"ל-משה'ח, סמנכ"ל הדס-משה'ח

מאת: השגריר - בון

1. יועץ הקנצלר טלצ'יק הודיעני שהקנצלר יקבל שר הבטחון ביום שני 3 ספט, בשעה 1200. לצערו לא יוכל לארחו גם לצהריים.

2. באותו יום יקבל הקנצלר בשעה 1530 את המלך חוסיין.

3. אני מניח שאשאל על הנושאים שבכוונת שר הבטחון להעלות. אודה אם תדריכני.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, הדס, @ (שהבט), איר1

סססס

אאא, חוזם: 18834

אל: רהמש/1193

מ-: המשד, תא: 210890, חז: 1523, דח: מ, סג: סו,

בבב

50633

סודי/מיד

103.01

אל: תפוצת מאיה

דע: וושינגטון, אוטבה, טוקיו, קנברה, שטוקהולם, קהיר

הנדון: הנושאים שהועלו ע'י שה'ח לוי בביקורוהמשבר במפרץ וכיבוש כווית

השר לוי הציג הסכנות הנשקפות למערב ולישראל כאחד כתוצאה משאפתנותו התוקפנית של צדאם חוסיין. המערב נמצא בתהליך של התרככות ושלוש שהשרו שאננות שהביאה לכך, שהמערב נהג ע'פי משאלות לב מבלי לראות ההתפתחות האוביקטיבית בשטח. השר הדגיש הדריכות ולצידה האיפוק שגילינו מול האיומים של עיראק. הזהרנו את המלך חוסיין במישרין ובעקיפין שלא יתפתה נוכח איומיו של צדאם חוסיין והודעתו החד משמעית של המלך כי לא ירשה שארצו תשמש קרש קפיצה לכוחות זרים גרמה לנו לשביעות רצון. השר סקר את עוצמתה הצבאית של עיראק לרבות פירוט סוגי הנשק וכמותו. אמר כי שאיפתה של עיראק הינה להשיג בנוסף לנשק הכימי והביולוגי ידע לייצור נשק גרעיני מאירופה ופנה לשרים בבקשה לבלום שאיפה זו.

אש'פ ובראשו ערפאת שהמערב נתן לו אשראי שהוא עולה כביכול על דרך השלום הוכיח כי בנוסף לטרור שהוא ממשיך לתמוך בו תומך לחלוטין בצדאם חוסיין. תאר הגרורות תושבי השטחים אחר ההסתה העירקית. תמיכת אש'פ בעיראק מראה עד כמה צדקנו כשטענו שיש לעשות הבחנה בין אש'פ לפלשתינאים.

תגובת השר גנשר:

בדיונים שהתקיימו במסגרת נאטו והקהיליה האירופית היתה הערכה רבה לעובדה שהמערב והמזרח הסכימו להטיל סנקציות על המשטר העיראקי. צויינה העובדה שכולם טעו בהערכת צדאם חוסיין. במשך תקופה ארוכה תשומת הלב התמקדה בחומיני והשליט העיראקי הוזנח. המלחמה שיזם נגד אירן פתחה בפניו את הדרך לקבל נשק מהמזרח ומהמערב בכמויות עצומות. מדינות המפרץ נתונות אמנם לסכנה מצד צדאם חוסיין אך סכנה עוד יותר גדולה מאיימת על ישראל ותורכיה. חשוב להתמקד באותן מדינות ערב הנוקטות עמדה ברורה נגד צדאם חוסיין. חשוב להפעיל המצור על עיראק באופן שיביא לתוצאות מעשיות. יש לחשוב על צעדים נוספים ויש להבטיח סולידריות מלאה עם ארה'ב.

שה'ח דה מיכליס:

הסכים עם הערכות השר לוי בנוגע לצדאם חוסיין והודה שמדינות אירופה לא העריכו נכונה את איומיו. היום ישנה סולידריות אירופית נגד עירק למרות הפגיעה באינטרסים כלכליים חשובים כמו אלה של איטליה עצמה. היעד הוא להביא לכידודו המוחלט של צדאם חוסיין. הביע דאגה מעמדת המלך חוסיין. באשר לאש'פ אמר כי עראפת נקט בעמדה שגויה ואם יתמיד בתמיכתו בצדאם, אירופה תשנה עמדתה כלפיו.

בנוגע לאלמנט הזמן אמר כי בעבר שגתה ישראל בהעריכה גורם הזמן. על כן חשוב שתמצא פתרון לבעיה הפלשתינאית. אמר שישראל נהנית היום מיתרון מסויים בגלל הפיצול בעולם הערבי והיחלשות אש'פ.

יחסי ישראל והקהילה האירופית

השר לוי אמר כי האירופאים מטילים עלינו מגבלות שאינם מטילים על אף אחד אחר. לדוגמה ההחלטה להקפיד שתוף הפעולה בנושא מחקר ופתוח למרות שאין הוראה פורמלית ואין החלטה שמועצת השרים אישרה, הפקידות מכינה שלא צריכים להתקדם בשום דבר חדש. זה בלתי נסבל לשקול שקולים מדיניים עם נושא כלכלי. ביקש משרי החוץ להנחות הפקידים שמכינים את מפגש המועצה לש'פ בבריסל ללכת לקראתנו בהזת אותם מכשולים העלולים ליצור אורה כאילו קיימת אפליה כלפי ישראל. ציין כי הוא עצמו יצר בממשלה אורה חדשה כלפי אירופה וחשיבותה.

השר גנשר חזר על הכטחתו ודה מיכליס אישר שוב עמדתו שאין לקשור בעיות מדיניות וכלכליות. שניהם הבטיחו כי יפעלו להסרת הצעדים שהקפידו את שתוף הפעולה המדעי והטכנולוגי בין ישראל לקהילה וכן להסרת המכשולים בשיחות לקראת 1992 לבדיקת אפשרות שיפור ההסכם בין הקהילה לישראל.

שניהם הבטיחו שניווכח בתוצאות במועצה לש'פ האמורה להתכנס ב-17 בספטמבר בבריסל. דה מיכליס הוסיף שהמועצה לש'פ בספטמבר תהיה מאוד קונסטרוקטיבית. עם זאת ציין כי קשה לראות פיתוח שת'פ כלכלי בתקופת מתיחות פוליטית ובטחונית.

במישור הביטחוני עם גרמניה

השר לוי סקר בפני גנשר את מורכבותו של נושא העליה לישראל וקליטתה. השר פרט ההרכב האנושי סוציולוגי של העולים והקשיים בפניהם ניצבת מדינת ישראל בנסותה לקלוט עליה זו בצורה האפשרית והטובה ביותר.

השר לוי סיפר לשה'ח גנשר כי הנחה אנשי המשרד להפסיק הדיונים בעניין השילומים כיוון שלדעתו נושא זה צריך לידון במסגרת גרמניה המאוחדת. אין מדובר בתביעה משפטית אלא מדובר בעניין מוסרי שמהווה עמוד תווך בשתי המדינות. השר לוי הדגיש שאולי אין זה המפגש המתאים להעלאת הנושא אך הרגיש חובה לגעת בסוגיה זו.

גנשר סיפר שהאיחוד יתבצע כבר ב-14 באוקטובר, גם אם הבחירות לא הוקדמו ותקיימנה בדצמבר. גנשר המליץ שלא להעלות לפי שעה את נושא השילומים פורמלית גם בגלל מורכבותו. בקשתו זו נובעת מרצונו לא לתת לקבוצות וליסודות מסויימים לנצל הנושא במערכת הבחירות. גנשר דיבר ביוזמתו על בעיית הרכוש שהוחרם, טען כי עמדתה של מזרח גרמניה ששללה כל תביעה להחזרת רכוש היא עמדה אבסורדית. גנשר הציע שישראל תעריך הרכוש שהוחרם.

שה'ח לוי הזמין את עמיתו גנשר להיות אורחו בישראל כשה'ח הראשון של גרמניה המאוחדת ואמר שיעשה זאת ברצון.

סימונה פרנקל

תפוצה: שהח, ששהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רם), אמן, ממד, הדס, איר1, איר2, אסיה,
אוקיאניה, כהן, כלכליתב', בנצור, מצפא, סולטן, מצרים

סססס

אאאא, חוזם: 20083

אל: רהמש/1274

מ-: בון, נר: 162, תא: 210890, זח: 1230, דח: מ, סג: סו,

בבב

סודי/מיד

אל: סמנכ'ל הדס, אירופה 1

מאת: השגרירות-בון

פגישת שה'ח רפ'ג גנשר עם שה'ח לוי - באד-רייכנהאל, 14.8.90

1. בפגישה השתתפו מהצד הרפ'ג: שה'ח גנשר, שגריר רפג המיועד בישראל, אוטו פון דר גבלנץ, דובר שה'ח רפ'ג שומכר וראש האגף המדיני, שלאגינטווייט.

באותו חלק של הפגישה בה השתתפתי, הועלו שני נושאים עיקריים:
א. המצב במזה'ת בכלל ובמפרץ בפרט.
ב. ישראל והקהילה האירופית.

2. המזה'ת והמפרץ

שה'ח לוי סקר את המצב במזה'ת ובמפרץ תוך הדגשת הנקודות הבאות:
(א) המערב, הנמצא בתהליך ההתקרבות והשלום, נטה אחר משאלות שבלב ולא ראה נכונה את ההתפתחויות בשטח. ישראל התריעה על הסימנים ועל התנהגות סדאם חוסיין לאחר מלחמת עירק-אירן, אך המערב לא שעה לאזהרותינו וניסה לפרשן כנסיון ישראלי לזכות בהון פוליטי.
(ב) סדאם חוסיין פועל בשני אפיקים:

- 'נאצר של תקופתו' - התססת ההמונים נגד המערב, -מנהיג העולם הערבי והמתחרה במובראק הפרו-מערבי והבוגד, כביכול בעינין הערבי.
שה'ח ציין שהצהרותיו של סדאם חוסיין בנושא ישראל הופכות למחוייבות כלפי ההמונים. ישראל יודעת שאסור לה לפעול, כדי למנוע עילה מסדאם חוסיין, ולכן נמנעת מפעולה מקדימה.

(ג) שה'ח פירט עצמתה הצבאית של עירק. ישראל איננה יכולה להיות שאננה ולזלזל באיומים כשנשק זה מופנה נגדה.

(ד) שה'ח הדגיש את הקשר אש'פ -סדאם חוסיין. ערפאת הראה שוב את פרצופו האמיתי ודיבורי השלום שלו היו תדמית בה נתפסו האירופים ככמלכודת.

(ה) שה'ח ניתח את מניעיו של המלך חוסיין, הבעיות שבפניהן הוא עומד והשלכותיהן. הדגיש כי חוסיין הודיע חד -משמעית כי ירדן לא תהווה תהווה קרש קפיצה לעירק, והמחיש בכך כי אזהרות ישראל בנושא-נקלטו.

(ו) שה'ח לוי ציין כי מובראק רומה ע'י סדאם חוסיין כשניסה להביא לפיוס בועידה האחרונה בבגדד והבטיח לאמריקאים שלא יקרה דבר.

(ז) שה'ח הביע הערכתו להצהרת גנשר, המגנה חברות רפ'ג גיות שסיפקו חומרים קטלניים לעירק והבטיחה לפעול נגד חברות אלה. מדובר לא רק בחומרים כימיים, אלא גם ביצוא ידע וטכנולוגיה גרמניים. ביקש מעמיתו להבין, כידיד, את הזעזוע הפוקד את ישראל עם הוודע העובדות הנ'ל, ומציין כי אנו מצפים לפעולה קונקרטית בנדון. הוסיף כי י ידאג להעביר לשה'ח גנשר חומר על מדינות אירופיות המספקות לעירק ידע וציוד גרעיניים.

שה'ח הודה אישית לגנשר על הפעילות המהירה שלו ושל ממשלתו במניעת העברת חלקים ליצור נשק משוויץ לעירק דרך רפ'ג.

השר לוי חזר והדגיש את הסכנה ביצור נשק אטומי ע'י עירק וביקש שוב מעמיתו לפעול, בהדגישו שלאירופה ולרפ'ג תפקיד מרכזי.

(ח) שה'ח הדגיש כי הזמן פועל לרעת המערב וההמתנה מחלישה העמדה האחידה. מההמתנה עלולה ישראל להפגע, מה עוד שאנו גוזרים על עצמנו לא להכות ראשונים. שה'ח ציין החשיבות בעמדה המערבית האחידה לפתרון המשבר.

(ט) שה'ח ביקש מעמיתו עדכון לגבי הדיונים בנדון בנאט'ו.

3. שה'ח גנשר הודה על הסקירה והדגיש בדבריו:
 (א) הטעויות בהערכת סדאם חוסין היו גם במדינות ערב וגם באירופה.
 כולם התמקדו בחומייני, לעומתו הצטייר סדאם חוסין כמתון.
 (ב) מלחמת אירן-עירק היא זו שאיפשרה לסדאם לקבל נשק אותו לא היה מקבל
 בנסיבות אחרות. הגרמנים מעולם לא נתנו רשיונות ליצוא נשק לעירק, אך אין
 זה משנה את העובדה שהיו מפירי חוק. החלט לפני כמה שבועות על החמרה
 בפיקוח ושה'ח גנשר עצמו ידרוש נקיטת עמדה של התעשייה והכלכלה ברפ'ג בנושא
 זה. שה'ח גנשר ביקש להעביר אליו חומר בנושא.
 (ג) ציין כי כח צבאי יכול לעצור את סדאם במובן המלחמתי אך לא האידאולוגי.
 ההתערות הלאומית יכולה להיות לא רק בירדן ובישראל אלא גם במפרץ, ולאלה
 תוצאות לטווח הארוך.
 (ד) במערב חשבו שסעודיה מגובשת וחזקה, אך טעו בהערכה. יש להתרכז במדינות
 הנוקטות עמדה ברורה. עמדת ישראל צריכה להיות בבירור עמדה של איבוק
 ורפ'ג מעריכה עמדה זו. יש לעשות הכל שלא יתפתח סכסוך שמוקדו ישראלי.
 (ה) גנשר ציין כי לדעתו חוסין במצב הקשה ביותר, עם מספר רב של
 פלשתינאים. ביום שהחל המפגש בקהיר, צלצל יורש העצר הירדני לגנשר וניכרה
 דאגתו העמוקה מהמצב הפנימי בירדן.
 (ו) גנשר ציין כי נודע מניגותם בנגדד על מצב הרוח בעירק והדגיש כי אנשים
 כסדאם חוסין זקוקים להצלחה מתמדת וזו איננה נראית באופק. לפיכך המצב
 מסוכן.
 (ז) גנשר ציין שמועצת השרים תדבק בהחלטות האו"מ וידונו במסגרות מערביות
 על צעדים נוספים. העריך מאוד את נקיטת העמדה של בוש וציין כי בפגישתו עם
 עמיתו הרוסי ישוחח עימו ביסודיות בסוגיית עירק.
4. בסיכום הדיון ציין שה'ח לוי את חשיבות שמירת הקשר המתמיד והשוטף
 והעזרון ההדדי והבטיח שוב להעביר פרטים על מפעלים ברפ'ג ובאירופה
 המספקים אמל'ח לעירק.
 שה'ח גנשר הצביע על חשיבות אי הפצת נשק גרעיני וציין כי יהיה בועידת אי
 הפצת נשק גרעיני בגנבה וינסה להביא להחלטות קונקרטיות.
5. הקהיליה האירופית
 שה'ח לוי הבליט בראשית דבריו כי נושא זה יובן ברפ'ג טוב יותר מאשר
 במקומות אחרים. הוא סקר בקצרה את הקשיים הפוליטיים, הבטחוניים והכלכליים
 בפניהם עומדת ישראל. מצבנו עלול להתמיר לקראת 1992.
 עמד על העובדה כי גורמים אירופיים מנסים ע'י נקיטת סנקציות כלכליות,
 לקבוע תהליכים מדיניים. הביא כדוגמא את המגבלות הנערמות בנושא שתה'פ
 במו'פ בין ישראל ואירופה. וביקש לסייע לתקן את המעוות, כבר במפגש הבא
 של הקהיליה.
6. שה'ח גנשר ציין כי ליחסי ישראל עם הקהיליה היבט פוליטי והיבט כלכלי.
 הוא הודה כי בהיבט הפוליטי לא תמיד היתה הסכמה עם ישראל, ועל כך שוחח
 בעבר עם קודמו של שה'ח לוי ועם ראה'מ שמיר.
 בהיבט הכלכלי תמכו הגרמנים בשת'פ עם ישראל. רפ'ג מעוניינת בבטחונה
 הכלכלי של ישראל ואין לנקוט בצעדים כלכליים כדי לפתור בעיות בתחום
 הפוליטי.
- שה'ח גנשר ביקש להעביר אליו נייר עבודה, עם העובדות הקונקרטיות כדי לטפל
 בהם כבר בספטמבר.
- שה'ח לוי הזמין עמיתו לבקר בישראל. גנשר קיבל ההזמנה בשמחה ואמר כי
 יממשה לאחר הבחירות ברפ'ג- בדצמבר ש.ז.
7. התמליל המדויק של הפגישה- בדיף הקרוב.

פרושאור

@ (רם), אמן, ממד, הדס, איר 1, איר 2, כהן, כלכליתב', סולטן

סססס

אאא, חוזם: 16584

אל: רהמש/1064

מ-: בון, נר: 154, תא: 180890, זח: 1600, חמ: סג: סב,

בבב

סודי ביותר/מיד

אל: סמנכ'ל הדס

דע: לשהח שה'ח

מאת: השגריר

מצהרים עם דר' פידלר (יום ששי 17.8) הממונה על עניני מז'ת במשה'ח

1. סיפר ששהח גנשר ופמלייתו התרשמו עמוקות משה'ח. אמר שגנשר רואה בשהח פוליטיקאי חריף העומד איתן עם שתי רגליו במציאות. מדינאי פרגמטי, שמהח איננו פסגת הקריירה שלו. גנשר הגדיר השיחה כטובה מאד.

2. השבוע ביקר אותי השגריר הרומני בבון (איש המשטר החדש- כימאי במקצועו) וסיפר לי ששמע משני פקידים בכירים במשהח כאן את ההערכה שצדאם חוסיין מנוע מלתקוף את תורכיה בגלל חברותה בנאט"ו, הוא גם איננו יכול לתקוף את סעודיה בגלל הנוכחות המאסיבית האמריקאית. לכן, סביר שיתקוף את ישראל. הדברתי לכן השיחה עם פידלר למען יתבטא בעניין זה. כדרכו, השיב באריכות. החל ב-'פסיכוגרמיה' על צדאם חוסיין (הוא מכירו אישית מתקופת כהונתו כשגריר רפג בבגדאד) וזיהה אלמנטים בהתנהגותו ובאשיותו הלקוחים מנאצר, מחומייני ומהיטלר.

א. נאצר משום האמביציה למנהיגות העולם הערבי.

ב. חומייני משום השימוש באיסלם להשגת (א).

ג. היטלר משום שהאישיות חסרת כל רסן מוסרי. בסיימו זאת חזר על ההערכה ששמע השגריר הרומני. לדעת פידלר הצעת עירק לאירן היא נצחון אירני ברור. נצחון זה יעורר תהיות אצל מליון משפחות שבניהם נפגעו. לכן סביר שצדאם ינסה לפרוץ ממצב מצוקה זה. על כך הוסיף פידלר השערה נוספת - אם רק יוכל, ינסה צדאם חוסיין למשוך את ישראל עי פרובוקציה לאקט מלחמתי נגד עירק. אם נעשה זאת, יצליח הרבה יותר מאשר בהתקפה ישירה עלינו, לגבש מאחוריו את אותו חלק של העולם הערבי המתון לכאורה, אשר הפנה לו עורף. תמיכת הרחוב הערבי כבר נתונה לו.

הערה: ספקולציה זו יכולה היתה להאמר בזכות עצמה או כדי להרתיענו מהיגגרות אחר פרובוקציה.

3. הביע החשש, שהתאמת בינתיים, שעירק הופכת את הזרים לבני-ערובה ויחזיקום במחנות צבא. סיפר שביום ששי בבוקר קרא לממונה העירקי ודדש במפגיע שחרור אזרחי רפג. תשובת הלה: 'אעביר דברין לבגדד'. פידלר הוסיף שהשפעת משהח של עירק שואפת לאפס (למעט אולי טאריק עזיז אישית) כאן עדך השוואה למשהח הנאצי שגם הוא נעדר כל השפעה. גם ריבנטרוף עצמו היה חסר השפעה.

4. פידלר סיפר שבבון חששו שבעקבות הצעת עירק לאירן, תיפתח דלת אספקה אחורית עבור עירק דרך הגבול אירן-עירק. אין - חוזר אין - כל סימן שחשש זה מתאמת.

5. העליתי השגותינו החמורים מאימון צבאי הניתן בגרמז לאנשי אשף ולובים וחוסר כל נחרצות (בלשון המעטה) בהסברי אפלמן, שר ההגנה של גרמז לתופעה מבישה זו. פידלר השיב שהצינור המתאים לאפלמן הינו משרד ההגנה. השבתי שאנו פועלים שם במקביל. ביקשתיו להעביר דברי למשרד הקנצלר וודאי עוד אפנה אישית. לא יתכן שאנשים אשר בעוד שבועות ספורים יהיו אזרחי רפג, יאמנו היום אנשי אשף ולובים.

נבון

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), @ (שהבט), מנכל, ממנכל, ר/מרכז,
@ (רס), אמן, הדס, איר, סולטן

סססס

אאא, חוזם: 26549

אל: רהמש/1068

מ-: בון, נר: 323, תא: 300790, זח: 1500, דח: מ, סג: סב,

בבב

סודי ביותר / מידי

אל: פר'נ (דורון המוסד)

מאת: השגריר בון

צלצל שלאגינטווייט, . אמר שהוא מתקשר כדי להפיג דאגתנו. הוא דיבר לאחר הארוחה שלנו עם משרד הכלכלה והם הבטיחו לו להתגבר על הקושי החוקי וייפו כוחו לומר לנו שהעניין יוסדר.

הערה שלי: הקושי החוקי נובע מהיות המשלוח בטרנזיט. סטטוס זה מאפשר לממרפ'ג לתפוש את המשלוח רק במקרים מועטים וחריגים. אחד המקרים האלה הינו חשד שהמשלוח מיועד ל'רצח עמ'.

נבון.

תפוצה: שהח, סשהח, @ (רהמ), מנכל, ממנכל, @ (שהבט), בנצור,
פרנ, הדס, @ (רם)

סססס

אאאא, חוזם: 25701
אל: רהמש/1032
מ-: בון, נר: 321, תא: 280790, זח: 1600, דח: ר, סג: סב,
בבב
סודי ביותר / רגיל

פר'נ

דע: סמנכל הדס

שלכם חוזם 23301 מ-26.7

בעת ארוחת צהרים מסרתי ה- NON PAPER לידי המשנה למנכ"ל
משה'ח שלאגינטווייט.

הוספתי הסברי רקע. הוא שמע על כך בקוים כלליים עוד קודם
לכן.

בתשובתו אמר שהם מתיחסים לנושא בחומרה יתירה ושאני יכול
להסיר דאגה מלבי.

נבון.

תפוצה: שהח, סשהח, @מנכל, ממנכל, הדס, בנצור, פרנ, @ (רהמ)

סססס

משרד החוץ-מחלקת הקשר

11850

תאריך : 14.07.90

נכנס **

שמור

חוזם: 7,11850

אל: המשרד

יעדים: רהמש/432, מצב/1052

מ-: בון, נר: 166, תא: 130790, זח: 1600, דח: מ, סג: שמ

תח: 8 גס: אירופה

נר: 8

שמור/מידי

אל: מזא'ר 2 - אירופה 1

מאת: הציר, בון

יהודי ברה'מ ברד'ג .

לשלכם 241

משיחה עם נשיא מועצת הקהילות היהודיות גלינסקי.

1. גלינסקי ביקר (11.7) במחנה ARENSFELDE במזרח העיר שם מתרכזים היהודים מברה'מ, כ-700 במספר. המחנה עצמו שימש עד לאחרונה קסרקטין למשטרה החשאית STASI.

2. מתוך נסיון העבר צופה גלינסקי לגל הגירה יהודית מברה'מ לגרמ'ז, שכן כאשר קיים גרעין ראשון מצטרפים רבים אחרים. ממשלת רד'ג החליטה אמנם ב-11.7 שתעניק בעתיד מעמד תושב קבע לזרים, רק אם ברשותם מקום עבודה ודיוור, וכן תנהג בהתאם לחוקי רפ'ג בשאלת פליטים פוליטיים, אך נראה שיהודים אינם נכללים בהוראות אלה. באותה ישיבה החליטה ממרד'ג להעניק אישור שהיית קבע ליהודים 'מסיבות הומניטריות' ללא איזכור ברה'מ.

3. בשיחותיו עם המהגרים מברה'מ העלה גלינסקי את הקשיים הכלכליים העומדים בפני רד'ג: אבטחה ומחסור בדיוור והמליץ שיצאו לישראל. נתקל בעמדה אנטי- ישראלית קיצונית.

4. הכוונה הינה לפזר את היהודים במחנה לערים שונות. כ-60

משרד החוץ-מחלקת הקשר

אמורים בימים אלה לצאת למגדבורג. לקהילה היהודית ברד'ג אין האמצעים והיכולת לטפל בהם. לגלינסקי 'עדין' אין מנדט לדבריו. הוא צופה שבקרוב תתאחדנה הקהילות היהודיות בשתי הגרמניות לארגון משותף.

5. הממונה ברד'ג על שאלת הפליטים הינה אנט כהנא, לדברי גלינסקי 'שמאלנית קיצונית' שאין לו כל שפה משותפת עמה.

מרים שמרת

מא

תפ: שהח, סשהח, 8(רהמ), מנכל, ממנכל, גוברין, מזאר, 2, הדס, איר, 1, תפוצות

Jerusalem, 1 July 1990

#21 EXCERPTS FROM SHAMIR MEETING WITH GROUP OF GERMAN JOURNALISTS, 1.7.90

/90.07.01 (Communicated in English by the Prime Minister's media adviser)

The following are excerpts of statements made by Prime Minister Yitzhak Shamir at a meeting he held today, 1.7.90, with German journalists:

"In my letter to President Bush, I explained in depth my position and our belief that together with the U.S. we will be able to come nearer to the peace solution in our area, and I am grateful to the U.S. for its readiness to continue our common efforts in order to reach a peaceful solution to the conflict between Israel and the Arab world and the Palestinians. I am grateful to the U.S. for the readiness to cooperate with us in order to get peace. It is our intention to bring change in the relationship between Israel and the Arab states and Israel with the Palestinians living in Judea, Samaria and Gaza. We believe a change in the relationship between Israel and the Arab states will have a positive influence on a possible understanding and agreement between us and the Palestinians.

Egypt has to play a very important role because Egypt is the only country that has a peace treaty with us, and it is clear that it is in the interest of Egypt not to be the only country in the Arab world with a peace relationship with us, and we would like to see Egypt as a partner in the continuing peace process in the Middle East."

--/al
/0

19:30 hours

אירית שטופר, מאו"ר
טל' 303641

א' בתמוז תש"ן
24 ביוני 1990
3553

התכנית מעודכנת:
כ-24/6/90
שעה 14.30

ביקור נשיאות הפרלמנט של מערב ומזרח

גרמניה

25-27.6.90

תכנית ביקור
נשיאות הפרלמנט של מערב ומזרח גרמניה
PROF. DR. RITA SUESSMUTH
DR. SABINE BERGMANN-BOHL

25/6-13_011

הגעה בטיסה מיוחדת של ח"א הגרמני	13.00
(מתקבלות ע"י מ"מ יו"ר הכנסת ח"כ דן תיכון וח"כ זלמן שובל	
צעידה על "שטיח אדום")	
נסיעה לירושלים בשיירה למלון המלך דוד	
יציאה מהמלון - נסיעה לכנסת (מלווים באופנועים)	15.05
שהס ברחבת הכנסת	15.15
פגישה עם מ"מ יו"ר הכנסת ב - חדר הרצאות (בהשתתפות סגני יו"ר	15.25
הכנסת)	
ברכות מ"מ יו"ר הכנסת במליאה	16.00
סיור בכנסת (בלווי ח"כ מרדכי וירשובסקי)	16.10
כבוד הל לפני אולם הרצאות	16.30
חברי אגודת הידידות הפרלמנטרית, ח"כ זלמן שובל+חברי האגודה	16.45
(באולם הרצאות)	
ראיון טלוויזיה הישראלית	17.45
פגישה עם חברי ועדת חו"ב, ח"כ שרה דורון + וחברי ועדה (בחדר	18.15
הועדה)	
נסיעה למלון	19.00
יציאה לא"ע רשמית (ובכנסת)	20.25
לינה: במלון המלך דוד, ירושלים.	

יום ג' 26/6

א"ב עם יו"ר מפלגת העבודה מר שמעון פרס (במלון המלך דוד, חדר אלון)	08.00
יציאה ליד ושם	08.50
ביקור ביד ושם	09.00
נסיעה למלון כרום	11.15
פגישה עם שה"ח, מר דוד לוי (הרכב מצומצם - 20 דקות)	11.30
חזרה למלון המלך דוד	
יציאה למשכן נשיאי ישראל	12.20
פגישה עם נשיא המדינה, במשכנו (כולל פמליה, בני נוער ועתונאים)	12.30
א"צ מטעם נשיא המדינה (הרכב מצומצם)	13.00
חזרה למלון	15.00
יציאה למשרד דה"מ	15.50
פגישה עם דה"מ, מר יצחק שמיר	16.00
נסיעה למלון	16.45
פגישה עם ס/שה"ח בנימין נתניהו (במלון)	17.10
דו שיח: "עתידם של הגרמנים באירופה", מטעם המועצה הישראלית ליחסי חוץ - מלון המלך דוד - אולם השגרירים (דברי פתיחה ס/שה"ח, מר בנימין נתניהו)	17.30
יציאה לביתו של מר דב שילנסקי (שתי הנשיאות בלבד)	18.40
פגישה פרטית של הנשיאות עם מר שילנסקי	18.45
נסיעה להרצליה	19.30
ה"פ מטעם שגריר גרמניה - במשכנו	20.30
נסיעה לירושלים	23.00
לינה: במלון המלך דוד, ירושלים.	

יום ד' 27/6

א"ב עם יו"ר הנהלת הסוכנות מר שמחה דיניץ (במלון המלך דוד - חדר אלון)	08.00
יציאה לעיריית ירושלים	09.20
פגישה עם ראש העיר, מר מרדכי הולק (באולם מועצת העיר)	09.30
סיור פרטי בירושלים (העיר העתיקה)	10.30
חזרה למלון	11.50
מסיבת עתונאים - מלון המלך דוד	12.00
(לערך) - נסיעה לנתב"ג	12.45
המראה בטיסה מיוחדת של מטוס חה"א המערב גרמני	

עורכת התכנית: אירית שטופר, מאו"ר

כ"ח סיוון תש"ו
21 ביוני 1990
גרז 103.01

76924

בניהור משותף לנשיאות הפרלמנטים של מערב ומזרח גרמניה
באורחות הכנסת - 25-27.6.1990

רקע לבניהור

נשיאת הפרלמנט המערב גרמני PROF. DR. SUESSMUTH ונשיאת הפרלמנט המזרח גרמני DR. SABINE BERGMANN-POHL הביעו בסוף אפריל משאלתו לערוך בניהור רשמי משותף בישראל באורחות הכנסת. הבניהור הינו חסר תקדים מבחינה מדינית וטהסית כאחד.

היוזמה לבניהור יצאה מצדה של פרופ' זיסמוט והיא תולדה של תהליך האיחוד המואץ. מדובר בבניהור הראשון המשותף של שתי נשיאות הפרלמנטים מחוץ לגבולות גרמניה. לפי הצב האירופים הצפוי יתכנו ובניהור משותף כזה יהיה גם האחרון מסוגו שבו יישותה הריבונית של גרמ"ז עומדת להיעלם בעתיד הנראה לעין. הבניהור הצוי במחנות כלפי ישראל והעם היהודי והדבר יתבטא בין השאר בסיוור המהיף ב"יד ושם". בו יש לצירופו של חסידות אומות העולם ומשלחת נוער משתי הגרמניות משמעות סמלית. בתכנון הבניהור בלט רצונו של שתי האורחות לשמור על סימטריה בין הגרמניות באשר להרכב פמלייתו (חבר פרלמנט, נוער, חסידות אומות עולם). בו עמדו על שמירת סממני ריבונות גרמ"ית (נסיעה במכוניות נפרדות והנפת דגל גרמ"ז). מבחינה טהסית סוכם כי פרופ' זיסמוט תהיה PRIMUS INTER PARES וכי בבניהור יתעלמו מתפקידה של האורחת מגרמ"ז כנשיאה בפועל.

המסר העיקרי בבניהורו הוא המשכיותה של המחויבות כלפי ישראל והעם היהודי מצדה של גרמניה המתאחדת. בכך מהווה הבניהור נדבך חשוב ביצירת יחסי אימון המצטרף להצהרת הפרלמנט הגרמ"י מ-12.4.90 ולנאומו של הננצלר הוהל ב-6.5.90 ברלין.

כ"ד סיון תש"ן
17 ביוני 1990
גרמ 103.01

76281

שמו

סקירה - רפ"ג - ישראל
=====

לקראת ביקורן המשותף של יו"רות הפרלמנטים של מערב ומזרח
גרמניה, 25-27 ליוני.

יחסי ישראל-רפ"ג - כללי

במלאת 25 שנה לכינון היחסים הדיפלומטיים יש לציין כי היחסים התפתחו למערכת הדוקה ואינטנסיבית החובקת את תחומי הכלכלה, בטחון, תרבות מחקר ותיירות. היא מתאפיינת גם בביקורים תכופים בכל הדרגים המדיניים, כולל במישור הפרלמנטרי. מבחינה זו אין למערכת היחסים עם רפ"ג אח ורע באירופה.

יחד עם זאת נחשף לעיתים הפער שבמערכת הצפיות ההדדיות על רקע צל העבר ומשמעותו כיום - נדבר שעליו התבססה התקרבות רפ"ג לישראל. יעדי רפ"ג בבניית היחסים מאז קונרד אדנאור היו:

(א) לכפר על פשעי הנאצים ולהתפייס עם העם היהודי בישראל ובעולם (לנוסחת קוהל"פשעים שנעשו בשם העם הגרמני" יש טעם לווי מקומם).

(ב) להתקבל מחדש לקהילת העמים הנאורים כחברה שוות-ערך ולהוכיח כי למדה משגיאות העבר.

יעדים אלה הושגו מבחינת רפ"ג, הגם שחששות מגרמניה חזקה ומתאחדת ממשיכים לכוון בקרב שכנותיה של גרמניה ובמדינות שזכר השואה הטביעו חותמן על אזרחיה. בעוד שרפ"ג מעוניינת להבליט ככל שהזמן עובר את מרכיבי הנירמול שביחסים, עומדת ישראל על כך שמדובר ביחסים מיוחדים על רקע העבר.

ההכרה כי רפ"ג עשתה רבות למען ישראל בביצור כלכלתה ובטחונה עומדת עתה במבחן וזאת לאור צפיות גרמניות שישראל תגלה הבנה כלשהיא בכל הנוגע לשאיפות האיחוד המתקבלות כלגיטימיות ולא רק בעיני הגרמנים אלא בעיני האירופים והמעצמות הגדולות.

מדיניות גרמניה בצל תהליך האיחוד

במחצית השנה האחרונה חלו שינויים מרחיקי לכת בסדרי העדיפות הלאומיים של רפ"ג המשפיעים על עיצוב מדיניות החוץ וסגנונה. מדינאי רפ"ג מחוייבים עפ"י חוקת 1949 לאיחוד גרמניה. למחוייבות זו שותפות גם בנות הברית המערביות ארה"ב, צרפת, בריטניה, ובעקבותיהן שאר החברות בנאטו ובקהיליה האירופית.

כל עוד האיזון הבין-גושי התבסס על חלוקת אירופה וחלוקת גרמניה, נראתה מחויבות זו כמס שפתיים וכחזון רחוק, ובלתי ניתן למימוש. מדיניות החוץ הגרמנית עוצבה באורח מסורתי ע"י רצון למנוע זעזוע במאזן הבין-גושי באירופה וחתירה לאיחוד הקהילי (עד 1992) תוך שמירת זיקה אטלנטית חד-משמעית. עם הופעת הגלסנוסט בבריה"מ ותהליכי הרפורמה במזא"ר, ריכוך הדרגתי באוריינטציה הרפ"גית וניכרה פתיחות יתר כלפי מזא"ר, שלווה בחשדנות מצד המערב. בעקבות הבריתה ההמונית של תושבי גרמ"ז לרפ"ג והסרת מחיצות החומה (9.11.89), חזון האיחוד החל להיראות כבר - הגשמה, אם כי לא בטווח המיידי אלא באמצעות שלבים קונפדרטיביים (תכנית 10 הנקודות של קוהל 28.11.89). עם פרסומה הפך האיחוד לסוגיה המרכזית במסע הבחירות לקראת הבחירות הכלליות בדצמבר 1990. מאז הקנצלר פועל כחודר שליחות הסטורית.

באחרונה מדברים על עריכת בחירות כלל-גרמניות כתחליף לבחירות הכלליות ברפ"ג וזאת כצעד נוסף להאצת תהליך האיחוד. טרם נקבע לכך המועד והחלטה עקרונית בנדון נתונה להכרעתו של הפרלמנט הגרמ"זי. על רקע הבריתה ההמונית, האינטרס המיידי של מרפ"ג היה למנוע ריכוזם של תושבי גרמניה על אדמתה בלבד אבל רק הבטחותיה של מרפ"ג לגרמ"ז ותושביה במישור הכלכלי (איחוד מוניטרי) הצליחו למנוע את המשך הבריתה ואת ההתמוטטות המוחלטת של המירקם השלטוני בגרמ"ז. הדרישה לאיחוד גרמניה נתמכת כיום בעיקר ע"י תושבי גרמ"ז כפי שהבחירות בגרמ"ז ב-18/3 הוכיחו. הצבור ברפ"ג נראה, כפחות מתלהב מתהליך האיחוד. הוא חושש מהנטל הכספי העצום הכרוך בתהליכי השיקום.

ההסכם על האיחוד המונטרי יועמד להצבעה ב-22.6 בבונדסטאג. צפוי כי יאושר ברוב גדול למרות שמועמד הסוציאליזמוקטים לבחירות הכלליות, אוסקר פונטיין, ניסה להכתיב למפלגתו עמדה השוללת הסכם זה. תהליך האיחוד מתנהל בשני מישורים, פנימי וחיצוני, כאשר האינטרס הגרמני הוא להסיר מכשולים חיצוניים לקראת האיחוד בין הגרמניות. במישור הפנימי מהווה ההסכם לאיחוד כלכלי אשר יכנס לתקפו ב-1.7 שלב מכריע של האיחוד מהבחינה המעשית. האיחוד הפורמלי יתאפשר רק לאחר שהפרלמנט הגרמ"זי יחליט על כך. במישור החיצוני מתנהל מו"מ בין רפ"ג וגרמ"ז לבין בריה"מ, ארה"ב, צרפת ובריטניה, המכונה גם שיחות 2+4. מטרת גרמניה להביא לביטול הסטטוס המיוחד של בנות הברית על אדמת גרמניה ולסיים בכך את הפיקציה המשפטית של משטר הכיבוש. במהלך השיחות התגלעה מחלוקת מהותית בין המערב לבריה"מ באשר להשתייכותה של גרמניה המאוחדת לנאט"ו. סביר כי גרמניה תצטרך להסכים להמשך נוכחות צבאית של בריה"מ על אדמת גרמ"ז על אף שהדבר לא יוצג כפגיעה בריבונות גרמנית אלא מתוך הסכמה הדדית לנוכחות צבאית מוגבלת לזמן קצוב מראש.

כן יתכן שעל אף השתייכותה לנאט"ו, שטחה של גרמ"ז יפורז מנוכחות כוחות נאט"ו. באמצעות הסדרים מסוג זה נראה שבריה"מ תסכים בסופו של דבר להשתייכותה של גרמניה המאוחדת לנאט"ו ולמערב. על עצם האיחוד בריה"מ אינה מערערת. לאחר שתושגנה ההסכמות בשיחות 2+4 הן תוגשנה לאישור פורמלי בפני פורום ועידת הלסינקי (ובש"א) אשר יתכנס עוד השנה, כנראה בדצמבר. לוועידת ובש"א מועידים תפקיד חשוב בעיגונו של איחוד גרמניה בתוך מבנה האמור להבטיח את שלום אירופה כולה.

עמדת רפ"ג כלפי סכסוך המזה"ת

מדיניות רפ"ג במזה"ת מעוצבת, לצד שיקולים כלכליים רבי משקל, ע"י ראיתה את האזור כנמצא בשולי אירופה וכמסכן בחוסר יציבותו את בטחון היבשת. משאיפת האחדות של העם הגרמני נגזרת עמידה על עקרון זכות ההגדרה העצמית לכל העמים. עמידתה בזכות זו לעם הפלשתינאי הופיעה לראשונה בשנת 1974. רפ"ג מסייגת זכות זו בקביעה שאסור שהגשמתה תבוא על חשבון זכות ישראל לקיום בבטחון. (לאחרונה בנאום הקנצלר בברלין ב-7/5). רפ"ג אינה חורגת במדיניותה כלפי המזה"ת מהקונצנזוס של הקהילה האירופית, אך פועלת לרוב למיתון התבטאויות ופעלתנות הקהילה בנושאי ישראל-ערב. אש"ף נתפס בעיני רפ"ג כנציג חשוב, אך לא בלעדי לעם הפלשתינאי. מנכ"ל משה"ח הגרמני סודהוף נפגש בקיץ '89 לראשונה עם נציג אש"ף בבון ובאוקטובר עם בסאם אבו-שריף. רפ"ג מקיימת מכל מדינות הקהילה את רמת המגעים הנמוכה ביותר עם אש"ף.

יחסים בילטרליים

למרות צל העבר מתקיימים קשרים ענפים בתחומי הכלכלה, התרבות, המחקר והתיירות בין שתי המדינות. מתקיימים ביקורים הדדיים בכל הרמות, כולל חילופי נוער וקשרי אחוה בין ערים. מזה כשלוש שנים מתקיימת קרן דו-לאומית עם הון חוזר של 150 מליון מ"ג למטרות מחקר, ממנה נהנים מדענים בישראל בצורה משמעותית לצד מימון מקרנות גרמניות אחרות. מתקיים שתו"פ פורה בסיוע למדינות מתפתחות במסגרת הסכם של שתי המדינות.

רפ"ג סייעה בנושאים הומניטריים כולל הרתמות לסיוע בחיפוש נעדרים צ.ה.ל., הנפיקה ליהודים איראנים מסמכי נסיעה גרמניים והתערבה למען יהודי סוריה, בריה"מ ואתיופיה. ישראל מקבלת סיוע שנתי בצורה מלווה לטווח ארוך בסך 140 מליון מ"ג לשנה. סך החזר המלווה השנתי עולה כיום על סכום זה. גרמניה היא יעד ראשי ליצוא ישראל באירופה.

להלן הנתונים לגבי הסחר ההדדי בשנת 1988:

יצוא	- 521.1 מיליון דולר.
יבוא	- 947.3 מיליון דולר.
גרעון	- 426.2 "
קיים שתוף פעולה פורה בין משרדי הבטחון על כל שלוחותיהם בשתי המדינות כולל רכש הדדי בהיקף משמעותי.	

נכתב ע"י מוטי לוי, ס/מנהל אירופה 1.

טל' 3757
כ"ד סיון תש"ן
17 ביוני 1990
גרז 103.01

ש/ח
2497

מזרח גרמניה - המצב הפנימי ויחסיה עם ישראל

א. המצב הפנימי

1. ב-18 במרץ 1990 נערכו בחירות חופשיות ודמוקרטיות ראשונות בגרמניה המזרחית. תוצאות הבחירות, בהן זכתה המפלגה הנוצרית דמוקרטית (CDU) מפלגת האחות למפלגתו של הנצלר רפ"ג הלמוט הול (במירב הקולות (40%) הובילו להקמת ממשלה בראשותה. הממשלה, אשר בראשה עומד לותר דה מאזייר, מורכבת בנוסף ל CDU ומפלגות הלווין שלה גם את המפלגה הסוציאל-דמוקרטית (S.P.D.) ומפלגת הדמוקרטים החופשיים ומאגדת ב 70% מכלל הקולות הבוחרים.

2. על ממשלת דה-מאזייר טבועה חותמתה של הכנסיה האוונגליט ודברים מחבריה הינם כמרים ובעלי תפקידים בכנסיה. הדבר מצביע על התפקיד המרכזי שמילאה הכנסיה בהפלת המשטר הקומוניסטי.

תפקידה העיקרי של הקואליציה מתייחס למגעים עם הממשל בבון בנוגע לאיחוד גרמניה. החוזה המדיני (STAATSVERTRAG) לאיחוד מזוניטרי, משקי וסוציאלי אשר אמור להכנס לתוקף ב-1.7.90 מהווה שלב ראשון לקראת הסכם פוליטי על איחודן מחדש של שתי הגרמניות.

ב. היחסים עם ישראל

1. אותות ראשונים לשינוי אפשרי ביחסי גרמ"ז לישראל החלו עוד בימי המשטר הקומוניסטי. לפני למעלה משנתיים החלו מגעים ראשונים בין שגרירי ישראל וגרמ"ז בבוקרשט. ב-1988 נעדרה גרמ"ז לראשונה בהצבעה על פסילת כתב האמנה של ישראל באו"ם. בינואר 1989 ביהר בישראל כאורח "יד ושם" קורט לפלר, מזכיר המדינה לענייני דתות ובמהלך ביקורו נחתם הסכם לשיתוף פעולה בין "יד ושם" וארכיונים במזרח גרמניה בנושא חקר השואה.

2. לאחר השינויים בזירה הפנימית הגרמנית נערכו (בראשית פברואר ובראשית מרץ) בקופנהאגן שני סיבובי שיחות בין משלחת ישראלית בראשות יועץ שה"ח לענייני תפוצות ובין משלחת גרמנית בראשות ראש האגף למזרח-תיכון במשרד החוץ. השיחות הוגדרו כשיחות הבהרה שנועדו לבדוק את עמדות שני הצדדים ביחס לכינון יחסים דיפלומטיים. במהלכן הציגה משלחתנו לפני נציגי גרמ"ז השאלות (שעקרו מצ"ב), להבהרת עמדת גרמ"ז לגבי אחריותה לשואה, כיצד היא רואה צורך להנהיג רביזיה בדרכי החינוך וההסברה בארצה, על מנת לתקן את הסילופים לגבי חלקה בשואה, היחס כלפי ישראל וציונות, הנתיקות ממנה סיוע צבאי למחבלי אש"ף ואחרון אחרון, כיצד היא תהיה מוכנה לשלם פיצויים ושילומים לממשלת ישראל.

התשובות שניתנו למשלחתנו נשאו אופי של נכונות לבוא לקראתנו בכל השאלות שהעלינו באוזני הנציגים מגרמ"ז.

במקביל לשיחות עם נציגי משה"ח התקיימו מגעים בין חברי ועדת התביעות ואנשי הקונגרס היהודי לבין אישים גרמ"זים.

3. רוה"מ גרמ"ז, מודרו, פנה רשמית לרוה"מ י. שמיר בהצעה לכוון יחסים דיפלומטיים, תוך הבטת נכונות לשלם פיצויים לקורבנות הנאצים. במקביל שיגר איגרת דומה לנשיא הקונגרס היהודי העולמי.

4. לאחר הבחירות לפרלמנט נתקבלה ב-12 באפריל פה אחד (20 נמנעים) הצהרה המביעה בקשת סליחה ומחילה מהעם היהודי, ממדינת ישראל ומהקהילה היהודית בגרמ"ז על הצער והכאב אשר נגרמו לעם היהודי, בהצהרה מכיר הפרלמנט באחריות גרמ"ז לפשעי הנאצים כלפי העם היהודי, הפולני והצ'כי. הפרלמנט הצהיר כי יעשה כל מאמץ על מנת לכוון יחסים דיפלומטיים מלאים עם ישראל ולשקם ולחזק את הקהילה היהודית בגרמ"ז, ולשלם פיצויים לקורבנות השואה.

5. באמצע מאי שיגר רוה"מ גרמ"ז, דה מאזייר, איגרת לברונפמן בה הסתייג מהחלטת המשטר הקודם להצביע באו"ם בעד ההחלטה המשווה את הציונות עם גזענות.

6. רוה"מ הנבחר של גרמ"ז ושה"ח החדש שיגרו לרוה"מ שמיר ולשה"ח ארנס מברקי ברכה לרגל יום העצמאות ה-41 של מדינת ישראל. במברק הברכה של שה"ח מהל הוצע לחדש השיחות לכינון יחסים דיפלומטיים. שה"ח ארנס הביע תודה על הברכות ונכונות לחדש את השיחות.

על רקע החלטת הפרלמנט - העונה על דרישותינו בחלקו הגדול - ועל רקע חילופי המברקים יש לראות את הזמנת גרמ"ז לפתוח בסיבוב נוסף ומסכם לקראת כינון יחסים דיפלומטיים וקביעת המכניזם לשיחות בדבר השילומים.

13 ביוני 1989

PROF. DR. RITA SUESSMUTH

נשיא הבונדסטאג

לידת 1937.

נשואה עם פרופסור להיסטוריה ד"ר הנס זיסמוט (יליד 1935) ואם לבת בת 21.
1956 לימודי רומניסטיקה והיסטוריה באוניברסיטאות מינסטר, טובינגן ופריס.
לימודי תואר שני בתורת החינוך, סוציולוגיה ופסיכולוגיה.

1964 דוקטוראט בנושא "מחקרים באנטרופולוגיה של הילד בספרות הצרפתית
הנוכחית".

1969 פרופסור באוניברסיטת רוהר ב-בוכום.

1971 פרופסור מן המניין למדע החינוך בביה"ס הגבוה לפדגוגיה רוהר.

מאז 1980 קתדרה למדע החינוך באוניברסיטה דורטמונד.

1982 ראש מוסד המחקר "אשה וחברה" / הנובר.

חברת המפלגה הדמו-נוצרית.

8. - 1985 השרה במשרד הפדרלי לנוער, משפחה, נשים ובריאות.

מאז נובמבר 1988 מכהנת כנשיא הבונדסטאג ;

הפרופ' זיסמוט ביקרה בישראל בביקור רשמי בספטמבר 1986, וביוזמתה לרגל
שנת ה-40 לעצמאות ישראל, ביולי 1988.

הפרופסור זיסמוט זוכה לאהדה רבה בציבור הגרמני.

אגודת הנשים - אגודת הנשים - אגודת הנשים - אגודת הנשים.

Biographical Data
on Dr. Sabine Bergmann-Pohl
President of the GDR People's Chamber

Born in Eisenach on 20 April 1946 as the second child of Käthe and Dr. Arno Schulz;

Living in Berlin since 1957, Sabine Schulz attended Berlin-Lichtenberg's Kant-Oberschule (secondary school), which she completed with the 'Abitur' in 1964.

After a two-year practical course at a forensic laboratory until 1966, she began to study medicine at Berlin Humboldt University. After that she trained as a medical specialist at the Berlin-Buch clinical complex.

After completion of her training she took up a position, in 1978, as a medical specialist at Berlin-Buch's Research Institute for Pulmonary Diseases and Tuberculosis. She received her doctorate in 1980. Until March 1990 she was employed as Medical Director of East Berlin's county centre for pulmonary diseases and tuberculosis.

In 1971, Sabine Schulz married Mr. Ulrich Pohl. In the course of that marriage daughter Franziska was born in 1974 and son Fabian in 1977. The first marriage was dissolved in 1979. In January 1990, Dr. Sabine Pohl married the engineer Jürgen Bergmann.

She made her way into politics in 1981 by joining the Christian Democratic Union where she worked consistently for Christian-Democratic basic values. In particular she committed herself to care for handicapped people.

She ran for office in the first free People's Chamber elections in March 1990 and was elected GDR People's Chamber President at the Chamber's first meeting on 5 April 1990. In that capacity she is also Head of State of the GDR.

ממא, חוזם: 21722

אל: דהמש/840

מ-: המשרד, מא: 210690, זח: 2041, דח: ב, סג: שמ,

בכב

שמור/בהול

לשגריר,

להלן אגרת מראש הממשלה לראש ממשלתכם (בצרפת לנשיא).
אנא צרפו מכתב לוואי לפיו התבקשתם להעבירה.
המטרה הינה להביא האגרות לידיעת ראשי הממשלה עוד לפני
הכנס בוובלין. בריסל רומא ופריס- לשיקולכם) לפי הזמן
שלושוחכם) אם להעביר האגרת באנגלית או לתרגמה בצורה
מוסמכת. הוסיפו נא התואר והסיומת ההולמת בכל ארץ.

הכינונא את המברק להעברה ליעדו והחזיקוהו נצור עד
לקבלת טלפון מאיתנו ביום שישי בבוקר שיאשר מסירתו.

JERUSALEM JUNE 21, 1990

DEAR MR. PRIME MINISTER/PRESIDENT,

A NEW GOVERNMENT HAS IN RECENT DAYS BEEN FORMED IN
ISRAEL, AFTER A PERIOD OF POLITICAL CRISIS, AND I AM
PLEASED TO RENEW CONTACT WITH YOU.

OUR GOVERNMENT IS COMMITTED TO CONTINUING THE PEACE
PROCESS. I DECLARED THIS UPON ITS ESTABLISHMENT, AND
I BELIEVE THAT OUR ACTIONS IN THE DAYS AND MONTHS TO
COME WILL SEEK TO MAKE CLEAR TO OUR ADVERSARIES, AS
WELL AS TO OUR FRIENDS, THAT IN JERUSALEM THERE IS A
GOVERNMENT WHICH AIMS TO BRING CALM TO THE REGION,
ADVANCE THE PEACE PROCESS AND SOLVE THE PALESTINIAN
PROBLEM.

THIS IS NOT AN EASY PROCESS, AND THE VOICES BEING HEARD
FROM BAGHDAD, DAMASCUS, TRIPOLI, AND OTHER ARAB
CAPITALS DANGEROUSLY EXACERBATE TENSIONS. TO OUR
REGRET, DECLARATIONS SUCH AS THESE HAVE IN THE MIDDLE
EAST A DYNAMIC OF THEIR OWN, AND WORDS, IF THEY DO
NOT ENCOUNTER A CLEAR INTERNATIONAL RESPONSE MIGHT
DETERIORATE INTO ACTION.
THE EXPERIENCE OF THE RECENT PAST HAS SHOWN THAT OUR
NEIGHBOURS DO NOT HESITATE TO HAVE RECOURSE TO
EXTREME MEASURES, INCLUDING THOSE WHICH HAVE LONG
BEEN OUTLAWED BY THE INTERNATIONAL COMMUNITY.

IN SPITE OF ALL THIS, I WILL PERSIST IN AN UNREMITTING
EFFORT TO CONVINCE THE ARAB LEADERS TO JOIN THE MUTUAL
QUEST FOR PEACE. IN THAT SPIRIT, I HAVE CALLED UPON
THE PRESIDENT OF SYRIA, AND WILL CALL ON OTHER
ARAB LEADERS TO JOIN US IN PEACE NEGOTIATIONS, AND I
HOPE THAT MY CALL WILL ELICIT A POSITIVE RESPONSE.

I BELIEVE THAT AN IMMEDIATE EFFORT ON THE PART OF EUROPEAN HEADS OF STATE TO DEFUSE THE TENSION WHICH WAS ARTIFICIALLY GENERATED IN THE MIDDLE EAST WILL CONTRIBUTE SIGNIFICANTLY TO IMPROVING THE ATMOSPHERE AND MOVING THE PEACE PROCESS FORWARD. I HOPE THAT YOU WILL FIND THE WAY TO EXPRESS THIS IN YOUR UPCOMING SUMMIT.

ANOTHER REQUIREMENT FOR ATTAINING A PEACEFUL SETTLEMENT IS THE CESSATION OF TERRORISM. I BELIEVE THAT THERE IS NO LONGER A NEED TO PROVE THE INVOLVEMENT OF PALESTINIAN TERROR ORGANIZATIONS, FIRST AND FOREMOST THE PLO, IN THE TRAGEDY THAT CONTINUES TO BEFALL THIS REGION. RECENT EVENTS HAVE DEMONSTRATED THIS CONCLUSIVELY ONCE AGAIN. TREATING THE PLO AS A PARTNER TO NEGOTIATIONS WILL STRENGTHEN ITS CONVICTION THAT BEHIND THE FACADE OF A REASONABLE POSITION, IT COULD CONTINUE TO ENGAGE IN VIOLENCE AND TERROR AGAINST ISRAEL, LEADING TO ITS EVENTUAL DESTRUCTION IN STAGES. ISRAEL, ON ITS PART, WILL CONTINUE TO SEEK A DIALOGUE WITH THE PALESTINIANS, WITH A VIEW TO FINDING A FAIR SOLUTION OF COEXISTENCE IN PEACE AND DIGNITY.

THE GOVERNMENT OF ISRAEL WILL CONTINUE TO UNDERTAKE THE PROMOTION OF THE HISTORIC PROCESS OF ABSORBING JEWS IN THEIR HOMELAND, THE STATE OF ISRAEL, WITHOUT PREJUDICING THE RIGHTS OF THOSE WHO LIVE IN THE AREA, BE THEY ARAB OR OTHERS. THE CURRENT CAMPAIGN AGAINST JEWISH IMMIGRATION TO ISRAEL AIMS TO FRIGHTEN THE WORLD INTO ACTING TO CURTAIL AND EVEN STOP THAT GREAT HUMAN DRAMA OF REPATRIATION. THAT CAMPAIGN IS IN FACT NOTHING MORE THAN HOSTILE PROPAGANDA.

I AM WELL AWARE OF CONCERNS OF OUR FRIENDS, AND I CAN ASSURE YOU THAT THE JEWS OF THE SOVIET UNION AND OF OTHER COUNTRIES WHO ARE COMING TO LIVE IN ISRAEL WILL NOT PREJUDICE THE POSITION OF ANY OTHER INHABITANTS, WILL NOT TAKE THE PLACE OF OTHERS, AND WILL NOT UPROOT OTHERS. THIS IS OUR CONVICTION, OUR POLICY, AND OUR COMMITMENT.

I BELIEVE IN A GENUINE DIALOGUE AND A CONTINUOUS EXCHANGE OF VIEWS WITH THE EUROPEAN COUNTRIES. YOUR VIEWS ARE IMPORTANT TO US, AND YOUR FRIENDSHIP IS ESSENTIAL TO US, AND I WILL STRIVE TO ADVANCE AND ENHANCE THIS DIALOGUE.

I AM FOLLOWING WITH INTEREST YOUR EFFORTS TOWARDS ACHIEVING THE UNIFICATION OF GERMANY, AND I IMAGINE YOU DO NOT HAVE TIME FOR OTHER ISSUES AT THIS POINT. NEVERTHELESS, I ASK YOU TO MAKE SOME EFFORT IN HELPING US AT THIS PARTICULAR JUNCTURE. WE ARE TROUBLED BY AN ALARMING RISE IN THE DEGREE OF HOSTILITY TOWARDS ISRAEL THAT IS TAKING PLACE IN EUROPE. I REGRET TO SAY THAT, IN SOME WAYS, IT IS REMINISCENT OF THE WAVE OF INTOLERANCE THAT ENGULFED CENTRAL

EUROPE HALF A CENTURY AGO. I HOPE YOU WILL BE IN A POSITION TO STEM THIS UNWARRANTED AND UNJUSTIFIED TREND AND INFLUENCE YOUR EUROPEAN COLLEAGUES TO ADOPT A MORE POSITIVE AND CONSTRUCTIVE POSITION.

(ADD FINAL FORMULA)

YITZHAK SHAMIR

בבלי

תפוצה: ששה, טשהח, רהמ, מנכל, ממנכל, שהבט, הדס, איר, 1, איר, 2,
כהן, כלכליתב', ר/מרכז, ממד, רס, @ (אמן)

סססס

Dear Mr Ben-Abram
I thought that the annexes

Wilhelm Haas

Botschafter

der Bundesrepublik Deutschland

would interest you, although
one of them is two years old.

Truly yours, Wilhelm ^{Fab. Spring} Haas

"German Unity and German-Israeli Relations"

Remarks by Ambassador Wilhelm Haas
on June 21, 1990
at the Symposium of
The Konrad Adenauer Stiftung and
The Leonard Davis Institute for International Relations

Mr. Chairman,
Ladies and Gentlemen,

let me first thank you for the privilege to speak to you again on recent developments in Germany and their impact on German-Israeli relations.

I say again, because it was at the Leonard Davis Institute that I dealt with this subject in public for the first time. Today will probably be my last opportunity to discuss this topic publicly in Israel, because I shall be leaving your country in a few weeks.

Mr. Chairman, I regret that I could not attend your symposium, and I am particularly sorry to have missed the presentation of my friends Yeshayahu Anug and Niels Hansen. But I returned only last night from a few days in Berlin and Bonn. Hopefully, any redundancy of my remarks would be offset by some fresh and personal impressions brought back from home.

One further introductory remark: after having gratefully accepted to speak here, I received and read "Perspectives No.4" of the Leonard Davis Institute, entitled: "Germany, Europe: Unification and Constraints, and the Implications for Israel". In that paper I found so much sound analysis and good judgement (I wish I could say the same about all Israeli publications on this subject) that I was tempted just to refer to it and to renege on my engagement. (I shall come back to one or two minor points of disagreement with the Paper.)

Mr. Chairman,

my first presentation at the Leonard Davis Institute was on December 19th, forty days after the opening of the Berlin Wall. Since then, we have witnessed - to recall only two key events - free and democratic elections in the GDR on March 18th and - on May 5th in Bonn - the first "2 plus 4 Conference" at the level of Foreign Ministers (who will meet again tomorrow in East Berlin). Today, the Bundestag and the Volkskammer will vote on identical resolutions confirming the present border between the GDR and Poland. Tomorrow, the Bundestag will pass the ratification bill of the "Staatsvertrag", which forms the legal basis for the introduction, ten days from now, of the West German Deutsche Mark to East Germany. July 1st will mark the start of a monetary, economic, and social union, and the abolishment of border controls between the two German States.

What a breathtaking development, indeed. When paragraph 2 of "Perspectives No. 4" states, that "until now, the pace has been set solely by West Germany", I think it is somewhat belittling the decisive role of my East German compatriots in the setting of the pace: Their overwhelming majority wish to see unity yesterday rather than tomorrow, and only the former communist party (the PDS), which polled 15 % in the elections, wants to make haste very slowly, hoping to salvage as many of their undemocratic institutions and establishments as possible (including the infamous Stasi) - strange bedfellows, indeed, for democrats in Germany and abroad who think that German unity could and should wait.

Mr. Chairman,

I sense some of my listeners asking themselves: did the Ambassador speak in these very terms already on December 19th? No, he did not, because he was as surprised as everybody by the unfolding of the revolutions in Eastern and Central Europe.

But I did say a few things, which - with the Chairman's permission - I should like to quote from the remarks I made six months ago:

"Satisfaction was felt throughout the Western world, and Israel made no exception, when it witnessed the moving television-pictures of a joyous and peaceful German family reunion in Berlin on the 9th and 10th of November, devoid of any nationalist overtones.

Yet, while unreserved satisfaction at the events in, say, Poland or Hungary is almost universal, the change in East Germany is being received in many countries, including Israel, with mixed feelings.

There are, in fact, some objective differences between the events in East Germany and those in all other East European countries.

In Poland, Hungary or Czechoslovakia the passage of the communist regimes does not call into question the national legitimacy of the states as such. In contrast, it is still an open question whether the East German state would have a specific identity to justify its existence in the absence of a Communist constitution and regime, all the more as events in the recent weeks have proved that there is no such thing as a socialist German nation and a capitalist German nation but that there remains only one single German nation.

There is a second difference, less important than the first, but still noteworthy: the collapse of the East German communist regime is nearly total, and in the absence of established alternative parties or

movements, the power-vacuum looms larger than in the other East European countries.

Last, but not least: the outlook on Germany's future cannot be dissociated from memories of Germany's past."

And permit me, Mr. Chairman, to read two further quotations:

"The man in the street (in East Germany), demonstrating under the banner of "we are the people", requested first of all freedom of travel. In the meantime it has been granted. He asked for freedom of information (also granted) for free elections under a multi-party-system now promised for the 6th of May." (We all know that these elections had to be moved forward to March 18th, so as to prevent the total collapse of authority in East Germany). "The man in the street demanded the renunciation of the communist party's claim to the monopoly of power, and the regime had to oblige. Any East German government emerging from the elections can now be expected to be a coalition, the open question being whether the Communists will be asked to join it or not.

The call for a basic reform of the economic system is growing louder every day, as the East Germans are becoming aware of the dismal state of their economy.

At the outset of the demonstrations, German unity was not an issue. It has increasingly become one, obviously in reaction to the revelations of the full extent of communist mismanagement and corruption. It remains to be seen whether the extraordinary communist party congress of last week has succeeded in establishing some credibility for its new leadership and its will and ability to reform radically.

If not, calls for German unity may grow louder. And whereas West Germany could and would reject an offer by Mr. Gorbachev to restore German unity at the price of Germany's withdrawal from

NATO and the European Community, it could not possibly reject an East German call for unity."

And the last quote:

"I am not suggesting that there will, by necessity, be one German state again. Much will depend on the desire of the East Germans to be expressed in free elections. And much could be left to the course of history." (Well, history has acted very fast).

"I am, however, suggesting two things: first, that it would be difficult and, I believe, unwise, to prevent the Germans from uniting if they so wish, and second that such unity would not constitute a threat to cooperation in Europe and to peace in the world. I should also like to assure you that there is no separate way for the two parts of Germany growing together from the two halves of Europe growing together. Europe is, in fact, already growing together, and such development cannot exclude Germany."

Mr. Chairman,

the developments have not excluded Germany. On the contrary: the growing together of Germany is now speeding up the growing together of Western, Central and Eastern Europe (and also the growing together of the European Community).

The timetable at present forsees the first joint elections in West and East Germany for one German parliament to take place on December 2nd or 9th of this very year.

Much and difficult work remains to be done by the Governments of the two German States and of the Four Powers (France, the United

States of America, the Soviet Union, and Great Britain, joined - as required - by the Government of Poland) on the security and other external aspects of German unity, i.e. on the issue of how to fit a united Germany into a changing Europe and how to promote, codify, and institutionalize the move in Europe from confrontative to cooperative security structures. (I shall not dwell on these aspects now, assuming that Dr. Niels Hansen, former German Ambassador to Israel and to NATO, has dealt with them, but I am of course prepared to entertain questions).

Mr. Chairman,

During the past days, I found nobody in Bonn who was not fully confident that these difficult tasks can be achieved in time to be reviewed at and approved by a Summit Meeting of the CSCE (the Conference on Security and Cooperation in Europe) in November of this year, i.e. in about five months from now.

There is no doubt in Bonn that the Soviet Union is well engaged in a serious and constructive re-examination of its original (and unacceptable) position that Germany must leave NATO and be neutralized. Herr Genscher and Mr. Shevardnadze met on Tuesday in Münster for seven hours of intensive talks (their eighth meeting in the last months), and Herr Genscher does not negotiate on such issues without the backing of the United States of America.

There is no doubt in Bonn about the full support of our American, French, and British friends for German unity soon, because all nations immediately affected - and they include the Czechoslovaks, Hungarians, and last but certainly not least the Poles - have come to realize that German unity will not endanger but enhance stability and security in Europe, that it will not impede but promote (Western)

European integration, that it will not Germanize Europe but Europeanize Germany.

To realize these facts, that is to apprehend them rationally as real, does not necessarily mean to be at ease with them emotionally, not in Poland, not in France, not in Israel.

I fully appreciate when good friends and not so good friends of Germany and the Germans continue to harbour doubts and fears - although I believe that they are unjustified - at the vision of a unified Germany.

Mr. Chairman, as the emotional side of the matter has a strong bearing on German-Israeli relations, allow me to spend the rest of the time you accorded me on this question.

First, let me assure you that neither in Berlin (where I listened to quite a few taxi-drivers) nor in Bonn (where I listened to several politicians and many high officials) did I find a single person who, when discussing German unity, was carried away by euphoria, nationalist fervor, or the like.

On the contrary, the people in the street and in Government are sober-minded, thoughtful, and cautious. Many are even apprehensive. You may have read about a recent West German public opinion poll which showed that only 27% of those polled gave German unity a top priority rating.

If you read reports about a rise of ultra-nationalism and xenophobia in East Germany, do take them seriously but, please, view them in

proper proportion. If there are one or three or five percent racist voters in East Germany (and possibly in West Germany as well), of course there are one or three or five percent too many. (In Israel, one is rightly suspicious of and very sensitive to Rabbi Kahana and his fans, but one does not want to be judged by their existence).

But, you will say, Jews have never committed genocide while you, the Germans, have murdered six million Jews and, had your Nazi Germany not been destroyed, would have exterminated the entire Jewish people.

Yes, I agree, and I therefore understand Jewish emotions. And still, I ask for confidence in my people, in the Germans in the Federal Republic of Germany who during forty years have proven their attachment to freedom, democracy, and human rights, and who have brought forth very anti-authoritarian young generations of Germans.

And I ask you for confidence in the Germans of the German Democratic Republic who made a quiet bloodless revolution and recently elected a very responsible Parliament which, in turn, elected an equally responsible Government.

Incidentally, in West Germany the ultra-right "Republicans" whose sudden rise at local and regional elections in 1988 and 1989 caused great concern in Germany and abroad, showed very poorly in the elections of 1990 and are now polled at about 2 % of the electorate, well below the 5 % required to make it into the Bundestag.

Mr. Chairman,

one further understandable fear is often put into the terms of: "Will November 9th, 1989, the day of the opening of the Berlin Wall, not

supercede in the minds of the Germans, November 9th, 1938, the "Kristallnacht".

Let me comment on this consideration by drawing your attention to an event which we shall witness at the beginning of the coming week here in Jerusalem when - at the invitation of the Presidium of the Knesset - the President of the Bundestag, Professor Dr. Rita Süßmuth, and the President of the Volkskammer, Dr. Sabine Bergmann-Pohl, will pay a joint official visit to Israel.

In two highlights of their programme, the two Presidents will be received at the Knesset and visit Yad Vashem. The two ladies will be accompanied by a large group of German youngsters and by two "Righteous Gentiles" from both parts of Germany.

The symbolism of this visit is self-evident. While Frau Süßmuth and Frau Bergmann-Pohl do come at an Israeli invitation, the idea was originally conceived - as it should have been - in Germany.

The young Germans, aged 17 to 18, accompanying the Presidents to Israel and to Yad Vashem, will also meet with Israelis of the same age from Katznelson High School in Kfar Saba (one of the first Israeli high schools to have offered courses in German). They will meet human beings and they come as human beings, because also Germans are only human.

But, you will ask, what guarantees can you give us that the Germans of twenty or thirty years from now will be the civilized people and the same responsible democrats they are today?

I cannot give you any guarantee, as little as you could guarantee the

shape of Israel's democracy in the years 2010 or 2020. But I am very sure that, were the Germans today denied their right of self-determination or were they to regain unity only under discriminatory conditions, dangerous seeds would be sown.

Ladies and Gentlemen,

some of you may feel that the German people have not "earned the right" to live again under one roof. To this I can only suggest that, though one may regret it, history is not a court of justice.

In conclusion, let me repeat what I said to my guests at our "National" Day reception last May 23rd:

"I cannot expect anybody to rejoice with us Germans. But I can and do ask everybody to trust us.

Yes, I am certain: a united Germany will be good for Europe, and it will also be good for Israel".

After receiving his honorary degree, Ambassador Haas spoke about the relations between his own country, the Federal Republic of Germany, and the State of Israel.

He grew up in the Far East and came to the College as a Bowdoin Plan student soon after the war.

Imagine a young German aged 18, arriving under "the whispering pines" in 1949, barely four years after the end of the Second World War—and the Holocaust—from the country which had caused these greatest-ever man-made disasters—and being received here with open arms by the College, by his fraternity (AD), and even by some members of ARU (the predominately Jewish fraternity of that time).

Imagine the German youth stumbling from a destroyed Old World into a shining New World.

BOWDOIN ALUMNUS

June 1988

My feelings of admiration, affection, and gratitude for your country and your people were molded in the one year I spent here, with the College and my classmates acting as catalysts. These feelings have never changed since. I've tried to pass on these feelings to my elder son, Jan, whom I sent to Bowdoin for the academic year 1980-1981.

Today, unlike in 1949, I am very proud of my country, the Federal Republic of Germany, which was founded in that same year as an answer—as the antithesis—to Nazi tyranny. I am proud that my people fully share and are prepared to defend the humanistic and democratic and moral values of your great nation.

Tom Pickering just spoke about American-Israeli relations and Washington's view of the current situation in the Middle East. I agree with what he said, although there are differences in his and my tasks in Israel, and possibly also there are nuances in how our governments look on the situation there.

Tom represents a superpower. I do not. I represent a middle power, and during the first half of this year, I am also the spokesman in Israel of the 12 member states of the European Community, whose joint capacity (not to speak of their political will) to project military power into the Middle East stands far behind that of the United States.

The Europeans can, however, bring to bear considerable economic power, and they can also bring to bear, collectively and individually, their good relations with each actor on the Middle Eastern scene. Knowing all these actors well is a good basis for a balanced policy.

Tom represents a government bound to Israel by defense agreements. I do not. I do, however, represent a government and a

people which are as deeply committed as any to the right of the Jewish people to a state of their own, and to the right of that state, Israel, to exist within recognized and secure borders.

Tom represents a nation with a large and important Jewish minority. I do not. Of the Federal Republic of Germany's population of 60 million, only 30,000 are Jewish. When the Nazis came to power in 1933, some 500,000 Jews were living in Germany. Their family roots in Germany often reached back into the early Middle Ages. They had greatly contributed to German culture and scientific, economic and political life.

One-third of them were murdered, together with some 6 million other Jews, mainly from Poland and Russia, and two-thirds escaped.

You may be surprised to learn that today, no country in the world—except the United States—maintains closer, more intensive, and more diversified ties with the state and the people of Israel than my country.

And this is so in spite of and because of the past—which encompasses not only the Holocaust, but also many hundreds of years of fruitful relations between Germans and Jews.

If one—for argument's sake—subtracted from American-Israeli relations the Jewish factor (namely the relations between American and Israeli Jews), then German-Israeli relations would probably even come out first. Last year, some 400,000 Americans visited Israel, most of them Jews. In the same year, 200,000 Germans traveled to the Holy Land, most of them Gentiles. One-third of them were young people. Seven thousand German youths come to Israel every year on government-sponsored programs. Three thousand

Reunion
Weekend
'88

Dr. Michael Owens '73 (left), a new overseer of the College, and John Coons '73, project manager for Susaki Associates for the Farley Field House

young Israelis travel to Germany on such programs. Some 50 Israeli cities and towns have German sister cities. These city twinnings provide for a very lively exchange of glee clubs, city councillors, Rotarians, theater groups, school children and their teachers—my Embassy has long since given up keeping track of these direct people-to-people activities.

Our cultural presence in Israel is impressive. If I were in Tel Aviv tonight, I could see the Munich theater perform a play by Arthur Schnitzler. Day after tomorrow night, in Jerusalem, I shall be at a premiere of the Frankfurt Opera. They will perform Mozart's *Così fan tutte*, under the direction of Gary Bertini, an Israeli conductor who has been with the Frankfurt Opera for a year now, and a week ago I had the mixed pleasure of listening to a rock musical brought to Jerusalem by a Berlin theater group.

In trade, we are a close runner-up to the United States. The volume of our trade with Israel is of the same order of magnitude as German trade with oil-rich Saudi Arabia.

There is no research institute, no university in Israel today which does not maintain a lively partnership with a corresponding German institution. Go to the Weizmann Institute of Science, the foremost research center in Israel, and ask from which country the largest number of fellows and guest researchers come, and the answer will be—from Germany.

Hearing this, you may have asked yourselves: is the dark past of German-Jewish relations past and forgotten? No, the opposite is true—both in Israel, where relations with Germany remain a psychologically sensitive issue, and in Germany,

where the second and third post-war generations have had to face the recent history of their people more squarely than their fathers and grandfathers did.

Two years ago, on the 8th of May, 1985, on the 40th anniversary of the end of World War II, the German President, Richard von Weizsäcker, gave a speech of which the public later asked for more than 2 million printed copies. This speech became the best-seller of the decade, and it would not have been so had it not caught the *Zeitgeist*—the spirit of the time. I quote from it now because it says much about my people and about our relations to Jews and Israel:

"Hardly any country has in its history always remained free from blame for war or violence. The genocide of Jews is, however, unparalleled in history.

"The perpetration of this crime was in the hands of a few people. It was concealed from the eyes of the public, but every German was able to experience what his Jewish compatriots had to suffer, ranging from plain apathy and hidden intolerance to outright hatred....

"There is no such thing as guilt or innocence of an entire nation. Guilt is, like innocence, not collective, but personal. But, all of us, whether old or young, must accept the past; we are all affected by its consequences and liable for it... Anyone who closes his eyes to the past is blind to the present. Whoever refuses to remember the inhumanity is prone to new risks of infection.

"The Jewish nation remembers and will always remember. We, the Germans, seek reconciliation. Precisely for this reason, we must understand that there can be no reconciliation without remembrance."

In Israel, I experience daily the truths told in this speech. In Israel, I am

confronted daily with my own people's history:

- In the memories of Holocaust survivors.
- In meeting Jews of German mother tongue, representing the best of German cultural heritage.
- In meeting Jews from Germany, still or again emotionally attached to their places of birth and childhood.
- In night-long discussions about how, on the basis of a common assessment of the past, to shape a better common future.

You may have wondered why I have spoken so long about the basics of German-Israeli relations and have not yet touched upon the present situation in the Middle East (or the territories occupied by Israel).

One, I knew that Tom Pickering would focus on the current aspects of the Israeli-Arab conflict and that I could refer to what he said.

Two, the basics of German-Israeli relations are little known in the United States, even by the Jewish community here.

Three, unless you know these basics, you will not understand German attitudes to the current events.

These events—or, to be more precise, the civilian uprising which has been going on in the territories occupied by Israel—are very closely followed in Germany. The media deals with them extensively, though, I daresay, in a less sensational and in a more balanced manner than is often the case in your country. The sober attitude of public opinion is reflected in political circles and in Parliament, which recently debated the issue at length.

All speakers in this debate agreed that we Germans should be very cautious about passing moral judgments on Israeli behavior in the occupied territories or

Elizabeth Haas Anderson '78 and Jay Anderson on the walking tour of historic Brunswick houses (above); Philip Hurley '63 (left); Ambassador Thomas R. Pickering '53 (right). Pickering was recently named U.S. Undersecretary of State for Management. *Quintanilha for the UN*

elsewhere and that we are called upon to understand their anxieties. One speaker cautioned, and others agreed, that were Jewish injustice judged more severely than injustice perpetrated by others, anti-Semitism could be raising its ugly head.

My government, in commenting on the situation, prefers not to shout publicly, but to speak privately; not to condemn, but to try and comprehend (which does not mean condone); and not to profess indignation, but rather to share concerns. And very serious concerns to share we have indeed, as have many Israelis. We are concerned at the vicious cycle of violence and counterviolence. We are concerned that too much force is often used by the Israelis, and sometimes quite indiscriminately, so we are concerned over the sufferings of the Palestinian people. We are concerned that the *status quo* in the occupied territories has become unbearable and that there can be no return to the *status quo ante*—and that it will in the short and middle term get worse, and not better, unless a political solution is found. I have stressed before that any such solution would have to safeguard Israel's existence in secure and recognized borders.

My government and its European partners also believe that there can be no negotiated solutions unless the Palestinian people themselves are allowed to determine their future. How the Palestinians exercise their right of self-determination will be up to them, provided they exercise it in a manner which does not unduly encroach upon the rights of others, particularly of the Israeli people.

To put it briefly, Israel and the Palestinians will have to compromise—at the negotiating table. All our efforts—and in this "our" I include the Europeans, the United States, and eventually the Soviet

Union—must be directed at bringing the parties to the negotiating table.

This is a formidable task, given the gulf of mistrust between the two sides, given the "speechlessness" between Israelis and Arabs, and given their hostile misperceptions of each other.

Secretary Shultz is engaged in a vital and very difficult mission. Success does not seem to be around the corner, but unless he—unless the United States—cares and remains deeply committed to this effort, little will move toward bettering the Middle East. Europe can help, but it cannot substitute for American efforts.

We wish George Shultz and his brilliant man in Israel, Tom Pickering, perspicacity, perseverance, inspiration, and luck. My wishes for you are just as straightforward. God bless you and your great country and this beautiful corner of it called Maine.

Don Lancusier '27

President Roy Grosvenor and Sam Ladd III '63 announce the class's 25th reunion gift of \$106,000.

Richard Spear '68

Walter Borden '33

John W. Payson '63

Reunion
Weekend
'88

DER BOTSCHAFTER
DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

Tel Aviv, 14 June 1990

His Excellency
The Prime Minister
of the State of Israel
Mr. Yitzhak Shamir
Jerusalem

Dear Prime Minister,

I have the honour to convey to you the enclosed telegrams addressed to you on the occasion of your confirmation as Prime Minister of the State of Israel by the Federal Chancellor Dr. Helmut Kohl and the Minister for Foreign Affairs of the Federal Republic of Germany, Mr. Hans-Dietrich Genscher.

Allow me, dear Prime Minister, to add my own best wishes on this occasion.

I avail myself of this opportunity to express to you, dear Prime Minister, the assurances of my highest consideration.

Wolfgang Schäuble

Telegramm

Seiner Exzellenz
dem Premierminister des Staates Israel
Herrn Yitzhak Shamir

Sehr geehrter Herr Premierminister,

zu Ihrer erneuten Bestätigung als Premierminister des Staates Israel spreche ich Ihnen - auch im Namen der von mir geführten Bundesregierung - meine herzlichen Glückwünsche aus.

In einer Zeit, in der die Verwirklichung einer friedlichen Zukunft für die gesamte Region immer dringlicher wird und besonderer Anstrengungen bedarf, wünsche ich Ihnen und der Bevölkerung Ihres Landes baldige Fortschritte bei der Suche nach einem gerechten und dauerhaften Frieden.

Die Bundesregierung wird alles in Ihrer Kraft Stehende tun, um die Beziehungen zwischen unseren beiden Ländern weiter zu vertiefen. Ich bin überzeugt, daß auch ein künftiges vereintes Deutschland die vertrauensvolle Zusammenarbeit mit Israel fortsetzen und weiter ausbauen wird.

Mit freundlichen Grüßen
Ihr Helmut Kohl
Bundeskanzler der Bundesrepublik Deutschland

Courtesy Translation

His Excellency
The Prime Minister of the State of Israel
Mr. Yitzhak Shamir

Dear Prime Minister,

allow me to convey my cordial greetings and those of the Federal Government on once again having been confirmed as Prime Minister of the State of Israel.

At a time when peace for the entire region is becoming ever more urgent and requiring special efforts, I wish you and the people of your country early progress in the search for an equitable and lasting peaceful order.

The Federal Government will do all in its power to further strengthen relations between our two countries. I am confident that a united Germany too will continue and extend the cooperation with Israel based on mutual trust.

Yours sincerely
(sgd) Helmut Kohl
Chancellor of the Federal Republic of Germany

T e l e g r a m m

Seiner Exzellenz
dem Premierminister
des Staates Israel
Herrn Yitzhak Shamir
J e r u s a l e m

Sehr geehrter Herr Premierminister,

zu Ihrer Bestätigung als Premierminister des Staates Israel
übermittle ich Ihnen meine herzlichen Glückwünsche. Für Ihr
verantwortungsvolles Amt wünsche ich Ihnen Gesundheit, Energie und
Erfolg.

Zugleich verbinde ich damit die Hoffnung auf eine glückliche
Zukunft, in der Israel und alle Staaten im Nahen Osten den Weg zu
einer umfassenden, dauerhaften und gerechten Friedensregelung
finden.

Gerne denke ich an unsere Gespräche und den fruchtbaren
Meinungsaustausch mit Ihnen über die Fragen Ihrer und unserer
Region zurück.

Ich bin der festen Zuversicht, daß unsere beiden Völker auch
in der Zukunft den Weg der Zusammenarbeit und Verständigung
weitergehen werden.

(gez). Hans-Dietrich Genscher
Bundesminister des Auswärtigen
der Bundesrepublik Deutschland

Courtesy Translation

His Excellency
The Prime Minister of the
State of Israel
Mr. Yitzhak Shamir
Jerusalem

Dear Prime Minister,

please accept my congratulations on your confirmation as Prime Minister of the State of Israel. I wish you health, energy and success in your responsible office.

I should also like to express my hope for a happy future in which Israel and all states in the Middle East will find the way to a comprehensive, lasting and equitable peace settlement.

I recall with pleasure our discussions and very fruitful exchange of views on issues of mutual concern to our respective regions.

I am firmly convinced that our two peoples will continue along the path of cooperation and understanding.

(sgd) Hans-Dietrich Genscher
Minister for Foreign Affairs
of the Federal Republic of Germany

מושרד החוץ-מחלקת הקשר

* 566 תאריך 02.06.90 *
* נכנס ** סודי ביותר דף 1 מתוך 2 *
* ** עותק 2 מתוך 10 *
* ** *
* *** *
* חוזם: 6,566 *
* אל: המשרד *
* יעדים: מצב/78 *
* מ-: בון, נר: 9, תא: 010690, זח: 1700, רח: מ, סג: סב *
* אתח: & גס: אירופה *
* נד: & *
* ✓ *
* סודי-ביותר/מידי *
* אל: אירופה 1 *
* מאת: הציר-בון *
* טיוטת הצהרה של ה-12 - ישראל. בהמשך לשלנו 6 מהיום. *
* [REDACTED] *
* 1. מתברר שטיוטת ההצהרה האירית אינה קשורה בפסגת דבלין אלא *
* אמורה להיות התבטאות נוספת להצהרה שניתנה אך לפני כשבוע כבר *
* מסיבה זו הגרמנים מביעים התנגדות לה. *
* 2. מהותית מתנגדים הגרמנים למשפט המפתח הבא: *
* THE UN SHOULD PLAY A USEFUL ROLE IN THE *
* PRESENT SITUATION AND PARTICULARLY IN RELATION *
* TO THE PROTECTION OF THE POPULATION *
* THE 12 SHOULD SUPPORT SUCH A ROLE . *
* 3. האירים מבקשים גם לבסס זאת על שליחות GOULDING *
* מ-1988. הצרפתים משתפים פעולה ודוחפים לאישור הטיוטה. *
* בניגוד לנאמר בשלי 6, הגרמנים מוצאים עצמם בוררים בהבעת *
* התנגדותם. בן שיחי הביע תקווה שנסייע להם בגיוס תומכים *
* נוספים בעמדתם.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

* * * * *

דף 2 מתוך 2
עותק 2 מתוך 10

* * * * *

* * * * *

מרים שמרת.

* * * * *

לב

* * * * *

תפ: ששהח, סשהח, מנכל, ממנכל, איר1, איר2

חסוי

חסוי

אמא, חוזם: 24464
אל: רהמש/1303
מ:-המשרד, תא: 270590, זח: 1311, דח: מ, סג: שמ,
נבב
74679
שמור/מיד

אל: בון - השגריר

הנדון: תשובת רה"מ לאגרת הקנצלר

להלן נוסח התשובה אותה נבקשכם למסור לתעודתה. המקור בדיפ.

JERUSALEM, MAY 24, 1990

DEAR CHANCELLOR,

I HAVE RECEIVED WITH APPRECIATION YOUR CORDIAL MESSAGE ON THE OCCASION OF THE 25TH ANNIVERSARY OF THE ESTABLISHMENT OF DIPLOMATIC RELATIONS BETWEEN OUR TWO COUNTRIES. WE HAVE MANY REASONS TO BE GRATIFIED BY THE POSITIVE DEVELOPMENTS OF OUR RELATIONS SINCE THEN. THE PAST 25 YEARS HAVE DEMONSTRATED THAT, THROUGH CONSTANT EFFORT, A BRIDGE OF UNDERSTANDING AND CONFIDENCE CAN BE BUILT.

I WOULD ALSO LIKE TO EXPRESS MY APPRECIATION FOR YOUR RECENT SPEECH IN BERLIN. YOUR WORDS CONCERNING THE FUTURE WELLBEING OF ISRAEL WILL HELP TO STRENGTHEN MUTUAL TRUST AT A TIME WHEN GERMANY ENTERS A NEW ERA. THE COMMITMENT OF A NEW AND DEMOCRATIC GERMANY TO ITS HISTORICAL RESPONSIBILITY TOWARDS THE JEWISH PEOPLE AND ISRAEL WILL BE INSTRUMENTAL IN FURTHERING MUTUAL UNDERSTANDING.

MOREOVER, I CONSIDER YOUR STATEMENT TO BE MOST HELPFUL IN OUR EFFORTS TO OVERCOME AN INCREASINGLY NEGATIVE ATTITUDE WITHIN SOME EUROPEAN INSTITUTIONS. YOUR PERSONAL EFFORTS AGAINST THIS TENDENCY HAVE BEEN HIGHLY APPRECIATED AND I HOPE THEY WILL CULMINATE IN THE RESTORATION OF A MORE EVENHANDED APPROACH BY CERTAIN EUROPEAN INSTITUTIONS.

ISRAEL STILL DOES NOT ENJOY PEACE ALTHOUGH THERE IS NO OTHER PEOPLE IN OUR REGION THAT YEARN MORE FOR PEACE. WE ARE FIRMLY COMMITTED TO THE CAMP DAVID ACCORDS AND TO OUR PEACE INITIATIVE AND I WILL NOT SPARE ANY EFFORT TO PROMOTE AND ACHIEVE PEACE WITH OUR NEIGHBOURS.

SINCERELY,

YITZHAK SHAMIR

- 2 -

אירופה 1

תפוצה: ששה, טשהח, רהמ, מנכל, ממנכל, איר1

0000

משרד החוץ-מחלקת הקשר

5893

תאריך : 07.06.90

יוצא **

שמו

**

**

**

חוזם: 6,5893

א: 7/בון/116, רהמ/258, אביב/426, מנמת/300

מ-: המשרד, תא: 070690, ח: 1532, דח: מ, סג: שמ

תח: גס: אירופה

נד: @

75701

שמו/מ'די

גרמ 101.01

א: 7: בון.

הנדון: שגגרמניה.

שה'ח זימן היום את שגגרמניה כדי להעלות בפניו בקשתנו להסיק המסקנות מההתקפה בניצנים ולהפסיק הדיאלוג עם אש'ף. ציין שאש'ף ממשיך בטרור הן כארגון גג של מרכיביו המודים בכך בגלוי והן בפתח' עצמו הממשיך בטרור הן בישראל הן בשטחים והן כלפי הערבים עצמם. המשך הדיון אתם והלגיטימציה הנובעת מכך מהווים מכשול לשלום.

השגריר השיב בהסתמך על דברי זודהוף לך וציין שלא יפסיקו המגעים. איפ'ין גישת גנור בפרוטרוט כשהדגש אחד על נאמנות לישראל ושנאה לטרור עוד מאז מינכן ומאידך הנסיה לדבר ולשמוע - כולל עם מוקצים ע'י האחרים (SWAPO, ANC) וכו'. מסיבה זו מאמין בצורך לדבר עם ולחוש את אש'ף אם כי לא עשה זאת בעצמו.

שה'ח השיב שהוא מבין אך איננו מסכים והמשיך בפרוט המכשלה שבדיאלוג כזה כמו גם בהצהרת ה-12. האס הסביר הפשרה שהיא מהווה ושה'ח סיכם שרואים בעמדה זו של הקהיליה חוסר ידידות ומצפים מידידנו שיפעלו למניעת ההתדרדרות.

בבלי.

אק

משרד החוץ-מחלקת הקשר

תפ: שהח, סשהח, רהמ, מנכל, ממנכל, איר1, איר2, ר/מרכז, ממד, רס, @ (אמן)

RECEIVED
 HONORABLE SECRETARY, DEPARTMENT OF AGRICULTURE
 WASHINGTON, D.C.
 JULY 10, 1910
 SIR:

DEAR SIR:
 I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 7th inst.

and in reply to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration.

I am, Sir, very respectfully,
 Yours very truly,
 J. H. HARRIS

With reference to the matter mentioned in your letter of the 7th inst., I have the honor to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration. I am, Sir, very respectfully,
 Yours very truly,
 J. H. HARRIS

I am,

SIR,

RE: HONORABLE SECRETARY, DEPARTMENT OF AGRICULTURE, WASHINGTON, D.C.

אמא, חוזם: 22575

אל: רהמס/1142

מ-: המשרד, תא: 240590, חז: 1504, חד: מ, סג: בל,

בבב

בלמ'ס/מיד

גרמ 106.01

אל: בון

הנדון: פגישת **רוה'מ** - אגודה פרלמנטרית גרמניה-ישראל.

להלן הודעת לשכת רוה'מ מה-22.5 בעקבות הפגישה עם משלחת האגודה הפרלמנטרית גרמניה-ישראל בראשות גב' רנגר.

'רוה'מ מר יצחק שמיר קיבל היום משלחת פרלמנטרית מגרמניה, העלה על נס את ידידותם ושיבח בפניה את דברי הקנצלר קוהל מלפני מספר ימים בו ביטא המשך התמיכה של גרמניה בישראל והתחייבותה של גרמניה להמשיך ולקיים יחסים ידידותיים איתנו ולסייע לישראל.

אנו גם מקווים שגרמניה תסיע לנו לקיים מערכת יחסים טובה עם הקהילה האירופית שחשיבותה הולכת וגדלה לקראת איחוד אירופה ב-1992. אנו שמחים על שבירת החומות באירופה ועל תהליך הדמוקרטיזציה העובר שמה ותקוותנו היא שגם יגיע לאזורנו שאז יהיה לנו קל יותר לעשות שלום עם מדינות ערב דמוקרטיות ולא במצב שמטריהן נמצאים היום.

הממשלה החדשה שאני אקים תמשיך את יוזמת השלום ואני מאמין שנוכל לקדם את השלום ולהכנס למסלול של יישום מעשי של יוזמתנו.

רוה'מ דיבר גם על אי השקט השורר בעקבות רצח שבעת הפועלים הערבים בראשון לציון וחזר וגינה בחריפות הריגת שבעה ערבים חפים מפשע שבאו לחפש עבודה בישראל.

חלק מהאלימות של הימים האחרונים נובעת לא רק מהתפרצות רגשות אלא היא גם תוצאה של הסתה ויש צורך להרגיע ולצנן את הרוחות כדי לחזור בהקדם האפשרי למסלול חיים נורמלי. האלימות לא תשרת את המטרה של אף אחד ורק מו'מ יכול להביא להסדר.

עד כאן.

אירופה 1

תפוצה: שהח, סשהח, רהמ, מנכל, ממנכל, איר, 1, איר, 2, גוברין,
מזאר, כהן, רביב, מעת, הסברה, מקצב, סולסן,
מזתים, מתאמסטחים, יורכנסט

סססס

www.oxfordjournals.org
10.1093/oxfordjournals/oxfordjournals.org
10.1093/oxfordjournals/oxfordjournals.org
10.1093/oxfordjournals/oxfordjournals.org
10.1093/oxfordjournals/oxfordjournals.org

www.oxfordjournals.org

www.oxfordjournals.org

www.oxfordjournals.org

www.oxfordjournals.org

www.oxfordjournals.org

www.oxfordjournals.org

www.oxfordjournals.org

www.oxfordjournals.org

www.oxfordjournals.org

www.oxfordjournals.org

www.oxfordjournals.org

מושרד החוץ-מחלקת הקשר

18447

21.01 0 : 7'7ND

8519

0473

5.18447;0310

427/113:78

72:10, מ:נז, 1622:נז, 210590:מז, 778מז:-מ

תח: @ גס: א'רופה

6:73

17/0871

112 : 78

לרגל יום החוקה העבירונוא לנשיא ויצחקר את מברק הברכה שלהלן מהנשיא הרצוג.

THE CONSTITUTION DAY OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY
GIVES ME THIS VERY WELCOME OPPORTUNITY TO CONVEY TO YOUR
EXCELLENCY MY SINCEREST GREETINGS AND BEST WISHES FOR
YOUR PERSONAL WELLBEING AND FOR THE PROSPERITY OF YOUR
COUNTRY.

CHAIM HERZOG
PRESIDENT OF ISRAEL

סדק

447

תפ: שהח, סשהח, מנכל, ממנכל, איר, טקס, בנצור, לשכתהנשיא

משרד החוץ-מחלקת הקשר

18436

תאריך : 21.05.90

יוצא **

ידי

**

**

**

חוזם: 5,18436

מל: 426/11

מ-: המשרד, תא: 210590, זח: 1619, דח: 7, סג: 10

תח: גס: אירופה

נד: 9

השגריר.

העבר נא כלהלן לתעודתו.

לשכת השו

JERUSALEM, 21 MAY 1990

74095

DEAR COLLEAGUE,

THANK YOU FOR YOUR MESSAGE ON THE OCCASION OF THE 25TH ANNIVERSARY OF THE ESTABLISHMENT OF DIPLOMATIC RELATIONS BETWEEN OUR TWO COUNTRIES.

I FULLY SHARE YOUR SENTIMENTS THAT DUE TO THE BURDEN OF THE PAST AND THE RESPONSIBILITIES OF THE FUTURE, OUR RELATIONSHIP WAS UNIQUE AND IS DESTINED TO REMAIN SO. THE ONGOING PROCESS OF RECONCILIATION HAS NOT BEEN EASY, ALTHOUGH MUCH HAS BEEN ACHIEVED IN THE PAST QUARTER CENTURY. WHILE AGREEING THAT OUR RESPECTIVE REPRESENTATIVES HAVE PLAYED AN IMPORTANT ROLE, I WOULD LIKE TO MENTION YOUR OWN PERSONAL ROLE IN THE EFFORT TO BRIDGE THE GAP AND BUILD TRUST.

MAY I ALSO TAKE THIS OPPORTUNITY TO WISH YOU SUCCESS IN RESPONDING TO THE CHALLENGES WHICH YOU WILL FACE AS GERMANY ENTERS A NEW ERA.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

WITH BEST REGARDS.

SINCERELY,

MOSHE ARENS

H. EXC. MR. HANS-DIETRICH GENSCHER
MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS
OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY
BONN

22

תפ: ששה, ששהח, מנכל, ממנכל, איר, טקס

2,187,000,000
424 110174
10:43.710T, 2412101, 1012122, 1012122
2012122 010T
212

171700
171700 1700 11 1700
171700
171700 1700 11 1700
171700 1700 11 1700
171700 1700 11 1700

DEAR COLLEAGUE,
I AM VERY GLAD FOR YOUR MESSAGE ON THE OCCASION OF THE 25TH
ANNIVERSARY OF THE ESTABLISHMENT OF DIPLOMATIC
RELATIONS BETWEEN OUR TWO COUNTRIES.
I FULLY SHARE YOUR SENTIMENTS THAT DUE TO THE BURDEN
OF THE PAST AND THE RESPONSIBILITIES OF THE FUTURE,
OUR RELATIONSHIP WAS UNIQUE AND IS DESIGNED TO REMAIN
SO. THE ONGOING PROCESS OF RECONCILIATION HAS NOT BEEN
EASY, ALTHOUGH MUCH HAS BEEN ACHIEVED IN THE PAST
CENTURY. WHILE AGREEING THAT OUR RESPECTIVE
REPRESENTATIVES HAVE PLAYED AN IMPORTANT ROLE, I WOULD
LIKE TO MENTION YOUR OWN PERSONAL ROLE IN THE EFFORT
TO BRIDGE THE GAP AND BUILD TRUST.
I ALSO TAKE THIS OPPORTUNITY TO WISH YOU SUCCESS
IN RESPONDING TO THE CHALLENGES WHICH YOU WILL FACE AS
YOU ENTER A NEW ERA.

WITH BEST REGARDS,
Sincerely,
Wang Kang
Minister of Foreign Affairs
of the Federal Republic of Germany

18
00111, 1012122, 1012122, 1012122

משרד החוץ-מחלקת הקשר

* 17573 תאריך : 20.05.90 *
* ** נכנס סודי ביותר דף 1 מתוך 2 *
* ** עותק 5 מתוך 24 *

חוזם: 5,17573
אל: המשרד
יעדים: רהמש/810, מצב/2094, מנמת/1036
מ-בוון, נר: 163, תא: 200590, זח: 1200, רח:ר, סג:סב
תח:ט גס:אירופה
נו:ט

for file.

סודי-ביותר / רגיל

אירופה 1

דע: פר'נ , אגף מזאר

מארוחת ערב עם רופלט , ראש אגף החינוך במשרד ההגנה :

* סיפר שאתמול התקיים דיון בן 5 שעות עם שר ההגנה שטולטנברג בהשתתפות צמרת משרדו והפיקוד העליון של הצבא . מטרת הדיון - צרכי ותקציב ההגנה של רפ'ג לאור האיחוד ואירופה המשתנה . נקודות מהדיון:

1. ברה'מ חתמה עם גרמ'ז על חוזה למכירת אוכלוסיות מיג 29 שטרם נמסרו. ברה'מ עומדת על ביצוע העסקה. את התשלום הם יוצים לקבל לאחר ה-2 ביולי (מועד האיחוד המונצרי) , קרי ממליון דולר (ללא חימוש ואלקטרוניקה). הרוסים גם עומדים על ביצוע שאר העסקאות .

2. יש חוזי אספקה מגרמ'ז לברה'מ . עם האיחוד תצטרך גרמניה המאוחדת לקבל על עצמה מלוי החוזים. אך חלק מהאספקה, כולל פריטי COCOM , מנועה גמרניה מלספק לברה'מ. איש עדיין אינו יודע איך לפתור בעיה זו .

3. אחד מנושאי הדיון היתה השאלה - מה יכולה להיות סיבה לפירוש מלחמות בעתיד . היתה הסכמה שהסיבות הקלוניות מהעבר מכוננות: רצון להשתלט על טריטוריה, החלת אידאולוגיה וכד' שוב אינן ולבנטיות . לעומת זאת היתה דעתם שבין המניעים העיקרים

משרד החוץ-מחלקת הקשר

* * * * *
 * 2 מהור 2 *
 * עותק 5 מתוך 24 *
 * * * * *
 * לפרוץ מלחמות עתידיות תהיה מקולוגיה (קרי שלום כדור הארץ),
 * טרור, טמים ובסבירות נמוכה יותר, אולי כלכלה. הערתי
 * אשהפונדמנטליזם המוסלמי הינו גורם מתסיס בשולי היבשת. רופלט
 * הסכים.
 * * * * *
 * שאלתיו אם עלה נושא ה'פייטון 4' ועל כך השיב בשלילה כיוון
 * שהדיון היה בעיקרו סביב בעיות לעתיד הקרוב ואילו 'פייטון
 * 4' אמור להשיב על מחסור טיל אוויר אוויר לסנות קצר לסוף שעות
 * 4-5. הוא אישית תומך בפזרטיקט אך ברור לו ששותפיו
 * האירופים עוד יערימו קשיים, עליהם הוא מקווה להתגבר.
 * * * * *
 * נכון.
 * * * * *
 * אק
 * * * * *
 * תפ: שהח, טשהח, דהמ, שהבט, מנכל, ממנכל, ר/מרכז, רס, ס(אמן), איר, 1,
 * בנצור, פלג, גוברין, מזאח

אאאא, חוזם: 17573
 אל: רהמש/810
 מ-: נבון, נר: 163, תא: 200590, חז: 1200, דח: ר, סג: סב,
 נבב
 סודי-ביותר / רגיל

אירופה 1

דע: פר"נ, אגף מזאר

מארוחת ערב עם רופלט, ראש אגף החימוש במשרד ההגנה:

סיפר שאתמול התקיים דיון בן 5 שעות עם שר ההגנה שטולטנברג בהשתתפות צמרת משרדו והפיקוד העליון של הצבא. מטרת הדיון - צרכי ותקציב ההגנה של רפ"ג לאור האיחוד ואירופה המשתנה. נקודות מהדיון:

1. ברה"מ חתמה עם גרמ"ז על חוזה למכירת ארבעים מיג 29 שטרם נמסרו. ברה"מ עומדת על ביצוע העסקה. את התשלום הם רוצים לקבל לאחר ה-2 ביולי (מועד האיחוד המונטרי), קרי מליון דולר (ללא חימוש ואלקטרוניקה). הרוסים גם עומדים על ביצוע שאר העסקות.

2. יש חוזי אספקה מגרמ"ז לברה"מ. עם האיחוד תצטרך גרמניה המאוחדת לקבל על עצמה מלוי החוזים. אך חלק מהאספקה, כולל פריטי COCOM, מנועה גרמניה מלספק לברה"מ. איש עדיין אינו יודע איך לפתור בעיה זו.

3. אחד מנושאי הדיון היתה השאלה - מה יכולה להיות סיבה לפרוץ מלחמות בעתיד. היתה הסכמה שהסיבות הקלסיות מהעבר כגון: רצון להשתלט על טריטוריה, החלת אידאולוגיה וכד' שוב אינן רלבנטיות. לעומת זאת היתה דעתם שבין המניעים העיקרים לפרוץ מלחמות עתידיות תהיה אקולוגיה (קרי שלום כדור הארץ), טרור, סמים ובסבירות נמוכה יותר, אולי כלכלה. הערתי שהפונדמנטליזם המוסלמי הינו גורם מתסיס בשולי היבשת. רופלט הסכים.

שאלתיו אם עלה נושא ה"פייטון 4" ועל כך השיב בשלילה כיוון שהדיון היה בעיקרו סביב בעיות לעתיד הקרוב ואילו "פייטון 4" אמור להשיב על מחסור טיל אויר אויר לסווח קצר לסוף שעות ה-90. הוא אישית תומך בפורטיקט אך ברור לו ששותפיו האירופים עוד יערימו קשיים, עליהם הוא מקווה להתגבר.

נבון.

סססס

1. The first part of the document

describes the general situation

and the main objectives of the study.

2. The second part

describes the methodology used

in the study.

3. The third part of the document

describes the results of the study and the conclusions drawn.

4. The fourth part of the document describes the discussion of the results and the implications of the study.

5. The fifth part of the document describes the conclusions of the study and the recommendations for further research.

6. The sixth part of the document describes the references used in the study.

7. The seventh part of the document describes the appendices of the study.

8. The eighth part of the document describes the summary of the study.

9. The ninth part

describes the

חוזם: 5,6920

אל: המשרד

יעדים: דהמש/273, מצב/800, מגמת/381

מ-: **בון**, נר: 59, תא: 080590, זח: 1800, דח: מ, סג: בל

תח: א: אירופה

נד: א

בלמס/מיד

אל: אירופה 1

דע: תפוצות

מאת: השגריר - בון

להלן קטעים נבחרים מנאום הקנצלר קוהל בפני באי הקונגרס היהודי העולמי המתכנס בפעם הראשונה על אדמת גרמניה בברלין:

1. ציין שאסוק לשכוח שבברלין הגו ותכננו את השמדת העם היהודי באירופה.

2. הדגיש מחוייבות ואחריות העם הגרמני למדינת ישראל ולעם היהודי.

3. סקר ההתפתחויות בגרמ'ז וציין שגרמ'ז תחת הכיסוי כביכול, של אנטי-ציונות העמידה בספק במשך שנים את זכות קיומה של מדינת ישראל. הדיקטטורים אולברייכט והונקר ניסו משך שנים לנער מנעליהם בעזרת שקרים כל אחריות לעברם. עוותים היסטוריים אלה הוחדרו לתכניות הלימודים בבתי ספר והיו נחלת הכלל.

4. הדגיש בסיפוק הבחירות הדמוקרטיות בגרמ'ז והצהרת הפרלמנט הגרמ'זי שביקש סליחה ומחילה ממדינת ישראל ומהיהודים בכל העולם.

5. הדגיש חובת כל הכוחות הדמוקרטיים בגרמניה המאוחדת להלחם ללא פשרות בכל תופעה של אנטישמיות.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

6. דיאלוג צמוד ואמין עם ישראל צריך וגם יהיה נדבך חשוב במדיניות גרמניה המאוחדת כלפי המזה'ת.

7. רפ'ג פועלת כבר זמן רב באופן נמרץ במסגרת הקהילה האירופית להבטיח האינטרסים החיוניים של מדינת ישראל. גם מדיניות זו בגרמניה המאוחדת לא תשתנה.

8. כל פתרון במזה'ת צריך לכלול ערבות לזכות קיומה של מדינת ישראל בגבולות בטוחים ומוכרים.

9. זכות ההגדרה העצמית של כל העמים, כולל שלנו, הינה ערך עליון עבורנו הגרמנים.

לזכות ההגדרה העצמית של הפלשתינאים יש גבול והוא זכות קיומה בבטחון של מדינת ישראל. החשוב הוא למצוא פתרון הוגן לזכויותיהם הלגטימיות של שני הצדדים.

בדיף הנוסח המלא של הנאום.

פרושאור

מג

תפ: שהח, סשהח, רהמ, מנכל, ממנכל, איר, איר, תפוצות, רביב, מעת, הסברה, לעמ, גוברין, מזאר, כהן, כלכליתב', ר/מרכז, ממד, רס, א(אמן)

DOI: 10.1002/eqe.2008, accepted 11 April 2008